

1999-2010

Zoeklicht Artikelen van Joop Schotanus

Schotanus, Dave D GSUSI-PTP/E/U

1999-2010

Table of Contents

1999	6
1. Breuk of doorbraak	6
2. De achilleshiel van het calvinisme	6
3. De duisternis haten	7
4. De Here 'tegemoet' in de lucht	8
5. De voortgaande discussie	9
6. Dominee en rabbijn	10
7. Een gezamenlijke belijdenis	10
8. Evangelischen: een gevaar!	11
9. Geen doorbraak maar breuk	12
10. Gods belofte: letterlijk vervuld	13
11. Heilig verklaard	14
12. Hindernissen in ons geloofsleven	15
13. Hoe evangelisch is evangelisch?	16
14. Hoe lees ik mijn Bijbel?	16
15. Op weg naar voltooiing	17
16. Opwekking - een machtige doorwerking van de Geest	18
17. Plaatsvervangend sterven	19
18. Vrijheid maak je met elkaar	19
19. Wat is een sekte?	21
20. Berichten uit kerk en wereld - jrg. 75-02	21
21. Lezers in de pen	22
Lezers in de pen - jrg. 75-02	22
Lezers in de pen - jrg. 75-06	23
Lezers in de pen - jrg. 75-08	23
Lezers in de pen - jrg. 75-15	24
2000	25
1. Aan de mens gelijk geworden	25
2. Beroering in de kerk	26
3. De grote ommekeer	27
4. De synode heeft gesproken (1)	28
5. De synode heeft gesproken (2)	28
6. Door genade alleen	29
7. Gemeenschapszin in de gemeente van Christus	30
8. Gemeente als gemeenschap	31
9. Grote mannen of grote ideeën?	32
10. Verlangen naar een opwekking	33
11. Aan de mens gelijk geworden	35

12.	Onrust in de kerk.....	36
13.	Intermezzo: Geloof versus GELOOF	36
14.	Door genade alleen	38
15.	Gemeente als gemeenschap.....	39
16.	Ons is het Woord der verzoening toevertrouwd	40
17.	Hoe breed is de oecumene van het hart?.....	40
18.	Het Zoeklicht, een geschenk van God	41
19.	Loopjongens voor de Here	42
20.	Op de rails	43
21.	O, wat een dag!!.....	44
22.	Van het kerkelijke erf	45
23.	Rouwverwerking	46
24.	Instituut of beweging	46
25.	Gemeenschapszin in de gemeente van Christus	47
26.	Het werk van de Heilige Geest	48
27.	De synode heeft gesproken (1).....	49
28.	De synode heeft gesproken (2).....	50
29.	Lezers in de pen	51
30.	De grote ommekeer	51
31.	Ontwikkelingen in kerk en theologie	52
2001		54
1.	Het evangelie als fundament	54
2.	Verzoening en bevrijding (1).....	54
3.	Verzoening en bevrijding (2).....	56
4.	Genade verandert mensen	57
5.	Samen verder, maar hoe?.....	58
6.	Belijdenisgeschriften.....	59
7.	Zie, Hij komt... om verwelkomd te worden	60
8.	Vervangingstheologie en landbelofte	61
9.	Gemeente als tafelgemeenschap	62
10.	Nader bekeken	63
11.	Een ernstig probleem.....	64
12.	Een wereld vol onbegrip	65
13.	De evangelische beweging herleeft	65
14.	Christendom en Oude Testament.....	67
15.	Globalisering van de godsdienst	67
16.	Adopteer een Zuid-Soedanese migrantenkerk	68
17.	Tolerantie	69
18.	Onverdraagzaamheid.....	70

19.	Het grote misverstand	71
20.	Inburgering voor zendelingen	72
21.	Hoe nu verder?	72
22.	Huwelijksperikelen - Geen loos alarm! S.O.S.....	73
23.	Schone schijn	74
24.	Leven onder het nieuwe verbond.....	75
25.	Kerk en wereld	76
2002		77
1.	Persoonlijk intermezzo.....	77
2.	Evangelische spiritualiteit of reformatische bevinding?	78
3.	Het kompas van de kerk.....	79
4.	Op zoek naar God.....	80
5.	Beschouwing over normen en waarden	81
6.	Over de drempel	82
7.	Groot is zijn roeping	83
8.	Verbond en politiek.....	84
9.	Een bijgestelde uitverkiezingsleer	85
10.	Een Israëlzondag	86
11.	Babylon, een geheimenis	86
12.	De rust van de ononderbroken sabbat	88
13.	(On)oplosbare kwesties	89
14.	De toekomst is reeds begonnen	90
15.	De bedelingen (1).....	90
16.	De bedelingen (2).....	91
17.	Het nieuwe testament en de koran	92
18.	De deur naar elkaar open houden	93
19.	Liturgie als voedingsbodem voor anti-semitisme	94
20.	Als de zon ondergaat en over twijfelaars in de kerk.....	95
21.	Israël: Feiten uit de geschiedenis.....	96
22.	De Geest als onderpand.....	96
22.	Hemelvaartsdag: zendingsdag op het Brandpunt.....	97
23.	Herinneringen aan Joh. de Heer	98
24.	Nederland in verwarring. Het fenomeen Pim Fortuyn	99
2003		100
1.	Evangelische christenen en de Mariadevotie	100
2.	Geroepen of gezonden?.....	101
3.	Een rijk gemotiveerd leven	102
4.	Verlangen naar meer	103
5.	Verlangen naar meer (2)	104

6.	De lofzang van Maria	105
7.	De verenigde protestantse kerk van Nederland	105
8.	Toekomstverwachting en passiviteit	106
9.	Bijbelstudie over rentmeesterschap (1)	107
10.	Bijbelstudie over rentmeesterschap (2)	108
11.	Rentmeesterschap (1)	109
12.	Rentmeesterschap (2)	110
13.	De ondergang van het protestantisme?	111
14.	Door het geloof weggenomen	112
15.	Positieve ontwikkelingen	113
16.	Verscheidenheid in bedieningen	114
17.	Bediening of Ambt?	115
18.	De houding van de christen in de wereld	116
19.	De ontluistering ontmaskerd	117
20.	Een ideale vakantie	118
21.	De veertig dagen	119
22.	De betekenis van het Kruis	120
	<i>Joop Schotanus</i>	121
23.	De aanval op Nyankunde	121
	2004	122
1.	Principe van het tarwegraan	122
2.	Onbeschrijfelijk leed in Darfur	123
3.	Evangelieprediking als tegencultuur	123
4.	Verkiezing van de grootste christelijke leider	124
5.	Gebonden vrijheid	125
6.	Ouderen en Gemeentezang	126
7.	Dorstende dominee vindt levend water	127
8.	Onacceptabele praktijken en leringen	128
9.	Niet langer dezelfde	129
10.	Zestig jaar 'Vrijmaking'	130
11.	Contact met de lezer	131
12.	Het dal van Achor	132
13.	Liederen van geloof, hoop en liefde	133
14.	Inzicht in ons levensdoel	133
15.	Ongewilde en onbedoelde misverstanden	134
16.	Sudan in nood	135
17.	Kan een gelovige verloren gaan? (1)	136
18.	Kan een gelovige verloren gaan? (2)	137
19.	Kijk Op De Kerk	138

20.	Koningin Wilhelmina in oorlogstijd.....	139
21.	Onweerlegbaar bewijs van de opstanding.....	140
2005		141
1.	Om ons vrij te maken.....	141
2.	Vrijheid van meningsuiting	142
3.	Ongezonde kramp of gezonde spanning	142
4.	Tot zegen voor elkaar.....	143
5.	De arrogantie van Darwinisten	144
6.	Houden van jezelf? - Een dwaalweg	144
7.	Een markante figuur	145
8.	Zielen waar Zijn vrees in woont	146
9.	Een bijzondere bediening (Nol en Helene)	146
10.	Uitstijgen boven eigen identiteit	147
11.	Een verhaal over Wumkes	147
12.	Bondgenoten of frontgenoten	148
13.	Joden en Palestijnen	149
14.	De kern van de zaak	149
15.	Een onoplosbaar probleem (?)	150
16.	De ware bevrijding.....	150
17.	Hemelvaartsdag - Zendingsdag.....	151
18.	Opinie - jrg. 81-01	151
19.	De gemeentegroei beweging.....	151
2006		152
1.	De neerwaartse spiraal	152
2.	Het overwinningsleven	153
3.	Vrij van de wet	153
4.	De geboorte uit een maagd	154
5.	Geheim van overwinning	155
6.	Wetteloosheid en de geest van de antichrist	155
7.	Is het wel voor mij?	156
8.	De eenvoud van het evangelie.....	157
9.	Het onvolledige Evangelie in de Catechismus	158
10.	New Age	158
11.	Wat maakt het uit?!.....	159
12.	Een stem uit Afrika.....	160
13.	De Heilige Geest en onze ervaring.....	161
14.	Keuzes in de laatste week.....	161
15.	Onze benadering.....	162
2007		163

16.	Door genade verlost van een wettisch leven.....	163
17.	Leven in topvorm	163
2010		164
1.	Joop Schotanus: Mijn leven verweven met Het Zoeklicht (afscheid)	164

1999

1. Breuk of doorbraak

In de loop der kerkgeschiedenis zien we vaak hoe een bepaalde eenzijdige nadruk kan leiden tot verstarring. Gelukkig zien we dan ook vaak dat er bijbel getrouwe predikers of schrijvers komen die een verfrissende boodschap brengen die tot evenwichtig herstel kan leiden. Heel vaak is men zo traditioneel en formeel, dat men alles wat niet tot eigen traditie hoort bij voorbaat op grote afstand houdt. Het niet-aannemen van de terechtwijzing leidt dan veelal tot een breuk terwijl het zou hebben kunnen leiden tot een doorbraak.

DENKPLICHT

In het na-oorlogse Nederland was er aan verschillende universiteiten op het gebied van de psychiatrie een soort verplichting om het schema van Freud aan te houden. Wee degenen die dan deze structuur van psychische probleemoplossing niet tot de zijne maakte. Het aannemen van Freudiaanse uitgangspunten behoorde tot de denkplicht van de studenten en als je daarvan afweek dan kon je het verder wel vergeten. Dat merkte men dan aan de beoordeling van de werkstukken, scripties en dissertaties. In deze denkplicht zat men gevangen. Het duurde nogal even voordat men in de maatschappij de doorwerking van de Freudiaanse leerstellingen als leugens ging ervaren. Men was zo overtuigd geweest van de Freudiaanse 'waarheid', dat men alles daaraan ging afmeten. Op allerlei andere gebieden komt men deze denkdwang ook tegen en men eist daarvoor voor zichzelf een eigen ruimte op. Op theologisch gebied eveneens. Je moet gereformeerd, hervormd, baptist zijn op de manier van bepaalde gereformeerden, hervormden of baptisten. Je krijgt dan een denkplicht mee uit het verleden.

'LUCTOR ET EMERGO'

'In de vorige eeuw ontstonden uit een opwekkingsbeweging verschillende gemeenten. Dit leidde soms tot een breuk met de traditionele kerken. Eén van deze afscheidende gemeenten noemde zich 'luctor et emergo', omdat ze gestreden hadden om te ontkomen aan het dogmatisch christendom en zich nu voortaan ging concentreren op het praktische geestelijke christendom. De hele kerkgeschiedenis wordt als het ware gekenmerkt door deze worsteling. Dit leidde dan vaak tot een breuk met het bestaande dogmatische en formele christendom of het kwam tot een doorbraak daarvan. Zo kon men ontkomen aan een te ver doorgevoerde dogmatische denkdwang.

ENKELE VOORBEELDEN

Wij maakten reeds meer keren melding van het boek 'De achilleshiel van het calvinisme'. We reageerden ook positief op de 'Gedachten over het ambt' van dr. Graafland. U hebt aan al mijn schrijven kunnen merken dat ik zeer veel waardering heb voor het schrijven van o.a. Aad Kamsteeg. Daar waar dynamiet gelegd wordt onder het starre dogmatische formuliergeloof, kan men verzekerd zijn van onze belangstelling. Wij nemen waar dat in het geval van ds. Van Hulst de pogingen (nog) niet geleid hebben tot een doorbraak, maar wel tot een breuk met zijn vrijgemaakte kerk.

BEZWAREN

Waar men leeft onder de denkplicht van een leergeloof bestaat de neiging om te blijven steken in het zondaar-zijn oftewel het onvolmaakt-zijn. Vanuit dat eigen zondaar-zijn creëert men talloze verwijten naar de vernieuwers toe. Deze vernieuwers zouden een veel te optimistische kijk hebben op de mogelijkheden van de bekeerde mens. Ze zouden ook veel te lichtvaardig omgaan met de wet des Heren. Als tegenstanders zich door de kern van de zaak te sterk aangesproken weten dan gaat men de kritiek richten op de details. Men blijft dan wel heel serieus bezig met kerkelijke zaken, maar richt de aandacht daarbij dan vooral op de buitenkant ervan.

BEZWAREN ONDER DE LOEP

Als het om evangelische vernieuwing gaat wordt bij critici en tegenstanders vaak openbaar dat geloven voor hen minder een zaak van het hart en meer een zaak van het hoofd is. Men leeft in de sfeer van de verplichting. Ook hun dankbaarheid komt voort uit verplichting. De Here God zou het je eens aan kunnen rekenen dat je de dingen voor Hem niet doet uit dankbaarheid. De bezwaren komen voort uit een verdeeld hart. Niet het hele leven is doordrenkt van het geestelijke, maar men deelt het leven in het seculiere en het geestelijke, het zondagse en het door-de-weekse. De noodzaak van een totale bekering wordt versluierd (aldus Van Hulst) en toegedekt door het veelvuldig gebruik van een totaal onconfessionele term t.w. 'de dagelijkse bekering'.

WAT IS DE KEUZE?

Kiezen voor de noodzaak van een doorbraak in de kerken naar een persoonlijk en gemeenschappelijk geestelijk leven, op basis van bijbelse principes of zich daar (bewust of onbewust) tegen blijven afzetten, zodat er telkens weer nieuwe breuken ontstaan met die mensen in de kerk die honger en dorsten naar een levend geloof en een dagelijkse wandel in het licht met Jezus. Wat hebben kerken vaak veel fijne mensen verloren als ze niet de keuze maakten voor een geestelijke doorbraak, maar het liever lieten komen tot een breuk. Ik heb het niet over kerscheuringen vanwege allerlei formalistische of liturgische zaken, maar over de binnenkant.

Joop Schotanus

2. De achilleshiel van het calvinisme

De gereformeerde theologie heeft een zwak punt: De leer van de wedergeboorte. Die wordt door vele theologen niet begrepen en daardoor ontbreekt een goed zicht op de verhouding tussen de Goddelijke uitverkiezing en de menselijke verantwoordelijkheid. Daardoor wordt niet gezien dat de wedergeboorte een bewuste ervaring is, die geloofs zekerheid geeft die door niets aan het wankelen is te brengen.

Zo stond het enige maanden geleden in het Nederlands Dagblad als inleiding van de bespreking van het boek met de titel van dit artikel en uitgegeven door De Vuurbaak. De schrijver Van Hulst is voorganger van een Free Reformed Church op Tasmanië. Hij kwam verleden jaar in het nieuws, omdat hij vanwege zijn ideeën niet deel mocht nemen aan de Synode. We reageerden in Flitsen daarop met "liever met Jezus op de stoep dan zonder Jezus binnen". Nu blijkt- dat hij uit zijn ambt wordt ontzet.

ONECHTE TEGENSTELLING

Van Hulst vindt dat er na de Reformatie iets grondig mis gegaan is met de leer der wedergeboorte en bijgevolg met de bewuste beleving van het geloof. De noodzaak van de ervaring daarvan is verwaarloosd. Onder invloed van het rationalisme is de nadruk heel sterk komen te liggen op geloof in de rechte leer. De beleving van het geloof stond vaak niet meer centraal, met goede uitzonderingen bij de mensen van de 'opwekkingsbewegingen' daargelaten. Niet het juiste zicht hebben op de leer der wedergeboorte heeft volgens hem geleid tot het grote onbegrip met betrekking tot de Goddelijke uitverkiezing en de menselijke verantwoordelijkheid. In de geschiedenis heeft dit grote tegenstellingen veroorzaakt o.a. de tegenstelling tussen de Gomaristen en Arminianen.

DE BIJBELSE VISIE

Wij hebben in Het Zoeklicht al veel over de wedergeboorte geschreven. Vooral ook in de meditatie met als titel: Het Nieuwe Leven. De nadruk lag daarbij op het feit dat wij vanwege de zondeval van nature geestelijk dood zijn, maar levend gemaakt worden door het persoonlijk geloof in Jezus Christus. Dit betekent een radicale overgave aan Christus als borg en middelaar. Die overgang van de dood naar het leven duidt de Bijbel aan met 'wedergeboorte'. Met Petrus spreken we dan van 'wederom geboren worden door de opstanding van Christus tot een levende hoop'. Wederom geboren worden is dus de ervaring van een nieuwe schepping te worden. Wie in Christus is, is een nieuwe schepping. Door deze nieuwe geboorte wordt men een kind van God (Rom 8:16 en i7 en verder: Wie de Zoon heeft, heeft het leven. De reden dat ik dit een beetje uitvoerig herhaal is omdat ik in het blaadje 'Profetisch Woord' las over de vreemde uitleg van Het Zoeklicht aangaande 'wedergeboorte'.

HET GEHEIM

Het is ons zo uit het hart gegrepen wat Van Hulst duidelijk naar voren brengt aangaande de zogenaamde verbondseis. Het is Christus die het voor ons heeft gedaan en niet heeft voorgedaan. Het besef dat wij het zelf niet kunnen drijft ons uit naar Christus, die het in de gelovige tot stand brengt. Het betekent je voor honderd procent toevertrouwen aan de beloften en van daaruit ontstaat liefde, kracht en toewijding. Dan leren we het geheim verstaan van niets meer te moeten, maar de dingen doen omdat je er van binnenuit door de Geest toe gedreven wordt.

DE INTENTIE VAN DE SCHRIJVER

In de gereformeerde prediking en praktijk heeft er volgens Van Hulst veel ontbroken aan waarachtig geestelijk leven, vanwege de veronachtzaming van het allerbelangrijkste: "Gij moet wederom geboren worden!" Wij stemmen van harte in met de bedoeling van de schrijver. Die bedoeling is om aan te tonen dat een leergeloof nog geen levend geloof is. Dat je je kind van God mag noemen als je wederom geboren bent en dat het leven van een echt kind van God er zo anders uitziet dan van mensen met een leergeloof.

Joop Schotanus

3. De duisternis haten

Overal in de wereld komen we de duisternis tegen of beter gezegd misschien komt de duisternis ons overal tegen. De nieuwsberichten zijn doorspekt van de werken der duisternis. Berichten van oorlog en geweld, dood en ellende. We horen van zinloos geweld en schijnen er machteloos tegenover te staan. Maar hoe machteloos zijn we?

FATSOENLIJKE MISDADIGERS

In het Eichmanproces en andere oorlogsprocessen werd duidelijk dat ogenschijnlijk heel fatsoenlijke mensen in een situatie terecht konden komen, waar men de controle over zichzelf volkomen kwijt raakte en uit eigenbelang of eigen lijfsbehoud vaak tot de verschrikkelijkste daden kon komen. Oorlogsmisdadigers leven in Zuid-Amerika als eerbare en liefhebbende opa's. Hoe dun is de grens tussen dat ogenschijnlijke fatsoen en een leven waarin zo verschrikkelijk veel mis kon gaan.

DE KERN VAN DE ZAAK

We hebben vaak geen enkele moeite met het haten van de mensen die tot de vreselijkste dingen in staat bleken te zijn. Ook in Nederland lopen er mensen rond die uit wraak en verontwaardiging zonder moeite in staat zouden zijn om bijvoorbeeld de bedrivers van een seksuele moord eigenhandig te doden. Op zichzelf ook nog begrijpelijk! Hoewel er natuurlijk geen enkele verontschuldiging kan zijn voor het recht in eigen handen nemen. Maar toch zal het goed zijn om ons telkens weer te bepalen bij de bron van alle kwaad. Als we ons zo druk bezig houden met de individuele bedrivers van de extreme misdaden, komen we veelal niet of met moeite terecht bij de kern. Het is goed om bij voortduring te beseffen dat deze wereld in de duisternis ligt en dat de grote Tegenstander van God de Vorst der duisternis genoemd wordt.

DE GELEIDELIJKE WEG

Men wordt niet van de ene dag op de andere een dronkaard. De beulen in de kampen hebben een tijd van hersenspoeling meegemaakt, alvorens ze kwamen tot hun daden. De Jodenhaat werd druppelsgewijs ingespoten en zo langzamerhand gingen velen de meerderheid in het kwade volgen. De films die na 1934 vertoond mochten worden waren gericht op het verbeteren en zuiveren van het Arische superras en op het verdelgen van de 'unters mensen'. Dag na dag werd er een schepje boven op gedaan en werden de anti-semitische redevoeringen omlijst door de prachtigste muzikale concerten. Alles binnen het kader van een zogenaamde hoogstaande 'Kultur'. De vreselijkste gebeurtenissen konden plaats gaan vinden vanwege een in toenemende mate dichtgeschroeide geweten.

ONZE SAMENLEVING

Er is een toenemende toegeeflijkheid. Waar zijn de ouders die nog verwachten dat hun tieners 's avonds op tijd thuis zijn (Ik zeg met opzet niet 's morgens)? Waar zijn de ouders die hun kinderen van die leeftijd duidelijk kunnen maken dat drankgebruik kan leiden tot drankverslaving? Zij hebben van de omgeving ook geen enkele steun meer om een veilig bestaan voor hun kroost te helpen garanderen.

Men heeft het opgegeven om nog beperkingen op te leggen. De verantwoordelijkheid ligt dan alleen nog op de schouders van de tiener zelf. Zij moeten nu zelf bepalen hoe laat ze thuis komen. Die tijd kunnen we 's maandags aflezen aan de tijdstippen van de ongelukken in het weekend, waarbij drank in het spel is. Hoe prijzenswaardig is het dat er in het hele dorp de grootste (terechte) verontwaardiging is over een seksuele moord van een zestienjarige dorpsgenote. Ook indrukwekkend dat men in de naburige dorpen deze gevoelens deelt. Dan is het weer zo onbegrijpelijk dat in zo'n naburig dorp enkele weken daarna een optocht gehouden wordt met praalwagens, waarbij het schijnt dat men alles weer vergeten is. Over het algemeen waren het prachtige sierwagens, maar toch werd die optocht ontsierd door een voorstelling van een seksboerderij en op een andere wagen een voorstelling van een dronkenmanspartij. Door de toeschouwers werd er hartelijk om gelachen. Waar waren nu die gevoelens van verontwaardiging over die seksuele moord? Ziet men dan geen enkel verband meer tussen de moderne jeugdcultuur van drank en seks en het afschuwelijke gebeuren van die seksuele moord?

AANKLACHT TEGEN MAATSCHAPPIJ

Men is verontwaardigd en verbolgen over het zinloze geweld. Natuurlijk terecht! Maar zouden we ook niet eens wat meer moeten gaan kijken naar de diepere oorzaken? Beseffen we wel dat heel wat zinloos geweld ingebed is in de afschuwelijke jeugdcultuur van onze dagen? Beseffen we wel dat het heel veel te maken kan hebben met drugs en drank, met vrije seks en het uitgaansleven in het algemeen? In één woord: DE WERKEN DER DUISTERNIS.

AANKLACHT TEGEN DE POLITIEK

Onze aanklacht geldt niet alleen de maatschappij, maar in het verlengde daarvan de politiek. Waar is het respect voor het leven, als we denken aan de steeds ruimer wordende wetten, die abortus en euthanasie toestaan? De politiek die vrije seks stimuleert door condoomgebruik bij de jeugd aan te bevelen. Als vroeger een jongeman niet de verantwoordelijkheid wilde nemen om in het huwelijk te treden, waar hij op vooruit gegrepen had, dan werd hij op een open boerenwagen door het dorp gereden. Om verantwoordelijkheid bij te brengen. Dat hoeven we niet terug, maar het zou de politiek sieren als ze alles in het werk zou stellen om de verantwoordelijkheden daar te leggen waar ze horen. Of het nu gaat om aids of om baby's die geboren worden. Waarom stelt de politiek geen paal en perk aan de steeds meer afnemende verantwoordelijkheid van de jonge mensen zelf?

WIJ HATEN DE DUISTERNIS

We kunnen heel wat kenmerken opnoemen waaraan een waarachtig christen wordt herkend. Misschien ligt het niet voor de hand om als wezenlijk kenmerk van een bijbels christen te noemen het haten van de duisternis, maar toch is dit een duidelijk bijbels gegeven. "Gij waart vroeger duisternis, maar thans zijt gij licht in de Here. Wandelt als kinderen van het licht, want de vrucht des lichts bestaat uit louter goedheid en gerechtigheid en waarheid en toetst wat de Here welbehagelijk is. Neemt geen deel aan de onvruchtbare werken van de duisternis, maar onmaskert ze veeleer" (Efeze 5:8-11). Onze wandel in het licht is het belangrijkste antwoord op de zondenood in onze maatschappij.

Joop Schotanus

4. De Here 'tegemoet' in de lucht

Er kunnen verschillende redenen zijn om iemand tegemoet te gaan. Je krijgt visite en je weet de weg waarlangs deze visite bij je komt en je neemt de beslissing om hen alvast tegemoet te gaan. Het kan een fijn gevoel geven om zo onthaald te worden. In Handelingen 18:15 kwamen de broeders Paulus zo tegemoet. Of je wordt volgens afspraak opgehaald om ergens naar toe te gaan en je gaat degene die je uitgenodigd heeft en ophaalt alvast een eindje tegemoet om ergens op een geschikte plaats bij hem of haar in de auto te stappen om naar zijn huis te gaan.

MEER DAN ÉÉN BETEKENIS

De afgelopen tijd komen we in verschillende geschriften en studies een bepaalde uitleg tegen over de betekenis van het woordje 'tegemoet'. Men geeft hieraan dan uitsluitend de uitleg van het iemand ontmoeten om hem te verwelkomen en binnen te halen. Hiermee probeert men dan de gangbare betekenis van 1 Thess. 4 aangaande 'de opname van de Gemeente' uit te sluiten. Het zou dan inhouden dat wij de Here tegemoet gaan om Hem binnen te halen op deze aarde en niet dat Hij ons binnenhaalt. De voorstanders van deze uitleg gaan er van uit dat er voor dat tegemoet gaan maar één betekenis mogelijk is. Dus om iemand binnen te halen. Het tegemoet gaan kan natuurlijk evenzeer betekenen dat wij de Here tegemoet gaan, omdat Hij ons ophaalt.

HET INITIATIEF LIGT BIJ DE HERE

'Ik kom weder en zal u tot Mij nemen, opdat gij zijn moogt waar ik ben' (Joh. 14 :1-3). In eerste instantie gaan we naar de Here toe. Dan bezitten we een lichaam dat niet meer afhankelijk is van tijd en ruimte. Niet omdat wij het initiatief genomen hebben Hem tegemoet te gaan, maar omdat Hij ons wegrukt uit waar wij zijn. Dat is de betekenis van het weggevoerd worden. Daarvoor moet de Here eerst het vernederd lichaam van de dan levende gelovigen veranderen, zodat het gelijkvormig wordt aan Zijn verheerlijkt hemelse lichaam. Dit zal ook gebeuren met de in Christus 'ontslapen', die deel zullen hebben aan de eerste opstanding en van tussen de overige doden uit Hem tegemoet zullen gaan. Dit moeten we niet verwarren met de tweede opstanding uit Openbaring 20:11-15.

WAAR GAAT HET NAAR TOE?

In eerste instantie gaan we dus naar een Hemelse toestand in de lucht. Voor de in Christus ontslapen is het een weder brengen naar Hem, maar nu met een verheerlijkt lichaam, herschapen vanuit de kiem van het oude aardse misschien al ogenschijnlijk vergane lichaam. Vooraf aan dit gebeuren spreekt Paulus van een uit het lichaam, bij de Here in te wonen. De meningen zijn verdeeld over de duur van de periode, die er ligt tussen dit gebeuren en de komst van Christus om Zijn koninkrijk op te richten. Er wordt in 1 Thess. 1 gesproken van een verwachting van de wederkomst van de Here Jezus 'die ons verlossen zal van de komende toom'. Elders (in Openbaring 3) wordt dit genoemd 'een bewaard worden voor de ure der verzoeking, die over de hele wereld zal komen'. Eén ding is zeker: Wij zullen altijd bij de Here wezen.

PAROUSIA

Wij zullen bij de Here zijn bij Zijn komst voor de Gemeente en bij Zijn verschijning met de Gemeente. De Here komt eerst voor Zijn Gemeente en dan verschijnt Hij met Zijn Gemeente in heerlijkheid om Zijn koninkrijk op te richten. Op de wereld waar Hij en Zijn

volgelingen de smaad hebben gedragen, daar zullen Hij en de Zijnen verheerlijkt worden. Wij zullen met Hem op aarde zichtbaar worden en dat is de Parousia (Col. 3:4;2 Thess. 3:10; Zach.14:5).

MILLENNIUM

Het woord 'millennium' komt uit het Latijn en betekent een periode van duizend jaar (Openbaring 20:6). Zalig en heilig is hij, die deel heeft aan de eerste opstanding, over hen heeft de tweede dood geen macht, maar zij zullen priesters van God en van Christus zijn en zij zullen met Hem als koningen heersen, een millennium lang. Hiermee zal er een einde komen aan de toenemende afval uit onze bedeling (Micha 4 en Jesaja 11). Christus' komst is het enige dat een einde kan maken aan de afgang van onze bedeling. Hij zal komen wanneer de wereld Hem heel hard nodig heeft en de tegenstand tegen Hem juist het felst is. Wij staan dan in letterlijke zin al helemaal aan Zijn kant en mogen daarom optimistisch zijn.

Joop Schotanus

5. De voortgaande discussie

De discussie over Israël en de Kerk blijft gaande. In het Nederlands Dagblad gaf Professor Douma onlangs zijn gedachten hierover (als reactie op het schrijven in het blad Christenen voor Israël) ongeveer als volgt weer:

A. De landsgrenzen betroffen het Israël van het Oude Verbond. Thans is Christus Koning over alle volken en vergadert Hij de Zijnen, uit Joden en niet-Joden. Daarvoor is geen aparte tempel en geen apart land meer nodig.

B. Ik heb de vrijmoedigheid niet om met beslistheid uit bepaalde Oudtestamentische profetieën, zoals Ez. 37, te concluderen tot een nog te verwachten grote bekering onder Israël. Ik hoop op zo'n bekering. Het verschil tussen wat de één op grond van de Bijbel wel en de ander niet verwacht is voor mij niet de belangrijkste zaak. Veel belangrijker is of wij van het huidige Israël, Gods oogappel maken en voor z'n behoud een eigen weg creëren, zodat er niet of heel gedempt over de noodzaak van bekering van de Joden tot Jezus Christus gesproken wordt.

C. Het Nieuwe Testament spreekt over het ware zaad van Abraham, het ware Israël, het ware volk van God. (Matt. 1:21; Luc. 1:17; Rom. 9:25v; 2 Cor. 6:16v; Gal. 3:29; Titus 2:14; Hebr. 8:8v; Jac. 1:1,18; 1Petr. 2:9; Op.21:3,12). Daarin hebben we te maken met de ware tempel van God. (1 Cor. 3:16., 2 Cor 6:16; Ef 2 :22; 2 Thess 2:4; Hebr. 8:2) of het ware Sion en Jeruzalem (Gal 4:26; Hebr. 12:22; Op 3:12; 21:2:10). Er is één geestelijke gemeenschap, vergeleken met één boom waarvan Abraham de wortel was, en waarin ook heidense takken een plaats hebben gekregen, of waaruit Joodse takken zijn weg gehouwen, om er door hun bekering en enige Messias ook weer in terug geplaatst te kunnen worden (Rom.11).

D. Paulus zegt dat niet allen die van Israël afstammen, Israël zijn en dat niet van het vlees, maar de kinderen van de beloften voor nageslacht tellen (Rom. 9:6v). Ik zeg het Israël dat z'n reeds gekomen Messias erkent, maar daarom niet het huidige Israël.

Deze punten A tot en met D zijn dus een (gedeeltelijke) weergave van de inzichten van professor Douma in genoemd blad. Drie of vier interpretatie-mogelijkheden. In tegenstelling tot Professor Douma gelooft Het Zoeklicht wel in een aparte toekomst voor Israël. In dit artikel wil ik graag enkele redenen daarvoor aangeven. In de geschiedenis van de theologie komen we vier interpretatie-mogelijkheden tegen. Douma maakt gebruik van drie van de vier, maar sluit de letterlijke interpretatie uit. Als eerste noemen we de symbolisch/allegorische uitleg. Dit is een interpretatie, die de geestelijke betekenis van de Oudtestamentische concrete voorspellingen toepast op het persoonlijke geestelijke leven. Er is ook een historische (kritische) uitleg. Dit is de interpretatie, die bijvoorbeeld Israëls terugkeer volledig wil betrekken op de terugkeer uit de Ballingschap. De derde interpretatie is de vervangingsleer en deze ziet de kerk als vervanging en of voortzetting van het concrete Israël. Op Ezechiël 37 kunnen deze drie interpretatie-mogelijkheden toegepast worden. Naast deze drie mogelijkheden staat bovendien dan ook nog de letterlijke uitleg, zoals die van Het Zoeklicht en van nog vele anderen.

De kern van het geschil

De uitkomst van de discussie over de toekomst van Israël is dus helemaal afhankelijk van het algehele denkkader, waar men van uitgaat. Bij Douma (in navolging van Calvijn) is er dat denkkader dat er in Gods grote heilsplan maar één Volk van God is, bestaande uit alle gelovigen van Adam tot de Jongste dag. Natuurlijk zijn er wel uiterlijke verschillen in de verschillende perioden, maar de openbaring van de gelovigen moet men ondanks alles blijven beschouwen als gestalten van dat ene Volk van God. De overeenkomsten van die verschillende perioden zijn dan van meer doorslaggevende betekenis dan de verschillen. Aldus beschouwd kan dit overeenkomstige globaal aangeduid worden als de Kerk van God. Dit betekent wel dat alle nog niet vervulde profetieën (die in eerste instantie over Israël zijn uitgesproken) nu op de huidige kerk toegepast moeten worden. De voorspellingen van Ezechiël over de tempel hebben dan betrekking op de Gemeente van nu, omdat Paulus de Gemeente ook tempel noemt (een beetje kort door de bocht, maar toch...!). Dit alles berust op het ene verbond van God met de mensheid. Het verbond der genade dat zich in Christus uitstrekt over alle eeuwen in heden en toekomst. Berustend op de beloften aan Abraham en te verwerkelijken door het voldoen aan de eisen van de wetgeving op de Sinaï. Nu is (aldus deze visie) in Christus de Gemeente in gelijfd bij Israël of andersom Israël ingelijfd in de Gemeente Het nieuwe Verbond is eigenlijk niet meer dan een vernieuwd Verbond.

Onze tegenargumenten

A. De landbeloften zijn in de oude bedeling niet in vervulling gegaan. Deze beloften vinden we zelfs nog volop bij de laatste Oudtestamentische profeten. In de stille perioden naar de nieuwe bedeling toe is er eerder sprake van afkalving dan van herstel. En ook bij de eerste komst van Christus tot de Zijnen, hebben de Zijnen Hem niet aangenomen.

B. Wij kunnen heel veel begrip opbrengen voor de vrees dat ook al zouden deze rijke beloften betrekking hebben op de toekomst, ons dat in het heden zou ontslaan van de verantwoordelijkheid te getuigen tegenover onbekeerde Joden. We vinden desondanks in de Bijbel heel duidelijk twee onderscheiden volken in duidelijk onderscheiden tijdperken, waarin de Here God verschillend handelt en omgaat met de mensheid en Israël. Het gaat dan enerzijds om de Gemeente (aangeduid als Lichaam van Christus, bestaande uit Messiasgelovige heidenen en Messiasgelovige Joden), anderzijds ook nog om het nu nog terzijdegestelde Israël naar het vlees. Ook al is de scheidsmuur tussen Messiasgelovige Joden en Messiasgelovige heidenen in onze bedeling afgebroken, dan is dat nog geen bewijs voor de veronderstelling dat Israël met al de toekomstbeloften uit het Oude Testament zou hebben afgedaan als volk van God. Men kan dus niet spreken van één volk van God, dat zich uitstrekt van Adam tot het einde, omdat wij zien dat de Here God de verschillende tijdperken en de opeenvolging daarvan in Zijn Hand houdt (Handelingen 1:6&7). Op grond van een totaal nieuw Verbond (de verwijsplaatsen hiervan op te zoeken in een concordantie) zal de Here God de draad weer opnemen met Israël.

C. De vele verwijsteksten onder C laten duidelijk zien dat Douma uitgaat van het ene volk en het ene verbond in één lange

ononderbroken wereldperiode, zonder echt rekening te houden met Gods verschillende wijzen van werken in de verschillende wereldperiodes en het bepalen van de afbakening daarvan (Hand 1:6).

D. Als Jeremia de afvallige Joden aanduidt als heidenen (gojim), dan betekent dat niet dat hiermee voortaan alle Joden tot heiden (niet-Jood) zijn geworden. Als Paulus de waarachtige gelovigen tot het ware Israël verklaart, dan is dat figuurlijk en typologisch bedoeld. Douma heeft het tijdelijk gestelde Israël (de meerderheid van het huidige Israël) uit het oog verloren. Dit is erg jammer. Terwijl we een open oog en een zeer ruim hart mogen hebben voor de Messiasgelovige Joden, zijn we daarnaast ook ten zeerste verheugd over het feit, dat het volk der Joden nog een geweldige eigen toekomst tegemoet zal gaan, omdat de Here God hen niet uit oog heeft verloren.

Conclusie

Het gaat in de Bijbel enerzijds duidelijk om Israël in verleden en toekomst en anderzijds om de Gemeente bestaande uit de ene kudde van Messiasgelovige Joden en Messiasgelovige heidenen in het heden. Natuurlijk zijn er wel duidelijk veel geestelijke parallellen. De keuze voor het een of ander ligt dus in het algehele denkkader. Het gaat om de keuze van Gods handelen met één volk of twee volken in onderscheiden wereldperiodes. Voor velen gaan de ogen open in het onderscheiden van het Lichaam van Christus en het toekomstige volk van Israël. Anderen kiezen voor de uitleg van het ene Verbond dat verder elke andere mogelijkheid uitsluit, maar wat wel inhoudt dat het heel moeilijk wordt om de letterlijke teksten over de voorzeggingen voor Israël recht te doen. Onze zienswijze bij Het Zoeklicht gaat uit van een bewuste keuze voor Christus, als persoonlijke verlosser en als hoofd van de Gemeente, die ontstaan is op de Pinksterdag als een nieuw volk. Heel anders dan het reeds bestaande volk, dat tijdelijk aan de kant is gezet.

Joop Schotanus

6. Dominee en rabbijn

Na een bezoek aan Israël kun je je een betere voorstelling maken van hoe alles geweest is in bijbelse tijden. Ondertussen kun je bij een bezoek aan een gemeente op de Sabbatmorgen mee beleven hoe Messiasgelovigen uit de Joden en uit de heidenen samen een heerlijke en indrukwekkende dienst hebben, waarin de Here Jezus centraal staat. Maar als je dan ook nog de gelegenheid hebt om je te begeven tussen buigende en biddende Joden en de ernst en toewijding te zien bij de Klaagmuur, dan realiseer je je dat er nog een klankbodem is voor de toekomstplannen van de Here God. Er is nu nog een lege handschoen waar de Here God Zijn hand in zal steken.

HET GODDELIJKE INGRIJPEN

Het Goddelijke ingrijpen zal volgens de profetieën gepaard gaan met wereldschokkende gebeurtenissen, om gans Israël weer helemaal op het Goddelijke spoor te krijgen. Om het weer geestelijk op de been te krijgen. De profetieën spreken van een dag des Heren, een ure der verzoeking die over de hele wereld zal komen, een dag van Jacobs benauwdheid als doorgang naar een nieuwe tijd. Als de Here God klaar is met Zijn Gemeente in deze bedeling, waarin wij nu leven, neemt Hij de draad weer op met Israël. Wij mochten tijdelijk ingeënt zijn via Christus in de boom der beloften aan Abraham, maar er komt een tijd dat wij als Gemeente uit Joden en heidenen volgens 1 Thess. 4:13-18 en Romeinen 11 ruimte zullen maken voor het volk Israël als geheel.

DE DOMINEE EN DE RABBIJN

In het Nederlands dagblad stond onlangs een weergave van een gesprek van twee dominee's met een rabbijn. De eerste dominee getuigde van de komende Messias, de tweede van de reeds gekomen Messias. De eerste probeerde zich helemaal aan te sluiten bij het verstaan van de rabbijn van zijn Bijbel (de Tenach) en de tweede probeerde een en ander duidelijk te maken vanuit het Nieuwe Testament. Het werd voorgesteld alsof die twee standpunten elkaar zouden moeten uitsluiten.

VANAF DE OLIJFBERG

Volgens het verhaal stonden de gesprekspartners op de Olijfberg. De eerste dominee had weet van honderden toekomstbeloften voor het letterlijke Israël. De tweede dominee wijst in de richting van Bethlehem en de velden van Efratha, dan in de richting van Golgotha en geeft een uitleg van Ezechiël 37, als zou dat Schriftgedeelte reeds volledig in vervulling zijn gegaan in het christendom. Volgens deze dominee heeft de bedoelde terugkeer reeds plaats gevonden na de ballingschap in Babylon en de tempel is herbouwd in het christendom, waarin Joden, Arabieren, Palestijnen en Nederlanders samen Gods tempel vormen. Al had deze dominee dan helemaal gelijk om te wijzen op Jezus Christus als de Weg, de Waarheid en het Leven, toch schoot hij schromelijk tekort in zijn kennis van Gods heerlijke toekomst voor het letterlijke volk van Israël.

EEN ZUIVER UITGANGSPUNT

De eerste dominee geeft echter blijk van kennis van de Tenach en wist dat hij stond op de plaats waar de voeten van de Messias zich neder zullen zetten, bij Zijn komst in Heerlijkheid (zch.14:4). Hij kon daarin met de rabbijn helemaal meegaan. Hij is ervan overtuigd dat in de toekomst de schellen van de ogen van het volk Israël zullen vallen en dat zij rouwklagend zullen zien wien zij doorstoken hebben. Het is mogelijk dat deze dominee tekort geschoten is in zijn getuigenis aangaande de huidige betekenis van de Messias voor hem. In ieder geval had hij een gemeenschappelijke vloer met de rabbijn in het zuiver verstaan van de Tenach en in de betekenis van de plek waar ze stonden.

Dit miste die andere dominee vanwege zijn methode van vergeestelijken. Heel vaak vinden we in het Nieuwe Testament de toepassing van een geestelijk principe vanuit allerlei concrete zaken uit het Oude Testament. Als Ezechiël 37 geestelijk, typologisch of symbolisch toegepast kan worden op de Gemeente van Christus, dan betekent dat nog niet dat de letterlijke vervulling daarvan zou vervallen. De schrijver van het artikel in het Nederlands Dagblad, A.C. Breen, mag dan eindelijk zover zijn om te zeggen dat de kerk niet in plaats van Israël is gekomen, maar hij heeft de uiterste consequenties daarvan nog niet voorzien.

Joop Schotanus

7. Een gezamenlijke belijdenis

Een aantal van ongeveer 125 geestelijke leiders in de Evangelische Beweging heeft zich in een gemeenschappelijke geloofsverklaring herkend. Ze spreken zich daarin uit over de kernpunten van het geloof. Deze verklaring is voortgekomen uit het besef van eenheid en men hoopt dat deze verklaring zal bijdragen tot een toenemend beleven van de eenheid. Deze beleving moet vorm krijgen in de verantwoordelijkheid van toezien op elkaar, zorg dragen voor elkaar, bidden voor elkaar en elkaar vergeven. In liefde en waarheid met Gods kinderen leven, in het besef van door de Heilige Geest op grond van het geloof in Christus één familie

met elkaar te zijn.

EEN SCHRIL CONTRAST

De krant waarin ik dit bericht las vermeldt tegelijkertijd dat er in een bepaalde plaats in Nederland twee kerken elkaar over en weer als 'ware kerken' in de betekenis van de Nederlandse Geloofsbelijdenis hadden erkend. Hierbij was niet de bovengenoemde eenheid het uitgangspunt, maar jarenlange samensprekingen over de kerkelijke verschillen. Oorspronkelijke verschillen over begrippen als 'ware kerk', 'bevindelijke prediking', 'toeëigening des heils', 'Schriftgezag' en 'tucht' stonden op de agenda van de samensprekingen.

DE WARE KERK

Het uitgangspunt hierbij is dat men door de juiste interpretatie van geloofsartikelen kan komen tot een bepaling van wat 'ware kerk' inhoudt, vooral op grond van artikel 29 van de Nederlandse geloofsbelijdenis. Voorop staat hier het instituut waar de zuivere prediking, waar een zuivere bediening van de sacramenten en een zuivere tuchtoefening plaats vindt. Dit alles vanuit het zuivere Woord Gods en met de erkenning van Christus als Hoofd van de Kerk. Onontkoombaar is nog wel dat er hypocrieten in de kerk zijn. Bovendien zijnde leden der kerk, ondanks een positieve omschrijving van wat zij behoren te zijn, nog door grote zwakheid bevangen, waar ze 'door de Geest al de dagen huns levens' tegen moeten strijden.

BEVINDELIJKE PREDIKING

U zult al begrepen hebben dat het gaat om samenprekingen tussen een Christelijk Gereformeerde Kerk en een Gereformeerde Kerk Vrijgemaakt. In het dorp waar het zich afspeelt heeft deze laatste kerk ondertussen ingestemd om de eerste te erkennen als ware kerk van Christus. Begrijpelijk dat de bevindelijke prediking ter sprake moest komen. Waar men in de ene kerk het verwijt krijgt teveel uit te gaan van een automatisme op grond van een bepaalde Verbondsbeschouwing, staat de andere bekend als een kerk, waar het accent ligt op het bij voortduring persoonlijk bewust beleven van het geloof. Om hier tot een bevredigende oplossing te komen heeft men de preken van de wederzijdse predikanten bestudeerd en men is tot de conclusie gekomen dat men zonder bezwaar elkanders preken in elkanders kerken zou kunnen houden. Uit een citaat van het Chr. Ger. Kerkblad blijkt dat deze vaststelling duidelijk maakt hoezeer de prediking in de Vrijgemaakte kerk in de laatste decennia veranderd is. De vraag die hierbij opkomt is natuurlijk: Of men dus in het verleden (toen de prediking zo anders was) wel aanspraak kon maken op zuivere prediking en bijgevolg op 'ware kerk'?

DE ZUIVERE SACRAMENTEN

Men zal elkaar in de bediening van de sacramenten ook gevonden hebben. Hoewel we ons zouden kunnen voorstellen dat men in de fase van toekomstige kerkenraadsontmoetingen en gezamenlijke bijbelstudie elkaar hierop nog weleens zal gaan ondervragen. Men gaat een beleidsplan opstellen met het oog op de toelating van elkaar tot elkanders Avondmaalstafel, evenals de mogelijkheid van gecombineerde Avondmaalsvieringen. Opnieuw de vraag of men in het verleden aanspraak kon maken op het 'ware kerk' zijn, toen men elkaar nog uitsloot van de 'Tafel van de Heer'?

DE ZUIVERE TUCHT

Die tuchtoefening in de kerken op grond van de Geloofsbelijdenis had vaak alles te maken met allerlei uitwendige regels. Op een onlangs gehouden Congres van 'Grace Invest' werd dat 'culturele heiligheid' genoemd. Tucht beperkte zich vaak tot uiterlijke heiligheid. Gebrek aan beschikbaarheid en innerlijke toewijding aan de Here kwam daarbij niet in aanmerking voor onder tuchtstelling. Als we nu tot de conclusie komen dat het bestrijden van symptomen niet helpt als de wortel ziek is, dan kan men toch weer de vraag stellen of dit soort tuchtoefening ooit de ware kerk dichterbij gebracht heeft.

ONZUIVERE CRITERIA

Uit mijn betoog blijkt m.i. dat de maatstaven die op deze manier aangelegd worden niet als doorslaggevend beschouwd kunnen worden. Het is alles zeer betrekkelijk en in grote mate afhankelijk van interpretatie, zowel van de Geloofsbelijdenis als van de Bijbel zelf. Het grondprincipe van de kerk is niet los te denken van de woorden van de Here Jezus: 'Waar twee of drie in Mijn Naam vergaderd zijn daar ben Ik in het midden'. De genoemde geestelijke leiders uit de Evangelische Beweging staan m.i. op een veel breder en zuiverder grondvlak van een 'gezonde Gemeente' dan de mensen die krampachtig streven naar een 'ware kerk'. Bij dat streven bestaat de mogelijkheid dat Laodicea ingesloten en Filadelfia uitgesloten wordt.

Joop Schotanus

8. Evangelischen: een gevaar!

In de afgelopen decennia zijn de Evangelischen een beetje over de streep gehaald om hun politieke verantwoordelijkheid onder ogen te zien en nu blijken ze een struikelblok te worden in de samenwerking RPF / GPV. Professor Kamphuis beschouwt hen als een gevaar voor de Kerk van Christus en professor Trimp moet er niet aan denken met Evangelischen in dezelfde partij te zitten. De pers geeft het allemaal zwart op wit door aan het lezend publiek.

REDEN TOT ONGERUSTHEID (?)

Er zullen vele Zoeklichtlezers zijn die zich de laatste tijd afgevraagd hebben welke kant het uitgaat met de genoemde samenwerking. We weten dat globaal genomen de Vrijgemaakte Gereformeerden niet achter de Zoeklichtgedachte staan. Bij de RPF was dat van oorsprong duidelijk anders. Daar had men een uitgesproken visie op de problematiek rond Israël en de Palestijnen bijvoorbeeld. Dit verklaart de onrust die er onlangs ontstond over een rapport, waarin men het gevoel kreeg dat de RPF haar standpunt aangaande Israël scheen af te zwakken ter wille van de samenwerking met het Gereformeerd Politiek Verbond (GPV). We nemen ondertussen bij de Evangelischen gevoelens van onbehagen waar over deze samensprekingen, hoewel er over de samenwerking op lokaal niveau weinig reden tot ongerustheid is.

AANPASSINGSVERMOGEN VAN DE EVANGELISCHEN

Er is bij de Evangelischen een goed aanpassingsvermogen aanwezig. Vooral als men denkt dat iets in goede bestuurlijke handen is, zal men tamelijk gemakkelijk het roer uit handen geven. Dit heeft soms tot gevolg dat men achteraf tot de ontdekking komt dat hun directe invloed vaak gaat afnemen en andere invloeden meer ruimte krijgen. Dat gebeurt in het omroepbestel en ook in de politiek. Ook nu zijn er die zich afvragen in wat voor een wespennest ze terecht gekomen zijn.

EVANGELISCHEN EEN GEVAAR! VOOR WIE?

Een professor mag dan wel beweren dat Evangelischen een gevaar voor de kerk vormen, maar dan stellen we allereerst de vraag voor welke kerk die Evangelischen een gevaar zijn? In Zuid-Amerika schijnen zij vooral een gevaar te zijn voor de Rooms Katholieke kerk. In Oost Europa zijn ze een gevaar voor de zogenaamde Orthodoxe Kerk. Elders in de wereld zelfs voor de Synagoge. Tevens mag de vraag gesteld worden over welk gevaar we het hebben. In voornoemde gevallen gaat het om de aantrekkingskracht die hun boodschap heeft voor arme verloren zondaren, die met hun nood tot Christus vluchten, omdat ze die in hun kerk niet kwijt konden. Zij kwamen zo onder beslag van de duidelijke boodschap van verlossing, dat ze wederomgeboren werden door de Heilige Geest en tot de zekerheid van geloof kwamen. Waar ze ook onenigheid over zouden kunnen krijgen, maar nooit over een 'veronderstelde' wedergeboorte.

Na die indrukwekkende ommekeer stond die wedergeboorte als een paal boven water. Niet te verwarren met doopwater! Evangelischen zijn dus een gevaar voor die kerken die bang zijn voor deze radicale boodschap van verlossing. Hiermee willen we stellen dat de vrees van de professor meer zegt van de soort kerk die hij in stand wil houden, dan van de Evangelischen, waar we bang voor zouden moeten zijn.

EEN ADVIES

In alle bescheidenheid zouden we de professoren c.s. de raad willen geven om het kluwen van hun kerkleer beetje bij beetje te ontwarren. De zaak draadje voor draadje aan te pakken en te ontdekken hoe het ene het andere nog in de weg kan zitten. Laat ik u maar rechtstreeks aanspreken en zeggen dat u zo lang door moet gaan totdat u terecht komt bij de eenvoud van het Evangelie van Christus en u komt te staan in de vrijheid van de kinderen Gods. David moest ook het harnas van Saul afleggen. Begin maar heel eenvoudig de gedachten van professor Graafland over het ambt te lezen. Misschien komt u er nog eens toe om boeken te lezen van de congregationalist Martin Lloyd Jones. Luister naar de mensen in uw kerk, die sedert lang reeds deze weg van evangelische vernieuwing hebben bewandeld en die het een vreugde vinden om met Evangelischen aan dezelfde (bestuurs)tafel te zitten en dit ervaren als een zegen.

Joop Schotanus

9. Geen doorbraak maar breuk

Er waren er heel wat bij die alles kerkelijk heel goed op een rijtje hadden, maar wisten dat het niet zonder wedergeboorte en bekering kon. Mijn vader was één van hen maar werd in zijn kerk onder tucht gesteld, met als uiteindelijk resultaat dat hij in het grote gebed vanwege zijn dwaling de kerk werd uitgebeden. Voor een groot deel van ons talrijke gezin is dit uiteindelijk een bron van grote zegen geworden. Het kwam toen in zijn kerk niet tot een geestelijke doorbraak, maar tot een breuk.

In nummer 12 gaven we de titel 'breuk of doorbraak' mee aan ons opinie artikel. We relateerden ons verhaal aan allerlei situaties in de kerkgeschiedenis. Hoe nieuwe bijbelse inzichten konden leiden tot een zegenrijke doorbraak of hoe door weerstand van goedbedoelende theologen of de tegenstand van naamchristenen tegen deze zuiver bijbelse inzichten konden leiden tot een breuk in een plaatselijke gemeente of een landelijk verband. Nu moeten we constateren dat iets waarvan we gehoopt hadden dat zou kunnen leiden tot een reveil, soms juist het tegenovergestelde bewerkstelligt.

DE AANLEIDING

Een predikant in een kerk van de gereformeerde gezindte komt tot de ontdekking dat er in de gemeenten die hij mag dienen met Het Woord veel valse gerustheid is. Hij ontdekt verder dat voor zover er sprake is van geestelijk leven dit vaak niet echt bruisend is. Waar zijn de bijbelse vruchten van het werk des geloofs en de inspanning der liefde. Hij probeert achter de oorzaak daarvan te komen. Hij luistert en observeert en komt tot bepaalde conclusies. Hij ziet wel dat er heel wat werk verzet wordt in de kerk. Er wordt vergaderd en er wordt georganiseerd, maar hij vraagt zich almaar af 'Is dit nu 'het werk des geloofs'? Er is wel inzet en vaak zelfs nog voldoende broeders die zich beschikbaar stellen voor het ambt. Er is nog genoeg inspanning uit plichtsbesef en verantwoordelijkheidsgevoel, maar is dit wel de 'inspanning der liefde', waar Paulus over spreekt? Het kerkelijk leven loopt nog wel tamelijk gesmeerd en in vergelijking met andere kerken is er eigenlijk niets te klagen, maar toch nog dat knagende gevoel dat er iets grondig mis is.

OP ZOEK

De predikant gaat op zoek naar wat er nu eigenlijk mis is. Hij wil erachter komen waarom het in geestelijk opzicht toch niet echt gaat zoals verwacht zou mogen worden. In allerlei contacten in de kerk bespeurt hij een streven om als christen goed te leven. Het lijkt er sterk op dat men met veel inspanning moet proberen een goed christen te zijn of te worden. Het schijnt voor heel velen een proces van vallen en opstaan. Bij de zelfbeoordeling komt men dan vaak tot de conclusie dat men er niet zoveel van terecht brengt. Ootmoed is dan niet veel meer dan de erkenning van een voortdurend falen. Bij anderen is er soms een totale onverschilligheid of zelfs een vrees om over geestelijke zaken te spreken. Daar tegenover staat dat er bij sommigen een echtheid en zuiverheid wordt ontdekt, die jaloers maakt. Bij hen is het hele leven doortrokken van de persoonlijke omgang met de Here. Deze mensen stralen een bepaalde geestelijke warmte uit.

AAN DE KANT VAN HET PROBLEEM

Hoe komt het dat het kenmerk van die persoonlijke omgang met de Here niet de hele gemeente doortrekt? Wat is de oorzaak van dat almaar streven? Wat ligt er achter al dat 'moeten'. De voorganger komt tot de conclusie dat dit wel eens heel veel te maken zou kunnen hebben met de verbondsmatige leer over belofte en eis. Elke keer als de dominee de wet voorleest krijgt hij het gevoel dat hij het gehoor stimuleert in deze houding en in dit streven. Worden die 'strebbers' hiermee niet allemaal op het verkeerde been gezet? Voor hen worden de beloften van de Here God pas echt geconcretiseerd als er aan de eis der wet wordt voldaan. De onverschilligen hebben het ondertussen opgegeven. Het komt maar zoals het komt, maar ik ga me er voortaan niet meer (erg) druk om maken. Maar wat is nu het geheim van die derde groep, die helemaal niet gebukt gaat onder de eis der wet, maar het als een vreugdevolle ervaring beleeft om te wandelen met de Here?

AAN DE KANT VAN DE OPLOSSING

Het blijkt dat die geestelijk gezinde mensen van binnenuit een evenwicht hebben gevonden tussen het sacrale en het seculiere, het zondagse en het alledaagse. Ze schijnen geen wettische dwang van buitenaf meer nodig te hebben, omdat ze van binnenuit gedrongen worden te wandelen in de weg van de Here. Ze staan geestelijk goed op de rails en zo ervaren ze zichzelf ook. Ze zijn ooit in hun leven op een punt terecht gekomen, dat ze alle eigen plannen en pogen hebben opgegeven en sedertdien was het christenleven niet meer een last, maar een lust. Voor hen zelf onbegrijpelijk, misschien ook wel voor hun omgeving. Het geheim was een innerlijke ommekeer en gerichtheid. Sommigen hebben die stap bewust meegemaakt, anderen misschien minder bewust of na een bepaalde periode. Men wist er in sommige gevallen toen ook niet eens direct een naam aan te geven. Bij nader inzien weten ze

dat ze de bijbelse weg van bekering en wedergeboorte hebben meegemaakt. Er bestaat nu een sterk verlangen om de Here bij voortduring de kans te geven om door hen heen te laten werken, waaruit al hun verken voor Hem uit voort komt. Zij hebben nu in eerste instantie geen aanvechtingen meer vanwege hun tekortkomingen, maar vanwege dat ene wat hen kan ontglippen: 'De volkomen overgave'. Ze zijn zich nu bewust dat ze op grond van eigen inspanning niet bij de Here God in een goed blaadje kunnen komen. Omdat ze goed op de rails staan spreken ze niet meer van een dagelijkse bekering. Er kan nog genoeg mankeren aan wat er op de rails staat, maar de Bijbel geeft in 1 Joh. 1 alles aan om alles weer vlot te trekken.

EEN DWAALLEER

Het eigenaardige van het bovenstaande verhaal is dat deze ervaring en de bijbelse verklaring die er voor gegeven wordt in een bepaald kerkgenootschap in Nederland als onconfessioneel gezien wordt. Ook in hun zusterkerken in het buitenland wordt dit aangemerkt als een dwaalleer. Men beweert dat ook uit de liturgische formulieren duidelijk aangetoond kan worden dat deze leer niet klopt. Men mist het aspect van de dagelijkse bekering, zoals die omschreven wordt in de Heidelbergse Catechismus. Het blijkt bovendien nog in strijd te zijn met de verbondsleer. Om de mensen bij de leer der kerk te houden wordt ingespeeld op gevoelens van angst voor geestdrijving, zoals dat eerder in de kerkgeschiedenis is voorgekomen. Het is zeker niet in overeenstemming met wat in hun Vrijgemaakte kerk geleerd wordt over bekering en wedergeboorte. Als er nog zo pertinent ingegaan wordt tegen bovenstaande gedachten, hoe moet het dan in de verdere toekomst met het proces van samenwerking met de Christelijke Gereformeerden? Als er zo duidelijk gesteld wordt dat de gedachten van ds. Van Hulst uit Tasmanië niet behoren tot het beproefde gereformeerde belijden over bekering en wedergeboorte, wat moeten nu al die evangelische mensen in de Vrijgemaakte kerk, die dit wel zo ervaren hebben en het ook graag aldus expliciet willen belijden? Niets nieuws onder de zon!

Voor de oorlog kwam de Zoeklicht-tentorganisatie ook naar de Friese wouden. In het licht van de wederkomst van Christus werden de luisteraars ook heel persoonlijk opgeroepen om zich voor honderd procent te geven aan de Here Jezus. Uitnodigingsliederen, zoals 'Het is maar een stap tot Jezus', werden gezongen. Er waren er heel wat bij die alles kerkelijk heel goed op een rijtje hadden, maar wisten dat het niet zonder wedergeboorte en bekering kon. Mijn vader was één van hen, maar werd in zijn kerk onder de tucht gesteld, met als uiteindelijk resultaat dat hij in het grote gebed vanwege zijn dwaling de kerk werd uitgeboden. Voor een groot deel van ons talrijke gezin is dit uiteindelijk een bron van grote zegen geworden. Het kwam toen in zijn kerk niet tot een geestelijke doorbraak, maar tot een breuk. We bemerken ondertussen dat het nog steeds niet doordringt tot vele goedbedoelende kerkelijke mensen, dat het van binnenuit moet komen en dat het niet gaat om een vernisje aan de buitenkant. Om het tot besluit met de dichter te zeggen:

*Vroeger was 't een pogen, nu een rust in Hem
Vroeger twijf'len dralen, nu volg ik Zijn Stem
Vroeger hield ik Jezus, nu houdt Hij mij vast
Vroeger angstig zorgen, nu draagt Hij mijn last
Vroeger was 't mijn werken, nu Zijn werk in mij
Vroeger hielp ik Jezus, nu gebruikt Hij mij
Vroeger vast in vormen, nu volkomen vrij
Vroeger op Hem hopen, nu heb'k zekerheid*

*Christus al in alles, Hij alleen, daar wil 'k heen
Enig alles Jezus, Jezus Hij alleen.*

Joop Schotanus

10. Gods belofte: letterlijk vervuld

Keizer Augustus zat op zijn hoogverheven troon. De troon van het Romeinse rijk. Vandaar kon hij z'n almacht botvieren. Met een handgebaar zette hij niet zonder enige trots een groot deel van de toenmalige bewoonde wereld in beweging. Om overzicht en inzicht te hebben in die bewoonde wereld legde hij bevolkingsregisters aan.

De opdracht van de keizer

De evangelist Lucas noemt dat: 'beschreven worden'. De historici vertellen ons dat dit gebeurde met het oog op de belastingheffing. Dus ook in het gebied van Israël, waar Herodus vazal koning was voor de keizer. Zo kwam het hele land in beweging, want men moest zich begeven naar de oorspronkelijke plaats, zoals al vele eeuwen eerder toegewezen aan de twaalf stammen. Een letterlijke vervulling van Oudtestamentische profetieën.

Twee arme mensen uit Nazareth

Onder hen bevonden zich ook twee arme mensen uit Nazareth: Jozef de timmerman van dat dorp en Maria met wie hij ondertrouwd was. Zij moesten ongeveer 150 kilometer afleggen om zich te laten inschrijven in het toebedachte bevolkingsregister. Zij waren van koninklijke bloede uit Bethlehem, in het verre zuiden.

De onzichtbare hand

Als door de onzichtbare hand werden deze twee mensen van de ene naar de andere plaats gedreven. Over heuvels en door dalen naar het zuiden totdat zij langs de rotsachtige gebieden van Jeruzalem uitgeput op de plaats van bestemming aankwamen. Zij kwamen bij de herberg die al vol zat met mensen die voor hetzelfde doel al eerder aangekomen waren. Verder ging er ook geen enkele gastrijke deur voor hen open. Zo waren ze genoodzaakt een hoekje in de schuur op te ruimen, waar anders de dieren van de doorgaande reizigers hun verblijf hadden. In dat 'verblijf' vond de geboorte plaats van Maria's eerstgeboren zoon. Ze had geen vroedvrouw om haar te helpen. Zij wikkelde haar Kind in doeken en legde Hem in een kribbe.

De grootste gebeurtenis

De volgende morgen begon alles weer in beweging te komen. De inwoners van Bethlehem gingen aan het werk en de registratie van de gasten kon doorgang vinden. Ondertussen had de grootste gebeurtenis uit de geschiedenis plaats gevonden en Jozef en Maria waren de enige die van dit overweldigende geheim wisten. Aan Maria was de eer te beurt gevallen om de moeder te zijn van de beloofde Messias, de Heiland der wereld en de Zoon van God. Heerlijkheid incognito!

Gods belofte gaat in vervulling

Achter de beslissing van keizer Augustus zien we de machtige hand van God. die in Zijn soeverein handelen tot Zijn heerlijk doel zal

komen. Het was door de profeet Micha voorgezegd dat de Messias juist op die plaats geboren zou worden: 'En gij Bethlehem Efrata, al zijt gij klein onder de duizenden van Juda, uit u zal mij voortkomen die een heerser zal zijn over Israël'. De volledige vervulling laat nog op zich wachten, maar eens zullen Zijn voeten staan op de Olijfberg en zal Hij het koningschap aanvaarden. Zo letterlijk als het eerste deel in vervulling is gegaan, zal ook het tweede deel werkelijkheid worden. Een heerlijke toekomst!

In het veld van Efrata

De hand van God in de geschiedenis is voor de meeste mensen onwaarneembaar. Ook het gebeuren in Bethlehem gaat aan de machten van deze wereld voorbij. In de hemel zelf is dit wel zo belangrijk dat engelen met vreugde uitbreken naar deze aarde om zich aan de herders te vertonen in de velden van Bethlehem, de velden waar ooit Jacob zijn schapen had geweid en waar David zijn jeugd had doorgebracht. Op aanwijzingen van een engel komen ze in de stal terecht om dit heerlijke wonder te aanschouwen.

Zijn heerlijkheid aanschouwd

Na hen waren het Simeon en Anna van wie de ogen geopend werden om Zijn heerlijkheid te mogen zien. Op de achtste dag hadden ze Hem de tempel binnen gedragen om het ritueel te ondergaan, waardoor Hij echt de Koning der Joden zou kunnen worden. De Messias-Koning bestemd tot het allerhoogste gezag, werd geboren onder de wet. Bij deze gelegenheid ontvangt Hij de naam Jezus, want Hij is Messias en Redder. Enige tijd hierna, als de dag der reiniging voorbij zijn, komen ze opnieuw naar Jeruzalem. Deze keer om Hem overeenkomstig de wet aan de Here voor te stellen. Daarbij stapte eerst Simeon naar voren. Een door en door maranatha-man. Hij verwachtte de beloofde Messias en wist door de Heilige Geest dat hij niet zou sterven alvorens hij de Beloofde zou hebben aanschouwd. Met de baby in zijn armen profeteert hij over het licht tot openbaring voor de heidenen en de heerlijkheid voor het volk Israël. Nu hij Hem heeft gezien kan hij in vrede sterven. De 84-jarige Anna komt er bij staan en bevestigt met haar getuigenis de woorden van Simeon.

Wijzen uit het Oosten

Dan na deze indrukwekkende gebeurtenis keren Jozef en Maria terug naar Bethlehem en daar krijgen ze opnieuw bezoek van mensen die als door een onzichtbare Hand en door een bijzondere ster bij hen terecht komen. De Here God kan zelfs door een wetenschappelijke nieuwsgierigheid mensen op Zijn spoor zetten. Van de geschenken die ze hierbij ontvangen kunnen ze de benodigdheden voor hun vlucht naar Egypte aanschaffen om aan de kindermoord te ontkomen.

De kindermoord

Als stadhouder Herodes hoort van de geboren koning wendt hij voor om ook een bezoek te willen brengen aan de pasgeboren baby. De wijzen krijgen Goddelijke instructies om niet terug te gaan langs Herodes, die nu uit wraak alle baby's van Bethlehem laat ombrengen. De keerzijde van de Heerlijkheid des Heren is de diepe duisternis van de tegenstander, die in onze tijdsbedeling nog altijd de 'overste van deze wereld' is.

En wij dan?

Het was in Jezus dagen aan weinigen gegeven om de Heerlijkheid van Hem te aanschouwen. In onze bedeling is dat aan de volgelingen van de Here Jezus gegeven. Wat geen oog heeft gezien en wat geen oor heeft gehoord en wat in geen mensenhart is opgekomen, dat heeft God in vervulling doen gaan voor hen die Hem liefhebben. Zo letterlijk als de beloften van God in vervulling zijn gegaan bij de eerste komst van Christus, zo letterlijk zullen al Gods belofte aangaande de tweede Komst van Christus vervuld worden. Bij de oprichting van Zijn Rijk zal de Heerlijkheid van de Here Jezus door de hele wereld aanschouwd worden. Echt kerstfeest vieren kan slechts in het bewustzijn van de Heerlijkheid van Christus: Die is, die was en die komen zal.

Joop Schotanus

11. Heilig verklaard

Tegenover een humanist hoorde ik op de radio een katholiek verklaren, dat hij van de kerk zijn verstand niet uit hoeft te schakelen. Op zichzelf is dat winst natuurlijk, maar als het materiaal waarmee dat verstand moet werken niet deugdelijk is dan blijkt men weinig aan zo'n uitgangspunt te hebben. Je bent altijd ondeugdelijk bezig als je niet Het Woord het laatste woord laat hebben. Dit geldt ook in het bijzonder voor de heiligverklaring.

OP GROND WAARVAN?

Bij een Rooms-katholieke heiligverklaring probeert men te achterhalen hoe een mens kind geleefd heeft. Men zoekt naarstiglijk allerlei menselijke archieven na. Soms speelt de mondelinge overlevering ook nog een rol. Er wordt vooral nagegaan hoe deugdzaam iemand heeft geleefd en als klap op de vuurpijl moeten erin dat leven ook nog een of meer spectaculaire wonderen zijn gebeurd. Voor het gemak slaan we de zaligverklaring maar even over, omdat we vanuit deze door en door menselijke benadering terecht willen komen bij de bijbelse gegevens over heiligverklaring.

HOE HEILIG IS HEILIG?

Wij kunnen daaraan een menselijke invulling geven en dan wordt het gezien als iets bijna boven-menselijks. Het voltrekt zich in een sfeer van verheven vroomheid. Heel indrukwekkend! Laten we ons maar snel wenden tot het bijbelse begrip heiligheid. Schrik niet! Het slaat op allen die waarachtig wederom-geboren zijn. Het betekent daarbij niets anders dan apart gezet worden voor een bepaald doel. Een aparte positie innemen temidden van de rest van de mensheid. Als je eenmaal ingedeeld bent bij een voetbalclub, dan ben je officieel een voetballer (ook al zou je nooit een doelpunt scoren). Toch vraagt deze status om een verwerkelijking van onze positie. Deze positie is onze verbondenheid met een heilig en rechtvaardig God door het zaligmakend geloof in Christus Jezus.

DE ZELFVERLOOCHENING

Laten we ons eerst afvragen voor welk doel we worden ingezet. Paulus geeft het antwoord: Stelt uw lichamen tot een levend, heilig, Gode welgevallig offer. Elders zegt hij dat wij geroepen zijn om niet meer voor onszelf te leven, maar voor Hem die voor ons gestorven en opgewekt is. Van daaruit komen we bij de verwerkelijking. In het maken van keuzes zoeken we niet onszelf, maar richten we ons op de Heer en op onze naaste. Van daaruit bezien krijgt zelfbeschikking voor ons een afschuwelijke egoïstische klank, want vanuit de gezindheid van de liefde willen we in allerlei levenssituaties bij voortduring leven vanuit die zelfverloochening.

HET KRUIS DRAGEN

Het is vanzelfsprekend dat degene die zichzelf verloochent het kruis van de navolging van Christus vrijwillig op zich neemt en

doordrongen is van de noodzaak daarvan. In deze weg zullen we niet brommen in de verdrukking, maar mogen we komen tot roemen in de verdrukking, omdat dit de manier is waarop God met Zijn kinderen tot Zijn doel komt en Zijn genade openbaar wordt. Hiermee zal ook de echtheid van ons geloof openbaar worden en hierdoor wordt de Here God verheerlijkt. Dit wordt niet ervaren als een eis van welk verbond dan ook, maar als de vreugdevolle vanzelfsprekendheid vanuit de overgave van een wedergeboren ziel.

CHRISTUS VOLGEN

Door de Heilige Geest zijn wij het heiligdom van Christus. Christus in mij, de hoop der heerlijkheid. Christus is ons tot heiliging gegeven. Het wordt ons evenals de rechtvaardiging toegerekend. We mogen in de praktijk van ons leven laten zien wie we in Christus zijn. Daar waar we nog een verschil maken tussen het profane alledaagse leven van huwelijk, gezin en werk e.d. enerzijds en het sacraal kerkelijke anderzijds hebben we nog niet begrepen waar het om gaat. Dat uit zich o.a. in: dat je op zaterdagavond bepaalde t.v.-programma's beter niet zou kunnen zien, omdat het de volgende dag zondag is. Of dat je in de voor bereidingsweek op het Avondmaal anders zou moeten leven dan gewoonlijk het geval is. Wat op die tijden niet zo goed voor je is, is op andere tijden ook niet goed voor je. In het volgen van Jezus gaat het om elke stap van je leven. Het is niet een kwestie van meer of minder heilig. Je leeft vanuit je nieuwe positie of je leeft niet in overeenstemming met je nieuwe positie in Christus. We zijn geroepen om van ogenblik tot ogenblik te leven vanuit deze krachtbron. Die kracht ervaren we vanuit onze voortdurende overgave aan Hem, die Zich voor ons overgegeven heeft.

Joop Schotanus

12. Hindernissen in ons geloofsleven

We hebben de vorige keer gezien dat men onder het 'principe van de vrijheid' die dingen kan doen, waar de Bijbel geen duidelijke verboden voor geeft en waar een geestelijk gerijpt geweten geen moeite mee heeft. We hebben ook gezegd dat je nooit kerkordelijke zaken gelijk mag stellen aan de Mozaïse wetgeving met instructies voor de tempel. Het vrijheidsprincipe 'Alles is mij geoorloofd, maar ik zal mij door niets laten knechten', heeft in eerste instantie alleen met onszelf te maken. Verslaving aan roken en andere verslavingen (knechtingen) kunnen zo een echte hinderpaal zijn voor geestelijke groei. Voor onszelf houden we er geen taboes op na, maar voor anderen leggen we ons wel beperkingen op, vanwege het liefdesprincipe. Onder liet principe van de liefde' laten we bepaalde dingen na om geen aanstoot te geven, maar juist ook om die ander te kunnen helpen om opgebouwd te worden in het geloof. "De liefde bouwt op".

Bovendien houden we vanwege 'het principe van de nuttigheid', rekening met de ongelovigen, die terecht of ten onrechte bepaalde verwachtingen van christenen hebben. "Alles is mij geoorloofd, maar niet alles is nuttig". Wij willen graag dat mensen de Here Jezus leren kennen en wij hebben er alles voor over om hen niet in de weg te staan. In het contact met de niet-christen willen we niet graag op een zijspoor terecht komen. Eén van de eerste dingen, die we in de Gemeente van Christus moeten weten of leren is om die ander die Hem niet kent tot Christus te leiden. Dat mag en moet een onderdeel zijn van onze eigen discipelschapstraining. Leren om Christus te volgen en dan pas kun je vissers van mensen worden. Het volgen van de Here Jezus is belangrijk voor elk kind van God. Niet alleen voor de leidinggevenden in de Gemeente.

DE TWIJFELACHTIGE ZAKEN

Er zijn heel wat welmenende christenen, die heel intensief met geloofszaken en kerkelijke activiteiten bezig zijn, maar waaraan niet gezien wordt dat men geestelijk voor uit komt. Wat dit verontrustend maakt is dat men het zelf niet in de gaten heeft of zelfs denkt dat alles in orde is. Paulus geeft in 1 Cor. 8 duidelijk aan wat de hinderpalen zijn in het leven van dit soort gelovigen. Men leeft in een wereld wat we "leergeloof" genoemd hebben. "De kennis (op zichzelf) maakt opgeblazen, maar de liefde sticht" (:1). Men kan heel wat (theoretische) kennis hebben en daardoor vanuit een soort ivoren toren heel onverdraagzaam zijn tegenover anderen. Vanuit onze (theoretische) kennis kunnen we een houding aannemen van alles beter te weten en erg intolerant zijn tegenover onze medemens. We komen dan met allerlei kennis aandragen, die weinig met de praktijk van ons geloofsleven te maken heeft. We scheppen dan een soort genoeg in het kennen, zonder echt te weten hoe of wanneer het toe te passen. Het mag als een positief signaal gezien worden dat de opleiding tot voorgangers zich verplaatst van de Universiteit naar het Hoger Beroepsonderwijs. De recente Paulinische oproep van Dr. Graafland moet ons uit het hart gegrepen zijn om "ons niet af te laten brengen van de eenvoud van het Evangelie". Kennis maakt opgeblazen als het geen levensveranderende kennis is.

OBSTAKELS

Een tweelingzusje van intolerantie is liefdeloosheid. In de Bijbel worden we gewaarschuwd om de waarheid in liefde te spreken en dus niet als een soort voorhamer te gebruiken, waar we maar mee op los slaan. Dat is niet opbouwend. Liefde maakt kennis tot wijsheid. Het is niet de bedoeling dat wij door kennis tot eigendunk komen, maar tot liefdevolle wijsheid. Hoogmoed is vaak het belangrijkste obstakel voor de doorwerking van de genade van de Heer. 'Als iemand zich inbeeldt enige kennis verworven te hebben, dan heeft hij nog niet leren kennen zoals het behoort' (:2). Het hebben van kennis om zichzelf wordt niet veroordeeld, maar er wordt op gewezen, dat het zich 'inbeelden' kennis te hebben waar men het niet heeft. Dat kan gevaarlijk zijn. Vooral als men daarop meent te kunnen steunen. Op een dusdanige manier met kennis omgaan dat het de relatie met de Here God verstoort. Het gaat om waarachtige en bevindelijke Godskennis. "Maar heeft iemand God lief, dan is deze door Hem gekend" (:3). Het zich inbeelden duidt niet op nederigheid. Zo'n houding maakt het moeilijk om de éne en waarachtige God echt lief te hebben.

Vers vier maakt heel duidelijk, dat er naast die éne God geen andere goden zijn. Die éne God bepaalt ons leven en niet de zogenaamde andere goden, in welke vorm dan ook. De christenen in Corinthé hadden het veelgodendom los gelaten. 'Wat het eten van offerlevens betreft, wij weten dat er geen afgod in de wereld bestaat en dat God één is! (zie verder in vers 5 en 6 de eenheid van Vader en Zoon). We zien hier dat, om het gedrag zuiver te houden, men de theologie zuiver moet houden.

EEN EIGEN MENING HEBBEN

Naast het gebied van bovenstaande twijfelachtige zaken is er het gebied van tegenstelling tussen bijbelgetrouwe christenen en niet-christenen. Zijn we allergisch voor mensen die het anders doen, dan wij gewend zijn? Het is belangrijk om oog te hebben voor de geestelijke vrijheid van niet-gelovigen. Voor onszelf mogen we ergens ten volle van overtuigd zijn en tegelijkertijd weten dat ieder de vrijheid heeft om een eigen mening te hebben. Leen van Dijke, evenmin als u en ik, hoeft helemaal geen respect te hebben voor de mening van hen die zich niets aan de Bijbel gelegen laten liggen, maar we moeten het feit respecteren dat anderen er andere meningen op na houden dan wijzelf. Wij verwachten van hen ook dat zij rekening houden met het feit dat wij misschien een totaal andere mening hebben over homofilie, abortus en euthanasie, dan zij hebben. Er zijn standpunten die absoluut in strijd zijn met de Bijbel, waarvoor ik geen enkel respect kan opbrengen, maar tegelijkertijd weet ik dat er mensen zijn die zich absoluut niets gelegen laten liggen aan die bijbelse standpunten. Zij mogen proberen mij te overtuigen en ik wil ook wel graag de ruimte hebben om hen te mogen overtuigen. Om de wereld leefbaar te houden moeten er afspraken gemaakt worden. Binnen die afspraken ligt het terrein van de vrijheid. In geestelijke zin: "Neem mij gevangen Heer, dan ben ik waarlijk vrij!"

13. Hoe evangelisch is evangelisch?

In de zestiger jaren nam in ons overheersend reformatorisch kerkelijk leven de invloed van evangelische christenen enigszins toe. Waren er tot dan toe nog weinig vrije gemeenten die zichzelf als evangelisch aanduidden, er kwamen steeds meer vrije gemeenten die zich met deze naam gingen sieren. Van oorsprong waren de meeste van deze gemeenten sterk verbonden met de boodschap van Het Zoeklicht. Daarin kwam verandering in de jaren zeventig en tachtig. Toen ging een flink aantal gemeenten die vanaf de vijftiger jaren Pinkster of Volle Evangelie Gemeenten hadden geheten hun naam vereenvoudigen tot gewoon Evangelie Gemeente. De band met ons Zoeklicht was bij hen vaak niet zo sterk of was er helemaal niet.

HET RUIMERE BEGRIIP

Als je evangelisch heel ruim aanduidt dan kan het gewoon protestant betekenen, zoals in Duitsland bijvoorbeeld. Verder wordt het gebruikt om aan te tonen dat het met het Evangelie strookt. Men kan het dan ook in de politiek bezigen en zo ontstaat een Evangelische Volkspartij. Ook werd het in ruime zin gebruikt als tegenstelling met het streng reformatorisch dogmatische. Dit verklaart vanuit de negentiende eeuw de naamgeving van de Vrije Evangelische Gemeenten.

DE EVANGELISCHE OMROEP

Bij het ontstaan van de Evangelische Omroep speelde de verkondiging van het Evangelie een grote rol bij de naamkeuze. Het Evangelie als een blijde boodschap die verkondigd moet worden. Paulus zegt: "Ik ben er toe genoodzaakt". Bij de initiatiefnemers stond voorop dat de prediking van het Evangelie een kracht van God is tot behoud voor een ieder die gelooft. Evangelisch als afgeleid van Evangelie geeft het doel van de Omroep weer. Zo mag evangelisatie ook getypeerd worden als een directe confrontatie met het Evangelie. De vertolking van dat Evangelie heeft als kernpunt het verzoeningswerk van Christus. Daarom mag een omroep die dat voorstaat en blijft voorstaan deze naam mei ere dragen.

WAT BETEKENT EEN NAAM?

In wezen zijn namen bedoeld om duidelijke en juiste informatie door te geven. Echter heel vaak gebeurt het dat namen vanuit bepaalde kringen als etiketten worden gebruikt om bepaalde anti-gevoelens op te wekken. Om mensen schrik in te boezemen voor een of andere beweging wordt deze aangeduid als dopers of Arminiaans e.d. Het lijkt dat het ergste wat je tegenwoordig kan overkomen is dat je fundamentalistisch genoemd wordt. Was deze aanduiding heel lang voor bijbelgetrouwe christenen nog positief, tegenwoordig neemt men heel duidelijk afstand van dit gebruik. Niet alleen van het gebruik maar men geeft aan de oorspronkelijke betekenis een negatieve lading. Drs. Rob van Essen noemt in een oecumenisch tijdschrift het fundamentalisme van de 19de eeuw een vermindering van de protestantse orthodoxie, terwijl hij bij mijn weten zichzelf wel als evangelisch blijft beschouwen. Er zijn tegenwoordig heel wat mensen die zich in evangelische kringen bewegen, die er verder doodsbang voor zijn om uitgemaakt te worden voor fundamentalist.

GERECHTVAARDIGDE VREES?

We kunnen ons afvragen of die vrees terecht is. Wie waren die mensen uit de vorige eeuw die zo aangeduid werden? Dat waren de mensen van de moderne zendingsbeweging! Dat waren de mensen van de massale evangelische studentenbewegingen! Dat waren de mensen (en nu komen we op het terrein van Het Zoeklicht) met een sterke gerichtheid op de eindtijd en de verwachting van het Duizendjarig Rijk. Dat waren de mensen, die zich daarom verzetten tegen het sociale evangelie, alsof wij met onze menselijke inspanningen in onze bedeling in staat zouden zijn het Koninkrijk van God op te richten. Het waren de mensen die een eenvoudige belijdenis hadden opgesteld van een tiental kernpunten van het Evangelie en dat de "fundamentals" noemden. Die 'fundament-als' waren de basiselementen van het geloof, zoals deze nog steeds terug te vinden zijn bij geloofszendingen en evangelische studentenbewegingen.

Daar was helemaal niets mis mee en daar is helemaal niets mis mee. Vanwege dit "fundamentals" werden ze eertijds fundamentalisten genoemd. Dit was absoluut niet een verandering van de protestantse orthodoxie, maar juist een muur tegen het liberalisme en een uitdaging voor de dode orthodoxie. Er zou beslist geen reden zijn om onszelf niet meer fundamentalist te noemen als het niet zo'n wrange bijmaak had gekregen vanwege Moslim fundamentalisten en omdat we met Jehova's getuigen en Mormonen over één kam geschoren worden.

EVANGELISCHE BEWEGING NIET FUNDAMENTALISTISCH

Als zo stellig beweerd wordt dat de Evangelische Beweging niet fundamentalistisch is en dat dit gebeurt door allerlei mensen die zich steeds meer een plaats veroveren in de Evangelische Beweging, dan is er een terechte reden om vrees te hebben. Niet omdat ze zich tegen de naam 'fundamentalist' verzetten (daar is wel reden toe), maar omdat ze langzamerhand steeds meer afstand gaan nemen van het inhoudelijke van de 'fundamentalisten' uit de vorige eeuw. Deze neo-evangelikalen gaan aanpakken met de oecumenischen. Op zichzelf zijn bepaalde contacten nog wel positief te beoordelen, maar toch is de vrees misschien gerechtvaardigd, dat door allerlei compromissen het zout krachteloos wordt. Geef me dan maar het geestelijk élan van de bijbelgetrouwe fundamentalisten uit de vorige eeuw.

Joop Schotanus

14. Hoe lees ik mijn Bijbel?

Er zijn zoveel verschillende meningen over tal van zaken in de Bijbel. We ontdekken dat in alles wat we te zien en te horen krijgen. Ook via de vele krantenknipsels die mij de laatste tijd toegezonden worden. Vele Zoeklichten zouden daarmee gevuld kunnen worden en ik zou er meer dan een dagtaak aan hebben om op alles in te gaan. Toegegeven dat het erg leerzaam is om het alles onder ogen te krijgen. Die verschillende meningen gelden inzonderheid de Wederkomst van Christus. Zij hebben in eerste instantie alles te maken met de uitgangspunten bij de manier waarop i men de Bijbel leest. Als men, zoals in de reformatorische kerken uitgaat van het ene Verbond dat je over de hele Bijbel kunt leggen, dan moet alles met die verbondsgedachte sporen. Denk maar aan de theocratische regeringsvormen in de geschiedenis. Nederland werd in vroegere tijden het Israël van het Westen genoemd. In Zuid Afrika waren de zwarten de houthakkers en de waterdragers. Een soort christelijke natie met het Oudtestamentische Israël als model.

DE EINDTIJDREDE

Verder, als men uitgaat van het herstel van Israël als onderdeel van een glorieus tijdstip van de Gemeente in de eindtijd, zal men bijvoorbeeld de eindtijdsrede van de Here Jezus als vanzelfsprekend mede toepassen op de Gemeente van Christus. In dat geval zal men ook geen onderscheid maken tussen Jezus komt voor Zijn Gemeente' en Jezus komt voor Israël'. Dan zal men 1 Thess. 4:13-18 ook een andere dan de gebruikelijke uitleg moeten geven. Bovendien, als men het slot van de wereldgeschiedenis ziet als een moment en niet als een fase met verschillende onderdelen, wat moet men dan bijvoorbeeld met de 'eerste en een tweede opstanding' uit het boek Openbaring?

ONDERSCHIEDEND LEZEN

Het verbaast ons hoe de leer van de eindtijd uit Lucas 21 en Mattheüs 24 vaak uitgelegd wordt alsof de Here Jezus deze woorden niet met het oog op de bestemming van Israël gesproken zou hebben maar uitsluitend voor de Gemeente. Natuurlijk schuilt er voor ons ook een duidelijke boodschap in die eindrede. Het helpt ons de tekenen der tijden te onderscheiden. De geestelijke principes uit het Oude Testament en de Evangelien kunnen heel goed van toepassing zijn op ons persoonlijk leven, maar we mogen de concrete toepassing voor Israël niet zodanig op de Gemeente toepassen dat we Israël uit het gezicht verliezen. We willen blijven benadrukken dat de hoop voor Israël als toekomstig herstellende natie anders is dan de toekomst van de Gemeente van Messiasgelovige Joden en Messiasgelovige heidenen. Om hier duidelijkheid in te krijgen zal men onderscheidend moeten lezen.

TER ILLUSTRATIE

De gelijkenis van de tien bruidsmisjes is vaak een typisch voorbeeld van een eenzijdige toepassing (Matth. 25:1-13). De noodzaak tot waakzaamheid (het centrale thema van de gelijkenis) is natuurlijk ook van toepassing op ons in de bedeling van de Gemeente. Daarmee alleen kan dan echter aan de verdere details in de gelijkenis niet helemaal recht gedaan worden. Als men geen zicht heeft op het feit dat God de draad weer opneemt met Israël, dan zal men inhoudelijk en contextueel niet voldoende aan een juiste uitleg toekomen. De betekenis ervan kan ook gezien worden in het kader van de 'rede der laatste dingen', die betrekking heeft op de weg naar het herstel van Israël (zie o.a. Matth. 24: 40-42). Hier hebben we dus een voorstelling van het overblijvende gelovige deel van Israël in de Grote Verdrukking. Het ene deel zal aangenomen en het andere deel verworpen worden. De Here Jezus garandeert de voortzetting van Israël als volk in de eindtijd (:34). Net als in de kerk zal er in Israël in godsdienstig opzicht een uiterlijke gelijkenis zijn, terwijl erin werkelijkheid een tweedeling is tussen de waarachtig door de Heilige Geest wederomgeborenen en de niet wederomgeborenen. Voor het ene deel van de bruidsmisjes is de slaap een teken van een berusting in overgave, voor het andere deel een valse berusting.

ONDERSCHIEDEND PREDIKEN

Hiermee wordt gewoonlijk bedoeld dat men in de prediking rekening moet houden met het feit dat zich onder het gehoor niet-wederomgeboren luisteraars bevinden, die anders aangesproken moeten worden dan de waarachtig gelovigen. In het bovenstaande verband bedoel ik met onderscheidend prediken dat als we spreken van de wederkomst van Christus, dat wij dan duidelijk onderscheid moeten maken tussen Jezus komt voor Zijn Gemeente' en Jezus komt voor Israël'. Als men niet gelooft in een duizendjarig Vrederijk dan zal men bijvoorbeeld Jes. 65 uitleggen als een voorstelling van de hemelse toestand van gelovigen. Met zulke voorstellingen moet je dan maar uit de voeten kunnen. Wij weten ons overigens oprecht verbonden met alle waarachtig gelovigen, onafhankelijk van hun visie op de toekomst des Heren, maar we vinden het zo jammer dat hele rijke gedeelten van de Bijbel voor hen zo verwarrend en onduidelijk blijven, terwijl er soms maar een kleine sleutel nodig is om hiertoe opening te verschaffen.

CONCLUSIE

Veel bijbelstudiemateriaal houdt geen rekening met bovenomschreven onderscheiding. Omdat er geen duidelijk onderscheid wordt gemaakt. Daarom is er nog al eens verwarring op dit terrein en niet in het minst omdat men de Gemeente laat opgaan in het Verbond voor Israël. Er zijn er die wel een heerlijke toekomst voor Israël zien, maar dan de Gemeente ook inpersen in het Verbond voor Israël. Een soort mengvorm. Deze mengvorm leidt vaak tot een 'verjoodsing' van de Gemeente, waarbij het niet houden van de rustdag op de sabbat centraal staat. Vanuit Boskoop is er een dergelijke kleine beweging die ons, mensen van de Zoeklichtvisie, bedreigt met de ondergang in het Vuuroordeel, omdat wij geen pleidooi houden voor het herinvoeren van de sabbat. Wij stellen duidelijk dat wat er over het toekomstig Israël als natie gezegd wordt en met wat er in de brieven van Paulus over de toekomst van de Gemeente van Messiasgelovige Joden en Messiasgelovige heidenen gezegd wordt betrekking heeft op twee verschillende werelden. Daarom is het belangrijk om te weten hoe we de Bijbel al onderscheidend moeten lezen.

Joop Schotanus

15. Op weg naar voltooiing

Deze keer geen controversieel artikel onder opinie, maar meer iets van hart tot hart. Bij een bezoek aan een broeder in een bejaardenhuis werd ik getroffen door wat hij met me deelde. Zijn leven lang de Here gediend en nog niet zo lang geleden als een soort testament een boek geschreven over geloven. Nu vanwege zijn lichamelijke toestand moe en toch ook wel eenzaam. Nooit de tijd gehad om echte vriendschappen te ontwikkelen. Te druk in het werk van de Here. Als rondtrekkend bijbelleraar heel veel geloofsgemeenschappen, Brandpuntbijbelscholen e.d. gediend met het Woord. Nu bij het aftellen deelt hij mee, dat na dit alles voor hem nog één ding belangrijk is. Hij weet dat het voor hem in alles moet gaan om de Here Jezus zelf en om Hem alleen.

HENOCH WANDELDE MET GOD

Wij weten dat Henoeh één van de twee mensen uit de Bijbel is die niet gestorven is. Hij leefde in een door en door zondige tijd. Alleen nog een kwestie van aftellen. De mensen maakten zichzelf rijp voor het oordeel van de zondvloed (Judas :14,15). Door woord en wandel zal hij de mensen oproepen hebben om zich tot God te bekeren. Hij zal zich ook eenzaam gevoeld hebben temidden van al deze afvalligen. Vanuit Hebreëën 11 weten we dat hij zijn kracht mocht ontfangen aan zijn onwankelbaar geloof in God, waar tot driemaal toe van hem gezegd wordt dat hij weggenomen werd. Hij hield zich vast aan het aan hem mondeling overgeleverde getuigenis. Hij is niet gestorven, maar weggerukt uit zijn zondige omgeving. Wat een heerlijk beeld van de Opname van de Gemeente. De dan levenden, die Christus toebehoren, zullen zonder de dood gezien te hebben, weggevoerd worden 'de Here tegemoet in de lucht'. Voor de Gemeente is het aftellen reeds begonnen. Wij denken misschien allemaal wel : Wat zou het heerlijk zijn als we op deze manier als een Henoeh thuis gehaald zouden worden, zonder te moeten sterven.

ALS DE HERE VERTOFT

Ondertussen zijn er zeer velen, die met deze hoop geleefd hebben, toch een natuurlijke dood gestorven. Ook zij die deze

boodschap met vuur uitgedragen hebben en ons zijn voorgedaan. In die spanning hebben vele christenen geleefd. De spanning te moeten sterven of de hemelvaart aller gelovigen te mogen meemaken. Maar ook als de Here vertoelt te komen om ons bij zich te nemen, dan weten we dat ons na ons sterven de voltooiing nog te wachten staat. Als er dan eerst nog gezaaid wordt in vergankelijkheid; daarna wordt er opgewekt in heerlijkheid; als er dan eerst nog wordt gezaaid in zwakheid daarna wordt er opgewekt in kracht. Er wordt eerst een natuurlijk lichaam gezaaid en daarna een geestelijk lichaam opgewekt (1 Cor. 15:42-44). Het graf is dan de dodenakker, waarin het lichaam als een zaadkorrel slaapt tot de dag van de Opname.

NOG IN HET VOLLE LEVEN

Op de Toogdag was de vraag: 'Geloof u dat de Here Jezus vandaag terug kan komen?' Bijna alle vingers gingen omhoog. De reactie was anders bij de vraag: 'Wilt u graag dat de Here Jezus vandaag terug komt?' Voor de wereld is het grote aftellen begonnen naar het volgende millennium. Er zijn allerlei verwachtingen uitgesproken over die toekomst die reeds begonnen is. Als christenen mogen we wel even tot bezinning komen in deze wereld van zeer indrukwekkende technologische ontwikkelingen. Tegelijkertijd maken we ons grote zorgen over het moreel verval. We mogen uit de voorbeelden van de Bijbel en de geschiedenis weten dat het zo niet door kan gaan. Er komt een periode van grote zuivering, alvorens het Millennium van de Christus - regering kan aanvangen. De Here laat ons nog in de wereld om te redden wat er nog te redden valt. Naarmate de duisternis toeneemt, mogen wij het licht laten schijnen. Allereerst dat steeds dat licht de duisternis in ons eigen leven mag overwinnen, maar tegelijkertijd ook nog een positieve invloed mag hebben op onze omgeving. We mogen nog openbaring zijn van God zelf, als we wandelen in het licht met Jezus.

DE MORGENSTOND KOMT

Misschien bent u op een leeftijd gekomen dat u nog weinig van dit leven te verwachten hebt. De kaars is aan het afbranden. U bent aan het aftellen en uw lichaam is aan het aftakelen. Ondertussen onzeker over wat u nog te wachten staat aan lichaamsnarigheid. Het gehoor en het gezichtsvermogen nemen langzamerhand of in versnelde mate af. Het geheugen wordt minder. Om u heen verdwijnen mensen, die veel voor u betekend hebben. Het wordt steeds leger. Of u ging er veel op uit en nu dit niet meer kan komt er toch haast niemand meer bij u. U leest Het Zoeklicht, maar om de echte details zult u zich niet meer druk maken, want u hebt nog maar één verlangen: 'Voor altijd bij de Here te zijn'. Maar ook al vervalt onze uiterlijke mens, de innerlijke wordt van dag tot dag vernieuwd. Wij zijn op weg naar de voltooiing. Bij ons christenen mag zich die hoop versterken. De momenten van slapeloosheid worden momenten van gebed en overdenking. Vanuit de volkomen overgave aan de Here, gaan zich psalmen, gezangen, geestelijke liederen aan ons opdringen.

Namen van kinderen en kleinkinderen, van burens en kennissen of van medebewoners in het bejaardenhuis komen in de gedachten. Alles vanuit de levende hoop, omdat wij een levende Heiland hebben. In kinderlijk geloof klemmen we ons vast aan die vaste hoop. De zalige hoop en de heerlijke verschijning van onze Here Jezus Christus. Op weg naar de voltooiing. De morgenstond komt. Heer, mijn God, ik zal U loven, heffen 't ganse hart naar boven, 'k zal uw Naam en Majesteit eren tot in eeuwigheid.

Joop Schotanus

16. Opwekking - een machtige doorwerking van de Geest

Enige tijd geleden hebben we met enkele artikelen over 'opwekking' een aanzet gegeven tot dit themanummer. Wij kunnen stellen dat de Here God door Zijn Geest soms op een wonderbaarlijke manier ingrijpt in de kerkgeschiedenis, maar daarbij zeker gebruik wil maken van allerlei middelen en mensen.

Het verschijnsel

Opwekking is nu eens een buitengewone zegen op de bediening van een voorganger met een zeer bijzondere doorwerking in eigen Gemeente. Nog vaker misschien een meer dan gewone kracht in de bediening van een rondreizende evangelist of lekeprediker. Het vindt plaats in afwisselende perioden van onze kerkgeschiedenis. Na zondebesef en zondebelijdenis komt er een soort hemelse tijd op aarde. Een tijd van geestelijk herstel bij verflauwde christenen met een zodanige invloed op de omgeving dat zelfs vloekers en dronkaards tot werkelijke ommekeer komen. Indrukwekkende bekeringen vinden er plaats. Eenloedgolf van rijke zegeningen en volle samenkomsten. Een bruisende stroom die wel langzamerhand in rustiger vaarwater terecht komt maar toch wel met een overduidelijke vrucht aan overgave aan de Here en toewijding aan Zijn zaak. Ook in zending en evangelisatie.

De reacties

Het gevolg van een opwekking is dat er een duidelijke scheiding van geesten in de kerken komt. Zij die zich niet gewonnen geven aan het werk van de Geest worden tegenstanders en gaan zich vijandig opstellen. Naarmate de satan terrein verliest probeert hij zijn medestanders in te schakelen om dit werk van de Here verdacht te maken en te belasteren. Vanuit de hoek van het naam-christendom beschouwt men zo'n geestelijk gebeuren als fanatisme.

DE VOORWAARDEN

Wie de 'opwekkingen' in de geschiedenis bestudeert ontdekt allerlei factoren die een rol spelen bij een 'geestelijke herleving'. Wij zagen in onze eerdere artikelen over dit onderwerp dat bij de 'Great Awakening' in de Nieuwe Wereld bepaalde condities aanwezig waren voor de bevordering van een geestelijke doorbraak. Wij hebben daarbij een relatie gelegd met de piëtistische beweging in Duitsland en met de Wesleyaanse opwekkingen in Engeland. Wij wezen ook op het bewustzijn dat er iets mankeert aan een normaal geestelijk leven. Ten grondslag aan de geestelijke doorbraak in de Amerikaanse koloniën lag het diepe besef dat de geestelijke vitaliteit van de Puriteinen was gaan verflauwen. Er kwam een heimwee naar tijden van weleer, toen alles geestelijk normaal scheen te functioneren. Er is dan een hunkering naar een machtige doorwerking van de Heilige Geest om tot herstel van het geestelijk leven te komen. Over het algemeen is er dan een verwachting van stromen van zegen en het diep besef van de noodzaak daarvan. Hieruit ontstaat een gebedsbeweging. Het gezamenlijk bidden neemt daarbij -en belangrijke plaats in.

De prediking

In de tijden van een geestelijke herleving ontdekken we dat er een boodschap gebracht wordt met groot bijbels gezag. Het is dan overduidelijk wat de wezenlijke boodschap van de Bijbel is. De rationalistische preek ter bevrediging van het verstand maakt plaats voor de onweerstaanbare prediking met de oproep aan de mensen om hun leven in orde te brengen met God. Het was een duidelijke proclamatie van de liefde van God met centraal daarbij het verzoeningswerk van Christus. God echter bewijst Zijn liefde jegens ons, doordat Christus toen wij nog zondaren waren voor ons gestorven is. Hierin is de liefde van God jegens ons geopenbaard, dat God Zijn eniggeboren Zoon gezonden heeft in de wereld, opdat wij zouden leven door Hem. In opwekkingstijden staat Gods liefde voor de zondaar centraal. Met grote overtuigingskracht wordt dan de boodschap van de rechtvaardiging door het geloof gepredikt. Na de radicale ommekeer van de bekeerden komt er een grote honger en dorst naar het Woord. Het Woord wordt

een overweldigende steun en toeverlaat in de dagelijkse omgang met de Here en heeft een directe invloed op de levenswandel.

De prediking blijft in opwekkingstijden gericht op een voortdurende geestelijke vernieuwing. De predikers leven daarbij onder een sterk besef van Gods tegenwoordigheid in hun leven. Men wordt bevrijd uit de sleur van christelijke vanzelfsprekendheden. Een besef van Gods tegenwoordigheid doortrekt het leven van studie en gebed. De nadruk komt te liggen op een altijd nodigende Heiland. Na perioden van diepe verootmoediging en strijd komt er overwinning. De gemeentezang gaat van mineur naar majeur en kent momenten van diepe ernst en overvloedige blijdschap. Onder de prediking worden tranen van berouw gestort en komen er uitingen van blijdschap en lofprijzing. In stad en land komt men steeds meer vernieuwde en getuigende mensen tegen. Al met al is een opwekking een krachtige doorwerking van het Woord -van God onder beslag van de Heilige Geest. Waar bij een opwekking de Woordverkondiging steeds meer afneemt en allerlei uiterlijke verschijnselen toenemen, daar blijkt de 'opwekking' te verzanden, zoals dat ook gebeurd is na 1905 in Wales. Een 'opwekking' heeft als het goed is als vrucht om ons als gelovigen en als Gemeente te laten beantwoorden aan het doel wat God met ons leven heeft. Het betekent dat men op een radicale manier verheven wordt vanuit een situatie van geestelijke armoede naar een situatie van geestelijke warmte en rijkdom. Heel dicht bij het hart van God. dorre streken als een rivier"

Joop Schotanus

17. Plaatsvervangend sterven

Voor de Romeinse soldaten was het een routine kwestie. Een situatie waar een bezettingsleger haast altijd wel mee te doen krijgt. Zij moesten gewoon drie Joden executeren. Voor de volgelingen van de Here Jezus was het een zeer ingrijpende gebeurtenis. Drie jaar lang waren ze met Hem opgetrokken en er langzamerhand van overtuigd geraakt dat Hij iets heel bijzonders was. Deze overtuiging werd tenslotte verwoord als: "Gij zijt de Christus, de Zoon van de Levende God". Niet lang daarna werd Hij binnen de kortste tijd gevangen genomen, aangeklaagd, veroordeeld, ter dood gebracht en begraven. Zijn volgelingen verlieten vol van angst en onrust de plaats van Zijn kruisiging.

DE AANLOOP NAAR HET LIJDEN

Terugkijkend blijkt dat deze dood van de Here Jezus voor Hem Zelf niet als een verrassing kwam. In Matteüs 16 heeft Hij Zijn dood al aangekondigd en later nog meer keren. Terwijl Hij dit wist, deed Hij toch niets om er aan te ontkomen. Hij begaf zich naar Jeruzalem, terwijl Hij wist dat dit het centrum van vijandigheid was. Hij heeft niets ondernomen om Judas te verhinderen om Hem te verraden. Hij ging naar de hof van Gethsémane, terwijl dit voor Zijn gevangennemers een zeer voor de hand liggende plaats was. Hij werd gevangen genomen zonder weerstand te bieden. Hij verdedigde zich helemaal niet tegen de aanklachten. Pilatus wist geen raad met Zijn stilzwijgen. Niets wees erop dat Hij dit alles onderging als een onwillig slachtoffer.

DOEL VAN LIJDEN EN STERVEN

Niet lang na dit indrukwekkend gebeuren ging er een heilrijke boodschap als een lopend vuur door het hele Middellandse Zee gebied en later zelfs ver daarbuiten. Ook werd de boodschap van de dood van Christus in het Nieuwe Testament op schrift gesteld. Met het oog op het doel van Zijn lijden en sterven kon de Here Jezus het vonnis gewillig ondergaan. Hij had duidelijk gemaakt dat Hij juist daarvoor naar de wereld was gekomen. Reeds in Marcus 10 :45 lezen we dat de Zoon des mensen niet naar deze wereld is gekomen om zich te laten dienen, maar om te dienen en Zijn leven te geven als een losprijs voor velen. In alle drie verslagen van de laatste maaltijd bij het Pascha, vinden we een openhartig spreken van de Here Jezus over 'Mijn lichaam' en 'Mijn bloed'. Het doel van Zijn sterven blijkt ook duidelijk uit de instelling van het Avondmaal. Het is een verkondiging van de dood des Heren, totdat Hij wederkomt. De dood des Heren is de enige gebeurtenis waartoe wij opgeroepen worden om te gedenken.

DE BETEKENIS VAN ZIJN DOOD

'Mijn lichaam voor u verbroken en Mijn bloed voor u vergoten' is de verkondiging in het Nieuwe Testament. De Here Jezus heeft Zijn dood nauw verbonden aan de vergeving van zonden (Matth. 26:28). Geen ander onderwerp staat zo centraal als de dood van Christus en in het verlengde daarvan Zijn opstanding. Het Evangelie is het 'woord des kruises' en onze verlossing wordt omschreven als een 'vrijgekocht worden door Zijn bloed'. In de dood van de Messias heeft God Zijn liefde aan ons getoond, toen wij nog zondaars waren (Rom. 5:8). Gods liefde wordt steeds maar weer in verband gebracht met de dood van Christus. De enige manier waarop God van Zijn kant ons kon bereiken en nu ook voor ons via de vereenzelviging met de dood van Christus de enige manier om bij het hart van God terecht te komen. De enige manier om nu in het gebed een vrije toegang te hebben tot Gods genadetroon. Geen andere basis om in nieuwigheid des levens te wandelen (Rom. 6). Geen andere grond om deel te hebben aan onze vereniging met Hem. Want indien wij geloven dat Jezus gestorven en opgestaan is, zullen wij ook deelhebben met de ontslapen in Christus aan deze vereniging met Hem (1 Thess 4:13-18). Slechts rechtvaardiging door het geloof in het verzoeningswerk van Christus en daar mag door niemand iets aan toegevoegd en/of afgenomen worden.

*Door uw genade Vader,
mogen wij hier binnengaan.
Niet door rechtvaardige daden,
maar door het bloed van het Lam.
bundel 'Opwekking'*

Joop Schotanus

18. Vrijheid maak je met elkaar

Het duurde wel even alvorens je gewend raakte aan het televisiespotje op weg naar de vijfde mei. Velen zullen zich afgevraagd hebben wat nu eigenlijk de bedoeling was van die uitdrukking: 'Vrijheid maak je met elkaar'. Het spiegelbeeld van deze uitdrukking: Afspraken, regels en richtlijnen, maak je met elkaar' klinkt veel begrijpelijker. Een kerkelijke synode komt toch ook niet bij elkaar onder het thema: 'Vrijheid maak je met elkaar'. Of zou dat na vele eeuwen toch niet eens een verfrissende benadering geven? Misschien kunnen we vanuit de Bijbel enkele kanttekeningen maken bij het begrip vrijheid.

Men kan allerlei opvattingen hebben over het belang van normen en waarden. Als christenen kunnen we ruim of eng zijn in onze opvattingen. We kunnen gebukt gaan onder allerlei regels en wetten, die ons kunnen remmen in onze persoonlijke en geestelijke ontwikkeling. We kunnen ons zo vastbijten in bepaalde zaken, dat we in een keurslijf terecht komen. Dit kan ook betekenen dat we ons zicht op zonde beperken tot onze eigen geliefkoosde taboes. Of we kunnen er zo vrij op los leven, dat vrijheid losbandigheid wordt.

AANVAARD DE ZWAKKEN

Het is heel belangrijk de dingen in het juiste perspectief te zien. In hoofdstuk 14 van de brief aan de christenen in Rome gaat het over de verhouding van christenen onder elkaar. Er zijn sommige christenen voor wie bepaalde zaken absoluut taboe zijn. De één gelooft dat hij alles eten mag en de ander eet alleen plantaardig voedsel. Op grond van deze waarneming mag de één de ander niet oordelen, want een ieder onzer zal voor zichzelf Gode rekenschap geven. (Rom.14:12) De zwakkere broeder wordt verder omschreven in 1 Cor. 8 en 10. Het is de christen die gemakkelijk aanstoot neemt aan medechristenen. De dingen waar men aanstoot aan neemt zijn vaak de dingen waar men zelf geen last van heeft of al overwinning op heeft behaald. Men kan hierdoor terecht komen in de sfeer van wetticisme. Deze wettische houding is een hindernis in de gemeenschap met de Heer.

ONZE LEVENSHOUDING

Wat moet onze houding zijn tegenover degene die zo gemakkelijk geïrriteerd is en kritiek heeft op alles en nog wat? Vaak dingen waar de Bijbel geen duidelijke uitspraken over doet. Er is dan twijfel over wat mag of niet mag en kan of niet kan. De eerste verzen uit Romeinen 14 spreken over niet oordelen en niet minachten. Geen aanstoot geven aan degene die gemakkelijk aanstoot neemt. Verder wel proberen om tot een gemeenschappelijk oordeel te komen. Alvorens enkele vrijheidsprincipes aan te geven, die ons kunnen helpen, wil ik graag eerst aangeven waarom het niet gaat.

ZAKEN ZONDER TWIJFEL

Het hoeft niet te gaan over zaken waarover de Bijbel onweerlegbaar duidelijk is. In Spreuken 6 wordt gesproken over zeven dingen, die de Here een gruwel zijn. In enkele brieven van Paulus vinden we hele lijsten van met name aangeduide zonden. Het is overduidelijk dat er over die zaken geen enkele twijfel hoeft te bestaan. De zonden van de tong, de zonden van het doen en de zonden van het ongeoorloofd begeren maken hier allemaal deel van uit. Hier is maar één uitweg en dat is 1 Joh. 1: 9 "Indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig om ons de zonden te vergeven en ons te reinigen van alle ongerechtigheid". Alleen op grond van dit bewust en welgemeend belijden is er geestelijke gemeenschap met de Heer en met medechristenen mogelijk. Maar welke principes kunnen we volgen als het gaat om minder duidelijke zaken en bepaalde taboes? In 1 Cor. 8 worden richtlijnen gegeven voor dubieuze gevallen.

HET VRIJHEIDSPRINCIPE

Het vrijheidsprincipe heeft alleen maar met mezelf te maken. "Alles is mij geoorloofd, maar ik zal mij door niets laten knechten" (1 Cor 6:12). Ik heb de vrijheid om allerlei dingen te doen, zolang ze maar niet leiden tot een slaafse gebondenheid. Als ze mij maar geen geestelijke en lichamelijke schade berokkenen en ik mag weten dat ik de Here er niet door bedroef. Dit eerste principe heeft alles te maken met mijn persoonlijke vrijheid. Ik zal mij dingen kunnen veroorloven, waarbij ik alleen maar te doen heb met mijn eigen geweten onder de wet der vrijheid.

HET LIEFDESPRINCIPE

Bij het liefdesprincipe gaat het niet meer alleen om mijzelf en om mijn eigen geweten, maar andere gelovigen raken erbij betrokken. 'Alles is mij geoorloofd, maar niet alles bouwt op. Niemand zoek het zijne, maar wat des anderen is" (1 Cor 10:24). Wat ik wel of niet doe is helemaal gericht op een bepaalde invloed op medegelovigen. In mijn liefde voor deze medegelovige, laat ik bepaalde dingen na. Niet omdat ze onjuist zouden zijn op zichzelf, maar omdat de medegelovige er mee geholpen wordt. We kunnen overtuigd zijn dat we in dit opzicht veel tekort kunnen schieten. We willen alles doen om elkaar beter te begrijpen. Wat zou ik over die anderen moeten weten om hen beter te begrijpen? Als we maar tijd en gelegenheid zouden hebben dat aan elkaar duidelijk te maken. Om daardoor elkaar in bepaalde kritieke situaties beter te kunnen begrijpen. Ik denk aan de 'lezer in de pen' die de voorstanders van het gebruik van collectebonnen vergeleek met Ananias en Safira. Er is zo afschuwelijk veel onkunde over bijbelse zaken. Er is zoveel bijbels analfabetisme onder mensen die zich naar de Naam van Christus noemen. Bij het liefdesprincipe mogen we hieraan werken, want de liefde sticht (bouwt op) (1 Cor. 8:1).

HET NUTTIGHEIDSPRINCIPE

Naast het vrijheidsprincipe en liefdesprincipe hebben we nog het nuttigheidsprincipe. Dit principe zegt ons: "Alles is mij geoorloofd, maar niet alles is nuttig- (1 Cor. 10:23). Misschien moeten we bij dit opportuniteitsprincipe in eerste instantie denken aan ongelovigen. Het gaat er om dat ik een getuigenis wil hebben tegenover de wereld om me heen. Die wereld heeft ook een verwachtingspatroon van christenen, waarmee we rekening mogen (moeten) houden. Daarom laat ik bepaalde dingen na, niet omdat deze op zichzelf verkeerd zouden zijn. Het is gewoon niet opportuun, omdat ze een ongelovige in de weg zouden kunnen staan om tot Christus te komen. Als iets dus niet echt nodig is en ik ook de ongelovige liever help dan hinder, laat ik het na.

TOEGEPAST OP BESLUITEN

Laten we deze vrijheidsprincipes eens toepassen op het kerkelijk gebeuren. Er is zoveel verwarring over kerkelijke besluiten, die voortkomt uit menselijke overwegingen en niet uit rechtstreekse bijbelse onderwijzing. Men plaatst dan bijvoorbeeld de kerkorde op hetzelfde niveau als de instructies die Mozes krijgt voor de bouw van en de dienst in de tabernakel. Met die instructies mocht men niet soepel omgaan en van daaruit concludeert men dat er allerlei bindende besluiten moeten komen voor het hele kerkelijke gebeuren. Zo'n kerkorde wordt dan omgeven met een sfeer van onaantastbaarheid. Onder het mom van zorgvuldigheid regelt men alles tot in de kleinste details en legt dat op aan de gemeenten. Men schrijft de plaatselijke gemeenten precies voor hoe een dienst er uit moet zien en hoe er gehandeld moet worden. Wij zouden een pleidooi willen houden voor de vrijheid van de Geest, met dien verstande dat de bovengenoemde vrijheidsprincipes in acht worden genomen. We hebben gezien dat men onder het "principe van de vrijheid" die dingen kan doen, waar de Bijbel geen duidelijke verboden voor geeft en waar een geestelijk gerijpt geweten geen moeite mee heeft. Dit principe heeft in eerste instantie met onszelf te maken. Voor onszelf houden we er geen taboes op na, maar voor anderen leggen we ons beperkingen op, vanwege het liefdesprincipe. Onder "het principe van de liefde" hebben we het recht iets wel te doen, maar uit liefde voor medebroeders en -zusters laten we het na om geen aanstoot te geven, maar juist ook om die ander te kunnen helpen om opgebouwd te worden in het geloof. Verder houden we vanwege "het nuttigheidsprincipe", rekening met de ongelovige, die terecht of ten onrechte een bepaalde verwachting van christenen heeft. Wij willen graag dat mensen de Here Jezus leren kennen en wij hebben er alles voor over om hen niet in de weg te staan. In het contact met de niet-christen willen we niet graag op een zijspoor terecht komen. Eén van de eerste dingen, die we in de Gemeente van Christus moeten weten of leren is om die ander die Hem niet kent tot Christus te leiden. Dat mag en moet een onderdeel zijn van onze eigen discipelschapstraining. Dat is belangrijk voor elk kind van God. Niet alleen voor de leidinggevendenden in de Gemeente.

19. Wat is een sekte?

Op de scholen werd vroeger niet alleen bijbelonderwijs gegeven, maar daarnaast ook enige kerkgeschiedenis. Hieronder viel dan ook de leer der sekten. Vanuit mijn na-oorlogse Mulo-jaren weet ik me nog altijd dat vooroorlogse sekten-boekje te herinneren. Globaal genomen was alles sekte wat niet de drie Formulieren van Enigheid als uitgangspunt had, maar zich wel uitgaf voor een geloofsgemeenschap. Als men dit als criterium aanhoudt dan is het tamelijk eenvoudig. Er zijn meer keren vragen bij ons binnen gekomen over sekten, waar we nu waarschijnlijk toch wat anders tegen aankijken dan ons sektenboekje.

EEN PROFETISCHE BEDIENING

Vaak staat een bepaalde leider centraal. De leider claimt nieuwe inzichten van God te hebben ontvangen, die door hem zelf en zijn medestanders gepropageerd worden. Hij is de van God uitverkoren profeet die nu de opdracht heeft om deze nieuwe (of zelfs aloude) boodschap door te geven. Hij is vaak voorzichtig genoeg om het voorafgaande niet af te schrijven, maar de Here heeft hem als een soort tweede Luther of Calvijn aangesteld om de verandering op gang te brengen. Hun profetische bediening stellen ze vaak op één lijn met de Oudtestamentische profeten.

OPENBARINGEN

Men beroept zich op speciale openbaringen om aan bepaalde interpretaties gezag toe te kennen. Iets dat tot nu toe verborgen was gebleven, maar wat als correctie dient doorgegeven te worden. Mormonen en Jehova's getuigen zijn hiervan een sprekend voorbeeld. Als het nieuwe niet aanvaard wordt, wordt dit uitgelegd als een weerstreven van God zelf. De leider wordt omringd door mensen, die hem vereren vanwege zijn nieuwe inzichten. Bepaalde leerstukken staan zo centraal dat het de wezenlijke boodschap van het Evangelie overschaduwde of ondersneeuwt.

HET PROFETISCH WOORD

Als concreet voorbeeld diene de beweging "Het Profetisch Woord". Deze beweging meet alles af aan één bepaalde uitleg van de gelijkenis van de wijze en dwaze maagden in het licht van de eindtijd en het eindoordeel. Er wordt een zodanige exclusieve uitleg van het geestelijk Israël gegeven dat de sabbatvierende christenen uit de heidenen in de eindtijd zullen samensmelten met het bekeerde Israël. Dit alles is gebaseerd op een verkeerde uitleg van Romeinen 11 en Efeze 4 bijvoorbeeld. Het Oudtestamentische Verbond wordt als een raster over de hele Bijbel gelegd. Men heeft een zeer gekunstelde uitleg van 1 Thessalonicenzen 4:13-18, waarbij men absoluut geen oog heeft voor de Gemeente als geheimenis in deze bedeling van de genade. Men schrijft voor onze tijdsbedeling aan de Gemeente van Christus het recht op theocratische invloed toe. Wat ik in de vorige alinea's geschreven heb over 'openbaringen' en over 'leider als profeet' is van toepassing op deze beweging.

DE LEIDER

Door nachtgezichten en bijbelstudie maakte God de leider tot een Luther, zodat hij het geheel van Gods plan in ogenschouw mocht nemen. Het vuuroordeel van God komt over Europa. Het houden van de zaterdag als rustdag is de enige manier om aan dit vuuroordeel te ontkomen. Na deze hoogstpersoonlijke openbaring aan H.J. Verwoerd over de Sabbat moet het sedert 6 februari 1993 aan de Nederlandse Hervormde kerk duidelijk zijn dat God van haar wilde om van de zondag over te gaan naar de Sabbat. Omdat deze Kerk der Hervorming niet geluisterd heeft naar Gods Stem, is de beweging "Het Profetisch Woord" uitgegaan buiten de legerplaats (Hebr.13:13), maar blijft zich vereenzelvigen met de Kerk der Hervorming. Aan hen is de Sabbat teruggegeven op deze spectaculaire wijze. Zij zijn daardoor apart gezet om met de kerk een nieuw begin te maken.

OMGANG MET DE BIJBEL

Bij sekten verabsoluteert men de eigen uitleg van de Bijbel zodanig dat er geen ruimte overblijft voor andere meningen. Men heeft dan ook de neiging om door te drammen op een bepaald select tweederangs thema, alsof alles daar om draait. Dit ligt dan in het verlengde van de vermeende opdracht die men van God ontvangen heeft. Wie zich tegen de boodschap van de leider verzet, die verzet zich tegen God zelf. Men weet altijd precies waar anderen in tekortschieten. Anderen zeggen wel eens goede dingen als het in hun straatje te pas komt, maar als het niet klopt met hun theorieën, dan missen ze de boot.

ADVIES

Wij houden ons ook bezig met de toekomst en men zou ons ook wel enige eenzijdigheid kunnen verwijten. Het verschil met het voorgaande is dat wij onze boodschap zien als een aanvulling op al het bestaande. Wij hopen daarbij nooit terecht te komen in de sektarische sfeer van aanvullingen op de weg der zaligheid. Ons advies is dan ook om met open vizier de Bijbel te bestuderen, maar zich niet te begeven op het pad van de werkeilichheid. Dat was ook de achtergrond van onze artikelen over Sabbat of Zondag. Wie Hebreeën 3 en 4 goed verstaat zal daar nooit een doorslaggevend strijdpunt van willen maken. Het is jammer dat zoveel kinderen van God het geheim niet kennen van het ingaan in de zevendaagse rust. Want wie tot Zijn rust is ingegaan is ook zelf tot rust gekomen van al zijn werken, evenals God van de Zijne. 'Laat u geen nieuw slavenjuk opleggen!'

Joop Schotanus

20. Berichten uit kerk en wereld - jrg. 75-02

Hemelveerdsdag op het Brandpunt

Een korte aanvulling op de uitnodiging in nummer 26 van Het Zoeklicht. Het betreft de zendingsdag van de Africa Inland Mission (AIM) en de New Tribes Mission (NTM). Ondertussen is het geregeld dat Gospel Recordings via haar voorzitter Hans van der Steen een aandeel in het programma zal hebben. Bovendien zal Hans ook zorgen voor de muzikale begeleiding. Aankomst voor ontvangst met koffie e.d. tussen 9.30-10 uur. Het programma gaat door tot 13.00 uur. Er is een speciaal programma voor kinderen vanaf 4 jaar. Moeders met jongere kinderen kunnen onderling iets regelen. Over het zendingswerk van de NTM zullen Nanne en Wilma Groot verslag doen. Verder hopen wij van ooggetuigen een verslag te krijgen van het werk van de Buitendijks in Kampala. Van Anneke Riemersma krijgen we een verslag over de stand van zaken bij de AIM.

Algehele leiding door ondergetekende. Na afloop is er nog gelegenheid voor verdere informatie bij de stands. U zult de datum misschien al in uw agenda gezet hebben. Een goede gelegenheid om bij de Zending betrokken te zijn.

Ds. W.J.J. Glashouwer full-time bij CVI

Per 1 juli a.s. hoopt broeder Willem Glashouwer zich helemaal te gaan inzetten voor Christenen voor Israël. Als dienstdoend predikant van de Ichtus wijkgemeente van de Nederlandse Hervormde Kerk in Katwijk hoopt hij per die datum met vervroegd emeritaat te gaan, d.w.z. de rechten als van een emeritus-predikant te krijgen. Hij is 54 jaar oud. Voortaan gaat Ds. Glashouwer leiding geven aan de gehele internationale beweging. Ook zal hij als internationaal woordvoerder optreden. Het gaat hierbij om de afdelingen: USA, Canada, Duitsland en het onderhouden van contacten met Israël. Voor Nederland blijft hij ook beschikbaar voor spreek- en preekbeurten.

Voorkom verslaving

De Nederlandse stichting Voorkom, werkzaam op het gebied van alcohol, drugs en gokpreventie, heeft ook het afgelopen jaar een sterke toename gezien van preventieve projecten op scholen in ons land. Verleden jaar vonden 1401 van dit soort projecten plaats en in het jaar 1997 waren dat 1236. Het jaar daarvoor 910, waarmee er een duidelijke groei zichtbaar wordt in de afgelopen drie jaar.

Fusie Cama en Baptisten

Een fusie tussen de Cama Parousia Gemeenten (CPG) en de Broederschap van Baptistengemeenten in Nederland komt naderbij. Tijdens de ontmoetingsdag van de Broederschap werd duidelijk dat het draagvlak voor een samengaan groot is. De CPG telt 15 gemeenten met ongeveer 2000 gedoopte leden. De BBN telt 30 gemeenten met ongeveer 3800 leden. Het eenwordingsproces begon in 1997 toen een commissie werd ingesteld die alle voors en tegens in kaart moest brengen. Een samengaan met de Unie van Baptistengemeenten (waar het merendeel van de Baptistengemeenten in Nederland bij is aangesloten) ligt heel wat moeilijker. De BBN meldt dat de contacten met de Unie "aarzelend plaats vinden op voorgangersniveau". (Uit: Uitdaging)

Radiocomplex door brand verloren gegaan

Het radiozendstation van Sango Malamu in Kinshasa is tengevolge van een brand, waarschijnlijk door kortsluiting, onbruikbaar geworden. In het verleden heeft ook een Nederlandse deskundige mee geholpen aan de installatie, uitbreiding en vernieuwing van de apparatuur. Met dankbaarheid kon de Cama melden dat temidden van al het oorlogsgeweld de verkondiging via de radio voortgang kon vinden. Men hoopt uit een ander gebied een radiozender over te plaatsen naar Kinshasa, zodat het radiowerk spoedig voortgezet kan worden. De materiële schade is groot.

Joop Schotanus

21. Lezers in de pen

Lezers in de pen - jrg. 75-02

GvdP. te V reageert zonder het tweede artikel af te wachten een beetje voortijdig op sabbat of zondag met de opmerking over de scheppingsorde. 'God heeft bij de schepping toen er nog geen sprake was van het volk Israël de zevende dag ingesteld als Rustdag. Dat is weer bevestigd in de tien geboden. Maar absoluut niet alleen voor Israël. Dat is nergens in de Schrift te vinden.' Dan gaat hij verder aantonen, ook op grond van het artikel van ds. Abma, dat mensen de sabbat veranderd hebben in de zondag, met als gevolg de scheiding tussen Jodendom en Christendom. Met dit laatste herhaalt u haast letterlijk wat ik over het 'schisma' heb geschreven. Ik was erg blij met de slotzin in uw brief, dat het belangrijkste is dat we oprecht geloven in de Here Jezus als Verlosser en dat past weer heel goed bij het vervolgartikel in nummer 26, waar ik de nadruk leg op de zevendaagse sabbatsrust, die een gelovige mag ervaren. Ondertussen zult u begrepen hebben dat het mij in eerste instantie helemaal niet ging om een bepaalde dag in de week. Het ging mij om iets dat daar ver boven uitsteekt, de ononderbroken geestelijke geloofsrust van Hebr. 3 en 4., omdat wij mogen rusten van onze werkhelgheid. Hier wordt de rust van de scheppingsorde ook mee in verband gebracht. Zelfs al zou je vanwege een heidense regering nooit meer een aparte rustdag kunnen vieren, dan toch blijft er een rust over voor het volk van God. "Want wie tot zijn rust is ingegaan, is ook zelf tot rust gekomen van zijn werken, evenals God van de Zijne" (Hebr. 4:10).

L.H.G. te M schrijft na bijna een jaar n.a.v. een paar zinnen in een artikel uit die tijd, waarin ik schrijf over christelijke plannemakers die de agressieve gave hebben om mensen geld uit de zak te trommelen. Deze persoon is daarvan de dupe geworden en of ik daar alsnog iets aan zou kunnen doen? Na een lange omweg heeft mij dit schrijven twee keer bereikt, omdat het niet aan onderstaand adres was gericht. In een ruggespraak artikel heb ik geschreven dat ik wat persoonlijke ontboezemingen van iemand gekregen had, waar ik geen raad mee wist. Voor zulke zaken moet men bij de rechter zijn. Met de beste wil van de wereld zouden wij niet weten hoe we hier mee aan zouden moeten, tenzij het onszelf betrof.

P.H. te T heeft al jaren het teken van de vis op de auto. Hij stuurt mij een folder, waarin tientallen verschillende betekenissen worden toegeschreven aan de vis als symbool. Hij is zelf door die folder in verwarring gebracht en overweegt om de vis weer van de auto af te halen. Het vis-teken zal misschien voor alles en nog wat gebruikt kunnen worden. In de tijd van vervolgingen in de beginperiode van de Gemeente werd het als onderlinge herkenning gebruikt. De laatste jaren wordt het in Nederland massaal publiekelijk gebruikt om aan te geven dat men christen is. De naam 'ichthus' is het Griekse woord voor vis en de letters vormen samen de beginletters van de zin: "Jezus Christus, zoon van God, Redder".

R.A.vG. te H en W.F.L. V te S schrijven tamelijk uitvoerig over problemen in eigen gemeente, met het verzoek om mee te helpen aan een oplossing. Lieve mensen, hoe graag we ook zouden zien dat al onze lezers een heerlijk en veilig plekje zouden hebben in een plaatselijke gemeente, maar de zorg hiervoor gaat ons vermogen ver te boven. We hopen dat u enigszins opgelucht bent, dat u uw problemen aan het papier hebt toevertrouwd, maar dat lijkt me tegelijker tijd een schrale troost. Deze rubriek is in eerste instantie bedoeld voor zaken die men graag kwijt wil n.a.v. de inhoud van Het Zoeklicht.

Naar aanleiding van een artikel in het AD schrijft W.vdT. te N Het onderwerp is 'Religie als Ziekte', waarin Rex Brico tekeer gaat tegen uitlatingen in Het Zoeklicht over de eindtijd. 'Wij hebben gezondigd en de maat is vol' De vergelijkingen van Rex Brico met profeterende mensen uit de geschiedenis zijn buiten elke proportie. Ondertussen zullen wij doorgaan met heel nuchter te waarschuwen tegen allerlei afval in kerk en maatschappij en oproepen tot vernieuwde toewijding aan de Heer der Heren.

J.K. te D weet zich aangesproken door de nadruk in Het Zoeklicht op verootmoediging, maar is het streven naar eenheid niet evenzeer belangrijk. Kijk maar naar Johannes 17, waarin het één zijn benadrukt wordt, opdat de wereld tot erkenning van Christus kome. Er wordt zoveel naast elkaar i.p.v. met elkaar gedaan. Dit belemmert toch het werk van de Heilige Geest. Ik ben het helemaal met u eens dat waar allen die de Heer kennen en Hem bekend willen maken, samenwerken aan een gemeen- schappelijk getuigenis, dit getuigenis daardoor wordt versterkt. Ook al kan men niet overal aan meedoen, men kan laten merken dat men achter de geestelijke activiteiten van mede-broeders en -zusters staat. Men zal dan ook steeds meer gaan ontdekken dat dingen samen gedaan kunnen worden.

G.A.R. te E geeft mij een zoekopdracht. Hij vraagt om enkele verdere gegevens n.a.v. een bericht in Zoeklicht nr. 25 over het land Micronesië, dat altijd met Amerika achter Israël staat in de VN. Voor de toekomst verwijzen we leergierige lezers met dit soort vragen graag naar een bibliotheek of misschien gewoon een atlas. Voor deze keer dan! Micronesië is een gebied van vier eilandengroepen in de Stille Zuidzee met Kolonia als hoofdstad, op het eiland Pohnpei. De officiële taal is Engels. De godsdienst is hoofdzakelijk protestant en katholiek, maar niet vrij van animistische invloeden. Na het Japans beleg van de tweede wereldoorlog werden deze eilandengroepen mandaatgebied van de Verenigde Staten tot aan 1978. Daarna vormden drie van de vier eilandengroepen een federale republiek. De vierde groep is mandaatgebied van de VS gebleven.

Joop Schotanus

[lezers+in+de+pen++jrg+7502_6397](#)

Lezers in de pen - jrg. 75-06

J.L.R te R is een zuster op hoge leeftijd, die inhaakt op het redactionele artikel van nummer 1 van de huidige jaargang. Broeder Jac. Schouten brengt daar het verleden van het Zoeklicht en de Zoeklicht voormannen in herinnering. Zij heeft hen allen gekend. Zij was ongeveer tien jaar toen het eerste Zoeklicht uit kwam. Haar ouders kochten het voor één dubbeltje. Zaterdagavond paste zij op haar jongere broertje, terwijl haar ouders in de Noordmolenstraat Zoeklichten gingen verkopen en kwamen dan verrukt terug omdat ze 100 nrs. verkocht hadden. Die glorie van samenkomsten en conferenties en hoe velen zich aan de Here gaven, staat haar nog levendig voor de geest. De bijbelstudiegroep van burens en kennissen bij hen thuis was gericht op het biddend onderzoeken van de Zoeklichtboodschap. In dat geestelijke klimaat heeft zij haar leven als dertienjarige aan de Heer gegeven en Hij heeft haar ondanks ruwe stormen geleid tot nu ze negentig is. Veel is veranderd, maar het Woord van God niet. Vanwege haar afnemend gezichtsvermogen vindt ze het voor zichzelf en de andere ouderen, aan wie ze Het Zoeklicht in het Verzorgingshuis doorgeeft, verschrikkelijk jammer dat er steeds meer gedrukt wordt op gekleurd papier. Wat zou het jammer zijn dat ze na al die fijne jaren daarom geen abonnee zou kunnen blijven.

Redactie:

Uw brief is ontroerend. Mijn eigen levensweg loopt hieraan een klein beetje parallel, ook al ben ik ruim twintig jaar jonger. Wat een indrukwekkend getuigenis in een zo duidelijk en fijn handschrift. Om jaloers op te zijn. Hopelijk kan er wat meer rekening gehouden worden met uw wensen. In ieder geval dat er nog veel pagina's op gewoon zwart/wit mogen overblijven. Soms moeten we een beetje laveren tussen verschillende tegengestelde wensen.

M.J.B te V is grootmoeder en maakt zich zorgen over de geestelijke onverschilligheid van haar kinderen, maar neemt wel haar kleinzoon mee naar de kerk. Bij haar kleinzoon op school gaat iemand van de Apostolische kerk. Wat is dat eigenlijk? Door het groot aantal scheuringen is het niet zo gemakkelijk de apostolischen eenduidig te kenmerken. In 1832 werd via een profetie een eerste apostel aangewezen en in de jaren daarop werd het getal van twaalf vol gemaakt. Deze 12 vormden het hoofd van de kerk. Men beschouwde de erkenning van de apostelen als de enige mogelijkheid tot het geestelijk herstel van de kerk. In de liturgie zijn veel parallellen met de Oudtestamentische traditie, vergelijkbaar met de katholieke kerk. Uw opmerking om ons door kritiek niet van de wijs te laten brengen, nemen we ter harte.

H.S.te P verdiept zich graag in de kerkgeschiedenis van de eerste eeuwen van het christendom, vandaar zijn bijzondere belangstelling voor het artikel over de Sabbat en de Zondag. Hij wil via een kaartje zijn waardering daarvoor uiten. Dat het alles mag dienen tot zegen en onderling begrip.

Redactie:

Heel hartelijk dank voor uw bemoediging!

Een slotopmerking: Van verschillende kanten kregen we een verzoek om een Zoeklicht uit te geven dat uitvoerig in zou gaan op de leer omtrent de Here Jezus als Zoon van God, redder en verlosser, zodat het gebruikt zou kunnen worden om op grote schaal te verspreiden onder kerkmensen, die met dwaalleringen omtrent Christus geconfronteerd worden. Wij gaan er van uit dat het Toogdagnummer in augustus daar heel goed voor gebruikt kan worden.

Joop Schotanus

[lezers+in+de+pen++jrg+7506_6464](#)

Lezers in de pen - jrg. 75-08

Deze keer ons contact met de lezers maar eens weer in de vorm van ruggespraak. Ik kreeg een heel uitvoerig schrijven van een jonge zuster, die zich verwonderde over de redenties van schrijvers en vragenstellers aan Het Zoeklicht. Vooral als het gaat om het vaststellen van het tijdstip van de wederkomst van Christus. Ze waardeert de reactie van broeder Niemeijer op deze zaken. Ze is erg blij met Het Zoeklicht en heeft ook veel aan het nieuwe onderdeel zwart/wit. Ze vindt het heel verhelderend en bruikbaar om door te geven. Op haar zeventiende kwam ze tot bekering en werd bevrijd uit een leven van verslavingen en immoraliteit. Ze dankt de Here voor het feit dat ze deel mag uitmaken van een levende en groeiende gemeente en is de Here dankbaar voor Het Zoeklicht en haar medewerkers, die ze Gods zegen en inspiratie van harte toewenst. Er zijn verder nog wat reacties binnengekomen in verband met de sabbatzondag discussie. Om niet al te zeer in herhaling te vallen denk ik dat we daar weinig verder over te zeggen hebben. Moge de rust van God, die alle verstand en misverstand te boven gaat, ons aller deel zijn.

Een anonieme creatieve Zoeklicht-lezer stuurt een bemoediging met een zelfgemaakte kaart. De genoemde bijbelgedeelten daarop zijn hartversterkend. Een zeer liefdevolle manier om uitdrukking te geven aan een intensieve betrokkenheid. Hartelijk dank!

Soms krijgen we allerlei verzoeken om te publiceren in Het Zoeklicht. Teveel om zelfs elke keer individueel op te reageren. Vandaar dat ik het hierbij nog eens doe in z'n algemeenheid. Als u iets toestuurt en u merkt dat er bij Het Zoeklicht niets mee is gedaan, dan weet u dat het niet voor publicatie in aanmerking kwam. Hopelijk zult u daarvoor begrip hebben. Dit geldt voor gedichten, brochures, verzoeken om geldacties, of andersoortige publicaties. Dus ook voor het zeer vriendelijke verzoek van een broeder, die graag een artikel wilde leveren over de geschiedenis van de Arabische Wereld Zending. Jammer genoeg leest hij zelf Het Zoeklicht niet, want dan zou hij kunnen weten, dat we via de Flitsen zo nu en dan kort belangrijk nieuws over zending (ook veleens over de AWZ) doorgeven. Wij doen dat graag en hebben zelf genoeg gelegenheid om die bronnen aan te boren. De Arabische Wereld Zending doet een belangrijk werk onder Moslims en is onze aandacht en belangstelling meer dan waard. Een broeder uit België stuurde mij een alternatief artikel toe over 'Evangelischen, een gevaar '92 met de opdracht dit te publiceren in de eerstvolgende editie van ons blad. Als we dit schrijven van hem aan onze lezers zouden onthouden, dan zou hun bloed van onze handen gewassen worden. Dit

laat dus niets aan duidelijkheid te wensen over. Hier hebben we, hoe goed bedoeld ook, echt geen woorden voor!

Een lezeres van ons blad kreeg uit het buitenland van een helderziend medium, Chris, een soort toezegging van de mogelijkheid om gelukkig te worden en een flinke som geld uit de loterij te winnen. We zullen wel weer een nieuwe banvloek over ons krijgen als we onze lezers waarschuwen nooit aan zulke duivelse praktijken mee te doen. Ter afsluiting nog even vermelden dat ik de indrukwekkende brief van een zuster uit Zuid Limburg heb ontvangen, met een triest levensverhaal, maar met veel lof voor ons blad, waar ze nu zoveel steun van ontvangt.

Joop Schotanus

[*lezers+in+de+pen++jrg+7508_6492*](#)

Lezers in de pen - jrg. 75-15

Het wordt weer eens tijd te reageren op een paar brieven die ik in de loop van de zomer ontving. Een broeder uit Sondel stuurt mij een krantenknipsel met een artikel van een dominee uit een naburige plaats over verzoening. Zijn vraag komt hier op neer: of de vroegere theologen zo dom waren een verzoeningsleer te creëren die al bij voorbaat een hinderpaal zou zijn om te geloven. Ons antwoord kan kort zijn: De tegenstanders van deze leer zullen alles in het werk stellen om de traditionele bijbelse leer der verzoening belachelijk te maken. De vroegere bijbelgeleerden ontdekten niets anders dan wat u en ik als eenvoudige bijbellezers ontdekken. God in Zijn heiligheid kan niets met ons van doen hebben en God in Zijn liefde wil met ons van doen hebben. Er was maar één oplossing: God heeft Zichzelf in Zijn Zoon als offergave tot verzoening voor ons geschonken.

Een zuster uit Arnhem stelt een vraag over het donorcodicil en wij verwijzen haar graag naar het artikel dat broeder Henk Schouten hierover in Het Zoeklicht heeft geschreven.

Een zuster van 86 jaar uit Alkmaar stuurt mij een gedicht wat voor haar het begin van haar geloofsleven is geworden en vraagt of de dichter uit mijn familie komt. Dat laatste is niet het geval, maar we zijn blij dat dit voor u de aanleiding was om ons op uw hoge leeftijd nog zo'n bemoedigende brief te schrijven.

Van een broeder uit Soest krijg ik zo nu en dan wat toegezonden. Hij voelt zich sterk verbonden met de boodschap van Het Zoeklicht. Ook wat de toekomst van Israël betreft. Hij wijst er echter op dat God de wereld op dit moment slechts in gelovigen en ongelovigen ziet. Gaat Het Zoeklicht niet wat te ver om een foto te plaatsen van Barak op de voorpagina. Deze zelfde Barak zou toch wel eens de persoon kunnen zijn die in de toekomst een verbond met de anti-christ gaat sluiten. Ondertussen zijn we met de schrijver ervan overtuigd dat we op onze hoede moeten zijn voor bepaalde ontwikkelingen die reeds in gang gezet worden. Dit geldt niet alleen de bemoeienissen van de Tegenstander van God met Israël, maar tegelijkertijd ook nu reeds de bemoeienissen van God Zelf met Israël. Hartelijk dank voor uw brief.

Een broeder uit Zwitserland schreef een dankbare brief en sloot het geld in voor het abonnement voor het komende jaar. Hij heeft de Zoeklicht voormannen gekend van voor de oorlog en herinnert zich het zingen van broeder Kits en zijn vrouw. Hij is dankbaar voor de rijke inhoudelijke boodschap van Het Zoeklicht en ziet uit naar de wederkomst van de Heer om Zijn kinderen thuis te halen.

Een zuster uit Amersfoort refereert naar 'De voortgaande discussie' in nummer 12. Ondertussen heeft ze het boekje ontvangen van 'Het Koninkrijk komt'. Zij begrijpt echter nog niet dat er behalve de mogelijkheid voor Joden om in deze bedeling tot Christus' Gemeente te kunnen behoren er ook nog een aparte toekomst voor het volk van Israël zal zijn. Wij verwijzen naar het tweede boekje dat aanbevolen wordt in nummer 12, onder Opinie.

Een broeder en zuster in Katwijk aan Zee bezoeken een gemeente, waar altijd enkele Zoeklichten beschikbaar zijn voor geïnteresseerden. Zij hebben een veelbewogen kerkelijk leven achter de rug, maar zijn blij in wat rustiger wateren terecht gekomen te zijn. In een vorige andersoortige gemeente moest men niets van de boodschap van HZ hebben. Ondertussen zijn zij er zo blij mee dat ze zich zijn gaan abonneren en er zeer door gezegend worden. Hartelijk dank voor uw uitvoerige brief.

Hierbij berichten we een zuster in Heerlen, dat we haar brief hebben ontvangen. Ze vindt het jammer dat ze vanwege lichamelijke omstandigheden niet naar Israël kan, wat ze zo graag zou willen. Ze houdt veel van de Here Jezus en weet dat haar zonden zijn vergeven. Ze vraagt aan ons als redactie of we niet eens bij haar op bezoek kunnen komen. In ons drukbezette leven zit dat er vooralsnog niet in. Hopelijk vindt ze in mede-christenen uit haar omgeving de steun die ze zoekt.

Iemand schreef anoniem nog een brief over intens persoonlijke problemen i.v.m. zeer tegenstrijdige gevoelens. Wij verwijzen deze persoon naar het bureau EHAH van de vereniging van Het Heil des Volks, Willemstraat 33; 1015 HW Amsterdam.

Uit Canada kregen we een hartverwarmende brief van een oudere broeder, die het lichamen niet gemakkelijk heeft. Dit heeft soms ook z'n weerslag op zijn geestelijke situatie. Hij vraagt om voorbede en stuurt ons een cassettebandje met liederen van een Mennonietenkoor. Prachtig!

Hiermee hebben we weer gereageerd op een paar brieven die zich leenden voor een antwoord in deze ruggespraak en waaronder enkele die vanwege de zomermaanden wat langer zijn blijven liggen dan de bedoeling was.

Joop Schotanus

2000

1. Aan de mens gelijk geworden

Ieder mens, op deze wereld geboren, behoort tot een familieverband en een volk. Een geboorte in Bethléhem uit een zekere Maria zo'n 2000 jaar geleden maakte de kleine nieuwe wereldburger tot een Jood. De naam die hij zou dragen had aan elk Joods jongetje gegeven kunnen worden. Niemand die vreemd opkeek van de naam Jezus. De besnijdenis op de achtste dag hoorde er volop bij en het zou ondenkbaar geweest zijn dat deze baby niet de besnijdenis zou hebben ondergaan. De tocht van Nazareth om in zijn geboorte plaats Bethlehem terecht te komen had alles te maken met menselijke familieverbanden en afkomst en zelfs ook op de achtergrond met het heffen van belasting door de keizer. Deze Jezus groeide op in de Joodse cultuur, in een bepaalde streek met een door en door menselijke geschiedenis. Het dorp heette Nazareth. Omdat hij daar opgroeide was hij meer een dorpling dan een stadsmens. Het gebied waarin hij opgroeit wordt gekenmerkt door bergen en vlakten, en verderop door zee en zand. Als men spreekt over de uitgestrektheid van dit geboorteland van noord naar zuid, dan wordt er gesproken over 'van Dan naar Berseba'. Het gaat dan om een uitgestrektheid van een beetje meer dan 200 kilometer. De afstand van de Middellandse Zee tot het Jordaandal bestrijkt ongeveer 80. kilometer. Nazareth, de plaats waar hij zijn jeugd doorbrengt, ligt in het noorden. Een vijftiental keren wordt Jezus in de Bijbel dan ook 'Jezus van Nazareth' genoemd.

JEZUS VAN NAZARETH

We hebben het nog altijd over het menszijn van Jezus van Nazareth. Er zijn mensen geweest, die over hem geschreven hebben. Lukas heeft een verregaand onderzoek ingesteld naar de Jezus van Nazareth, die in Bethlehem geboren blijkt te zijn. Er hoeft geen enkele twijfel meer te bestaan over 'het aan de mensen gelijk geworden'.

Als Lukas in Handelingen verwijst naar zijn eerste boek aan Theofilus, dan spreekt hij van wat Jezus begonnen is 'te doen en te leren'. Veel van wat daar in Nazareth op Jezus afkwam bleek later goed bruikbaar voor zijn onderwijs. Dat onderwijs was ook doordrenkt van wat hij in zijn Joodse Bijbel had gelezen en van wat de goddelijke schepping aan illustraties te bieden had. Hij kende het leven van de schaapherder en had gezien hoe de pottenbakker zijn prachtige werk deed. Hij zag hoe de kooplui met elkaar omgingen en hoe vrouwen stonden te wachten op hun beurt bij de korenmolen of bij de waterput. Hij wist hoe het dak van een huis gefabriceerd werd om bestand te kunnen zijn tegen de stortregens en hoe de vloermaterialen stevig aangestampt en met versplinterd zandsteen vermengd werden. Hij was op de hoogte van alles wat tot het beroep van vader Jozef behoorde. Verder wist hij hoe belangrijk de olielampjes waren in deze donkere leemhuizen met vaak van die heel kleine ramen. Het gebruik van die lampjes was helemaal afhankelijk van de beschikbare olijfolie. Hij kende ook de geschiedenis van de oude versterkingen uit de oorlogsgeschiedenis van Israël. Verder was hem niets ontgaan van het boerenbedrijf. Het oogsten op het land en het dorsen op de dorsvloer maakte Jezus mee, evenals het persen van de druiven. Hij werd ingewijd in het zingen van de traditionele Joodse melodieën. Hij leerde de Joodse gewoonten en gebruiken kennen bij begrafenissen en bij huwelijken. Niets was hem meer vreemd toen hij op dertigjarige leeftijd begon aan zijn goddelijke bediening. Hij was in alle opzichten aan de mensen gelijk geworden, uitgezonderd de zonde zegt ons de Hebreeënbrieff, want hij was niet in het bezit van de Adamitische zondige natuur. In deze gestalte van de mens kunnen we over hem schrijven met kleine letters.

HET GROTE GEHEIM

"Die hoewel Hij God was, Zich met heeft vastgeklampt aan Zijn goddelijke rechten. Integendeel. Hij legde Zijn grote macht en heerlijkheid af en kwam als dienaar in het lichaam van een mens. Herkenbaar als mens, vernederde Hij zich en gehoorzaamde tot het uiterste, zelfs tot in de dood aan het kruis" Filp2 :5-8 Dit vers laat de grote tegenstelling zien tussen de heerlijkheid van de Godheid van Christus en wat het offer van de afdaling tot Zijn menszijn inhield. Het betekende dat Hij ging afzien van het gebruik van al Zijn goddelijke mogelijkheden. Het vrijwillig offer van de menswording. De Godheid heeft bepaalde eigenschappen die onverenigbaar zijn met het menszijn. Voor de menswording en na de opstanding bezat Christus deze eigenschappen onder eigen beheer, maar tijdens Zijn vernedering heeft Hij Zich volkomen afhankelijk gesteld van de Vader. Wat wij in Adam kwijt zijn geraakt. vanwege ons eigenmachtig en zelfstandig optreden, is door Christus voor ons teruggewonnen doordat Hij zich volkomen afhankelijk heeft opgesteld van de Vader. Hij weigerde zelfstandig en op eigen initiatief van Zijn goddelijke eigenschappen gebruik te maken, hoewel de verzoeking in de woestijn hierop gericht was. Hij beperkte zich tot het plan van God de Vader, zoals geopenbaard in de menswording. Dit was de enige manier- om de Scheppingsorde weer te herstellen. In wezen is dat de betekenis van de ontlediging (kenosis).

DE KENOSIS

Dit houdt in dat de Here Jezus vrijwillig afstand heeft gedaan van het gebruik van Zijn goddelijke eigenschappen, terwijl we weten dat Hij toch bovennatuurlijke tekenen en wonderen heeft verricht. Zijn goddelijkheid en Zijn mensheid konden naast elkaar blijven bestaan, maar Hij leefde en bestond op het niveau van het menszijn. Zijn gebedsleven is een bewijs van Zijn volkomen afhankelijkheid van de Vader. Hij genas alleen die zieken, waartoe Hij een Vaderlijke opdracht kreeg. Zijn hele bediening stond onder directe leiding van de Vader, want Hij was naar de aarde gezonden om zich daar in alles onder de directe wil van de Vader te stellen. Hij was alleen verbonden met Zijn bovennatuurlijke mogelijkheden, als de Vader dat toeliet. De Heilige Geest kon dit mogelijk maken. Langs deze weg is de Here Jezus in Zijn dagelijkse omgang met de Vader gehoorzaam geweest, ja zelfs tot aan de dood van het kruis. Dit is de grond van onze behoudens. Anders hadden we nooit terug kunnen krijgen wat we in de zondeval zijn kwijt geraakt.

ONS VOORBEELD

Als we in de brief van Petrus lezen, dat de Here Jezus ons een voorbeeld heeft nagelaten, opdat wij in Zijn voetstappen zouden treden, dan heeft dat alles te maken met afhankelijkheid. Allereerst zijn we voor onze verlossing afhankelijk van Christus' gehoorzaamheid tot de dood. Het plaatsvervangend lijden en sterven. We zijn ons vaak wel bewust dat we aan onze eeuwige verlossing zelf helemaal niets kunnen bijdragen, hoewel dat voor velen ook nog wel eens moeilijk in te zien is. Waar echter heel veel gelovigen nog veel moeite mee hebben is dat men voor de levensheiliging ook volkomen afhankelijk is van de goddelijke genade. Onze heiliging bestaat uit het afzien van onszelf en bij voortdurend opzien naar Christus, die ons Leven is. Alles wat

voortvloeit uit het opgeven van ons zelfbeschikkingsrecht kan niet anders dan Gode welbehaaglijk zijn. God verheerlijken in ons leven kan alleen als we in geen enkel opzicht meer gericht zijn op liet verwerven van eigen erkenning, aanzien en acceptatie. Hij kan niet in ons leven verheerlijkt worden als we nog gericht zijn op eigen prestaties of op het streven naar succes. Overvloedige genade kan alleen ervaren worden in absolute afhankelijkheid. Met Kerst worden we daar met grote nadruk weer bij bepaald. We kunnen pas echt Kerstfeest vieren als -we beseffen dat alles genade is.

Joop Schotanus

2. Beroering in de kerk

Er is in de afgelopen tijd rondom de zondagsheiliging heel wat te doen geweest in een paar plaatselijke kerken. Er ontstond deining vanwege tuchtuitoefening over ambtsdragers die aangeduid werden als sabbatsschenders.

Op grond van een bepaalde interpretatie van Zondag 38 van de Heidelbergse Catechismus zou daar reden toe zijn geweest. Men moet zich nu in allerlei bochten wringen om uit te leggen dat er meer ruimte is dan men ogenschijnlijk zou denken. Deze inspanningen willen de indruk wegnemen dat de mensen uit de zeventiende eeuw ons op het verkeerde been hebben gezet. Professor Douma probeert alles binnen de perken te houden van de traditie, maar voor sommigen gaat hij toch nog veel te ver.

DE TIEN GEBODEN

In het Nederlands Dagblad van 2 en 3 januari j.l. wordt door Douma een uiteenzetting gegeven over het sabbatsgebod. De sabbatsschender in onze tijd is iemand die de kerkdiensten verzuimt, die het Heilig Avondmaal niet mee wil vieren en die in het levensgedrag toont niet te willen rusten van zijn slechte werken. De professor vindt dat dit de geestelijke diepte is van Zondag 38 en daarmee legitiem wordt verbonden aan het sabbatsgebod. Hiermee is het hem dan gelukt de koppeling in stand te houden met onze zondag.

Letterlijk schrijft hij: 'Stel je voor dat we aan het vierde gebod niet meer gebonden waren, dan zouden we negen in plaats van tien geboden hebben.

Van tweeën een: we zijn niet meer aan de wet van het Oude Testament gebonden, en dus ook niet aan de tien geboden of we zijn nog wel aan de tien geboden gebonden, maar dan ook aan alle tien'.

EEN FOUTIEVE BENADERING

Binnen het reformatorische verbondsdenken is bovenstaande redenering begrijpelijk, maar we zullen nu eerst moeten aantonen, waar de crux zit. In Ex. 20 als wel in Deut. 5 zegt Mozes duidelijk dat God met Israël dit verbond van de tien woorden sluit. De decaloog heeft alles te maken met het zelfstandig volksbestaan van Israël en het slaat niet op enig ander volk. Op de sabbat was er voor Israël een heilige samenkomst, het dagelijkse brandoffer moest op die dag verdubbeld worden en er werden dan nieuwe toonbroden in de tabernakel (later tempel) gelegd. De sabbat werd een teken tussen de Here God en Israël (Ex. 31:12). Net zoals de besnijdenis een teken was tussen God en Israël. Het probleem is dat men nu een constructie bedacht heeft om de besnijdenis en sabbat een Nieuwtestamentische inhoud te geven. Dat kon alleen maar door de Kerk in de plaats van Israël te stellen. Van daaruit hangt dan alles weer met elkaar samen en als men aan het ene wrikt dan wrikt men ook aan het andere. In die constructie moet nu ook de decaloog passen als een samenhangend geheel en daar wringt de schoen. Het Nieuwe Testament gaat namelijk niet uit van de samenhang van de tien geboden, maar kan allerlei losse geboden uit de decaloog aanhalen, zonder de sabbat daarmee op één lijn te stellen. Om uit de impasse te komen moet men de Oudtestamentische verbondsconstructie loslaten.

EEN ILLUSTRATIE

In 1960 werd Belgisch Kongo onafhankelijk. Daaraan voorafgaand werd de Belgische Koninkrijkswet voor de Overzeese Gebiedsdelen toegepast op Kongo. Om elkaar ter wille te zijn kregen de Franse en Vlaamse taal dezelfde rechten. Nederlandssprekende zendingswerkers met onderwijsbevoegdheid hadden na voltooiing van de koloniale cursus in Kongo dezelfde rechten als de Franssprekende leraars. Er kwam na 1960 met de onafhankelijkheid een totale ommekeer, waarbij er veel wetten dezelfde konden blijven voor het landsbestuur, maar waarbij allerlei wetten vanuit de voormalige bijzondere relatie met België overbodig werden. Niet de totaalconstructie werd overgenomen, maar iets nieuws nam de plaats in van het oude, waarbij de specifieke aspecten van de oude relatie met België verdwenen. Hun taalwetten waren nu niet meer van toepassing en men kon de oorspronkelijke taalwet niet meer schenden. Toegepast op de Gemeente van Christus kan ook vanwege de nieuwe relatie onder het nieuwe verbond er van geen 'sabbatsschender' meer sprake zijn. Met de komst van de Here Jezus komt er een nieuwe relatie, waarbij het oude verbond vervalt en het nieuwe de plaats daarvan inneemt. Als dat nieuwe niet goed begrepen wordt en vermengd wordt met het oude, dan is er sprake van een bedekking die weggenomen moet worden (2 Cor. 3).

MAAR GIJ GEHEEL ANDERS

De kop van deze alinea is de titel van een boekje dat jaren geleden al enige opschudding veroorzaakte. De Nederlands Gereformeerde predikant M.R. van den Berg heeft de koe bij de horens gevat en dit bovenstaande penibele onderwerp behandeld. Hij zegt nadrukkelijk dat we nergens in het Nieuwe Testament kunnen lezen dat de zondag in plaats van de sabbat is gekomen. Ook vind je in het Nieuwe Testament het sabbatsgebod niet meer herhaald. Voor de christenen uit de heidenen waren alle dagen gelijk. De schaduw is voorbij, de werkelijkheid is in Christus verschenen. De schaduw hoort bij het Sinaï-verbond. Op blz. 43, 44, in zijn boekje gaat het over Christus en de sabbat, die het wezenlijk karakter van de relatie met God duidelijk maakt. Vanaf blz. 45 gaat het in het boekje verder over sabbat en zondag.

ONZE CONCLUSIE

Er kunnen vandaag aan de dag onder gelovigen geen sabbatsschenders meer zijn. Zondag 38, hoe goed bedoeld ook, past wel in een reformatorische verbondsconstructie, maar niet in een zuivere bijbelse exegese. Zoals zovele tuchtzaken uit het verleden, ontstaan uit een verkeerde exegese, om rehabilitatie vroegen (of nog steeds vragen), zo zullen ook huidige tuchtzaken aangaande 'zogenaamde' sabbatsschenders nu en in de toekomst om rehabilitatie blijven roepen. Tegelijkertijd zal men zich wel degelijk mogen inspannen, mede in verband met de 24 uren-economie, om er alles aan te doen om die ene echte rustdag in de week te hebben (bij voorkeur de opstandingsdag van Christus) om geestelijk gevoed te worden. Het is dan niet een verplichting uit het verbond, maar een aanbeveling uit het scheppingsgebeuren. Bovendien zijn er nog genoeg sociaal-maatschappelijke argumenten voor aan te dragen, maar nooit het argument, dat de zondag als verplichting in de plaats van de Oudtestamentische sabbat is gekomen. Het houden van een specifieke rustdag kan op hetzelfde vlak beschouwd worden als het ondergaan van een medisch-hygiënische besnijdenis, zonder dat dat ook maar iets met de Oudtestamentische verplichting van de besnijdenis te maken heeft. Overigens geven mijn gewoon door-de-weekse geestelijke activiteiten van bijbel-studie en bidstonden aan mij niet minder de gelegenheid om gezegend te worden dan de zondagse samenkomsten. Het voordeel van onze discussie zou nog weleens kunnen zijn dat we meer oog krijgen voor het ingaan in de zevendaagse rust van God. Wat heerlijk als je door-de-weekse dag evenzeer doortinteld is van Gods aanwezigheid in je leven als die speciale rustdag. Wat niet goed is voor mijn relatie met de Here op zondag is dat ook niet

voor de rest van de week.

Joop Schotanus

3. De grote ommekeer

Met Pasen gaat het om het hart van het Evangelie. Het gaat om de allerbelangrijkste waarheid in de Schrift. Als theologen, of wie dan ook, de waarheid van Pasen eruit halen, dan snijden ze het hart eruit en dat betekent dat er voor hen een dood lichaam overblijft. Voor hen alleen nog bruikbaar als een soort anatomische les. Als de Here Jezus de beker laat rondgaan bij de instelling van het Avondmaal, dan spreekt Hij van het bloed van het Nieuwe Verbond, dat vergoten is tot vergeving van zonden. Het gaat om de vereenzelviging met het verzoeningswerk van Christus. Daar zitten twee aspecten aan. Het betekent enerzijds verlossing van het zondige leven uit het verleden en anderzijds om voortaan op het spoor gezet te zijn van een heerlijk nieuw leven. 'Christus in u, de hoop der heerlijkheid'.

HET BEGIN VAN EEN NIEUW LEVEN

Het leven van een christen begint als iemand bij Christus terecht komt, want wie de Zoon heeft heeft leven en wie de Zoon niet heeft heeft het leven niet. Er zijn heel wat verschillende manieren om bij de Here Jezus terecht te komen. Waar het op aankomt is een reactie op het aanbod van verlossing in Christus. Hoe en wanneer en wat de aanleiding ook was, is niet bepalend. Hoe rustig of hoe spectaculair, hoe bewust of onbewust het in eerste instantie ook geweest is, doet er niet toe. Als het heeft plaats gevonden zal het openbaar worden. Bovengenoemde levensverandering meemaken vooronderstelt enige kennis hebben van de kern van de boodschap van de Schrift. Dat is onmisbaar voor het aannemen van Christus als Heiland en Heer. Het is onmogelijk om de Here Jezus als Heer van ons leven te erkennen als we niet zouden geloven in wat de Bijbel zo duidelijk leert n.l. Zijn opstanding uit de doden. Dat is de veelvuldige boodschap van de verkondigers in het boek der Handelingen. Dat is de kernboodschap uit het hele Nieuwe Testament. Dat kan ieder normaal-denkend mens al lezend ontdekken. Je hebt zelfs geen geleerden nodig om daarvoor een aparte confessie op te stellen. Onze belijdenis is heel eenvoudig: Er is een levende Heer, die ons uitnodigt Hem als Heer te erkennen. Die door de Heilige Geest verbinding met ons zoekt. Als we ons gewonnen geven betoont hij Zijn aanwezigheid en werkzaamheid. Verder mogen we uit de beschrijvingen van de Evangelieën weten dat Hij volkomen betrouwbaar is en reeds de uitnodiging deed aan de mensen om zich onder Zijn gezag te stellen. Als we van deze wetenschap doordrongen zijn zullen we tot Hem willen komen om door het geloof in Hem kind van God te worden. Zijn woorden gelden nog steeds: 'Komt allen tot Mij die vermoeid en belast zijt en Ik zal u rust geven' en 'Ik ben het licht der wereld. Wie Mij volgt zal niet in de duisternis wandelen, maar het licht des levens hebben'.

ALS JE EENS WIST

Het maakt niet uit hoeveel kennis iemand heeft van het Evangelie en wat hij of zij over de Here Jezus weet, als er geen persoonlijke reactie plaats vindt zal het iemand geen werkelijk heil schenken. Men kan weet hebben van het verzoeningswerk van Christus in Zijn dood en opstanding en toch geen deel hebben aan dat verzoeningswerk. De wil van de mens moet zo overweldigd en aangesproken worden door het ontdekken wie Jezus werkelijk is dat de persoon niet anders kan dan reageren. Dit is de synthese die uitstijgt boven alle tegenstelling over de leerstellingen van het behoud. Dit overstijgt Gomar en Arminius, de remonstranten en de contra-remonstranten. Als je door Woord en Geest werkelijk tot de ontdekking komt wie Jezus is, kun je niet anders dan Hem vragen om je leven binnen te komen. Dat binnenkomen doet Hij als er een volkomen overgave aan Hem is. Alleen via deze weg van Christus geeft de Here God een verbinding met Zichzelf, de Bron van levend water.

GEEN ANDERE WEG

Men wordt geen christen, omdat men verstandelijk instemt met de historische feiten van het Evangelie. Ook niet met het erkennen van de waarheid van kruis en opstanding. Zelfs ook niet met de juiste uitleg van die feiten. Nog minder door het aanhouden van de bijbelse moraal en het in praktijk brengen van bijbelse wetten. Men wordt ook geen kind van God door te proberen rechtstreeks een verbinding te zoeken met de Here God en Hem te behagen buiten Christus om. Er is voor u en mij maar een weg om christen te worden en dat is Hem te erkennen als Heer. Als Degene, die na de Augiusstal van ons leven gereinigt te hebben, het voortaan absoluut te zeggen mag hebben over ons. Dat doet Hij dan door Zijn Geest. Hij schenkt ons dan een leven van een totaal andere kwaliteit dan ons oude leven. Dit wordt 'eeuwig leven' genoemd. Het is eeuwigheidsleven!

PAS EEN BEGIN

Dit is echter pas een begin. Petrus zegt 'Verlang als pasgeboren baby's naar de onvervalste melk van het Woord, opdat gij daardoor moogt opwassen'. Een pasgeborene is al een persoon, maar er moet nog heel wat geleerd worden en er moet een toename zijn in geestelijke groei. Opwassen om volwassen te worden. Er is een openbaring van nieuw leven in iemand die pas wederom geboren is, maar er ligt nog heel wat in het verschiet. De eerste kenmerken bij allerlei getuigenissen in 'God verandert mensen' zijn heel vaak een overgang van onrust naar rust, van onbehaaglijkheid naar innerlijk genoegen en welbehagen, van opstandigheid naar overgave aan Gods wil. Zijn Geest getuigt met onze geest dat wij kinderen Gods zijn.

HET GETUIGENIS VAN DE GEEST

Het getuigenis van de Geest beschermt ons tegen de ontkenning van het Paasgebeuren. Het getuigenis houdt in dat Jezus leeft. Wij zongen het vijftig jaar geleden al in de JNVC-kampen op Het Brandpunt in een lied waarvan de laatste regels zijn: Gij vraagt mij, hoe ik weet Hij leeft. Hij leeft, leeft in mijn hart! Toch is er een synodale commissie die in meerderheid tot de conclusie komt dat professor Den Heyer met zijn ontkenning van het verzoeningswerk van Christus, toch nog binnen de grenzen van het kerkelijk belijden is gebleven. Je hoeft dus niet heel geleerd te zijn om te ontdekken in het Nieuwe Testament dat dood en opstanding van Christus het hart van het Evangelie zijn, maar je moet wel heel geleerd zijn om met allerlei wisseltrucs en verdraaiingen de kern van het Evangelie te ontkennen. Dat is de commissie dan ook gelukt. Zelfs de bescherming van een gedetailleerde geloofsbelijdenis en het ondertekeningsformulier is geen garantie meer voor het instandhouden van de zuivere leer. Vanuit een praktisch uitgangspunt gezien is de toepassing door de Heilige Geest van een zo voor de handliggende boodschap van de Bijbel aan het hart van de mens het belangrijkste. Een verstandelijke instemming is ontoereikend, tenzij wij het gezag van de Heilige Geest in onze leven kennen en ervaren. Alleen de Heilige Geest kan Pasen tot een levenswerkelijkheid maken. Pasen en Pinksteren vallen voor ons op één en dezelfde dag.

4. De synode heeft gesproken (1)

Verbazing en verbijstering. Verslagenheid en diepe teleurstelling. Aangeslagen! De eenduidige waarheid van het plaatsbekledend lijden en sterven van Christus opgegeven! Waar mensen op wrede wijze om zijn vervolgd, om zijn gemarteld en gedood, telt niet meer als het hart van het Evangelie. De wanhopige stemmen om het ergste te voorkomen hadden geen resultaat. Ondanks een tachtigtal bezwaarschriften houdt de synode Den Heyer de hand boven het hoofd. Zelfs al zou het illegaal zijn, volgens het ondertekeningsformulier, toch zal zijn standpunt moeten worden getolereerd.

MEN KIEST VOOR EEN COMPROMIS

Het had twee kanten uit kunnen gaan. Men had op grond van de bezwaarschriften kunnen kiezen voor het eeuwenlange standpunt of beter gezegd: men had kunnen kiezen voor het zeer duidelijke bijbelse standpunt. Ook had men kunnen besluiten om voor het onbijbelse standpunt van Den Heyer te kiezen. Men heeft gekozen voor een soort Siamese tweeling. Het was een kwestie van de "geit en de kool sparen" (wat het in wezen al vanaf 1968 is). Enerzijds kiezen voor het verzoeningswerk van Christus, waarin Gods liefdevolle toewending naar de kerk toe ervaren wordt en tegelijkertijd willen vasthouden aan mensen als Den Heyer, "wier overleggingen de god dezer eeuw met blindheid heeft geslagen: (2 Cor. 4:4). Men vast willen houden, die het schijnsel van het Evangelie der heerlijkheid van Christus niet ontwaren. Zo worden in ieder geval dergelijke valse leraars door Paulus omschreven.

HOE NU VERDER?

De twee helften van de kerk zijn tot elkaar veroordeeld. Elkaar als een soort Siamese tweeling gaan voortslepen tot aan de komst van Christus. De scheidingsovername aan de Here God Zelf overlaten of...???? Wat is het alternatief? Hebben we hier te maken met de apostolische opdracht: Scheidt u af! Doet dan niet met hen mede! Welke gemeenschap heeft het licht met de duisternis of welke overeenstemming is er tussen de tempel van Bacil en de tempel Gods? Weet jij niet dat wie zich aan een hoer hecht één lichaam met haar is?

DE KERK ALS ORGANISATIE

Men laat de Gemeente van Christus samenvallen met een landelijke organisatie. Men past daarop de menselijke regels van orde en bestuur toe. Op deze manier komt men in totaal onbijbelse situaties terecht. Binnen die constructie verwachten de niet-huichelaars (oftewel de waarachtige gelovigen) een bijbelse oplossing voor problemen die uit dit soort samengaan zou moeten voortkomen. Mag men nog wel bidstonden organiseren voor een Goddelijke oplossing voor een ongodelijk samengaan? Hier wringt de schoen. Moet dit niet een kostbare les zijn voor het Evangelisch Werkverband, als men zich afvraagt, waarom de Here God hun gebeden niet heeft verhoord aangaande het synode-besluit? Moet de vraag nu niet zijn: "Here, Here, wat wilt U ons duidelijk maken, nu het zo gelopen is?"

DE PLURALE KERK

Ging het zoveel jaren geleden nog om de mogelijkheid van een pluriforme kerk, waarbij men met die kerk nog verschillende kanten uit zou kunnen, als men maar vast zou houden aan de kern van het Evangelie. Nu wordt er zonder blikken of blozen gesproken van een plurale kerk, waarbij men naar believen wel of niet mag geloven in het plaatsbekledend lijden en sterven van Christus. Dit vergemakkelijkt de weg terug naar het Oudtestamentische Jodendom. Dit vergemakkelijkt de weg van de dialoog met de Islam. Waar blijven we nu met de scherpe veroordeling van Paulus ten opzichte van de Joodse indringers in de gemeenten van Galatië? Hij verzet zich met hand en tand tegen deze indringers, omdat ze af willen doen van het Evangelie van verzoening in Christus. Er is geen ander evangelie! Wie een ander evangelie denkt te mogen en kunnen brengen, die zij vervloekt. Met een variatie op Mozes: Ik heb u de zegen en de vloek voorgesteld. Kies dan nu de weg van de zegen.

DE SYNODE HEEFT GEKOZEN

De synode heeft gekozen voor een plurale gemeente. Wat moet hiervan de consequentie zijn voor de waarachtige gelovigen, die ongewild aan deze constructie verbonden zijn? Was er door de synode gekozen tegen Den Heyer, dan hadden zijn aanhangers het wel geweten. Zij hadden zich waarschijnlijk niets aangetrokken van het trauma van 1944. Binnen zo'n enge en intolerante kerk zouden ze niet hebben willen blijven. De synode heeft het niet aangedurfd of gewoon niet gewild om met een kleine Gideonsbende verder te gaan. Zou deze kleine Gideonsbende nu de moed hebben om nu ook duidelijk te kiezen? Te breken met hun plaatselijke kerk als ze weten dat zich daar voorstanders van Den Heyer in de kerkenraad bevinden. Als er nu eens hartstochtelijk gebeden zou worden dat de Here God door Zijn Geest nu alle waarachtige gelovigen zou bewegen op zoek te gaan naar een plaatselijke gemeente waar de volledige kerkenraad zich hartgrondig verzet heeft tegen het dreigende synode-besluit. Als die er niet te vinden is in de naaste omgeving bij de gereformeerde synodalen, dan is er in tweede instantie altijd nog de mogelijkheid bij andere kerken uit de gereformeerde gezindte een plekje te vinden. Zoniet, dan zullen er hopelijk nog andere geestelijke toevluchtsoorden zijn, waar men zich niet hoeft te compromitteren. Toevluchtsoorden waar men misschien geen enkele moeite heeft met pluriformiteit, maar waar men wel met heilige vrees bevangen is voor pluraliteit. Pluraliteit betekent dus dat men het niet eens hoeft te zijn over het hart van het Evangelie. Wat zou er een geweldig positief getuigenis uitgaan van zo'n massale uitbreiding.

Joop Schotanus

5. De synode heeft gesproken (2)

Vanwege een kort verblijf in het Noorden van ons land, was ik in de gelegenheid om op een zondagmorgen (schrik niet!) de oecumene van het hart te beleven in een gereformeerde kerk synodaal. In de kerk van Augustinusga, waar ds. Van Vliet voorganger mag zijn. Aan de hand van een gedeelte uit Jeremia en de eerste brief aan de Korinthiërs werd de gemeente voor gehouden wat de geestelijke gevolgen zijn van het verlaten van Gods weg. Deze dominee is volop in het nieuws vanwege zijn oproep om het geestelijk gezag van de synode niet meer te erkennen. Met de gemeente kon ik de boodschap van die morgen omhelzen en als bemoediging zou je dat de ontroerde spreker zelf ook nog willen doen. Zulke moedige mensen moeten volop in ere gehouden worden.

ALLES TEVERGEEFS

Wij eindigden ons vorige opinieartikel vanuit een bewogen verontwaardiging over de radicale afwijzing van Den Heyer van het plaats-bekledend lijden en sterven van de Here Jezus. Als hieraan getornd wordt heeft elke andere discussie geen enkele zin. Waarom zouden we ons druk maken om de een of andere vorm of betekenis van de doop? Waarom zou er gediscussieerd moeten worden over de vrouw in het ambt? Of zelfs over de Opname van de gemeente e.d. Als getornd wordt aan het verzoeningswerk van Christus is ook elke discussie over de Kerk en het Kerk-zijn ijdelheid der ijdelheden.

DE SYNODE-PREASES

Ds. Dolf verschuilt zich nu achter allerlei positieve uitspraken die de synode onder zijn leiding heeft gedaan. Hij neemt in navolging van de meerderheid van de onderzoekscommissie het op voor de geleerde Den Heyer, die toch maar velerlei noties over verzoening uit de Bijbel weet te halen. Ondertussen wordt dan verzwegen dat Den Heyer het plaatsbekledend verzoeningswerk van Christus pertinent afwijst: "Hoe kan de dood van iemand in een ver verleden voor mij, die vele eeuwen later leeft, heil en redding betekenen?" Hoe in de wereld is het dan mogelijk dat beweerd kan worden dat hij zich hiermee niet buiten het belijden van de kerk der eeuwen heeft geplaatst?

DS. VAN VLIET

In zijn preken en in zijn schrijven laat ds. Van Vliet er geen twijfel over bestaan, dat de synode een brug te ver is gegaan, want met hun beslissing is men een plurale kerk geworden. Pluraliteit is het naast elkaar laten bestaan van onderscheiden waarheden (niet te verwarren met pluriformiteit). Deze waarheden moeten dan als gelijkwaardig naast elkaar hun recht van bestaan hebben, onder het principe: "Ieder heeft zijn eigen waarheid". Dit soort pluralisme tast de basis van het gelovig-zijn en het kerk-zijn aan. Wie hier de deur voor open zet kan de kerk wel opheffen.

REDDEN WAT ER TE REDDEN VALT!

Is het voldoende om binnen de structuren te blijven van een dergelijke ontkenning en toch samen verder te gaan? Is het laf om zo'n structuur vaarwel te zeggen? Er worden nu nog allerlei wanhopige pogingen gedaan om ondanks alles binnen de synodale structuur te blijven. Om alleen de bestuurlijke kant van de synode te erkennen. Om zich daarbij wel aan het geestelijk beleid te onttrekken. Om de Here God aan te roepen Zich toch nog te ontfemen over de afgedwaalde gereformeerde kerken. Redden wat er nog te redden valt?

CONCLUSIE

Eind zestiger jaren gaf ik naast andere vakken ook godsdienstlessen aan de toenmalige Mulo. Als geleide gebruikte ik voor mijn voorbereiding op die christelijk nationale school een boek van de dogmaticus Bavinck, om mij enigszins veilig te stellen tegen eventuele beschuldiging doperse ideeën te verkondigen. Het ging mij om het hart van het Evangelie. Hoe zeer verbaasd was ik een telefoontje krijgen van een gereformeerde hoofdonderwijzer ener Lagere School, waarin mij duidelijk gemaakt werd, dat hij zijn dochter niet langer blootgesteld wenste te zien aan mijn lesgeven in godsdienstonderwijs. Er was voor mij maar één oplossing en dat was het lezen van het boek van dr. Kuitert: Verstaat gij, wat gij leest. Na dertig jaar vinden we hiervan nu de vrucht. Het is de vrucht van onrijpe druiven, die het bederf hebben ingezet. Dat bederf woekert voort, omdat het nooit een echt halt is toegeroepen. Het is de grote Tegenstander gelukt via de structurele benadering van het Kerk-zijn de plaatselijke gemeente in de greep te krijgen en danig te verzwakken. Hadden de afgescheidenen, de dolerenden en de bezwaarden ooit misschien een reden om het synodale juk van zich af te werpen, toch is de situatie nooit zo urgent geweest als nu. Een plaatselijke gemeente zal zich geestelijk alleen dan kunnen ontplooiën, als ze besluiten van een afvallige synode naast zich neerlegt.

Waarom dan niet radicaal de synode zelf naast zich neerleggen, met alles waar ze voor staat?

Joop Schotanus

6. Door genade alleen

We willen de wereld graag bereiken met het Evangelie. Daarbij moeten wel wat hindernissen overwonnen worden. Er zijn drempels van twee kanten. De kerk weet vaak niet hoe het Evangelie aan de man/vrouw gebracht moet worden. De wereldling heeft veelal een kijk op de kerk, die bij voorbaat al blokkades opwerpt. De kerk wordt vaak in eerste instantie gezien als een instituut, waar je je aan bepaalde regels moet houden. Aan die beeldvorming heeft de kerk ook danig meegewerkt. Ook voor ons als kerkmensen zelf krijgt het zich houden aan regels grote nadruk. In het nadenken over het proces om bij de wereld ingang te vinden (het overbruggen van de kloof), zal onze eigen benadering van wetten en regels in ogenschouw genomen moeten worden.

GENADE ALLEEN

Over het algemeen hebben we niet zoveel moeite met het feit dat we 'door genade alleen' behouden kunnen worden. Redding is een geschenk, waar we niets voor kunnen betalen. Je hoeft je niet uit te sloven, maar je moet geloven. Het kan op geen enkele manier verdiend worden, want het is beslist niet een beloning voor goed gedrag. 'Indien het nu genade is dan is het niet meer uit de werken, anders is genade geen genade meer' (Rom. 11:6). We worden behouden door middel van het geloof en dat middel heeft de Here God ons aangereikt. Dat middel hebben wij niet zelf bedacht. We worden bevrijd van onze zondenschuld door geloof in het volbrachte werk van Christus. Tot dat geloof worden we opgeroepen. Terwijl we weinig of geen moeite hebben met behouden zijn door genade alleen, is er toch vaak grote moeite met het feit dat ook onze heiliging louter gegrond is op genade. Velen denken dat overwinning op de zonde afhangt van onze eigen inspanning en wilskracht. Hoe meer ze zich goed en netjes houden aan allerlei wetten en regels, hoe meer ze denken te vorderen op de weg der heiligmaking.

GEKENMERKT DOOR REGELS

In ons hele wereldse bestaan zijn we heel sterk geconditioneerd om dingen te doen naar eigen vermogen en inzicht. We raken gefrustreerd als het ons niet lukt. In het gewone leven doen we ons uiterste best om te voorkomen dat we mislukken en falen. Ons hele bestaan is verder gevuld met regels en wetten om de wereld leefbaar te houden. Als die regels en wetten er niet zouden zijn

zouden we te maken hebben met anarchie. Waar we de wil, de wijsheid en de kracht niet hebben om ons aan regels te houden lopen de dingen mis. Zo zit het leven nu eenmaal in elkaar. Ondertussen zitten redelijke mensen zich af te vragen hoe het komt dat er een gedeelte van de mensen de wil, de wijsheid en de kracht niet heeft of niet gebruikt om er iets goeds van te maken. Denk eens aan ordeverstoring en zinloos geweld. Daar lijden ongelovigen vaak evenzeer onder als gelovigen.

OVERDRACHT NAAR ONZE LEVENSTIJL

Wij dragen de hele idee van een succesvolle levenswijze over naar ons christen-zijn. Als ik mijn best maar doe, dan is er in mijn christelijke levenswandel wel wat te bereiken. Zoiets als: Doe je best. God doet de rest. We hebben allemaal onze eigen mechanismen om onze behoeften te vervullen. Ook als dat godsdienstige behoeften zijn. Het klinkt zo aannemelijk om ons te moeten inspannen voor iets dat we belangrijk vinden. Het is toch onmogelijk om iets te bereiken als je op je lauweren blijft rusten. Dat passen we toe op ons persoonlijk, maar ook op het collectief. De laatste decennia staan helemaal in het teken van de professionalisering. De kerk mag daar toch niet bij achter blijven. Het inschakelen van organisatie-deskundigen voor allerlei kerkelijke zaken is al haast vanzelfsprekend.

Fondswerving voor kerk, zending hulpverlening wordt uit handen gegeven. Een eenvoudig beroep op de vrijgevigheid van onze mensen is niet meer voldoende. De concurrentie is te groot geworden. Er moet bij voortduring aan de weg getimmerd worden en dat moet op een goede communicatieve en concurrerende manier gebeuren.

ALS HET MISGAAT

Als het in ons eigen kleine geestelijke wereldje misloopt, dan denken we dat dit te wijten is aan het feit dat we het niet goed gedaan hebben of ons er niet goed genoeg voor ingezet hebben. Ik had meer moeten bidden. Ik had meer moeten bijbellezen. Ik had meer moeten getuigen. Ik had harder aan de kar moeten trekken. Dan was het wel goed gekomen. Overal horen we over burn-out. Ook onder geestelijke werkers. We aanschouwen de puinhoop van ons eigen leven of van serieuze, welmenende, lieve (overwerkte) mensen om ons heen. Heel veel activiteit, maar waar blijft de geestelijke productiviteit? We vragen ons af: Moest het nu zo aflopen? We wilden toch echt iets betekenen voor de Here. Hoe vaak hebben we ons leven niet opnieuw aan een taak voor de Here toegewijd. Plichts- en verantwoordelijkheidsgevoel was doorslaggevend. Van de wieg tot het graf leven heel veel christenen in de sfeer van gehoorzaamheid. Zo zijn er groepen christenen, die op deze manier hun eigen wereldje van gehoorzaamheid hebben geschapen. Onze hoofdredacteur noemde dat in ons j.l. themanummer (nr. 15, zie jaargang: 76 nummer:15 artikel: "Weest heilig, want Ik ben heilig", red.) een subcultuur. Het wereldje van eigen regels en wetten. Het dringt tot de meeste gelovigen niet door dat we niet gered zijn om iets te doen, maar dat we gered zijn om gemeenschap met de Here te hebben.

EEN WETTISCH LEVEN

Niet alleen binnen zo'n kerkelijke subcultuur heeft men een speciaal beeld van hoe een christen er behoort uit te zien. Heel veel van ons kerkelijk leven wordt bepaald door eigen regels en de evangelische wereld maakt daar beslist geen uitzondering op. Het ideaalbeeld van hoe het zou moeten zijn kan onderling nog wel heel verschillend zijn, maar men probeert aan een bepaald beeld te voldoen wat een bepaalde omgeving van je verwacht. Het kan ook een scheefgetrokken beeld zijn, waarvan we menen dat de Bijbel ons dat voorhoudt. Men leeft dan helemaal bij het voornemen om zoveel mogelijk aan dat beeld te voldoen. Zo raakt men opgesloten in de cirkel van goede voornemens - wroeging over tekortkomingen - en dan maar weer opnieuw beginnen. Dan kan – er een moment komen dat men meer dan genoeg krijgt van al de teleurstellingen en frustraties. Zo langzamerhand verdwijnen de hooggestemde idealen. Wat er hoogstens nog overblijft van het christen-leven was het leven in een cirkeltje van zondigen - vergeving vragen - vergeving ontvangen en zelfs niet eens meer het verlangen hebben naar overwinning en om boven dat cirkeltje uit te komen. Zelfs de goede voornemens spelen geen rol meer. Het is dan gemakkelijker om te berusten in 'het arme zondaar zijn'. Voorzover men nog wel gewetensvol aan zichzelf blijft werken geeft dat toch niet het beeld van een vroegdevol overwinningsevenen.

In het volgende nummer willen we graag verder gaan over de betekenis van 'genade alleen'.

Joop Schotanus

7. Gemeenschapszin in de gemeente van Christus

Zij hadden alles gemeenschappelijk' (Hand. 2 :45). Het verschil van een geestelijk kind van God en een vleeselijk kind van God heeft alles te maken met Pinksteren. De Heilige Geest kan zorgen voor een totale ommekeer. Die ommekeer houdt een absolute verandering van leef- en denkrichting in. We zijn van nature gericht op onszelf, maar het Pinkstergebeuren maakt het mogelijk om helemaal op Christus afgestemd te zijn. Dit zijn mooie woorden, maar hoe komt dit tot uitdrukking in de praktijk van het christen-leven? Ook als we in de meest letterlijke zin niet alles gemeenschappelijk hebben in een plaatselijke geloofsgemeenschap, waaruit kan dan blijken dat de Geest toch ook op het relationele vlak zijn baanbrekend werk heeft gedaan en doet? De vraag is in welke mate de gemeenschapszin aanwezig is in een gemeente.

HET ALLESBEHEERSENDE

Wat vult onze gedachten? Wat staat voorop in ons leven? Waar draait het alles om? Het kan van alles zijn dat ons in beslag neemt. Heel rechtmatige zaken kunnen ons beheersen. Onze tijd en onze krachten gaan vaak op aan dingen die noodzakelijk zijn om onszelf, ons gezin en ons hele bestaan in stand te houden. Een of twee generaties geleden gold voor velen dat hun leven veelal totaal in beslag genomen werd door hard en voortdurend werken. Vakantie en snipperdagen waren onbekende zaken voor velen. We vragen ons nu wel eens af hoe ze het vol konden houden. Tegelijkertijd hebben we de indruk dat het leven met de Here vaak minder problematisch en meer openhartig kon zijn in die tijden van moeite en zorgen dan in deze tijd van overvloed en welvaart. Welvaart is niet synoniem met welzijn. Als er ooit een tijd is geweest om het geheim van het allerbelangrijkste bij voortduring te beleven dan is het in onze huidige tijd. Hierbij zijn we volkomen afhankelijk van de doorwerking van de Heilige Geest.

LEVEN OP EEN MINIMUM

Hierbij denken we natuurlijk direct aan geld. Kloosterlingen spraken ook van een 'minimum vivatium' (waar je het nog net mee kon doen). Dit betekent zo ontspannen leven dat je er helemaal niet op gericht hoeft te zijn om over te houden. Armoedige huishoudens waren er op gericht om rond te komen. Ondertussen was men zelfs blij dat er ook nog een februari-maand was met een paar dagen

minder, omdat dat weer een beetje ruimte schiep. Voorheen was dat bij een maandsalaris niet ongewoon, maar tegenwoordig kent men dat weinig meer. In die tijd was het ook niet ongewoon dat mensen vanuit hun armoede elkaar toch nog bijstonden. Er was nog iets van gemeenschapszin. Bij waarachtige christenen gaat de Heilige Geest een materialistische levenshouding doorbreken. Bezittende als niet bezittende mag de levenshouding zijn van een kind van God. dat zich geleid weet door de Geest. Dat zal de houding zijn van de gemeente die de Geest als zodanig ervaart.

EEN GROTER PROBLEEM

Over het algemeen gaat het delen met elkaar op materieel gebied ons nog wel aardig af. Natuurlijk kan dat nog wel veel overvloediger. Maar gelet op het goede resultaat van allerlei geldacties e.d. is de geest van het delen nog wel aanwezig, ook wei onder de ongelovigen. Maar uit recente onderzoeken is gebleken dat kerkmensen in het algemeen hier nog gunstig bij afsteken. Er is een immaterieel probleem, waar velen onder lijden en waar de Heilige Geest nog een radicaal werk moet doen. Graag wil ik dit immaterieel probleem in de Gemeente van Christus hier verder illustreren. Gelukkig zijn er goede uitzonderingen, maar er kunnen zich ook ten hemelschreiende toestanden in kerken en geloofsgemeenschappen voordoen.

DE WEDUWNAAR

Je kunt alleen maar een praktische invulling aan je geloof geven als je vervuld bent met de Heilige Geest. De wereld zit daar niet op te wachten, maar het is wel nodig dat het door haar gezien wordt. Het resultaat van de gemeenschapszin in de eerste gemeente was de gunst van het hele volk. Ik kies even voor het probleem van de weduwnaar, ook omdat hierover een brief bij de redactie is binnen gekomen. Het wordt er voor de alleenstaande man met enige kinderen financieel vaak niet gemakkelijker op als zijn vrouw komt te overlijden. Toch is de financiële kant niet altijd het grootste probleem. Het gebrek aan initiatief vanuit een kerk of gemeente om bij te springen is veelal een groter probleem. Er is een grote behoefte aan vrouwen in de gemeente die in zo'n geval kunnen inspringen. Het gebeurt, maar er is nog grote nood op dat gebied. Ook in de Gemeente van Christus. De Heilige Geest moet de ogen openen van zusters in de gemeente die de nood zien van de alleenstaande man. De gemeente moet bevangen zijn door de gemeenschapszin van Handelingen 2. De geloofsgemeenschap moet wegen zoeken en vinden om houvast te schenken aan de alleengaanden.

ER MOET IETS VERANDEREN

In z'n algemeenheid is dit het probleem van het individualisme. In concreto kan het gemakzucht zijn. Veel vrouwen kunnen in hun eigen levensonderhoud voorzien. Alleenstaande zusters gaat het meestal vaak gemakkelijk af om eigen huishouden te besturen dan weduwnaars met kinderen. In andere opzichten kunnen de zusters het even moeilijk hebben (of zelfs moeilijker) dan de alleengaande broeders natuurlijk. Zij zijn evenzeer aangewezen op de gemeenschapszin vanuit de Geest, zoals in Handelingen 2. Als de Heilige Geest tot heerschappij komt zullen de ogen open gaan voor elkanders noden. De verandering van ik-gerichtheid naar gemeenschapsgerichtheid is dringend noodzakelijk.

HET WEDERZIJD'S ASPECT

De gemeente moet steeds meer open oog krijgen voor de smart, de grote nood van de alleengaanden (weduwe, weduwnaar, gescheiden). In dit artikel stond even de broeder centraal, maar ook voor de zusters is de gemeenschapszin van groot belang. Het is prachtig verwoord in lied 378 van Opwekkingsliederen. In eerste instantie ligt hierin een boodschap voor ons allemaal, maar de alleengaanden zijn hier ten eerste op aangewezen. Bij de inzegening van het huwelijk van een van onze kinderen hebben zoon en schoondochter, bij wijze van wederzijdse belofte deze verzen beurtelings voor elkaar opgezegd, maar het geldt ieder in de gemeente van Christus.:

Ik wil jou van harte dienen en als Christus voor je zijn
Bid dat ik genade vind, dat jij dat ook voor mij kan zijn

Wij zijn onderweg als pelgrims, vinden bij elkaar houvast
Naast elkaar als broer en zuster, dragen wij elkanders last

Ik zal Christus licht ontsteken, als het duister jou omvangt
Ik zal jou van vrede spreken, waar je hart naar heeft verlangd

Ik zal blij zijn als jij blij bent, huilen om jou droefenis
Al mijn leeftocht met je delen tot de reis ten einde is

Dan zal het volmaakte komen, als wij zingend voor Hem staan
Als wij Christus weg van liefde en van lijden zijn gegaan

Jezus zegt: "Indien iemand dorst heeft, hij kome tot Mij en drinke! Wie in Mij gelooft, gelijk de Schrift zegt, stromen van levend water zullen uit zijn binnenste vloeien". Dit zei Hij van de Geest, welke zij, die tot geloof in Hem kwame ontvangen zouden.

Joop Schotanus

8. Gemeente als gemeenschap

De christelijke gereformeerde studenten in Apeldoorn hadden 'hoog bezoek' uit Amerika, althans dat is de indruk die we krijgen uit verslagen. Men wilde graag wat meer weten over Willow Creek en dat wel uit de eerste hand. Neen, deze keer niet de bekende Bill Hybels, maar de man, waar deze beweging in hoofdzaak haar ideeën aan heeft ontleend. Toch ontdekte ik in een persoonlijk gesprek met Hybels, toentertijd in Arnhem, dat hij allerlei invloeden had ondergaan om hem bij het licht van de Bijbel op dit spoor te zetten. Onder andere ook van de 'Body Life' beweging van Ray Stedman.

WAT IS DE GEMEENTE?

Even stilstaan bij dat 'hoog bezoek'. Wie is toch de spreker en wat is het onderwerp? Dr. B., waar we in Nederland bijna niets van af wisten, houdt een Seminar in Apeldoorn over de stelling: 'De Gemeente is een gemeenschap en geen instituut onder leiding van een kerkenraad'. Geen kleinigheid om in het hart van het reformatorische denken zo'n stelling te moeten verdedigen.

Het verslag in de krant laat niet veel weten over de details van het gebeuren. Wel staat er in het ND van 2 oktober een reactie van professor dr. W. van 't Spijker. Hij geeft toe dat het door de eeuwen heen wel onderwerp van discussie is geweest. Dat het onderwerp van de stelling vandaag weer actueel is zou te maken hebben met een gevoel van onbehagen over de huidige situatie in de kerk. Maar dat mensen voor de benadering van Dr. B. voelen heeft vooral ook te maken met een flinke dosis onkunde ten aanzien van de posities die ooit in de gereformeerde tradities werden ingenomen. Door mij samengevat: als de mensen nu maar niet zo dom zouden zijn!

EEN BIJZONDERE DIENST

Enige jaren geleden hadden we het voorrecht om een Willow Creek delegatie in onze gemeente in Veenendaal te mogen ontvangen. Het was een groepje Amerikaanse broeders en zusters, die met Bill Hybels meereisde op zijn tour door Europa. Op de zondagmorgen na de conferentie in Musis Sacrum in Arnhem, waren ze bij ons in de dienst, waar ik die keer mocht voorgaan. Hoe zouden ze de dienst ervaren, waarin gesproken werd vanuit het bekende gedeelte uit Efeze 4 over de gaven in de Gemeente. Een bevreemdende reactie was, dat ze vonden dat er teveel gezongen werd. Die tijd zou toch beter gebruikt kunnen worden voor getuigenissen van mensen, die in de loop van de voorafgegane week iets bijzonders met de Heer beleefd hadden (of was er niets beleefd?). Er was nog iets dat hen opviel: Er was helemaal niet geapplaudiseerd. Was er dan helemaal niets dat de hoorders op een bijzondere manier had aangesproken? Het was toch geen saaie preek die ze via vertaling hadden meegemaakt. Eén keer hebben ze het er toen zelf maar op gewaagd om te applaudiseren, maar dat was aan het eind van de dienst (in het afscheidswoordje) net voor de zegenbede, toen ik uit persoonlijke ervaring nog even iets bijzonders over hun Dr. B. kon vertellen, wat zij nog niet wisten. Wat ik hen kon vertellen had te maken met mijn bijbel-schoolopleiding in Frankrijk aan het Institut Biblique Européen in een voorstad van Parijs. Daar kenden we Dr. B. toentertijd (ongeveer 45 jaar geleden) gewoon als Monsieur Gilbert. Hij was onze kerkgeschiedenisleraar. Die verrassende mededeling was hen wel een applaus waard.

WIE IS DR. B.?

Gilbert was afkomstig uit Libanon, zoals ook sommige van onze Armeense medestudenten op de bijbelschool uit die tijd. Met Gilbert en die anderen gingen we zondags wel mee om de kleine Armeense kerken in Parijs te bemoedigen met onze aanwezigheid en met ons getuigenis. Na de diensten gingen we met hem een eindje lopen door Parijs, waar hij ons inlichtte over de verschillende bouwstijlen van kerken en kathedralen. Behalve lesgeven aan onze school volgde Gilbert een universitaire theologie studie in het land van Calvijn. Uiteindelijk is hij doctor in de theologie geworden. Toen werd het Dr. Belizikian (z'n achternaam die ik nog even achter gehouden had), die nu bij de Willow Creek mensen bekend staat als Dr. B.

ONKUNDE MET KERKGESCHIEDENIS

Met het verwijt van onkunde door Van't Spijker mogen we wel enige moeite hebben. Volgens hem kennen de mensen, die zo ingenomen zijn met de Willow Creek benadering, de geschiedenis van Bucer en Calvijn niet goed. Deze reformatoren hebben hun kerkorde gebaseerd op een diepgaande studie van de bijbelgedeelten over de gaven. In het licht van de studie van Dr. Gilbert Belizikian in Frankrijk lijkt het onbegrijpelijk dat Dr. B. daar geen weet van zou hebben. Het zou kunnen betekenen dat prof. dr. W. van 't Spijker die gegevens over Bucer en Calvijn anders interpreteert dan prof. dr. G. Belizikian. Maar nog afgezien daarvan mag de vraag gesteld worden: hoe het mogelijk is dat, als de bijbelgedeelten over de gaven in de Gemeente zo doorslaggevend waren voor Bucer en Calvijn, de uitwerking daarvan in de geschiedenis zo weinig merkbaar is geweest?

Als elke vorm van hiërarchie werd veroordeeld, hoe kon men komen tot een kerk van rangen en standen? Waarom moest de Woordbediening zo beveiligd worden door zo'n groot aantal kerkordelijke waarborgen? Hoe kon het functioneren van een plaatselijke gemeente zo toegespitst zijn op de zeer hoogopgeleide voorganger? Als we er vanuit gaan dat het echt waar is dat Bucer en Calvijn zoveel nadruk hebben gelegd op het priesterschap van alle gelovigen, hoe komt het dan dat daar zo weinig doorwerking van geweest is in de loop der geschiedenis? Als we deze vragen op ons in laten werken ontdekken we dat de Willow Creek benadering dan ook niet te wijten kan zijn aan onkunde ten aanzien van de posities die in de gereformeerde tradities ooit werden ingenomen. Deze benadering is veeleer een huidige reactie op wat er in de loop der jaren van de oorspronkelijke kerkopvatting terecht is gekomen. Die huidige kerkopvatting lijkt meer een zich afzetten tegen de Schriftgegevens die handelen over de gaven in de Gemeente. Het beleven van de oecumene van het hart wordt gehinderd door de gestructureerdheid van een kerkopvatting, die onderling heel veel drempels voor elkaar heeft en aan elkaar maar heel weinig open deuren biedt. Dat kan nooit echt bijbels zijn, omdat in de Bijbel de wezenlijke eenheid altijd voorop staat. Als er over onkunde gesproken mag worden dan gaat het om een schrijnende onkunde ten aanzien van de wezenlijke eenheid van de gelovigen.

De Bijbel zegt

"...opdat thans door middel van de Gemeente aan de overheden en de machten in de hemelse gewesten de veelkleurige wijsheid Gods bekend zou worden." Ef. 3:10

Joop Schotanus

9. Grote mannen of grote ideeën?

We vragen ons af welke grote mannen invloed zullen hebben op de gang van zaken in deze wereld in de 21^e eeuw. Invloedrijke mensen kunnen niet zonder grote ideeën en de grote mannen worden gevormd door de ideeën. Ook al is het in de wereld normaal om de hoop te stellen op grote mannen, in de Gemeente van Christus gaat het daar niet om. We kunnen van alles ondernemen om de kerk meer invloed te laten hebben op de maatschappij, maar als er niet een massale geestelijke vernieuwing komt, dan blijft het sprokkelwerk. We moeten beseffen (hier gaat het om ideeën) dat Gods weg helemaal tegengesteld is aan die van de wereld. Als we de Here zouden bidden om meer kracht, dan zou het weleens kunnen zijn dat Hij ons brengt op een plaats, waarin we zwakte ervaren. We mogen het daar van de Here verwachten waar we zelf op het nulpunt van ons leven terecht gekomen zijn. Van daaruit kan de Here Zijn invloed door mensen uitoefenen. Wie zijn de mannen en vrouwen die de afgelopen eeuw een bijzonder werktuig in Gods hand zijn geweest? Die een stempel op ons land hebben gezet? Het zijn de mensen die alles opgegeven hebben wat in de

wereld aanzien en erkenning verschaft om zich belangeloos in de handen van de Here te geven. Zij werden instrumenten in Gods Hand tot zegen voor velen. Tegelijkertijd vragen we ons af welke ideeën van traditie en vormelijkheid de vernieuwing en daarmee een positieve invloed op de omgeving in de weg staan. Waarom gaat een opwekking aan bepaalde deuren voorbij en waarom is het soms binnen de kortste keren afgelopen? Wij bedoelen hiermee een bijzondere zegen die de Here verbindt aan het leven van een prediker en/of aan een bepaalde geloofsgemeenschap of kerk, met duidelijk merkbare tekenen van blijdschap, kracht en geestelijke vernieuwing, die gepaard gaat met een bediening van vruchten van radicale bekering en overgave. We zien dat het geen grote mannen met geweldige ideeën waren, die door de Here gebruikt werden. Wel zien we dat een geestelijke herleving vaak ontstaat met lekepredikers, die het Woord op eenvoudige wijze doorgeven. Van de discipelen werd er toch ook gezegd dat het ongeletterde mensen waren? In ieder geval ongeletterd in de wereldse betekenis van het woord. Ook al zou Paulus daarop een uitzondering zijn, hij heeft zijn hele verleden schade en drek geacht om de uitnemendheid van Christus. Laten we terugziende op de twintigste eeuw één van Gods trouwe dienstknechten nog eens voor het voetlicht brengen.

JOHANNES DE HEER

Het huwelijk van zijn ouders was de eerste jaren kinderloos gebleven. Zijn moeder bad om een jongen en beloofde dat zij deze aan de dienst van God zou wijden. Overeenkomstig haar wens kreeg hij de naam Johannes (de Here is genadig). Toen zijn moeder een jaar na zijn geboorte overleed, huwde zijn vader met een vrome vrouw, een vriendin van zijn moeder. Als klein kind in de kerk had hij vooral belangstelling voor de organist. Op tien-jarige leeftijd krijgt hij een klein orgeltje en krijgt orgellessen. Hoewel zijn vader hem oorspronkelijk bestemd had om hem in de smidse op te volgen, kan zijn tweede moeder haar invloed uitoefenen, zodat hij via de muziek opgeleid wordt voor de taak en roeping die de Here voor hem bestemd heeft.

EEN BIJZONDERE LEIDING

Door een 'toevallige' ontmoeting met een kennis ontdekten ze dat er een vacature is bij een muziekhandelaar in hun omgeving. Op 7 mei 1879 stapte hij in zijn zondagse pakje de muziekwinkel binnen en kreeg daar een loopbaan als jongste bediende. In de muziekhandel kon hij zijn hart ophalen. Behalve dat hij kennis kon nemen van allerlei evangelische liederen en liederenboekjes, kwam hij zelfs terecht in de wereld van concerten en opera's. Hij mocht zo nu en dan ook piano spelen voor gezelschappen en was ook weleens noodhulp organist in kerken. Ondanks de grotere verwachtingen van zijn moeder bleef hij toch op een bepaald niveau steken. Hierin zag hij achteraf Gods bijzondere leiding. Het hield in dat de Here betere dingen met hem voor had.

HOE HET VERDER GING

Ze waren in 1889 getrouwd en zijn vrouw en hijzelf hadden toen nog maar weinig belangstelling voor geestelijke zaken. Daarin kwam een grote verandering door een dieptreurige gebeurtenis. Hun dochtertje, een lief en aantrekkelijk kind werd ziek en stierf in 1896. Er kwam een grote leegte, die door niets in de wereld gevuld kon worden. Er bleef niets over van het schijnschoon der aarde en de prachtige toekomst die men zich gedroomd had. Na een half jaar 'zoeken en zuchten' nam Johannes de Heer, de Heiland aan als zijn persoonlijke Verlosser en Zaligmaker. Vanaf toen hongerde en dorstte hij naar geestelijk voedsel. Hij kwam uiteindelijk terecht in de Rotterdamse Jeruël-kring en kreeg daar al spoedig een plaatsje op het platform en mocht meehelpen door te dienen in Woord en lied. Hij kreeg een plaatsje achter orgel en piano. Hier kwam hij in aanraking met vele verschillende soorten liedbundels en dit bracht hem op de gedachte om voor gebruik in dit soort samenkomsten één bundel samen te stellen. Bij de samenstelling van de bundel wist Johannes de Heer dat de Here Zijn rijke zegen zou verbinden aan eenvoudige melodien en harmonisaties. En zo hebben in de huiskamers, in de samenkomsten en de conferenties deze liederen een grote zegen verspreid (en waar men daar voor open staat doen ze dat nog steeds). Vele van de liederen voor de bundel kwamen, mede naar aanleiding van het bezoek aan de opwekking in Wales, in onze bundel terecht. Over de opwekking van Wales schreef Johannes de Heer in zijn boek *'k Zal Gedenken'*, dat de melodie van sommige liederen overging van mineur naar majeur. De vorige keer schreef ik hier reeds over en wil nog eens benadrukken dat het gaat om liederen die helemaal passen bij het nieuwe leven van bekeerde mensen. Lieder van ootmoed en zelfonderzoek, van overgave en vertrouwen nemen na het totstandkomen van de bundel voortaan een belangrijke plaats in in de samenkomsten, maar ook liederen van ommekeer en overwinning. Laten sommige liederen naar de vorm ouderwets zijn maar in hun algemeenheid zijn het liederen waar ons vernieuwde hart uitbundig mee kan instemmen. Wat zou de EO zijn zonder de liederen uit de bundel van Johannes de Heer?

EEN LEVENSBESCHRIJVING

Vorig jaar is er een nieuw boek uitgekomen. Zo nu en dan treft u het aan bij onze boekaanbiedingen. Het geeft een levensbeschrijving van de oprichter van ons Zoeklicht en de voorman van de Zoeklicht-arbeid, met daarbij een uitvoerige beschrijving van zijn evangelisatie werk, ook in relatie tot de opwekkingsbeweging aan het begin van de vorige eeuw. We kunnen stellen dat naar wereldse normen hij geen groot man was, maar wel een man die 'zuivere ideeën' had en daarom door de Here gebruikt kon worden. Zijn evangelisch denken was doortrokken van de verwachting van de wederkomst van de Here Jezus. Daarom draagt het boek *'Johannes de Heer'* als ondertitel: *Evangelist in het licht van de wederkomst*. De Here God is niet op zoek naar grote mannen met grote ideeën, maar naar mensen die van harte kunnen zingen:

*'k Gaf mijn alles op voor Jezus
Al het and're acht ik scha'
Wereldvreugd verdwijnt in 't duister
Bij het licht van Golgotha.*

Joop Schotanus

10. Verlangen naar een opwekking

Gezegend zij die naar een opwekking verlangen. Dat diepe verlangen is er, als je afgaat op de signalen, die je zo nu en dan opvangt. Niet alleen organisaties, die zich er mee bezig houden. Ook heel gewoon op de gezamenlijke wekelijkse bidstonden van de gemeente zijn er haast altijd wel een paar die geregeld bidden om een machtige doorbraak van Gods Geest. Naar de mate dat we om ons heen de afval en de verwatering zien, schijnt het verlangen toe te nemen om de Here God duidelijk aan het werk te zien in de levens van Zijn kinderen en in Kerk en Gemeente.

Als deze signalen naar meer zichtbaar geestelijk leven her en der openbaar worden, dan is het begrijpelijk dat ERO (Evangelisch-

Reformatorisch Ontwaken) een samenkomst bijeenroept om te zien of we samen tot een meer effectieve samenbundeling van krachten kunnen komen.

Een samenkomst op Het Brandpunt. Er zijn advertenties geplaatst. De vaste achterban van ERO heeft een uitnodiging gekregen. De voorzitter van ERO zal een korte inleiding houden.

De pers is uitgenodigd. Er is ontdekt dat ook de voormannen van het Evangelisch Werkverband hun hoop willen vestigen op een goddelijk ingrijpen in Kerk en Gemeente. Uit publicaties van een broeder uit de Gereformeerde Gemeente is gebleken, dat er 'met het oog op morgen' belangstelling is voor de opwekkingsgeschiedenis uit het verleden. Ook een broeder-voorganger van een Parousia gemeente heeft kennis genomen van Whitefield en Jonathan Edwards.

Allemaal belangrijke mensen om er bij te hebben. We willen zo graag ontdekken wat het geheim was in het verleden en of wij dat ook kunnen ervaren en beleven.

DE BESPREKING

Naar de bedoeling wordt er eerst een bespreking gehouden, die wordt ingeleid door ds. Hegger. Daaraan vooraf stellen de aanwezigen zich voor. Globaal genomen is bijna de helft van de Gereformeerde Gemeente en de andere kleine helft is aangesloten bij een Baptisten Gemeente of iets dergelijks. In het licht van de geschiedenis eigenlijk niet eens zo'n opmerkelijk verschijnsel. In de inleiding komt de nadruk te liggen op allerlei factoren die de eenheid van kinderen Gods in de weg staan.

We moeten leren omgaan met de spanning tussen bijbelse waarheden en kerkelijke waarheden. Er moet nog heel wat opgeruimd worden om de eenheid gestalte te kunnen geven. We moeten onze stokpaardjes opgeven en gaan ontdekken waar het op aankomt. Na de inleiding mag iedere aanwezige een inbreng hebben.

DE INBRENG

Natuurlijk staat bij al ons verlangen naar meer van de Here het gebed voorop. Daarom is er ook een vol uur voor ons ingeruimd om samen te bidden. Er wordt op gewezen dat aan het begin van een opwekking het veelal ging om een vaak kleine groep zeer getrouwe en volhardende bidders. Verder wordt de cirkel wat nauwer om ons heen getrokken als er gesproken wordt over persoonlijke verbrokenheid. We kunnen in die weg geholpen worden door de brochure 'Leven door de Geest' van onze hoofdredacteur. Deze is uitgereikt aan alle deelnemers. Toch blijven we een beetje met de vraag van de voorzitter stoeien: Wat kunnen we doen?

DE KIP OF HET EI

Wat komt eerst: de opwekking en daarna de vruchten van eenheid en verbrokenheid e.d. of wacht de Here totdat we er klaar voor zijn? Het algemeen gevoelen was toch wel dat het niet in de eerste plaats gaat om wat wij kunnen doen, maar wie we mogen zijn in Christus. Moeten we nu eerst allerlei kerkelijke of leerstellige problemen oplossen of mogen we op een opwekking hopen, waarin die problemen als vanzelfsprekend opgelost worden? De geschiedenis toont aan dat er vaak een kleine voorbereide biddende nucleus is. Alle voorbereiding mag gezien worden als het graven van de greppels met het oog op de stromen van zegen, die we van de Here verwachten. De eigenlijke opwekking wordt dan vaak openbaar door de gezaghebbende bijbelse prediking van één of enkele predikers, al of niet vergezeld van een zanger van indrukwekkende geestelijke liederen. De greppels kunnen dan zijn: de bidstonden, de bijbelstudie- en huiskringen van de gemeente. Dit zijn vaak de eerste aanknopingspunten van een opwekking.

DE VERSCHIJNSELEN

In al de verschillende opwekkingsperiodes is er sprake van een diepgaand zondebesef, waarbij mensen vaak onder tranen hun leven in orde brengen voor het aangezicht van God. Een direct gevolg is dat mensen met allerlei onderlinge onzuivere verhoudingen in het reine komen.

Er is een overvloed van echte vergevingsgezindheid. Oude veten worden opgelost en er komt een einde aan ruzie en onenigheid. Er wordt schoon schip gemaakt en men wil iedereen recht in de ogen kunnen zien. Brieven gaan de deur uit en er worden bezoeken afgelegd, want er mag niets overblijven van oud-zeer uit het verleden.

Men komt tot de ontdekking dat de huidige onbevredigende situatie wel te verklaren is uit het verleden, maar dat je er van vrijgemaakt kan worden en dat het je toekomst niet hoeft te bepalen.

DE LIEDEREN

Liederen die nu vaak gedachtenloos worden gezongen krijgen een nieuwe inhoud. Van de opwekking van Wales wordt zelfs gezegd, dat de melodie van sommige liederen overging van mineur naar majeur. Liederen van ootmoed en zelfonderzoek, van overgave en vertrouwen nemen een belangrijke plaats in, maar ook liederen van ommekeer en overwinning. We kennen in Nederland de opwekkingsliederen uit de bundel van Johannes de Heer met ook indrukwekkende liederen uit de periode van Het Reveil uit de negentiende eeuw. Naar de vorm soms nog ouderwets, maar naar de inhoud zo door en door vernieuwend. Laten wij allen die verlangen naar een opwekking deze liederen naast de nieuwe liederen toch ook maar blijven zingen. Laten we het ook de dichter van lied één uit onze bundel nazeggen en nazingen:

*Ruis, o Godsstroom der genade,
door gemeente, huis en hart!
Laat in U gezond zich baden, wat
gebogen gaat door smart!
Stroom, o Heil'ge Geest terneder op
het uitgedroogde land;
en de bloemen bloeien weder.
haast verwelkt door zonnebrand.*

(Lied nummer 1 uit de bundel van Johannes de Heer)

11. Aan de mens gelijk geworden

Ieder mens, op deze wereld geboren, behoort tot een familieverband en een volk. Een geboorte in Bethléhem uit een zekere Maria zo'n 2000 jaar geleden maakte de kleine nieuwe wereldburger tot een Jood. De naam die hij zou dragen had aan elk Joods jongetje gegeven kunnen worden. Niemand die vreemd opkeek van de naam Jezus. De besnijdenis op de achtste dag hoorde er volop bij en het zou ondenkbaar geweest zijn dat deze baby niet de besnijdenis zou hebben ondergaan. De tocht van Nazareth om in zijn geboorte plaats Bethlehem terecht te komen had alles te maken met menselijke familieverbanden en afkomst en zelfs ook op de achtergrond met het heffen van belasting door de keizer. Deze Jezus groeide op in de Joodse cultuur, in een bepaalde streek met een door en door menselijke geschiedenis. Het dorp heette Nazareth. Omdat hij daar opgroeide was hij meer een dorpling dan een stadsmens. Het gebied waarin hij opgroeit wordt gekenmerkt door bergen en vlakten, en verderop door zee en zand. Als men spreekt over de uitgestrektheid van dit geboorteland van noord naar zuid, dan wordt er gesproken over 'van Dan naar Berseba'. Het gaat dan om een uitgestrektheid van een beetje meer dan 200 kilometer. De afstand van de Middellandse Zee tot het Jordaandal bestrijkt ongeveer 80. kilometer. Nazareth, de plaats waar hij zijn jeugd doorbrengt, ligt in het noorden. Een vijftiental keren wordt Jezus in de Bijbel dan ook 'Jezus van Nazareth' genoemd.

JEZUS VAN NAZARETH

We hebben het nog altijd over het menszijn van Jezus van Nazareth. Er zijn mensen geweest, die over hem geschreven hebben. Lukas heeft een verregaand onderzoek ingesteld naar de Jezus van Nazareth, die in Bethlehem geboren blijkt te zijn. Er hoeft geen enkele twijfel meer te bestaan over 'het aan de mensen gelijk geworden'.

Als Lukas in Handelingen verwijst naar zijn eerste boek aan Theofilus, dan spreekt hij van wat Jezus begonnen is 'te doen en te leren'. Veel van wat daar in Nazareth op Jezus afkwam bleek later goed bruikbaar voor zijn onderwijs. Dat onderwijs was ook doordrenkt van wat hij in zijn Joodse Bijbel had gelezen en van wat de goddelijke schepping aan illustraties te bieden had. Hij kende het leven van de schaapherder en had gezien hoe de pottenbakker zijn prachtige werk deed. Hij zag hoe de kooplui met elkaar omgingen en hoe vrouwen stonden te wachten op hun beurt bij de korenmolen of bij de waterput. Hij wist hoe het dak van een huis gefabriceerd werd om bestand te kunnen zijn tegen de stortregens en hoe de vloermaterialen stevig aangestampt en met versplinterd zandsteen vermengd werden. Hij was op de hoogte van alles wat tot het beroep van vader Jozef behoorde. Verder wist hij hoe belangrijk de olielampjes waren in deze donkere leemhuizen met vaak van die heel kleine ramen. Het gebruik van die lampjes was helemaal afhankelijk van de beschikbare olijfolie. Hij kende ook de geschiedenis van de oude versterkingen uit de oorlogsgeschiedenis van Israël. Verder was hem niets ontgaan van het boerenbedrijf. Het oogsten op het land en het dorsen op de dorsvloer maakte Jezus mee, evenals het persen van de druiven. Hij werd ingewijd in het zingen van de traditionele Joodse melodieën. Hij leerde de Joodse gewoonten en gebruiken kennen bij begravenissen en bij huwelijken. Niets was hem meer vreemd toen hij op dertigjarige leeftijd begon aan zijn goddelijke bediening. Hij was in alle opzichten aan de mensen gelijk geworden, uitgezonderd de zonde zegt ons de Hebreënbrief, want hij was niet in het bezit van de Adamitische zondige natuur. In deze gestalte van de mens kunnen we over hem schrijven met kleine letters.

HET GROTE GEHEIM

"Die hoewel Hij God was, Zich met heeft vastgeklampt aan Zijn goddelijke rechten. Integendeel. Hij legde Zijn grote macht en heerlijkheid af en kwam als dienaar in het lichaam van een mens. Herkenbaar als mens, vernederde Hij zich en gehoorzaamde tot het uiterste, zelfs tot in de dood aan het kruis" Filp2 :5-8 Dit vers laat de grote tegenstelling zien tussen de heerlijkheid van de Godheid van Christus en wat het offer van de afdaling tot Zijn menszijn inhield. Het betekende dat Hij ging afzien van het gebruik van al Zijn goddelijke mogelijkheden. Het vrijwillig offer van de menswording. De Godheid heeft bepaalde eigenschappen die onverenigbaar zijn met het menszijn. Voor de menswording en na de opstanding bezat Christus deze eigenschappen onder eigen beheer, maar tijdens Zijn vernedering heeft Hij Zich volkomen afhankelijk gesteld van de Vader. Wat wij in Adam kwijt zijn geraakt. vanwege ons eigenmachtig en zelfstandig optreden, is door Christus voor ons teruggewonnen doordat Hij zich volkomen afhankelijk heeft opgesteld van de Vader. Hij weigerde zelfstandig en op eigen initiatief van Zijn goddelijke eigenschappen gebruik te maken, hoewel de verzoeking in de woestijn hierop gericht was. Hij beperkte zich tot het plan van God de Vader, zoals geopenbaard in de menswording. Dit was de enige manier - om de Scheppingsorde weer te herstellen. In wezen is dat de betekenis van de ontlediging (kenosis).

DE KENOSIS

Dit houdt in dat de Here Jezus vrijwillig afstand heeft gedaan van het gebruik van Zijn goddelijke eigenschappen, terwijl we weten dat Hij toch bovennatuurlijke tekenen en wonderen heeft verricht. Zijn goddelijkheid en Zijn mensheid konden naast elkaar blijven bestaan, maar Hij leefde en bestond op het niveau van het menszijn. Zijn gebedsleven is een bewijs van Zijn volkomen afhankelijkheid van de Vader. Hij genas alleen die zieken, waartoe Hij een Vaderlijke opdracht kreeg. Zijn hele bediening stond onder directe leiding van de Vader, want Hij was naar de aarde gezonden om zich daar in alles onder de directe wil van de Vader te stellen. Hij was alleen verbonden met Zijn bovennatuurlijke mogelijkheden, als de Vader dat toeliet. De Heilige Geest kon dit mogelijk maken. Langs deze weg is de Here Jezus in Zijn dagelijkse omgang met de Vader gehoorzaam geweest, ja zelfs tot aan de dood van het kruis. Dit is de grond van onze behoudens. Anders hadden we nooit terug kunnen krijgen wat we in de zondeval zijn kwijt geraakt.

ONS VOORBEELD

Als we in de brief van Petrus lezen, dat de Here Jezus ons een voorbeeld heeft nagelaten, opdat wij in Zijn voetstappen zouden treden, dan heeft dat alles te maken met afhankelijkheid. Allereerst zijn we voor onze verlossing afhankelijk van Christus' gehoorzaamheid tot de dood. Het plaatsvervangend lijden en sterven. We zijn ons vaak wel bewust dat we aan onze eeuwige verlossing zelf helemaal niets kunnen bijdragen, hoewel dat voor velen ook nog wel eens moeilijk in te zien is. Waar echter heel veel gelovigen nog veel moeite mee hebben is dat men voor de levensheiliging ook volkomen afhankelijk is van de goddelijke genade. Onze heiliging bestaat uit het afzien van onszelf en bij voortduring opzien naar Christus, die ons Leven is. Alles wat voortvloeit uit het opgeven van ons zelfbeschikkingsrecht kan niet anders dan Gode welbehaaglijk zijn. God verheerlijken in ons leven kan alleen als we in geen enkel opzicht meer gericht zijn op liet verwerven van eigen erkenning, aanzien en acceptatie. Hij

kan niet in ons leven verheerlijkt worden als we nog gericht zijn op eigen prestaties of op het streven naar succes. Overvloedige genade kan alleen ervaren worden in absolute afhankelijkheid. Met Kerst worden we daar met grote nadruk weer bij bepaald. We kunnen pas echt Kerstfeest vieren als -we beseffen dat alles genade is.

Joop Schotanus

12. Onrust in de kerk

Deze keer haken we even in op een serie zeer gevarieerde artikelen in het ND over het bereiken van de mensen met het Evangelie. Vanuit allerlei verschillende invalshoeken of misschien beter uitvalshoeken werd geschreven over evangelisatie. Waar begint de taak van het evangeliseren en waar houdt het op. Bovenal ging het om de vraag hoe het gebeurt of hoe het zou moeten gebeuren. Gaat het om een verkondiging op een eigentijdse manier of moeten we vasthouden aan de gebaande wegen?

MOET DE KERK VERANDEREN?

In welke richting moet de kerk veranderen, als dat zou moeten? In de genoemde ND-artikelen komt van alles ter sprake. Theater kerkdiensten, zo nu en dan een laagdrempelige dienst, vriendendiensten oftewel speciale diensten voor belangstellenden. Hoeveel mag er bewaard worden van de gewone kerkdiensten en waar liggen de grenzen van de verandering? Over het algemeen is men het er over eens dat het wel (een beetje) anders kan en moet. Er wordt gezocht naar nieuwe paden en nieuwe wegen. Tegelijkertijd is er aarzeling en twijfel over het vernieuwen.

WAAR LIGT DE AARZELING?

De aarzeling bij de vernieuwing heeft veelal te maken met de onrust die het veroorzaakt bij een deel van de gemeente, dat het helemaal niet nodig vindt om je aan te passen aan moderne benaderingen. 'Onze kerkdeuren staan elke zondag open voor wie wil.' Het veranderen van de kerk in een evangelisatiebeweging stuit op weerstanden. Daar waar de kerk doel op zichzelf geworden is blijkt geen ruimte te zijn voor een evangelisatorische benadering. De kerk meent een eigen cultuur te moeten scheppen en handhaven. Een cultuur waar ze zichzelf in opgesloten heeft. Een soort getto met een gevestigde orde op hoog en ingewikkeld niveau. Was die samenleving nu maar wat meer kerkelijk georiënteerd! Ze heeft het aan zichzelf te wijten dat ze zo ver van de kerk afstaat. Zulk soort stemmen worden er vernomen. We zijn toch een gedoopte natie!

WAT IS HET PERSPECTIEF?

Men verwacht dat de evangeliserende instanties vooral de kerk helder en duidelijk voor ogen moeten houden. Breng de mensen bij Jezus en zeg dan tegen hen dat Jezus de kerk is. Als deze voorstelling ervan wordt gegeven, dan gaat er iets wringen. Was de kerk zelf die evangeliserende instantie geweest, dan was het nog enigszins begrijpelijk. Nu echter de mensen van die evangeliserende instanties juist de mensen van het 'plein' en niet echte getto-mensen zijn wordt het moeilijker om hen aan elkaar gelijk te stellen. Er mag toch van de kerkmensen verwacht worden dat zij de Joden een Jood en de Grieken een Griek worden om hen evenals Paulus te kunnen winnen voor Christus.

WAT VINDEN PASBEKEERDEN ER?

Zij bevinden zich in de staat van blijdschap over het heil in Christus gevonden. Zo stappen ze de kerk binnen en wat zouden ze daar mogen verwachten? Natuurlijk, diezelfde vreugde. In de tent waar ze tot bekering kwamen zongen ze: Welk een omkeer heeft God in mijn leven gewrocht, sinds Jezus nu woont in mijn hart. Maar dat lied blijkt in de eredienst niet gezongen te mogen worden. Alles blijkt zich af te spelen in de mineur. Ze ervaren veel van wat er gebeurt als een koude douche. Hier waren ze niet op voorbereid. Ze missen de bekende klanken van de liederen die ze hoorden bij de EO of op de Camping bij Evangelisatie en Recreatie. Waar blijft de gelegenheid om hun getuigenis te geven, zoals op de Alpha cursus? Alvorens men deze pasbekeerden de kerk in gaat loodsen, moet wel onderzocht worden waar ze terecht komen.

Is het een probleem van de laatste tijd? Als we teruggaan in de Zoeklichtgeschiedenis, dan ontdekken we iets heel bijzonders. De vroegere voormannen bij Het Zoeklicht waren evangeliserende mensen. Deze arbeid is ondenkbaar zonder de reeds vooroorlogse tentsamenkomsten. Johannes de Heer had als zakenman zich er dusdanig op ingesteld en voorbereid om reeds op 55 jarige leeftijd met vervroegd pensioen te kunnen gaan. Enkel en alleen om zich helemaal aan de Zoeklichtarbeid te kunnen geven, waarvan evangelisatie een heel belangrijk aspect was. Hij had zijn gaan naar Engeland als een wonderlijke leiding van de Here ervaren. Niet in het minst om de rijkdom van geestelijke liederen die hij mee terug had genomen en waarvan we een groot gedeelte in zijn bundel terug vinden. Hij deed er alles aan om de pas-bekeerden liederen in het hart en op de tong te leggen, die een exacte weergave waren van een grote ommekeer. Waar gingen toen de bekeerde dronkaards en dergelijke dan meestal naar de kerk? Daar waar deze liederen gezongen werden. De bloeitijd van vele Vrije Evangelische en Baptisten Gemeenten stond heel vaak in relatie tot de Zoeklicht-arbeid. In die tijd werden de Zoeklichtmensen eerder de officiële kerk uitgebeden, dan dat ze de kerk ingebeden werden. Dat was het probleem van toen. Nu zijn de grenzen zich aan het verleggen.

WAT MOET ER GEBEUREN?

Er mag onrust in de kerk zijn, maar niet vanwege de noodzakelijke veranderingen ten gevolge van mensen uit de wereld die tot geloof komen en een geestelijk onderdak zoeken. Er mag onrust in de kerk zijn wanneer er niet vanuit de kerk geëvangeliiseerd wordt, zoals in de eerste Gemeente. Op de straten en op de markt, op de pleinen en van huis tot huis. Als dan kerk de neiging kreeg om zich terug te trekken op haar eigen stekkie, dan liet de Here een vervolging ontstaan en allen die verstrooid werden verkondigden het Evangelie. Daar waren de apostelen niet eens bij. Allemaal lekenpredikers.

Joop Schotanus

13. Intermezzo: Geloof versus GELOOF

Er is u een vervolg toegezegd over het onderwerp 'GENADE ALLEEN'. Er is geen onderwerp dat me zo na aan het hart ligt als dit. Toch ga ik die serie even onderbreken. Hoe evangelicaal ik mezelf dan ook mag beschouwen, ergens voel ik me toch ook weer verwant met het 'volkje', dat al maar verkleinwoorden gebruikt om de genade beter uit te laten komen. Daarom ben ik me bewust

dat waar we het nu over gaan hebben toch ook weer alles te maken heeft met genade. We gaan het hebben over de invloed van zogenaamde evangeliedienaars die in hun presentatie van het evangelie iets anders dan het waarachtig zaligmakende geloof in de Here Jezus en Zijn genade centraal stellen.

HET WAARHEIDSGELOOF

Het schijnt dat er nog heel wat onbegrip is over het geloof. Men gaat er vaak vanuit dat als je maar voor waar houdt dat alles wat de Bijbel over de Here Jezus en God zegt, dat dat dan gelijk is aan waarachtig zaligmakend geloof. Dit uitgangspunt van de gelijkstelling van geloof aan verstandelijke instemming heeft voor veel verwarring en oppervlakkigheid gezorgd. Velen hebben ingestemd met de waarheid van de Schrift over het plaatsvervangend lijden en sterven van de Here Jezus. Er bestond geen enkele twijfel aan de opstanding van de Here Jezus. Evangeliedienaars kunnen het waarheidsgeloof zo centraal stellen, alsof het bij geloven alleen maar zou gaan om de denkende mens die alles bijbels goed op een rijtje heeft. Eventueel geholpen en gesteund door de belijdenisgeschriften. Het gehoor onder deze prediking heeft dan vaak geen weet van de ervaring van de werkelijke kracht van God in hun leven. Hou me ten goede, niet dat deze zaken niet belangrijk zouden zijn.

Mijn veelvuldige betrokkenheid bij het nazorg-werk van de Billy Graham samenkomsten e.d. hebben laten zien dat deze categorie soms maar een kleine geestelijke aanwijzing nodig heeft om te komen tot persoonlijk geloof in Christus. Maar op zichzelf is waarheidsgeloof niet synoniem met zaligmakend geloof. Jacobus laat ons weten dat de duivelen ook de waarheid geloven en het verder voor hen geen waarde kan hebben.

HET DOE-GELOOF

De mensen die gericht zijn op het doen van het goede zijn een ander voorbeeld van onbegrip aangaande geloof. Het gaat hierbij om mensen gericht op regels en wetten, veelal onder het mom van de werken der dankbaarheid. Het feit dat het zich houden aan bepaalde regels het beeld is dat de wereld van de kerk heeft, spreekt boekdelen. Heel veel goedbedoelende mensen die zich naar de Naam van Christus noemen zijn vanuit hun pijnlijke ervaringen met dit prestatiegeloof vastgelopen. Voor hen was het een al maar voortleven in de sfeer van vele goede voornemens en de schone schijn ophouden. Daarbij afhankelijk zijn van uiterlijkheden en nauwgezet leven aan de hand van allerlei voorschriften. Hierbij moest rekening gehouden worden met een God die zou straffen als het mislukte en die bereid zou zijn te zegenen als het weer eens lukte. Het is dan een leven 'onder de wet' waar het o.a. in de brief aan de Galaten over gaat. Geloof wordt gelijkgesteld met werkeilichheid in tegenstelling met de goede werken, die een vrucht zijn van de levende geloofsverbinding met de Here Jezus.

HET WONDERGELOOF

In het novembernummer van het blad De Oogst schrijft Hans Keijzer: "Voor het christelijk seizoen 2000/2001 heeft zich een enorm aantal bloemrijk aangeprezen sprekers en artiesten aangediend. Advertenties tonen ons breedglimlachende, goedgekapte en strak in het pak zittende optreders. Gezalfden, zo lezen we, met een profetische bediening. Meestal buitenlanders. Ze kunnen ons leven nieuwe glans geven. Onder hun handen zullen zich wonderen voltrekken. Hun eigen kerk groeide in korte tijd tot fenomenale omvang. Dat kan ook hier gebeuren."

Hier gaat het om een wondergeloof. Dit loopt parallel aan de twee bovengenoemde benaderingen. Zoals men kan menen aan waarheidsgeloof en doe-geloof genoeg te kunnen hebben, zo kan men in charismatische kringen menen het te moeten doen met de nabootsing van de bijbelse wonderen. Men wil uitsteken boven het armtierige gedoe van het gewone gemeentelijke leven. Sterk gemotiveerde gelovigen, die alert willen zijn op profetische gaven, komen vaak in deze fuik van het wonderen welvaartsgeloof terecht. Ze zijn al maar op zoek naar de nieuwe dingen die de Geest hen duidelijk wil maken. De mens staat centraal. Het gaat hen erom om het bovennatuurlijke zichtbaar te maken. Dat beperkt zich niet tot lichamelijke genezingen, maar om allerlei verschijnselen die uitsteken boven het gewone, normale gebeuren. Ze geven een bepaalde geestelijke uitleg aan verschijnselen, die hen overkomen. Ze doen hun ogen dicht en roepen beelden op, die vol zitten van mogelijke gebeurtenissen, die staan te gebeuren of die een directe concrete huidige of toekomstige betekenis hebben. Ze zijn overgevoelig voor allerlei indrukken, die als onmisbaar gezien worden voor hun geestelijke groei in geloof. Deze manier van geloven schept bij hen nieuwe inzichten en openbaringen. Het brengt zelfs hele verschuivingen voort met wat ze vroeger voor vol aanzagen. De mensen om hen heen in hun gemeente, die huiverig zijn voor al deze inbeeldingen en ingevingen worden gezien als dwarsbomers en zelfs als tegenstanders van God. Als ze in een plaatselijke gemeente niet erkend worden of niet de ruimte krijgen om hun 'volheid' te openbaren voelen ze zich miskend. Deze miskennis doet hen pijn, maar ze willen deze pijn zien als de pijn van de vernieuwing.

CONCLUSIE

Het bijbels oordeel over het waarheids-geloof, het doe-geloof en het wondergeloof is negatief. Ze hebben één ding gemeen: Je kunt er aan meedoen zonder deel te hebben aan het waarachtig zaligmakend geloof. Anders zouden we geen enkele reden hebben om er tussentijds een extra Opinie-artikel aan te wijden. We wilden hier speciale aandacht aan geven vanwege het nu ingegane winterseizoen, met het genoemde aanbod van wonderbaarlijke samenkomsten, maar ook vanwege de invloeden in de zondagse samenkomsten, waar een voorganger meer spreekt aan de hand van 'inbeeldingen' dan op grond van wat God reeds zo duidelijk geopenbaard heeft over het waarachtige geloof. De Here Jezus maakt het heel duidelijk dat GELOOF de verbindende schakel is met God. Door het geloof worden we ontvankelijk voor het nieuwe leven.

Dit leven is in Zijn Zoon. Geloven is een zich volkomen en blijmoedig toevertrouwen aan de Here Jezus, om deel te hebben aan de verzoening en bevrijding, die Hij voor ons tot stand heeft gebracht. De Heilige Geest maakt dit tot een levende werkelijkheid. Hij maakt deze hoofdzaak tot een hartezaak. Bij vernieuwing gaat het niet om telkens maar weer andere en nieuwe dingen, maar om een vernieuwd hart. In alle ootmoed willen we heel graag buitengewoon zijn in het gewone. Vanuit de voortdurende vervulling met de Geest kunnen we staan op de plaats die de Here voor Zijn kinderen heeft bedoeld. Dit is de basis van evangelisch-reformatorisch ontwaken. Dit is 'Leven door de Geest'.

14. Door genade alleen

We willen de wereld graag bereiken met het Evangelie. Daarbij moeten wel wat hindernissen overwonnen worden. Er zijn drempels van twee kanten. De kerk weet vaak niet hoe het Evangelie aan de man/vrouw gebracht moet worden. De wereldling heeft veelal een kijk op de kerk, die bij voorbaat al blokkades opwerpt. De kerk wordt vaak in eerste instantie gezien als een instituut, waar je je aan bepaalde regels moet houden. Aan die beeldvorming heeft de kerk ook danig meegewerkt. Ook voor ons als kerkmensen zelf krijgt het zich houden aan regels grote nadruk. In het nadenken over het proces om bij de wereld ingang te vinden (het overbruggen van de kloof), zal onze eigen benadering van wetten en regels in ogenschouw genomen moeten worden.

GENADE ALLEEN

Over het algemeen hebben we niet zoveel moeite met het feit dat we 'door genade alleen' behouden kunnen worden. Redding is een geschenk, waar we niets voor kunnen betalen. Je hoeft je niet uit te sloven, maar je moet geloven. Het kan op geen enkele manier verdiend worden, want het is beslist niet een beloning voor goed gedrag. 'Indien het nu genade is dan is het niet meer uit de werken, anders is genade geen genade meer' (Rom. 11:6). We worden behouden door middel van het geloof en dat middel heeft de Here God ons aangereikt. Dat middel hebben wij niet zelf bedacht. We worden bevrijd van onze zondenschuld door geloof in het volbrachte werk van Christus. Tot dat geloof worden we opgeroepen. Terwijl we weinig of geen moeite hebben met behoudenis door genade alleen, is er toch vaak grote moeite met het feit dat ook onze heiliging louter gegrond is op genade. Velen denken dat overwinning op de zonde afhangt van onze eigen inspanning en wilskracht. Hoe meer ze zich goed en netjes houden aan allerlei wetten en regels, hoe meer ze denken te vorderen op de weg der heiligmaking.

GEKENMERKT DOOR REGELS

In ons hele wereldse bestaan zijn we heel sterk geconditioneerd om dingen te doen naar eigen vermogen en inzicht. We raken gefrustreerd als het ons niet lukt. In het gewone leven doen we ons uiterste best om te voorkomen dat we mislukken en falen. Ons hele bestaan is verder gevuld met regels en wetten om de wereld leefbaar te houden. Als die regels en wetten er niet zouden zijn zouden we te maken hebben met anarchie. Waar we de vil, de wijsheid en de kracht niet hebben om ons aan regels te houden lopen de dingen mis. Zo zit het leven nu eenmaal in elkaar. Ondertussen zitten redelijke mensen zich af te vragen hoe het komt dat er een gedeelte van de mensen de wil, de wijsheid en de kracht niet heeft of niet gebruikt om er iets goeds van te maken. Denk eens aan ordeverstoring en zinloos geweld. Daar lijden ongelovigen vaak evenzeer onder als gelovigen.

OVERDRACHT NAAR ONZE LEVENSTIJL

Wij dragen de hele idee van een succesvolle levenswijze over naar ons christen-zijn. Als ik mijn best maar doe, dan is er in mijn christelijke levenswandel wel wat te bereiken. Zoiets als: Doe je best. God doet de rest. We hebben allemaal onze eigen mechanismen om onze behoeften te vervullen. Ook als dat godsdienstige behoeften zijn. Het klinkt zo aannemelijk om ons te moeten inspannen voor iets dat we belangrijk vinden. Het is toch onmogelijk om iets te bereiken als je op je lauweren blijft rusten. Dat passen we toe op ons persoonlijk, maar ook op het collectief. De laatste decennia staan helemaal in het teken van de professionalisering. De kerk mag daar toch niet bij achter blijven. Het inschakelen van organisatie-deskundigen voor allerlei kerkelijke zaken is al haast vanzelfsprekend.

Fondswerving voor kerk, zending hulpverlening wordt uit handen gegeven. Een eenvoudig beroep op de vrijgevigheid van onze mensen is niet meer voldoende. De concurrentie is te groot geworden. Er moet bij voortduring aan de weg getimmerd worden en dat moet op een goede communicatieve en concurrerende manier gebeuren.

ALS HET MISGAAT

Als het in ons eigen kleine geestelijke wereldje misloopt, dan denken we dat dit te wijten is aan het feit dat we het niet goed gedaan hebben of ons er niet goed genoeg voor ingezet hebben. Ik had meer moeten bidden. Ik had meer moeten bijbellezen. Ik had meer moeten getuigen. Ik had harder aan de kar moeten trekken. Dan was het wel goed gekomen. Overal horen we over burn-out. Ook onder geestelijke werkers. We aanschouwen de puinhoop van ons eigen leven of van serieuze, welmenende, lieve (overwerkte) mensen om ons heen. Heel veel activiteit, maar waar blijft de geestelijke productiviteit? We vragen ons af: Moest het nu zo aflopen? We wilden toch echt iets betekenen voor de Here. Hoe vaak hebben we ons leven niet opnieuw aan een taak voor de Here toegewijd. Plichts- en verantwoordelijkheidsgevoel was doorslaggevend. Van de wieg tot het graf leven heel veel christenen in de sfeer van gehoorzaamheid. Zo zijn er groepen christenen, die op deze manier hun eigen wereldje van gehoorzaamheid hebben geschapen. Onze hoofdredacteur noemde dat in ons j.l. themanummer (nr. 15, zie jaargang: 76 nummer: 15 artikel: "Weest heilig, want Ik ben heilig", red.) een subcultuur. Het wereldje van eigen regels en wetten. Het dringt tot de meeste gelovigen niet door dat we niet gered zijn om iets te doen, maar dat we gered zijn om gemeenschap met de Here te hebben.

EEN WETTISCH LEVEN

Niet alleen binnen zo'n kerkelijke subcultuur heeft men een speciaal beeld van hoe een christen er behoort uit te zien. Heel veel van ons kerkelijk leven wordt bepaald door eigen regels en de evangelische wereld maakt daar beslist geen uitzondering op. Het ideaalbeeld van hoe het zou moeten zijn kan onderling nog wel heel verschillend zijn, maar men probeert aan een bepaald beeld te voldoen wat een bepaalde omgeving van je verwacht. Het kan ook een scheefgetrokken beeld zijn, waarvan we menen dat de Bijbel ons dat voorhoudt. Men leeft dan helemaal bij het voornemen om zoveel mogelijk aan dat beeld te voldoen. Zo raakt men opgesloten in de cirkel van goede voornemens - wroeging over tekortkomingen - en dan maar weer opnieuw beginnen. Dan kan – er een moment komen dat men meer dan genoeg krijgt van al de teleurstellingen en frustraties. Zo langzamerhand verdwijnen de hooggestemde idealen. Wat er hoogstens nog overbleef van het christen-leven was het leven in een cirkeltje van zondigen - vergeving vragen - vergeving ontvangen en zelfs niet eens meer het verlangen hebben naar overwinning en om boven dat cirkeltje uit te komen. Zelfs de goede voornemens spelen geen rol meer. Het is dan gemakkelijker om te berusten in 'het arme zondaar zijn'. Voorzover men nog wel gewetensvol aan zichzelf blijft werken geeft dat toch niet het beeld van een vreugdevol overwinningleven.

In het volgende nummer willen we graag verder gaan over de betekenis van 'genade alleen'.

15. Gemeente als gemeenschap

De christelijke gereformeerde studenten in Apeldoorn hadden 'hoog bezoek' uit Amerika, althans dat is de indruk die we krijgen uit verslagen. Men wilde graag wat meer weten over Willow Creek en dat wel uit de eerste hand. Neen, deze keer niet de bekende Bill Hybels, maar de man, waar deze beweging in hoofdzaak haar ideeën aan heeft ontleend. Toch ontdekte ik in een persoonlijk gesprek met Hybels, toentertijd in Arnhem, dat hij allerlei invloeden had ondergaan om hem bij het licht van de Bijbel op dit spoor te zetten. Onder andere ook van de 'Body Life' beweging van Ray Stedman.

WAT IS DE GEMEENTE?

Even stilstaan bij dat 'hoog bezoek'. Wie is toch de spreker en wat is het onderwerp? Dr. B., waar we in Nederland bijna niets van af wisten, houdt een Seminar in Apeldoorn over de stelling: 'De Gemeente is een gemeenschap en geen instituut onder leiding van een kerkenraad'. Geen kleinigheid om in het hart van het reformatorische denken zo'n stelling te moeten verdedigen.

Het verslag in de krant laat niet veel weten over de details van het gebeuren. Wel staat er in het ND van 2 oktober een reactie van professor dr. W. van 't Spijker. Hij geeft toe dat het door de eeuwen heen wel onderwerp van discussie is geweest. Dat het onderwerp van de stelling vandaag weer actueel is zou te maken hebben met een gevoel van onbehagen over de huidige situatie in de kerk. Maar dat mensen voor de benadering van Dr. B. voelen heeft vooral ook te maken met een flinke dosis onkunde ten aanzien van de posities die ooit in de gereformeerde tradities werden ingenomen. Door mij samengevat: als de mensen nu maar niet zo dom zouden zijn!

EEN BIJZONDERE DIENST

Enige jaren geleden hadden we het voorrecht om een Willow Creek delegatie in onze gemeente in Veenendaal te mogen ontvangen. Het was een groepje Amerikaanse broeders en zusters, die met Bill Hybels meereisde op zijn tour door Europa. Op de zondagmorgen na de conferentie in Musis Sacrum in Arnhem, waren ze bij ons in de dienst, waar ik die keer mocht voorgaan. Hoe zouden ze de dienst ervaren, waarin gesproken werd vanuit het bekende gedeelte uit Efeze 4 over de gaven in de Gemeente. Een bevreemdende reactie was, dat ze vonden dat er teveel gezongen werd. Die tijd zou toch beter gebruikt kunnen worden voor getuigenissen van mensen, die in de loop van de voorafgegane week iets bijzonders met de Heer beleefd hadden (of was er niets beleefd?). Er was nog iets dat hen opviel: Er was helemaal niet geapplaudiseerd. Was er dan helemaal niets dat de hoorders op een bijzondere manier had aangesproken? Het was toch geen saaie preek die ze via vertaling hadden meegemaakt. Eén keer hebben ze het er toen zelf maar op gewaagd om te applaudiseren, maar dat was aan het eind van de dienst (in het afscheidswoordje) net voor de zegenbede, toen ik uit persoonlijke ervaring nog even iets bijzonders over hun Dr. B. kon vertellen, wat zij nog niet wisten. Wat ik hen kon vertellen had te maken met mijn bijbel-schoolopleiding in Frankrijk aan het Institut Biblique Européen in een voorstad van Parijs. Daar kenden we Dr. B. toentertijd (ongeveer 45 jaar geleden) gewoon als Monsieur Gilbert. Hij was onze kerkgeschiedenisleraar. Die verrassende mededeling was hen wel een applaus waard.

WIE IS DR. B.?

Gilbert was afkomstig uit Libanon, zoals ook sommige van onze Armeense medestudenten op de bijbelschool uit die tijd. Met Gilbert en die anderen gingen we zondags wel mee om de kleine Armeense kerken in Parijs te bemoedigen met onze aanwezigheid en met ons getuigenis. Na de diensten gingen we met hem een eindje lopen door Parijs, waar hij ons inlichtte over de verschillende bouwstijlen van kerken en kathedralen. Behalve lesgeven aan onze school volgde Gilbert een universitaire theologie studie in het land van Calvijn. Uiteindelijk is hij doctor in de theologie geworden. Toen werd het Dr. Belizikian (z'n achternaam die ik nog even achter gehouden had), die nu bij de Willow Creek mensen bekend staat als Dr. B.

ONKUNDE MET KERKGESCHIEDENIS

Met het verwijt van onkunde door Van't Spijker mogen we wel enige moeite hebben. Volgens hem kennen de mensen, die zo ingenomen zijn met de Willow Creek benadering, de geschiedenis van Bucer en Calvijn niet goed. Deze reformatoren hebben hun kerkorde gebaseerd op een diepgaande studie van de bijbelgedeelten over de gaven. In het licht van de studie van Dr. Gilbert Belizikian in Frankrijk lijkt het onbegrijpelijk dat Dr. B. daar geen weet van zou hebben. Het zou kunnen betekenen dat prof. dr. W. van 't Spijker die gegevens over Bucer en Calvijn anders interpreteert dan prof. dr. G. Belizikian. Maar nog afgezien daarvan mag de vraag gesteld worden: hoe het mogelijk is dat, als de bijbelgedeelten over de gaven in de Gemeente zo doorslaggevend waren voor Bucer en Calvijn, de uitwerking daarvan in de geschiedenis zo weinig merkbaar is geweest?

Als elke vorm van hiërarchie werd veroordeeld, hoe kon men komen tot een kerk van rangen en standen? Waarom moest de Woordbediening zo beveiligd worden door zo'n groot aantal kerkordelijke waarborgen? Hoe kon het functioneren van een plaatselijke gemeente zo toegespitst zijn op de zeer hoogopgeleide voorganger? Als we er vanuit gaan dat het echt waar is dat Bucer en Calvijn zoveel nadruk hebben gelegd op het priesterschap van alle gelovigen, hoe komt het dan dat daar zo weinig doorwerking van geweest is in de loop der geschiedenis? Als we deze vragen op ons in laten werken ontdekken we dat de Willow Creek benadering dan ook niet te wijten kan zijn aan onkunde ten aanzien van de posities die in de gereformeerde tradities ooit werden ingenomen. Deze benadering is veeleer een huidige reactie op wat er in de loop der jaren van de oorspronkelijke kerkopvatting terecht is gekomen. Die huidige kerkopvatting lijkt meer een zich afzetten tegen de Schriftgegevens die handelen over de gaven in de Gemeente. Het beleven van de oecumene van het hart wordt gehinderd door de gestructureerdheid van een kerkopvatting, die onderling heel veel drempels voor elkaar heeft en aan elkaar maar heel weinig open deuren biedt. Dat kan nooit echt bijbels zijn, omdat in de Bijbel de wezenlijke eenheid altijd voorop staat. Als er over onkunde gesproken mag worden dan gaat het om een schrijnende onkunde ten aanzien van de wezenlijke eenheid van de gelovigen.

De Bijbel zegt

"...opdat thans door middel van de Gemeente aan de overheden en de machten in de hemelse gewesten de veelkleurige wijsheid Gods bekend zou worden." Ef. 3:10

16. Ons is het Woord der verzoening toevertrouwd

Het moderne denken is gericht op emancipatie. Het gaat om de verheffing van mensengroepen uit hun nederige staat. Het mag niet alleen meer gaan om bevoorrechtiging van bepaalde klassen. Standen en klassen hebben afgedaan. Iedereen moet in aanmerking komen voor de verstandelijke en geestelijke verheffing. Dit gelijkheidsstreven is in het bijzonder van de laatste tijd. Het gaat om het mondig worden van de achtergestelde mens, met op de achtergrond de gedachte dat ongelijkheid onder mensen in wezen de oorzaak is van al onze kleine en onze grote problemen. Hoe minder verschillen er zijn tussen mensen hoe minder kans op discriminatie. Discriminatie kan in die zin dan ook beschouwd worden als een onrecht van de hoogste orde. Of als men het woordje zonde nog gebruikt als zonde nummer één. Op deze manier terugziende op het verleden ligt er dan ook een zware schuld op kerk en politiek. Er moet schuld beleden worden over de discriminatie uit dat verleden om tot onderlinge verzoening te komen. Dit is een bepaalde invulling van het begrip verzoening. Ook al kunnen we tot op zekere hoogte meevoelen of zelfs meegaan met deze geschetste ontwikkelingen, toch weten we dat dit een zeer sterke verenging is van het bijbelse begrip 'verzoening'. Bovenal weten we dat de kleinmenselijke en de wereldproblemen helemaal niet in eerste instantie onder de noemer van onrechtvaardige maatschappelijke structuren geplaatst kunnen worden. Door deze benadering van veel moderne theologie zijn de funeste gevolgen echter niet uitgebleven.

ZICHT OP VERZOENING VERDUISTERD

In de z.g. nieuwe theologie wist men binnen de structuur van de nieuwe denkwereld geen raad meer met de kleine wereld van menselijk zondebesef. Als persoonlijke zonden (mede) toegeschreven moeten worden aan de onrechtvaardige structuur van de samenleving, dan moet het accent van de schuld daar ook komen te liggen. Daarmee wordt de mens dan slachtoffer van die maatschappij. Veel van de universitaire studie in de theologie is er op gericht om het begrip 'verzoening' te ontdoen van haar bijbelse inhoud. Zo komen er mensen op de kansels te staan, die deze eertijds zo centrale bijbelse verzoeningsleer niet meer of niet meer voluit prediken. Deze past naar hun zeggen niet meer bij deze tijd. Het 'nieuwetijds-denken' kent andere prioriteiten. Waar persoonlijke zonde niet echt meer zonde is, is er ook geen verzoening voor nodig. Op de een of andere manier lopen we ook als christen een grote kans om min of meer beïnvloed te worden door dit moderne denken. Het echte berouw en schuldbesef mist dan de intensiteit van een diepgaande verootmoediging voor het aangezicht van de Here God. Normaliter gaat aan de onuitsprekelijke vreugde van het heil een diepgaande verootmoediging over de zonde vooraf. Als die verootmoediging er niet meer is dan wordt ook de vreugde gemist.

EEN WOORD VOOR DE WERELD

Ook midden in deze wereld van vandaag staan we met de bediening van de verzoening, zoals deze door de Here God aan ons is toevertrouwd. De Here Jezus is nog altijd de verlustiging van allen die Hij als reddeloos verlorenen uit het stof oprichtte. Overal in de wereld mogen zeer velen dit nog ervaren. Laat het wat ouderwets klinken, maar wij mogen blijven geloven in die ouderwetse 'verzoening in Christus', en deze uitdragen. Het Evangelie is nog steeds de blijde boodschap van verlossing van de zondeschuld. 'Want de genade Gods is verschenen, heilbrengend voor alle mensen'. Wij roemen in het volkomen werk van Christus. Wij mogen dit Evangelie onverbloemd aanbieden aan alle mensen en biddend uitzien naar de vruchten op deze verkondiging. Alleen het Woord van God kan ons duidelijk maken hoe we er van nature voorstaan en hoe God over ons denkt in onze situatie buiten Christus om. Onze eigen gedachten en gevoelens, mede beïnvloed door de moderne wereld, kunnen ons misleiden. We zijn helemaal aangewezen op het Woord. De natuurlijke mens kan weigeren te erkennen, dat hij schuldig is voor God. Toch zegt Gods Woord ons nadrukkelijk dat we van nature vijanden van God zijn, maar dat Hij ons in Christus verzoening heeft geschonken toen wij nog vijanden waren en wij op grond daarvan met Hem in het reine kunnen komen. Dat is het Woord dat we voor deze wereld hebben.

EEN WOORD VOOR CHRISTENEN

De verzoening houdt veel meer in dan de vergeving van onze zonden. We worden met 'het verzoend worden' wederom geboren tot een nieuwe schepping. Voor vele christenen is het moeilijk aan te nemen, wat het Woord van hen zegt, nadat zij met God in het reine zijn gekomen. God ziet ons nu aan in Christus. Wij hoeven niet meer geconcentreerd te blijven op onze eigen wankelende ervaringen. We mogen acht geven op het onbedrieglijke Woord van God, die ons nu heilige en geliefden noemt. Het Woord laat duidelijk zien wat onze nieuwe positie is in Christus. Misschien een wat zwak voorbeeld, maar zoals een ambtenaar zich onzichtbaar behoort op te stellen achter zijn minister, zo behoort het ons ook te vergaan in onze nieuwe positie. We leven niet meer voor onszelf, maar voor Hem die voor ons gestorven en opgewekt is. Dat is ware verzoening en heerlijke verlossing!

*Verlosser, Vriend, o hoop, o lust
Van die u kennen, neem het lied,
dat U in 't stof een sterv'ling biedt
een zondaar, die Uw voeten kust,
een zondaar, een verlost' o Heer
Voor U geen zondaar meer.*

Joop Schotanus

17. Hoe breed is de oecumene van het hart?

Ondertussen hebben de lezers van Het Zoeklicht deze opinie schrijver leren kennen als een warme voorstander van de 'oecumene van het hart'. Als je daar een pleidooi voor voert dan kan dat de indruk wekken dat we er daarmee zijn. Dat we al het leerstellige aan de kant kunnen zetten en dat we dan tevreden kunnen zijn met het innerlijke gevoel van bij elkaar te horen. De vraag is of er grenzen zijn aan de oecumene van het hart. Enige tijd geleden schreven we over twee voorgangers waarbij de één zich rechtvaardigde bij de Evangelische Beweging te horen en de andere vond dat die Evangelische Beweging helemaal in de kerk zou moeten opgaan. Naar aanleiding van die discussie kreeg ik een brief, waaruit bleek dat de inzender de Evangelische Beweging gelijk stelde aan de Charismatische Beweging. Hoe ik het nu zou kunnen opnemen voor zaken als de Toronto Beweging e.d.?

NIET GEMAKKELIJK TE DUIDEN

Het gaat in eerste instantie bij een beweging niet om een duidelijk aan te geven groepering. Het gaat om bepaalde kenmerken die

steeds meer naar voren treden. Naar de mate dat mensen of geloofsgemeenschappen deze kenmerken gaan vertonen zullen ze herkend worden als behorende tot die 'beweging'. Het kan zelfs betekenen dat men zich er niet eens van bewust is drager van die kenmerken te zijn. Het zijn dan anderen die de betrokkenen er op wijzen. In sommige gevallen is men er dan blij mee om zo geduid te worden en in andere gevallen beslist niet. Men kan elkaar ook kopschuw maken voor het een of ander. Om mensen bij de rechte leer te houden in de loop van de geschiedenis na de reformatie, werd nogal vaak geschermd met de term 'dopers'.

Daarmee probeerde men mensen af te schermen voor de kenmerkende gevaren van die beweging. Heel vaak hield dat in dat men het kind met het badwater weggooide. Men heeft zich zo dikwijls van bepaalde eigenschappen afgesloten, die voor de kerk tot zegen hadden kunnen zijn. Om even op eigen terrein van Het Zoeklicht te blijven kunnen we zeggen dat de leer van het komende vreedelijk vereenzelvigd werd met het gewelddadige gebeuren van enkele dopers, die in Munster het Rijk van God wilden oprichten.

NADRUk OP 'T SUBJECTIEVE

Nemen we nu de Evangelische Beweging nog eens onder de loep, dan willen we enkele opvallende kenmerken noemen. Tegelijkertijd ontdekken we dat deze nadruk soms evenzeer binnen de officiële kerken aanwezig kan zijn. De volgorde houdt geen rangorde in. Als eerste noemen we dan een direct appèl in de verkondiging op de noodzaak van innerlijke betrokkenheid bij het Evangelie. Ten tweede wordt de onderlinge wereldwijde betrokkenheid vanuit deze innerlijke betrokkenheid benadrukt. Dit is ook de intentie van de uitdrukking 'de oecumene van het hart'. Ten derde gaat het altijd in eerste instantie om de Here Jezus (de Christus naar de Schrift), die als Hij het heeft over eenheid, het heeft over de subjectieve gemeenschap van hen die deel hebben aan het eeuwige leven (Joh. 17:23). Dit is niet alles, maar het is wel altijd het uitgangspunt.

NADRUk OP 'T OBJECTIEVE

Nemen we de bijbelgetrouwe kerken in ogenschouw, dan zijn daar ook enkele opvallende kenmerken. Ook al vinden we tal van gemeenschappelijke kenmerken in Kerk en Beweging, toch krijgt het ene meer de nadruk bij de 'kerk' en het andere meer in de 'beweging'. We noemen een paar zaken die een opvallende plaats innemen in het kerkzijn. Het instituut kerk wordt meer gezien als een organisatie, waaraan de prediking en de sacramentele heilsbemiddeling controleerbaar aan gebonden is. Dit berust dan in de voortzetting (of vervanging) van het verbond met het letterlijke Israël en de traditie en de belijdenis van vooral van de kerk van na de Reformatie. Zoals in Israël alles in zichtbare banen verliep, zo wil men ook in de kerk alles in zichtbare banen laten verlopen. De strijd over o.a. de belijdenis heeft heel wat verschillende soorten van kerken doen ontstaan.

BEOORDELING VAN DE SITUATIE

In andere landen is de Evangelische Beweging vaak veel meer geïntegreerd in de kerken. Dit kan meer oorzaken hebben, waar we nu niet op ingaan. Voor ons land is het duidelijk dat sinds het Réveil van de negentiende eeuw de Evangelische Beweging zich ook buiten de officiële kerken heeft ontwikkeld. Dit kan enerzijds toegeschreven worden aan de toenemende vrijzinnigheid en pluraliteit in de Nederlandse kerken en anderzijds aan de sterke nadruk op de kerk als instituut bij de overigens bijbelgetrouwe kerken. Bij de kerk horen was (bijna) synoniem als bij de Here Jezus horen. Verder mogen we steeds meer ontdekken dat er een zeer bevruchtende wederzijdse werking is tussen de twee. Laten we er vanuit gaan dat de heilsverkondiging, gestructureerd of minder gestructureerd, haar werk doet en haar geestelijke vruchten afwerpt. De extreem charismatische beweging gaat haar eigen weg en staat los van de kerk en van de Evangelische Beweging, terwijl de gematigde Charismatische Beweging ondertussen steeds meer kentekenen vertoont van de oorspronkelijke Evangelische Beweging uit vroegere tijden. Al met al soms nog wel een gecompliceerde situatie, te midden waarvan wij als Zoeklicht graag de boodschap brengen van de Wederkomst van de Heer, die ons verlossen zal van al onze eigengereidheid.

OECUMENE VAN HET HART

De oecumene van het hart als vrucht van de prediking van het heil, is een goede basis om verder te werken aan meer zichtbare eenheid. We hoeven dan niet te struikelen over punten en komma's uit een belijdenisgeschrift, maar we gaan uit van een bestaande eenheid. We willen nu elkaar helpen. Ook om tot een beter en rijker inzicht van de Schrift te komen. Hiermee zijn we dan bezig om tot een bredere en diepere oecumene van het hart te komen. Wij gaan elkaars fouten en dwalingen dan niet vergoelijken, want daarmee helpen we elkaar niet. Vooral die (kerkelijke) dwalingen, die ons geestelijk op het verkeerde been zetten, moeten zichtbaar worden. Medechristenen, die hun christen-zijn alleen maar beleven in het arme zondaar zijn, staan niet goed op de rails. Vanuit het Woord kunnen ze geholpen worden. Als mensen denken naast Christus andere zaken nodig te hebben om hun christen-zijn te beleven moeten ze gecorrigeerd worden. Ook in de beleving van de oecumene van het hart moet de Waarheid gezegd kunnen worden over een scheefgetrokken uitverkiezingsleer, een onbijbelse Maria-verering, een onschriftuurlijke toekomstvisie. Om zo maar een paar dingen te noemen.

Joop Schotanus

18. Het Zoeklicht, een geschenk van God

Zou achter deze titel niet een vraagteken moeten staan? Het klinkt toch wel erg aanmatigend om dit van je eigen blad te zeggen. Wat zou de aanleiding ertoe geweest zijn van de schrijver om zo hoog van de toren te blazen, zal men zich kunnen afvragen. Een beetje verder teruggaan in de geschiedenis en dan zeggen: broeder Johannes de Heer c.s. geschenk van God in hun tijd en voor velen daarna. Ik waag het erop om dit te stellen. Daarbij hoeven we alleen maar te denken aan de vruchten op de arbeid van de Zoeklichtwerkers vanaf de beginne. Hoe werd en wordt die zegen openbaar? Om u gerust te stellen ben ik van mening dat ik dit uitgangspunt natuurlijk ook op vele andere mensen en publicaties van toepassing laat gelden. Ook op mensen en bladen die niet op een directe manier de Zoeklicht boodschap uitdragen. Laten we eens nagaan waarom wij de Here dankbaar mogen zijn voor ons blad.

DE INVLOED

De invloed van de Zoeklichtboodschap kan opgemerkt worden in organisaties, kerkelijke bewegingen en mensen. Naast het geloofsopbouwende is er ook het evangeliserende aspect. Er zijn nu mensen die spreken over ouders en grootouders, die hen op het bijbels spoor gezet hebben, omdat dezen in de vorige eeuw zelf de invloed van Het Zoeklicht hebben ondergaan. Er zijn

plaatselijke geloofsgemeenschappen, waarvan de ontstaansgeschiedenis nauw verwant is aan de Zoeklicht arbeid. In de archieven is er dan sprake van de glorie tijd uit het begin. Wij zijn ook ontstaansbeschrijvingen tegen gekomen waar deze verwantschap verdoezeld wordt. Er wordt dan hoogstens nog verwezen naar het twistpunt of er in de samenkomsten uit de bundel van Johannes de Heer of uit de Hervormde bundel e.d. gezongen moest worden. De Maranatha beweging wordt dan gezien als een storende factor. Die tijd is nog niet voorbij. Ook in onze tijd zijn er gemeenten, die de eertijds in hun midden zo vanzelfsprekende Maranatha-boodschap niet meer kunnen verdragen. Als afschrikwekkend voorbeeld geldt dan de uiterst extreme bedelingen-leer.

ONZE INTENTIES

Onze bedoelingen blijven zuiver. We willen zo graag dat de liefde tot de Here Jezus in één lijn ligt met de liefde om Hem te ontmoeten. We willen zo graag duidelijk maken dat de christen te midden van afgang en ondergang zijn hoop en verwachting mag stellen op de wederkomst van Hem die hen zo lief is. 'Hij die is, Die was en Die komen zal.' Het gaat ons in eerste instantie om de grote lijnen. Dat houdt in dat we de wederkomst voor de kinderen Gods niet als iets bedreigends zien, want Hij komt voor hen als Verlosser. Hoe positief onze invloed als christenen ook moge zijn op de sociale omstandigheden in deze wereld, er is nog zoveel dat ons vanwege de zonde ontglipt.

Het verwijt is terecht dat wij niet geconcentreerd zijn op vernieuwing van maatschappelijke structuren. Wij centreren ons op de vernieuwing van de mens van binnenuit. Het opschilderen van een rotte appel (hoe mooi ook) maakt deze nog niet eetbaar. Daarbij houden we er rekening mee dat er een nieuwe tijd komt van vrede en gerechtigheid, waarin de Here Jezus de draad weer op zal nemen met Israël en met de wereld. Als de Here Jezus aan het hoofd staat van het wereldbestuur zal er een vernieuwing komen die wij nooit tot stand zouden kunnen brengen. Wij moeten niet willen doen wat de Here Jezus alleen maar kan. We kijken naar Israël om te ontdekken hoe laat het op de Klok van God is.

DE DETAILS

Er kunnen heel wat verschillende meningen zijn over de details. De bijbelse visie op de toekomst is bedoeld om ons te verrijken. Om de Gemeente te bewaren voor het spoor van de wereldverbeteraars. Zodra de details de overhand nemen en het zicht op de totaalvisie op de achtergrond raakt kan er tweespalt komen onder Gods kinderen. Met geduld en liefde willen we de Maranatha boodschap graag biddend uitdragen. Ons gebed gaat uit naar de officiële kerken en naar de evangelische beweging. Laat deze Maranatha boodschap gezien worden als een verrijking. Laat het zich bezighouden hiermee in kerken en andere geloofsgemeenschappen niet ervaren worden als een storende factor, omdat er geharrewar is over de details.

NOG EVEN OP EEN RIJTJE

Laten we nog even de grote lijnen op een rijtje zetten. Het O.T. laat ons een aards volk Israël zien, waarmee de Here God begonnen is Zijn heil verder te openbaren na het verloren Paradijs. Deze bemoeienis van God met het letterlijke volk Israël is onderbroken en zal bij de wederkomst van Christus tot een succesvolle voltooiing komen. In de tussenliggende tijd hebben we te doen met een totaal andere benadering en plan van de Here God. Met Christus als Hoofd vormt Hij nu Zijn Gemeente. Alles gebeurt volgens een vastgestelde volgorde. Er wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de verschillende aspecten van de wederkomst. De Gemeente die haar Hoofd als Verlosser verwacht. De verschijning in heerlijkheid van de Here Jezus om als Rechter de volken te oordelen en als Koning van Israël een vrede rijk op te richten met daarna de overgang van dit rijk naar een Nieuwe Hemel en een Nieuwe aarde. De Bijbel spreekt over de beoordeling van de gelovigen en over het oordeel over de volken en ook nog over de zuivering aan het einde van het Duizendjarig Rijk. Wij hebben moeite met een toekomstvisie, die de wederkomst ziet als een pats-boem einde van al het bestaande, waarin geen enkele ruimte is voor de vervulling van al de bijbelse profetieën. Het gaat er dus om om de Bijbel in al haar volheid tot haar recht te laten komen en de concrete inhoud niet al vergeestelijkend weg te redeneren. Daarom willen we graag Het Zoeklicht laten ervaren als een geschenk van God en we weten dat het voor velen als zodanig geldt.

Joop Schotanus

19. Loopjongens voor de Here

In het werk van de Here Jezus zijn er mensen die bij voortduring voor het voetlicht komen. Niet dat dit altijd gezocht wordt, maar dat brengt hun positie vaak gewoon mee. Als je zo'n groot Billy Graham Congres meemaakt ontdek je dat er behalve de mensen van het podium heel wat mensen rondlopen en heel actief achter de schermen zijn. Wat werd er op het Amsterdam Congres veel werk gedaan achter de schermen. Wat wordt er in het algemeen in het grote werk van de Here veel werk verzet, waarde goegemeente geen idee van heeft. Wat zijn er ook veel van de aanwezige evangelisten, die nu weer ploeterend hun werk doen in afgelegen gebieden. Niet in gebouwen met roltrappen en automatische deuren. maar in lemen rimboeekjes, die door de week ook nog als schooltje gebruikt zullen worden. Deze evangelisten zijn vaak in hoge mate mede afhankelijk van allerlei praktische zaken.

HELPEN EN VOORTHELPEN

We mogen dankbaar zijn voor allen die een uitgesproken geestelijke taak hebben, maar de Bijbel laat zien dat de praktische ondersteunende taken niet minder belangrijk zijn. Als u in een concordantie de verwijzingen naar 'voorthelpen' nagaat, dan zou dat u de ogen wel eens heel verrassend kunnen openen voor de belangrijkheid van het werk achter de schermen. We willen een paar van deze bijbelse gegevens de revue laten passeren. Als Paulus van plan is om naar Spanje te gaan. laat hij de gelovigen in Rome weten. dat hij er op vertrouwt om op zijn weg daarheen door hen voortgeholpen te worden. Ook tegen de Corinthiërs zegt hij, zowel in zijn eerste als in zijn tweede brief aan hen, dat hij bij hen langs komt om door hen voortgeholpen te worden voor zijn verdere reis. Hij vraagt dit soort bijstand niet alleen voor zichzelf, maar ook voor andere - geestelijke werkers, omdat zij het werk des Heren doen evenals hij zelf. In de brief aan medewerker Titus schrijft hij: 'Help Zenas en Apolios met alle ijver voort. Opdat hen niets ontbreke en laten de onze leren voor gaan in goede werken, ter voorziening in hetgeen noodzakelijk is, opdat zij niet onvruchtbaar zijn. Er zit dus ook een menselijke kant aan het geestelijk vruchtbaar zijn. Niet alleen Paulus moedigt aan te helpen en voorthelpen, ook de lezers van de derde brief van Johannes krijgen een aanmoediging voor het voorthelpen: 'Indien gij hen voorthelpt, gelijk het God waardig is, zult gij wel doen, want zij zijn uitgegaan terwille van de naam; zonder iets van de heidenen aan te nemen'. De gave wordt geheiligd door de gever.

‘DE BARMHARTIGE SAMARITAAN’

Een stichting in Nederland draagt bovenstaande toepasselijke naam. Het is een afdeling van de internationale organisatie, met de naam 'Samaritan Purse', waarvan Franklin, de zoon van Billy Graham, de voorzitter is. Onze mederedacteur Jan van Barneveld draagt de verantwoordelijkheid voor de Nederlandse tak. Op het congres hebben ze ook heel goed werk gedaan. In het licht van bovenstaande bijbelse gegevens is er geen enkele twijfel mogelijk dat hun aandeel in het congres zeer zegenrijk genoemd mag worden. Het was ook voor mij een bijzondere goede gelegenheid om zo rechtstreeks in contact te komen met evangelisten vanuit de hele wereld, die geholpen werden aan kleding en schoeisel e.d. Voor de evangelisten was het een goede gelegenheid om op een meer directe manier de 'Barmhartige Samaritaan' op de hoogte te brengen van hun nood, of om hulp te vragen voor speciale (veelal kleinschalige) projecten. Het werk van de stichting blijft wereldwijd doorgaan en heeft ook weer nieuwe impulsen gekregen door het Congres.

‘ONDERLINGE BEMOEDIGING’

Nog afgezien van de praktische hulp die er verleend werd en de grote inspiratie die er van de samenkomsten uitging was er de onderlinge bemoediging. Zo nu en dan zag je een kleiner of groter groepje ergens samen in gebed. Hoe indrukwekkend is het om te zien dat mensen uit de verschillende oorlogsgebieden, waarin men elkaar bestrijdt, zo met elkaar op te zien trekken. Een medewerker van het Rai-gebouw moest desgevraagd mij wel toegeven dat de wereld er wel anders uit zou zien als de mensen in deze wereld zoals deze evangelische christenen met elkaar zouden omgaan. Ik had hem wel graag willen bewegen om ook Christen te worden (Ik zal de enige niet geweest zijn). De eeuwigheid zal openbaren welke invloed dit congres in Nederland en- ver daar buiten zal hebben gehad. De onderlinge bemoediging en de steun die zij ontvangen hebben zal ook geleid hebben tot volharding in de bediening van deze evangelisten.

VELE GELEGENHEDEN

Op het congres waren er ook fijne gelegenheden voor de Nederlandse deelnemers om onze buitenlandse broeders en zusters van dienst te zijn. We konden sommigen in contact brengen met zendelingen op verlof of ex-zendelingen. Soms met organisaties en kerken, waar ze naar op zoek waren. Mijn taak op het congres bij 'de Barmhartige Samaritaan' was een buitengewoon geschikte gelegenheid om 'loopjongen van de Here' te zijn en het bijbelse principe van het 'voorthelpen' in praktijk te brengen. Dit had ik niet graag willen missen.

HET WERK GAAT DOOR

De uitdrukking 'loopjongen van de Here' werd veel gebezigd door broeder Huib Mojet. Samen met hem heb ik meer dan dertig jaar het werk van de Nederlandse Gemeenschap voor Wereldevangelisatie (NGW) in het bestuur van de stichting mede mogen behartigen. We hebben onlangs allebei, na deze ruim dertig jaar afscheid genomen van onze bestuursfunctie (evenals Frans van Inges Schenau na bijna 20 jaar). Deze NGW is meer dan vijftig jaar geleden ontstaan, mede vanuit een Zendingsconferentie in Beatenberg Zwitserland, waar Billy Graham als jonge man het podium deelde met bekende zendingsmensen van een vorige generatie zoals Oswald Smith en Paul Fleming.

Voor die zendingsgenootschappen, die geen eigen vertegenwoordiging hebben in Nederland, behartigt de GGW de belangen in Nederland. Op het Congres ben ik mensen van o.a. SIM en TEAM tegengekomen, die nog eens hun dankbaarheid hebben uitgesproken voor het werk dat de NGW onbaatzuchtig doet. Tientallen mensen kregen en krijgen de mogelijkheid om uit te gaan omdat er een organisatie in Nederland is, die het bijbelse principe van het voorthelpen in praktijk brengt. Samen met vele andere organisaties in ons land gaat het werk door. Maar we zien uit naar jongeren die de fakkel van dit onopzichtig dienen van achter de schermen willen overnemen van hen die nu na een jarenlange bediening terugtreden. Behalve de behoefte aan werkers op het veld is er ook behoefte aan hen die zich op het thuisfront vrijwillig willen inzetten voor het voorthelpen van hen die uitgaan.

Joop Schotanus

20. Op de rails

De boodschap van het heil omvat ook de boodschap van de heiliging. Teveel en te vaak wordt daarbij nog gedacht aan onze menselijke prestaties om een bepaald niveau te bereiken. Het wordt dan vaak betrokken op een wettische gehoorzaamheid. We moeten toch goede christenen zijn en daarom moeten we ons daarvoor inspannen. Tegelijkertijd is er dan het voortdurende gevoel dat we er nog niet zijn. Vandaar het voortdurend bezig zijn met de dagelijkse tekortkomingen. Om er moedeloos van te worden. De echte bijbelse prediking over heiliging wordt vaak niet verstaan. Het probleem is dat de natuurlijke mens best heel goede daden kan doen en dat de prestaties van onze oude natuur dan worden aangezien voor een vorm van heiligmaking. Het is een voortduwen van een wagon die niet op de rails staat. Met de mond belijden we wel dat wij het zelf niet kunnen, maar ondertussen proberen we zelf nog zoveel te doen in eigen kracht. De allereerste vereiste is dat ons leven geestelijk goed op de rails staat.

LEVEN DOOR DE GEEST

Er is al heel wat geschreven over heiligmaking. De heiliging van het leven heeft alles te maken met de Heilige Geest. Daar is zoveel over gepubliceerd, dat het onmogelijk is om overal kennis van te nemen. Toch is het goed om te ontdekken wat we uit de Bijbel kunnen weten over het normale christen-leven. We kunnen daarbij ook geholpen worden door de brochure van onze hoofdredacteur - zie pag. 6 - omdat daarin de zaken zodanig op een rijtje gezet worden, dat het ons kan helpen om het niet meer van onszelf te verwachten. De nadruk in de brochure ligt op de bijbelse gegevens om te laten zien hoe het mogelijk is te leven door de Geest.

DE BASIS

De nieuwe geboorte is het startpunt voor het leven met de Heer. Tot de ontdekking komen dat er geen andere weg is om gemeenschap met God te kunnen hebben dan het plaatsvervangend lijden en sterven van Christus aan het kruis van Golgotha te aanvaarden. Met het gelovig aanvaarden van de Here Jezus als enige mogelijkheid om tot God te kunnen komen, worden we op het goede spoor gezet. De Heilige Geest heeft aan ons hart gewerkt om ons zover te brengen dat we de Here Jezus hebben aangenomen als onze persoonlijke Verlosser en daarmee is de Heilige Geest in ons komen wonen (1 Cor. 12 :13). Tegelijkertijd zijn we daarmee ingedoopt in het Lichaam van Christus en behoren we tot Zijn Gemeente. Dat is de wereldwijde gemeenschap van alle gelovigen van alle tijden en van alle plaatsen.

DE BEGINPERIODE

Vanaf dat nieuwe begin werkt de Geest van binnenuit aan levensvernieuwing. Vanuit het nieuwe wordt het oude overwonnen. Zoals een magneet zijn richtinggevende krachten kan overdragen aan een ander metaal, zo kan de Heilige Geest richtinggevend werken in ons innerlijk bezig zijn. Wij kunnen die inwonende Heilige Geest bedroeven door onze zonden en uitblussen (de werking ongedaan maken) door de heiligmaking nog in eigen kracht te willen doen. Vooral deze beginperiode kan een periode zijn van teleurstelling en twijfel. De neiging is nog zo sterk aanwezig om het in eigen kracht te doen.

HET GEHEIM

De genoemde brochure laat zien dat het geheim van het overwinnende leven de dood aan onszelf is. Er wordt gerefereerd naar de brief aan de Romeinen, waarin dit zo sterk benadrukt wordt. We moeten onze oude natuur aan de dood overgeven. Elke keer als die 'oude mens' zijn rechten wil laten gelden mogen we hem naar de dood verwijzen. De zondige daden zijn alleen maar symptomen van een dieper gewortelde kwaal. Het al maar belijden van onze dagelijkse tekortkomingen doet ons vaak voorbij gaan aan de diepere oorzaak. De kwaal moet in de wortel behandeld worden. Ons gebed moet zijn: 'Here, wilt u mij afhelpen van mijn zelfhandhaving, opdat de Heilige Geest zijn werk in en door mij kan doen'. Naar de mate dat we afrekenen met ons oude 'ik' zullen we geestelijke groeimogelijkheden krijgen. Als we leeg zijn van onszelf kunnen we vol worden van de Geest. Daarmee kom je geestelijk pas echt goed op de rails te staan. Veel meer hierover vindt u in onze nieuwe Zoeklicht brochure ("Leven door de Geest"). Van harte aanbevolen.

Joop Schotanus

21. O, wat een dag!!

Het hele gebeuren in Friesland van Simmer 2000 werd aangekondigd als de grootste réunie aller tijden. Ze waren gekomen van heinde en ver. Ze hebben van alles meegemaakt en 's avonds bij thuiskomst bij de familie en in de gastgezinnen kwamen de verhalen los. Temidden van al dit nostalgische gebeuren hebben we ook een Maranatha-dag gepland in Leeuwarden.

We hebben ontdekt dat heel wat van de generatie van de 'Zalen Schaaf bezoekers uit de veertiger en vijftiger jaren reeds bij de Heer zijn. De weinigen die er van het buitenland waren hebben ons laten weten dat deze dag voor hen het hoogtepunt vormde van hun bezoek aan het geboorteland.

DE GROOTSTE RÉUNIE ALLER TIJDEN

In de middagsamenkomst is er gesproken over de grootste réunie aller tijden, maar dan wel over de dag dat de Here Jezus weerkomt om al Zijn kinderen thuis te halen. Er zijn nog zoveel mensen die de boodschap van de wederkomst ervaren als een bedreiging. Als je week-in week-uit niet anders en niet meer hoort dan dat Hij terug zal komen om te oordelen, dan is dat ook niet verwonderlijk. Het is dus zeer eenzijdig om uit alles wat met de toekomst te maken heeft alleen het gebeuren voor de Grote Witte Troon eruit te lichten. De Bijbel laat ons zoveel meer weten over die toekomst. Wij hebben op die dag in Leeuwarden alles de revue laten passeren. Was deze réunie in Friesland vooral een tijd van het ophalen van herinneringen uit het verleden, op de Zoeklicht samenkomst was het vooral een gericht zijn op de toekomst van ons met de Here Jezus. Te beginnen met onze vereniging met Hem.

ONZE VERENIGING MET HEM

Het wordt in de Bijbel heel duidelijk aangegeven dat zij die van Christus zijn een eigen toekomst hebben. Christus heeft het Zelf heel duidelijk gezegd dat Hij weerkomt om de Zijnen een plaats te bereiden en thuis te halen. 'Ik kom weder en zal u tot Mij nemen, opdat gij ook zijn moogt waar ik ben'. Zoals het heel duidelijk is aangegeven dat er twee categorieën mensen zijn in deze wereld, zo zeker is het ook dat er tweeërlei bestemming is. Van hen die van Christus zijn wordt gezegd dat ze burgers zijn van een rijk in de hemelen. In de middagsamenkomst is dat benadrukt. Wat voor nationaliteit we ook mogen hebben (of in welke provincie we onze oorsprong ook mogen hebben), er is iets wat er ver boven uitsteekt. We zijn hemelburgers. 't Kenmerk van een vreemdeling draagt mijn handelen, ten teken dat ik zoek een beter land. Hoe zeer men ook ingenomen is met eigen afkomst, doorslaggevend is onze toekomst: 'Onze vereniging met de Heer'. Daarom besloten we de middagsamenkomst met 'Daar is de vreemdelingschap vergeten en wij, wij zijn in 't Vaderland.

DE LIEDEREN

Nu deze opinie-pagina een beetje de vorm aanneemt van een verslag, willen we nog iets van de liederen zeggen. Naast het liederenblad 'Zing mee met Het Zoeklicht' is er een apart blad voor Simmer 2000 samen gesteld, waarin de ouderwetse koren en enkele liederen met internationaal bekende wijzen zijn opgenomen. Een van de koren, die van harte en herhaaldelijk gezongen werd was: 'Laat het nu klinken door Friesland heen, Jezus kan redden, ja Jezus alleen!' In de met zorg uitgekozen liederen kwam het speciale karakter van de dag ook naar voren. Behalve onze samenzang moet ook genoemd worden de waardering die de aanwezigen hebben voor de liederen van Peter Kits en in de avondsamenkomst het zeer gewaardeerde zangkoor van Reitsum e.o.

‘HET WREDE PARADIJS’

Een zeer bekende schrijver heeft als voorbereiding voor het grootse gebeuren een boek samengesteld met verhalen van de landverhuizers. Naar aanleiding van zijn bevindingen heeft hij het boek de titel 'Het wrede Paradijs' meegegeven. Dit had vooral te maken met de teleurstellingen van de emigranten uit de beginperiode. In onze middagboodschap mochten we de nadruk leggen op de zalige hoop, die ons wacht. Wij zijn burgers van een rijk uit de hemelen, waaruit wij onze Here Jezus Christus als Verlosser verwachten. Het is niet een Pats Boem einde van de wereld, waar wij naar uitzien. Er wordt gesproken in de Bijbel van een eerste en een tweede opstanding, van een bepaalde rangorde en volgorde, waarbij het allereerst gaat om Christus Zelf en hen die van Christus zijn. In de avondsamenkomst kwamen de verschillende aspecten volop aan bod, want daarin ging het om de verdere toekomst van de volkeren en van Israël.

CONCLUSIE

De Maranatha-dag was opgezet omdat we vonden dat het niet alleen een cultureel gebeuren moest zijn, maar dat wij als Zoeklicht onze stem (of liever gezegd: de stem van de Meester) daar moesten laten horen. Ook al hebben we dan in eerste instantie gedacht aan de buitenlanders (waarvan er in verhouding weinig waren), toch werd het een heel bijzondere dag. We mochten ons verheugen in een goede opkomst, vooral ook mede te danken aan de vele Friezen uit de omliggende provincies en zelfs ver daarbuiten, die jammer genoeg bij dit grootse gebeuren soms een beetje over het hoofd werden gezien. Wij waren erg blij ook hen daar te ontmoeten. Zomaar midden in de vakantietijd een drukbezette Maranatha-dag in Leeuwarden. Onze dank gaat natuurlijk naar de Here, die dit alles mogelijk maakte.

Toch willen we ook heel bijzonder het Friese Maranatha-Comité bedanken voor hun inspanningen, die het mogelijk gemaakt hebben om deze dag zo samen in de Kuriokerk te beleven. Ook het kostersechtpaar was overrompeld door het grote aantal bezoekers, zowel in de middag- als avondsamenkomst. Ook hen past een hartelijk woord van dank.

Joop Schotanus

22. Van het kerkelijke erf

Ooit kwamen er brieven binnen bij Het Zoeklicht met het verzoek om wat meer aandacht te schenken aan de kerkelijke situatie in Nederland. Daar leent zich de opinie-pagina goed voor en vandaar dat u hierop zo nu en dan een weergave vindt van onze mening over het kerkelijk gebeuren. Hierbij moeten we in acht nemen dat Het Zoeklicht uitgegeven wordt 'onafhankelijk van enige kerk of richting'. Bovendien is elke schrijver persoonlijk verantwoordelijk, zodat we elkaar enigszins in evenwicht houden. Natuurlijk spelen in de beoordeling van de geestelijke situatie ook de eigen mening van de schrijver een rol. Ondertussen is wel duidelijk wat voor de opinie-schrijver doorslaggevend is. Hij is ervan overtuigd dat boven alle kerkelijke verdeeldheid uit er een eenheid is die het best gekarakteriseerd kan worden als evangelisch. Maar hoe ben je evangelisch? Mede naar aanleiding van een schrijven van een lezer die lid is van een Christelijke Gereformeerde Kerk nog even over Kerk in beweging.

KERKELIJK OF EVANGELISCH?

De opmerking van de Gereformeerde Bonds dominee aangehaald uit de Visie en vermeld in een vorig artikel gaf aanleiding tot de tweedeling: kerkelijk of evangelisch. Deze predikant stelt dat de Evangelische Beweging de Kerk ondergraaft. Als je dat zo stelt krijg je automatisch een tweedeling. Hij vond dat de Evangelische Beweging zou moeten opgaan in de Kerk. Zolang de Evangelische Beweging naast de kerk bestaat is er sprake van verbrokkeling. Mijn commentaar hierop was dat als men ervan uitgaat dat het grondprincipe is dat 'waar twee of drie samenkomen in de Naam van Christus' je al met Gemeente te maken hebt. In dat geval is er dan geen sprake van verbrokkeling. Paulus kan een brief schrijven aan een of andere plaatselijke gemeente en hen tegelijkertijd de groeten laten doen aan de gemeente ten huize van iemand anders in diezelfde plaats. Dit hoeft geen verbrokkeling in de hand te werken, als men dit maar als verschijningsvorm van de Gemeente van Christus herkent en erkent. In dat geval maakt het niet uit of je samenkomt als huisgemeente of als kerk. Paulus betreft alles en allen erbij die samenkomen in overeenstemming met de wil van Christus. Met deze uitleg heb ik dus niet beweerd dat er in de Evangelische Beweging geen verbrokkeling zou zijn. Jammer genoeg is daar evenzeer als in de kerken nog vaak grote onderlinge verdeeldheid.

OPENHEID VOOR ELKAAR

Het feit alleen dat er twee Evangelie Gemeenten in een en dezelfde plaats aanwezig zijn is op zichzelf geen probleem. Het wordt een probleem zodra de leden bij een wederkerig bezoek m.b.t. het aangaan aan de Tafel van de Heer bij die ander niet welkom zouden zijn. Of dat predikers of voorgangers uit de ene gemeente in principe niet zouden mogen voorgaan in die andere gemeente. Ondertussen zijn er ook officiële kerken, die al jaren lang krampachtig werken aan Samen-op-Weg. De structuur en de traditie staan dan vaak de openheid in de weg. Het grootste probleem is dat men streeft naar organisatorische eenheid en totaal geen begrip heeft van wat de werkelijke geestelijke eenheid betekent. Ik hoor bij de Here Jezus, jij hoort bij de Here Jezus, wij horen bij elkaar. De ware eenheid is dat ik mij verbonden weet met allen die bij Christus horen, of we nu wel of niet met elkaar samenkomen. De oecumene van het hart moet voorop staan. Ook de drie kleine kerken van de Gereformeerde gezindte praten al tientallen jaren over eenheid.

Op allerlei niveaus wordt geprobeerd de verbrokkeling op te heffen. Als dat streven naar meer organisatorische en uiterlijke eenheid beperkt wordt tot deze drie kerken, dan zijn we nog lang niet waar we zijn moeten. Als openheid en oecumene van het hart naar alle ware christenen voorop komt te staan, dan verloopt het proces heel anders en automatisch veel beter. Dan valt ook het bijbels christendom van de Evangelische Beweging daar niet buiten. Dan wordt de Evangelische Beweging niet meer gezien als een ondergraving maar als een verrijking van het bijbels christendom. Hiermee wordt het goede deel van de kerken onderdeel van de Evangelische Beweging. Dan wordt het samen leven vanuit dat bijbelse principe van één is uw Meester en gij zijt allen broeders. Een deel van de Evangelische Beweging vindt dat de eenheid van Christus niet goed kan functioneren binnen een structuur van rangen en standen, van classes en synodes. Daarom zou het een grote verarming zijn als de hele Evangelische Beweging door die structuur zou worden opgeslokt en meegesleept zou worden in een streven naar een uiterlijke eenheid.

MOEILIJKE KEUZES

Als men de Evangelische Beweging ziet als een ondergraving van de Kerk, zal men blijven kiezen voor een streven naar uiterlijke eenheid, binnen bestaande structuren.

Dit neemt niet weg dat er heel veel evangelische christenen een invloed uitoefenen, die hopelijk de verantwoordelijken de ogen zullen openen voor de ware eenheid. Een plaatselijke kerk kan al zodanig beïnvloed zijn dat men als geheel onderdeel uitmaakt van de Evangelische Beweging. Wij hebben al meer keren de hoop uitgesproken dat het Evangelisch Werkverband een open deur mag blijven vinden voor haar benadering. De eenheid die niet gemaakt, maar in Christus aanvaard en beleefd moet worden.

WELK ADVIES?

Waar het nu wezenlijk om gaat is wat men iemand in gecompliceerde situaties van een plaatselijke plurale kerk moet aanraden. Een evangelisch christen heeft er geen moeite mee om een zoekend Hervormd echtpaar (dat geestelijk dreigt te verhongeren) aan te raden naar een Christelijke Gereformeerde Kerk te gaan, waar voluit ruimte is om evangelisch te zijn. Maar andersom zou dit zich ook kunnen voordoen. Uittreding is geen zonde als het om het geestelijk welzijn gaat van Gods kinderen. Als het gaat om het

afwerpen van een ongeestelijk juk. Het is geen keuze tussen kerkelijk of evangelisch, maar om de ruimte die men heeft om samen met andere gelovigen voluit bijbels christen en een bijbelse Gemeente te zijn.

KERKVISIE DOORSLAGGEVEND

Men kan de kerk zien als een instituut waarbij de georganiseerde structuur voorop staat. Een structuur met rangen en standen is echter in strijd met de bijbelse principes. Maar nog erger is de structuur, die ruimte biedt en laat aan een plurale kerk, waarbij verschillende waarheden (en goden) naast elkaar kunnen blijven bestaan onder één en hetzelfde kerkdak. Dan is mijn hartekreet: "Laat het goede deel van zo'n kerk (waar geen redding meer mogelijk is) opgaan in een bijbels christendom." Waar er tegenwoordig zoveel fijne gelovige mensen op zoek zijn naar een goed geestelijk onderdak mag men niet meer koste wat het kost adviseren te blijven waar men is. Als men overal waar twee of drie samenkomen in de Naam van Christus de Kerk ziet, is verwijzen naar een goed bijbels plekje wat gemakkelijker. Dan kan het gebeuren dat huiskringen van een bepaalde kerk, soms meer Kerk van Christus zijn dan de kerk zelf. Dat bedoelde ik met onderdeel zijn van de Evangelische Beweging. Op deze manier kan men opgenomen worden in de stroom van het bijbels christendom. Het zij binnen of buiten de officiële kerken. Dat is geen verbroekeling. Dat zijn overal vruchtbare zegenrijke stroompjes. U in uw klein hoekje en ik in 't mijn.

Joop Schotanus

23. Rouwverwerking

In nummer zes van Het Zoeklicht hebben we stilgestaan bij het leed van de man die alleen achterblijft bij het overlijden van zijn vrouw. Wij hebben daarbij de nadruk gelegd op de belangrijkheid van gemeenschapszin in de Gemeente van Christus als vrucht van de Heilige Geest. Hierbij hebben we ook gerefereerd aan de situatie van de achterblijvende vrouw bij het overlijden van de man. Deze situaties overlappen elkaar in vele opzichten. Toch zijn het veelal de vrouwen die de verwerking van hun verdriet te boek gesteld hebben. Als leidraad voor dit artikel gebruik ik het indrukwekkende boekje van Marth van der Schoot-Eijgelaar.

DE VERWARRING

De verwarring vlak na het overlijden van een geliefde is groot. Het is op dat moment dan ook belangrijk om te proberen je bewust te worden van wat er in je omgaat. Het is daarbij belangrijk dat je een spiegel voorgehouden wordt. Je kunt je spiegelen in de mensen om je heen, die hetzelfde doorgemaakt hebben. Die de pijn en de bitterheid ervan hebben overleefd. Die vanuit de grote verwarring de kracht hebben gevonden een nieuwe weg in te slaan. Je kunt ook geholpen worden door de vele bijbelse voorbeelden. Een vrouw als Naomi van wie het geloof in God op een laag pitje kwam te staan. 'De Almachtige heeft mij veel kwaad aangedaan' was haar conclusie. In plaats van de lieflijke kon ze dan ook maar beter Mara, de bittere, genoemd worden, toen de Here haar leeg naar haar land terug deed keren. Toch komt ook Naomi uiteindelijk via Ruth, haar schoondochter, de verwarring en de bitterheid te boven.

EEN BELANGRIJKE BESLISSING

Na het doormaken van de verschillende fasen komt er steeds meer licht aan het einde van de tunnel. Het is zo onbegrijpelijk dat dit je overkomt dat je de werkelijkheid ervan in eerste instantie niet onder ogen wilt zien. Het kan niet waar zijn. Het wordt steeds duidelijker dat het absoluut waar is. De pijn lijkt ondraaglijk en de kans op bitterheid blijft aanwezig. Hierbij moet de hulp van familie en vrienden in beeld komen. Ze moeten merken dat je in de fase bent dat je het op prijs stelt, dat vrienden op bezoek komen of zelfs dat je wel uitgenodigd wilt worden. Vooral ook door vrienden nadat de familie weer terug moet keren naar eigen besognes. De belangrijke beslissing is dan dat je verder wilt, omdat je weet dat dat moet.

VERDER LEVEN

Vele dromen en verwachtingen voor de toekomst zijn afgesneden. Het besef dringt door dat de nieuwe situatie aanvaard moet worden en dat er veel van oude plannen en verwachtingen los gelaten moeten worden. Bezoeken afleggen en bezoek ontvangen doe je voortaan alleen. De emoties die dat met zich mee brengt kunnen overweldigend zijn. Hoe beleef je nu voortaan je vakanties en je visites. Voor een kind van God kan vaak alleen vanuit een volkomen overgave aan de Here het leven weer draaglijk worden. Zo kom je de onrust voorbij en vind je een nieuwe weg. Dan ga je weer open staan voor nieuwe uitdagingen en vriendschappen. Vanuit nieuwe verwachtingen komt er ook zo langzamerhand weer een nieuw uitzicht.

WIE DEELT IN MIJN VERDRIET

De titel van het boekje van zuster Van der Schoot is 'Wie deelt in mijn verdriet' (Zie kolom hiernaast). Zij geeft in dit boekje uitzicht op verandering. De pijn blijft, maar zal afnemen en weer draaglijk worden. Wat kun je veel hebben aan mensen om je heen die het verdriet met je delen en als de ondersteuning van de Here dag aan dag ervaren wordt. Het boekje is dus in eerste instantie bestemd voor hen die man of vrouw verloren hebben of op andere wijze een groot verdriet geleden hebben. Uit ervaring hoopt de schrijfster anderen te kunnen helpen die eenzelfde proces doormaken. Met vele voorbeelden uit de Bijbel, die ondanks groot leed, nieuwe moed vatten om verder te gaan. Ook in het licht van boven genoemd artikel kan de gemeenschapszin in de Gemeente van Christus een zeer heilzame werking hebben in de rouwverwerking van medebroeders en -zusters. Dit geldt daar waar niet alleen gezongen wordt over het delen in de droefenis, maar waar dit ook heel concreet beleefd wordt.

Joop Schotanus

24. Instituut of beweging

In de Visie van week 23 las ik over een dubbelgesprek tussen een Kees en een Hans. Twee verschillende mensen. De een is predikant in een Bondsgemeente en de andere in een Evangelie-gemeente. Ondertussen las ik ook een artikel in het ND met als titel: 'Eenheid van de Kerk: blijvend actueel'. Daarnaast hoorde ik 's avonds in het programma 'Deze week' een discussie over de visie van Professor Dr. Graaf land over de plaats van de belijdenisgeschriften. Te midden van dit alles krijg je dan het gevoel: Er is iets aan het openbreken. De verkokerde kerk begint flexibeler te worden. Zou het goede deel van de Kerk uiteindelijk op kunnen gaan in de Evangelische Beweging?

DE TRADITIE

In de zaterdagavond panel-discussie van de EO werd het beeld gebruikt van de woestijnreis van Israël. Als de wolkkolom of vuurkolom hen had stilgehouden in de woestijn bij de een of andere oase, dan was er de neiging om zich daar te vestigen. Of onderweg was er dan vaak het verlangen terug te keren naar die verfrissende plek. Toch moest de reis voorwaarts gaan. De Here God had wat nieuws voor hen op het oog. Toch zijn er mensen die terug willen gaan naar de plekken uit het verleden. Helemaal terug naar de situatie zoals het begon. De reformatorischen terug naar de reformatie en de Vergadering van gelovigen wil vasthouden aan de situatie van hun begin. Men kan vastgeroest zijn in een traditie en heeft dan geen oog voor de Geest die verder kan leiden en wil helpen om in te spelen op nieuwe situaties in ons huidige tijdsbestek.

EENHEID BLIJFT ACTUEEL

Het schrijven en de gesprekken over eenheid blijven al maar rondcirkelen onder dezelfde thema's. Kanselruil, avondmaalstafel, erkenning van de ambten e.d. Het speelt zich allemaal af binnen de belijdenisgeschriften van de beginperiode van de gereformeerde gezindte. Maar de wolkkolom is wel verder getrokken. Daarom is het zo verfrissend om geluiden als van Graafland te vernemen. De Geest van Pinksteren laat zich niet opsluiten. Het werk van de Here kan voortgang vinden binnen de principes van het Woord. Het Sola Scriptura (alleen de Schrift) onder leiding van de Geest geeft genoeg garanties om zuiver te blijven. De eenheid waar het in het Nederlands Dagblad om gaat is dan de eenheid van de kerken van de gereformeerde gezindte. Stel dat deze eenheid ooit tot stand zou komen, zoals men deze beoogt, dan is het nog maar een zeer beperkte eenheid. Daar vallen alle Evangelie-gemeenten e.d. buiten. Daarom was het artikel in Visie zo interessant.

THEOLOGIE

In het zogenaamde dubbelgesprek in het blad Visie reageert Kees op een opmerking van Hans met: 'Je zegt niets anders dan de gereformeerde theologie, waarop deze terecht reageert met 'Is wat ik zeg niet gewoon een bijbelse theologie?' Er is heel veel wat Calvin gezegd heeft, waar de Evangelische Beweging mee kan instemmen, niet omdat Calvin het gezegd heeft, maar gewoon omdat het er duimen dik bovenop ligt in de Bijbel. Graafland is zo verfrissend, omdat hij niets wil afdoen van de bijbelse waarheden, maar daarbij geen tussenstation van de belijdenisgeschriften nodig heeft. Even de traditionele bril afzetten om rechtstreeks bij de Schrift terecht te komen en daaruit te putten. De belijdenisgeschriften hebben geleid tot structurering en instituering. Voor de Evangelische Beweging is dat een soort harnas van Saul dat David niet past.

KERK EN BEWEGING?

Even terug naar de gesprekspartners. Kees stelt dat de Evangelische Beweging de Kerk ondergraaft. Hij ziet het bestaan van deze beweging als een verbrokkeling, want hij ziet deze liggen naast de bestaande kerk. De vraag die dit bij ons oproept is natuurlijk of Evangelie-gemeenten minder kerk zijn dan de officiële kerken. Di. officiële kerken, waarbij een landelijke kerkorde de eenheid pretendeert. Die nu met zeer grote moeite pogen Samen op Weg te gaan. De kleinere kerken van de gereformeerde gezindte, die al tientallen jaren het streven naar eenheid op hun agenda hebben staan. De vraag is of de Evangelische Beweging daarin op zou moeten gaan. Daar waar Evangelie gemeenten ontstaan op grond van het Nieuwtestamentische principe van waar 'twee of drie in Mijn Naam vergaderd zijn' daar is geen sprake van verbrokkeling. Daar gebeurt eenvoudigweg wat de Here God onder kerk-zijn verstaat. Als alle Bonds-gemeenten nu eens met Graafland aan hun zijde di principe in praktijk zouden brengen, dan zouden ze de Evangelische Beweging niet hoeven op te roepen in de kerk op te gaan, maar dan zouden ze daarmee in de Evangelische Beweging opgaan. Dan niet meer in eerste instantie een instituut, maar een beweging. Mocht de hele gereformeerde gezindte dit bijbelse principe ook voorop stellen, dan zou de eenheid ervaren worden als uitgangspunt en niet meer als iets waar naar gestreefd zou moeten worden. De kerk is bijbels gezien in wezen een beweging en geen instituut.

Joop Schotanus

25. Gemeenschapszin in de gemeente van Christus

Zij hadden alles gemeenschappelijk' (Hand. 2 :45). Het verschil van een geestelijk kind van God en een vleselijk kind van God heeft alles te maken met Pinksteren. De Heilige Geest kan zorgen voor een totale ommekeer. Die ommekeer houdt een absolute verandering van leef- en denkriching in. We zijn van nature gericht op onszelf, maar het Pinkstergebeuren maakt het mogelijk om helemaal op Christus afgestemd te zijn. Dit zijn mooie woorden, maar hoe komt dit tot uitdrukking in de praktijk van het christen-leven? Ook als we in de meest letterlijke zin niet alles gemeenschappelijk hebben in een plaatselijke geloofsgemeenschap, waaruit kan dan blijken dat de Geest toch ook op het relationele vlak zijn baanbrekend werk heeft gedaan en doet? De vraag is in welke mate de gemeenschapszin aanwezig is in een gemeente.

HET ALLESBEHEERSENDE

Wat vult onze gedachten? Wat staat voorop in ons leven? Waar draait het alles om? Het kan van alles zijn dat ons in beslag neemt. Heel rechtmatige zaken kunnen ons beheersen. Onze tijd en onze krachten gaan vaak op aan dingen die noodzakelijk zijn om onszelf, ons gezin en ons hele bestaan in stand te houden. Een of twee generaties geleden gold voor velen dat hun leven veelal totaal in beslag genomen werd door hard en voortdurend werken. Vakantie en snipperdagen waren onbekende zaken voor velen. We vragen ons nu wel eens af hoe ze het vol konden houden. Tegelijkertijd hebben we de indruk dat het leven met de Here vaak minder problematisch en meer openhartig kon zijn in die tijden van moeite en zorgen dan in deze tijd van overvloed en welvaart. Welvaart is niet synoniem met welzijn. Als er ooit een tijd is geweest om het geheim van het allerbelangrijkste bij voortdurend te beleven dan is het in onze huidige tijd. Hierbij zijn we volkomen afhankelijk van de doorwerking van de Heilige Geest.

LEVEN OP EEN MINIMUM

Hierbij denken we natuurlijk direct aan geld. Kloosterlingen spraken ook van een 'minimum vivatum' (waar je het nog net mee kon doen). Dit betekent zo ontspannen leven dat je er helemaal niet op gericht hoeft te zijn om over te houden. Armoedige huishoudens waren er op gericht om rond te komen. Ondertussen was men zelfs blij dat er ook nog een februari-maand was met een paar dagen minder, omdat dat weer een beetje ruimte schiep. Voorheen was dat bij een maandsalaris niet ongewoon, maar tegenwoordig kent men dat weinig meer. In die tijd was het ook niet ongewoon dat mensen vanuit hun armoede elkaar toch nog bijstonden. Er was nog iets van gemeenschapszin. Bij waarachtige christenen gaat de Heilige Geest een materialistische levenshouding doorbreken. Bezittende als niet bezittende mag de levenshouding zijn van een kind van God. dat zich geleid weet door de Geest. Dat zal de

houding zijn van de gemeente die de Geest als zodanig ervaart.

EEN GROTER PROBLEEM

Over het algemeen gaat het delen met elkaar op materieel gebied ons nog wel aardig af. Natuurlijk kan dat nog wel veel overvloediger. Maar gelet op het goede resultaat van allerlei geldacties e.d. is de geest van het delen nog wel aanwezig, ook wel onder de ongelovigen. Maar uit recente onderzoeken is gebleken dat kerkmensen in het algemeen hier nog gunstig bij afsteken. Er is een immaterieel probleem, waar velen onder lijden en waar de Heilige Geest nog een radicaal werk moet doen. Graag wil ik dit immaterieel probleem in de Gemeente van Christus hier verder illustreren. Gelukkig zijn er goede uitzonderingen, maar er kunnen zich ook ten hemelschreiende toestanden in kerken en geloofsgemeenschappen voordoen.

DE WEDUWNAAR

Je kunt alleen maar een praktische invulling aan je geloof geven als je vervuld bent met de Heilige Geest. De wereld zit daar niet op te wachten, maar het is wel nodig dat het door haar gezien wordt. Het resultaat van de gemeenschapszin in de eerste gemeente was de gunst van het hele volk. Ik kies even voor het probleem van de weduwnaar, ook omdat hierover een brief bij de redactie is binnen gekomen. Het wordt er voor de alleenstaande man met enige kinderen financieel vaak niet gemakkelijker op als zijn vrouw komt te overlijden. Toch is de financiële kant niet altijd het grootste probleem. Het gebrek aan initiatief vanuit een kerk of gemeente om bij te springen is veelal een groter probleem. Er is een grote behoefte aan vrouwen in de gemeente die in zo'n geval kunnen inspringen. Het gebeurt, maar er is nog grote nood op dat gebied. Ook in de Gemeente van Christus. De Heilige Geest moet de ogen openen van zusters in de gemeente die de nood zien van de alleenstaande man. De gemeente moet bevangen zijn door de gemeenschapszin van Handelingen 2. De geloofsgemeenschap moet wegen zoeken en vinden om houvast te schenken aan de alleengaanden.

ER MOET IETS VERANDEREN

In z'n algemeenheid is dit het probleem van het individualisme. In concreto kan het gemakzucht zijn. Veel vrouwen kunnen in hun eigen levensonderhoud voorzien. Alleenstaande zusters gaat het meestal vaak gemakkelijk af om eigen huishouden te besturen dan weduwnaars met kinderen. In andere opzichten kunnen de zusters het even moeilijk hebben (of zelfs moeilijker) dan de alleengaande broeders natuurlijk. Zij zijn evenzeer aangewezen op de gemeenschapszin vanuit de Geest, zoals in Handelingen 2. Als de Heilige Geest tot heerschappij komt zullen de ogen open gaan voor elkanders noden. De verandering van ik-gerichtheid naar gemeenschapsgerichtheid is dringend noodzakelijk.

HET WEDERZIJD'S ASPECT

De gemeente moet steeds meer open oog krijgen voor de smart, de grote nood van de alleengaanden (weduwe, weduwnaar, gescheiden). In dit artikel stond even de broeder centraal, maar ook voor de zusters is de gemeenschapszin van groot belang. Het is prachtig verwoord in lied 378 van Opwekkingsliederen. In eerste instantie ligt hierin een boodschap voor ons allemaal, maar de alleengaanden zijn hier ten eerste op aangewezen. Bij de inzegening van het huwelijk van een van onze kinderen hebben zoon en schoondochter, bij wijze van wederzijdse belofte deze verzen beurtelings voor elkaar opgezegd, maar het geldt ieder in de gemeente van Christus.:

Ik wil jou van harte dienen en als Christus voor je zijn
Bid dat ik genade vind, dat jij dat ook voor mij kan zijn

Wij zijn onderweg als pelgrims, vinden bij elkaar houvast
Naast elkaar als broer en zuster, dragen wij elkanders last

Ik zal Christus licht ontsteken, als het duister jou omvangt
Ik zal jou van vrede spreken, waar je hart naar heeft verlangd

Ik zal blij zijn als jij blij bent, huilen om jou droefenis
Al mijn leeftocht met je delen tot de reis ten einde is

Dan zal het volmaakte komen, als wij zingend voor Hem staan
Als wij Christus weg van liefde en van lijden zijn gegaan

Jezus zegt: "Indien iemand dorst heeft, hij kome tot Mij en drinke! Wie in Mij gelooft, gelijk de Schrift zegt, stromen van levend water zullen uit zijn binnenste vloeien". Dit zei Hij van de Geest, welke zij, die tot geloof in Hem kwame ontvangen zouden.

Joop Schotanus

26. Het werk van de Heilige Geest

Geloof hechten aan het gezag van de Heilige Schrift is uiterst belangrijk. Geloven in de doorslaggevende betekenis van de Here Jezus zelf is onontbeerlijk. Maar buiten het deelhebben aan het gebeuren van Pinksteren kan niemand beantwoorden aan Gods doel. Vanuit praktisch oogpunt gezien betekent dit: het ervaren en beleven van de Heilige Geest in onze omgang met de Here. Dit is doorslaggevend. Het gaat hierbij om het uitschakelen van elk recht op zichzelf, dus van elke prestatie en pretentie van onze oude natuur. Het gaat om een leven onder de heerschappij van de nieuwe natuur die met de wedergeboorte in ons is gelegd. Van daaruit brengt de Geest ons tot een voortdurende erkenning van het gezag van de Bijbel en van het unieke van de Here Jezus zelf.

VASTGEROESTE STANDPUNTEN

Aan sommige theologische problemen lijkt geen eind te komen. Telkens opnieuw komen dezelfde onderwerpen ter sprake. Steeds weer kunnen de mensen dan weer verdeeld worden in twee kampen. Voorstanders en tegenstanders van een bepaald standpunt. Bepaalde standpunten zijn al zo diep ingeburgerd dat men ze kan verbinden met hele groeperingen van mensen uit de

geschiedenis. Ben je aanhanger van een bepaalde mening dan kun je vaak al met één pennenstreek ingedeeld worden bij een reeds van eeuwen her bestaande groepering.

In de meeste gevallen is daarmee de discussie gesloten. Afhankelijk van het gezichtspunt kan dat besluit dan uitvallen of in positieve of in negatieve zin.

Soms heb ik de stille hoop dat ik met mijn artikelen bepaalde lezers los kan maken van al te vastgeroeste meningen.

VERHOUDING WOORD EN GEEST

Een discussie die de laatste tijd hoogtij viert gaat over het werk en de plaats van de Heilige Geest. In de geschiedenis zijn er mensen geweest die het werk van de Geest los gemaakt hebben van het Woord. Zij werden de spiritualisten genoemd. In allerlei groeperingen vinden we hier sporen van terug. Als reactie op deze spiritualisten kwam de mening te staan van een Calvinisme, waarbij er enkel sprake kon zijn van het werk van de Geest als een doorwerking en uitwerking via het Woord. Het ontstaan van deze tegenovergestelde standpunten werkt volgens het principe van 'adholckè'. Dat wil zeggen dat, wil men iets dat onder druk staat weer in balans brengen, dan moet men aan de tegenovergestelde kant extra druk uitoefenen. Denk maar aan wat men geneigd is te doen als een boot aan één kant water dreigt te scheppen. Door tegendruk zijn er onzuivere leerstukken ontstaan. Dit geldt allerlei onderwerpen. Behalve de reeds genoemde tegenstelling tussen Woord en Geest, denken we aan de zichtbare en de onzichtbare kerk, aan uitverkiezing en vrije wil, verbond en wedergeboorte.

DE WEDERZIJDSE ANGST

Door de geschiedenis heen heeft men elkaar op een afstand gehouden en is men heel vaak verder uit elkaar gedreven door van elkaar een karikatuur te maken. Toch zien we heden ten dage dat men in sommige gevallen steeds meer op elkaars terrein komt. Beter gezegd dat men bij elkaar op hetzelfde terrein komt. Er is dus sprake van het wegvallen van een zekere angst voor elkaar. Met de belangstelling voor de alpha-cursus, de mannenbeweging, project 2000, en wat er verder nog allemaal op te noemen is, worden er bijzondere ontdekkingen gedaan. Bestaat er nog wel een zuiver Arminianisme? Als het wel bestaat is dan niet de ontdekking dat er heel wat van te vinden is aan de kant van hen die het Contra-Remonstrantisme tot leidraad hebben (hadden). Als we ergens bang voor moeten zijn is dat dan misschien niet eerst en vooral in eigen gelederen? Niet als import van buiten, maar een soort dat eigen is aan de neiging van onze 'oude natuur'. Onze 'oude natuur' (ons vlees) wil aanzien, erkenning, waardering. Dit is te bereiken door presteren en pretenderen. Iets waar zelfs ons Calvinistische Nederlandse karakter aan toe geschreven wordt? Onze verantwoordelijkheid en onze verplichtingen vanuit ons rentmeesterschapsgevoel. Dit is een Oudtestamentische benadering met het oog op een theocratische maatschappij. Ons arbeidsethos kan hieraan toegeschreven worden.

DE OPLOSSING

De theocratische oplossing voor ons maatschappelijk bestel kunnen we nu wel vergeten. Die komt er pas in het Duizendjarig Rijk. Toch laat de Bijbel ons niet in het onzekere over de grote verandering nl het Pinkstergebeuren.

In het Paasnummer-artikel hebben we gezien dat het leven begint bij de Here Jezus. Met Pasen denken we aan wat de Here Jezus voor ons deed. Met Pinksteren gaat het erom dat Hij in ons bewerkt door Zijn Geest. Daarbij gaat het om het waarachtige en echte. Dat wat aantrekkelijk en aanstekelijk is. Wat meer is dan het gewone in onze relatie met de Here God, in onze relatie tot ons bezit, in onze relatie tot onze naaste. We noemen dat buitengewoon in het gewone. Dit is niet de vrucht van eigen inspanning en streven. Dit is niet naar de letter, maar naar de Geest. Dit is de vrucht van het nieuwe verbond. Dit vindt plaats daar waar vereenzelviging is met de dood van Christus.

ZELFONDERZOEK

Wat kunnen we als gelovigen onder elkaar stellen tegenover de toenemende wetteloosheid. De neiging is om er een leven naar de letter tegenover te stellen. Hoe veilig en beschermend dat ook kan zijn, er worden geen mensen mee gewonnen. Hoogstens hier en daar een toenemende belangstelling voor normen en waarden. Niet naar de letter, want de letter doodt, maar naar de Geest, want de Geest maakt levend. In ons zelfonderzoek kunnen we maar tot die ene ontdekking komen. Niets van mezelf, maar alles van de Here, die Geest is. Dat is leven naar het nieuwe verbond. De Here Jezus zegt: Blijft in Mij, gelijk Ik in U. want zonder Mij kunt gij niets doen. Dit blijven in Jezus kan alleen, als we de Geest niet bedroeven of uitblussen.

Joop Schotanus

27. De synode heeft gesproken (1)

Verbazing en verbijstering. Verslagenheid en diepe teleurstelling. Aangeslagen! De eenduidige waarheid van het plaatsbekledend lijden en sterven van Christus opgegeven! Waar mensen op wrede wijze om zijn vervolgd, om zijn gemarteld en gedood, telt niet meer als het hart van het Evangelie. De wanhopige stemmen om het ergste te voorkomen hadden geen resultaat. Ondanks een tachtigtal bezwaarschriften houdt de synode Den Heyer de hand boven het hoofd. Zelfs al zou het illegaal zijn, volgens het ondertekeningsformulier, toch zal zijn standpunt moeten worden getolereerd.

MEN KIEST VOOR EEN COMPROMIS

Het had twee kanten uit kunnen gaan. Men had op grond van de bezwaarschriften kunnen kiezen voor het eeuwenlange standpunt of beter gezegd: men had kunnen kiezen voor het zeer duidelijke bijbelse standpunt. Ook had men kunnen besluiten om voor het onbijbelse standpunt van Den Heyer te kiezen. Men heeft gekozen voor een soort Siamese tweeling. Het was een kwestie van de "geit en de kool sparen" (wat het in wezen al vanaf 1968 is). Enerzijds kiezen voor het verzoeningswerk van Christus, waarin Gods liefdevolle toewending naar de kerk toe ervaren wordt en tegelijkertijd willen vasthouden aan mensen als Den Heyer, "wier overleggingen de god dezer eeuw met blindheid heeft geslagen: (2 Cor. 4:4). Hen vast willen houden, die het schijnsel van het Evangelie der heerlijkheid van Christus niet ontwaren. Zo worden in ieder geval dergelijke valse leraars door Paulus omschreven.

HOE NU VERDER?

De twee helften van de kerk zijn tot elkaar veroordeeld. Elkaar als een soort Siamese tweeling gaan voortslepen tot aan de komst

van Christus. De scheidingsoperatie aan de Here God Zelf overlaten of...???? Wat is het alternatief? Hebben we hier te maken met de apostolische opdracht: Scheidt u af! Doet dan niet met hen mede! Welke gemeenschap heeft het licht met de duisternis of welke overeenstemming is er tussen de tempel van Bacil en de tempel Gods? Weet jij niet dat wie zich aan een hoer hecht één lichaam met haar is?

DE KERK ALS ORGANISATIE

Men laat de Gemeente van Christus samenvallen met een landelijke organisatie. Men past daarop de menselijke regels van orde en bestuur toe. Op deze manier komt men in totaal onbijbelse situaties terecht. Binnen die constructie verwachten de niet-huichelaars (oftewel de waarachtige gelovigen) een bijbelse oplossing voor problemen die uit dit soort samengaan zou moeten voortkomen. Mag men nog wel bidstonden organiseren voor een Goddelijke oplossing voor een ongodelijk samengaan? Hier wringt de schoen. Moet dit niet een kostbare les zijn voor het Evangelisch Werkverband, als men zich afvraagt, waarom de Here God hun gebeden niet heeft verhoord aangaande het synode-besluit? Moet de vraag nu niet zijn: "Here, Here, wat wilt U ons duidelijk maken, nu het zo gelopen is?"

DE PLURALE KERK

Ging het zoveel jaren geleden nog om de mogelijkheid van een pluriforme kerk, waarbij men met die kerk nog verschillende kanten uit zou kunnen, als men maar vast zou houden aan de kern van het Evangelie. Nu wordt er zonder blikken of blozen gesproken van een plurale kerk, waarbij men naar believen wel of niet mag geloven in het plaatsbekledend lijden en sterven van Christus. Dit vergemakkelijkt de weg terug naar het Oudtestamentische Jodendom. Dit vergemakkelijkt de weg van de dialoog met de Islam. Waar blijven we nu met de scherpe veroordeling van Paulus ten opzichte van de Judaïstische indringers in de gemeenten van Galatië? Hij verzet zich met hand en tand tegen deze indringers, omdat ze af willen doen van het Evangelie van verzoening in Christus. Er is geen ander evangelie! Wie een ander evangelie denkt te mogen en kunnen brengen, die zij vervloekt. Met een variatie op Mozes: Ik heb u de zegen en de vloek voorgesteld. Kies dan nu de weg van de zegen.

DE SYNODE HEEFT GEKOZEN

De synode heeft gekozen voor een plurale gemeente. Wat moet hiervan de consequentie zijn voor de waarachtige gelovigen, die ongewild aan deze constructie verbonden zijn? Was er door de synode gekozen tegen Den Heyer, dan hadden zijn aanhangers het wel geweten. Zij hadden zich waarschijnlijk niets aangetrokken van het trauma van 1944. Binnen zo'n enge en intolerante kerk zouden ze niet hebben willen blijven. De synode heeft het niet aangedurfd of gewoon niet gewild om met een kleine Gideonsbende verder te gaan. Zou deze kleine Gideonsbende nu de moed hebben om nu ook duidelijk te kiezen? Te breken met hun plaatselijke kerk als ze weten dat zich daar voorstanders van Den Heyer in de kerkenraad bevinden. Als er nu eens hartstochtelijk gebeden zou worden dat de Here God door Zijn Geest nu alle waarachtige gelovigen zou bewegen op zoek te gaan naar een plaatselijke gemeente waar de volledige kerkenraad zich hartgrondig verzet heeft tegen het dreigende synode-besluit. Als die er niet te vinden is in de naaste omgeving bij de gereformeerde synodalen, dan is er in tweede instantie altijd nog de mogelijkheid bij andere kerken uit de gereformeerde gezindte een plekje te vinden. Zoniet, dan zullen er hopelijk nog andere geestelijke toevluchtsoorden zijn, waar men zich niet hoeft te compromitteren. Toevluchtsoorden waar men misschien geen enkele moeite heeft met pluriformiteit, maar waar men wel met heilige vrees bevangen is voor pluraliteit. Pluraliteit betekent dus dat men het niet eens hoeft te zijn over het hart van het Evangelie. Wat zou er een geweldig positief getuigenis uitgaan van zo'n massale uittreding.

Joop Schotanus

28. De synode heeft gesproken (2)

Vanwege een kort verblijf in het Noorden van ons land, was ik in de gelegenheid om op een zondagmorgen (schrik niet!) de oecumene van het hart te beleven in een gereformeerde kerk synodaal. In de kerk van Augustinusga, waar ds. Van Vliet voorganger mag zijn. Aan de hand van een gedeelte uit Jeremia en de eerste brief aan de Korinthiërs werd de gemeente voor gehouden wat de geestelijke gevolgen zijn van het verlaten van Gods weg. Deze dominee is volop in het nieuws vanwege zijn oproep om het geestelijk gezag van de synode niet meer te erkennen. Met de gemeente kon ik de boodschap van die morgen omhelzen en als bemoediging zou je dat de ontroerde spreker zelf ook nog willen doen. Zulke moedige mensen moeten volop in ere gehouden worden.

ALLES TEVERGEEFS

Wij eindigden ons vorige opinieartikel vanuit een bewogen verontwaardiging over de radicale afwijzing van Den Heyer van het plaats-bekledend lijden en sterven van de Here Jezus. Als hieraan getornd wordt heeft elke andere discussie geen enkele zin. Waarom zouden we ons druk maken om de een of andere vorm of betekenis van de doop? Waarom zou er gediscussieerd moeten worden over de vrouw in het ambt? Of zelfs over de Opname van de gemeente e.d. Als getornd wordt aan het verzoeningswerk van Christus is ook elke discussie over de Kerk en het Kerk-zijn ijdelheid der ijdelheden.

DE SYNODE-PREASES

Ds. Dolf verschuilt zich nu achter allerlei positieve uitspraken die de synode onder zijn leiding heeft gedaan. Hij neemt in navolging van de meerderheid van de onderzoekscmissie het op voor de geleerde Den Heyer, die toch maar velerlei noties over verzoening uit de Bijbel weet te halen. Ondertussen wordt dan verzwegen dat Den Heyer het plaatsbekledend verzoeningswerk van Christus pertinent afwijst: "Hoe kan de dood van iemand in een ver verleden voor mij, die vele eeuwen later leeft, heil en redding betekenen?" Hoe in de wereld is het dan mogelijk dat beweerd kan worden dat hij zich hiermee niet buiten het belijden van de kerk der eeuwen heeft geplaatst?

DS. VAN VLIET

In zijn preken en in zijn schrijven laat ds. Van Vliet er geen twijfel over bestaan, dat de synode een brug te ver is gegaan, want met hun beslissing is men een plurale kerk geworden. Pluraliteit is het naast elkaar laten bestaan van onderscheiden waarheden (niet te verwarren met pluriformiteit). Deze waarheden moeten dan als gelijkwaardig naast elkaar hun recht van bestaan hebben, onder het

principe: "Ieder heeft zijn eigen waarheid". Dit soort pluralisme tast de basis van het gelovig-zijn en het kerk-zijn aan. Wie hier de deur voor open zet kan de kerk wel opheffen.

REDDEN WAT ER TE REDDEN VALT!

Is het voldoende om binnen de structuren te blijven van een dergelijke ontkenning en toch samen verder te gaan? Is het laf om zo'n structuur vaarwel te zeggen? Er worden nu nog allerlei wanhopige pogingen gedaan om ondanks alles binnen de synodale structuur te blijven. Om alleen de bestuurlijke kant van de synode te erkennen. Om zich daarbij wel aan het geestelijk beleid te onttrekken. Om de Here God aan te roepen Zich toch nog te ontfemen over de afgedwaalde gereformeerde kerken. Redden wat er nog te redden valt?

CONCLUSIE

Eind zestiger jaren gaf ik naast andere vakken ook godsdienstlessen aan de toenmalige Mulo. Als geleide gebruikte ik voor mijn voorbereiding op die christelijk nationale school een boek van de dogmaticus Bavinck, om mij enigszins veilig te stellen tegen eventuele beschuldiging doperse ideeën te verkondigen. Het ging mij om het hart van het Evangelie. Hoe zeer verbaasd was ik een telefoontje krijgen van een gereformeerde hoofdonderwijzer ener Lagere School, waarin mij duidelijk gemaakt werd, dat hij zijn dochter niet langer blootgesteld wenste te zien aan mijn lesgeven in godsdienstonderwijs. Er was voor mij maar één oplossing en dat was het lezen van het boek van dr. Kuitert: Verstaat gij, wat gij leest. Na dertig jaar vinden we hiervan nu de vrucht. Het is de vrucht van onrijpe druiven, die het bederf hebben ingezet. Dat bederf woekert voort, omdat het nooit een echt halt is toegeroepen. Het is de grote Tegenstander gelukt via de structurele benadering van het Kerk-zijn de plaatselijke gemeente in de greep te krijgen en danig te verzwakken. Hadden de afgescheidenen, de dolerenden en de bezwaarden ooit misschien een reden om het synodale juk van zich af te werpen, toch is de situatie nooit zo urgent geweest als nu. Een plaatselijke gemeente zal zich geestelijk alleen dan kunnen ontplooiën, als ze besluiten van een afvallige synode naast zich neerlegt.

Waarom dan niet radicaal de synode zelf naast zich neerleggen, met alles waar ze voor staat?

Joop Schotanus

29. Lezers in de pen

Het is weer eens tijd om tijd te nemen om te reageren op wat brieven e.d. Allereerst wil ik even ingaan op AHC te D en met hem allerlei anderen, die ons boekjes, brochures en artikelen toezenden met de vraag hen te laten weten wat we bij Het Zoeklicht van de inhoud denken. Natuurlijk waarderen we het dat men ons oordeel op prijs stelt, maar afgezien hiervan moeten we opnieuw: meedelen dat ons tijd en mogelijkheden ontbreken om hierop in te gaan. Dit geldt ook de gevraagde boekbesprekingen. Soms wordt er ook gevraagd wat wij denken over het een of ander uit Uitdaging of Visie. Misschien hebben we daar wel gedachten over, maar niet de gelegenheid of dispositie om daarop te reageren. U hebt ook de volle vrijheid om ons krantenknipsels toe te zenden, zolang het maar vrijblijvend is.

BJ te B laat ons aan de hand van het radiowerk van Trans World Radio weten dat we ons moeten voorbereiden op de dingen die komen gaan en bereid moeten zijn als ze komen. Natuurlijk zijn we het met hem eens, want daar gaat het ons eerst en vooral om in Het Zoeklicht. We kregen al een tijdje geleden een heel uitvoerige brief van HS te H, waarin eigenlijk alles staat wat al in HZ verkondigd wordt. Dus met andere woorden zouden we mogen zeggen dat we zijn brief zien als een bevestiging van onze boodschap. Dat geeft ons een goed gevoel. Met hem willen we allen bedanken voor brieven en kaarten die ons bemoedigen in onze bediening.

Van iemand uit KaZ kregen we een verhaal over z'n levensgang langs verschillende gemeenten. Zijn vrouw nam een Zoeklicht mee van een leestafel uiteen gemeente en ze hebben weer een goed evenwicht gevonden en zich ondertussen zelf geabonneerd op Het Zoeklicht. Zeer bemoedigend!

JZ te A vindt Het Zoeklicht over het algemeen wel interessant, maar kan geen begrip opbrengen voor het feit dat we in onze publicaties rekening houden met de christelijke feestdagen. Als we waarschuwen voor Babylon, waarom ons dan niet afscheiden van de christelijke inzetten, die in de loop der kerkgeschiedenis uit het afvallige Babylon zijn voortgekomen?

GvK te V maakt ons attent op wat er gaande is in de digitale technologie en het gevaar van overal waargenomen te kunnen worden. We zijn er ons van bewust en willen ons vertrouwen op de Heer stellen.

HFB te M volgt de inhoud van Het Zoeklicht zeer kritisch en maakt in een uitvoerige brief enkele kanttekeningen over het laatste nummer van onze jaargang. Het beste is waarschijnlijk om zijn brief te laten rondgaan langs de betreffende schrijvers en dat ieder er iets in zal vinden wat op hem van toepassing is. In ieder geval zullen we zijn meningen over een en ander respecteren, maar we mogen ook van hem verwachten dat wij er prijs op stellen onze eigen mening te mogen doorgeven aangaande Israël, het Nieuwe Jeruzalem, het Evangelie van het Koninkrijk e.d. Verder waren er nog enkele brieven over het onuitroeibare twistpunt van de Sabbat, waar we reeds eerder over schreven. Ook over de Drie-eenheid ligt er nog wat post. Misschien dat we daaraan nog eens aandacht kunnen schenken in ons Opinie-artikel.

Joop Schotanus

30. De grote ommekeer

Met Pasen gaat het om het hart van het Evangelie. Het gaat om de allerbelangrijkste waarheid in de Schrift. Als theologen, of wie dan ook, de waarheid van Pasen eruit halen, dan snijden ze het hart eruit en dat betekent dat er voor hen een dood lichaam overblijft. Voor hen alleen nog bruikbaar als een soort anatomische les. Als de Here Jezus de beker laat rondgaan bij de instelling van het Avondmaal, dan spreekt Hij van het bloed van het Nieuwe Verbond, dat vergoten is tot vergeving van zonden. Het gaat om de vereenzelviging met het verzoeningswerk van Christus. Daar zitten twee aspecten aan. Het betekent enerzijds verlossing van het zondige leven uit het verleden en anderzijds om voortaan op het spoor gezet te zijn van een heerlijk nieuw leven. 'Christus in u, de hoop der heerlijkheid'.

HET BEGIN VAN EEN NIEUW LEVEN

Het leven van een christen begint als iemand bij Christus terecht komt, want wie de Zoon heeft heeft leven en wie de Zoon niet heeft heeft het leven niet. Er zijn heel wat verschillende manieren om bij de Here Jezus terecht te komen. Waar het op aankomt is een reactie op het aanbod van verlossing in Christus. Hoe en wanneer en wat de aanleiding ook was, is niet bepalend. Hoe rustig of hoe spectaculair, hoe bewust of onbewust het in eerste instantie ook geweest is, doet er niet toe. Als het heeft plaats gevonden zal het openbaar worden. Bovengenoemde levensverandering meemaken vooronderstelt enige kennis hebben van de kern van de boodschap van de Schrift. Dat is onmisbaar voor het aannemen van Christus als Heiland en Heer. Het is onmogelijk om de Here Jezus als Heer van ons leven te erkennen als we niet zouden geloven in wat de Bijbel zo duidelijk leert n.l. Zijn opstanding uit de doden. Dat is de veelvuldige boodschap van de verkondigers in het boek der Handelingen. Dat is de kernboodschap uit het hele Nieuwe Testament. Dat kan ieder normaal-denkend mens al lezend ontdekken. Je hebt zelfs geen geleerden nodig om daarvoor een aparte confessie op te stellen. Onze belijdenis is heel eenvoudig: Er is een levende Heer, die ons uitnodigt Hem als Heer te erkennen. Die door de Heilige Geest verbinding met ons zoekt. Als we ons gewonnen geven betoont hij Zijn aanwezigheid en werkzaamheid. Verder mogen we uit de beschrijvingen van de Evangelien weten dat Hij volkomen betrouwbaar is en reeds de uitnodiging deed aan de mensen om zich onder Zijn gezag te stellen. Als we van deze wetenschap doordrongen zijn zullen we tot Hem willen komen om door het geloof in Hem kind van God te worden. Zijn woorden gelden nog steeds: 'Komt allen tot Mij die vermoeid en belast zijt en Ik zal u rust geven' en 'Ik ben het licht der wereld. Wie Mij volgt zal niet in de duisternis wandelen, maar het licht des levens hebben'.

ALS JE EENS WIST

Het maakt niet uit hoeveel kennis iemand heeft van het Evangelie en wat hij of zij over de Here Jezus weet, als er geen persoonlijke reactie plaats vindt zal het iemand geen werkelijk heil schenken. Men kan weet hebben van het verzoeningswerk van Christus in Zijn dood en opstanding en toch geen deel hebben aan dat verzoeningswerk. De wil van de mens moet zo overweldigd en aangesproken worden door het ontdekken wie Jezus werkelijk is dat de persoon niet anders kan dan reageren. Dit is de synthese die uitstijgt boven alle tegenstelling over de leerstellingen van het behoud. Dit overstijgt Gomarism en Arminius, de remonstranten en de contra-remonstranten. Als je door Woord en Geest werkelijk tot de ontdekking komt wie Jezus is, kun je niet anders dan Hem vragen om je leven binnen te komen. Dat binnenkomen doet Hij als er een volkomen overgave aan Hem is. Alleen via deze weg van Christus geeft de Here God een verbinding met Zichzelf, de Bron van levend water.

GEEN ANDERE WEG

Men wordt geen christen, omdat men verstandelijk instemt met de historische feiten van het Evangelie. Ook niet met het erkennen van de waarheid van kruis en opstanding. Zelfs ook niet met de juiste uitleg van die feiten. Nog minder door het aanhouden van de bijbelse moraal en het in praktijk brengen van bijbelse wetten. Men wordt ook geen kind van God door te proberen rechtstreeks een verbinding te zoeken met de Here God en Hem te behagen buiten Christus om. Er is voor u en mij maar een weg om christen te worden en dat is Hem te erkennen als Heer. Als Degene, die na de Augiusstal van ons leven gereinigd te hebben, het voortaan absoluut te zeggen mag hebben over ons. Dat doet Hij dan door Zijn Geest. Hij schenkt ons dan een leven van een totaal andere kwaliteit dan ons oude leven. Dit wordt 'eeuwig leven' genoemd. Het is eeuwigheidsleven!

PAS EEN BEGIN

Dit is echter pas een begin. Petrus zegt 'Verlang als pasgeboren baby's naar de onvervalste melk van het Woord, opdat gij daardoor moogt opwassen'. Een pasgeborene is al een persoon, maar er moet nog heel wat geleerd worden en er moet een toename zijn in geestelijke groei. Opwassen om volwassen te worden. Er is een openbaring van nieuw leven in iemand die pas wederom geboren is, maar er ligt nog heel wat in het verschiet. De eerste kenmerken bij allerlei getuigenissen in 'God verandert mensen' zijn heel vaak een overgang van onrust naar rust, van onbehaaglijkheid naar innerlijk genoegen en welbehagen, van opstandigheid naar overgave aan Gods wil. Zijn Geest getuigt met onze geest dat wij kinderen Gods zijn.

HET GETUIGENIS VAN DE GEEST

Het getuigenis van de Geest beschermt ons tegen de ontkenning van het Paasgebeuren. Het getuigenis houdt in dat Jezus leeft. Wij zongen het vijftig jaar geleden al in de JNVC-kampen op Het Brandpunt in een lied waarvan de laatste regels zijn: Gij vraagt mij, hoe ik weet Hij leeft. Hij leeft, leeft in mijn hart! Toch is er een synodale commissie die in meerderheid tot de conclusie komt dat professor Den Heyer met zijn ontkenning van het verzoeningswerk van Christus, toch nog binnen de grenzen van het kerkelijk belijden is gebleven. Je hoeft dus niet heel geleerd te zijn om te ontdekken in het Nieuwe Testament dat dood en opstanding van Christus het hart van het Evangelie zijn, maar je moet wel heel geleerd zijn om met allerlei wisseltrucs en verdraaiingen de kern van het Evangelie te ontkennen. Dat is de commissie dan ook gelukt. Zelfs de bescherming van een gedetailleerde geloofsbelijdenis en het ondertekeningsformulier is geen garantie meer voor het instandhouden van de zuivere leer. Vanuit een praktisch uitgangspunt gezien is de toepassing door de Heilige Geest van een zo voor de handliggende boodschap van de Bijbel aan het hart van de mens het belangrijkste. Een verstandelijke instemming is ontoereikend, tenzij wij het gezag van de Heilige Geest in onze leven kennen en ervaren. Alleen de Heilige Geest kan Pasen tot een levenswerkelijkheid maken. Pasen en Pinksteren vallen voor ons op één en dezelfde dag.

Joop Schotanus

31. Ontwikkelingen in kerk en theologie

De aandachtige lezer van ons blad zal ontdekt hebben dat het ons erom gaat om de vinger te leggen bij bepaalde ontwikkelingen in kerk en theologie. Het gaat ons niet om kritiek op mensen of kerken. Wij zoeken daarbij vaak ondersteuning bij wat mensen uit die kerken zelf te berde brengen. We hopen dat in deze ontdekkingstocht wij samen positieve ontwikkelingen op gang mogen helpen brengen en waar mogelijk negatieve situaties en ontwikkelingen tegen te gaan. Daarbij heeft de Bijbel zelf altijd het laatste woord. Wij zelf en ook onze voorlopers bij Het Zoeklicht vallen onder de beoordeling van het Woord. Overigens heeft de visie van Het Zoeklicht zich lang niet alleen beperkt tot de kring van de lezers. Een groot deel van de evangelische christenen in onze wijde wereld delen de visie van de Opname van de Gemeente en de toekomst van Israël. Overigens ook in reformatische kringen waren er inzichten over de toekomst, die later de volle instemming kregen van onze oprichter.

VOORBEELDEN

Vanuit de Nadere Reformatie en het Réveil komen we volop interessante ontwikkelingen tegen, die aantonen dat het zich bezig houden met de bijbelse toekomst niet een soort hobbyïsme van enkele personen was. We noemen even een paar namen.

Van de oudschrijver Wilhelmus à Brakel is bekend dat hij vele bladzijden heeft gewijd aan de beschrijving van de toekomst voor het letterlijke volk Israël en de landbelofte. Ds. Harry Bultema heeft aan het begin van de vorige eeuw laten zien dat vele zeer erkende theologen en voorgangers, ook uit reformatorische kring, heel duidelijk uitkwamen voor wat wij vandaag de Zoeklichtvisie noemen.

VISIE OP HET VERBOND

We weten dat ds. Jan de Liefde, de oprichter van o.a. het Heil des Volks, veel moeite had met mensen, die beweerden de Bijbel goed te kennen en toch deze toekomstvisie niet met hem deelden. Dit leidde zelfs tot een verbreking van de contacten met de eerste baptisten in ons land (die toen nog sterk onder invloed van de Duitse baptisten stonden). Hij was bij een bezoek aan hem in Zutphen zeer teleurgesteld in de Duitse broeders, omdat ze geen inzicht hadden in het herstel van Israël en de verwachting van het duizendjarig Vrederijk. Hij ontdekte dat ze geen inzicht hadden in het dubbele verbond dat God met Abraham gesloten had. Het verbond voor het letterlijke Israël met de landbelofte en het geestelijke verbond, waarin alle volken der aarde in Christus gezegend zouden worden. We hebben het over 1845! Als ze volgens hem geen oog hadden voor de letterlijke vervulling van de Oudtestamentische profetie, dan zouden ze op andere punten van bijbeluitleg ook wel niet helemaal betrouwbaar zijn. De broeders waren bij hem op bezoek gekomen in de verwachting dat hij zich zou laten dopen, maar dat deed hij niet, omdat hij hun standpunt veel te strak en eenzijdig vond. Parallel aan ontwikkelingen aangaande de visie op de toekomst, komen we in de geschiedenis voortdurend spanningen tegen aangaande de visie op het verbond.

Als we wat dieper duiken in de geschiedenis van de kerk der eeuwen, dan weten we dat, ook al dacht men in Dordt het laatste woord over het verbond te hebben gesproken, dit beslist niet zo bleek te zijn. Niet alleen bij de oorspronkelijke leiders van de Nadere Reformatie, ook bij de mensen van het Réveil en vooral ook bij de afgescheidenen was er een voortdurende discussie over de manier, waarop men over de verzoening mocht spreken. Als het ging om het aanbod van genade dan gold dat toch de hele wereld. In het catechismus-antwoord 37 staat toch heel duidelijk dat Christus geleden heeft 'het ganse menselijke geslacht'. Als het hierom ging beschouwde Jan de Liefde zich gereformeerd, maar verder was zijn geestelijke ligging meer vrij evangelisch. Hij had geen goed woord over voor de mensen die door vei draaiing probeerden het catechismus-antwoord alleen te laten gelden voor een bepaald deel van de mensheid. Alsof God niet de hele wereld lief had en alsof het aanbod van de genade niet ieder mens zou gelden (nog helemaal afgezien van het geheimenis van hun reactie daarop).

DOORWERKING

De afgescheidenen voelden zich vaak zeer verwant aan de mensen van het Réveil. Ze bleven relaties onderhouden met deze mensen die toch nog in de Hervormde kerk bleven (omdat je naar hun zeggen een zieke moeder niet in de steek mocht laten). Wat de staat der Nederlanden deze afgescheidenen heeft aangedaan was verschrikkelijk. We kunnen weten van de verhalen van vervolging en inkwartiering. Vaak hele gemeenten vertrokken naar Amerika. Hun leiders waren daar o.a. Scholte en Van Raalte. Nog afgezien van de vele moeiten die de afgescheidenen hier in ons land hadden ging de strijd om de waarheid gewoon door.

Terwijl de politie buiten op wacht stond bij de gemeentelijke vergaderingen waren deze samenkomsten niet altijd het voorbeeld van christelijke liefde.

Er werd onderling veel strijd gevoerd o.a. over uitverkiezing en het aanbod der genade. Het is bekend dat deze strijd ook voortwoekerde in de nieuwe wereld. Scholte stond bovendien bekend om zijn zogenaamde chiliastische visie op Israël. Dit was dus lang voor de tijd van Johannes de Heer.

TERUG NAAR NEDERLAND

Is de strijd over het verbond nu uitgewoed? Tijdens het laatste jaar van de oorlog heeft het nog een kerkscheuring teweeg gebracht. Ondertussen gaan er stemmen op of het allemaal wel de moeite waard is geweest. Formeel mogen we er w.s. vanuit gaan dat de vrijgemaakten wel in hun recht stonden, maar wat was er veel onderlinge pijn. Ik herinner me dat zelfs op de begrafenis van mijn grootvader die pijn werd gevoeld. De hele familie lag uit elkaar. Gelukkig is er veel aan het veranderen. Het gereformeerde gezinsblad heeft daar een positieve invloed op. De radio- en televisiepreken waren een tiental jaar geleden nog duidelijk herkenbaar vanwege de nadruk op het verbond. Nu worden er vragen gesteld waarom de prediking van het verbond aan krediet verloren heeft. Dat zijn ontwikkelingen die wij signaleren en waar we blij om mogen zijn.

Waar zijn die ontwikkelingen begonnen? Bij de zendingsmensen, die met de wereldwijde evangelische beweging in aanraking kwamen? Bij de professoren, die nieuw licht kregen op de Bijbel? Bij de journalisten, die met evangelikale en congregationalistische predikers in aanraking kwamen? Ja, deze hebben allemaal hun invloed gehad. Even terug naar de professoren. Professor Trimp geeft in 1989 een ruimere visie op het verbond. Voor mij een recente geweldige ontdekking, omdat ik me daar wel in kan vinden. 'Het verbond is een levende en persoonlijke relatie, waarin liefde en genade van God aan het licht komen. Als je dit verbindt aan het verzoeningswerk van Christus dat mag gelden voor het ganse menselijke geslacht, dan word je uitgetild boven de controverse van Gomarism en Arminius, oftewel boven de strijd tussen remonstranten en contra-remonstranten.

Hieraan kan toegevoegd worden de nieuwe gedachten-ontwikkelingen in verband met de recente uitspraken over de belofte-eisverhouding. De Nieuwtestamentische onhoudbaarheid van deze constructie in het licht van de ware betekenis van genade en de vrijheid in Christus sluit het strikte kerkelijke verbondsdenken uit. Hiermee zullen de muren tussen reformatorischen en evangelischen kunnen vallen en zo komen we dichter bij de eenheid, die we toch allemaal hoog in het vaandel dragen. Hadden onze voorvaders hier maar meer oog voor gehad!

Dan was het nageslacht waarschijnlijk veel pijn en verdriet gespaard gebleven.

Joop Schotanus

1. Het evangelie als fundament

Weten we nog wat we geloven? Kunnen we het nog onder woorden brengen? Durven we dat, hoorbaar en publiekelijk? Zouden onze christelijke leiders hierin niet het voortouw moeten nemen? Dit zijn de vragen waarmee men zich op een voorgangersconferentie op De Bron in Dalfsen heeft bezig gehouden. Deze conferentie werd georganiseerd door Het Platform: 'Geloven in de toekomst'. Men heeft samen nagedacht over een zeer uitgebreide Verklaring van het Evangelie met als thema: Wat geloven wij? Vele evangelische leiders hebben zich door hun handtekening verbonden aan deze Verklaring. Op de conferentie werd een boek gepresenteerd 'DIT GELOVEN WIJ!' Het gaat om de uitwerking van 18 stellingen, die als ijkpunten dienen ter verantwoording van het geloof.

DE BENADERING

Wat opvalt bij het doorlezen van de 18 stellingen is dat er niet in directe zin verwezen wordt naar 'Schrift en Belijdenis', zoals we dat veelal gewend zijn in Nederland. Dit heeft tot gevolg, dat de eenheid die men nastreeft dan ook veel verder reikt dan bijvoorbeeld alleen de gereformeerde gezindte. Voor de evangelicalen valt het fundament van de kerk niet samen met Belijdenisgeschriften. Het gaat om het omgaan met christenen uit allerlei kerken. Men verwijst in de stellingen voortdurend naar de kern van het Evangelie, zoals dat in het Nieuwe Testament te vinden is. Het gaat dus om het Evangelie.

HET EVANGELIE

Heel wat stellingen beginnen met: We verklaren dat het Evangelie enz. Om te voorkomen dat men toch nog niet duidelijk genoeg zou zijn, stelt men tegenover elke positieve benadering, ook de negatieve kant ervan. Door ook duidelijk te maken wat het dan niet betekent, komen 'waar en vals' tegenover elkaar te staan. Men zou de stellingen de 18 artikelen des geloofs kunnen noemen. In de woorden van Paulus is het het Evangelie 'naar de Schriften'. Het moet een Evangelie zijn dat in alle opzichten overeenstemt met wat de Schrift van dat Evangelie zegt. Het Evangelie is het fundament, waar we naar op zoek zijn. Het Evangelie wordt uit de Schrift openbaar.

DE HOEKSTEEN

Als er gesproken wordt over het Evangelie als fundament, dan is Christus de hoeksteen in dat fundament. Via de Schrift kom je bij het Evangelie als fundament van eenheid. Niet slechts dat je gelooft, maar ook wat je gelooft. Via dat Evangelie kom je bij Christus, het allesbeheersende centrum. Paulus spreekt van het geloof 'naar mijn Evangelie en de prediking van Christus'. De oproep is om in geloof tot Hem te komen (1 Petrus 2:4). We missen het doel als de Schrift ons niet brengt bij het Evangelie en als het Evangelie ons niet brengt bij het geloof in Christus. Het is de bedoeling om via de stellingen ons geloof duidelijk en helder te formuleren. Niet alleen om anderen er mee te bereiken, maar ook om elkaar in het ware geloof te herkennen en te erkennen.

STOOTKRACHT VAN DE VERKLARING

Het is natuurlijk niet ondenkbaar, dat gelovigen bepaalde aspecten, die hen dierbaar zijn niet sterk genoeg benadrukt vinden. De aanbeveling om er achter te staan gaat ervan uit dat we één zijn in het meest essentiële. Dat er vrijheid mag zijn in het minder wezenlijke en dat er liefde openbaar wordt in alles. Het zou de verklaring ontkrachten als we zouden proberen er dingen aan toe te voegen, waardoor anderen zich er weer van zouden distantiëren. De kracht van eenheid ligt in het bewustzijn van de gelovige Christus toe te behoren en daarom ook toebehoort aan elke andere gelovige in Christus.

DE PRESENTATIE VAN DE VERKLARING

De waarachtig gelovige kan zeker instemmen met de Verklaring en mij dunkt dat er geen enkel bezwaar hoeft te zijn tegen de ondertekening ervan. Men zal dit met een gerust en blij hart kunnen doen. Ook de initiatiefnemers zullen bij de massa wel vertrouwen inboezemen. Maar het kader waarin men de Verklaring aan de man wil brengen zou wel eens vraagtekens op kunnen roepen. Om daar kritiek op te hebben stelt men zichzelf wel de voorwaarde om met een beter alternatief te komen en dat lijkt me nog niet zo gemakkelijk. De presentatie is ingekaderd in het project Geloven in de Toekomst. Dit doet de vraag opkomen: Hoe mag die toekomst er dan wel uitzien? Zou de schoen daar kunnen wringen? Is het beeld van die toekomst nog hetzelfde als van de negentiende eeuw, dat de huidige bedeling uiteindelijk vol zal zijn van de heerlijkheid van het Evangelie of het beeld van een steeds donkerder wordende toekomst, die uitloopt op de wederkomst van Christus, waarin we blijven voldoen aan de opdracht van de Here Jezus om het Evangelie te allen tijde en op alle plaatsen uit te blijven dragen. Met des te meer nadruk zullen we via Het Zoeklicht graag licht willen verschaffen over die toekomst.

Staan we ervoor? Als evangelicalen uit de Reformatie en van de Evangelische Bewegingen mogen we voor elkaar instaan, over elkaar waken, voor elkaar zorgen, voor elkaar bidden, ons overal in liefde en waarheid naar elkaar uitstrekken, omdat we één familie zijn, één in de Heilige Geest en één in Christus. Zijn we blij als het onze medegelovigen goed gaat? Zijn we verdrietig als er iets mis gaat in de onderlinge verhoudingen? Kennen we de bediening van de Geest? 'Daarom, nu wij deze bediening hebben, verliezen wij de moed niet' (2 Cor. 4:1).

zie: www.ditgelovenwij.nl

Joop Schotanus

2. Verzoening en bevrijding (1)

U herkent de titel hierboven als die van het boekje door Het Zoeklicht uitgegeven. Een broeder heeft tamelijk uitvoerig op de inhoud van de brochure gereageerd met opmerkingen en vragen, die wellicht ook bij anderen zullen leven. Het was verheugend te vernemen dat een Hervormde predikant het boekje gebruikt voor z'n winterbijbelkring. Verder waren er nog enkele reacties in de trant van: Wie kan er nu zo leven? Of: "Dit klopt niet helemaal met onze reformatische uitgangspunten". Deze laatste reactie heeft mij er toe geleid om in nummer 23 van Het Zoeklicht de boeken van Aad Kamsteeg aan te bevelen over de Genade die mensen

verandert. Ik wil hierbij graag ingaan op bovengenoemde vragen en opmerkingen van eerstgenoemde broeder.

1. Er is maar weinig verwijzing naar het Oude Testament en dat is toch ook de Bijbel?

Dat er weinig verwijzing in de brochure is naar het Oude testament zou niemand hoeven te bevreemden, want de hoofdgedachte is de verzoening en bevrijding door Christus. Als Paulus de Efeze-brief schrijft over de Gemeente van Christus dan vinden we daar heel weinig verwijzingen naar het Oude verbond, terwijl in de brief aan de Galaten er weer heel veel staan, omdat het onderwerp zich daartoe leent. De Oudtestamentische gelovige kende nog niet het leven van de inwonende Christus als zodanig. In de brochure gaat het om de Nieuwtestamentische geloofswandel en onze positie in Christus. De God van het Oude Testament is niet een andere God, maar Zijn programma met het theocratische Israël is zo totaal anders, dan met zijn Nieuwtestamentische Gemeente. Daarom is Zijn benadering ook totaal verschillend. Het is te vergelijken met twee totaal verschillende computerprogramma's, die ondanks overeenkomsten een heel verschillende aanpak vereisen.

2. Broeder Schotanus zou moeten lezen wat professor Velema schrijft over Wet en Evangelie!

Als het gaat om wet en evangelie, dan is dat wáár voor de Oudtestamentische benadering, waarvoor een theocratische regeringsvorm de wet het hoofdthema is. Bij de Gemeente van Christus valt de theocratische regeringsvorm weg, want de Gemeente valt niet samen met staats - en landsgrenzen of nationaal bestuur. Overigens kan ik laten weten dat ik wel aardig op de hoogte ben van het standpunt van dr. Velema uit de Beknopte Dogmatiek van 'Velema en Van Genderen'. Ik heb zelfs door die kennismaking een grotere huiver gekregen voor de verstengeling van wet en evangelie, evenals voor de combinatie van belofte en eis.

Dat brengt mij er toe om in onze huidige bedeling te spreken van wet of evangelie. Paulus maakt aan Timotheus duidelijk dat, wanneer het gaat om de wet, het wel een groot verschil is of je te maken hebt met gelovigen of ongelovigen. Dit verschil is er eveneens tussen gelovigen die naar het vlees of die naar de Geest wandelen. In de brochure van onze hoofdredacteur over het "leven door de Geest" wordt benadrukt dat de gelovige die naar de Geest leeft mag leven vanuit de nieuwe schepping (uit het leven van Christus). Oftewel in overeenstemming met Romeinen 8.

3. Moet je je niet steeds meer bewust worden van je zondige aard?

Onze toenemende gevoeligheid en bewustwording van de zonde (dat we niet openbaren wat we zijn in Christus), komt voort uit de aanwezigheid van Christus in ons. Het is een gevolg van de nieuwe natuur, die we in Christus deelachtig zijn geworden. Mijn zondebesef komt juist voort uit mijn nieuwe identiteit in Christus.

Nadat de wet en de overtuiging van de Heilige Geest mij in mijn hulpeloosheid tot Christus heeft gedreven, neemt Christus het in mij over. Het is niet de bedoeling dat ik gericht ben op eigen bekwaamheid, maar ik mag ontdekken, dat ik niet meer uit mijn oude natuur leef. Dan ga je ontdekken dat er bevrijding is van de moeite en strijd die inherent is aan het zelf presteren en dat de basis van het nieuwe levenspatroon 'het nieuwe overwinnende leven in Christus' is. Voor dat normale christenleven kunnen we opnieuw verwijzen naar Romeinen 8. Vanuit het leven naar het vlees van Romeinen 7, dat gericht is op zelf doen (24 keer "ik"). kom je dan uit wanhoop terecht bij het "code zij dank die ons te allen tijde de overwinning in Christus" kan schenken. Het is jammer dat onze dankbaarheid vaak niet verder reikt dan de vergeving van zonden en zich niet uitstrekt tot een onuitsprekelijke dankbaarheid voor de nieuwe mogelijkheden die we in Christus hebben verkregen. Alsof de Here Jezus alleen maar gekomen zou zijn om vergeving van zonden mogelijk te maken. We lezen toch al maar dat Hij kwam om in ons de werken van de Tegenstander te verbreken en door Zijn Geest overwinning mogelijk te maken. Dat Hij kwam om ons te kunnen vrijwaren van de invloed van de oude mens en de nieuwe mens in ons te scheppen, door de vereenzelviging met Zijn dood en opstanding (Rom. 6).

4. Het lijkt dat de genade voor evangelische christenen zo goedkoop is!

Hoe algemeen bekend de term "goedkope genade" ook moge zijn, kan ik er eerlijk gezegd heel weinig mee. Want wat de menselijke kant van de genade betreft kan er helemaal geen sprake zijn van goedkoop. Genade is kosteloos, terwijl van Gods kant het Zijn Zoon heeft gekost. Als we er maar voor oppassen dat we ons zondebesef beschouwen als verdienstelijk voor het heilig oog van God. Ondertussen merken we dat we vanuit het nieuwe menszijn steeds gevoeliger worden voor die dingen die niet bij het leven in Christus horen en dat we met de oplossing daarvan ook ogenblikkelijk raad mogen weten. Als we verschijnselen tegenkomen die dan meestal geduid worden als goedkope genade, kan men beter spreken van een gemakkelijk geloof. Bij een gemakkelijk geloof denken we meer aan een soort onverschilligheid in het omgaan met de dingen van de Here.

5. Leert ook de Here Jezus ons niet te bidden: vergeef ons onze schulden?...

Ja, om van daaruit terecht te komen bij wat in 1 Johannes 1 zo duidelijk uitgewerkt wordt. Erkenning van schuld (belijden) voor het aangezicht van God en dan vergeving en reiniging ervaren. Maar tegelijkertijd weten we dat de Here God kijkt naar de intentie van ons hart. Als wij onze naaste de schuld vergeven dan gaat het om weer een zuivere relatie met hem of haar te verkrijgen. Als de Here God ons onze schulden vergeeft, dan gaat het om een zuivere relatie met Hem te herstellen. Om welke schulden gaat het hierbij dan eerst en vooral? Wat maakt mijn hart onzuiver? Dat ik:

- a. mijn roeping niet versta, om te beantwoorden aan de bedoeling die de Here God met mij heeft, om te zijn die ik in Christus ben, (dat is schuld),
- b. niet leef in overeenstemming met mijn rijkdom die ik in Christus bezit, (dat is schuld),
- c. mij niet open stel voor het geheim van het vrucht dragen door de Geest, (dat is schuld),
- d. geen aanspraak maak op de kracht, die Hij beschikbaar stelt, (dat is schuld),
- e. niet in het licht wandel, zoals Hij in het licht is, (dat is schuld),
- f. mijn positie in Christus niet inneem, (dat is schuld).

Hierover mogen we ons verootmoedigen voor de Here. Omdat ons hart niet in alles volkomen op Hem gericht is! Hij is op zoek naar

een ongedeeld hart. Niet naar duizend en een zaken. Zelfs als je de hele wet zou houden, dan is er nog dat ene dat kan ontbreken. Een hart dat er volkomen op gericht is om de Here te volgen. Denk maar aan de rijke jongeling.

(wordt vervolgd)

Joop Schotanus

3. Verzoening en bevrijding (2)

Zoals we in nummer 24 reeds schreven zouden we deze keer opnieuw wijden aan de reacties op de brochure 'Verzoening en Bevrijding'. Een broeder heeft tamelijk uitvoerig op de inhoud van de brochure gereageerd met opmerkingen en vragen, die wellicht ook bij anderen zullen leven. Verder is het verheugend te vernemen dat het boekje ook gebruikt wordt in bijbelkringen. Het tweede deel ervan was in de Ark in Ter Apel mijn leidraad voor een heerlijke bijbelstudie week over de brief aan de Galaten, zoals we die ook in de eigen gemeente behandeld hebben. We gaan nu verder met enkele vragen en opmerkingen van een broeder, die mijn benadering hier en daar wat onreformatorisch vindt.

6. Wat doen we dan met de kleine vossen die de wijngaard bederven?

De kleine vossen worden door een broeder omschreven als: een lelijke gedachte, een onnadenkend zingen van een lied ter ere Gods, een afleidende gedachte in het gebed. Zou hij nu echt denken dat we met alles wat in ons is achter al deze kleine vuurhaarden aan moeten rennen om ze te blussen? Als we weer helemaal op de rails staan en onze positie in Christus bewust zijn, dan weten we dat we bij deze menselijke beperkingen en aanvechtingen het schild des geloofs mogen heffen om de brandende pijlen te blussen. Als we van de zonden, die we de vorige keer onder punt 5 genoemd hebben, hetzelfde zeggen als wat God er Zelf van zegt (belijden), dan heeft Hij ons weer op het goede spoor gezet en ons tegelijkertijd gereinigd van alle ongerechtigheid. De Here ziet toch het hart aan! Daarom mag mijn gebed elke keer als er iets hapert aan de gemeenschap met de Here zijn: "Here, reinig mij van alles wat de gemeenschap met U in de weg staat."

7. Zelfs in de meest heilige momenten en op grote hoogten weet ik mij een zondaar.

Zondaar? Dus zelfs op die momenten beschouwt de broeder zich als een vijand van God. Want Rom. 5:8-10 laat zien dat zondaar synoniem is met vijand. 'Toen wij nog zondaren waren' loopt parallel met 'toen wij nog vijanden waren'. Ondertussen is het mij duidelijk dat heel veel christenen zichzelf nog zondaar noemen, omdat ze nog vaak of minder vaak zondigen. Wij proberen echter al maar duidelijk te maken dat het bij ons gaat om onze nieuwe identiteit in Christus. Dat het zondigen je niet terugbrengt naar je oude identiteit in Adam. Het is niet een opklommen vanuit ons 'oude ik' naar onze 'nieuwe ik', maar een leven vanuit het 'nieuwe ik', waarbij je overtuigd raakt van zonden, juist omdat zij niet passen bij dat nieuwe in ons! Ik word me niet steeds meer bewust van het zondaar zijn maar ik word me steeds bewuster van mijn nieuwe menszijn, omdat ik merk dat ik een steeds grotere hekel krijg aan de dingen die daar niet mee in overeenstemming zijn. Daarmee zeg ik niet precies hetzelfde als onze broeder.

8. Ik denk dat de Bijbel ons leert dat er een soort wisselwerking is!

Aldus de broeder, die ook Bunyan als voorbeeld aanhaalt. Al kan de mate van vertrouwen op de Here een wisselwerking ondergaan, toch blijft als uitgangspunt onze identiteit in Christus constant. Als die wisselwerking zou betekenen dat we al maar heen en weer schommelen van vleeselijk naar geestelijk, dan doet ons dat denken aan een draaideur. Dat zou betekenen dat je je afwisselend bevindt aan de kant van Romeinen 7 en op het andere moment aan de kant van Romeinen 8. Waar blijft dan de vrede en de rust als wezenskenmerk van een kind van God? Betekent dit dat het pad van de christen altijd over rozen gaat? Het is niet een oppervlakkig 'halleluja leven'. We weten dat juist de mensen, die het verschrikkelijk moeilijk hebben, heel vaak heel intens de rust in Christus ervaren. Daar tegenover staat dat er veel christenen geestelijk instabiel zijn, terwijl ze het maatschappelijk goed hebben en op gezette tijden om vergeving van hun zonden vragen. De grote vraag is hoe bewust we met de Here vanuit onze nieuwe schepping leven. Bestaat ons leven alleen maar uit die spaarzame momenten van wroeging hebben, van vergeving vragen, van kwijtschelding ontvangen. s' Avonds bij het naar bed gaan of 's zondagsmorgens om tien over tien als er in de kerk gelegenheid wordt gegeven om je zonden te belijden in de verootmoediging? Over Bunyan gesproken. Ik vind zijn pelgrimsreis indrukwekkend beschreven en herken ook in zekere mate in mijn eigen leven deze ervaringen. Maar het 'samen met alle heiligen' betekent niet dat we allerlei ervaringen en gevoelens van medegelovigen tot leidraad van ons leven maken. Het uitgangspunt is en blijft mijn nieuwe identiteit in Christus en hoe ik van daaruit reageer op mensen, omstandigheden of op innerlijke aanvechtingen.

9. Zijn we niet tegelijk zondaar en heilige?

Door God beschouwd te worden als zonder zonde kan omdat Hij Christus voor ons tot zonde heeft gemaakt, opdat wij zouden worden gerechtigheid Gods in Hem. Dus we zijn niet tegelijk (zonder zonde) 'nieuwe mens en 'zondaar' (oude mens). Eerst waren we geworteld in Adam en nu in Christus. We hebben deel gekregen aan de Goddelijke natuur (2 Petrus 1:4). Geen huis tegen zichzelf verdeeld houdt stand. Ons zondigen brengt ons niet terug in Adam of anders gezegd 'het nog kunnen zondigen brengt ons dus niet terug in de oude status van het 'zondaar zijn'. Door onze vereenzelviging met Christus (ons geworteld zijn in Hem) zijn we afgesneden van onze oorspronkelijke 'oude natuur' (Col. 2:11). Het leven wat we nu bezitten is het leven van Christus zelf (Rom 6:2-3:6-8).

Martin Lloyd Jones zegt in zijn commentaar op Romeinen 6 over die 'oude mens' het volgende: "Dit is voor mij één van de meest geruststellende aspecten van het geloof. Wij worden nergens opgeroepen om onze oude mens te kruisigen. Waarom niet? Omdat het al gebeurd is met Christus op het Kruis. Nergens worden we opgeroepen om van onze oude mens af te zien te komen. Als we dit niet beseffen dan zal de duivel ons op een dwaalspoor zetten.

Waar we wel toe opgeroepen worden is om te blijven leven alsof we nog in Adam zijn. Laten we begrijpen dat de oude mens er niet meer is. Pas als je werkelijk beseft dat hij er niet meer is, kun je echt gaan leven zoals het bedoeld is. Dit is de Nieuwtestamentische manier om 'heiligmaking' duidelijk te maken. Ons probleem is volgens het Nieuwe Testament, dat we niet beseffen wie we zijn. We denken nog steeds dat we de oude mens zijn en we proberen hem uit te schakelen terwijl dat al gebeurd is. Hij bestaat niet meer. Als je in Christus bent, dan is dat wat je in Adam was verdwenen. IK BEN NIET MEER IN ADAM, IK BEN IN CHRISTUS!" (Tot zover Lloyd Jones) De Heilige Geest heeft zich niet verbonden aan mijn oude natuur. We zijn niet een soort Siamese tweeling. Voor de ene helft uit Satan en voor de andere helft uit God. "Geen huis dat tegen zichzelf verdeeld is zal stand houden (Matth. 12:25).

Mijn gevoelens en ervaringen van innerlijke verdeeldheid moeten een andere oorzaak hebben dan een vaak veronderstelde combinatie van 'de oude en de nieuwe mens'. God schept niet iets waardoor we een verdeeld huis worden. Dat nieuwe is de kern van ons nieuwe bestaan. Dat probeer ik in Verzoening en Bevrijding duidelijk te maken.

Samenvattend

We hoeven ons niet uit te sloven, maar mogen geloven. Het gaat niet om een al maar streven, maar sterven aan onszelf. De kern is niet onze inspanning, maar onze ontspanning. We zijn niet meer gericht op presteren, maar op reflecteren (2 Kor. 3:18). We worden niet gedwongen door de letter, maar gedrongen door de Geest. Voor de Here werken krijgt niet het accent, maar Hem door je heen laten werken wordt nu vooral belangrijk. Het is niet meer een krampachtig christenleven, maar een leven vanuit de vrijheid in Christus.

Joop Schotanus

4. Genade verandert mensen

U hebt het waarschijnlijk al begrepen: Onze titel is de titel van het boek van Aad Kamsteeg. Kamsteeg reisde de wereld door en kwam allerlei mensen tegen (vooral in Amerika) met vaak een totaal andere kerkelijke achtergrond dan de zijne. Hij bezocht kerken en theologische opleidingen. Hij ontmoette mensen die diepe indruk op hem maakten. Hij las boeken als van Watchman Nee en Martin Lloyd Jones. Hij ontdekte hun geheim, waardoor hij naar zijn gevoel beter zicht kreeg op de geestelijke werkelijkheid van het normale christen-leven. Zijn artikelen in het Nederlands Dagblad raakten doorspekt van illustraties, om die nieuwe werkelijkheid goed in beeld te brengen. Hoe groot de invloed van zijn schrijven voor zijn mensen hier in Nederland is en nog zal zijn zal de eeuwigheid openbaren.

EEN BIJZONDERE NADRUUK

Zijn nadruk ligt op een manier van leven van een christen, zoals dat eigenlijk heel vanzelfsprekend zou moeten zijn, maar door verkeerde benaderingen onduidelijk blijft. Iets wat de boventoon zou moeten voeren komt heel vaak niet duidelijk aan de oppervlakte. Wordt de vrede en de vreugde in Christus wel voldoende zichtbaar om de wereld tot jaloersheid te verwekken?

Er zijn veel mensen die op gezette tijden om vergeving vragen voor hun zonden, maar hun leven verandert er niet door. Hun vragen om vergeving lijkt een soort aanvulling op hun tekortkomingen. Kennen we een leven dat zich in alles op God richt? Of is ons leven gedeeld in een godsdienstig en een seculier gedeelte? Een stukje eigen gebied en een stukje godsdienstig gebied?

WELKE INVALSHOEK?

Is er een diep verlangen om te veranderen naar het beeld van Christus? We kunnen toch zien dat in het Nieuwe Testament dit het hoofdmotief is van de wandel in het licht. Christus kreeg wat ik verdiende en ik mag krijgen wat Hij voor mij verdiende. Er valt voor ons helemaal niets meer te verdienen. Christus is in mijn plaats getreden en heeft mij daarmee aanvaard met alle zegeningen die daarbij horen. Hoe vaak denken mensen nog in Gods gunst te kunnen komen door goede dingen te doen en de verkeerde dingen na te laten? Maar we moeten ervan doordrongen zijn dat wij van onze kant niets kunnen bewerkstelligen om bij God in de gunst te komen. Ik kan niet pas bemind worden door de Here als ik dat door mijn inspanningen heb verdiend. We kunnen ook niets doen om Gods gunst te verliezen. Gods genade is altijd groter dan mijn falen. Er staat nergens in de Bijbel dat ik niet kan falen. Wel, dat ik niets als mijn werk in rekening kan brengen, omdat mijn bekwaamheid Gods werk is (2 Kor. 3:4-6). Het bijzondere (in tegenstelling met allerlei andere godsdiensten) is mijn absolute hulpeloosheid als uitgangspunt. We kunnen zeggen dat we in het volbrachte werk van Christus geloven, maar dat staat dan niet automatisch gelijk aan het ervaren van de werkelijkheid daarvan. Echt geloven stijgt ver uit boven het "ja" zeggen met mijn verstand.

LEVEN UIT GENADE!

Hoe ziet zo'n leven uit genade er uit? Als de Here Jezus wijst op een gerechtigheid, die de gerechtigheid van schriftgeleerden moet overstijgen, dan betekent dat niet dat ik ijveriger in de weer moet zijn met de wet. Hij heeft het niet over de eerste indruk van het uiterlijk gedrag. Dat zou wel eens heel veel op elkaar kunnen lijken. Waar het de Here Jezus om gaat is het hart. De Here Jezus prikt voortdurend door mijn buitenkant heen. Hoe staat het er van binnen met me voor? Pas als ik van binnen verander door de genade, stijgt de kracht van mijn goede werken uit boven die van de vrome, religieuze mens. Er zijn christenen die erop hameren, dat ik vooral mijn best moet doen om aan de eis van de wet te voldoen. Ze spreken wel van genade, maar het is genade, maar! Genade, maar je moet wel je richten op Gods eisen. Genade, maar hoe staat het met je gehoorzaamheid. Genade, maar ik blijf de arme zondaar, die ik was. Wat blijft er dan nog over van de genade? Voor hen die mijn boekje over Verzoening en Bevrijding hebben gelezen, hebben al ontdekt dat ik in dit opzicht helemaal overeenstem met bovenstaande aanhalingen uit het boek van Kamsteeg. We kunnen beide boekjes lezen om e.e.a. nog duidelijker te verstaan. Voor dat verstaan nog een kleine toevoeging mijnerzijds.

ZONDAAR OF NIEUWE SCHEPPING

Mijn denken en doen wordt bepaald door mijn identiteitsbesef. Hoe ik mezelf beschouw. Als ik denk dat ik in wezen een arme zondaar ben, dan straalt dat ook uit. Daar zou niets mis mee zijn als we daarmee zouden beantwoorden aan Gods bedoeling. Als het onze roeping zou zijn om de arme zondaar uit te hangen, dan blijft ons niets anders te doen. Maar Paulus spreekt in Romeinen 5:8-10 over: Toen wij nog zondaars waren en toen wij nog vijanden waren. Zondaar en vijand zijn hier synoniem. De Here God ziet ons nu gelukkig niet meer als vijanden en evenmin als zondaar. Dat is niet meer onze wezenlijke identiteit. We kregen een nieuwe naam en dat is de uitdrukking van een nieuwe identiteit. We werden een nieuwe schepping. Het oude is voorbijgegaan. Het is alles nieuw geworden. Die nieuwe schepping laat mij weten dat wanneer ik zondig, ik de last die ik daarvan heb bij de Here mag brengen.

Dat de gemeenschap die even verbroken was, hersteld kan worden. Was mijn oude mens (de arme zondaar) mijn wezenskenmerk, dan zou ik geen last hebben van een verbroken gemeenschap. Nu die nieuwe schepping mijn identiteit is en ik in het licht wandel heb ik last van zonden en de drang om een zuivere gemeenschap met de Here en medegelovigen te ervaren. De mensen die zich niet onder het licht stellen kunnen ook niet echt last hebben van de verbroken gemeenschap. Paulus weet zelfs uit eigen ervaring

dat als het ik centraal staat je er ellendig aan toe bent. Hij noemt gelovigen die de zonde blijven koesteren vleselijk.

DE DRAAIDEUR MENTALITEIT

Billy Graham gebruikte om het zondigen van gelovigen te illustreren het beeld van vogels die om je hoofd kunnen vliegen. "Ik kan niet voorkomen dat ze om mijn hoofd vliegen, maar wel dat ze in mijn haren gaan nestelen". Ziet u het verschil van dingen die u overkomen en de dingen die u koestert? Iemand die gelegenheid geeft tot nestelen is dus de vleselijke christen van Romeinen 7. Daar is het een kwestie van een houding van toegeven aan, totdat je in wanhoop uitroept "Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen enz." Als je dan Gode zij dank in Romeinen 8 terecht komt ervaar je een bevrijding van het bewust toegeven aan, omdat je een kracht ervaart die je boven je eigen ik uittilt. Iemand die denkt dat er niets anders voor hem op zit dan van ogenblik tot ogenblik heen en weer te gaan tussen Romeinen 7 en 8, heeft een soort draaideur mentaliteit. Hoe is dat dan in overeenstemming te brengen met de bijbelse aanmoediging om in te gaan in de rust. Honger naar meer? Schaf de genoemde boeken aan!

Joop Schotanus

5. Samen verder, maar hoe?

Zo nu en dan volgen we in ons opinie artikel de kerkelijke gang van zaken in de een of andere denominatie in Nederland. We proberen daarbij de vinger aan de pols te houden van bepaalde ontwikkelingen die ons allen ter harte gaan. Vooral als er weer eens een landelijke vergadering is geweest van een bepaald kerkverband valt er wel weer wat te melden wat de moeite waard is. Door de melding in de pers dat vrouwen volwaardig voorganger kunnen zijn binnen de Unie van Baptisten zal menig Zoeklichtlezer opgeschrikt zijn. In heel wat Baptisten Gemeenten zijn nogal wat mensen terecht gekomen, die juist in hun eigen kerk het land hadden aan dit soort ontwikkelingen.

HOE HET BEGON

Al enige jaren heeft men in een paar gemeenten een vrouwelijke voorganger, maar onder het mom van de plaatselijke zelfstandigheid der gemeente werd dit toegelaten. Als men die gemeenten tenminste binnen de Unie wilde houden kon men eigenlijk ook niet anders. Net als bij de mannelijke beroepbaar-stelling van niet door de Unie erkende opgeleiden glipte dit in de loop der jaren uit de vingers. Dan zoekt men wegen om de bakens te verzetten. In het geval van de vrouwen had men al vele jaren het beleid dat zij toegelaten mochten worden tot de eigen theologie opleiding, oorspronkelijk met het argument dat er genoeg werkzaamheden buiten het voorgangerschap waren om te vervullen. Toen er toch een paar dames als voorganger in een gemeente terecht kwamen, moest er een oplossing gevonden worden voor een bepaalde plaatselijke erkenning. Dus werd er een Bijzondere Algemene Vergadering bijeengeroepen (om de gebruikelijke jaarlijkse AV een beetje te ontlasten) met de bedoeling om de ruimte van erkenning te geven aan die enkele gemeenten. Hierbij ging het om vooral de tegenstanders van de 'vrouw in het ambt' zover te krijgen dat ze die gemeenten, die dat wel wilden, daartoe de vrijheid en de ruimte te geven. Dat is toen min of meer gelukt onder voorwaarde dat het aan te passen reglement voor voorgangers geen landelijke consequenties zou hebben voor de andere gemeenten. De gevolgen van die beslissing gingen verder dan de tegenstanders hadden verwacht, maar het resultaat van de laatste Algemene Vergadering is dat een krappe twee-derde van de afgevaardigden met hun stemming toch de ruimte hebben gegeven die gevraagd is.

EEN ANALYSE

Terugziende op de hele gang van zaken kunnen er wel enkele conclusies getrokken worden. Het voorstel hield wel in dat er een tweedeling zou komen. Een groep die zich wel en een groep die zich niet medeverantwoordelijk stelt voor de nieuwe gang van zaken. Dit leidt tot polarisatie. Het Evangelisch Beraad (een eertijdse evangelische beweging onder de baptisten tegenover de beweging Ruimte) heeft zich toentertijd op verzoek van de Unie opgeheven om juist de polarisatie tegen te gaan. Maar ondertussen heeft die toenmalige dreigende polarisatie plaats gemaakt voor een groot gebrek aan betrokkenheid bij het Unie-gebeuren. Een onverschilligheid waarover de voorzitter van de Unie zijn beklag deed in zijn openingsrede. Het is duidelijk dat men nu het eindresultaat van de beslissing over de vrouw vooral te danken heeft aan het 'grijze midden' (we willen nu eindelijk eens af zijn van het gezeur). Nu het gepropageerde standpunt aangenomen is zal w.s. de twijfel toenemen over het belang van het lidmaatschap van deze Unie. In ieder geval zal de zozeer verlangde betrokkenheid er bij vele gewone gemeenteleden beslist niet door versterkt zijn. Hier tegenover staan ook andere ontwikkelingen in de Unie-gemeenschap. Er komt steeds meer aandacht voor gemeenteopbouw in de sfeer van Willow Creek e.d. Daarbij komt er ook meer nadruk op speciale bedieningen van vrouwen. Je hoeft geen voorstander van de 'vrouw in het ambt' te zijn om daarmee ingenomen te zijn. Dit betekent dat er best wel mogelijkheden waren geweest om meer in die richting verder te denken om daarmee polarisatie te voorkomen. Dat houdt dan ook in dat de positie van de voorganger minder gewichtig wordt om de gaven in de Gemeente tot hun recht te laten komen. De nieuwe omschrijving van 'de voorganger in het perspectief van Gemeenteopbouw' schept juist meer ruimte voor het inschakelen van vrouwen dan in het verleden. Dit had juist niet moeten leiden tot een hogere status van bepaalde vrouwen, want dit bewerkt juist het tegendeel van wat men in 'het priesterschap van alle gelovigen' wil bewerken. Men wil toch juist dat het in het gemeentelieven niet zozeer om één persoon gaat draaien?

DE ARGUMENTEN ONDER DE LOEP

Er zijn verschillende argumenten gebruikt als voorbereiding op de beslissing tot erkenning van zusters tot voorganger. Niet een bijbelse argumentatie, maar vooral het argument om vrijgestelde zusters meer rechtszekerheid te verschaffen werd onderdeel van de discussie. Waarom moest de deelname aan de centrale pensioenregelingen van de Unie zo medebepalend zijn? Ook het argument om zusters wel op te leiden en ze niet dezelfde mogelijkheden als de broeders bieden voor beroepbaar stelling speelde een belangrijke rol. Maar het besluit om eertijds de opleiding voor zusters open te stellen is tot stand kunnen komen, omdat destijds aan de gemeenten de verzekering is gegeven dat deelname aan de opleiding voor hen niet zou leiden tot het recht op voorgangerschap. Het feit dat de huidige geseculariseerde inzichten over man, vrouw en ambt wel moeten leiden tot het voorganger-schap voor vrouwen, omdat men anders de schijn van discriminatie op zich laadt, wijst op de wereldse beargumentering. Moet men in onze tijd, gedachtig aan het hellend vlak, zich daar juist niet bijzonder voor hoeden? Het gaat toch om een door God gewilde wijze van omgang tussen mannen en vrouwen! Niet in eerste instantie om wat de wereld daarvan denkt? Dit geldt toch ook voor samenwonen, abortus, euthanasie, of hij/zij en zij/zij samen in de pastorie e.d.?

HOE NU VERDER?

Ook in de pers komen we nu reeds reacties tegen van vrees voor het hellend vlak. Het gevaar van het hellende vlak is niet denkbeeldig. Wij hoeven alleen maar te kijken naar wat er bij de Bond van de Vrije Evangelischen op de agenda is gekomen in het kielzog van 'de vrouw in het ambt'. In de wirwar van de huidige situatie kent men onder de baptisten allerlei mogelijkheden: Een raad als bestaande uit:

- a. uitsluitend manlijke oudsten (diakenen en diaconessen maken dan geen deel uit van de besturende raad)
- b. of uitsluitend broeders (oudsten en diakenen)
- c. of manlijke oudsten, diakenen en diaconessen
- d. of zowel oudsten van beider kunnen en diakenen en diaconessen (aangevuld met de voorganger, indien aanwezig)

De vraag hierbij is "Hoe bewust heeft men gekozen voor een bepaalde samenstelling van de Raad en welke plaats en positie heeft daarin de aanwezige voorganger/vrijgestelde?" Verdere vragen die men zich kan stellen bij de hele gang van zaken: Was het niet dringend noodzakelijk geweest om allereerst een serieuze studie te hebben gemaakt over de hierop betrekking hebbende bijbelse gegevens? Komen de beschreven ontwikkelingen eerder uit de koker van moderne tendensen dan uit de bron van serieuze Bijbelstudie? We zijn benieuwd (of moet ik zeggen: bezorgd) in welke richting de tegenstemmende gemeenten hiermee nu denken verder te moeten gaan. In ieder geval kan men het artikel dat in de statuten en richtlijnen verwijst naar het destijds geldende reglement van voorgangers als vervallen beschouwen, zolang de gemeente nog niet heeft ingestemd met de verandering in het nieuwe reglement. Men zal aan deze ingrijpende verandering toch niet stilzwijgend voorbij willen gaan?

Joop Schotanus

6. Belijdenisgeschriften

Er zal waarschijnlijk nooit een tijd geweest zijn waar zoveel geschreven en gepraat is over de betekenis van kerkelijke belijdenisgeschriften, als in onze tijd. De afgelopen eeuwen was het voor velen haast een vanzelfsprekendheid om in de belijdenisgeschriften het naspreken van de Bijbel te zien. In de prediking kwam dat bij voortduring naar voren en gezegend de dominee, die elk jaar opnieuw ook weer nieuwe woorden kon vinden om telkens hetzelfde te zeggen. Belijden betekent toch in wezen 'hetzelfde zeggen'.

DE DEUR OP SLOT HOUDEN

Aan het einde van de 20ste eeuw volgde ik nog de HBO-opleiding theologie aan de Christelijke Hogeschool in Ede. Ik moet toegeven dat ik daar een beetje een buitenbeentje was. Maar het was heel leerzaam en bovendien nog leuk ook. In de klas als wel in de wandelgangen hebben we ons aan elkaar geslepen. Graag wil ik een bijzonder voorval in de klas aan u doorgeven, dat alles met ons onderwerp te maken heeft. Professor Noordergraaf laat aan het begin van de les weten dat hij graag met ons een nieuwe geloofsbelijdenis wil opstellen. 'Laten we de deur op slot doen en die niet eerder weer open doen dan wanneer we gezamenlijk en eenstemmig een nieuwe belijdenis opgesteld hebben'.

Van verschillende kanten kwamen er suggesties. Eerst maar eens wat onderwerpen aandragen. Onderwerpen als: geloven, de waarheid, de kerk, de Schrift, Israël, de eerste en de tweede komst van Christus enz, enz. Ik meende in mijn naïviteit dat we klaar zouden zijn als we dan heel gewoon bij elk onderwerp één of een paar Schriftgedeelten zouden plaatsen. Met 1 Johannes 1 heb je dan alles wat te maken heeft met de zekerheid van het geloof en de wandel van de gelovige toch al heel kernachtig samengevat. Dat zegt toch alles over het met God in het reine komen en met Hem in het licht te wandelen. Voor de leer over de Gemeente als lichaam van Christus zouden de eerste hoofdstukken van Efeze kunnen dienen. Maar hiermee bleek de zaak nog lang niet afgedaan te zijn. Ondertussen begrijpt u het al. We kwamen er in één lesuur beslist niet uit. De deur is niet op slot gebleven. Gelukkig mochten we er aan het eind van de les weer uit. We waren maar een paar hele kleine stapjes verder gekomen in ons denken, maar beslist niet bij een nieuwe belijdenis.

DE PAPIEREN VAN DE KERK

Ondertussen lezen we in de discussie over een nieuwe belijdenis, dat deze pas tot stand kan komen als er een hoog theologisch-geïnspireerde genie zich aanbiedt, die alle oude elementen in standhoudt en een paar nieuwe toevoegt. Het betekent dat je iemand moet vinden die kan verduidelijken wat de door de Geest geïnspireerde Paulus, Petrus en Johannes e.a. ons hebben nagelaten. Iemand die vooral tot in de kleinste details kan weten wat de Here God ons soms slechts globaal heeft medegedeeld. Bij het avondmaal heb je niet genoeg aan een paar verzen uit 1Kor. 11. Bij de doop heb je niet genoeg aan Romeinen 6. Bij het doen van belijdenis heb je niet genoeg aan 1 Johannes 1 en zo zou ik nog wel even door kunnen gaan. Voor het zuiver onderscheiden en het zuiver houden van al deze zaken steunt men in eerste instantie op de Drie Formulieren en voor bijzondere gelegenheden zijn er nog enkele liturgische formulieren. Zo meende de kerk zichzelf 'goede' papieren te hebben toegemeten. Men beschouwt dit alles ook als onmisbaar voor het onderscheiden van de ware en de valse kerk. Langs deze weg wordt er ook gewerkt aan de ware eenheid.

DE MISLUKKING

De poging om op bovenomschreven manier de ware van de valse kerk te onderscheiden heeft geen echte eenheid maar veeleer verdeeldheid geschapen. De criteria die hierbij aangelegd werden (worden) schijnen voor de hand te liggen. Toch blijken de pogingen op deze basis telkens weer tot mislukking te leiden. De reden is dat er uiterlijke maatstaven worden toegepast. De zuiverheid van het dogma en de omschrijving daarvan staat voorop en daarbij hoort dan bijgevolg een bepaalde moraal. Bovendien zijn de kerk-ordelijke zaken mede van doorslaggevende betekenis voor de eenheid van een landelijk kerkverband. Denk maar aan de gezangenkwesie, de bevoegdheid om een zegenbede uit te spreken en nog heel veel andere zaken. Het eindresultaat, vastgelegd in formulieren en geschriften, beschouwt men dan als basis van de ene ware kerk. De reden van de mislukking is natuurlijk dat geen enkel organisatorisch kerkverband zichzelf ooit op grond van deze uiterlijke criteria mag beschouwen als de ware kerk.

EEN GEVOEL VAN ONBEHAGEN

Van een zeer betrokken Zoek-lichtlezer kreeg ik een handreiking met enkele gegevens om begrip te hebben voor de weerstand tegen een papieren confessionalisering. Zeer bijbelgetrouwe voormannen in de kerkgeschiedenis zijn door de Here God op wonderlijke manier gebruikt, terwijl ze zich verre hielden van de manier waarop omgegaan werd met de belijdenisgeschriften. Zinzendorf had grote moeite met de strijd om de handhaving van deze geschriften, waarbij waarachtig gelovigen 'buiten het erf van de waarheid werden geplaatst'. Voor hem betekende het juist dat hiermee het onderscheiden van het lichaam teloor ging. Ds. Jan de liefde, de stichter van 'Het Heil des Volks', verzette zich vooral tegen het invoegen van de kerkelijke formulieren in de Bijbel. Hij omschrijft dat op de volgende manier: "Neemt een pennemes en snijdt de Catechismus van achter uw Bijbel weg en legt dan enkele Woord Gods in uw midden en heft dan uw hand naar de hemel en roept: Dit is het leerboek en geen ander voor ons en onze kinderen!"

Vele waarachtig gelovigen zullen ook dit gevoel van onbehagen kennen over de voortdurende discussie aangaande de belijdenisgeschriften. Mijn persoonlijke instelling heeft hier ook veel mee te maken. Ooit maakte ik mee dat iemand mij de Bijbel uit de hand nam om een weerlegging te vinden en mij de Bijbel teruggaf met de woorden: 'Deze Bijbel is niet compleet'. Wat bedoeld werd is u ondertussen misschien wel duidelijk. Hij bevatte niet de drie formulieren.

EEN PERSOONLIJKE ERVARING

Voor mijn eerste aanstelling als Ulo-leraar had ik nog enige ruimte voor een tijdelijke baan. Via een kweekschoolklasgenoot vernam ik dat men aan een Gereformeerde School verlegen zat voor de overbrugging van één maand. In deze situatie werd ik aangenomen, terwijl het hoofd van de school wist dat ik niet zou kunnen voldoen aan de 'ondertekening van de drie formulieren van enigheid'. In overleg met het bestuur heeft hij mij op persoonlijke titel aangenomen.

Toen de maand voorbij was liet hij me weten dat het bestuur wel had verwacht dat hij mij de mogelijkheid ter ondertekening zou hebben aangereikt.

Het was erg verstandig van hem om me dat niet van tevoren gevraagd te hebben, want toen ik weigerde kon de klok toch niet terug gezet worden. Dit is bijna 50 jaar geleden en ik denk er nog zo over. Uit latere reacties bleek dat de bijbellessen bijzonder waren 'gewaardeerd'. Misschien is het beter om te zeggen: 'gezegend'.

BELIJDENISSEN GECONCENTREERD

Voor onze lichamelijke gezondheid proberen we de goede bestanddelen van ons voedsel in de juiste verhoudingen tot ons te nemen. Soms gebruikt men om de een of andere reden aanvulling in tabletvorm. De bijsluiter geeft aan dat het tablet werkzame bestanddelen bevat, maar ook bijwerkingen. We mogen overtuigd zijn dat het heel belangrijk is om de noodzakelijke ingrediënten binnen te krijgen via verse groenten en fruit. Dan hebben we alles in de juiste natuurlijke verhouding. Met deze illustratie probeer ik duidelijk te maken dat voor onze geestelijke gezondheid het toch wel de voorkeur verdient om zich eerst en vooral met het Woord te voeden op een rechtstreekse manier. De bijwerkingen van een andere benadering hebben heel wat meer verdeeldheid dan eenheid gebracht. Het beleven van de wezenlijke innerlijke eenheid laat heel wat pluriformiteit toe in uiterlijke zaken en maakt de echte verbondenheid van het Lichaam van Christus meer zichtbaar.

Joop Schotanus

7. Zie, Hij komt... om verwelkomd te worden

De sfeer rondom de eerste komst van de Here Jezus is die van een hartelijke ontvangst. Zij die van tevoren op de hoogte gesteld zijn van Zijn komst verheugen zich erin en bereiden zich er op voor. Anderen die na het gebeuren erover ingelicht worden, nemen terstond de beslissing om in de vreugde te delen door ter plaatse een bezoek te brengen. De evangelist Lukas laat ons in eerste instantie zien hoe buitengewoon vreugdevol het welkom aan de nieuwe wereldburger werd betoond. Niet alleen door de engelen, maar vanuit alle lagen van de bevolking worden mensen beschreven die uitbundig uitdrukking geven aan de blijdschap bij Zijn eerste komst.

WELKOM DOOR MARIA ZELF

Maria brengt een bezoek aan Elisabeth, haar nicht, in het bergland van Judea. Na de uitbundige begroeting door Elisabeth, neemt Maria de lofprijzing over. Er zijn ook andere voorbeelden in de Bijbel van blijdschap over een geboorte, maar haast nergens wordt die lofprijzing zo uitbundig beschreven als deze van Maria, als ze in verwachting is van de aangekondigde Zoon.

'Mijn ziel maakt groot de Here en mijn geest heeft zich verblijd over God, mijn Heiland, omdat Hij heeft omgezien naar de lage staat van Zijn dienstmaagd.'

Ook het verdere gedeelte van Lukas 1 getuigt van een haast onuitsprekelijke vreugde over de komst van de Here Jezus. Maar dat is niet het enige wat we over Zijn verwelcoming in de Bijbel lezen. Van alle kanten wordt het gehoord en uit menig hart stijgt het op. Alle rangen en standen nemen deel aan de verwelcoming.

WELKOM DOOR DE HERDERS

De enige vorm van rijkdom van de herders, die nog enigszins nomadisch leefden, was hun kudde, waarover ze ook 's nachts de wacht moesten houden. Ze bevonden zich waar nog een beetje weidegrond te vinden was voor hun schapen. Als ze dan daar in de nacht de aankondiging van de geboorte van de Heiland van de engel vernemen en de blijdschap van een grote schare van engelen aanhoren, dan weten ze waar ze aan toe zijn. De boodschapper is er direct van uitgegaan dat ze het kind willen verwelkomen, want hij geeft gedetailleerde instructies om het Kind te vinden. Onderweg terug vertellen deze eenvoudige schapenhoeders aan ieder die het maar horen wil wat ze meegemaakt hebben en loofden God om alles wat ze gezien en gehoord hadden.

WELKOM DOOR DE WIJZEN

In het evangelie van Mattheüs vinden we de geschiedenis van de wijzen uit het oosten. Er is aangekondigd dat de Here Jezus gesteld zal worden tot een licht der heidenen. Het bezoek van de wijzen is hiervan een voorteken (Lukas 2:32. Joh. 10 :16). Zij verwelkomden de Heiland met zeer grote vreugde en met dure geschenken. Op de heenweg had Herodes te kennen gegeven aan deze wetenschapsmensen, dat hij ook graag een bezoek zou willen afleggen, zodra zij op de terugweg hem konden inlichten over de plaats van de feestvreugde. Van Godswegen werden de wijze sterrenkundigen in een droom door de Here God gewaarschuwd om niet langs Herodes te gaan op de terugweg. Ondertussen waren ook de overpriesters en schriftgeleerden vanuit de Schrift op de hoogte van de geboorteplaats van de Messias, maar we lezen niet dat zij de moeite namen om zich van de geboorte te vergewissen.

WELKOM DOOR SIMEON EN ANNA

Bij hen die de komst van de Here Jezus verwelkomen, ontmoeten we een heel scala van verschillende categorieën mensen. Bij Simeon en Anna gaat het om oude mensen. Veertig dagen na de geboorte vindt de voorstelling in de tempel plaats. Alle mannelijke eerstgeborenen moesten op deze veertigste dag aan de Here God opgedragen worden. Simeon kende Jozef en Maria niet, maar werd door de Geest naar hen toegeleid en toen hij Jezus zag wist hij dat dit de Messias, de Christus, was. Simeon had als een wachter uitgekeken naar de komst van de Messias en mocht Hem nu verwelkomen en in zijn armen nemen. Hij mag de dank uitspreken voor alles wat de komst van de Messias inhield: Vrede. Licht en Heil. Een ruim tachtigjarige weduwe kan zich helemaal aansluiten bij de welkomstwoorden van Simeon.

TEN TWEEDE MALE

Hij zal ten tweede male gezien worden door hen die Hem tot hun heil zullen verwelkomen. Hij zal dan gezien worden door allen die zijn verschijning hebben liefgehad. Over die tweede komst zult u nog heel wat meer kunnen lezen in dit Kerstnummer en u mag heel persoonlijk door geloof in het verzoeningswerk van de Heiland, Hem tot uw heil verwachten. Zie Hij komt... om verwelkomd te worden!

Ook door u?

Joop Schotanus

8. Vervangingstheologie en landbelofte

In een artikel van 13 oktober schreef prof. Douma in het ND over Israël. Daarop kwamen zoveel reacties, dat men een heel beperkte selectie daarvan ruimte kon geven. Dat de hoofdredacteur en de directeur van Het Zoeklicht bij de geplaatste inzenders in het ND van 3 november mochten horen is reden tot dankbaarheid. Feike legt de vinger bij een foute exegese van Romeinen 11 en Henk bij de zwakke argumentatie van de beweringen van de professor. In zijn weerwoord merken we dat de professor geen duimbreed gaat wijken van zijn oorspronkelijk standpunt. Hij blijft overtuigd dat de nog niet vervulde letterlijke Oudtestamentische profetieën over Israël in de kerk een geestelijke vervulling zullen krijgen of in Christus al hebben gekregen. Hij blijft in het spoor van de meeste van zijn reformatorische voorvaders. Hij gebruikt ook nog dezelfde argumentatie waarmee Calvin eerst en later Aalders e.a. de kerk op het verkeerde been hebben gezet.

DE CALVINISTISCHE ARGUMENTATIE

De calvinistische benadering heeft alles te maken met een bepaalde verbondsvisie die men op allerlei bijbelgedeelten toepast. In Romeinen 11 is Israël volgens deze visie de olijfboom en zijn wij bij Israël ingelijfd. Efeze 2 en 3 laat volgens hen ook zien dat er buiten het Lichaam van Christus geen ander volk van God meer kan bestaan. Ondertussen heeft de verbondswraak plaats gevonden. Men ziet het afbreken van de middelmuur als het ontstaan van een nieuwe vorm van het oude verbondsvolk en een definitief einde van de zelfstandige positie van Israël als Gods volk. Dit houdt dan in dat alle Oudtestamentische beloften naar de kerk worden overgeheveld. In wezen is de kerk een vernieuwde voortzetting van Gods volk, dat onder het oude verbond Israël heette. De reformatorische theologie heeft geen oog voor het feit dat de kerk in het Oude Testament nog een verborgenheid is die pas later aan Paulus is geopenbaard.

DE OPENBARING VAN HET GEHEIMENIS

Paulus was door de Here aangesteld om allereerst het Evangelie van verlossing door het verzoeningswerk van Christus aan de heidenen te verkondigen. Bovendien was hem het geheimenis van de Gemeente als lichaam van Christus geopenbaard. Een gemeenschap van Messiasgelovige Joden en Messiasgelovige heidenen ingelijfd in Christus. In de brieven geschreven voorafgaande aan de brief aan Efeze geeft hij uitvoerig weer wat het geheimenis van het Evangelie inhoudt, maar in de Efeze brief legt hij de volle nadruk op het geheimenis van de Gemeente. Hier zien we dat God in een interimperiode een nieuwe weg gaat met een nieuw volk (Zijn Gemeente). De Gemeente wordt niet aangeduid als de voortzetting of vervanging van het Oudtestamentische volk van God. Het is totaal iets nieuws. De muur van wetten en instellingen uit het O.T. is afgebroken (2:15), waardoor we door het bloed van Christus dichterbij God kunnen komen (en dus niet meer door de offeranden van het O.T.). Heidenen en Joden stonden (en staan) tegenover elkaar, maar de Messiasgelovige Joden en de Messiasgelovige heidenen naast elkaar, want de scheidsmuur is in Christus afgebroken en Hij is onze Vrede! (2:14).

DE KERN VAN HET GESCHIL

Een discussie over de visie over de toekomst van Israël heeft pas zin als men in staat is deze toekomst te plaatsen in een totaal kader. Bij de mensen van de Verbondsleer is in Gods grote heilsplan maar één Volk van God, bestaande uit alle gelovigen van Adam tot de Jongste dag. Zij gebruiken daarbij ook Ef. 2 en 3, zoals we eerder zagen, om te bewijzen dat er maar één Volk is, maar ze zien niet dat dit een interim-periode is waarin we leven. Ook de ene kudde uit Johannes 10 is onderdeel van hun argumentatie. Voor hen zijn er natuurlijk wel uiterlijke verschillen in het Oude en het Nieuwe Testament, maar de openbaring van de gelovigen moet men ondanks alles blijven beschouwen als gestalte van dat ene Volk van God. In die theorie vindt men de overeenkomsten bij de beoordeling van de verschillende perioden meer doorslaggevend dan de verschillen. Aldus beschouwd maakt men in deze visie vanwege het overeenkomstige (bijvoorbeeld het geloof uit Hebreeën 11) alle gelovigen uit alle bedelingen tot de kerk van God.

DE GEVOLGEN

Het gevolg van bovenstaande redenering is dat alle nog niet vervulde profetieën (die in eerste instantie over Israël zijn

uitgesproken) nu op de huidige kerk overgedragen moeten worden. De voorspellingen over het vreedrijk e.d. moeten vergeestelijkt worden. De positieve beloften hebben in dat geval betrekking op de Gemeente en de vervloekingen worden dan aan Israël gelaten. Omdat Paulus de Gemeente ook tempel noemt moet bijvoorbeeld de beschrijving van Ezechiël van de toekomstige tempel op de Gemeente van Christus slaan (een beetje kort door de bocht, maar toch...!). Dit alles berust op de constructie van het ene Verbond van God met de mensheid. Het verbond dat zich in een telkens vernieuwde vorm uitstrekt over alle eeuwen in verleden, heden en toekomst. De structuur van het verbond kent bepaalde altijd geldende elementen: opdracht en bevel en bij het voldoen hieraan ook de belofte en bij het niet voldoen aan de eisen de verbondswraak. Men vindt dat het verbond in deze drievoudige vorm (belofte, eis en straf) ook van toepassing is op de kerk (de Gemeente van Christus). omdat zij in dit vernieuwde verbond ingelijfd is bij Israël.

ONZE BEZWAREN TEGEN DEZE VISIE

Wij vinden de vergeestelijkende methode van die vele letterlijke profetieën voor een heerlijke toekomst voor Israël een afdoen aan de Schrift. Voor ons moet er ergens in de wereldgeschiedenis een ruimte komen, waarin deze kostbare beloften nog verwerkelijkt zullen worden. Daarom geloven we dat na deze bedeling de Here God de draad weer opneemt en met Israël in het beloofde Vrederijk verder gaat. Ons bezwaar is dat zij het tijdsbestek waarin wij leven niet zien als een interim-periode maar als de eindperiode. Men heeft geen oog voor het feit dat de Here God de draad met Israël als theocratische en etnische eenheid weer op zal nemen in het komende Koninkrijk van Christus.

CONCLUSIE

De Gemeente is totaal iets anders dan het etnische en theocratische Israël was. Dat er een Gemeente van Christus is ontstaan betekent nog niet dat er daarom voor Israël geen aparte toekomst meer is. Het afbreken van de scheidsmuur in onze bedeling is nog geen bewijs voor de veronderstelling dat Israël met al de toekomstbeloften uit het Oude Testament zou hebben afgedaan als volk van God. Men kan niet spreken van één volk van God, dat zich uitstrekt van Adam tot het einde, omdat wij zien dat de Here God verschillende benaderingen heeft in de verschillende tijdperken en de opeenvolging daarvan in Zijn hand houdt (zie de tijden en gelegenheden van Handelingen 1:6&7).

Joop Schotanus

9. Gemeente als tafelgemeenschap

Bij het schrijven van mijn opinie-artikelen komen de onderwerpen vaak uit andere bladen op mij af. Ik las in 'De Christen', het lijfblad van de baptisten, een discussie over 'gemeente zijn'. Zolang baptisten al bestaan is dat een telkens terugkerend onderwerp. Met meer dan gewone belangstelling las ik de artikelen over de gestalten van een baptisten gemeente. In één van de artikelen werd een nieuw element in de discussie ingebracht. Er wordt een suggestie gedaan om de gemeente voornamelijk te zien als een tafelgemeenschap. Dat spreekt mij heel erg aan. Als tiener mocht ik in mijn eerste geestelijke ontwikkeling een beetje schuilen onder de vleugels van de schrijver van dat artikel.

Ook onze periode in Afrika gaf ons een soort gemeenschappelijke basis. Als vertrekpunt lijkt mij deze visie op de 'zichtbare gemeente als tafelgemeenschap' heel bruikbaar. Ervaringen bepalen mede een visie. Hierbij moet ook gezegd worden dat bepaalde positieve of negatieve gebeurtenissen en ervaringen een stempel kunnen zetten op een bepaalde visie. Sommigen van ons hebben zulke nare ervaringen gehad met gesloten avondmaal en anderen met open avondmaal dat dit hun visie voor de rest van hun leven bepaald lijkt te hebben. In mijn geval heeft dat tot gevolg gehad dat ik over het algemeen niet een spreekbeurt zal aannemen op een avondmaalszondag in een baptistengemeente met het zogenaamde gesloten avondmaal. Zo'n vijftig jaar geleden waren de Maranatha samenkomsten in Leeuwarden in zalen Schaaf veelal een goede ontmoetingsplaats voor veel Vrije Evangelischen, baptisten en mensen uit de Vergadering van Gelovigen. Ook kwamen er uit kleidorpen nogal wat Hervormden. Bij de Vrije Evangelischen en de Open Vergadering mocht je op persoonlijk getuigenis mee aan het Avondmaal. Daarmee ging je dan wel wat vreemd aankijken tegen je eigen 'gesloten avondmaal'. Als ik als kind van God in een Vrije Evangelische Gemeente mee mocht aan het avondmaal, waarom zou dan iemand uit die Gemeente niet mee mogen zitten aan de tafel in een baptistengemeente? Dit soort ervaringen had invloed op de visie op de 'tafelgemeenschap'. Ook in mijn huidige arbeid bij Het Zoeklicht kom ik heel veel mensen tegen uit andere kerkverbanden die de Here van harte liefhebben.

REACTIES

In de (toegelaten) reacties op de beide oorspronkelijke artikelen wordt de gemeente als tafelgemeenschap afgewezen. Misschien vindt men het toch te riskant om verder tegenovergestelde meningen toe te laten in het blad. Maar als er in de discussie beweerd wordt dat baptisten één van de rechtmatige vormen van 'gemeente-zijn' mag verwezenlijken, dan mag er toch ondertussen ook wel naarstiglijk gezocht worden naar een vorm waarbij meer recht gedaan wordt aan de gemeenschap der heiligen. Ondertussen zijn er al heel wat baptistengemeenten die daar een vorm voor gevonden hebben. Werd er in het begin voor deelname van gasten en vrienden aan de 'Tafel' nog een termijn van bezinning over doop en (administratief) lidmaatschap gesteld in de gemeente, thans is dat in de gemeenten die ik ken niet meer het geval. In heel wat gevallen zijn deze vrienden tegenwoordig een soort honger-evacués, hoewel dat beeld niet in alle opzichten op gaat. Wel mogen zij als eventuele voorbereiding voor het lidmaatschap (veelal zonder stemrecht) de gemeentevergaderingen meemaken om kennis te maken met het reilen en zeilen in de gemeente. Er gebeurt voor hen niets achter de schermen. Als het om het geestelijk aspect van de gemeente gaat horen ze er al voor honderd procent bij.

HET PROBLEEM NADER BEKEKEN

Dit brengt ons bij het probleem van het moment wanneer vaste gasten, vrienden, (hoe ze ook maar mogen heten) er klaar voor zijn om dichter aan te schuiven. De vorm die daar aan gegeven wordt en de woorden die daar bij gesproken worden zijn vaak dubbelzinnig. Jullie hoorden erbij, maar jullie hoorden er toch nog niet echt bij. Alsof het kind van God zijn bepaalde gradaties kent of dat het gedoopt zijn of niet gedoopt zijn doorslaggevend is. Dit laatste is (was) veelal de visie. De discussie die er nu gevoerd wordt heeft hier alles mee te maken. Hoe en langs welke weg kun je iets dat in de geschiedenis scheef gegroeid is weer recht trekken, om zo dicht mogelijk bij de bijbelse bedoeling te komen?

DE OPLOSSING

Voor mij is dan doorslaggevend: U hoort bij de Here Jezus, ik hoor bij de Here Jezus. Wij horen bij elkaar! Er is maar één

voorwaarde om samen aan de Tafel van de Heer te mogen en dat is de wandel in het licht. Alleen de belijdenis die ons reinigt van alle zonde en ongerechtigheid geeft de toegang. Dan hebben we gemeenschap met elkaar en dus ook de mogelijkheid van de tafelgemeenschap. Bepalend is niet wie u in eerste instantie insluit maar wie u bij voorbaat uitsluit. We hebben niet het recht om kinderen van God die wandelen in het licht met Jezus uit te sluiten. Als dit moet leiden naar een vorm van gemeente-zijn die de naam baptist niet meer mag dragen, dan kan men altijd nog zeggen: 'What's in a name!' 'Gemeente van gedoopte christenen' was oorspronkelijk de naam in Nederland en voor sommigen is dat nog zo. Misschien is dit alles wel heel verklaarbaar in het licht van de geschiedenis, maar mag dat bepalend zijn voor de toekomst?

GEVOLGEN VAN DE NIEUWE WEG

Ik heb beslist niet de illusie dat ik nu het laatste woord hierover geschreven heb. Mijns inziens begint het deel uitmaken van de Gemeente niet wanneer men via de doop er administratief lid van wordt, maar wanneer men wederom geboren is en dan kan men op grond van de wandel in het licht deelnemen aan de tafel van de Heer. Met een hartverwarmend getuigenis aan de koffietafel van de genoemde Maranatha samenkomsten in zalen Schaaf als uitgangspunt, werden Hervormde gelovigen van een kleidorp uitgenodigd om een avondmaalsdienst mee te maken in een baptistengemeente in de Friese Wouden.

Dit leidde vijftig jaar geleden nog tot grote onenigheid. Laat bij het zoeken naar de juiste vorm niet het administratieve lidmaatschap, maar de 'wandel in het licht met Jezus' maar doorslaggevend zijn. De waarde van de zichtbare gemeente ligt niet zozeer in de kerkordelijke vorm, maar in de geestelijke kwaliteit van de mensen die zij produceert. Als in ieder geval de bestemming van gelijkvormigheid aan Christus maar voorop staat en blijft staan. In dat proces en langs die nieuwe weg worden allerlei menselijke redeneringen als krijgsgeslagen gebracht onder de gehoorzaamheid van Christus en wordt onze gehoorzaamheid vervolmaakt (2 Kor. 10:5, 6).

Joop Schotanus

10. Nader bekeken

Onder de druk van het ogenblik kan men reageren op de gebeurtenissen in de wereld om ons heen en dat is ook volop gedaan. Daarmee zal niet in alle opzichten altijd recht gedaan zijn aan de werkelijkheid. Als de politiek het nodig vindt om lieve woorden over de Islam te zeggen dan betekent dat nog niet dat we nu voortaan alles over onze kant moeten laten gaan. Eerder schreef ik dat Paulus op de Areopagus waarheidselementen naar voren haalde van de bestaande godsdiensten, maar toch het toenmalige godsdienstige systeem leugenachtig mocht vinden. Als nu van alle kanten ook door imams in Nederland aangetoond moet worden, dat het islamitische systeem in overeenstemming met de Koran vredelievend is, dan blijven er voor ons enkele vragen.

PROTESTACTIES

Voor televisie en radio en in de kranten wordt door Islamieten beweerd, dat men ten onrechte hun godsdienst aanziet voor het vreselijke gebeuren in Amerika. Zelfs een imam die ooit tot de christelijke godsdienst behoorde liet zich niet onbetuigd. Op zichzelf hebben we daar geen moeite mee. Zelfs niet als men aan wil tonen dat de terroristen uit een totaal andersoortig Mohammedanisme voortkomen. Men wijst ons dan heel fijntjes op het katholicisme en het protestantisme in Noord-Ierland of op de handelingen van de Ku-Klux-Klan. Zo op het eerste oog kun je in de val lopen en hen daarin ogenblikkelijk gelijk geven. Toch denk ik niet dat de vergelijking in alle opzichten opgaat.

We willen graag toegeven dat men met hun kritiek op de zogenaamde christelijke Middeleeuwen wel grond heeft om op te staan, maar die verwijzing moet dan ook tweeledig zijn. Zowel het Christendom als het Mohammedanisme moest te vuur en te zwaard verbreid of beschermd worden. Men ontliet elkaar daarin niet zoveel. Maar terug naar het heden.

DE TOESTAND IN DE WERELD

Overal in de wereld is er verontrusting, verbijstering en hoorbaar protest van christenen tegen Ku Klux Klan en tegen de situatie in Noord-Ierland. Men durft er bij voortduring openlijk voor uit te komen dat het zo beslist niet kan en zo niet moet. De politiek en regeringen worden steeds maar weer met wisselend succes en mislukking onder druk gezet om er wat aan te doen. Vergelijk dat nu eens met de toestand in de Mohammedaanse wereld met die zogenaamde andere versie van het Mohammedanisme waar vervolging en terrorisme de overhand hebben. Waar blijft het verzet en het protest van de Mohammedanen in ons land die zich nu uitputten in vredelievende verklaringen. Ik heb de jaren dat ik betrokken ben bij de Zuid-Soedanese Gemeente in Houten nog nooit gemerkt dat imams aan die gemeente een bezoek brachten om hun meeleven te tonen met het verschrikkelijke leed dat christenen in Zuid-Soedan moeten ondergaan.

Waarom schrijven die Nederlanders die moslim geworden zijn geen brieven aan het bewind in Saoedi-Arabië om te zeggen dat hen in ons land geen strobreed in de weg gelegd wordt om van godsdienst te veranderen en dat ze hier moskeeën mogen bouwen. Waarom worden er geen protestbrieven geschreven aan die regeringen, waar godsdienstvrijheid uiterst beperkt is, om duidelijk te maken dat moslims vrij voor hun geloof mogen uitkomen en zelfs mogen proberen anderen ervoor te winnen. Waarom geen druk op regeringsleiders uitgeoefend door onze imams om christen-gastarbeiders uit de Filipijnen en India vrij te krijgen uit de gevangnissen in Saoedi-Arabië en elders? Waarom hebben zij zich niet ingezet om de christen-hulpverleners in Afghanistan vrij te krijgen? Als het zo gemakkelijk is om uit de Koran aan te tonen dat de islamitische godsdienst vredelievend is, dan moet het toch niet moeilijk zijn om de rest van de Mohammedaanse wereld achter zich te krijgen. Ze moeten nu toch willen begrijpen waarom wij boordevol met bedenkingen zitten over hun vredelievende verklaringen. Toen in Rondom Tien de vraag gesteld werd of de aanwezige moslims ook maar één democratisch en tolerant Mohammedaans land konden noemen, werd deze vraag onmiddellijk door de gespreksleider afgekap. Maar heel Nederland zat nu juist op dat antwoord te wachten.

VEROOTMOEDIGING

Als we op massale verootmoediging zitten te wachten van de Mohammedaanse kant, dan kan het waarschijnlijk nog wel even duren. Dat neemt niet weg dat er bij zijn die diep geroerd zijn door het gebeuren in Amerika. Mochten ze ook eens zo diep geroerd en ontroerd worden vanwege die duizenden gelovigen die ten onder gaan aan de vervolging en moord onder een Mohammedaans bewind. Het systeem kent geen verootmoediging, maar slechts arrogantie. Daarom wordt er van hun kant zoveel over vernedering gesproken.

Het feit dat zij zich zo gemakkelijk vernederd voelen komt voort uit hun ingebakken eigengereide levenshouding. Dat neemt niet weg dat wij als gelovigen in Christus alle reden hebben om in ootmoed de weg te wijzen naar een weg die verder omhoog voert. De weg van liefde. Onlangs heb ik het getuigenis gehoord van een Zuid Soedanees, die van moslim christen was geworden door het lezen van de Bijbel. Door het lezen van de evangeliën heen zag hij Jezus als een superman, maar die ondanks alle kracht en macht die de Here Jezus bezat toch op het kritieke moment niet van het kruis afkwam om die macht te tonen, maar zich in diepste vernedering overgaf voor onze zonden. Toen was Jezus niet meer de superman maar de Verlosser.

Joop Schotanus

11. Een ernstig probleem

De vakantietijd ligt weer achter ons. In zo'n zomerperiode word je geconfronteerd met zaken die je misschien in je gewone dagelijkse leven thuis minder vaak tegen komt. Op een camping zie je dingen, die in je eigen beschermde straatje misschien niet zo opvallend zijn. Het kan zijn dat op je vakantieplek je oog heel gemakkelijk valt op wat de omgeving aandraagt aan levensmiddelen e.d.. Je wordt getroffen door de kratten bier die naar de caravan of tent gedragen worden. Ik ben me wel enigszins bewust van het feit dat ik nu een heel delicaat onderwerp onder de pen heb. Voor sommigen ligt het erg gevoelig. De vraag waar het nu even om gaat is: 'Welke houding verwacht de Here God in onze huidige situatie van Zijn kinderen als het gaat om het gebruik van sterke drank?' Misschien zegt u met mij dat u zich niet geroepen voelt om op eigen initiatief altijd zo maar even mensen hierover aan te spreken. Daarvoor is de zaak vaak veel te gecompliceerd. In mijn geval komt de kwestie soms alleen maar ter sprake als ik het aangeboden krijg en ik duidelijk maak dat ik al sedert mijn zestiende jaar niet drink. Dat besluit heb ik toen genomen omdat ik er toen al meer dan genoeg ellende van gezien had in de Friese Wouden. Niemand hoeft hierover meewarig te doen, want ik heb al meer dan vijftig jaar geen enkele spijt van die beslissing gehad.

DE AANLEIDING

In de gezondheidszorg moeten heel vaak keuzes gemaakt worden. Die keuzes van voorrang hebben veelal te maken met de leeftijd of met meer of minder hoopvolle perspectieven. De laatste tijd gaat een ander aspect een rol spelen, dat met ons onderwerp te maken heeft. De aanleiding van mijn schrijven hierover is de discussie over de invloed die de keuze van wel of niet hulp verlenen mag of moet hebben op de relatie tot het (voorafgaand', gedrag van de patiënt. Of het nu gaat om roken of drinken, drugsgebruik of een onoorbare seksuele levensstijl. In dit artikel wil ik me beperken tot drankgebruik. Moet het (wan)gedrag van de zieke in ogenschouw genomen worden bij het bepalen van de plaats op een wachtlijst b.v. Er bestaat steeds meer de neiging om hen die hun lichamelijke situatie in grote mate aan zichzelf te wijten hebben achter te stellen bij hen waarbij geen verband bestaat met een bepaald gedrag. De spreukendichter zei het toch ook al: Waarom handelt gij onverstandiglijk? Waarom zoudt gij voor uw tijd sterven?

DE WIL VAN GOD

Broeder Bottenbley vertelde op onze Toogdag dat zijn gemeente zo nu en dan iets organiseerde om aan de wereld te laten zien dat je ook zonder drank met elkaar heel goed feest kunt vieren. Dit brengt ons al een beetje in de sfeer van wat de Here God van ons zou mogen verlangen te midden van een zo groot maatschappelijk probleem. Is het eigenlijk wel mogelijk in dit verband te spreken van de wil van God? In een land als Amerika is het zo vanzelfsprekend om de wil van God te betrekken bij de invloed die het gedrag heeft op de omgeving. Toch weten al die mensen heel goed dat de Bijbel het drinken van een glas wijn beslist niet veroordeelt. Het is zelfs zo dat Paulus aan Timotheus het drinken van een beetje wijn aanbeveelt als medicijn. Iedereen kent natuurlijk de geschiedenis van het wonder van de Here Jezus waarbij water in wijn wordt veranderd. Dus we vinden op dit gebied geen enkele aanbeveling voor geheelonthouding in de Bijbel. Als vergelijking vinden we in de Bijbel ook geen aanwijzingen dat het houden van slaven op zichzelf verkeerd is. Paulus raadt een weggelopen slaaf zelfs aan om terug te keren tot zijn meester. Toch begonnen christenen enkele eeuwen geleden in te zien dat het houden van slaven een ontwikkeling had ondergaan die aan teveel mei' sen schade berokkende om dat nog langer in stand te houden. Velen hebben op grond van de Bijbel de slavenhouderij als de wil van God verdedigd. In de meest ideale vorm was slavernom niets anders dan een verhouding van werkgever en werknemer. Maar deze meest ideale vorm werd absoluut onherkenbaar in de loop van de geschiedenis. Dat geldt maatschappelijk gezien ook voor de veranderingen op het gebied van drankgebruik.

DE VERANDERING

Zoals de slavernij onhoudbare situaties opleverde, zo is er ook een verandering in het huidige drankgebruik in vergelijking met dat van bijbelse tijden.

Door de eeuwen heen heeft dronkenschap bestaan, maar de vormen die het huidige alcohol gebruik aanneemt en de gevolgen daarvan zijn onvergelykbaar met dat verre verleden. In dat verleden had men nauwelijks tijd om dronken te worden. Het alcohol percentage was te laag om heel snel onder invloed te zijn. Toen men echter 400 jaar geleden wijn met 20% alcohol en jenever van boven de 50% kon destilleren werd de drank een maatschappelijk kwaad, waar sindsdien tegen gestreden is met dezelfde ijver en toewijding als tegen de slavernij. De veel geroemde opwekkingspredikers uit die tijd hielpen mensen om tot Jezus te komen en tegelijkertijd van de drank af te komen. Zoals de Here Jezus in andere tijden water in wijn veranderd had, zo veranderde Hij in die opwekkingsstijden de drank in meubilair e.d.

DE MAATSCHAPPELUKE INVLOED

Was er ooit een tijd om de huiselijke en maatschappelijke ellende weg te willen drinken. De socialisten en de christelijke drankbestrijding (CDB) hebben veel gedaan om de rem er op te zetten. Thans staat bij het gebruik het zwelgen in zingenot voorop. Men wil oncontroleerbaar uit z'n dak gaan. Denk aan de jongeren festiviteiten met overvloedig drank- en drugsgebruik. Denk aan de schaamteloze gesubsidieerde homofeesten. We denken ook aan het toenemende zinloze geweld en vandalisme. Zeventig procent van de politiemacht in het weekend in Amsterdam is bezig met de ellendige gevolgen van drankmisbruik e.d. We kunnen ook denken aan de berichten van verkeersdoden, vooral in de maandag-kranten. Ook dat is een weerspiegeling van het weekend drankgebruik. Als mijn overgrootvader te veel gedronken had, dan was zijn paard nog nuchter genoeg om hem veilig thuis te brengen, maar ons verkeer laat in wezen geen druppel meer toe. Er worden pleidooien gehouden om het toegestane alcoholpercentage in het verkeer veel meer omlaag of liever nog tot nul terug te brengen.

CONCLUSIE

Natuurlijk mag u er tegen in brengen dat u genoeg mensen kent die de ideale vorm van drankgebruik kennen en er geen enkele nadelige invloed van hebben. U hebt nog gelijk ook! U en ik zouden misschien nog wel dat risico kunnen nemen. Toch wil ik iets van Paulus met een kleine variatie aan u doorgeven: Als ik mijn broeder in verleiding breng door wat ik drink of serveer, wandel ik niet naar de eis van de liefde (de kerngedachte van Romeinen 14). Als dan toch 10% van die matige drinkers het risico lopen om probleem drinkers te worden, dan stellen we ons toch maar liever op aan de veilige kant door het zelf niet te drinken en het ook niet te serveren. Misschien is dit voor u de eerste keer in uw leven dat u een duidelijk argument voor geheelonthouding onder ogen krijgt. Mochten mijn aangegeven percentages niet helemaal meer kloppen, dan laat ik mij graag corrigeren door de voorzitter van de Christelijke Drankbestrijding, die zo vriendelijk is om geregeld hun info-blad aan Het Zoeklicht op te zenden.

Joop Schotanus

12. Een wereld vol onbegrip

Met de terroristische aanval op Amerika's grondgebied is er aan de serie van aanslagen weer een afgrijselijke aanslag toegevoegd. Het geweld blijft doorgaan. Er staan twee werelden radicaal tegenover elkaar. Hadden we ooit gedacht dat we er met goede objectieve informatie uit zouden komen, dan zijn we die illusie ondertussen wel kwijt. Die objectiviteit geeft niet de doorslag, maar een door gevoelens beheerste interpretatie van allerlei objectieve gegevens en ervaringen. Die verkeerde uitleg heeft ondertussen natuurlijk ook weer te maken met een verdraaiing van de feiten.

VERDRAAIING VAN FEITEN

Als Israël aangewezen wordt als de grote agressor dan bewijst haar geschiedenis toch wel het tegendeel. Hoe vaak is Israël (toegegeven: soms onder druk van de wereldopinie) niet de tweede mijl gegaan. Hoe zorgvuldig gaat zij (overigens evenals Amerika) om met het uitzoeken van haar doelen om te voorkomen dat onschuldige burgers getroffen zouden worden. Als er daarbij wel eens iets mis is gegaan dan zijn dat incidenten. Zo ver de hemel van de aarde verwijderd is zo ver ligt bij hen ook de gedachte vandaan om bijvoorbeeld een bus met Palestijnse schoolkinderen aan te vallen. Als er op 31 augustus een wereldconferentie in Durban gehouden wordt dan staan niet de Palestijnen (de Hitlervereerders) op het programma als racisten, maar - wie kan het geloven - de Israëliërs.

In 2000 deed de toenmalige premier Barak een vergaand (te vergaand?) voorstel aan Arafat, waarbij zelfs de deling van Jeruzalem niet onbespreekbaar was. Arafat koos voor de Aksa-intifada, met als gevolg dood en verderf. Wie moet er nu aangeklaagd worden? Wie zou er in de Scheveningse gevangenis moeten zitten? Wie zou er voor het Haagse wereldtribunaal moeten verschijnen?

VERGOEILIJKING AANSLAG

In het programma standpunt-NL van de NCRV, waarin luisteraars in een paar zinnen op een stelling kunnen reageren kwam een in Nederland wonende mohammedaan vertellen dat men best begrip mocht hebben voor de aanslag. Als er dan bij gezegd wordt dat de Palestijnen dit soort aanvallen dagelijks van de Israëliërs mee moeten maken, dan blijkt dat men de feitelijke verhoudingen totaal uit het oog verloren heeft. Als men achter deze gruwelijke aanslag staat dan is men in wezen mede schuldig aan een dergelijk gebeuren. Het is een belediging van onze rechtstaat waarvan men deel uitmaakt. Dat geldt natuurlijk in het bijzonder ook voor hen die de straat op zijn gegaan om het gebeuren in Amerika te bejubelen. Dit is toch een aantasting van elke rechtsnorm. Er is in de verste verte geen vergelijking mogelijk met het uitschakelen van Palestijnse terroristen vanwege veiligheidsbelang van Israël en het doden van duizenden onschuldige burgers. De aanval van Israël in Nablus en elders had als doel om moordenaars uit te schakelen. Zelfs de Wereldraad van Kerken verliest de juiste verhoudingen uit het oog en het is natuurlijk historisch volkomen onterecht om Israël als bezetter van Judea te zien. De Wereldraad van Kerken zou beter moeten weten. Ook in haar standpunt ligt de kiem van onjuiste stellingnamen.

VERGELIJKING

De tegenstelling tussen democratie en dictatuur laat haast geen ruimte voor een mogelijke oplossing. Het is de dictatuur van een godsdienst waarbij de aanhangers zich helemaal vereenzelvigen met het gelijk van de (sharia) regeringen in moslimlanden tegenover een democratie. Bij de mohammedaanse dictatuur is alles geoorloofd als het hun godsdienst maar ten goede komt. Zelfs liegen, bedriegen en stelen behoort tot de Islamitische regeringscultuur. Als we dat vergelijken met het zuivere bijbelse christendom (niet dat van de Middeleeuwse geschiedenis), dan ontdekken we een wereld van verschil. Onze God, die zich in Christus geopenbaard heeft, is zo anders dan de Allah van de mohammedanen. Een god die hemelse beloningen uitreikt voor het (massaal) doden van (onschuldige) mensen kent de Bijbel niet en is in absolute strijd met het liefhebben van de naaste.

ONS UITZICHT OP DE OPLOSSING

God Zelf zal de uiteindelijke oplossing brengen in de verhoudingen tussen de volkeren. Ook als het gaat in de strijd om Jeruzalem en de tempelberg. De enige finale oplossing voor deze wereld is niet de democratie of de mohammedaanse dictatuur, maar de Christusregering. Die zal de vrede voor Jeruzalem en voor de wereld brengen. Moge de Gemeente van Christus haar roeping en opdracht voor Israël en deze wereld tot die tijd verstaan.

Joop Schotanus

13. De evangelische beweging herleeft

Als er van verwatering sprake is in de evangelische beweging, dan is dat omdat die beweging in de gedachten van velen een heel breed spectrum omvat. De oorspronkelijke Evangelische Bewegingen omvatte hen die heel sterk de nadruk legden op de persoonlijke aanvaarding van Christus als Verlosser en een leven van (hunkering naar) een persoonlijke omgang met de Here en een uitzien naar de wederkomst. Het Réveil uit de 19e eeuw kan geduid worden als een evangelische beweging. Mensen die hierdoor aangeraakt werden behoorden in eerste instantie veelal tot de Hervormde Kerk. De uitwerking ervan is gedeeltelijk ook terug te vinden bij mensen van de afscheiding, evenals bij de start van de Vrije Evangelische en Baptisten Gemeenten. Mensen als

Jan de Liefde zijn als zodanig heel herkenbaar voor evangelische gelovigen uit onze tijd. Ook de ontwikkelingsgang van de Vergadering van Gelovigen kan niet los gezien worden van de Evangelische Beweging. Als ik hun blad 'De Band des Vredes' lees, dan voel ik me helemaal op evangelische bodem. Laten we eens stilstaan bij wat dat evangelisch karakter bepaalt.

GETUIGENDE LIEDEREN

Sommige gezangen uit de Hervormde Bundel van 1938 geven nog iets weer van de kenmerkende nadruk van de periode van het Réveil. Voor velen was een lied pas een geschikt kerklied als de Naam van de Here Jezus er in voor kwam of dat in ieder geval men bij het zingen iets ervaren moest van een openlijke of impliciete heenwijzing naar persoonlijk geloof en het Verzoeningswerk van Christus. De meeste van die gezangen zijn dan ook in de bundel van Johannes de Heer te vinden. Zoals ook die psalmen die een rechtstreekse relatie met de Here benadrukken. Voor vele evangelische christenen in de officiële kerken was het dan ook onbegrijpelijk om evangelische liederen die men thuis bij het orgel of tijdens de afwas wel mocht zingen, niet in een kerkdienst zou mogen zingen. Het zullen er niet weinigen zijn die vanwege het gezangenprobleem in de kerk een ander geestelijk onderdak hebben gezocht. In eerste instantie speelden dogmatische kwesties voor sommigen vaak helemaal geen rol bij zo'n verandering. Het te bezigen liedboek ging mee bepalen of men meer of minder evangelisch was.

DE TANENDE VERBONDSGEDACHTE

De afname van de kerkelijke verbondsgedachte heeft allereerst te maken met een duidelijker visie op Israël en anderzijds ook omdat sommige kerken evangelischer worden. Als je enige decennia geleden zondagsavonds om vijf uur naar een preek luisterde dan kon je aan het woordgebruik al spoedig ontdekken met welke kerkdenominatie je te doen had. Als het verbond volop aan bod kwam, dan wist je haast zeker, dat je te maken had met een Gereformeerde kerk (Vrijgemaakt). Verschillende kerken hadden een eigen benadering van het verbond. De relatie van het verbond tot de uitverkiezing was (is) o.a. in de Christelijke Gereformeerde kerk een hot item. Voor buitenstaanders is het onbegrijpelijk dat deze verbondsleer die wezenlijk niet doorslaggevend kan zijn (of niet zou moeten zijn) voor het kerkelijk leven zoveel scheuringen teweeg heeft gebracht. Het gaat om een leerstuk, taaier dan een stuk leer. Deze uitdrukking komt van ds. C.J. Hoekendijk; ook één van de voormannen van de Maranatha Beweging en voorganger van Vrije Evangelische Gemeenten. De meer Evangelisch getinte kerken en gemeenten tonen met de prediking van de verzoening door het geloof in Christus aan dat men niet afhankelijk is van een bepaalde kerkelijke verbondsleer. Het geloof is uit het gehoor en of dat Woord der Verzoening nu wel of niet berust op een of andere verbondsleer deed niet of minder ter zake als het ging om het uitdragen van de boodschap. Dit verklaart ook de vaak totale afwezigheid van een strikte verbondsleer bij veel buitenlandse kerken. Op de Evangelisten Congressen in Amsterdam van de Billy Graham Association hebben we zeer indrukwekkende studies mogen aanhoren, maar niet over een kerkelijke verbondsbeschouwing. Naarmate het Evangelisch karakter van een kerk of gemeente toeneemt zal men over de grenzen van de rechtstreekse geslachtslijnen heen de boodschap van het heil verkondigen aan ieder die het maar horen wil. Dit verklaart ook de wereldwijde omvang en invloed van de zogenaamde 'geloofszendingen'.

EEN ILLUSTRATIE

Om de eenvoud van het Evangelie duidelijk te maken gebruikte Billy Graham de volgende illustratie: 'Ik begrijp niet waarom een bonte koe, die groen gras eet en leeft onder een blauwe hemel, witte melk geeft. Maar dat niet begrijpen weerhoudt mij niet dat als ik dorst heb om de melk te drinken'. We behoeven heel veel zaken niet te begrijpen om er deel aan te kunnen hebben. Men kan gebruik maken van de vele toepassingen van de elektriciteit, zonder dat men het begrijpt. Dat neemt niet weg dat inzicht en begrip levensverrijkend kunnen zijn, maar dat mag niet scheidend en polariserend zijn. Je deelt de kennis van de Bijbel en Christus niet om gelijk te hebben, maar om je persoonlijke rijkdom met anderen te delen. Als men het reformatorische en het evangelische zou hebben ontdaan van al het overvloedige dan had men heel veel gemeenschappelijks over gehouden en zouden heel veel scheuringen voorkomen hebben kunnen worden.

HET GEMEENSCHAPPELIJKE

Helemaal afgezien van welke verbondsleer dan ook zal de Evangelische Beweging vruchtbaar kunnen blijven. Zij mag zich niet verliezen in allerlei mystieke uitingen. Zij zal zich in de samenkomsten moeten hoeden tegen het scheppen van een gevoelsmatige sfeer om daardoor een bepaald doel te kunnen bereiken. Daar waar dit de overhand heeft zal het ware Evangelische karakter verdwijnen. Dan verliest zij het gemeenschappelijke met de kerk der Reformatie en wordt zij isolationistisch. Het gemeenschappelijke is niet de Drie Formulieren van enigheid, maar wel het alleen door genade, door geloof, door Christus en als basis alleen de Schrift en hierbij alles tot eer van God. Er is nooit ergens een zuivere Evangelische Beweging ontstaan zonder deze reformatorische 'sola's' (alleen door).

EEN HERLEVING

Als wij spreken van een herleving van de Evangelische Beweging, dan hebben we het over een toename van een evangelische benadering in sommige officiële kerken. Waar men zich steeds meer ontdoet van allerlei overbodige beschouwingen, om Christus over te houden, in Wie alle schatten der wijsheid verborgen zijn.

Voor de familie heb ik onlangs een liturgie van een begrafenisdienst in een Christian Reformed Church vertaald. Vier van de zes liederen kon ik zo uit onze bundel van Johannes de Heer overnemen. De twee andere waren ook door en door evangelisch. Wat ik met dit artikel wil aantonen is dat we niet bang hoeven te zijn dat de Evangelische Beweging ten onder gaat, maar dat er een doorwerking naar sommige kerken merkbaar is, die heel positief te waarderen valt. Het overbodige van en in de Evangelische Beweging en in de kerken mag afsterven en het wezenlijke mag herleven.

*Ruis, o Godstroom der genade
In gemeent'en huis en hart!
Laat in U gezond zich baden
Wat gebogen gaat door smart
Stroom, o Heilige Geest neder
Op het uitgedroogde land;
En de bloemen bloeien weder
Haast verwelkt door zonnebrand.
Zangbundel Joh. de Heer nr. 1*

Joop Schotanus

14. Christendom en Oude Testament

In het Nederlands Dagblad schreef broeder Medema een artikel over de verhouding tussen het Oude en Nieuwe Testament, waarbij hij de nadruk legde op het verschil tussen de tweeërlei benadering van de Here God. De teneur van het artikel was de verbazing over de voortdurende vermenging van het oude en het nieuwe verbond. Op dit moment van schrijven zijn er al vijf ingezonden reacties gekomen, die het onze broeder niet gemakkelijk maken. Hem word het Marcionisme verweten. Dit verwijst naar een vroege kerkvader, die een soort tweegodenleer bepleitte, omdat het in de beide testamenten zo verschillend blijkt te gaan. Enerzijds de strenge en straffende God en anderzijds de liefdevolle zegenende en altijd vergevende God. Volgens Marcion kon dat niet één en dezelfde zijn.

CONTINUÏTEIT EN DISCONTINUÏTEIT

In de Beknopte Dogmatiek van Velema en Van Genderen wordt er uitleg gegeven aan deze begrippen als het gaat over het verbond. Welke aspecten vanuit het Oude Testament hebben hun voortgang (continuïteit) in het Nieuwe Testament en welke aspecten hebben absoluut afgedaan (discontinuïteit). Globaal genomen gaat de discussie hierover. Als men echter denkt dat de benadering van de Here God in alle opzichten dezelfde moet zijn onder het oude en het nieuwe verbond, dan zal men proberen van alles met elkaar in overeenstemming te brengen. Zo kwam men ertoe te beweren dat de Kerk het geestelijk Israël was. Met het gevolg dat men geen oog meer had voor de toekomstbeloften voor Israël en deze ging vergeestelijken.

INTERPRETATIE VAN BIJBELGEDEELTEN

Er wordt van harte gezongen over het bij Israël ingelijfd zijn, maar die inlijving is helemaal niet terug te vinden in de oorspronkelijke tekst van de Psalm. Het gedeelte uit de brief aan de Romeinen spreekt over het wegnemen van de oorspronkelijke takken van Israël om plaats te maken voor de inplanting van de takken van de heidenen. Het gaat over de takken als Israël en niet de stam. De Gemeente is geënt op de stam van de Messiaanse beloften. Uit de ingezonden reacties blijkt dat men gelooft dat de Gemeente is ingeënt op Israël. Ook het gedeelte uit de brief aan Efeze over het medeburgerschap. Wij zijn niet de huisgenoten van Israël, maar wij zijn gezamenlijk huisgenoten Gods. Wij zijn hemelburgers. Messias-gelovige Joden en Messiasgelovige heidenen vormen samen een hemels huisgezin. Als volk zal Israël opnieuw deel krijgen aan de Messiaanse beloften en daarop opnieuw ingeënt worden om de kern van het Messiaanse Rijk te vormen, zoals dat uitvoerig omschreven is in het Oude Testament.

OVEREENKOMSTEN EN VERSCHILLEN

Al heel lang is men uitgegaan van de vervangingstheologie met de misvatting dat de Gemeente de vervulling is van de oudtestamentische beloften. Daarom werd er weinig onderscheid gemaakt tussen het oude en het nieuwe verbond. In 2 Cor 3 :4- 11 worden er grote verschillen en tegenstellingen aangeduid. We willen graag de mensen die zo negatief reageren op genoemd artikel bij dit bijbelgedeelte bepalen. Ook Hebr 8 en 9 maken ons naast de overeenkomsten grote tegenstellingen duidelijk. Wie bereid is om deze gedeelten tot zich te laten spreken zal bevrijd kunnen worden van traditionele misvattingen. Er zijn nog zoveel welmenende en goedbedoelende christenen die hun christenleven op een oudtestamentische manier proberen gestalte te geven. Men moet inzien dat Gods benadering van het aardse volk Israël in vroegere dagen een totaal andere was dan de wijze van omgang die Hij daarna bepaald heeft voor Zijn Gemeente. We mogen ontdekken dat we niet te maken hebben met een andere God in het Oude Testament dan in het Nieuwe Testament, maar met een totaal andere benadering. Bovendien kunnen we spreken van een progressieve openbaring. De God die vele malen en op velerlei wijze gesproken heeft in de oude bedeling, heeft nu in deze bedeling duidelijk gesproken in Zijn Zoon. Een vollediger openbaring van Zijn heerlijkheid.

DE TEGENSTELLINGEN

Israël leefde onder een aards bestel terwijl de Gemeente leeft onder een wereldwijd geestelijk bestel, zoals dat zijn uitdrukking vindt in de tegenstelling tussen letter en Geest. De Thora was de wetgeving voor een nationaal bestaan, waarbij de besnijdenis van Abraham werd verheven tot identiteitsbewijs. Doorslaggevend voor de eerste bedeling was het leven onder Mozes. De nieuwe bedeling wordt in 2 Cor. 3 aangeduid als het leven onder Christus. In dat genoemd bijbelgedeelte staat de verdwijnende heerlijkheid van het oude verbond tegenover blijvende heerlijkheid van het nieuwe verbond. Het hele bestaan onder het oude verbond werd beheerst door het nauwkeurig volgen van de Thora. Het was Gods bedoeling om via het houden van de wet het nationaal bestaan voor Zijn aangezicht zuiver te houden. Het liefhebben van Gods geboden had ook alles te maken met het verlangen naar een harmonieus maatschappelijk bestaan. De nieuwtestamentische manier van leven vanuit Christus door de inwonende Heilige Geest kan eventueel massaal een positieve invloed hebben op een nationaal bestaan, maar zal zolang de duivel de overste van deze wereld is niet leiden tot het Rijk van vrede en gerechtigheid. Het Joodse geloof van heden is een voortzetting van hun godsdienst van onder het oude verbond en dat zal globaal zo blijven totdat de bedekking zal zijn weggenomen. Op het moment dat zij zullen inzien Wie ze doorstoken hebben, zal de blindheid van hen afgenomen zijn.

Joop Schotanus

15. Globalisering van de godsdienst

Deze keer een artikel wat u misschien wat extra inspanning zal kosten. Er komen zoveel indrukken op ons af die vaak alleen maar te verklaren zijn als we de moeite nemen om wat dieper te graven. Op onze planeet gebeuren er indrukwekkende zaken. Deze 21ste eeuw kunnen we, ondanks alle weerstand en vandalistische tegenactiviteiten, waarschijnlijk wel de eeuw van de globalisering noemen. Van alle kanten is er een roep om een nieuwe wereldwijde economie. Alles vraagt om een wereldwijde toepassing of beter gezegd om een wereldwijde toepasbaarheid. Niet alleen op het gebied van de economie, maar ook op het gebied van de godsdienst. Die wereldwijde toepasbaarheid noemen we globalisering. Om de godsdienst wereldwijd toepasbaar te maken moet er een soort samensmelting plaatsvinden van de wereldgodsdiensten. Dat proces heet syncretisme. Het is een poging om de Bijbelse waarheden in overeenstemming te brengen met elementen uit andere religies. Het resultaat van dat pogen is een verwaterd christendom, dat acceptabel moet zijn voor allerlei andere niet-christelijke godsdienstige stromingen.

DE VOEDINGSBODEM

De voedingsbodem voor het samengaan met anderen ligt in de verslapping van eigen christelijke overtuiging. Vaak zijn we verbaasd over het gemak waarmee mensen om ons heen onder invloed raken van bijvoorbeeld oosterse godsdiensten. Het is

almerend hoe de waarheden die men van de christelijke school en van de kerk hebben meegekregen los gelaten worden en men de toevlucht zoekt in andere zaken. Dit betekent dat men het evangelie en het verzoeningswerk van Christus nooit echt heeft verstaan. Een verstandelijke kennis van de Bijbel en over de Here Jezus is niet voldoende om weerstand te bieden tegen onbijbelse invloeden. We horen zelfs van predikanten die het reïncarnatie-geloof uitdragen. Zowel de intellectueel orthodoxe als de vrijzinnige benadering van het Evangelie vormen een vruchtbare voedingsbodem voor het syncretisme.

ONZE ZENDINGSMENSEN

In een artikel over tolerantie noemde ik reeds professor dr. Verkuijl als een ware tegenstander van het syncretisme. Hij wist dat een tolerante houding tegenover de niet-christelijke godsdiensten in de praktijk zou leiden tot een verzwakking van het getuigenis. Ook de zeer bekende missioloog Hendrik Kraemer was ook een ware bestrijder van het syncretisme. Hij omschrijft het als een systematische poging om tegenstrijdige elementen in de verschillende godsdiensten te verdoezelen. Deze beide zendingsmensen kunnen in hun omgaan met die anderen beslist niet beschuldigd worden van een gebrek aan fijngevoeligheid ten opzichte van andersdenkenden. Toch willen ze het unieke van het christendom recht overeind houden. Dit geldt evenzeer voor Dr. Visser't Hooft, die wel onderscheid maakt tussen een ogenschijnlijk en een werkelijk syncretisme. Hierover ga ik even verder.

OMSCHRIJVING

We mogen de term syncretisme voorbehouden aan die benaderingen:

- die niet uitgaan van een unieke openbaring van bovenaf
- die beweren dat er vele wegen naar de goddelijke werkelijkheid leiden
- die zeggen dat alle formuleringen van godsdienstige waarheden slechts deelwaarheden zijn
- die het noodzakelijk vinden om allerlei waardevolle elementen samen te smeden tot één universele godsdienst

Het is duidelijk dat dit soort benaderingen een bedreiging is voor alle zending en evangelisatiewerk. Elke neiging tot samensmelting van allerlei waarheden doet tekort aan de wezenlijke boodschap van het Evangelie. Daarom moeten we op onze hoede zijn voor deze ontwikkelingen.

EEN EVANGELISCHE VERKLARING

Al vele tientallen jaren geleden is er een Zendingscongres in Wheaton gehouden, waarin duidelijk op het gevaar van syncretisme is gewezen. De evangelische wereld werd opgeroepen om niet mee te doen met hen die allerlei elementen van het Evangelie willen uitsluiten om dichterbij de ander te komen. Ook moeten er niet allerlei elementen aan het Evangelie toegevoegd worden om meer acceptabel te zijn voor andersdenkenden. Er mag niets afgedaan worden en niets toegevoegd worden aan het Evangelie. Wel mogen er wegen gezocht worden om effectiever te zijn in het brengen van het Evangelie van Christus in andere culturen. Daarbij moet men ervoor waken dat men eigen cultuur en traditie niet vermengd met het Evangelie. Het is van groot belang om goede kennis te nemen van de cultuur waarin men het Evangelie wil doen landen. Voor onze zendingscandidaten is het daarom belangrijk dat men in de opleiding hiermee kennis heeft gemaakt. Dit gebeurt bij het vak missiologie en in de voorbereidende oriëntatie cursussen van de organisatie waar men voor uitgezonden wordt. Ook op de Mission Congressen, zoals er ook deze jaarwisseling weer een zendingsjeugdcongres in Zuidlaren gehouden wordt, wordt hier in de lezingen aandacht aan geschonken. Hopelijk zullen er ook uit Nederland veel jongeren aan deel nemen.

Joop Schotanus

16. Adopteer een Zuid-Soedanese migrantenkerk

Er zijn verschillende acties gaande om christen-vluchtelingen die om vervolgingsredenen in ons land terecht gekomen zijn, te helpen. Een hervormde predikant houdt al jarenlang de vinger aan de pols om te vernemen wat plaatselijke gemeenten doen om de 'vreemdeling binnen onze poorten' op te vangen. Nog niet zo lang geleden heeft de EO drie zaterdagavondprogramma's gewijd aan allerlei facetten van hulp voor deze ontheemden. Daaruit bleek dat er officiële kerken zijn die vaak heel vindingrijk zijn in het betrekken van de onverwachte bezoekers bij hun diensten, maar dat er nog teveel zijn die er geen raad mee weten. Soms worden deze verwezen naar Evangelische Gemeenten, die vanwege hun lossere structuur het vaak gemakkelijker vinden om gasten op te nemen. Als er een groter aantal in de regio is, gaat men over tot het steun verlenen aan de totstandkoming van een eigen zelfstandige immigrantenkerk.

BUITENLANDSE STUDENTEN

In onze universitaire steden schenkt men in eerste instantie aandacht aan buitenlanders, die hier gewoon voor het volgen van een studie zijn. Vanuit de christelijke Nederlandse studenten organisaties zijn al heel veel jaren geleden voor hen samenkomsten en bijbelstudies georganiseerd. Vaak met steun uit de kleine gereformeerde gezindte en de Evangelische Gemeenten. In deze samenkomsten gaan vaak ex-zendingswerkers en leiders uit de studentenbeweging voor. Soms wordt er in een plaatselijke kerk een kerkdienst gehouden, waarin Engels de voertaal is, om de buitenlanders en Nederlandse christenen met elkaar in contact te brengen. Enige affiniteit van de predikant met de buitenlanders is hierbij wel belangrijk. Dus niet alleen of hij goed Engels spreekt. Hiermee is dus ook even het probleem van de taal aangegeven. In vele gevallen komt men heel ver met het Engels, maar niet altijd.

PRAKTISCHE ZAKEN

Even terugkomen op de hervormde predikant, die een netwerk van contacten heeft opgebouwd om te weten te komen hoe men hier in den lande met onze asielzoekers e.d. omgaat. Hij belt hen dan geregeld op om te weten te komen hoe de ontwikkelingen zijn. Hij stelt vragen over het aantal dat zondags in de samenkomsten komt en hoe het vervoer daarvoor geregeld is. Ook hoe de leiding van een AZC reageert op de chauffeurs, die zich aanmelden om gasten voor de dienst op te halen. In welke vorm er tijdens de dienst aandacht aan hen geschonken wordt, maar bovenal hoe de vertaling(en) geregeld zijn. Veelal gaat het dan om Engels en/of Frans.

Voor de hele gemeente is het natuurlijk belangrijk om te weten waarom er vanuit een bepaalde hoek geroezemoes komt. Het gebeurt dat iemand, die al fluisterend vertaalt, door onwetende mede-kerkgangers gemaand wordt om stil te zijn. Het kan ook nog voorkomen dat een gastspreker niet op de hoogte is van het gebeuren en zich al prekende afvraagt, waarom het zo onrustig in de

gemeente is. Tegenwoordig hebben al vele gemeenten een vertaalinstallatie aangeschaft met koptelefoons, zodat de vertaler niet al te luid hoeft te spreken. Men kan deze installatie ook heel geriefelijk gebruiken als er bezoek is van mensen uit een zustergemeente elders uit Europa. De liederen die voor een dergelijke samenkomst gekozen worden, mogen dan ook het internationale karakter van de dienst weerspiegelen. Onze jeugd is er ook wel voor in om zo nu en dan een niet-Nederlands lied te zingen.

EEN ANDERE OPLOSSING

In plaats van hen op te nemen in een Nederlandse gemeente is er de mogelijkheid bij voldoende deelname eigen samenkomsten te beginnen. Zo verliep het in Houten. Een tiental Zuid-Soedanese gezinnen werden aanvankelijk hartverwarmend opgenomen in een plaatselijke Evangelie Gemeente. Na verloop van tijd had men toch de behoefte om op eigen manier met eigen inbreng samen te komen op zondag. Men kon daarvoor de aula van de Johan Bogermanschool huren. Een hele grote stap in het geloof om elke maand het geld op te brengen voor dit doel. De grote vraag was of dit vol te houden zou zijn. Toen er een achterstand van een half jaar was, is het AIM-comité bijgesprongen in het vertrouwen dat er genoeg gemeenten te vinden zouden zijn om bij te springen. Van de gemeenten, die hiervoor aangeschreven zijn hebben er niet genoeg gereageerd. De vraag is nu of er in ons land genoeg kerken en particulieren te vinden zijn die het een voorrecht zullen vinden om er aan mee te doen om gezamenlijk het jaarbedrag bijeen te brengen. Misschien zijn er zendingscomité's die namens hun kerk of gemeente al lang op zoek zijn naar zo'n adoptie-mogelijkheid. Broeder Henk Blok heeft vanaf 1988 de AIM en NGW gestimuleerd om hun Hemelvaartszendingsdag op Het Brandpunt te houden. Het Zoeklicht weet zich verbonden met allerlei zendingswerk, maar onderneemt hiervoor geen eigen acties. Ze wil graag attent maken op wat er gaande is.

Verdere inlichtingen voor het adopteren van de Zuid-Soedanese migrantenkerk in Houten door kerken en particulieren kunt u krijgen bij AIM-Nederland, Dr. Hiemstra-laan 62; 4205 KN Gorinchem.

Joop Schotanus

17. Tolerantie

De vorige keer stonden we stil bij de onverdraagzaamheid, die voort kan komen uit persoonlijke verontwaardiging e.d. We willen nu nog even verder borduren op het begrip tolerantie in een groter verband. Moeten we ervan uitgaan dat het christendom in de kern intolerant is? Reeds vooraan in de Bijbel ontdekken we dat onze God een naijverig God is en Hij niet wil dat we andere goden dienen, dat houdt dan toch een vorm van intolerantie in? Er zit zo gezien in het christendom een kern van intolerantie. In de toespraak van Paulus op de Areopagus in Handelingen 17 laat Paulus weten dat er zich in hun heidense godsdienst enkele waarheidselementen bevinden. Paulus zegt niet: 'jullie zijn leugenaars'. Hij haalt de waarheidselementen aan, ook al maken deze waarheidselementen deel uit van een leugenachtig geheel. Dus Paulus geeft met zijn manier van benaderen niet aan dat hij wil toegeven aan pluralisme. Hij breekt geen lans voor het naast elkaar kunnen bestaan van tegenovergestelde waarheden. Hij roept de mensen op om zich te bekeren en wijst daarbij op het feit dat God een dag gesteld heeft waarop alle mensen die niet kiezen voor de ene waarheid, die hij predikt, zich uiteindelijk daarvoor moeten verantwoorden. In hedendaagse termen is de benadering van Paulus een vorm van intolerantie.

ZENDING EN EVANGELISATIE

Hoe zit het nu met het werk van zending en evangelisatie. De zendelingen die uitgingen, hadden een duidelijke boodschap. Wijlen professor Verkuijl heeft ondanks tegenstand, ook uit zijn eigen kerk, steeds de nadruk gelegd op de uniciteit van de Here Jezus. Aan de overtuiging vasthouden van wat de Here Jezus over zichzelf zegt: Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven. Hij spreekt niet van een Weg, maar van de Weg enz. Het gaat in allereerste instantie dus om ons zicht op de Here Jezus zelf. Niet om een verzameling van dogma's en een bepaalde interpretatie daarvan. Wij brengen het Evangelie van Christus, in de vorm van verkondiging en getuigenis en met de overtuiging dat dit de echte waarheid is, omdat Hij zich presenteert als de Waarheid. Niet omdat we zo graag gelijk willen hebben, maar omdat we de rijkdom ervan beleven en die schat zo graag willen doorgeven aan anderen. Ondertussen zijn we blij dat er ooit mensen van elders naar ons land kwamen, die de moed hadden om aan onze heidense voorouders te laten weten dat ze verlost konden worden van hun heidense angst. Waar wij dus zo uiterst dankbaar voor kunnen zijn, zouden we dat niet gunnen aan allen die, evenals wij toen, voortdurend in angst voor boze (boom)geesten leven?

Dit geldt evenzeer ten opzichte van beschaafde mensen die hun leven leven onder het juk van verkeerde ideeën. Ieder mens mag de toestemming hebben om te proberen een ander te overtuigen van zijn godsdienstig of politiek gelijk. Daar staat tegenover dat het niet pretentius is als iemand zijn visie en standpunt daar tegenover stelt. Er zijn voorbeelden uit de zendingsgeschiedenis dat de zending te pretentius was in haar presentatie en vooral daar waar het verbonden was met het kolonialisme, maar ondertussen mogen we wel respect hebben voor mensen, die in volledige zelfopoffering duidelijk de boodschap van het heil in Christus in zending en evangelisatie hebben uitgedragen. Bij de verkondiging van het bevrijdende evangelie gaat het niet zozeer om ons gelijk te verkrijgen voor een bepaalde overtuiging, maar om onze rijkdom te delen met anderen. Hierbij wordt de vrijheid aan de ontvanger van de boodschap gelaten om er positief of negatief op te reageren. Zelfs om het later weer in te ruilen voor iets anders. Hier voelt u al direct het verschil met het Mohammedanisme. Wij betreuren het dat Dijkstal dit verschil niet ziet of nog meer dat wij niet in staat zijn geweest om dat duidelijk te maken. Niet gemunt op mensen, maar op ideeën.

In het contact van christenen met medemensen zijn er overigens overtuigingen die beslist niet onderhandelbaar zijn. Daarbij schrijf je de mensen niet af, maar hun ideeën. De mensen mag je altijd serieus nemen, maar niet automatisch hun ideeën. Als we de pretentie hebben dat we de waarheid in Christus bezitten dan betekent dat dat we in de kern in eerste instantie intolerant zijn tegenover onware ideeën over Christus en in tweede instantie tegenover de praktijken die daaruit voortkomen, al is het onderscheid hierbij niet altijd even gemakkelijk te maken. Wij hebben een bediening om de waarheid aan het licht te brengen en te verwerpen alle schandelijke praktijken (2 Cor 4:1.2). Het klinkt heel onhedendaags als we zeggen dat we hiervan geen duimbreed willen wijken. Tegelijkertijd willen we de aanmaning van Paulus ter harte nemen, dat er van ons verwacht wordt dat we de waarheid in liefde brengen.

ONTWIKKELINGEN IN DE LAATSTE DECENNIA

De ontwikkelingen in de laatste tijd hebben de mogelijkheden tot verwijten van intolerantie doen toenemen. Dat is tamelijk eenvoudig te verklaren. De verwijten van Dijkstal, de Graaf en Borst, hebben alles te maken met hun eigen pragmatische positie. Als het er om gaat dat iets werkt en resultaat brengt, dan heb je geen principes meer nodig. Voorheen stond men principieel

tegenover elkaar. De scherpe kantjes van de oorspronkelijke sociale en liberale principes zijn er af geslepen. Het compromismodel van door blijven redeneren, totdat we het met elkaar eens bent doet de rest. In het huidige kabinet worden geen opvattingen meer getolereerd, die afwijken van de meningen van hun eigen achterban, waarbij de kleuren van socialisme en liberalisme, met het pragmatisme van D66, ononderscheidelijk ineengevloeid zijn tot paars, zodat men eigenlijk niet meer kan weten en hoeft te weten, wie wie is! Men kan deze hele redenering van het politieke vlak overdragen naar het godsdienstige vlak. De drang naar interreligiositeit laat geen ruimte voor het unieke van het bijbels Christendom. Zo komen het Beest en de Valse Profeet uit Openbaring bij elkaar.

DE GEVOLGEN

Het gevolg van de samensmelting van het politieke en godsdienstige compromis zien we in de opstelling van de wethouder van de hoofdstad van Friesland. Even mag ik me schamen uit die provincie te komen. Misschien schamen we ons in het buitenland ook wel vaak genoeg, dat we uit dat ruimdenkende Nederland komen, hoewel we dat buitenland ook niet hoeven te idealiseren, zolang de duivel de overste van deze wereld is. U begrijpt w.s. dat ik het heb over de CDA wethouder van Leeuwarden die meldde dat elke gemeentelijke ambtenaar verplicht kon worden een homohuwelijk te sluiten. Geen ruimte voor gewetensbezwaarden. Als ze daartoe geroepen of uitgelokt worden, dan zijn er geen uitzonderingen mogelijk. Gewetensbezwaarden op allerlei gebied hebben in de geschiedenis hun toevlucht gevonden in ons land, maar nu komt er plotseling een eind aan die Hollandse welwillendheid. Intolerantie wordt nu tot hoofdzonde verklaard. Als intolerantie de onvergeeflijke hoofdzonde is, dan is als tegenpool de grootste deugd het compromis. Zo komen we weer uit bij het veel geroemde compromismodel van het paarse kabinet. Dit model wordt voor het gemak (en voor de macht) in de toespraken tijdens de verkiezingscampagne tijdelijk even aan de kant gezet.

Joop Schotanus

18. Onverdraagzaamheid

Er is de afgelopen tijd veel te doen geweest rondom allerlei uitspraken van vooraanstaande politici uit het liberaal paarse kamp. De reactie uit de christelijke hoek was een en al verontwaardiging over uitspraken van Dijkstal en Borst, om van een paar anderen maar niet te spreken. Dijkstal heeft weinig op met de kleine christelijke partijen en Borst beweert geen affiniteit te hebben met het orthodoxe deel van onze bevolking. Wij van onze kant hebben de neiging om hen als mensen te beschouwen, die los geraakt zijn van onze historische wortels en in aanmerking zouden kunnen komen voor een inburgeringscursus. We vragen ons ondertussen af welke kant het opgaat met ons lieve vaderland met dit soort mensen aan het roer. Je zou die mensen wel eens flink door elkaar willen rammelen om hun hersenfuncties te positioneren op de juiste plaats. Graag wil ik toegeven dat dit van mij een zeer gevoelsmatig reageren is. Als je de zaken werkelijk gaat analyseren tot op het bot, dan weet je dat hun optreden voortkomt uit een hedendaagse manier van denken, die wel moet leiden tot dit soort uitspraken. Bij de aanloop naar de verkiezingen moet men zich weer afzonderlijk profileren en dat gaat vaak ten koste van die ander. Macht gaat dan boven moraal. Daarom kunnen zelfs degenen die verdraagzaamheid zo hoog in het vaandel hebben zo verschrikkelijk onverdraagzaam over komen.

ONVERDRAAGZAAMHEID

Onverdraagzaamheid is heel nauw verwant aan hoogmoed en heerszucht. Het lijkt erop dat je het zonder de laatste niet ver kan brengen in de politiek (en kerk?). Je moet w.s. als politiek leider wel verwaand zijn en een mate van agressiviteit bezitten om op dit gebied iets tot stand te brengen. Met de ommekeer van keizer Constantijn werd het christendom staatsgodsdienst en daarmee gingen er kostbare liefdevolle kenmerken langzamerhand verloren. Het lijden om de gerechtigheid werd vervangen door het strijden voor de gerechtigheid. Het "dienen" moest plaats maken voor het streven naar het "gediend worden". Alles is er dan op gericht om invloed te hebben en uit te breiden via menselijke machtsmiddelen. Hieruit zijn zelfs de vervolgingen van de ware christenen door de officiële kerk verklaarbaar.

DE UITWERKING

Op zichzelf is onverdraagzaamheid niet zo gemakkelijk te herkennen. Wie zal ooit van zichzelf toegeven dat hij onverdraagzaam is.

Onverdraagzaamheid is herkenbaar aan de geprikkeldheid die ontstaat bij de confrontatie met de afwijkende mening van die ander. Men duldt geen tegenspraak en is niet meer in staat echt open te staan voor andere mogelijkheden. Er wordt heel wat levensgeluk en gezondheid opgeofferd aan onverdraagzaamheid. Het huichelachtige is dat deze onverdraagzame levenshouding voort kan komen uit zeer edele motieven. Om een eigen edel doel te bereiken maakt men gebruik van onedele middelen. Men wil uitbreiding van de eigen partij ten koste van het zwart maken van anderen. Het gaat om onze partij of onze kerk.

ONDER DE LOEP

Het is heel belangrijk om aan de weet te komen op welk gebied onze onverdraagzaamheid ligt. Daarvoor moeten we letten op de manier waarop wij reageren op uitspraken van anderen met tegenovergestelde meningen. De symptomen van onze innerlijke reacties kunnen ons heel wat duidelijk maken. Wie primitief reageert en "woordarm" is, zal de neiging hebben om met de vuisten of met de deuren te slaan. Er zijn er zelfs die hun woede (willen) koesteren op het televisietoestel. De vraag die ons bezig mag houden is: Waarom reageer ik, zoals ik reageer? Waarom praat ik over mensen, zoals ik dat doe?

EN WIJ DAN?

Ais we er vanuit gaan dat bij het hebben van een bepaalde overtuiging een bepaalde exclusiviteit behoort, dan zal dat helpen om een zekere soepelheid op te brengen tegenover mensen met andere meningen. Verdraagzaamheid moet een stevige basis hebben. Van mensen met wie je een goede relatie heb kun je veel meer verdragen dan van mensen "op afstand", ook al hebben ze precies dezelfde afwijkende mening. In wezen ligt de oplossing in de persoonlijke opstelling: "Hoe zou ik die ander graag willen winnen voor mijn standpunt!" Niet om mijn eigen gelijk te verwerven, maar om de geestelijke en psychische gezondheid van die ander. Niet in eerste instantie beginnen te veroordelen van andermans standpunt. Als er een oplossing is en die is er gelukkig, dan is die te vinden in de Bijbel.

DE BASIS

Hemelvaartsdag op Het Brandpunt stond in het teken van de lijdende kerk van Zuid-Soedan met de film van Open Doors: Sterker

door Striemen. U heeft (had) daar kennis kunnen maken met een veertigtal Zuid-Soedanezen uit Houten, die het lijden en de dreiging daarvan aan de lijve hebben ondervonden. Ik weet niet hoe u Hemelvaartsdag hebt doorgebracht, maar voor de aanwezigen op Het Brandpunt werd een heel duidelijk beeld gegeven van wat de basis is om als christen lijden te verdragen. Op de zondag van de lijdende kerk heb ik een dienst mee gemaakt in Dokkum. (Nee, niet in de Bonifatius-kapel!). De voorbeelden die in deze dienst van lijdende gelovigen uit verschillende landen gegeven werden en de daarop aansluitende prediking uit Johannes 15 waren zeer indrukwekkend. Uit die dienst kon je vooral de gedachte meenemen, dat liefde de basis is in het verdragen van onverdraagzaamheid. De Here Jezus kan zeggen: Zij hebben Mij zonder reden gehaat. Velen in deze wereld zullen het de Here Jezus na kunnen zeggen. We mogen weten dat als we echt om ons christen-zijn gehaat worden, dat dit zonder reden en dus onredelijk is. In dit alles is de Here Jezus ons tot voorbeeld, zoals dat verwoord is in 1 Petrus 3:21 v.v.: Want hiertoe zijt gij geroepen, daar ook Christus voor u geleden heeft en u een voorbeeld heeft nagelaten, opdat gij in Zijn voetstappen zoudt treden, die geen zonde gedaan heeft en in wiens mond geen bedrog is gevonden, die als Hij gescholden werd, niet terugschold en als Hij leed niet dreigde, maar het overgaf aan Hem die rechtvaardig oordeelt.

Joop Schotanus

19. Het grote misverstand

Er is waarschijnlijk onder christenen geen groter misverstand dan de 'instelling van het moeten'. Het is wel zo hardnekkig, dat je er niet gauw te vaak over schrijven kunt. Deze instelling kom je overal en telkens weer tegen en in allerlei verschillende vormen. Of het nu gaat om dingen die gedaan moeten worden of dingen die beslist niet mogen. Het is net of het hele leven bepaald wordt door het gedrag. Als het de betrokkene zelf niet is dan is het in ieder geval de indruk die men geeft dat God Zelf voortdurend met een weegschaaltje achter Zijn kinderen aan gaat. Waar zou Hij ze nu eens voor kunnen belonen of waar zou Hij ze voor moeten straffen.

DE GEVOLGEN

De gevolgen van deze instelling worden vooral merkbaar in de manier waarop men over zichzelf en anderen spreekt. Iemand die het altijd heeft over z'n eigen tekortkomingen in handel en wandel, leeft bij de weegschaal mentaliteit. Men kan ook anderen de hemel in prijzen op grond van allerlei criteria, terwijl de Bijbel daarvoor maar één criterium aangeeft. De manier waarop er bijvoorbeeld over Prinses Diana en Moeder Theresa werd en wordt gedacht en gesproken, spreekt boekdelen. Hoe zien we onszelf: Als een geredde zondaar, die de Here God probeert te dienen naar z'n eigen goeddunken en mogelijkheden? Er staat toch ook ergens in de catechismus dat we veel moeten bidden en het goede moeten doen.

We zijn geneigd om ook ten opzichte van onze omgeving de schone schijn op te houden. Bij deze instelling is het hele leven dan gericht op succes en eigen prestatie en dat dragen we heel gemakkelijk over naar onze omgang met God. We denken nog te vaak dat we geestelijk kunnen groeien als we ons maar aan de regels houden en als we maar actief blijven in kerkelijke zaken. Daaraan wijden we ons telkens meer en telkens weer. Daartoe willen we ook nog wel opgepept worden. We hebben allemaal het verlangen om iets voor de Heer te betekenen of bruikbaar te zijn in het werk des Heren. Daar willen we ons dan voor inzetten. Toch kunnen we ons ondanks alle onze goede voornemens en inspanningen soms heel leeg voelen, want zo werkt het niet in het geestelijk leven.

ONZE EIGEN KRACHT

De weegschaal mentaliteit leidt tot het verlangen om sterk te zijn. Onze geestelijke situatie kan dan zelfs schommelen met onze fysieke vitaliteit of het gebrek eraan. We willen gezond en sterk zijn om het leven aan te kunnen. Het gebrek aan natuurlijke kracht wordt dan ook vaak ervaren als geestelijke zwakheid, met als tegenpool dat onze natuurlijke vitaliteit aangezien wordt voor geestelijke kracht. Men is dan absoluut onkundig van het geheim van een bovennatuurlijke kracht in eigen zwakheid (2 Cor. 12:9). Men denkt dan dat de Here God zich afhankelijk stelt van onze natuurlijke bekwaamheid. Van nature zijn we geneigd om sterk te willen zijn, om het leven en de beproevingen aan te kunnen. Heer maak mij sterk en geef mij kracht.

We denken vaak dat Hij van ons verwacht dat we ons best zouden doen om goede christenen te zijn. Wat zou Hij nog meer van ons kunnen verwachten: Ik doe mijn best en God doet de rest. De ene keer lukt het wat beter dan de andere keer. Heel vaak loopt het uit op teleurstelling, omdat we ons nog erg gebonden weten aan onze weegschaal mentaliteit. Dan ervaren we onszelf als onder de maat en vragen ons af: Is dit het nu echt? Moeten we het ons leven lang met dit soort prestatiegericht leven doen? Er is een diep verlangen naar een overwinnend leven, maar het schijnt zo moeilijk te bereiken. De weegschaal mentaliteit is veelal nog sterk en overheersend aanwezig. Heel veel christenen kennen een leven vol van goede voornemens, maar als die niet verwerkelijkt schijnen te worden, dan wordt men moe van al die inspanningen. Helemaal gericht op een wettisch leven. Men krijgt schuldgevoelens over te weinig bidden en over te weinig doen voor de Heer. Men vraagt vergeving en men gaat maar elke keer weer opnieuw beginnen. Voor velen is het uiteindelijk maar berusten in het arme zondaar zijn. Aan de hand van de wet dan maar proberen ervan te maken wat er nog van te maken valt. De eigen opgelegde dingen ontnemen de lust om erin verder te gaan. Als we ons richten op wat we allemaal zouden moeten doen, dan wordt gehoorzamen een last. Alsof de wet is gegeven om deze uit alle macht te houden. Daarvoor is de wet ons juist niet gegeven. Hij is gegeven om ons onze eigen onbekwaamheid te laten zien (2 Cor 2:19, 2 Cor 3:4,5,6).

DE OPLOSSING

De oplossing begint bij het besef dat Gods kracht zich het best openbaart in onze zwakheid. Hoe zwakker ik ben in mijzelf hoe meer ik Zijn kracht kan ervaren.

Telkens meer moet ik Zijn kracht verstaan. Om op die plaats terecht te komen laat de Heer ons soms een soort aftakelingsproces ondergaan om te komen bij de uitroep: 'Heer wees mijn kracht'. We moeten op de plaats terecht komen van absolute afhankelijkheid van Christus, waar we ons zelfbeschikkingsrecht opgeven (Fil 2:5-11). Het kan nooit Gods plan geweest zijn om ons ons levenlang een leven van geestelijke nederlaag te laten leiden. Er is een nieuw leven beschikbaar (2 Cor. 5:17). Een nieuwe schepping betekent niet een verbeterde vorm van wat we zijn, maar echt nieuw. Door de Heilige Geest kan Christus Zijn leven door ons heen leven.

Hij is meer dan Heiland en Heer. Hij is ons Leven! Alleen via onze eigen failliet (onze totale afbraak) komen we op de plaats van

totale afhankelijkheid. Hij verwacht van ons dat we mislukkelingen zijn in onszelf. Dit besef is de poort naar de vrijheid in Christus. Ons geestelijk leven, onze intieme omgang met God, kan niet bestuurd worden door normen en wetten van buiten af en daarom moeten we bevrijd worden van de weegschaal mentaliteit. Niet door dwang van buiten af, maar door drang van binnenuit. Het is een afzien van eigen bekwaamheid. We raken gefrustreerd als we het verwachten van het houden van regels en wetten.

Het gaat niet om ons gedrag in eerste instantie. We worden wederom geboren in een bovennatuurlijke relatie van genade. We zien nu onze redding uit genade (Rom. 11:6), maar we mogen ook onze heiligmaking ervaren als een geschenk van God. Heel veel meer hierover in mijn boekje : "Verzoening en bevrijding".

Joop Schotanus

20. Inburgering voor zendelingen

Wij verwachten dat onze buitenlandse gasten, die om welke reden dan ook, hun toevlucht hebben gezocht in ons land, zich zo spoedig mogelijk aanpassen aan onze cultuur en omstandigheden. Omgekeerd mag dat ook verwacht worden van Nederlanders, die zich in een ander land en cultuur vestigen. Voor zendelingen geldt dat waarschijnlijk nog in hogere mate. Daarom hebben de zendingsgenootschappen, veelal in samenwerking met elkaar, geprobeerd om wegen te vinden de aanpassing zo doeltreffend mogelijk te laten verlopen. Er zijn op dit gebied in de laatste decennia grote vorderingen gemaakt. Werd men eertijds uitgezonden om zo snel mogelijk aan het werk te gaan, tegenwoordig wordt er meer tijd vrij gemaakt voor taal- en cultuurscholing. Bij het thuisfront is hier niet altijd begrip voor. Men verwacht vaak zo spoedig mogelijk indrukwekkende verhalen over bekering en gemeentegroei. Daarom dit artikel.

DE ONBEREIKTEN

Er zijn om allerlei redenen nog steeds in onze 21ste eeuw bevolkingsgroepen, die nog niet met het Evangelie bereikt zijn. Dit kan zijn omdat ze geografisch gezien heel geïsoleerd wonen. Het kan ook zijn dat ze etnisch gezien een haast ondoordringbare culturele en religieuze eenheid vormen. Steeds meer organisaties proberen hierin verandering te brengen, waaronder ook de Africa Inland Mission, die in Nederland steeds meer naam maakt. Wij schreven reeds eerder over de Zuid Soedanese vluchtelingen in Houten, die ondertussen een eigen gemeentelijk leven kennen.

TIMO

TIMO staat voor Training In Ministry Overseas. Het gaat dus om een voorbereiding voor zendingswerk in het land zelf of in een land met een vergelijkbare taal en cultuur. Ook de AIM (Africa Inland Mission) heeft een programma ontwikkeld voor nieuwe zendelingen, die terwijl ze al aan het werk gaan in een onbereikte bevolkingsgroep, in teamverband begeleid en getraind worden. Dat is geen eenvoudige zaak. Het vraagt heel veel doorzettingsvermogen om een nieuwe taal te leren en om op een aangepaste manier te leren evangeliseren. Om samen te bidden voor openingen in een door Satan bezet gebied. Het Timo-programma is ontwikkeld om als team van plus minus zeven mensen, met ervaren zendelingen ongeveer twee jaar te werken onder een bepaalde stam. Alles is er op gericht om leerzame ervaringen op te doen en een zuivere visie op zendingswerk te ontwikkelen.

DE TRAINING

Het is een proces van ontdekken en soms ook uitproberen of een bepaalde benadering in die cultuur past. Verschillende zendingstheorieën worden met elkaar behandeld in lessen en cursussen. Onder leiding van de ervaren zending en ook wel in samenwerking met Afrikaanse voorgangers of evangelisten wordt er dan begonnen met het eigenlijke evangelisatie-werk. Dit alles als voorbereiding voor een zelfstandige taak van een zendingswerker.

Het gaat om het beheersen van de taal en een beter inlevingsvermogen in de lokale situaties. Heel belangrijk is de training in de geestelijke oorlogsvoering en interculturele communicatie.

DE UITWERKING

Er zijn wekelijkse studiedagen en teamsamenkomsten voor gebed en bijbelstudie. Er wordt een teambibliotheek bijgehouden voor leesopdrachten en lessen. Men houdt verkenningstochten in het gebied. Zo doet men kostbare ervaring op op het veld zelf. Veel wordt gedaan met cassettes en video's. Men doet mee aan individuele onderzoeksprojecten en ook als groep. Het team wordt in tweeën gesplitst en over twee dorpen binnen de stam verdeeld. Men woont in gehuurde huizen/hutten, om op deze manier zo dicht mogelijk bij de bewoners te staan en de kloof naar de nieuwe cultuur zo klein mogelijk maken.

EEN NEDERLANDSE KANDIDATE

AIM heeft een Nederlandse candidate, Winette Hubregtse, die ondertussen al heel enthousiast is geworden over het TIMO programma van AIM. Het eerstvolgende Timo team waarin ze mee zal draaien start pas in 2002. Hierdoor ontstaat er voor haar een tussenjaar, omdat ze haar werk bij de Shelter heeft beëindigd. Dit tussenjaar zal opgevuld worden met een project in Jinja in Oeganda. Het werk in Jinja richt zich voornamelijk op en toerusting onder de jeugd en vrouwen van Soedanese vluchtelingen in de omliggende dorpen. Haar thuisgemeente in Sliedrecht staat helemaal achter haar plannen en zal het met haar vriendenkring mogelijk maken haar zo spoedig mogelijk uit te zenden. Ze heeft ondertussen al contact met de Zuid-Soedanezen in Houten, die bezig zijn met het inburgeren in Nederland, terwijl zij zal proberen zich in te leven in de Afrikaanse cultuur. Inburgeren is dus een wereldwijd internationaal gebeuren.

Joop Schotanus

21. Hoe nu verder?

Dit is de titel van het boek van Dr. J. Douma, ex-professor in de ethiek aan de theologische opleiding van de Vrijgemaakte Kerk. Er is heel wat in beweging in dit kerkverband. Men kan niet meer leven met een al te eng kerkbegrip. Tegelijkertijd wil men om begrijpelijke redenen de deur ook weer niet al te wijd open zetten. Ondertussen komen we steeds meer Vrijgemaakten tegen in interkerkelijke verbanden en beslist niet alleen in de kring van de kleine gereformeerde gezindte. Zelf heb ik ook het voorrecht

gehad om samen met hen in het bestuur te zitten van Tear Fund en van de Psycho-Pastorale Hulpverlening. Dat zou enige decennia geleden nog ondenkbaar zijn geweest. Aan deze contacten mag ik met dankbaarheid terug denken. Vooral in het licht van onbroederlijke relaties en woordenstrijd uit het verleden, zullen velen de nieuwe ontwikkelingen positief waarderen.

HET ENGE KERKBEGRIIP

Wij volgen met belangstelling de ontwikkelingen. We zijn ons bewust dat er in genoemd kerkverband een indrukwekkend geestelijk potentieel aanwezig is. Via de ontwikkelingen in de Nederlands Gereformeerde kerk, hebben ook de zogenaamde geloofszendingen al ontdekt dat er hele fijne zendingskandidaten een plek op de wereldakker gevonden hebben. Ook organisaties als MAF en Wycliffe hebben profijt gehad van het openbreken van de deuren en het wegbreken van de muren. Evenzeer bij het vergaren van kennis betreffende het pastoraat en voor gemeentelopbouw worden ondertussen bronnen wederzijds bij elkaar aangeboord. Dit heeft alles te maken met het loslaten van een eng kerkbegrip. Waar men de Gemeente van Christus meer en meer gaat zien als het lichaam van alle ware oprechte christgelovigen, daar komt dat heerlijke innerlijke besef van bij elkaar te horen, omdat men bij Christus hoort.

De uitgangspunten moeten kloppen. Voor zover we ooit in onze jeugd kennis hebben gemaakt met wiskunde, zal het volgende beeld ons niet onbekend voorkomen. De leraar schrijft een stelling op het bord. Daarnaast tekent hij een grondfiguur. Dan komt de vraag: 'Hoe nu verder?' Of er worden enkele vaststaande waarden als gegevens op het bord geschreven. Uit die gegevens moesten dan via een bepaalde bewijsgang bepaalde conclusies getrokken worden.

Stel je voor dat je met onzuivere gegevens zou beginnen, dan zou je bij de uitwerking altijd verkeerd uitkomen. Met andere woorden: verkeerde uitgangspunten kun je alleen maar in overeenstemming brengen met verkeerde conclusies. Voor het oog kloppen de zaken, maar dat is dan alleen maar ten opzichte van elkaar. Toch doet men dan nog geen recht aan de werkelijkheid.

VOORONDERSTELLINGEN

Laten we aan de hand van een paar vooronderstellingen proberen te illustreren wat we bedoelen. De gereformeerde leer is de ware leer, zoals die verwoord wordt in de Drie Formulieren van Enigheid. In het licht hiervan moet de ware kerk van Christus per definitie een gereformeerde kerk zijn. Christus doet Zijn kerkvergaderend werk in overeenstemming met die gereformeerde leer. Dus alles wat daar buiten valt is niet door Christus vergaderd. Als de vooronderstellingen van deze conclusie zuiver zouden zijn, dan behoort elke gelovige zich bij een gereformeerde kerk aan te sluiten. Het gevolg van een dergelijke redenering is een eng kerkbegrip. Helemaal gebaseerd op een eigen sluitende logica.

EEN ALTERNATIEVE BENADERING

Men kan ook een andere redenering volgen. Uitgaande van een absolute tegenstelling tussen het oude en het nieuwe verbond. Doorslaggevend is dat we nu leven onder het nieuwe verbond, dat op grond van 2 Cor. 3 beschouwd wordt als de tegenpool van het oude verbond met Israël. Alleen door bekering tot de Here (dus een heel persoonlijke zaak), wordt de bedekking van het oude verbond weggenomen en komt iemand onder de bedeling van het nieuwe verbond (2 Cor. 3:16). De Here nu is Geest en het leven onder het nieuwe verbond is synoniem met het leven onder de Geest. Dit nieuwe leven wordt bepaald als een leven door de Geest van Christus. Die Geest geeft een enorme drang om de geestelijke gemeenschap te ervaren met de medebroeders en -zusters, die onder dat nieuwe verbond leven. Dit diepe besef van het bij elkaar horen is de basis van de Gemeente van Christus. We veronderstellen dat we op grond van 1 Cor. 13 nog maar ten dele kennen. Dat betekent dat we het volle kennen niet als uitgangspunt, maar meer als doelstelling hebben. Op grond van de ontdekking van de Gemeente, waarvan Christus het Hoofd is, wordt er verder gebouwd aan persoonlijke en gemeenschappelijke geloofsopbouw. Van daaruit spreken we niet meer van een ware kerk, maar van een gezonde Nieuwtestamentische Gemeente.

HOE NU VERDER TERUG?

Professor Douma vraagt zich na al de veranderingen van de laatste jaren af: Hoe nu verder? Hij wil graag lijnen aangeven om op de juiste manier verder te gaan met de vernieuwende ontwikkelingen in zijn kerk. Laten wij vanuit Het Zoeklicht de bescheiden suggestie aan hem doen om alvorens verder te willen gaan eerst een stukje verder terug te gaan dan de Reformatie. Zolang je blijft steken in de leer van Calvijn over het verbond en niet de absolute tegenstelling ziet tussen het oude en het nieuwe verbond blijft er een bedekking over de leer aangaande de kerk. Zolang blijft er ook een bedekking over de leer aangaande een aparte toekomst voor Israël. Men zal dan altijd de verkeerde lijnen blijven trekken naar die toekomst.

Joop Schotanus

22. Huwelijksperikelen - Geen loos alarm! S.O.S.

Signalen worden uitgezonden en die moeten opgemerkt worden om te kunnen helpen. Als die signalen opgemerkt worden moeten we er ook nog raad mee weten. De markt loopt over van boeken over pastorale zorg. Ook over huwelijk en gezin is heel wat geschreven. Eén van de mooiste dingen op aarde is dat wat God gegeven heeft in het huwelijk tussen die ene man en die ene vrouw, die voor elkaar bestemd zijn of moet ik zeggen 'zich voor elkaar bestemd hebben'. Dat mooie van het huwelijk willen we in stand houden. Het begon zo mooi in een feestelijke sfeer en op basis van onherroepelijke beloften. Maar toch...!

Er zijn heel veel oorzaken te noemen waardoor het mis gaat in een huwelijk. Onverhoopt en onverwacht is het proces van wegwijnen begonnen. De liefde waarmee het allemaal begon kan om allerlei redenen niet echt stand houden. Het zijn de kleine vossen die de wijngaard bederven. Ergens is er een verwijdering begonnen. Daaruit is verkillung ontstaan. Het was niet die gevaarlijke 'derde', maar het begon bij de kleine dagelijkse ergernissen, waar op een verkeerde manier mee werd omgegaan. De kleine lieve dingen van het leven werden niet meer beleefd en daarmee ontstond de kloof. Het dreigt op de klippen te lopen.

WAT KAN ER MIS GAAN?

Ieder mens heeft z'n eigen verlangens en behoeften en het gevaar dreigt dat we als gehuwden ons vastzetten op onze eigen verlangens. We voelen ons tekort gedaan als door die ander niet goed rekening met ons gehouden wordt en dat geldt in het bijzonder in het huwelijk. Er zou een belletje moeten gaan rinkelen zodra onze eigen behoeften en verlangens de overhand nemen,

want daarin ligt heel vaak de basis van een ontsporing. Die verlangens worden veelal geïnspireerd door het moderne jachtige leven. Meedoen met de maatschappij en gericht zijn op ontplooiing. Of gericht zijn op veel geld verdienen en op het niet onder doen voor kennissen en vrienden, die zich meer kunnen veroorloven dan voor de betrokkenen haalbaar is. Natuurlijk heeft het globaal genomen alles te maken met ons egoïsme. Wanneer we daar aan toegeven dan voelen we ons al gauw door elkaar tekort gedaan en komt de ontevredenheid als kleine druppeltjes gif naar binnen. Maar zelfs als er een overvloed is om dankbaar voor te zijn, kan het mis gaan. Het grootste gevaar ligt in het feit dat men de diepe innerlijke gevoelens voor elkaar blijft verbergen, totdat...! Gestimuleerd door de tijdgeest ontwikkelt er zich een stuk onwaarachtigheid. Men is niet meer eerlijk oprecht en oprecht eerlijk. Er wordt niet meer bedoeld wat men zegt en niet meer gezegd wat men bedoelt. Dit zal de gezinssfeer en de stemming negatief beïnvloeden.

WAT POSITIEF HAD KUNNEN ZIJN

Het gezin en het werk kunnen het echtpaar zo in beslag nemen, dat er weinig tijd en energie overblijft om zich intensief aan geestelijke zaken als bijbelstudie en gebed te geven. Soms wordt de kerkgang daarbij ook nog verwaarloosd of is men vanwege de gezinssituatie aangewezen op wisselbeurt. Het is niet zo dat men dit zorgeloos ondergaat, maar het gewone leven en werk eist hen al helemaal op. Vooral als moeder naast haar gezin ook nog een andere werktaak heeft, dan is het weekend er voor alles waar men in de loop van de week niet aan toegekomen is. Men vindt geen gelegenheden meer om alles wat positief had kunnen zijn in te schakelen. Men kan dan ten prooi vallen aan innerlijke onzekerheid en men raakt de greep op een goed huwelijksleven kwijt.

GEEN STEUN UIT DE MAATSCHAPPIJ

De maatschappij houdt ons ook geen spiegel meer voor van het ideale huwelijk, om nog maar te zwijgen van de televisie. De seksualiteit wordt geperverteerd door allerlei soap programma's. Niet alleen dat het op de tv aan positieve voorbeelden ontbreekt, maar de levensrichting die geboden wordt is fataal. Onze wetgeving is er helemaal op gericht om het huwelijk onderuit te halen. Een burgemeester noemt het een eer om als eerste beëdigd te worden om een homo-huwelijk te mogen bevestigen. Het gemak waarmee velen echtscheidingen aangaan, vaak ten koste van kinderen, duidt op een individualistische levenswijze die de geschiedenis nog nooit zo onbeschaamd gekend heeft. De samenleving heeft nu alle ingrediënten in zich om de anti-christ het roer in handen te geven.

ONZE REACTIE OP SIGNALLEN

Vanuit de Bijbel kunnen we de reddingsgordels aanreiken. We kunnen aantonen dat er in de wereld heel wat wanbegrip is als het gaat om huwelijk en gezin. Ook als het gaat om de betekenis van een onherroepelijke verbintenis. Er is heel veel misverstand over de betekenis van echte liefde en trouw. De Bijbel kan ons laten zien wat het ware geluk is en hoe we daar deel aan kunnen hebben en houden. Hoe onderlinge vriendschap verrijkt kan worden door een geestelijke dimensie en hoe belangrijk het is dat die ene man en die ene vrouw elkaar uit Gods hand ontvangen als gave en opgave en elkaar als zodanig beschouwen. Deze levensbeschouwing heeft de kracht in zich van een levenslange toewijding aan elkaar. Die verbintenis mag gedragen worden door een liefde die sterker is dan de dood.

Joop Schotanus

23. Schone schijn

In het boekje van onze hoofdredacteur over 'Het leven door de Geest', wordt gerefereerd naar de maskers die christenen kunnen dragen om de schone schijn op te houden. Een vroom masker om de indruk te geven dat alles in orde is. Voor jezelf weet je dat het niet allemaal klopt, maar dat hoeft de omgeving niet te weten. Ondertussen wordt je leven een leugen. Met de beste bedoelingen probeer je in eigen kracht je geestelijke stand op te houden, want er moet toch aan je gezien worden dat je christen bent. Misschien is deze manier van leven wel de grootste hinderpaal voor de geestelijke doorbraak in de Gemeente van Christus. Laten we eens proberen om te ontdekken wat zoal de verschillende manieren zijn, waarachter we ons kunnen verbergen.

EEN ILLUSTRATIE

In de 2 Cor. 3:13 vinden we een indrukwekkende illustratie van Mozes die zijn aangezicht bedekte, opdat de kinderen Israëls geen blik zouden slaan op het verdwijnen van de heerlijkheid van zijn gelaat. Mozes kwam tot het besef dat de heerlijkheid die hij in de veertigdaagse omgang met God op zijn gelaat had verkregen, begon te verdwijnen. Paulus gebruikt dit als een voorbeeld voor het hele volk Israël, dat via allerlei verhullingen probeert de schijn op te houden, terwijl hun dienst aan God niet meer gedekt wordt door de werkelijkheid. Hiervan is niets meer zuiver en echt. Niet bij Israël en ook vaak niet meer in de Gemeente van Christus, waar veel gebeurt dat vergelijkbaar is met het masker (de bedekking) van Israël.

EEN EIGENWILLIGE GODSDIENST

Wij kunnen ons verbergen achter onze traditie. Het doet er niet toe of dat nu een evangelische of een reformatische traditie is. Je doet gewoon mee aan alles wat er van je verwacht wordt. Misschien zit je nog wel op de ouderwetse kerkbanken de oudberijmde psalmen uit volle borst maar op laag tempo mee te zingen. Misschien horen bij dit samenkomen ook nog pepermuntjes en de geur van opgedroogde eau de cologne. Zelfs Maarten 't Hart kan hier de tranen nog van in de ogen krijgen. Het kan ook zijn dat je 's zondagsmorgens terecht komt in een opgewekte samenkomst, waar je meegenomen wordt in de deining van het geheel en waar je ook beslist niet meer zonder zou willen. Laat ik eerst heel duidelijk voorop stellen dat de Here aan beide vormen zijn zegen kan verbinden. Er is in wezen niets mis mee. Waar het ons nu even om gaat is dat je of aan de ene vorm of aan de andere vorm mee kan doen zonder die zegen van de Here echt te ervaren. De reden is dat de vorm van het samenkomen voor veel mensen de betekenis krijgt van een eigenwillige godsdienst. Een uiterlijkheid van afnemende en verdwijnende heerlijkheid. Het is dan in dat geval niet de heerlijkheid van Christus, die openbaar wordt.

DE HOOGMOED

Wij willen van nature ons allemaal graag achter een façade verbergen. Dit heeft alles te maken met het feit dat we ons niet bloot willen geven. Wie wil er nu onderuit gaan? Waar we het nog van 'eigen kunnen' verwachten, zullen we ook de eer verwachten voor dat eigen kunnen. Daarom moet onze onmacht verhuld worden. We ontdekken dat we het niet in ons hebben om te zijn die wij zouden moeten zijn en daarom hebben we behoefte aan een masker. We gaan ons anders voordoen dan we zijn. Met een lelijk

woord heet dat huichelarij. Mocht ons falen toch zichtbaar worden, dan hebben we genoeg middelen bij de hand om een al te slechte indruk weg te nemen. Hier tegenover staat natuurlijk het nederig erkennen, dat onze bekwaamheid Gods werk is en dat we vanuit onszelf nergens prat op hoeven te gaan. Maar nederigheid is een fragiele zaak. Op het moment dat je denkt dat je het hebt, ben je het kwijt. Er is een kleine anekdote van een gemeente, die haar voorganger een onderscheiding verleende voor zijn nederigheid, maar op het moment dat hij zijn medaille opspeldde hebben ze hem die weer afgenomen. Het zal wel niet historisch zijn, maar het is toch wel een goede illustratie van een verdwijnende heerlijkheid.

DE EIGENGERECHTIGHEID

Eigengerechtigheid is een tweelingzusje van het vorige masker maar nu vooral met de nadruk op al het goede wat men doet. Dus niet zozeer het verbergen van het slechte, maar het voorwenden van het goede. Dit vooral in vergelijking met al die mensen die zich niet bekommeren om het welzijn van de medemens of normen en waarden aan hun laars lappen. Er is een constante veroordelende houding tegenover mensen die hun niveau niet halen. Met dit masker op probeert men anderen altijd te overtroeven. Mocht ik hier of daar falen dan staat er nog genoeg tegenover om de balans ten eigen gunste door te laten slaan. De Here Jezus heeft deze houding bij voortdurend in de Farizeeërs veroordeeld. Hij noemde het een zuurdesem, waar we ons voor moeten hoeden.

GERESERVEERDHEID

Gereserveerdheid is een zich terugtrekken op eigen terrein. Men wil niet gekwetst worden. Daarom stelt men zich gedekt op en houdt anderen daarmee op een afstand. In plaats van zonden aan elkaar belijden, waartoe de Bijbel oproept, gaat men zonden voor elkaar verbergen. In plaats van het dragen van elkanders lasten om zo de wet van Christus te vervullen, torst men een eigen last. Niemand kan toch mijn last (mee)dragen, als ik deze niet kenbaar maak. Door terughoudendheid en zwijgzaamheid is men dan aangewezen om de last alleen te dragen. Er is veel eenzaam leed vanwege geslotenheid. Wat zijn er veel mensen die rondlopen met verborgen moeilijkheden en wonden.

De vrees om afgewezen te worden. Men doet alles om te voorkomen dat men aanzien en erkenning zou gaan verliezen. Daarom dragen we de genoemde maskers. Alles wordt in het werk gesteld om niet onderuit te gaan voor de goe-gemeente. Overal ziet men concurrentie op de loer liggen. Zouden we ons bewust zijn van al het onnodige leed wat hieruit voortkomt, dan zouden we toch niets liever willen dan hiervan bevrijd worden. Er zijn misschien genoeg aanwijsbare oorzaken. Onze geaardheid, een moeilijke jeugd of bepaalde diepe teleurstellingen. Maar het verleden kan ons heden misschien wel verklaren, maar het hoeft onze toekomst niet te bepalen.

DE PRIJS VAN DE BEVRIJDING

Er is maar één manier om bevrijd te worden van onze maskers. Dat is de weg van de Here Jezus. Wie echt een discipel van de Here Jezus wil zijn, wordt gevraagd om zichzelf te verloochenen. Dat is de prijs die voor de bevrijding gevraagd wordt. De maskers duiden op zelfhandhaving. Wie zichzelf opgeeft en Christus als een levende werkelijkheid ervaart, zal de zegenrijke gevolgen in de omgang met anderen daarvan mogen beleven. Wat anderen van ons denken (en zeggen) is dan niet meer doorslaggevend. We verliezen de kramp en kunnen dan ontspannen met elkaar omgaan. Laten we die zegen elkaar maar toebidden.

Joop Schotanus

24. Leven onder het nieuwe verbond

De Here Jezus lag met zijn discipelen aan de tafel van het oude verbond. In betekenis was Pesach het feest bij uitnemendheid van de oude bedeling. Geen van de vieringen uit Leviticus 23 overtrof het feest van Pesach in belangrijkheid, waarbij de herinnering aan de wonderbaarlijke bevrijding uit Egypte in stand gehouden moest worden. Een bevrijding die via de Sinaï zou leiden naar een zelfstandig volksbestaan voor Israël. Bij dit gebeuren van de Sinaï zou de Here God hun bijzondere tekenen meegeven. De besnijdenis ooit aan Abraham opgedragen werd verheven tot een teken van afzondering voor Israël. Een teken tussen hen als volk en de Here als hun God. De sabbat was eveneens zo'n goddelijk verbondsteken voor hen, en voor geen enkel ander volk op aarde. De tien geboden moesten de grondwet zijn voor het nieuwe volksbestaan in Kanaän. Hiermee was het hele terrein voor het dienen van God afgebakend. De vreugde van de wet bestond in de wetenschap dat handel en wandel in overeenstemming was met de goddelijke voorschriften. Binnen die sfeer werd ook Pesach gevierd. Enerzijds was het een goddelijke instelling, heenwijzend naar het toekomstig verzoeningswerk van Christus en anderzijds een terugwijzing naar de bevrijding uit Egypte.

OUDTESTAMENTISCH LEVEN

Het oude verbond wordt beheerst door vrees voor straf en anderzijds door de vreugde van een eenswillende handel en wandel met Gods plan en weg. De psalmen getuigen daar ten volle van. Deze aspecten zijn doorslaggevend voor de Oudtestamentische manier van leven. Van buitenaf konden de geboden van de Thora en de woorden van de profeten hen op het goede spoor houden. Als er over de Geest gesproken wordt dan is dat de Geest van God die over hen komt als een stimulans en ondersteuning. Soms ook als de schenker van wijsheid en verstand, maar nog niet als de blijvende inwonende Geest in het hart. Van die komende Geest om de wetten in hun hart te schrijven, schrijven o.a. de profeten Jeremia, Ezechiël en Joël, als zij spreken van een groot toekomstig gebeuren op grond van een nieuw verbond.

HET NIEUWE VERBOND

Het is belangrijk om te zien wat de basis is van het nieuwe verbond. Dat brengt ons terug naar de laatste Oudtestamentische paasmaaltijd van de Here Jezus met Zijn discipelen, waarbij gedacht werd aan het bloed aan de deurposten van de huizen in Egypte ter bescherming van de eerstgeboren zonen der Israëlieten. Tot op het moment dat de Here Jezus de beker opneemt om rond te laten gaan, is dat de beker van de paasmaaltijd van het oude verbond. Dan komt er met de woorden van de Here Jezus een plotselinge metamorfose in betekenis. De Here Jezus verklaart deze beker van het oude verbond tot de beker van het nieuwe verbond. Het moet de discipelen hoogst merkwaardig in de oren hebben geklonken. De beker van de Oudtestamentische paasmaaltijd krijgt een totaal nieuwe betekenis. De Here Jezus verklaart hiermee dat het nu niet meer gaat om het bloed aan de deurposten, maar Hij spreekt van het nieuwe verbond in zijn eigen bloed, dat voor velen vergoten wordt tot vergeving van zonden. Dat zal in eerste instantie gelden voor Joden en heidenen in de bedeling van de Gemeente.

BEDELING VAN DE GEMEENTE

Als de Here Jezus gesproken heeft over de beker van het nieuwe verbond dan voegt Hij daaraan toe dat Hij voorzeker niet meer van de vrucht van de wijnstok met hen zal drinken dan dat Hij die met hen nieuw zal drinken in het Koninkrijk Zijns Vader (Matth. 26:27). Hij verwijst daarmee naar het herstel aller dingen in het komende Vrederijk. Tussen deze laatste paasmaaltijd en dat moment van het koninkrijk ligt de periode van de Gemeente. Brood en Beker wijzen ons op de basis van ons nieuwe geestelijke bestaan. Jezus stierf voor ons, opdat Hij zou kunnen leven in ons. Met de verklaring van de Here Jezus bij deze paasmaaltijd over de nieuwe betekenis van de beker komen we nu terecht bij de afsluiting van het oude verbond. Het gaat hier om de allerbelangrijkste waarheid van de Schriften. Het is de waarheid van het nieuwe verbond. Dit nieuwe verbond is het hart van het Evangelie. De Here Jezus haalt als het ware op deze laatste paasmaaltijd met Zijn discipelen een streep door het oude verbond van de wet, door brood en beker een nieuwe betekenis te geven. Wij zijn niet het achterkamertje van het oude verbond, maar het voorportaal van het nieuwe verbond dat straks in Israël werkelijkheid zal worden.

EEN NIEUWE MANIER VAN LEVEN

Er komt een nieuwe manier van leven in de plaats van de Oudtestamentische manier. Met het verstaan van deze waarheid ontdekken we een radicale scheiding tussen de oude en de nieuwe bedeling. Het gaat om het geheimenis van Christus in ons, de hoop der heerlijkheid (Col. 1:27). Het gaat om de absolute vereenzelviging van ons met de Here Jezus. Paulus gebruikt in 1 Korinthiërs 6:16 het uiterst negatieve beeld van de hoereerder die één vlees met een hoer wordt en spreekt dan als positief tegenbeeld van de gelovige, die zich aan Christus hecht en één geest met Hem wordt. Op deze fundamentele waarheid van de vereenzelviging met Christus rust Gods verlossingsplan voor heden en toekomst. In het heden is dit nieuwe verbond de basis voor de levenswandel van de Nieuwtestamentische gelovige. Voor de toekomst is het de openbaring van Gods heerlijkheid in het vrederijk, wanneer satan niet meer de overste van deze wereld zal zijn, maar Christus zelf. Dit is de toekomst, waarin de Here met het huis van Israël en het huis van Juda een nieuw verbond zal sluiten (Jer. 31:31-33). Bij de drinkbeker van het nieuwe verbond zien we dus niet alleen terug op het verzoeningswerk van Christus, maar ook vooruit naar de volle openbaring van God, als de aarde vol zal zijn van de kennis van de heerlijkheid des Heren, zoals de wateren de bodem der zee bedekken (Hab. 2:14). Daarom heet het: Doet dit, totdat Hij komt.

Joop Schotanus

25. Kerk en wereld

De kranten stonden er even vol van. De overheid laat de kerk links liggen. Ze zou de kerken veel meer om advies moeten vragen, zoals ze dat ook doet aan vakbonden en milieugroepen. Kardinaal Simonis en Dr. B. Plaisier (scriba van de SOW-kerken) voelen zich beledigd. Waarom zien ze ons niet (meer) zitten? Wij willen graag meer invloed. Wij zijn er niet alleen maar voor onze leden, maar ook zeer zeker voor de samenleving. De overheid kan er toch niet om heen dat wij ook publieke betekenis (willen) hebben. Het moet nu maar eens uit zijn met het stelselmatig negeren van ons als kerk. Aldus de redeneringen.

GEZAG EISEN OF GEZAG WINNEN

Er zijn verschillende soorten gezag. Er is gezag dat door machtoefening in stand gehouden moet worden. Hierbij zal men op grond van getal en positie proberen invloed uit te oefenen. Of men zal met de wapenstok moeten proberen het gezag te handhaven. Maar er is ook gezag van een andere orde. Dat is gezag waar mensen zich als vanzelfsprekend aan gewonnen willen geven. Dit soort gezag is in eerste instantie een vorm van 'zijn'. Het straalt af van de identiteit. Zodra men zich tot het uiterste moet inspannen om gezag te verkrijgen, raakt men het kwijt. Dit vanzelfsprekende gezag is de vrucht van een positieve invloed, waar mensen door overweldigd raken. Dat is de enige manier voor de kerk van Christus om echt gezag te winnen en dan hoeft men het niet meer op te eisen. De kerk had nooit zo'n grote invloed op de wereld als in die dagen toen ze (op officieel niveau) niets met de wereld te maken had.

OVERHEID HOUDT KERK OP AFSTAND

Het lijkt er niet zo erg op dat onze overheid onder de indruk is van het kerkelijk gebeuren in ons landje. Dat kan natuurlijk allerlei oorzaken hebben. Vanuit het verzuilde verleden blijft er een angst bestaan voor al teveel invloed van de kerken op het politieke gebeuren. Men heeft door de jaren heen een bepaalde allergie ontwikkeld voor de neiging van de kerken om zich te bemoeien met de politieke gang van zaken. Men wil beslist niet terug naar enige vermenging van de geestelijke en wereldlijke macht. In ieder geval niet zoals de Rooms-Katholieke kerk dat door de eeuwen heen heeft voorgestaan, maar evenmin zoals de SGP een theocratisch model voorstaat. In die zin ziet de huidige overheid de kerk eerder als een bedreiging en zal haar proberen op afstand te houden. Verder spelen de ethische kwesties ook een belangrijke rol. De duur verkregen vrijheid in de laatste decennia zal men niet graag weer kwijt raken.

VOLK HOUDT KERK OP AFSTAND

Al heel lang prediken we de scheiding tussen kerk en staat. De overheid weet zich geruggensteund door het volk, dat steeds meer afstand neemt van de kerk. Wat dat betreft hoeft ze steeds minder rekening te houden met de algemene mening. Bij het volk vindt de overheid ook steeds meer een klankbodem voor haar vrijheidsidealen. Men is buitengewoon blij met de verkregen vrijheden en de opheffing van de verzuiling. Velen hebben de kerk teleurgesteld aan de kant gezet. Zij hebben met het badwater van de verzuiling ook het kind weggegooid. De 'eeuw van mijn vader' is nu voorbij, maar wat komt er voor in de plaats?

KERK HOUDT GOD OP AFSTAND

Met Pinksteren ontstond er een geloofsgemeenschap, die zo totaal anders was dan het Oudtestamentische Israël. De Here God had grootse plannen met het doen ontstaan van de kerk als geloofsgemeenschap. Die geloofsgemeenschap werd een gemeenschap, waarbij het eerst en vooral ging om een relatie met de opgestane Heer en Heiland. Daar moest het in allereerste instantie om gaan. Alleen in de persoon van de Here Jezus was men God de Vader nabij. Door allerlei ontwikkelingen is de opgestane Here heel vaak niet meer het allesbeheersende middelpunt van het kerkelijke gebeuren en zijn andere zaken binnengeslopen in de geloofsgemeenschap, die we kerk zijn gaan noemen. Dat kan van alles zijn: gebouw, geld, liturgie, sacrament, structuur, uiterlijke vormen, synode, classis, ambt, academische opleiding, leerstukken. Er zijn heel veel zaken waardoor het wezenlijke op de achtergrond verdwijnt. Naar de mate dat de kerk zich verwijdt van haar oorsprong in Christus, naar die mate

zal de Here God haar op een afstand gaan houden. Het is het tegenbeeld van wat Jacobus zegt: 'Nadert tot mij, opdat Ik tot u nader!' In de climax van de ontmoeting ligt de oplossing, maar die oplossing wordt veelal niet gezocht of gewoon niet gezien.

KERK HOUDT WOORD OP AFSTAND

Velen hebben maar een vaag idee waar het met deze wereld naar toe gaat. Het is bedroevend te zien hoe weinig christenen, die wel bidden 'Uw koninkrijk kome', inzicht hebben in Gods plan met deze wereld. We zijn vaak zo sterk aan deze aarde gebonden, dat we niet echt uitzien naar de toekomstige. Alleen door een goddelijk ingrijpen zal de grote verandering komen. De Bijbel leert ons duidelijk dat het huidige aardse bestel ten einde zal lopen. De tekenen der tijden zijn als de voetstappen van de komende Koning. Het Woord wordt krachteloos gemaakt door allerlei menselijke tradities en onbijbelse inzichten.

DE SCHEIDING DER GEESTEN

Wat de wereld en het instituut kerk betreft, zal er door een wederzijds machtsstreven steeds meer een samengaan komen. Wat de wereld en de geloofsgemeenschap betreft, zoals God die vanaf de beginne bedoeld heeft, zal er een steeds grotere kloof komen. In het boek Openbaring vinden we deze beide aspecten duidelijk aangegeven. De kerk die aanzien en erkenning verwacht van een overheid, beweegt zich reeds op hellend vlak. Die scheiding der geesten past in het Plan van God, want die scheiding is nodig om de grote zuivering tot stand te kunnen brengen. De christen is in de wereld, maar de wereld hoort niet in de christen, zoals het schip zich in het water bevindt, maar niet het water in het schip.

Joop Schotanus

2002

1. Persoonlijk intermezzo

"Tijdens de kritieke momenten van vlak na de operatie zelf scheen ik het toch even helemaal kwijt te zijn".

Wat kan er in korte tijd veel gebeuren in het leven van een mens. Soms is dat zelfs heel ingrijpend. Dat kan zich helemaal afspelen op geestelijk vlak, maar evenzeer op lichamelijk vlak. Bovendien is er dan ook nog vaak een indrukwekkende wisselwerking. U hebt waarschijnlijk helemaal niet kunnen vermoeden dat er tussen het schrijven van mijn opinie artikel van nummer 25 en het nummer wat u nu voor ogen hebt heel wat met mij gebeurd is. Althans zo heb ik dat ervaren. Om even met de deur in huis te vallen. Ik heb op 5 februari een hartoperatie ondergaan en vier omleidingen gekregen. In dat gebeuren heb ik even een zeer kritiek moment meegemaakt van extra bloedverlies en een flink tekort aan zuurstof in het bloed. Gelukkig hoefde een dreigende tweede operatie niet door te gaan. Wel ben ik vijf dagen op Intensive Care geweest in plaats van de gebruikelijke drie dagen. Voor zover ik een en ander bewust meemaakte, kon ik haast niet anders dan in mijn gedachten en gebeden het naar de Here uitroepen:

"Here, ik wil me voor tweehonderd procent aan u toevertrouwen. Here, ik wil zo graag uw ononderbroken rust ervaren. Here, ik kom voor uw troon om hulp te verkrijgen, samen met allen, die op dit moment voorbede doen". Achteraf bleken dat er heel veel geweest te zijn. Ondertussen hadden ze me waarschijnlijk zoveel morfine toegediend, dat ik voor een dikke zwarte muur stond en allerlei waangedachten kreeg. Heel eventjes een beetje meegaan met de Here Jezus: "Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten". Wat moet Hij hebben meegemaakt om voor ons verzoening totstand te brengen. Natuurlijk helemaal niet vergelijkbaar met mijn situatie. Vóór de operatie had onze voorganger, br. Passchier, met mij Psalm 23 gelezen en scheen ik in de diepste rust voorbereid op het dal van diepe duisternis. In ieder geval was aan niets te merken dat ik er tegen op zag. Maar tijdens de kritieke momenten van vlak na de operatie zelf scheen ik het toch even helemaal kwijt te zijn. Onderhevig aan spanning en onzekerheid. Waar was die ononderbroken rust gebleven?

Op de dag na de Intensive Care periode kwam de voorganger opnieuw naar het ziekenhuis en heeft toen de Psalm gelezen voorafgaande aan Psalm 23. Ik was nogal geëmotioneerd bij het vertellen van mijn verhaal. Ook wel enigszins uitgeput na enkele dagen half rechtopzittend in mijn bed. Al maar zuurstof toegediend te krijgen via een slangetje in de neus en een benevelingskapje.

In pastoraal opzicht zijn het toch leerzame ervaringen geweest. Wat kan er veel gebeden worden als je slapeloze nachten hebt en je opnieuw vanuit de rust van de Here je hebt voorgenomen je niet meer te ergeren aan slapeloosheid, maar de tijd productief te maken in je gedachten en gebeden.

Natuurlijk was ik in mijn gebeden erg betrokken op mijn vrouw, Mieke, onze kinderen en kleinkinderen. Evenals op onze gemeente en de gemeenten waar ik geregeld voorga. Here, laat mijn ervaringen nu niet in tegenspraak zijn met wat ik mag verkondigen. Heel vaak liet ik het hele nageslacht van mijn ouders (en dat zijn er heel wat) de revue passeren. Wat een fijne gelegenheden om hen allemaal één voor één door je gedachten te laten gaan. Dan was er zomaar weer een uurtje om.

Later op de gewone afdeling komt er dan het contact met de kamergenoten. Op de Intensive Care afdeling was dat moeilijker omdat je aan allerlei apparatuur zit vast gekluisterd. Soms kun je ook nog wat kwijt aan de verpleegkundigen. Als 's morgens om kwart over zes de zuster tegen je zegt dat je temperatuur 37.5 is dan kun je zeggen, dat dat precies overeenkomt met je geestelijke temperatuur. Zo kom je terecht bij Psalm 37 vers 5 "Wentel uw weg op de Here, vertrouw op Hem, Hij zal het maken". Zo maak je je de gelegenheid ten nutte.

Tenslotte wil ik u een laatste ervaring in het ziekenhuis in Ede (waar ik vanuit Radboud naar toe gebracht werd voor nog een paar dagen) niet onthouden. Mijn laatste nacht was heel indrukwekkend. Die paar dagen in Ede had ik e'hig contact met de kamergenote, die het als nier- en hartpatiënte niet gemakkelijk had. Toch mocht ik iets van de rijkdom van het evangelie met haar delen, waar ze positief op reageerde. Ondertussen las ze ook het boekje van de tropenjaren van Joop en Mieke, waarin ook onze weg tot het heil in Christus wordt beschreven.

Dan plotseling gebeurt er 's nachts iets, waardoor ik klaar wakker word. Ik hoor een zuster roepen "Dit komt niet goed" "Bel reanimatie". "Reanimatie neemt niet op". Er ontstaat een en al beweging achter het gordijn van de buurvrouw. Ik kan bijna alles

volgen. Een zuster komt bij me om te vragen of ik liever naar een andere kamer gebracht wil worden. Mijn reactie is. "Ik blijf wel hier om voor haar te bidden". Wel vraag ik de zuster om op de hoogte gehouden te worden van de situatie en dat belooft ze me. Een poosje daarna komt ze vertellen dat mevrouw Jansen is overleden. De zuster blijft dan na dit acute gebeuren nog enige tijd bij me om met een gesprek wat afleiding te geven.

Ze vertelt dat ze onder de indruk was van mijn reactie om er bij te blijven om te bidden. Verder komt het gesprek op het gelovig verwerken van zo'n situatie. Zij deelt mee dat ze voor Med-air in Zuid Soedan heeft gewerkt en heel wat ellende in de wereld gezien heeft. Ik mocht vertellen over onze tijd in Afrika en mijn huidige betrokkenheid bij de Zuid Soedanese Gemeente in Houten en de buitenlandse studenten in Wageningen. Ondertussen blijkt dat we heel wat gemeenschappelijke zendingsvrienden hebben en dat ze lid is van een Evangelie Gemeente, waar ik bij het ontstaan aan de wieg heb gestaan. Ook als spreker op de eerste samenkomst van die nieuwe gemeente in 1982 in Apeldoorn en later bij het uitzenden van de eerste zendeling.

Dit artikel maak ik klaar drie weken na de operatie. Ondertussen ben ik flink herstellend. 'k Heb zelfs al weer een eindje auto gereden. Binnenkort gaan we verhuizen naar een appartement in Rhenendaal. Daar is alles gelijkvloers en zal het ons leven wel enigszins vergemakkelijken. We willen dit heel persoonlijke intermezzo afsluiten met onze dank uit te spreken voor allen die (voor zover ze op de hoogte waren) voor ons gebeden hebben en voor het toezenden van de vele kaarten ter bemoediging. Hoe groot de spanningen ook mogen zijn, er blijft een rust voor het volk van God.

Gods rijke zegen toegewenst:
Joop en Mieke Schotanus

2. Evangelische spiritualiteit of reformatorische bevinding?

Een veertigtal predikanten van de Christelijke Gereformeerde Kerken hebben een schrijven gepubliceerd over de relatie met de Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt. Men heeft een groot aantal Vrijgemaakte preken beluisterd en daar de conclusie uit getrokken, dat ondanks mooie woorden, de toeëigening van het geloof niet in deze prediking tot z'n recht komt. In zo'n discussie komt dan ook vooral het verwijt naar voren dat men bij de Vrijgemaakten te eenzijdig accenten legt op het berusten in het verbond, zonder een persoonlijke heilsgang door te maken. In dit verband vielen er ook termen als evangelische spiritualiteit en reformatorische bevinding. Dit wordt voorgesteld als een tegenstelling. We vragen ons natuurlijk af hoe men aan deze tegenstelling komt. Alsof een evangelisch christen zijn persoonlijke omgang met de Heer anders zou moeten beleven dan een reformatorisch christen?

De kern van de zaak

In onze omgang met de Here mag er dan een mate van individualiteit aanwezig zijn, maar verschillen lopen toch niet langs kerkelijke of categorische grenzen. Als we spreken van omgang met de Here hebben we het over een intieme genegenheid tot God in en door Christus. Onze ogen zijn geopend voor het verlossingswerk van Christus en dat zal moeten betekenen dat we bereid zijn ons zelfbeschikkingsrecht volkomen op te geven. We weten dat we over ons leven van Christus door een nieuwe geboorte volkomen vergeving hebben ontvangen en dat niets uit dat verleden ons meer kan aanklagen.

We zijn op het punt gebracht om op gezag van Christus van God te kunnen ontvangen vergeving van zonden en een erfdeel onder de geheiligden (opgenomen worden in het proces van heiliging). We mogen het Paulus nazeggen: "Ik acht alle dingen schade te zijn om de uitnemendheid van de kennis van Christus Jezus, mijn Here, om Wiens wil ik alle dingen schade gerekend heb, opdat ik Christus moge gewinnen". Alles los laten om alleen op God te vertrouwen. Dat is uittreden uit een zelfzuchtig bestaan en binnentreden in een intieme relatie met de Here, zodat er niets meer is in ons leven dat buiten die relatie valt. Een leven van dienende liefde en geheiligde zelfverloochening mag onderdeel worden van onze bevinding.

De uitwerking

Het is belangrijk er rotsvast van overtuigd te zijn "in Gods weg te zijn". Op een andere weg zou je misschien aanzien of rijkdom kunnen verwerven, maar wat is dat in vergelijking met "een vrede die alle verstand te boven gaat". Het is belangrijk om je door niets te laten afhouden om te doen wat God van je verlangt, God weet wat Hij doet. Dit is de vrucht van een intieme omgang met de Here God. Als God een leegte brengt in ons leven, dan moeten we niet willen proberen om die zelf op onze manier op te vullen. Het gemis aan iets mag niet tot een Meribah (mopperplaats) worden. In onze bevindelijke weg wachten we Gods tijd af om dingen te laten gebeuren.

We geven het initiatief uit handen, want Hij kent ons beter, dan dat wij onszelf kennen. Hij voorziet ter gelegener tijd. In de weg van bevinding gaat het om kinderlijk Godsvertrouwen, waardoor de realiteit van het christenleven zichtbaar mag worden. Niet om indrukken van onszelf achter te laten, maar het beeld van Christus tot z'n recht te laten komen, omdat onze leegheid door Hem vervuld is. Het beeld van Christus is een sterke, rustige en gezonde geest.

De tegenstelling

Natuurlijke godsdienstigheid (religiositeit) kan wel maken dat we ons aangetrokken voelen tot de Here Jezus en onder zijn bekoring komen, maar dat kan heel goed uitlopen op verraad (Judas) of verloochening (Petrus). Petrus was onder bekoring van Jezus gekomen, maar daarvoor had hij de hulp van de Geest niet nodig gehad. Dit speelde zich nog helemaal af op het menselijk vlak. Het was een uitwendig volgen. Onder bekoring (onder de indruk raken) komen is nog niet hetzelfde als onder beslag (heerschappij) komen. Natuurlijke vroomheid (religiositeit) kan wel maken dat we onder bekoring van de Here Jezus komen, en ons tot Hem aangetrokken voelen, maar maakt ons geen discipelen. Zolang we niet overtuigd zijn van onze eigen onbekwaamheid, zal God ons steeds meer in de engte drijven.

Leven uit de dood

Pas als we ons zelfbeschikkingsrecht opgeven zal de Heilige Geest de leiding van ons leven over kunnen nemen. Waar het eigen ik nog rechten laat gelden zullen we de invloed van de Geest moeten missen. Het is een voortdurend in de dood brengen van eigen aanspraken en rechten. Dit is een voortdurend loslaten van de zaken die op onszelf gericht zijn. Dat betekent ontdekken wat nog van onszelf is en het ogenblikkelijk bij bewustwording uitschakelen om ruimte te laten voor het werk van de Geest.

De Heer zal ons leiden en oefenen door onze zorgen en moeiten, door onze teleurstellingen en gekwetsheden. Als al onze wensen en ambities door de dood heengaan dan is dat een voortdurende zuivering van ons leven. Het is een één worden met de dood van Christus, zodat ik voor Hem kan leven. Pas als we deze principiële stervenscrisis doormaken, kunnen we aan Gods doel beantwoorden en maken we deel uit van Zijn heilingsproces in ons. Veel naamchristenen proberen een geheiligd leven te leven buiten deze stervenscrisis om, waardoor ze voortdurend gericht zijn op hun tekortkomingen. Als we het doodvonnis over onszelf erkennen (ons in principe één verklaren en beschouwen met de dood van Christus) dan sterven we alle dagen aan onze eigen verlangens en belangen. In Gods leerschool mogen we ontdekken dat we geen rechten meer op onszelf kunnen laten gelden. Heel het leven is een leerschool van los komen van eigen belang (langs de weg van het tarwegraan) om geestelijke vrucht te dragen, als bewijs van een levensgemeenschap met de Here Jezus. Het heeft geen waarde op zichzelf allerlei dingen op te geven, als het niet zou gaan om de volle doorstroming van het Leven van Christus. Er is geen enkele reden onderscheid te maken tussen een evangelische spiritualiteit en een reformatische bevinding als het gaat om de persoonlijke omgang met de Here.

Joop Schotanus

3. Het kompas van de kerk

We mogen de Bijbel als kompas aanhouden voor de toekomst. De vraag die telkens opnieuw gesteld wordt is hoe we moeten omgaan met de Oudtestamentische profetieën aangaande Israël. Als we de kerk- en dogmageschiedenis overzien, dan krijgen we een bonte verzameling van allerlei verschillende interpretaties en accenten. Voor ons eenvoudige gelovigen soms nogal verwarrend.

Tijdens de Reformatie

Het standpunt van Luther aangaande de Joden werd door Hitler gebruikt voor zijn anti-Joodse propaganda. Luther, die ondertussen erg teleurgesteld was over het feit dat de Joden niet massaal tot geloof in de Messias kwamen, geeft in zijn geschrift "Von der Juden und inren Lugen" enkele ondraaglijke voorwaarden, waaronder de Joden in het keurvorstendom Saksen zouden mogen blijven wonen. Ook al weten we dat Luther geen voorstander zou zijn geweest van de nazi-praktijken, zijn uitspraken over de Joden zijn onbegrijpelijk. Bij Calvijn ligt de situatie anders. Hier wordt overigens verschillend over gedacht. Graafland e.a. spreken van een zekere ambivalentie, maar het lijkt geen twijfel dat de uitspraken van de gereformeerde oudtestamenticus Aalders helemaal overeenkomen met die van Calvijn. In de periode van de Reformatie zijn er geen duidelijke sporen van een geloof in een speciale toekomst voor Israël.

De Gereformeerde Vrijgemaakten

Bij deze traditionele visie van Calvijn sluiten zich de Gereformeerde (Vrijgemaakt) theologen (nog steeds) aan. De kerk in de plaats van Israël (vervangingsmodel) of de kerk is de voortzetting van Israël (groeimodel). Men beschouwt het gebeuren van het jaar 70 na Christus als de definitieve straf op de Verbondsbreuk. De kerk heeft toen als wettige erfgenaam de rechten van Israël toegewezen gekregen. Daarmee werd Israël een volk zoals alle volken. Dus volgens deze theorie geen aparte toekomst meer voor het volk van Israël. Nog zeer onlangs is er een boek uitgekomen van prof. J. van Bruggen, waarin de vraag naar de geestelijke of letterlijke betekenis ruimschoots behandeld wordt. De schrijver wil nu af van het etiket over het "vergeestelijken". Hij vindt de toepassing van de Oudtestamentische beloften voor Israël op de kerk, niet een vorm van vergeestelijken, maar hij noemt dat "beeldend" spreken. Zo wil hij ontkomen aan de letterlijke betekenis van de beloften.

De Nadere Reformatie

Pas in de 17e eeuw komt er enige beweging in de standpunten aangaande Israël. We komen dit vooral tegen bij de piëtistische en puriteinse stromingen. In ons land neemt Wilhelmus à Brakel hierbij een vooraanstaande plaats in. In het tweede deel van zijn "Redelijke Godsdienst" schrijft hij o.a.: "De gehele Joodse natie zal onze Here Jezus erkennen als hun ware en enige beloofde Messias. Zij zullen zich tot Hem bekeren, Hem zonderling liefhebben, eren en verheerlijken" (geciteerd door C.J. Buijs in "Israël's aanneming, het leven uit de doden" Bleiswijk Z.H. p35).

Buijs geeft een tamelijk gedetailleerde omschrijving van Brakels chiliastische visie. Hij trekt die lijn via de oudvader Hellenbroeck naar Van der Groe.

Het Reveil en Israël

Bij dit globale overzicht van een bijzondere toekomst voor Israël gaan we nu over de drempel naar de 19e eeuw en komen terecht bij Da Costa, de Messiasbelijdende Jood van het Réveil. Hij is bewogen over de lijdensweg van de Joden en is ervan overtuigd dat daaraan een einde zal komen: "De beloften en beschrijvingen van gelukzaligheid voor geheel de wereld, die dan zijn zal, wederaaneming en wederoprichting van gansch Israël tot meer dan vroegere grootheid en heerlijkheid" (1. Da Costa, Israël en de volken, Utrecht 1876, p193).

Da Costa verzet zich tegen de kerkelijk traditionele mening, dat de vloek uit het O.T. voor Israël zou zijn en de zegen voor de kerk.

Consequenties van een verkeerde visie

We kunnen stellen dat de verschillende verbondsbeschouwingen invloed hebben op de visie aangaande de toekomst van Israël, zoals dat ook wel aan te tonen is bij de mensen van de Nadere Reformatie. Dat Graafland een zekere dubbelheid bij Calvijn ontdekt, is ook niet bevreemdend. Calvijn heeft geen oog voor Israël als volk, maar er is toekomst voor de Joden als zij zich in geestelijke zin volkomen vereenzelvigen met de kerk. Er is in Calvijns visie geen toekomst voor hen als etnisch volk. De eenheid tussen Oude en Nieuwe Testament laat geen ruimte voor een bijzondere, laat staan aparte toekomst voor het Joodse volk.

Samengevat zegt hij, dat de Here, die eertijds via aardse zegeningen het hart van Israël probeerde te bereiken, deze aardse kant nu totaal overbodig maakt, omdat de huidige genade dat zozeer overtreft, dat het een terugval zou zijn tot een lager niveau (van een aards vrederijk bijvoorbeeld). Er is alleen maar de toekomst van het bovenaardse hemelse.

De huidige stand van zaken in de kerk

Was Johannes de Heer vaak nog een roepende in de woestijn der theologen, thans is daar wel verandering in gekomen. Er is veel

meer ruimte en veel minder verachting gekomen voor de visie op een heerlijke toekomst voor Israël. Dr. M.J. Paul vermoedt dat wel meer dan de helft van de voormannen van de Gereformeerde Bond oog hebben voor een Goddelijke toekomst voor Israël. Natuurlijk heeft het ontstaan van de staat Israël velen wakker geschud om de Bijbel aangaande Israël te gaan bestuderen. Waar de Bijbel het kompas is voor de kerk en de theologen om op te varen, zal men er niet om heen kunnen, om voor Israël een duidelijke aparte toekomst te ontdekken.

Jeremia 30:3 zegt:

"Want zie, de dagen komen, luidt het woord des Heren, dat Ik in het lot van mijn volk Israël en Juda een keer breng, zegt de Here, en hen terugbreng in het land dat Ik aan hun vaders gegeven heb, zodat zij het zullen bezitten"

Jeremia 30:8-9 zegt:

"Op die dag zal het gebeuren, luidt het woord van de Here der heerscharen, dat Ik het juk van hun hals zal verbreken en hun banden zal verscheuren; vreemden zullen hen niet meer knechten, maar zij zullen de Here, hun God, dienen en David, hun koning, die Ik hun verwekken zal".

Jeremia 30:11 zegt:

"Want Ik zal met alle volken waaronder Ik u verstrooid heb, voorgoed afrekenen, maar met u zal Ik niet voorgoed afrekenen".

Jeremia 30:17 zegt:

"Want Ik zal u genezing schenken, u van uw wonden genezen, luidt het woord des Heren, omdat men u, Sion, de verstotene noemt, degene naar wie niemand vraagt"

Joop Schotanus

4. Op zoek naar God

Met zeer grote belangstelling is door velen de T.V. serie gevolgd van een naar God zoekende mevrouw Keijl. Ze mocht zelf ook nog enigszins de regie van het geheel mede in handen houden. Ondertussen zaten velen te kijken om te zien of en wanneer zij de regie van haar eigen leven uit handen zou geven. Veel van wat ze tegen kwam en waarmee ze geconfronteerd werd, was voor haar abracadabra. Het leek voor haar een totaal onbegrijpelijke wereld. Ze werd in bepaalde situaties binnengebracht, die nu eens verbijstering en verbazing wekte en dan weer haar tot tranen toe bewoog. De hele opzet zou er in eerste instantie toe moeten leiden, dat christenen enigszins acceptabel zouden kunnen worden en van daaruit ook hun evangelie. In het Engels heeft men daarvoor de uitdrukking "pre-evangelism". Met andere woorden, je kunt niet met de vier geestelijke wetten van het voormalige Instituut voor Evangelisatie op de mensen afgaan. De grond moet eerst bewerkt worden alvorens het zaad gestrooid kan worden.

De kloof overbruggen

Dit was niet de eerste keer dat de EO zoiets ondernam. Er was ook al eens eerder in samenwerking met andere organisaties een samenspreking belegd om aansluiting te kunnen vinden bij de zielenroerselen van ongelovige vooraanstaanden uit de cabaretier wereld. Hoe kan de kloof overbrugd worden met mensen, die almaar het christendom op de hak nemen? We hebben niet de indruk dat dit gebeuren toen tot enige resultaten heeft geleid. Het heeft zich ook aan onze waarneming onttrokken of dit gebeuren nog een vervolg heeft gehad. Nog afgezien daarvan stellen we ons zonder enige pretentie de vraag of dit de meest effectieve manier is om mensen met het evangelie te bereiken. Toegegeven dat we open moeten staan voor allerlei verschillende benaderingswijzen.

Uiteindelijk moeten die benaderingswijzen er wel toe leiden, dat men duidelijk geconfronteerd wordt met de aanspraken van het evangelie om er deel aan te kunnen hebben. Zoals bij bovengenoemde TV-serie bestaat de indruk, dat men er heel vaak niet toe komt om het wezenlijke van het evangelie uit te leggen, waardoor bij voorbaat het onmogelijk is om de kloof te overbruggen. Men dacht eertijds misschien met enkele stappen rechtstreeks op het doel af te kunnen gaan, zonder eerst op het persoonlijke vlak enige aansluiting te hebben. Thans ontdekt men nog al eens veel aarzeling om überhaupt bij dat einddoel terecht te komen.

Bijbelse voorbeelden

Lucas schrijft een heel boek voor een naar zekerheid zoekende Theofiles. Hij legt daarbij de nadruk op allerlei gebeurtenissen, die voor ooggetuigen onomstotelijk vast stonden. Het doel van zijn schrijven is dat Theofiles de betrouwbaarheid van de gebeurtenissen zou erkennen (Lucas 1:4). Alvorens mensen te kunnen brengen tot de betekenis van het gebeurde, moet men hen kunnen brengen tot de zekerheid van het gebeurde.

In het verslag van de ooggetuigen worden de betekenis en het gebeurde bij voortduring aan elkaar verbonden. De werkelijkheid achter de zichtbare werkelijkheid wordt direct meegenomen. De reactie van de herders en de wijzen op het zien van de baby toont ons inzicht in de betekenis van het gebeuren. Simeon kan uitroepen: "Nu laat gij Heer uw dienstknecht gaan in vrede naar uw woord, want mijn ogen hebben uw heil gezien". Johannes de Doper ziet niet zomaar iemand naar hem toekomen, hij ziet "het Lam Gods dat de zonde der wereld wegneemt". Uiteindelijk ziet Petrus in Jezus, de Christus, de Zoon van de levende God. Thomas kan uitroepen: "Mijn Here en mijn God". In het tweede boek wat Lucas schrijft aan Theofiles, vinden we alles wat de Here Jezus voortzet te doen door Zijn Heilige Geest. Als er een zoekende Ethiopiër in aanraking komt met Filippus staat er: "Uitgaande van dat Schriftwoord verkondigde hij hem Jezus". Via het Schriftwoord (verslag van de ooggetuigen) moet men uiteindelijk bij al ons evangeliseren terecht komen bij de Here Jezus.

Wat moet er gebeuren

Lucas doet in Handelingen 26 verslag van Paulus, staande voor een Agrippa, die aangeraakt wordt door de boodschap van Paulus. Paulus spreekt de wens uit dat Agrippa, "en spoedig en voorgoed" de beslissing zal nemen een volgeling van Christus te worden. Uit de opdracht van de Here Jezus aan Paulus in vers 18 blijkt wat daaronder moet worden verstaan: "Ik zend u om hun ogen te openen". Ogen openen is dus het eerste in het proces. Dat is het begin. Het bijbelse verslag van de ooggetuigen is onmisbaar voor het openen van de ogen. Om de betrouwbaarheid van het gebeurde te erkennen. Van daaruit kan de "bekering uit de duisternis tot het licht, uit de macht van satan tot God" plaatsvinden. Dit vers 18 laat duidelijk zien waarom die ogen geopend moeten worden tot bekering. Met de bedoeling om vergeving van zonden te ontvangen. Met het gevolg om een erfdeel onder de geheiligden te hebben, door het geloof in Jezus Christus. De erfenamen vormen nu samen de Gemeente van Christus.

De uitwerking

De apostel Johannes verwoordt het in 1 Johannes 1 heel scherp: "Hetgeen wij gehoord hebben, hetgeen wij gezien hebben met onze eigen ogen, hetgeen wij aanschouwd hebben en onze handen getast hebben van het Woord des levens". Achter de werkelijkheid, die ze gehoord en gezien hebben, ervaren ze de werkelijkheid van eeuwigheids leven. Het geloof brengt ons binnen in die nieuwe werkelijkheid, waarin de gemeenschap met de Vader en de Zoon en met elkaar ervaren wordt. Als die gemeenschap verstoord wordt, is er de mogelijkheid van herstel door erkenning en belijden van zonden. Zo wordt je weer opgericht door de Heer. De tegenstander is er op uit om ons te vloeren en de Heer wil ons in de conditie van een normaal christenleven overeind en in harmonie met Hem en met elkaar houden en terugbrengen.

De voorwaarde

De natuurlijke mens begrijpt niet de dingen Gods, want zij worden geestelijk verstaan. "Indien iemand bereid is af te zien van eigen wil en bereid is Gods wil te doen, dan zal hij weten of deze leer van God komt", zegt de Here Jezus tegen zijn discipelen. Het gaat dus allereerst om het in overeenstemming brengen van eigen wil met Gods wil. Even helemaal op eigen nulpunt terecht willen komen. Zolang dat niet gebeurt, zal men blijven uitroepen: "Hoe kan dat nou?" of "Ik snap er helemaal niets van!" Wij kunnen blijven verklaren hoe heerlijk het leven met de Here Jezus is, maar dat hoeft mensen niets te zeggen, als ze de bereidheid tot de radicale afbraak van het eigen ik nog niet kennen. Het opgeven van het zelfbeschikkingsrecht is doorslaggevend. Wij kunnen mensen brengen in bijzondere situaties met de hoop en bede dat er een honger naar het leven met de Here zal ontstaan, maar dat moet afgerond worden met een uitleg die het hart en het verstand zodanig raakt, dat volkomen overgave in geloof het gevolg is en alle eigen stemmen tot zwijgen gebracht kunnen worden. Kan ik van daaruit de zoekende ziel brengen tot de erkenning van de betrouwbaarheid van de dingen die over de Here Jezus geopenbaard zijn, zodat de betekenis daarvan op eigen leven kan worden toegepast? Onze roeping is om medemensen uitgaande van het Schriftwoord hiervoor de ogen te openen, want het geloof is uit het gehoor en het gehoor is door het Woord Gods.

Joop Schotanus

5. Beschouwing over normen en waarden

De politiek staat bol van de noodzaak aangaande de discussie over normen en waarden. Men wil er zelfs een reclame campagne voor houden. Eigenlijk zou het andersom gezegd kunnen worden, want de normen moeten voortkomen uit de basiswaarden. Maar tegelijkertijd zullen ook de regels die men aanhoudt kunnen aantonen, dat men aan bepaalde waarden gestalte wil geven. Wij mensen stellen ons in op zaken die we waardevol achten. De Bijbel kan ons helpen om te onderscheiden wat meer of minder waardevol is, maar om dat te willen inzien moet men wel uitgaan van een onzichtbare werkelijkheid achter onze zichtbare werkelijkheid

De aanleiding tot de discussie

Op de een of andere manier wordt het de mensen duidelijk, dat er iets mis is in onze maatschappij. Dat de vrijheid die met moeite bevochten is, na de vijftiger jaren, toch wel een zeer negatieve keerzijde heeft. Van rechts tot links vindt men elkaar in de noodzaak dat er iets moet gebeuren. Tegelijkertijd beseft men dat men soms de oplossing in totaal verschillende richtingen zoekt. Eigenlijk nog erger, dat men de toestand toeschrijft aan totaal uiteenlopende oorzaken. Hierdoor zullen ook totaal verschillende accenten gelegd worden.

Verschillende benaderingen

Het leidt niet alleen tot een verschil in accenten. Er zijn morele zaken die leiden tot een wereld van verschil in benadering. Hoe kijkt men aan tegen de huidige seksuele moraal? Het samenwonen is verheven tot een aanvaardbare vorm van samenleven, waardoor de instelling van het huwelijk voor veel mensen in waarde is afgenomen. Het openstellen van dat huwelijk voor homo's maakt van dat huwelijk voor menigeen een farce. Het heeft geleid tot een minachting van wat het huwelijk altijd betekend heeft. Als we het dus hebben over seksuele moraal dan zal de goddeloze wereld de klok beslist niet echt terug willen zetten. Het enige wat men in het normen en waarden debat gemeenschappelijk heeft, dat is de bereidheid om er over te praten en dat zegt op zichzelf nog heel weinig. Het is niet zo moeilijk te voorspellen dat er weinig uit zal komen. Hoogstens dat er weer eens bepaalde stemmen gehoord mogen worden van voor het provo en nozem tijdperk. Voor sommigen kan dat van positieve invloed zijn, maar voor anderen zal dat juist weer aanleiding zijn tot verzet tegen het "burgerlijk fatsoen".

Wat is waardevol?

In de loop der tijden hebben er heel wat verschuivingen plaats gevonden. Die verschuivingen worden toegeschreven aan een zelfstandig proces, waar we verder geen vat op zouden kunnen hebben. Er wordt verwacht dat wij dat maar over ons heen laten komen. Lichamelijke gezondheid is iets wat bij de meeste mensen als een waarde boven aan de lijst staat. Ook de vrijheden en rechten uit de grondwet zijn zulke waarden. Beledigingen en kwetsuren zullen ook ergens onder vallen, maar hoe het in de wereld mogelijk is dat er nog mensen willen luisteren naar een conferencier, van wie het programma net voor de reclame met een knalharde vloek wordt geïntroduceerd, is voor een fatsoenlijk mens toch onbegrijpelijk. Eveneens dat er mensen zijn die niet aanvoelen dat men hiermee ver over de schreef gaat en onnodig veel pijn veroorzaakt. Welke waarden blijven er uiteindelijk nog over om gemeenschappelijk te kunnen blijven handhaven?

De grondhouding

Waar komt het op aan om waarden te blijven handhaven? Er kunnen heel wat uiteenlopende factoren zijn, die mede voor ons de belangrijkheid van onze waarden bepalen. Afhankelijk van de waarde die je hecht aan bepaalde zaken. Voor heel veel mensen -zijn dat een goed uiterlijk, een goede komaf, een goede scholing, een goede reputatie, status of rijkdom enz. Men kan zichzelf afmeten aan eigen wensen en tot de ontdekking komen dat men altijd tekort schiet. Hierdoor krijgt men een gebrek aan zelfaanvaarding. Doch als men de levenswaarden niet afmeet aan eigen wensen of de maatschappij, maar aan dat wat de Here God voor ons belangrijk vindt, dan komt men heel ergens anders uit. Alleen als onze grondhouding zuiver is dan vallen onze waarde oordelen op de juiste plaats. Dan leren we welke waarde Hij hecht aan de dingen. Alles komt in een ander licht te staan als we onze waarden

ontlenen aan onze relatie met de Here God en wat Hij ons openbaart in de Bijbel. 'Verlustig u in de Here en Hij zal u geven de wensen van uw hart (Ps. 37:4).

Bijbelse voorwaarden

Om bepaalde waarden te beleven of te bereiken moet men aan bepaalde voorwaarden voldoen. Als men sterk overtuigd is van een bepaalde waarde, dan zal men vanuit die waarden zich aan bepaalde voorwaarden willen houden. Die voorwaarden en regels noemen we normen. Men kan echter de regels zo centraal stellen dat men de waarde waar het om gaat, uit het oog verliest. De Farizeeën vonden vaak de regels belangrijker dan het te bereiken doel, waardoor bijvoorbeeld de feestvreugde van de sabbat verloren ging. De reactie van de Here Jezus hierop is: 'De sabbat is gemaakt om de mens en niet de mens om de sabbat (Marc. 2:28). Waarden die de huidige mens in de huidige maatschappij tegenwoordig zeer belangrijk acht zijn: 'vrijheid voor allemaal' en 'gelijkheid van allemaal', en 'solidariteit tussen allemaal'.

Maar het lijkt er vaak op dat de regels die men wil handhaven om die vrijheid en gelijkheid gestalte te geven, voortkomen uit eigenbelang. Men geeft dan een bepaalde invulling aan de voorwaarden, die vaak in strijd zijn met de waarden die men in het vaandel heeft. Er worden in naam van de vrijheid heel wat dingen toegelaten, die in strijd zijn met persoonlijke, lichamelijke en geestelijke gezondheid. De beoogde vrijheid is echter gebonden aan de weg waarlangs deze bereikt kan worden. Een vis is alleen maar vrij als hij zich in het water bevindt. Water is het element, dat als voorwaarde gegeven is. Het is normaal voor een vis om in het water te zijn. Een christen is alleen maar in z'n element als hij wandelt in het licht. Waardevolle christenen zijn mensen, die het geheim kennen van een persoonlijke, intieme omgang met de Here Jezus.

Joop Schotanus

6. Over de drempel

Oudejaarsconferenciers proberen ons altijd het gevoel te geven dat het iets heel bijzonders is om over te gaan van het oude naar het nieuwe. We verlaten een bepaald gebied om een ander gebied binnen te treden. De gebeurtenissen van het afgelopen jaar moeten de revue passeren en verwachtingen voor de toekomst worden uitgesproken of uit gezongen. Of we zullen wel zien waar we heengaan.

Het verleden

Voor de toekomst steunen we op de onderbouw van het verleden. In de politiek is er echter een sterke stroming die ons wil ontdoen van dat verleden. Vooral als het gaat om de christelijke verworvenheden. Ook al weten we dat we als christenen niet altijd zo'n verstandige christelijke invulling aan dat verleden hebben gegeven, dan is het toch wel zeer te betreuren dat men zich nu met het badwater ook van het kind wil ontdoen. Als men het heeft over normen en waarden, dan gaat het niet automatisch over bijbelse normen en waarden, maar zelfs over zeer bedenkelijke hedendaagse ontwikkelingen. Men wil liever niet meer herinnerd worden aan dat christelijke verleden. Men probeert zich er steeds meer van te ontdoen. Tegelijkertijd vragen we ons af of we door het binnenhalen van dat verleden ons zouden kunnen vrijwaren van de afgang. Men zal in ieder geval ook niet meer open staan voor de aanpak van Groen van Prinsterer en Abraham Kuyper.

Het heden

Als de politiek niet meer open staat voor de benadering van het verleden en de voorwaarden daarvoor niet meer van toepassing kunnen zijn, dan moet er een nieuwe klankbodem zijn voor de politiek van vandaag. Deze klankbodem kan in het heden gevormd worden door allen die zich naar de Naam van Christus noemen en het geheim kennen van "Christus in ons". Een kennen van de werkelijke ervaring van wat een christen kan zijn als hij/zij leeft uit de kracht van Christus. Dat is dus niet slechts in woorden, maar in de kracht van de Heilige Geest. Dat betekent ook dat wij een duidelijke visie hebben van wat een christen kan betekenen voor de samenleving als hij leeft uit die kracht van Christus. Christus in ons de hoop der heerlijkheid. Het houdt in dat we opgenomen zijn in een groeiproses, waarbij Christus steeds meer gestalte in ons krijgt en wij veranderd worden naar Zijn beeld. De voorwaarde om die kracht te ervaren is dat wij ons leven niet meer belangrijk en kostbaar achten voor onszelf, maar onze bediening (diakonia) ook in de samenleving gestalte geven.

De weg waarlangs deze visie werkelijkheid wordt kan alleen maar als we de bijbelse principes (waarden en normen) als vanzelfsprekend toepassen in ons persoonlijk, in ons gezinsleven en in onze dagelijkse omgang met medemensen. Als we in de Gemeente zo opgevoed en opgeleid worden, dat we elkaar in ons getuigenis naar de wereld toe ondersteunen, zal het z'n vruchten afwerpen. Onderlinge zorg en onderwijs krijgen dan een belangrijke plaats in ons bestaan.

De toekomst

Waar we heengaan! Bij veel christelijk werk ligt de nadruk nog teveel op de buitenkant om tot oplossing van problemen te komen. Waar er sprake kan zijn van christelijke politiek, dan is dat vooral afhankelijk van de binnenkant. Heel vaak gaat het nog teveel om de buitenkant. Een bepaalde moraal, die we onszelf en de wereld willen opleggen. We zijn er niet met de nadruk te leggen op het maken van goede keuzes en op wilskracht! Het gaat nooit in eerste instantie om een soort christelijke gedragsleer of een uiterlijke levensstijl! We nemen een soort geestelijke slordigheid waar in evangelische kringen en hebben dan de neiging om de wet er maar eens goed op los te laten. Voor het wakker schudden misschien nog niet zo'n slecht idee, maar het gaat niet allereerst om de uiterlijke eis van gehoorzaamheid. In de Institutie van Calvijn kun je er genoeg van vinden. Moeten, moeten en nog eens moeten! Geen enkel verkeerd woord hierover, maar doorslaggevend zal toch altijd moeten zijn de klankbodem.

Als we ons maar aangesproken weten op de bodem van ons hart. De morele visie is niet voldoende en tevens zo eenzijdig dat men erdoor op het verkeerde been gezet kan worden. Er is een hele categorie mensen, die schade hebben opgelopen in het verleden door trauma's en tekorten door deze eenzijdige nadruk op de buitenkant van de beker, terwijl het zou moeten gaan om het reinigen van de binnenkant. Daar heeft de Here Jezus in voorzien door het verzoeningswerk op Golgotha. De gemeente van Jezus Christus mag nu in deze tijd voorzien in de basisbehoeften, van liefde, geborgenheid en erkenning.

Als we denken dat onze maatschappelijke nood uitsluitend voortkomt uit de structuren, dan zouden we wat er mis gegaan is in het verleden, moeten repareren. Maar we weten dat er heel wat nood, ook in onze maatschappij, voortkomt uit het hart van de mensen.

Bovendien zijn we zo verwend, dat we ontevreden zijn over alles waar we nog geen aanspraak op kunnen maken. Er wordt teveel gekeken naar wat we nog niet hebben, dan naar de rijkdom van genade, die we ontvangen hebben.

Een persoonlijke noot

Waar het nu vooral op aankomt is: "Hoe gaan we over de drempel" Laat ons ingaan in de rust. De rust van het vertrouwen op de Here. In het licht van het bovenstaande artikel moest ik denken aan een gebed van Peter Marshall: "Here, als we verlangen naar een leven zonder moeite en zorg, doe ons er dan aan denken dat eikenbomen en diamanten gevormd worden onder druk!" We hoeven niet van huis tot huis te lopen om overal ons eigen droevige verhaal kwijt te kunnen. Ook niet om voor iedereen onze klagerige gevoelens bloot te leggen. "Toon mij een klagerige christen en ik zal u een onvervulde christen tonen." Het klagen maakt steeds moedelozer. Hou mij ten goede, dat betekent niet dat we daar geen oog of oor voor moeten hebben, maar dat is dan om iemand geestelijk op de rails te helpen. Om hen te brengen bij de overgave aan de Here, die alleen de werkelijke rust en vrede (tevredenheid) in het hart kan schenken. Die rust mogen we u in deze onrustige wereld, ook voor het jaar dat voor ons ligt, toewensen.

Joop Schotanus

7. Groot is zijn roeping

De Here Jezus moest, om in deze wereld Zijn roeping te vervullen, Zich vernederen tot het menszijn. Hij is aan de mensen gelijk geworden. Hij heeft de gestalte van een dienstknecht aangenomen. Hij, die het aan God gelijk zijn niet als iets onrechtmatigs bezat, heeft Zich vrijwillig in een afhankelijkheidspositie laten plaatsen om een specifieke roeping te vervullen. De hoogste roeping vanuit de laagste positie. Geboren in een stal en gelegd in een kribbe. Het is deze weg die is bepaald om de mensheid weer met God te kunnen verzoenen. Het evangelie van Johannes schildert ons verschillende openbaringsvormen van de Here Jezus. Als we gaan zien wie Hij is, dan kunnen we daaruit Zijn roeping duidelijk gewaar worden en Zijn heerlijkheid aanschouwen. De gestalten waarin de Here Jezus zich vertoont, openbaren Zijn hoge roeping.

. De Here Jezus is niet gekomen om verborgen te blijven maar om zichzelf bekend te maken. Hij openbaart zich als de grote "IK BEN!" Met het zichzelf openbaren leert Hij ons ook onze eigen bestemming kennen. De Here Jezus wil de mens tot zijn doel brengen. We zien dat bij de ontmoeting van de Here Jezus met de vrouw bij de bron: "Als je zou weten Wie ik ben, dan zou je graag willen ontvangen wat Ik je als levensvervulling te bieden heb". De Here Jezus wil zich laten kennen, zodat mensen Hem in hun leven toelaten (Joh. 4 :10). Hij is op deze aarde geboren opdat wij herboren worden om aan zijn hemelse afkomst deel te kunnen krijgen.

. De Here Jezus is gekomen om de deur te zijn, waardoor wij binnen kunnen gaan in Zijn werkelijkheid. Dit is een weergave van een werkelijkheid. De mogelijkheid om vanuit een voormalig bestaan in te gaan in een andere wereld. De Here God heeft een mogelijkheid in Christus gegeven om die overgang tot stand te kunnen brengen. De Here Jezus noemt zichzelf de deur. De Here Jezus is gekomen om voor ons een goede herder te zijn. Hij is de goede herder in tegenstelling met zoveel slechte herders. Veel mensen zoeken het bij de verkeerde herders. Het 'herder zijn' geeft een bepaalde relatie met Zijn volgelingen weer. Jezus gaat ons voor op het levensspoor. Hij wil ons leiden. Hij zoekt de geschikte weiden en waakt over de kudde. Het is de vervulling van een Oudtestamentische profetie. "Ik zal hen bijeen brengen als schapen in een kooi, als een kudde in het midden van een weide" (Micha 2 :12b). Bijeen brengen is het tegenovergestelde van uiteen drijven. Dat doen de wolven, die vaak spirituele schaapskieren dragen. U hoort bij Christus en ik mag bij Christus horen en daarom horen we bij elkaar onder de ene Herder. De roeping van de Here Jezus als goede herder was en is om ons bij elkaar te brengen. In Hem en onder Hem zijn alle volgelingen één!

. De Here Jezus is gekomen om het levensbrood te verschaffen. Er is een hongerende wereld, die zich aan allerlei zaken probeert te verzadigen. De Here Jezus kwam niet alleen om ons het Leven te kunnen schenken, maar ook om ons overvloed te geven. Te voorzien in alles wat wij nodig hebben. De Here God die Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar voor ons allen overgegeven heeft, hoe zal Hij ook met Hem ons niet alle dingen schenken. Jezus is het Brood des Levens, uit de hemel neergedaald. We hoeven het niet meer buiten Hem te zoeken om verzadigd te worden. Het was Zijn hoge roeping om de mogelijkheid tot verzadiging tot stand te brengen. Die verzadiging is in geen enkele andere wereldse godsdienst of levensfilosofie te vinden. Alleen bij Jezus Zelf!

. De Here Jezus wordt als wijnstok aangeduid, om aan te geven dat wij in verbondenheid met Hem niet zinloos, maar vruchtbaar in dit leven kunnen staan. Dit heeft ook alles met Zijn komst naar de aarde te maken. De Vader heeft Hem daartoe voor ons geplant. Door onze vereenzelviging met de dood en opstanding van de Here Jezus worden wij door de Heilige Geest ingeënt in deze wijnstok om aan het leven van Hem te worden verbonden. Hij maakt ons tot Zijn ranken om voor Hem vruchten te dragen. Hij beantwoordde aan het doel van de Vader, opdat wij aan Zijn doel kunnen beantwoorden.

. De Here Jezus komt naar de aarde en weet zich geroepen om het goddelijk licht te verspreiden. Het licht is bij ons gekomen, met de komst van de Here Jezus naar deze wereld. Het licht moest in de duisternis schijnen, om hen die in de duisternis wandelen tot het licht te kunnen brengen. Het gaat er ook om om de duisternis te ontmaskeren. Het licht is in de duisternis gekomen, maar velen hebben de duisternis liever gehad dan het licht, omdat ze niet bereid zijn hun leven in overeenstemming te brengen met Gods plan.

. De Here Jezus is naar deze wereld gekomen om voor ons de dood in te gaan, zodat wij over de grenzen van de dood in Hem het leven kunnen hebben. Door Hem verliest de dood de heerschappij over ons. Door Hem krijgen we deel aan de heerlijkheid na de dood. Kunnen we ingaan in het eeuwige leven, waar de dood geen vat meer op ons kan hebben. Jezus is de opstanding en daarmee de weg om tot God te kunnen komen.

. Samenvattend kunnen we zeggen dat de Here Jezus als Zoon van God naar de aarde is gekomen met als roeping om Gods grote plan ter verlossing te realiseren.

De Here Jezus is de Alfa en Omega. We vinden alles binnen Hem. Er valt niets te zoeken buiten dat wat we hier beschreven hebben, voorzover dit het verlossingsplan betreft. Hij wordt in de Bijbel zo duidelijk omschreven als de Weg, de Waarheid en het Leven. Alle spirituele ervaringen, die vallen buiten deze Alfa en Omega, zijn ontoereikend om het ware leven te schenken. Alleen binnen deze grenzen wordt heil en vrede gebracht aan een wereld verloren in schuld. Alleen binnen de vervulling van Zijn roeping kunnen wij onze roeping in deze wereld vervullen oftewel beantwoorden aan het doel dat de Here God met ons heeft. Er is geen

andere weg.

Joop Schotanus

8. Verbond en politiek

In de kerkelijke discussie over het verbond komen we evenals bij de uitverkiezingsleer in aanraking met gecompliceerde zaken. In de kleine gereformeerde gezindte is prof. dr. W. van 't Spijker een gewaardeerde zegsman. In zijn artikelen komen we zeer veelvuldig beschouwingen over het verbond tegen. In een recent artikel in het ND legt hij nadrukkelijk een verband tussen verbond en politiek. Hij betreurt dat dit aspect steeds meer op de achtergrond is geraakt en dat we de relatie van verbond met staat en samenleving kwijt geraakt zijn. Bij zijn verdere uitwerking schrijft hij dan over een drietal lagen in het verbond die nauw met elkaar in verband staan. Net zoals bij de uitverkiezingsleer kunnen we ook hierbij de vraag stellen of het wel ooit de bedoeling van de Here geweest kan zijn om zo ingewikkeld met het Evangelie om te gaan. We kunnen langs de weg van onze redeneringen en onze bedenksels de Here God ook in de weg staan (2 Kor. 10:3-6).

Het schema

Langzamerhand heeft de theologie zich ontwikkeld naar een bepaald schema. Hiermee probeerde men het leven van de christen (eerste laag), van de kerk (tweede laag), maar ook van staat en maatschappij (derde laag) in kaart te brengen. Dit laatste aspect bood ook mogelijkheden om de politiek er bij te betrekken. Onze christelijke verantwoordelijkheid kreeg hiermee ook een maatschappelijke gestalte. Zo kom je terecht bij een God die Zijn recht mag laten gelden over de hele wereld en ook over de afzonderlijke landen. Onze politieke verantwoordelijkheid als Nederlands staatsburger moet dan hieruit verklaard worden. Vanuit het Oude Testament werd haast automatisch inhoud gegeven aan een theocratisch staatsbestel. Een regering bij de gratie Gods. Dit werd in de kerk een onderdeel van de theologie. De calvinistische leer van het ene verbond, dat zich uitstrekt over de hele Bijbel, vond ook hierin zijn uitdrukking. Er bleef weinig verschil tussen het aardse volk Israël en de Gemeente als een hemels volk. In de loop der geschiedenis is er veel over geschreven. Vele theologen hebben zich hierover bezonnen en zich uitgesproken.

Ontwikkelingen

Ondertussen is de vraag weer zeer actueel geworden of een christen wel of niet mee moet doen aan politiek. Zo ja, in welke vorm kunnen wij vandaag gestalte geven aan onze politieke verantwoordelijkheid. Evangelische christenen hebben zich over het algemeen daar niet zo erg druk om gemaakt. In de laatste decennia is hen het vuur wat nader aan de schenen gelegd. Vooral ook door de opkomst van de RPF. Uit een grote ongerustheid over negatieve ethische kwesties in de politiek werd angstvallig en hartstochtelijk gezocht naar een mogelijkheid om de rem er op te zetten. Hier moest een duidelijke tegenstem gehoord worden. Die was er ook wel bij de SGP, maar men wilde gevrijwaard worden van de claim van de theocratie. In eerste instantie werd er door de RPF een duidelijk platform gevonden bij de EO. Later werd er toenadering gezocht bij het GPV. De RPF wilde uitgaan van het gezaghebbende Woord van God. Om de evangelische christenen binnen de boot te houden kon men de Drie Formulieren niet als basis hebben. Wel kon men zich samen vinden in de basisformulering: Uit willen gaan van het gezaghebbende Woord van God, zoals dat o.a. verwoord is in de belijdenisgeschriften. Bij het ontstaan van de ChristenUnie werd er vaak opnieuw de vraag van de kant van het GPV gesteld of men wel voldoende had aan de basis van de RPF.

Terug naar het verbond

Voor de oorspronkelijke RPF mensen is er in een bepaald opzicht (geestelijke) winst geboekt in het samengaan met het GPV, maar onder de oppervlakte schijnt er soms toch wel iets te broeien. Vooral de voormannen uit de kerk van Van 't Spijker hebben er geen moeite mee om publiekelijk te verklaren dat zij ook in hun politieke benadering uitgaan van de Drie Formulieren. Of zij met hun uitingen nog steeds hetzelfde bedoelen als dat waarmee de evangelischen oorspronkelijk akkoord konden gaan, wordt niet altijd duidelijk. Als ze daarmee bedoelen wat Van 't Spijker als de derde laag van het verbond benadrukt, dan zullen de evangelischen theoretisch afhaken. Om praktische redenen zullen ze waarschijnlijk op de CU blijven stemmen en eventueel misschien ook nog wel lid blijven. Van 't Spijker moet in ieder geval niet proberen hen in te kapselen in zijn verbondsbeschouwing, omdat hij denkt dat ons land gebaat is bij deze beschouwing en daar niet zonder kan. En omdat ons land hiermee gebaat zou zijn, daarom zou een evangelisch christen hier nooit principieel op tegen kunnen zijn.

Theorie en praktijk

Is het werkelijk zo dat als een bepaald succes toegeschreven zou kunnen worden aan een bepaalde theorie, dat daarmee de waarheid van de theorie als een paal boven water staat? Een evangelisch christen kan heel goed tegen genoemde verbondsbeschouwing zijn en tegelijkertijd een politiek voorstaan zoals deze door de ChristenUnie (min of meer als tegenhanger van de theocratische SGP) gevoerd wordt. Men zal dat dan doen vanuit een eigen bijbels denkkader. Vanuit dat denkkader vraagt men zich dan af wat het betekent om als christen te leven in het gebied van de vorst der duisternis. Hoe men als een vredelievende duif, hier en daar (mondjesmaat) terrein mag winnen op het gebied van de arglistige slang. Dit wordt meer gedaan vanuit een immigrantenmentaliteit ('k ben hier een vreemdeling op weg naar Huis) dan vanuit een militante houding, die zich uit Naam van God bepaalde rechten in deze wereld toeëigent en aanspraken maakt. Dus een evangelisch christen zal niet redeneren vanuit Gods heerschappij over de wereld, maar als christen stap voor stap overwinnend voorwaarts willen gaan onder de heerschappij van de Geest van God. Dit is al veel meer dan de houding van een toerist, die het hele leven maar gewoon aan zich voorbij laat gaan, zonder zich ook maar ergens verantwoordelijk voor te weten. Het Woord van God heeft ons het geheim leren kennen van een christenleven in een antichristelijke cultuur. Waarom zouden we meer wensen dan wat de Here Jezus tijdens zijn rondwandeling op aarde voor zichzelf heeft opgeëist? Hij kwam naar deze wereld ook uit liefde voor hen die Hem uiteindelijk aan het kruis hebben genageld. Een evangelisch christen heeft het in ons veelkleurige politieke landje altijd erg moeilijk gevonden om een partij te vinden die aansloot bij zijn immigrantengevoel in deze wereld. Voor velen werd dat in de zeventiger jaren de RPF. Zij die tot dan niet gestemd hadden, konden nu hun toeristenmentaliteit kwijt raken en anderen verlieten de militante gelederen van één van de toenmalige christelijke partijen.

Gemengde gevoelens

Met de grote waardering voor de voormannen van het GPV was het heel begrijpelijk dat men vanuit de RPF steeds meer toenadering tot die partij zocht. Ondertussen kennen we het resultaat van de ontwikkelingen. Men heeft elkaar gevonden. Nu zal het

er om gaan hoe men elkaar vast gaat houden. Men zal niet de neiging moeten krijgen om het evangelisch deel theologisch in te kapselen. Met de oorspronkelijke voorman van de RPF weten we dat Israël Israël is (en niet Israël is de Kerk). Dit gegeven is met de fusie onder druk komen te staan. Als, zoals boven omschreven, dan ook nog de derde laag van het verbond er principieel bij betrokken wordt, dan zal men een bepaald deel van zich kunnen vervreemden. Beste lezers, ik probeer met dit schrijven geen stemadvies te geven, maar via mijn analyse blijf te geven van mijn eigen gevoelens omtrent een en ander. Misschien voor betrokkenen een reden om met dit soort gevoelens rekening te houden.

Joop Schotanus

9. Een bijgestelde uitverkiezingsleer

Een ieder mag Hem dankend aanvaarden in geloof.

Voor de geregelde opinie-lezer is het wel duidelijk dat de schrijver hiervan nogal eens zijn bewogenheid heeft getoond met lieve christenen, die zich ongerust maken over hun uitverkiezing. Van de kant van de Reformatie zijn de hakken in het zand gezet in de Dordtse leerregels. Dit zijn de vijf artikelen tegen de Remonstranten, waarin de leer der uitverkiezing uiteen gezet wordt. Op de Dordtse synode in 1618/19 wilde men eens voor altijd de discussie hierover een halt toeroepen en de nodige duidelijkheid verschaffen. Door de eeuwen heen is de discussie gebleven en de duidelijkheid uitgebleven.

De eenvoud van het evangelie

In de kerkelijke discussie over de uitverkiezing komen we in aanraking met gecompliceerde zaken. Allereerst kunnen we ons de vraag stellen of het wel ooit de bedoeling van de Here geweest kan zijn om zo problematisch met het Evangelie om te gaan. De verborgenheden behoren de Here toe en de geopenbaarde dingen zijn voor de mensen. Laten wij ons niet al te vaak en al te gemakkelijk afbrengen van de eenvoud van het Evangelie. Onze redeneringen en onze bedenksels kunnen het kennen van God in de weg staan (2 Cor. 10:3-6). Mogen we verder gaan dan dat een kind kan begrijpen? Omdat de theologie ons door de eeuwen heen niet echt de nodige duidelijkheid heeft verschaft aangaande de uitverkiezing, is het voor velen nog een haast ondragelijke last.

De ingrediënten

Het bijeen willen brengen van Gods voorbeschikking en onze menselijke verantwoordelijkheid heeft geleid tot een beperkt en eenzijdig beeld van de Here God. Zo kom je terecht bij een God die verkiest of verwerpt. Tot op de millimeter nauwkeurig moest men Gods werk kunnen verklaren. Pas als men de geëigende kenmerken van een bepaalde geestelijke ontwikkelingsgang op weg naar de wedergeboorte bezat, kon men (soms ook nog maar aarzelend) spreken van "uitverkoren zijn". Ondertussen kwam men in de theologie ook nog aandragen met de onderdelen die de kerkelijke leer van de uitverkiezing aannemelijk moest maken. De calvinistische leer van het ene verbond, dat zich uitstrekt over de hele Bijbel, vormde de basis. Hierdoor verdween grotendeels het verschil tussen het aardse volk Israël en de Gemeente als een hemels volk (zonder daarbij oog te hebben voor de juiste onderscheiding tussen het Oude en het Nieuwe Testament). De goddelijke voorbeschikking krijgt het volle accent. De inbreng van de leer van het verbond, stelde hen weer voor nieuwe vragen. Hoe verhoudt zich de verkiezing tot het verbond? Gaat de verkiezing vooraf aan het opgenomen zijn in het verbond of vice versa? Vele theologen hebben zich hierover bezonnen en zich voor het één dan wel het ander uitgesproken. Bij de Vrijgemaakt gereformeerden is het verbond doorslaggevend. Verbondstrouw is daarom ook van het grootste belang. Men spreekt dan ook wel van verbondsautomatisme. Bij de Gereformeerde Gemeenten komt de verkiezing op de eerste plaats. Wie de begrippen als voorbeschikking, verkiezing en verbond (nog afgezien van de onderlinge relatie) blijft hanteren, heeft het recht zich gereformeerd te noemen. Zo krijg je zelfs "gereformeerde" baptisten!

De nieuwe benadering

In het Nederlands Dagblad van 5 oktober j.l. wordt in een bespreking van het boek van Drs. H. de Jong gesproken van een nieuwe benadering van de moeilijke uitverkiezingsleer. In de evangelische kringen, waar men gewend is het Evangelie volop Christocentrisch te benaderen, zal het helemaal niet zo nieuw klinken. De Jong (emeritus predikant van de Nederlands gereformeerde kerk) hoopt met zijn boek het harde standpunt van eeuwen her enigszins te verzachten. Hij breekt een lans voor het omgaan met de belijdenisgeschriften op een sympathiek-kritische manier. Hij meent dat de Bijbel veel minder de nadruk legt op de goddelijke voorbeschikking dan dat de Dordtse leerregels dat doen. Hij wijst op de tweederangs positie, die de Here Jezus inneemt in de standpuntbepaling over de voorbeschikking en uitverkiezing. In wezen laat hij zien dat veel van de steeds weer terugkerende discussies van de laatste eeuwen hierover overbodig zou zijn geweest, als men meer Christocentrisch had gedacht en misschien moeten we eraan toevoegen dat kerkscheuringen hadden voorkomen kunnen worden als men deze Christocentrische benadering in de loop der eeuwen het volle pond had gegeven. Het standpunt van De Jong is als volgt verwoord: "Ik zie Gods voorbeschikking en verkiezend handelen in de Schrift uitkomen bij de verkiezing van Christus. Hij is van eeuwigheid uitverkoren en wij in Hem. Zijn verkiezing straalt op ons af. De verkiezing van mensen wordt werkelijkheid via het geloof in Christus. Daarin krijgt de verantwoordelijkheid van mensen een plaats". Hiermee heeft De Jong de eeuwenoude uitverkiezingsleer danig bijgesteld. Dit lijkt me een hele goede basis bij de besprekingen over kerkelijke eenheid van de drie kerken uit de Gereformeerde gezindte.

Door de poort

In 1950 maakte ik een heerlijk JNVC kamp mee in Doorn. Vooral de bijbelstudie van Mr. Metcalf over de brief aan de Efeziërs maakte diepe indruk. Deze studies werden gegeven met behulp van een flanel-bord. In mijn gedachten zie ik nog een poort met de uitnodigende tekst "Iedereen die wil". Als men in geloof door de poort was binnen gegaan, kon men achterom kijkend lezen "Uitverkoren in Christus". Het kan niet meer bijbels. Het hoeft toch geen enkele moeite te kosten voor mensen die hun Bijbel kennen om hier theologisch in mee te kunnen gaan? Het is uiterst belangrijk om de plaats van Christus duidelijk uit te laten komen, als het gaat om ons persoonlijk heil. De grote tegenstander is er op uit om mensen te laten tobben over een moeilijke uitverkiezingsleer. Als we Christus centraal stellen, zal de Heilige Geest overtuigen van zonde, gerechtigheid en oordeel. Het geloof is uit het gehoor en het gehoor door het Woord Gods. Door middel van het geloof mogen we ingaan tot het heil. Dat middel hebben we zelf niet verzonnen.

Dat middel heeft de Here God ons uit genade geschonken. God biedt elke zoekende ziel het heil in Christus aan en een ieder mag Hem dankend aanvaarden in geloof. "In Hem hebben we de verlossing, dat is de vergeving van de zonden, naar de rijkdom van Zijn gena".

10. Een Israëlzondag

Onlangs stond Israël in vele kerkdiensten en samenkomsten centraal. De liederen, de gebeden en de prediking, zijn er dan op gericht om de nodige aandacht te schenken aan heden, verleden en toekomst van Gods verbondsvolk. In ieder geval zal dat plaats vinden in die kerken waar men oog heeft voor de bijzondere toekomst die God in overeenstemming met de profetieën zal tot stand brengen. In de dienst die ik op deze zondag meemaakte waande ik me vanwege de muziek en zang een beetje in Israël, maar ik wil nu vooral graag iets van de prediking van onze voorganger, broeder P. Passchier, met u delen.

De eerstgeboren zoon

Vanuit de brief aan de Romeinen werd ons duidelijk gemaakt hoe emotioneel Paulus spreekt als hij het heeft over zijn volksgenoten. Hij heeft grote smart en een voortdurend hartzeer. Ook kan aangetoond worden dat het niet alleen Paulus is die in zijn spreken over Israël z'n gevoelens laat blijken, maar ook de Here God Zelf is ten eerste bewogen over Zijn volk. In Exodus zien we dat de Israëlieten slaven waren in Egypte. Elke Israëliet werd automatisch slaaf of slavin van de Farao. De Farao waande zich de eigenaar van het volk en dacht er naar eigen believen mee om te kunnen gaan. Zo dacht hij zich ongestraft aan het volk van God te kunnen vergrijpen. Wat een vergissing! Ooit had de Here God het volk onder grote moeite doen geboren worden. Sara noch Rebecca konden kinderen krijgen dan door een bovennatuurlijke tussenkomst van de Here. God heeft de geboorten van Izaak en Jacob op een bijzondere wijze mogelijk gemaakt. God noemt Israël dan ook terecht: Mijn zoon, Mijn eerstgeboren zoon (Ex. 4 :22). De term eerstgeborene houdt meer in dan een rangtelwoord. David wordt in Ps. 89 :28 eerst- geborene genoemd, terwijl hij niet bepaald de eerste uit het gezin is. Het mag inhouden dat alle voorrechten van een eerstgeborene hem ten deel vallen. Eerstgeborene duidt op de belangrijkste plaats.

Israël, Gods oogappel

Zoals ouders blij zijn met hun kind dat geboren is en het met liefde en aandacht omringen, zo geldt dat ook voor de verhouding tussen de Here God en zijn zoon Israël. Maar wat gebeurt er nu? De Farao heeft Gods zoon zich toegeëigend. Niet om er voor te zorgen, maar om hem uit te buiten, om er misbruik van te maken en hem te mishandelen. Zoals we dat vaak in de krant kunnen lezen over een ontvoerd kind, dat dan in de prostitutie en de pornoindustrie terecht komt. Zoiets raakt je in het diepste van je ziel. Ook de Here God wordt hier intens door geraakt. De Farao heeft als het ware Zijn kind onteigend om er op een afschuwelijke manier misbruik van te maken. Gods oogappel leeft voortdurend in gevaar.

Het ingrijpen van God

God wil een einde maken aan de verschrikkelijke toestand en zendt Mozes met een boodschap naar de Farao: "Israël is Mijn eerstgeboren zoon, daar- om zeg Ik u: Laat Mijn zoon gaan opdat hij Mij diene". Dat is wat anders dan de Farao dienen. Wij proeven in deze boodschap aan Farao een goddelijke emotie van liefde en ontferming. De profeten gebruiken ook vaak treffende beelden om de relatie van de Here God tot Zijn volk aan te duiden: "Toen Israël een kind was, heb ik het liefgehad en uit Egypte heb ik Mijn zoon geroepen".

In Hosea 11:1-4 zien we hoe God Zijn kind heeft leren lopen, het in de armen nam, het te eten gaf en met koorden der liefde naar zich toe trok. De apostel Paulus bevestigt Gods liefde voor Zijn volk nog eens in Romeinen 9:4 " Hunner is de aanneming tot zonen".

Hierom wordt Mozes met de opdracht van God tot de Farao gezonden.

De reactie van Farao

De Farao wil niet luisteren. Hij wilde het volk niet laten gaan en niet meer afstaan aan de rechtmatige eigenaar, waarmee hij God diep in het hart heeft getroffen. Hiermee komt de zaak op scherp te staan en wordt het Oudtestamentische principe van "oog om oog en tand om tand" als het ware in werking gesteld. Zoiets doet God niet zomaar. De Farao heeft zich vergrepen aan Gods zoon. Hij misbruikt Gods oogappel en daarom moet Mozes tegen hem zeggen: Als je weigert Gods eerstgeboren zoon te laten gaan, dan zal Ik uw eerstgeboren zoon doden (Ex. 4:23). Hierop loopt de Here vooruit op wat er in de tiende plaag gaat gebeuren.

God blijft Zijn volk getrouw

Hosea liet ons zien dat God Zijn volk opvoedt. We zien dat Israël niet altijd op het goede pad blijft en toch maakt dit niet een einde aan Gods vaderlijke liefde. Zoals ouders hun kind niet laten vallen, zo ook God niet. De profeten spreken in prachtige beelden van het herstel van de relatie tussen God en Zijn zoon. Jeremia spreekt in hoofdstuk 31 over God die Israël liefheeft met een eeuwige liefde. "Want Ik ben Israël tot een Vader en Efraïm die is Mijn eerstgeborene.

Mijn zoon uit Egypte geroepen

Israël, Gods zoon mag de grote Zoon Jezus Christus voortbrengen. Deze zoon wordt met het hele volk vereenzelvigd. Er is een zeer nauwe band tussen de Zoon en de zoon. Er is een profetenwoord dat in dubbele zin vervuld is. Eén keer voor Israël en één keer voor de Here Jezus zelf. Het betreft de tekst uit Hosea: "Uit Egypte heb ik Mijn zoon geroepen" (Hosea 11:1 en Matth. 2 :15). Paulus bevestigt in de brief aan de Romeinen die nauwe relatie: "En uit hen is wat het vlees betreft, de Christus, die is boven allen, God te prijzen tot in eeuwigheid". Als Abraham geroepen wordt krijgt hij niet alleen de belofte, dat God hem tot een groot volk zal maken, maar dat met hem alle geslachten van de aardbodem gezegend zullen worden (Gen. 12:1-3). Die zegen hebben we in de Here Jezus ontvangen. De dienst en de prediking op de Israëlzondag maakte indruk en daarom wilde ik u daar langs deze weg iets van laten proeven.

11. Babylon, een geheimenis

Het afgodische systeem van het eertijdse Babylon bergt in zich de eigenschappen van een afgodisch systeem uit de eindtijd. Dat systeem is zowel politiek als kerkelijk. Het is een combinatie en samensmelting van de twee. Dat 'in zich bergen' duidt op een

verborgenheid, die op grond van bijbelse gegevens openbaar zal worden. De omschrijvingen die we in de Bijbel tegen komen verwijzen enerzijds naar een corrupt politiek systeem en anderzijds naar een afgodisch religieus systeem. Paulus spreekt over 'het geheimenis der wetteloosheid' (2 Thess. 2:7).

Waar zullen we uiteindelijk de climax, het tegenbeeld van dat oorspronkelijke Babylon tegenkomen? En zien we nu reeds bepaalde ontwikkelingen die daarop duiden?

Uiterlijk vertoon

De omschrijving in het Babylon van de eindtijd is een en al pracht en praal. Het wordt omschreven als een vrouw gehuld in purper en scharlaken en rijk versierd met goud, edelgesteente en paarlen en in haar hand een gouden beker. Een aantrekkelijke en verleidelijke eerste aanblik. Een vrouw met op haar voorhoofd geschreven, een geheimenis, waarmee dan de relatie tot het 'grote Babylon' wordt gemaakt (Openbaring 17:4, 5). In Jeremia 51:7 zien we een duidelijk verband tussen het oude Babel en het nieuwe Babylon. Daar wordt eveneens gesproken van 'de gouden beker'. Het gaat hier dus om een duidelijke vergelijking van de twee systemen. Dat van de oudheid en van de eindtijd.

De twee systemen vergeleken

Het godsdienstig/politieke systeem van het oude Babylon draagt in zich al de kenmerken van het Babylon van de eindtijd, zoals zich dat door de eeuwen heen heeft ontwikkeld en volledig openbaar zal worden. Het oude systeem kende een verering van een vrouwelijke godheid en een kind, zoals dat onder de tegenwoordige paus met de Maria verering weer hoogtij viert en soms ook in protestantse kringen zijn invloed laat gelden. Dit kan niet anders dan gezien worden als een voorbereiding op de eindtijd, zoals omschreven in Openbaring 13. De Maria verering heeft haar oorsprong in het pure heidendom van Babylon. De kerk van de eindtijd zal een priesterschap hebben, dat sterke overeenkomsten vertoont met het priesterschap van het oude Babylon. Wie niet meedeelde met het systeem van het oude heidense Babylon had geen levenskansen en wie niet meedoet met het Babylon van de eindtijd is ten dode opgeschreven. Het oude systeem was absolutistisch en het systeem van de eindtijd kent eveneens geen spoor van democratie.

Vanuit de donkere middeleeuwen

De kerk van Rome heeft zich door de eeuwen heen vele aspecten van het heidendom eigen gemaakt, die in de eindtijd in samenhang met andere religies op een groteske manier openbaar zullen worden. Het gemeenschappelijk aspect van de federale religie van de eindtijd is dat men de boodschap van genade niet kent. Ook in protestantse kerken is er vaak geen enkel inzicht meer in de weg van de genade. De waarheid van Christus' verzoeningswerk wordt buiten beschouwing gelaten of zelfs ontkend. De zalig- en heiligerklaringen door het Roomse pontificaat duiden alleen nog op werkelijkheid en zijn het duidelijkste bewijs van een "genadeloze" kerk, als het gaat om het uiteindelijk heil. Het mohammedanisme kent ook geen andere weg dan de "goede werken" (wat men daar dan ook maar onder mag verstaan). De samensmelting van de religies in de eindtijd vindt daarin zijn enige grond.

De heidense vormgeving

We hoeven alleen maar om ons heen te kijken om te zien hoe de heidense invloeden greep hebben gekregen op het hele kerkelijke gebeuren. Daar waar de behoudenis uit genade niet meer gekend en gepredikt wordt, daar nemen menselijke handelingen een eerste plaats in. Welke inhoud hebben onze kerkelijke feesten nog? Misschien waren ze ooit bedoeld om ze aan de heidenen te ontrukken en een eigen christelijke inhoud te geven, maar dat is nooit echt gelukt en ondertussen is daar weinig of niets van over gebleven. Kerst en carnaval lopen vaak uit op brasserijen en drinkgelagen. Veelal zijn de kerkelijke feesten te herleiden naar de oorspronkelijke Babylonische feesten. Bijna elk kerkelijk feest heeft wel ergens z'n tegenpool in de oudheid.

De liturgische vormgeving

In de liturgische vormgeving van hedendaagse kerken wordt het goddelijk heil afhankelijk gesteld van menselijk handelen en van menselijke beslissingen. De doop, de eucharistie en nog vele andere handelingen krijgen hun waarde pas binnen een kerkelijk goedgekeurd raamwerk. Begraffenissen en begraafplaatsen moeten wijdingsriten ondergaan om deel uit te kunnen maken van de heilsweg. Dit menselijk handelen ontleent haar waarde aan de inwijdingsriten, die de betrokkenen zelf hebben ondergaan bij hun aanstelling tot priester, bisschop of paus. Dit alles, samen met de ontwikkelingen in andere religies schept een voedingsbodem voor het Babylon van de eindtijd. Het eenheidsdenken in kerk, maatschappij en media, vormt de basis voor het toekomstige Babylon.

Onder het oordeel

De climax van de kerkelijke en politiek/economische ontwikkelingsgang wordt openbaar tijdens de grote Verdrukking. Eerst zien we de vrouw die op het beest rijdt. Dat houdt in dat het kerkelijk systeem tijdelijk de overhand heeft op het politiek/economisch systeem. Maar de tien horens zullen zich tegen de vrouw keren en haar macht overnemen. In de vorm van het beest zal het godsdienstige systeem helemaal opgaan in het politiek/economische systeem en daarin haar macht vertonen. Een soort letterlijk Babylon zal oprijzen en de grote handelsmacht van de wereld vormen. Er zijn bijbel uitleggers die denken dat het World Trade Center daar een kleine afspiegeling van was. Hoe de uiteindelijke werkelijkheid daarvan ook uit zal zien, het zal een tijd van een korte onovertroffen weelde en voorspoed zijn. De kooplieden en handelslui van de wereld zullen haar ondergang bewenen, maar de hemelingen zullen met een groot Halleluja-koor haar ondergang bezingen (Openb. 19:1-4).

Onze houding

Er is maar één antwoord op deze ontwikkelingen. De zuivere prediking van de genade in Christus. Met als thema: Redding door het geloof in Zijn verzoeningswerk. Laten we onze roeping verstaan om te kunnen beantwoorden aan het doel van God met ons. Laten we beseffen hoe rijk we zijn in Christus en door de Heilige Geest Zijn volheid en kracht ervaren. Dan hebben we geen behoefte meer aan liturgische ballast en de rompslomp van een eigenmachtige godsdienst, die ons wat de eindtijd betreft op het verkeerde been zou kunnen zetten. Alleen het normale christenleven geeft de weerbaarheid tegenover alle anti-christelijke ontwikkelingen uit onze tijd.

12. De rust van de ononderbroken sabbat

Er hangen me nog wat losse flarden van een nostalgisch vakantie liedje in m'n geheugen. Het ging over eldorado. Ja, zelfs eldorado 'in 't kwadraat'. Uit een tijd van m'n leven, waar ik waarschijnlijk nog een heel romantisch beeld van het leven had. In ieder geval een ideaalbeeld van een vakantie. Wat wisten we toen eigenlijk van 'met vakantie gaan'? Alleen uit de schoolboekjes van W.G. van der Hulst. Alleen maar iets om over te fantaseren. Een fantasie wereld waarin je je in volmaakte harmonie waande met de natuur en met (niet al teveel) mensen. Mocht het je ooit nog eens staan te gebeuren. Helemaal in evenwicht met je rustgevende omgeving.

Ingaan in de rust

Toch wordt het ware leven van een christen omschreven als een ingaan in de rust. We mogen ontdekken dat er een heel speciaal geluk is bestemd voor gelovigen met als hoofdkenmerk RUST. Niet alleen vergeving van zonden, maar rust, bevrijding van onrust. Een sabbatsrust ervaren! Dat is niet alleen maar een Oudtestamentische feestelijke sabbat, de rust van de zevende dag. Die sabbat van de zevende dag is een voorafschaduw van de Nieuwtestamentische rust als speciale inhoud van ons leven (ontoegankelijk voor elke ongelovige). Een ononderbroken periode van zeven dagen rust. Van tweeënvijftig weken in het jaar. De zevende dag uit het Oude Testament is er een indrukwekkende illustratie van. Voor veel christenen lijkt zoiets helemaal onbereikbaar. Het is voor velen alleen maar een nooit te verwerkelijken ideaalbeeld van het christenleven. Een eldorado in 't verschiet. Voor als we bij de Here zijn. Toch worden we ertoe opgeroepen om dat paradijs nu reeds binnen te treden. "Laten we er dus ernst mee maken tot die rust (sabbat) in te gaan" (Hebr. 4:11).

Hoe?

Hoe kom je in contact met die wereld van rust? Hoe kom je er binnen? Hoe kun je die innerlijke rust blijvend ervaren? Hoe kom je over de drempel? In het verlengde van onze wereld van verlossing ligt een wereld van rust. Hebreeën 3 en 4 geven het waarschuwend voorbeeld van Israël, dat door ongeloof verstoken bleef van de RUST. De waarschuwing aan ons is nu om dat voorbeeld van ongeloof niet na te volgen. De oproep aan ons is om in te gaan in de Rust. Er moet bewust een grens overschreden worden. Over die grens liggen de beloften van Leven en Overvloed. Beloften van een leven van een harmonische omgang met de Here en van daaruit in harmonie met je omgeving. Hoe kom je van de onrust in de rust? Hoe kom je over de drempel?

De geloofsbarrière doorbreken

Hoe doe je dat? Bij het minste of geringste raken we overstuurd, ook al hebben we weet van de beloften van de Heer en van de aanmoedelingen om op Hem te blijven vertrouwen. We ontberen de stabiele geloofshouding, die moet voorkomen dat we zo gemakkelijk van streek raken. We staan voor een barrière. Deze barrière is maar op één manier te doorbreken en dat is door een onwrikbaar geloofsvertrouwen. Alles uit handen geven en zich volkomen afhankelijk stellen van de Here. De hand leggen op de beloften brengt ons over de drempel in het stiltegebied. Een geloofshouding aannemen van waaruit de Stem van God gehoord kan worden. Absoluut vertrouwen in de leiding en voorziening van onze Heer schuift de drempel als het ware onder ons door, waardoor we in een nieuwe wereld terecht komen. Die nieuwe wereld is het leven vanuit onze positie in Christus. Daarmee zijn we ons bewust van onze geestelijke adeldom en dat geeft ons vaste grond onder de voeten. We hoeven niet meer iets te presteren om voor die adeldom in aanmerking te komen, want we zijn koningskinderen. We hoeven ons niet meer uit te sloven om iets te bereiken, maar gewoon in geloof aanvaarden wat bij onze hoge positie hoort. Dus niet uitsloven, maar geloven. We gaan ons niet meer inspannen om een hogere trap in ons geestelijk bestaan te kunnen ervaren, maar heel ontspannen rusten in wat we in Christus zijn. Dus niet inspannen, maar ontspannen. Dat hoort bij eldorado. Niet proberen om elke dag een betere christen te worden, maar ons vereenzelvigd weten met de dood van Christus, om uit Hem te kunnen leven. Dus niet streven, maar sterven. We hoeven niet meer van alles tot stand te brengen, maar we worden alleen maar gevraagd om de heerlijkheid des Heren te weerspiegelen. Dus niet presteren, maar reflecteren.

Het geheim

Het geheim van dit ervaren van de rust is stilstaan in plaats van jachten en jagen. Het is open ogen hebben voor de weg waarheen de Here ons leidt. Zien welke middelen Hij bij voorkeur gebruikt om ons te toetsen. Zien hoe de Here ons bevrijdt uit nare situaties. De Bijbel heeft allang het geheim geopenbaard, maar iedere christen moet het als het ware aan de lijve ondervinden, wat het betekent. Wees stil en verbeidt de Here, want het is niet onze strijd, maar het is de strijd van de Here. De deur is GELOOF en VERTROUWEN. Hij die Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar voor ons allen overgegeven heeft (verlossing), hoe zal Hij ook met Hem ons niet alle dingen schenken (rust). Het is de wereld binnengaan waar de genade heerst.

Praktische gevolgen

Binnen die RUST hebben we een afweersysteem voor allerlei negatieve invloeden. Daarom is het zo belangrijk dat niemand verzaakt om die rust binnen te gaan. Er is in deze hoofdstukken van Hebreeën 3 en 4 een klemmende oproep om niet door wantrouwen en ongelooft achter te blijven in dit armzalige woestijnleven, terwijl er een mogelijkheid bestaat om door geloof en vertrouwen rust te ervaren. Laten we op onze hoede zijn om niet (zoals Israël) ten prooi te vallen aan allerlei negativiteit en bitterheid. Laten we het Massa (strijd) en het Meriba (mopperplaats) achter ons laten. Als we die wereld van RUST niet kennen, dan blijven we bij voortduring blootstaan aan allerlei negatieve invloeden, die ons kunnen verbitteren. Zelfs in onze verlost staat kan onze gemoedstoestand beheerst worden door onrust! Er zijn nog heel wat christenen die nooit binnen gegaan zijn in die RUST van de ononderbroken sabbat! Die het geheim niet hebben leren kennen. Er zijn nog heel wat christenen die bij het minste en geringste gevloerd worden door de omstandigheden of door kritiek van mensen. We vinden het vaak moeilijk om overeind te kunnen blijven, als er tegenspoed, moeiten en zorgen op ons afkomen. Als we dan neer zouden kunnen knielen om de Here te danken voor de gelegenheid, die Hij ons biedt, om op Hem te vertrouwen, dan zou ons dat in de rust kunnen leiden. Vertrouwen is het sleutelwoord! We worden aangemoedigd om op onze hoede te zijn, om niet in ons woestijnleven te blijven steken, maar het beloofde land van sjalom binnen te gaan. Het leven met de Here ervaren als een 'dorado'. De schrijver van de Hebreeënbrief stelt het leven uit het geloof niet voor als een ongenaakbare droomwereld, maar als een paradijs van innerlijke geloofsrust, waarbij het eerst en vooral gaat om onze zuivere reacties op wat ons overkomt. Eldorado in 't kwadraat.

13. (On)oplosbare kwesties

Naar aanleiding van het artikel over problemen met onderlinge relaties in een gemeente, kreeg ik van verschillende kanten een vraag of ik daarmee hun gemeente bedoelde. We mogen er van overtuigd zijn, dat geen enkele gemeente immuun is voor problemen. Waar het dan om gaat is de vraag of er genoeg wijsheid aanwezig is om er mee om te gaan. Of men op tijd en op de juiste manier de draadjes uit een verwarde kluwen te pakken heeft. Een klimaat van onderling vertrouwen in stand houden, zal van doorslaggevende betekenis zijn. Gebrek aan vertrouwen kan tot grote problemen leiden.

Een vakantie-ervaring

In de vakantie probeer ik elke zomer op een 'vrije' zondag een dienst te bezoeken van een meer kerkelijke stijl. Anders dan ik gewend ben. Ten minste een stijl die in vergelijking met de diensten waar ik zelf naar toe ga of vaak voorga enigszins afwijkt. De afgelopen zomer was dat in een gereformeerde kerk. Als je dan flink op tijd bent ga je ergens in het midden zitten, verwachtende dat de rest voor je zich vanzelf gaat opvullen. Dat gebeurde vanwege de vakantietijd niet en zo zat ik dus bij wijze van spreken op de voorste rij. Nog even dacht ik: de dominee gaat straks wel vragen of de mensen wat naar voren willen komen, maar dat gebeurde ook niet. Als intochtslied werd een 'Johannes de Heer' lied gezongen uit de bundel van het Evangelisch Werkverband, wat ik natuurlijk van harte kon meezingen. Ik moest me een beetje inhouden om de zaak niet te overstemmen. De psalmen verder in de dienst deden ook hun werk. De prediker gebruikte in z'n preek heel duidelijke illustraties uit de boekjes van het voormalig Instituut voor Evangelisatie. De vrijblijvendheid (of moet ik zeggen de afstandelijkheid) waarop ogenschijnlijk door de mensen aan de dienst werd deelgenomen, gaf mij de gedachte dat ze daar nooit onenigheid met elkaar zouden kunnen krijgen. Vooral ook de manier, waarop men na de dienst naar de fiets en de auto snelde om weer op tijd thuis te komen.

Andere ervaringen

In andersoortige gemeenten heb je andere ervaringen. Het moment dat de klok aanwijst, waarop de dominee in de voornoemde kerk 'amen' zegt, is in de gemeenten die ik nu bedoel meestal het moment waarop de voorganger de prediking begint. De stijl van de hele dienst is wat losser. Altijd wel enige gelegenheden, waarop er iets gebeurt of gezegd wordt dat op de lachspieren (die de Schepper ons gaf) werkt. Spurgeon zou zeggen: Ik heb liever dat ze lachen dan dat ze slapen. De inhoud van de prediking van de beide diensten maakte in wezen geen verschil. In de gereformeerde kerk zag ik niemand aantekeningen maken. In de diensten waar ik zelf voorga zie ik haast altijd wel enkele mensen die ijverig bezig zijn om van de dingen die ze horen iets op te schrijven. Ogenschijnlijk ook hier weinig reden tot onenigheid.

Achter de schermen

In latere nagesprekken ontdek je dat het niet overal rozengeur en maneschijn is. Dat intochtslied wat ik in voornoemde kerk zo van harte had meegezongen had van mijn buurman naast me beslist niet gehoeven. Hij had genoeg aan de psalmen vertrouwde hij me bij het uitgaan van de kerk toe. In de Evangelie Gemeenten ontdek je ook vaak dat de smaken over de te zingen liederen nogal eens sterk verschillen. Dit soort kwesties kunnen leiden tot spanningen. Meestal kan men hier wel heel lang mee leven in de sfeer van 'geven en nemen', totdat er een kwestie ontstaat, die van een meer ingrijpende aard is. Naar aanleiding van zo'n bepaalde kwestie komt er wrijving en spanning.

Vleugels worden partijen

Tot op een bepaald moment viel er best met elkaar te leven. Bepaalde voorkeuren hadden een eigen aanhang. Dan eens hoorde je aanmerkingen op de prediking en dan weer op het zingen. Maar de twee vleugels hielden elkaar een beetje in het evenwicht van geven en nemen, totdat...

Er gebeurde iets, waardoor de zaken op scherp kwamen te staan. De spanning wordt wrijving, de wrijving wordt botsing en de vleugels worden partijen. De kwesties lijken nu onoplosbaar. Er ontstaat een crisissituatie. Veelal na een periode van groei en bloei. Daarom is het ook nooit los te zien van het werk van de grote Tegenstander.

De neerwaartse spiraal

De onderlinge verhoudingen laten nu heel wat te wensen over. Wantrouwen is veelal het resultaat van een oorspronkelijk te groot vertrouwen, dat door een samenloop van omstandigheden ernstig geschonden wordt. Wantrouwen heeft een dynamiek dat doorgreift in de onderlinge verhoudingen in de gemeente. Het heeft z'n invloed op de gezinnen en jammer genoeg ook op de jonge mensen. Men gaat de gemeenteleden indelen en een etiketje geven van bij een bepaalde partij te horen. Vermeende nare eigenschappen van een broeder of zuster worden breed uitgemeten. Men richt zich op het negatieve. Als de Raad niet in staat is boven de partijen te staan, dan is het hek van de dam. Het respect voor de Raad, en daarmee het gezag, gaat dan verdwijnen. Gezag is een geestelijke eigenschap die tot respect zal leiden en zodra een Raad dat moet afdwingen op grond van bepaalde regels wordt ook dit onderdeel van een neerwaartse spiraal.

De opwaartse spiraal

Hoe kan er een keer komen in de neerwaartse gang. Een door en door bijbelse prediking over onze omgang met de Heer. Een geloofswerkelijkheid ervaren, die helemaal afgestemd is op de Stem van God. Aanspraak maken op Zijn beloften. Ingaan in Zijn ononderbroken Sabbatsrust. De geloofsrust willen blijven ervaren als het hoofdkenmerk van ons christenleven. Elk uur, elk ogenblik. Onze reacties op teleurstellingen en gekwetsheden onder controle van de Heilige Geest brengen en houden. Om alle kritische stemmen in ons hart het zwijgen op te kunnen leggen moet men bij voortduring alleen maar oog hebben voor het geestelijk welzijn van medebroeders en -zusters. Elke negatieve gedachte ten aanzien van een broeder of zuster mijlenver van je afwerpen. Een diepgaande bezinning op gang brengen die zal leiden tot verootmoediging. Bezinning moet vooraf gaan aan verootmoediging. Om in die opwaartse spiraal terecht te komen en te blijven is er veel geduld, vertrouwen en gebed nodig. Hij die het gekrookte riet niet verbreekt, wil ook ons voor elkaar gebruiken, om al wat beschadigd is op den duur te herstellen. Daar mag de basis in vertrouwen voor gelegd worden.

14. De toekomst is reeds begonnen

Het is al weer een jaar geleden, maar het staat ons waarschijnlijk bij als de dag van gisteren. Het greep ons aan. Heel angstwekkend en verwarrend. We waren geschokt door het gebeuren van 11 september 2001. Overstelt door wat we hoorden en zagen op het nieuws. Vliegtuigen die zich inboorden in het World Trade Center. Gebouwen die in elkaar storten als een kaartenhuis. Honderden mensen die de dood vonden in de kortst mogelijke tijd, waaronder nog heel wat brandweerlieden, die te hulp waren gesnel. Zo overweldigend, dat de kleine wereld om ons heen even veel minder betekenis had.

Onze reacties

We probeerden dit indrukwekkende gebeuren een plaats te geven in ons denken. In ons denken over Gods soevereiniteit. We wilden ook ontdekken wat de boodschap voor ons, voor de Gemeente van Christus en voor de wereld moest zijn. Bovenal hoe dit alles onze toekomst zou bepalen. We zochten allerlei verklaringen. Wat had dit alles te maken met het in de wereld oprukkende Mohammedanisme? Wat heeft dit alles te maken met de Koran? De redelijk denkende Mohammedanen gingen zich uitputten in allerlei verklaringen. Wij vonden het moeilijk om hen te geloven. Ze hadden zich toch nog nooit eerder uitgesproken over het armzalige lot van asielzoekers in ons land, die het Mohammedaanse juk en de dood maar ternauwernood hadden kunnen ontvluchten. We hadden gehoopt dat voor de vervolgte christenen in dat soort landen meer begrip zou komen. We moesten toen tijden lang vanuit de media begrip aangepraat krijgen voor een bepaalde goedwillende interpretatie van de Koran. De Islam leerde deze dingen niet. We bleven onze twijfels houden. Hoe konden de daders zonder uitzondering toch zo'n sterk beroep doen op hun eigen godsdienstige overtuiging? De verdere onderzoeken laten niet anders zien dan dat de hele ellende gestoeld is op een fanatieke godsdienstigheid. En dat gaat nog altijd door. In Indonesië en Zuid Soedan, op de Filipijnen en nog zoveel andere plaatsen in deze wereld. De reactie van vele christenen over het wereldgebeuren is er een van onrust en onzekerheid. Men probeert de zaak te lijmen met interreligieuze congressen en gebedssamenkomsten. Zien te redden wat er nog te redden valt. Ondertussen is Bin Laden nog niet opgespoord en gevangen genomen.

De anti-macht

De Here Jezus geeft de inhoud van het Evangelie heel kernachtig weer met: "Ik ben gekomen, opdat zij leven hebben en overvloed". Hij stelt daar in Johannes 10:10 tegenover dat Zijn tegenstander komt om te stelen, te doden en te verdelgen. Zelfs in de gematigde Arabische landen wordt via de staatstelevisie de haat gepredikt tegen niet-gelovigen. Er wordt opgeroepen tot een 'heilige oorlog'. In de Moskee-gebeden wordt letterlijk opgeroepen tot vernietiging van Joden en christenen. Er zijn organisaties die zich er op toelagen om naar dit soort radiodiensten te luisteren en de afschuwelijke dingen die ze horen uit het Arabisch te vertalen: 'O Allah, maak hun vrouwen tot weduwen, hun kinderen tot wezen en maak hen tot een prooi voor de moslims'; 'O Allah, dood hen één voor één, dood hen, en laat er niet één van hen overblijven'.

Kijk omhoog en kijk om je heen

Alles wat wij in onze dagen in toenemende mate gaan meemaken is een beenwijzing naar een verdere ontknoping van het profetisch gebeuren van de eindtijd. In Lucas 21 vinden we het scenario omschreven dat voorafgaat aan de wederkomst van Christus. We zien uit naar de komst van de Here Jezus. Op onze Toogdag zal er op de verschillende facetten van die toekomst gewezen worden. We lezen in het zesentwintigste vers over mensen die bezwijmen van vrees en angst voor de dingen die over de wereld komen. Dat geldt dus voor de mensen die alleen maar om zich heen kijken. Wij worden echter opgeroepen om onze hoofden omhoog te heffen (:28). Niet dat dit zou betekenen, dat we niet meer om ons heen moeten kijken, want wat er op volgt wijst ons ook juist daarop. "Let op alle bomen en speciaal op de vijgenboom" (:29). We letten op de ontwikkelingen onder de volkeren en op wat er gebeurt in het Midden-Oosten. Inzonderheid met het volk Israël.

De wereldcrisis

De beschrijving van de eindtijd in de Bijbel duidt op een wereldwijde crisis. Hadden we ooit gedacht dat we met de ontwikkeling van wetenschap en techniek de wereld beheersbaar konden maken, dan is dat vertrouwen wel heel snel aan het verminderen. De verschijnselen en de gebeurtenissen vertonen steeds meer de apocalyptische kenmerken zoals die in de Bijbel beschreven worden. Er zijn erg veel dingen die uit de hand lopen. Niet alleen de natuurverschijnselen. Ook de relaties van de volkeren en de godsdiensten onderling worden in toenemende mate onbeheersbaar, ondanks de vele inspanningen om ze onder controle te houden. In het licht van de bijbelse profetieën kunnen we zeggen dat de toekomst reeds is begonnen. We kunnen met de dichter instemmen: "In het verleden ligt het heden en in het nu wat worden zal".

Joop Schotanus

15. De bedelingen (1)

Wie de Bijbel onbevangen leest ontdekt dat er een Schepper is die in relatie staat (wil staan) tot Zijn schepping. Dat niet alleen. Deze Schepper openbaart zich in verschillende tijden op allerlei verschillende manieren. Het begon bij Adam en Eva in het paradijs in hun periode van onschuld. Een periode zo totaal anders dan wat er op volgde. Met Noach wordt er een streep gezet achter deze vervolgerperiode en na hem begint er iets nieuws. Dat andere heeft een bepaalde doorwerking in de gezinnen en de geslachten en loopt uit op een gebeurtenis van wereldwijde betekenis: de torenbouw van Babel. Er is telkens een ingrijpen van de Schepper om als iets vastloopt de draad weer op een bepaalde manier op te nemen. Zo komen we bij Abraham terecht. Vanuit de volkeren komt er een ontwikkeling, die ons brengt bij het ontstaan van een "bijzonder" volk, met de 10 geboden als grondwet en met nog vele wetten en voorschriften daarbij. De Schepper heeft een bijzondere relatie met dit ene volk via profeten en koningen. Hij wil Zijn heerlijkheid aan haar openbaren en via haar aan de rest van de wereld. Uiteindelijk komt dit volk in ballingschap terecht en moet Hij Zijn heerlijkheid aan dit volk onttrekken. Het terug verlangen naar Jeruzalem is een bindmiddel. Bij de terugkeer uit de ballingschap probeert men tot herstel van het oorspronkelijke volksbestaan te komen, maar het lijkt alsof het hart er uit is tot aan de komst van de Messias, die nu op een bijzondere manier de heerlijkheid van God openbaart, met bepaalde kenmerken, die heenwijzingen zijn naar een aards rijk, zoals dat door de profeten in overvloedige mate voorspeld is. Naar de mate dat de werkelijkheid donkerder was geweest, had het licht van de profetie helderder geschinen. Alles wees er op dat het goddelijke koninkrijk nu spoedig zou komen. Deze concrete verwachting eindigt echter met de dood van de Here Jezus. Na de opstanding van de Here Jezus is er nog altijd die verwachting van het beloofde koninkrijk voor Israël, maar in Handelingen 1 zien we dat de Here Jezus duidelijk maakt dat er eerst nog een andere taak wacht. Deze periode draagt het kenmerk van het werk van de Heilige Geest. In de beginperiode nog heel sterk

verweven met het Joodse volk. Zelfs onder de spanning van het eventueel in vervulling gaan van het beloofde koninkrijk voor Israël, als het hele volk tot geloof in de Messias zou komen. Maar langzamerhand wordt de deur naar de heidenen wijder open en blijkt de bedeling van de gemeente langer te duren dan men oorspronkelijk misschien verwacht had. Dan komt er met de bekering van Paulus meer zicht op het bereiken van de heidenen voor het geloof in Christus.

Uitwerking

Elk van bovengenoemde perioden heeft bijzondere eigenheden, die niet overdraagbaar zijn naar een andere periode. Al deze verschillende perioden hebben een eigen karakter. De samenhang in de afzonderlijke tijden is de openbaring van God. God heeft eertijds vele malen gesproken en op velerlei wijze. Hij richt de huishouding van Zijn schepping niet altijd in op dezelfde manier. In de Bijbel zien we duidelijk verschillende wijzen van benaderingen. Zijn bemiddelaars of rentmeesters (oikonomia) zijn nu eens gezinshoofden, dan richters en koningen (daarbij de profeten op de zijlijn). De periode van de Joden valt binnen een aards bestel (theocratie) en omvat de beloften aan Abraham en de wet van Mozes. Deze periode wordt onderbroken door de periode van een geestelijk bestel van de wereldwijde Gemeente (vanaf Pinksteren tot aan de Opname). Hierop volgt een periode van het aards en geestelijk bestel van het duizendjarig rijk (voorafgegaan door de eindfase van de onderbroken periode der Joden).

Conclusies

Globaal kan men dus spreken van vier hoofdperioden in de geschiedenis van God met Zijn schepping en schepselen. De eerste periode is samenvattend de periode der volkeren, dan Israël, met een onderbreking van de bedeling van de Gemeente en het Duizendjarig Rijk als sluitstuk. Het is niet zo belangrijk welke naam men aan deze onderscheiden perioden geeft. Het zijn gewoon vier indelingen die bijbels gezien aangegeven worden. Darby en Scofield gaan gedetailleerder te werk en onderscheiden er zeven (de mensen van de ultra-bedelingen leer nog meer). Voor ons is doorslaggevend dat wij als Gemeente niet bedoeld zijn om een aards bestel te vormen, zoals Israël in het Oude Testament. De pogingen van de Reformatie om voor de kerk een aards staatsbestel in te richten, heeft alles te maken met Calvin, die over de hele Bijbel heen het ene verbond legt en van geen bedelingen wil weten. Hij laat de kerk bij Adam (en niet bij Pinksteren) beginnen. Men krijgt hierdoor een zeer ongewenste vermenging van het oude verbond met het nieuwe verbond, waardoor de kerk heel wat zaken doet die de Heer haar nooit gevraagd heeft om te doen. Of het nu de wederdopers zijn die een Vrederijk naar zich toe willen halen of de reformatoren die een Oudtestamentische theocratie willen voortzetten. In beide gevallen zit men niet op bijbels spoor, omdat men geen rekening houdt met de inhoudelijke vorm van de afgebakende tijdperken (bedelingen, als u wilt), zoals de Here God dat bedoeld heeft en ons in Zijn Woord duidelijk zicht op geeft.

Joop Schotanus

16. De bedelingen (2)

Naar aanleiding van een oude brief aan Het Zoeklicht die mij onlangs pas bereikte wil ik toch even verder gaan met het onderwerp over bedelingen. De broeder die ons schrijft is al jaren 'op de weg', maar heeft nog altijd vragen die hem bezig houden en wij voegen daar aan toe "Wie niet"? Hij vraagt naar de diepere oorzaken van de verschillende uitleggingen van de Schrift. Mogen we dat op grond van 2 Cor. 3:14 dat toeschrijven aan een bedekking die over mensen komt als zij wet en genade, letter en Geest met elkaar vermengen? Laten we aan het begin reeds duidelijk vast stellen, dat er veel verwarring voorkomen had kunnen worden als men duidelijk onderscheid had gemaakt tussen wat bij het oude verbond en wat bij het nieuwe verbond hoort.

Wie heeft gelijk?

Er zijn toch zoveel welmenende mensen die een serieuze studie van de Bijbel maken en slechts het ene verlangen hebben om de zuivere waarheid te ontdekken. Ook de Bijbelvertalers hebben zich gericht op de vertaling van uit de grondtekst om te komen tot een zuivere weergave van de bedoeling des Geestes. Toch komt niet iedereen bij hetzelfde uit.

De schrijver van de brief weet ook uit eigen ervaring dat de Here niet altijd direct ingrijpt als er iets verkeerd gaat of dreigt te gaan, maar bij de Bijbeluitleg en de vertaling vanuit de grondtekst had de Here misschien wat minder aan ons gezonde verstand moeten over laten. Dan had de discussie over de juistheid van de ene of de andere vertaling achterwege kunnen blijven. Nu vliegt men elkaar in de haren hierover. Na het twaalfjarig bestand in de tachtigjarige oorlog kwam het tot de Statenvertaling. Bovendien werden er nog kanttekeningen aan toegevoegd. In sommige edities van de Statenbijbel openbaarden zelfs de bijgevoegde tekeningen ook een bepaalde visie. Men wilde iets hebben om elkaar aan te kunnen binden. Dat werden toen de drie formulieren van enigheid. Wie heeft er nu eigenlijk gelijk.

Mijn vorig artikel

In mijn vorig artikel schreef ik over het onbevangen lezen van de Bijbel. Nog afgezien van de betrouwbaarheid van de vertaling, wie kan dat eigenlijk? Wie is of wordt er niet op de een of andere manier beïnvloed door bepaalde uitgangspunten? Iemand die gewoon bij zichzelf denkt "De kerk begint bij Adam", omdat dit in z'n omgeving als vanzelfsprekend wordt aangenomen, zal deze bril op hebben vanaf het allereerste begin van de Bijbel. Mensen die alleen maar de Bijbel hebben en de Institutie van Calvin niet kennen, zullen de aardse periode van de kerk laten beginnen in Handelingen 2 en laten ophouden bij het gebeuren van 1 Thessalonicenzen 4:17. Zo'n afgebakende periode noemen we een bedeling. Wie een beter woord heeft, mag het zeggen. Ondertussen merkt u al dat ik het gelijk naar mijn kant aan het toetrekken ben. Niet dat ik de Institutie van Calvin niet ken.

Op de Bijbelschool in Frankrijk heb ik hiermee bijna vijftig jaar geleden al in de oorspronkelijke taal enige kennis gemaakt. Ook de theologie studie aan de Christelijk Hogeschool in Ede heeft mij niet kunnen overtuigen van de ene kerk vanaf Adam. Het deed me zelfs een genoegen dat m'n Gereformeerde Bonds leraren de moed hadden om daarbij vraagtekens te zetten. Als men van die kerkvisie afstapt blijft er niets anders over dan Israël weer een eigen plaats te geven voor verleden, heden en toekomst. En dat gebeurt gelukkig ook in toenemende mate.

Van de regen in de drup

Toch beginnen ook steeds meer mensen kopschuw te worden bij het horen van het woord "bedelingen". Daar schijnt ook wel enige reden toe te zijn. Vooral als men geconfronteerd wordt met de gevolgtrekkingen van een zogenaamde ultra-bedelingen leer. Broeder Ouweneel in z'n boekje over Israël en de kerk verdeelt de christenheid in gematigden en extremen, zowel aan de kant van

de verbondsleer en aan de kant van de bedelingen leer. De extremen hebben ook onder de Zoeklichtlezers hun invloed laten gelden. Wij hebben ook altijd een tamelijk grote marge gehad. U hebt al gemerkt dat ik liever spreek over vier wereldtijperken dan over de zeven bedelingen van Darby en Scofield. Dit hoeft op zichzelf ook nergens tot verkeerde gevolgtrekkingen te leiden. Die verkeerde gevolgtrekkingen zijn er wel als men de overgangperiode in Handelingen zo sterk afbakt naar Israël toe dat men bijvoorbeeld voor de Gemeente uit de heidenen de doop en het Avondmaal gaat afschaffen. Ondertussen kan men wel zien dat de prediking in de allereerste periode sterk geconcentreerd was op Israël en het aanbod van het Koninkrijk, terwijl die accenten anders kwamen te liggen, toen Israël als volk dit aanbod niet aannam. Ik druk me voorzichtig uit als ik zeg, dat het net lijkt alsof ze toen als ze de Messias erkend hadden al een kans hadden om de oudtestamentische profetieën in vervulling te laten gaan. Het strookt een beetje met " Hij kwam tot het zijne, en de zijnen hebben Hem niet aangenomen". Mogen we voorzichtig aannemen dat als Israël de Here Jezus toen had aangenomen als de in de Schriften beloofde Messias, dat er dan de Here God niets meer in de weg had gestaan om het beloofde Koninkrijk te schenken? Mogen we ook aannemen dat als in de beginperiode door de prediking van de apostelen het hele volk tot bekering was gekomen, dit ook had kunnen gebeuren? Dat er met Paulus een soort keerpunt komt met accenten en licht op de Gemeente van Christus. Hij zegt dat de Gemeente aan hem geopenbaard is als een geheimenis. Het blijkt zelfs dat de andere apostelen dit inzicht moesten ontberen.

Kijk maar in 1 Petrus 3 :15, waarin Petrus aan Paulus een bijzondere wijsheid toeschrijft, die hij zelf niet eerder bezat. Als het gaat om het gevaar van bepaalde gevolgtrekkingen uit een extreme bedelingen leer, dan is dat niet nieuw.

Een broeder Ironside heeft in de vijftigerjaren reeds een boekje hierover geschreven en binnenkort hoopt Het Zoeklicht de vertaling uit het Engels daarvan te publiceren.

Joop Schotanus

17. Het nieuwe testament en de koran

Er zijn mensen die jarenlang bijbelonderwijs hebben gehad en toch nog niet echt weten waar het wezenlijk om gaat. Men kan allerlei losse informatie bijeen vergaren uit de Bijbel en het te pas of te onpas toepassen op huidige situaties zonder te beseffen dat men nog geen greep heeft op de wezenlijke inhoud van de Bijbel. Dit verklaart in vele gevallen de onderlinge verdeeldheid van bijbelgelovige mensen. Dit geldt evenzeer als verklaring voor de verschillende benadering van de Koran. Men haalt er een vers uit dat spreekt over vrede en vergeet dat de algemene teneur van de Koran haat en oorlog tegenover de zogenaamde ongelovigen predikt. De Koran heeft nog wel het voordeel dat het geen tweedeling kent, zoals wij het Oude en het Nieuwe Testament kennen. Zo kan men uit de Bijbel ook verzen aanhalen over oorlog, die in de Oudtestamentische situatie van Israël een plaats hadden, maar die in geen enkel opzicht gelden voor de Nieuwtestamentische situatie van de Gemeente van Christus. De algemene teneur van het Nieuwe Testament is liefde en vrede.

Theorie en praktijk

Er is in het Nieuwe Testament geen enkele oproep aan de gelovigen om de niet-gelovigen te straffen en te vernederen. Om hun hoofden af te slaan als wel de toppen van hun vingers en dergelijke. Nergens roept de Here God ons op om een vuil werk voor Hem op te knappen en medemensen door onze handen Zijn goddelijke straf te laten ondergaan. Dat dit in de middeleeuwse kerkgeschiedenis voorgekomen is laat alleen maar zien dat die kerk beslist niet de Kerk van Christus was, terwijl de tegen-kerk van die kerk vaak veel meer de Kerk van Christus was. Daarom moeten we van harte instemmen met het Lutherlied: "Geen aardse macht begeren wij", hoewel de Reformatie in haar houding tegenover de zogenaamde wederdopers toont het oude zuurdeeg niet kwijtgeraakt te zijn en een deel van die wederdopers ook een tijd gekend hebben van streven naar machtsposities.

Koran ademt sfeer van de dood

Op een fatalistische manier kan men eventueel de genade en barmhartigheid van Allah ervaren als men zich tenminste houdt aan de voorschriften uit de Koran en de traditie. Deze voorschriften behelzen ook het uitvoeren van de dreigementen tegenover 'ongelovigen', inclusief Joden en Christenen. De Koran ademt de sfeer van de dood. In vele landen waar het Mohammedanisme het voor het zeggen heeft, worden Christenen en Joden ter dood gebracht. Denk eens aan wat er gebeurt in Zuid Soedan, Indonesië, Nigeria en verder in het Midden Oosten etc. Het is overduidelijk dat de macht van de Islam dood en verderf inhoudt. Islam is in wezen onverdraagzaam. In de meest extreme vorm betekent dat: wie het niet met ons eens is, moet sterven. Deze theorie steekt in sommige landen soms heel scherp af tegen de vriendelijke en gastvrije Mohammedanen, die hun deuren wijd open zetten voor gasten en vreemdelingen.

Christus wil het leven

Tegenover de Koran zien we dat de Here Jezus de banden van de dood doorbreekt en ons het LEVEN schenkt. De ware volgelingen van Christus zijn er nu op uit om medemensen deelgenoot te maken van het leven dat ze in Christus ontvangen hebben. Daar is zending en evangelisatie op gericht. De dood verdraagt dat leven niet. De duisternis verdraagt dat licht niet. De schrijvers van de boeken van het Nieuwe Testament hebben allen vanuit dat nieuwe leven geschreven over het geheim van dat leven van liefde en vrede. De mensen die daardoor ter geloof in Christus komen, hebben nu een klankbodem voor een nieuwe manier van leven. Het N.T. is in overeenstemming met de eeuwenlange voorzeggingen van het O.T. Het is onderdeel van de belofte van de komst van de Messias. De Geest die uitgestort is getuigt nu met onze geest dat de oorsprong van Het Woord goddelijk is en geeft een innerlijke herkenning en erkenning. Dit Woord nodigt uit en roept op tot onderzoek en uitleg en zou nooit geschreven zijn als het niet om Christus ging, die het Leven is.

De gezindheid van Christus schenkt overwinning

Van Christus hebben we de Bergrede ontvangen, waarbij we ontdekken dat de dingen die menselijk gesproken tegen ons verstand ingaan, van doorslaggevend betekenis zijn voor ons gaan en staan in deze wereld. In de gezindheid van Christus kunnen we overwinnaars zijn. Denk aan een Nazi-beul die in tranen uitbarst, omdat zijn slachtoffer hem de liefde van Christus blijft tonen. Vele voorbeelden zouden genoemd kunnen worden van de overwinning van de liefde over de haat, van de overwinning van het leven op de dood. De ander niet benaderen vanuit een houding van hoogmoed en heerszucht, maar vanuit de houding van Christus, die gezegd heeft: "Leert van Mij, dat Ik nederig ben en zachtmoedig". Vanuit deze wortel groeit liefde en vrede. De liefde die harde harten breekt en de vrede die je heel ontspannen maakt. Niet het strijden en het vechten, maar de overgave doet ons meester zijn op ons levensgebied.

Zonder liefde gaat het niet

Als we gaan inzien hoe moeilijk het voor ons vaak is om ons theocratisch cultuurtje af te leggen, dan zullen we ook begrip gaan

krijgen voor anderen, die in een bepaalde cultuur groot gebracht worden. Er zijn mensen die zo toegeeflijk zijn dat ze hun eigen geestelijke verworvenheden gaan opgeven of op de tweede plaats stellen om anderen te bereiken. Maar met de ware liefde van Christus moet het mogelijk zijn om je eigen geestelijk bezit in stand te houden en toch open te staan voor mensen die anders denken en doen. We waarderen de moed, het geduld en de liefde van hen die zich veel moeite getroosten om het Evangelie aan Moslims door te geven. We zijn dankbaar voor de gebedsgemeenschap voor Moslims, die ons ook allerlei informatie verschaft over het werk onder Moslims en tegelijkertijd laat weten hoe Christenen hebben te lijden onder hun heerszuchtige systemen. Het antwoord op deze situatie is niet onverdraagzaamheid, maar liefde. Een liefde die voortkomt uit de liefde van God, die deze wereld zo lief gehad heeft dat Hij Zijn enige Zoon gegeven heeft, opdat een ieder die in Hem gelooft niet verloren ga, maar eeuwig leven hebbe.

Joop Schotanus

18. De deur naar elkaar open houden

Het leven kan verschrikkelijk gecompliceerd zijn. Niet alleen in de politiek, maar op elk gebied kom je complexe situaties tegen, die meestal eindigen in ruzies en vertrouwensbreuken. Mensen die met de beste bedoelingen soms toch op de een of andere manier op dood spoor terecht komen. Het begin van het conflict was misschien heel onbeduidend en vooral heel onbedoeld. Dingen zijn uit de hand gelopen en men schijnt er geen grip meer op te kunnen krijgen, welke invalshoek men ook neemt en welke middelen men ook aanwendt. Het kenmerkende is dat het steeds ingewikkelder wordt. Dit doet me denken aan m'n moeder die soms in strijd was gewikkeld met een knot wol, die in de war geraakt was. Naar de mate dat ze meer draden uitprobeerde kon het soms nog meer verknoot raken.

We hadden het over de politiek, maar haast iedereen kent ook situaties in de kerk, waar het vast gelopen is. Het begon met de discussie over de waarheid. Elke partij was overtuigd van z'n eigen gelijk. Als je dan tegenover elkaar komt te staan, dan lijkt er geen uitweg te zijn. Meerdere keren is dit uitgelopen op een kerkscheuring. Veelal over zaken waar het niet ging om de waarheid sec, maar om bepaalde interpretaties. In 1944 was er zo'n scheuring, waarbij het ging om conclusies die men in verband bracht met het Verbond. De discussie over "veronderstelde wedergeboorte" ging niet over een bijbelse waarheid, maar over een interpretatie van een interpretatie van een vermeende waarheid. Als men zo'n interpretatie doorslaggevend vindt dan leidt dit tot partijschappen en uiteindelijk tot een kerkscheuring.

Niet alleen in de politiek of in de grote kerkelijke verbanden kan het vast lopen, maar ook in kleinere verbanden. Ook in de onderlinge relaties van gelovigen gebeuren er zaken die voor grote onenigheid kunnen zorgen. Veel had voorkomen kunnen worden als de 'zielzorg' of gewoon de 'bemiddeling' op tijd was gekomen. Of moeten we verwijzen naar het eigen gezonde verstand? De oplossing kwam niet en men torst het probleem veel te lang met zich mee. Men gaat er onder gebukt en draagt het al maar bij zich. De last ervan wordt in de loop van de tijd eerder zwaarder dan lichter. Men heeft het vanaf het begin verkeerd aangepakt en toen is het verkeerd uitgepakt. De reden dat de last zwaarder is geworden ligt in het feit, dat men het probleem steeds meer heeft opgeblazen. Steeds meer negatieve invloeden hebben zich uit het oorspronkelijke probleem ontwikkeld. Allerlei toekomstige zaken hebben zich er aan vastgehecht. Struikelblokken die overal en al maar de weg naar elkaar toe versperren. Het heeft alles te maken met de manier waarop men er tegen aan kijkt en blijft kijken.

De oplossing kan alles te maken hebben met een nieuwe manier van er tegen aankijken. Hoe heb ik vanaf het begin gereageerd op de situatie? Was het in alle opzichten in overeenstemming met de werkelijkheid? Misschien had een andere uitleg van die werkelijkheid ook tot de mogelijkheden behoord. Dat doet niets af aan de feiten, maar schept de ruimte om aan die feiten een interpretatie te geven, waardoor men dichterbij elkaar komt. De feiten botsen niet met elkaar. Waarheid is waarheid en werkelijkheid is werkelijkheid. De veronderstelde (bij)bedoelingen van de tegenpartij geven een bepaalde kleur aan de feiten. Kan ik het probleem van mijn overtrokken beeldvorming en mijn overspannen gevoelens ontdoen en het terugbrengen tot z'n ware proporties? Wil ik wel helemaal eerlijk worden en inzien dat ik ook zelf een aandeel heb gehad om mij in de nesten te werken?

Moeilijkheden worden relationele problemen omdat we op een verkeerde manier erop reageren. Er zijn heel wat onaangename zaken, die versterkt worden door ons zelfmedelijden of door jaloezie en ontevredenheid. Als we het probleem kunnen ontdoen van onze ik-gerichtheid, dan zal het tot z'n ware proporties terug gebracht kunnen worden. Als we onze motieven onder de loep nemen, zullen we misschien wat dichterbij elkaar kunnen komen, omdat we het standpunt van die ander ook graag willen begrijpen. Even terugdenken aan de situatie waarin het probleem ontstond en ontdekken, dat we toen lichamelijk en geestelijk misschien niet in topvorm waren. Er was een overgevoeligheid die ons parten speelde. We zijn zo geconcentreerd gebleven op de problematiek dat we de oplossing niet konden (wilden) zien. Als we ons lichamelijk en geestelijk fit hadden gevoeld had de oplossing misschien binnen handbereik gelegen.

U hebt zich misschien verbaasd dat ik de uitweg nog niet gewezen heb. Ik wilde u eerst graag door een wat uitgebreide analyse meenemen naar het zicht op de situatie. Natuurlijk mogen we tot de Here Jezus gaan die onze last licht wil maken. We hoeven ons niet zodanig vast te bijten en zelfs niet vast te bidden in de problemen, zodat het een toenemende last wordt.

"Alle uwe lasten 't zij licht of zwaar, breng ze bij Jezus en laat ze daar".

Dit is in essentie heel waar. Maar daar hoeft het probleem nog niet mee opgelost te zijn. Wel geeft dat uitgangspunt een enorme bevrijding waarmee je het probleem tegemoet treedt.

Een geweldige steun voor het zuiveren van relaties is de manier waarop men het geestelijk welzijn van die andere partij in het conflict op het oog heeft. Ik heb maar één diep verlangen, dat die ander door al dit gebeuren geestelijk op de been kan blijven of toch nog weer op de been kan komen. Het geestelijk welzijn van iedere gelovige staat voorop. Dat betekent niet dat er dingen in de doofpot terecht moeten komen. Ook niet dat er onrecht in stand gehouden moet worden. De waarheid kan aan het licht gebracht worden zonder dat men ten onder gaat in wederzijdse verwijten. Dit bereid zijn om vanuit een nieuwe instelling te reageren heeft veel meer kans van een oplossing dan een benadering vanuit een verward gevoelsleven. Voor zover het van mij afhangt wil ik vrede met alle mensen. Heerlijk om elkaar recht in de ogen te kunnen zien en de ander zo ver brengen dat hij/zij u ook (weer) recht in de ogen durft te zien. Mocht de zaak niet tot een oplossing komen, laat het dan niet de schuld van uw verkeerde levenshouding zijn

geweest. Is er alles aan gedaan om de deur naar die ander open te houden, weer open te krijgen? Heer, ik heb het geestelijk welzijn van die ander op het oog. Ik begrijp dat dit inhoudt, dat ik de minste wil zijn.

Joop Schotanus

19. Liturgie als voedingsbodem voor anti-semitisme

Naar aanleiding van de proeve van het nieuwe liturgie-boek voor de SOW kerken kreeg ik wat lectuur toegezonden. De inzender deed dat om mij kennis te laten nemen van een ontwerp voor een Goede Vrijdag liturgie, waarin de eeuwenoude beschuldiging van de Godsmoord door de Joden wordt herhaald (terwijl de katholieke kerk hier afstand van heeft genomen). De sfeer die hiermee geschapen wordt is weer uiterst actueel geworden rondom Pim Fortuyn. In de geschiedenis kan er aangetoond worden dat er een verband bestond tussen de geladen sfeer van de vroegere katholieke Goede Vrijdag liturgie en de Jodenvervolgung. Op Goede Vrijdag mochten de Joodse kinderen veelal niet buiten spelen. Ze werden dan door hun moeders in huis gehouden.

De aanklacht

De aanklacht tegen de Joden is gebaseerd op een onjuiste stellingname van een zekere Sint Johannes Chrysostomus uit de vierde eeuw na Christus. Hij klaagde de Joden aan voor DEICIDE (Godsmoord) en verbond daar de conclusie aan dat alle Joden voor altijd een plaag voor de wereld zouden zijn. Deze heilig verklaarde Chrysostomus verkondigde daarom dat de Joden voor altijd lijden en vernietiging moesten ondergaan. De invloed hiervan werkte door in de katholieke kerk. Hierdoor werden speciaal door de Goede Vrijdag liturgie anti-Joodse en anti-semitische sentimenten aangewakkerd, want op die dag hoorden de 'christenen' met klem te verkondigen dat Joden 'Godsmoordenaars' waren. De Joden voelden zich niet veilig als 'christenen' dan uit de kerk kwamen (we zien hierin een parallel met de ophitsing in de moskeeën van tegenwoordig).

De verzoening

Gods plan ter verlossing vroeg om een plaatsvervangende dood van een onschuldig en volmaakt iemand, om de plaats in te nemen voor een schuldige zondaar. Dit was al heel duidelijk uitgebeeld in de levitische offeranden (zie 1 Petrus 1:18-20). Voor dat doel kwam de Zoon van God naar deze aarde en nam de vorm aan van de echte zodeloze mens. Hij kwam om de gevallen mens te verlossen van de straf en de macht van de zonde (zie Jes. 53, 2 Kor. 5:21). Wie neemt de blaam van de kruisiging op zich?

De blaam

De woorden van de Here Zelf zuiveren de Joden van elke blaam van Zijn dood. Hij verklaarde "Ik ben de Goede Herder, Ik zet Mijn leven in voor de schapen.. Ik leg Mijn leven af.. NIEMAND ONTNEEMT HET MIJ, MAAR IK LEG HET UIT MIJZELF AF. Ik heb de macht het af te leggen en macht het weder te nemen (Joh. 10:11,17,18). Daarom zijn de Joden niet de moordenaars van Christus, waar ze door anti-semieten voor worden uitgemaakt. Daar komt nog bij dat het een heel klein gedeelte van het Joodse volk was dat samenzwoer tegen de Here Jezus (Matth. 26:3-5 - Joh. 11:46-53). Buiten dat kleine gedeelte om wordt gezegd dat er velen waren, die in de Here Jezus geloofden (Joh. 11:45).

Het nageslacht

Bovendien, hoe kan het nageslacht aangesproken worden op de dader. van mensen uit een vorige generatie? Dat zou in tegenspraak zijn met vele Oudtestamentische schriftgedeelten, die duidelijk aangeven dat de vaders niet gestraft kunnen worden voor de daden van hun kinderen en de kinderen niet de schuld dragen van hun ouders (zie Deut. 24:16; Jer. 31:29 en Ezechiël 18:2). Ieder zal voor zichzelf verantwoording afleggen voor Gods aangezicht. Het over zich heen roepen van de consequenties maakt een groep aanschouwers nog geen schuldigen, net zo min dat 'de symbolische handenwassing' van Pilatus hem volledig onschuldig zou maken (Matth. 27:24). Pilatus zou die mogelijkheid niet gehad hebben als hem deze macht van Hogerhand niet gegeven was (Joh. 19 :11). In dit verband wijst de Here Jezus nog naar die ene, de hogepriester, die Hem aan Pilatus, de soldaten en de opgehitste menigte heeft overgeleverd.

De schone lei

Ook al kwam de beslissing van Pilatus voort uit het motief om zijn eigen hachje te redden en waren er soldaten die de executie uitvoerden, vanwege een samenzwering van het Sanhedrin en was er een groep mensen, die het oordeel over zichzelf uitriepen, toch staat daar iets tegenover. Iets dat ogenblikkelijk en totaal een schone lei maakt. Het gebed van de Here Jezus: "Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen" (Lucas 23:34). Later verduidelijkt Paulus dit gebeuren nog met de verontschuldiging: want als ze geweten zouden hebben (als ze Hem gekend zouden hebben) dan zouden ze de Heer der heerlijkheid niet gekruisigd hebben (1 Kor. 2:8). Het overleveren komt nu in het licht te staan van Romeinen 8:32, waar staat dat God de Vader Hem voor ons allen heeft overgeleverd. Wat de kruisiging zelf betreft is er een volkomen schone lei.

Niemand gaat vrijuit

Ieder die nu niet het offer voor de zonde aanneemt staat gelijkelijk schuldig voor het aangezicht van God. Hier mag nu de nadruk op liggen. Allen hebben gezondigd en derven de heerlijkheid Gods. Dit feit alleen bracht de Here Jezus aan het kruis. Hiermee staan wij allen onder het oordeel, maar met het aannemen van het plaatsvervangende kruisoffer mogen we vrijelijk delen in de verzoening. Er is geen enkele reden om de feitelijke schuld voor de kruisiging een plaats in welke liturgie dan ook te geven.

Even terug naar de actualiteit

Als de schuld voor het feit van de kruisiging van de toenmalige mensen een aparte plaats krijgt in welke verkondiging dan ook, dan is men absoluut onbijbels bezig. Of het nu ene mevrouw Goeree met aanhang is of de liturgie commissie van de SOW kerken, doet er niet toe. Men schept de sfeer voor reacties, die kunnen leiden tot een holocaust. Natuurlijk is dat niet de directe bedoeling, maar de geschiedenis heeft laten zien dat dit soort benaderingen door anti-semieten door en door misbruikt zijn geworden.

Joop Schotanus

20. Als de zon ondergaat en over twijfelaars in de kerk

Wat een schat van een baby was het. Met groot plezier zagen de ouders en de grootouders hem opgroeien. Ook de verdere familie genoot van het kereltje. Voor de andere kinderen in het gezin was het niet altijd even gemakkelijk om zo'n lief broertje te hebben. Zo'n stralend kind krijgt vaak automatisch veel positieve aandacht, terwijl de anderen het veelal met minder moeten doen. Broertje deed het ook goed op school. De meesters vonden dat het een kind was met een goed hartje. Als er werd meegedeeld dat er een klasgenootje ziek was, dan kwam hij na schooltijd thuis en vroeg moeder of hij een sinaasappel mocht brengen naar het patiëntje. Het was niet alleen verwonderlijk dat hij in z'n peuter- en kleuterjaren zo innemend was, maar dat hij dat zelfs gedurende z'n puberjaren bleef. Terwijl nogal wat van zijn leeftijdgenoten onverschillig werden, had hij geen enkele moeite met het naar de kerk gaan en deed goed mee tijdens de catechisatie. Op zondagmorgen geen enkel probleem om hem z'n bed uit te krijgen voor de kerkdienst. De weekenden kregen bij hem een waardevolle invulling. Hij had ook geen moeite met de vervulling van de huishoudelijke taken in het gezin. Wat zou je nog meer wensen?

De formuleringen

Komen we nu met deze bovenstaande beschrijving niet een beetje in botsing met ons algemeen onbetwijfeld geloof dat ieder mens van nature geneigd is om God en z'n naaste te haten? Dat ieder van nature zo verdorven is dat hij ganselijk onbekwaam is tot enig goed en geneigd tot alle kwaad? Dat hij niet kan doen wat de wet van hem eist en hij moedwillig ongehoorzaam is? Maarten 't Hart en Jan Wolkers hebben dit soort formuleringen aangegrepen om hun kerkelijke afkomst te verloochen. Zij hebben die diepten van het geloof nooit echt kunnen peilen en zich er tegen verzet. Die kant kun je opgaan als je je levensgenot niet wilt laten inperken door kerkelijke belemmeringen. Daarbij kunnen we ons ook nog wel wat voorstellen. Maar hoe komt het nu dat later 'ons zonnetje in huis' de weg van het geloof zo moeilijk kan vasthouden? Daar hebben we toch eigenlijk geen verklaring voor. Of toch wel?

Het postmodernisme

Onze brave Hendrik (niet negatief bedoeld) gaat na z'n succesvolle opleiding aan het gymnasium theologie studeren. Na zijn studie krijgt hij al heel gauw een beroep. Hij heeft geen enkel verlangen om een postmoderne christen te zijn. Die dubbelheid spreekt hem gewoon niet aan. Hij wil beslist niet worden waar zijn ouders het gezin ernstig voor meenden te moeten waarschuwen. Hij wilde trots kunnen blijven op wat zijn kerk tot stand had gebracht in onze Nederlandse geschiedenis. Het gelukte hem als jonge dominee te midden van al die oudere broeders in de kerkenraad om ook 'het zonnetje in de kerk te zijn. Hij weet een zomerse sfeer om zich heen te scheppen. Als de zon maar zou blijven schijnen. Als je maar recht in de leer blijft en je haar maar goed zit. Dan loop je toch geen gevaar. Of toch wel?

De twijfel

De zon gaat langzaam onder. Ondertussen is hij de dertig gepasseerd. Als Hendrik met zovelen in de kerk sterk overtuigd is dat het postmodernisme beslist niet de weg is en tot nu toe daartegen alle registers van de kerkelijke leer heeft open getrokken, dan komt er onrust en onvrede. Al zijn inspanningen ten spijt geeft hem nog niet de garantie dat de zon blijft schijnen. Hij gaat twifelen aan de oplossing die men zoekt met het zich indekken in de oude formuleringen. Hij kan niet geloven dat zijn enadering het goede alternatief biedt tegen de invloed van het moderne leven. Hij ontdekt dat hij met zijn door en door kerkelijke benadering zijn hoorders niet op het goede spoor houdt. Hij kan niet meer geloven dat de leerstukken het antwoord kunnen geven op de moderne tijdgeest. Voor hem is de gereformeerde variant van het christelijk geloof ten onder gegaan. Dit kan hem geen veiligheid en zekerheid meer bieden. De grote discussies in de kerk over gezangen, liturgie, binding aan de belijdenis en of de ouderling in een leesdienst de zegen aan het einde van die dienst mag uitspreken e.d., brengen hem in grote verwarring. Hij kan er niet meer in geloven dat al dit gedoe de goede manier is om het zuivere licht van het Evangelie te verspreiden. Wat dan wel?

Op zoektocht

Hij kijkt over de schutting bij de evangelischen. Zou daar het antwoord te vinden zijn? Hij stelt zich op een min of meer indirecte manier op de hoogte van het reilen en zeilen in de meer charismatische kringen. Vanuit z'n nuchtere benadering kan hij ook daar niet goed mee overweg. De evangelische enthousiastelingen spreken hem niet aan. Ook daar gaat de zon niet voor hem op. De gevoelens spelen daar vaak zo'n grote rol, dat hij weer gaat twifelen aan de werkelijkheid van het geloof. Hij voelt zich nergens geholpen.

Adviezen

Tot nu toe had hij zijn twijfels en onvrede verborgen kunnen houden, maar nu wordt het hem allemaal teveel. In het Nederlands Dagblad legt hij zijn probleem bloot. Dan wordt de krant overstelpd met reacties. Reacties van medestanders, reacties van tegenstanders, reacties van bewogen en begripvolle collega's. Onbegrijpelijke verwijten en liefdevolle adviezen bereiken hem op pagina zeven via de ingezonden stukken. Gelukkig wordt hij vaak gewezen op de Enige die nodig is. Jezus alleen.

Een bijbels advies

Wij vinden in Efeze 1 het antwoord van Paulus op onzekerheid en duisternis in de ziel. Hij gaat hartstochtelijk bidden om wijsheid en inzicht in de goddelijke werkelijkheid. Om licht te ontvangen dat de duisternis uit het hart verdrijft. Licht dat de schaduwen doet vlieden. Paulus bidt voor het openbaar worden van Christus. De enige manier om Hem recht te leren kennen is de werking van God door Zijn Geest. Alleen in het werkelijk kennen van Christus, kunnen we beantwoorden aan het doel dat de Here God met ons heeft. In onze directe verbondenheid met Christus zullen we onze roeping kunnen verstaan. In het afsterven aan onszelf en onze vereenzelviging met Hem zullen we onze rijkdom kunnen beseffen en die rijkdom delen met anderen. In de intieme omgang met Christus kunnen we de kracht ervaren om staande te blijven in deze postmoderne wereld. Om op die plaats te komen en te blijven moet er heel veel op de manier van Paulus gebeden worden voor worstelende theologen. Niet alleen voor hen, maar evenzeer voor grootouders, ouders, kinderen en kleinkinderen, opdat de zon voor hen mag opgaan en blijven schijnen. Dat de volheid van Christus rijkelijk beleefd mag worden, omdat Christus alles in allen vervult. Dat deze zon van licht mag opgaan over al onze lezers en velen met hen in Nederland en daarbuiten. Dat wij allen de rest van ons leven als een heerlijke zonrijke zomer ervaren en van de omgang met Christus mogen genieten. Dit ook uitstralen voor hen die Hem niet echt kennen.

21. Israël: Feiten uit de geschiedenis

1. Israël werd een natie en Jeruzalem gebouwd in 1312 voor Christus, tweeduizend jaar voor het ontstaan en de groei van de Islam.
 2. Arabische vluchtelingen begonnen zichzelf te identificeren als Palestijnen in 1967, twintig(!) jaar na de uitroeping van de moderne staat Israël.
 3. Sinds de Joodse inname van Kanaän in 1272 vóór Christus hebben de Joden meer dan 1000 jaar geheerst in het land en ze hebben er gewoond in de laatste 3300 jaar
 4. De enige tijd dat Arabieren - sinds 635 v.Christus over dit gebied geheerst hebben, was gedurende niet meer dan 22 jaar.
 5. Jeruzalem is meer dan 3000 jaar de Joodse hoofdstad geweest, en nooit de hoofdstad van een Arabische of Moslim natie. Zelfs toen de Jordaniërs Jeruzalem bezetten, hebben ze nooit geprobeerd het tot hoofdstad te maken en Arabische leiders kwamen er dan ook niet op bezoek.
 6. Jeruzalem wordt meer dan 700 keer genoemd in de Tenach, het Joodse heilige boek, dat Christenen het Oude Testament noemen. Jeruzalem wordt niet één keer bij name genoemd in de Koran.
 7. Koning David stichtte de stad Jeruzalem. Mohammed is er in zijn hele leven nooit geweest.
 8. Joden bidden in de richting van Jeruzalem. Moslims bidden met hun rug naar Jeruzalem in de richting van Mekka.
 9. Over Arabische en Joodse vluchtelingen: in 1948 werden de Arabische burgers aangemoedigd door de Arabische leiders om Israël te verlaten, die hen beloofden het land te zuiveren van de Joden. 68% van hen verliet het land zonder dat ze ooit één Israëlsche soldaat gezien hadden.
 10. De Joodse vluchtelingen werden gedwongen om de Arabische landen uit te vluchten als gevolg van bedreiging, vervolging en pogroms.
 11. Het aantal Arabische vluchtelingen dat Israël in 1948 verliet, wordt geschat op 630.000. Het aantal Joden dat de Arabische landen moest ontvluchten wordt op een zelfde aantal geschat.
 12. Arabische vluchtelingen werden welbewust niet opgenomen en geïntegreerd in de Arabische landen waar zij naar toe vluchtten, ondanks het zeer grote Arabische gebied. Van de honderd miljoen vluchtelingen die er sinds de 2e Wereldoorlog geweest zijn, zijn zij de enige vluchtelingen groep, die nooit opgenomen en geïntegreerd zijn door hun eigen mensen. Joodse vluchtelingen daarentegen werden volledig in Israël opgenomen en geïntegreerd. En dat in een gebied dat slechts 9/10e van de oppervlakte van Nederland heeft.
 13. Het Arabisch - Israëlsch conflict: de Arabieren worden vertegenwoordigd door 8 verschillende naties, de Palestijnen niet meegerekend. Er is echter slechts één Joodse natie. Het initiatief van elk der vijf oorlogen lag bij de Arabische naties en zij verloren. Israël verdedigde zichzelf telkens weer en won.
 14. Het handvest van de PLO roept nog steeds op tot de vernietiging van de Staat Israël. Israël heeft de Palestijnen het grootste deel van de Westelijke Jordaanoever gegeven, dat onder gezag staat van de Palestijnse Autoriteit.
 15. Onder het Jordaans bewind, werden Joodse heilige plaatsen ontheiligd en werd de Joden de toegang tot de plaatsen van eredienst ontnomen. Onder Israëlsch bewind zijn alle Moslim en Christelijke heilige plaatsen bewaard en toegankelijk gemaakt voor mensen van alle geloofsovertuigingen.
 16. Het gedrag van de VN inzake Israël en de Arabieren: Van de (totaal) 175 resoluties die de Veiligheidsraad aannam voor 1990, waren er 97(!) gericht tegen Israël
 17. Van de 690 resoluties die de Algemene vergadering van de VN voor 1990 in stemming bracht, waren er 429 gericht tegen Israël.
 18. De VN zweeg echter, toen 58 synagogen in Jeruzalem werden verwoest door de Jordaniërs.
 19. De VN zweeg ook toen de Jordaniërs systematisch de Joodse graven op de Olijfberg schonden en ontheiligden.
 20. De VN zwegen toen de Jordaniërs een soort Apartheidspolitiek afdwongen, waarin ze Joden verhinderden de allerheiligste Joodse plaatsen: de Tempelberg en de Klaagmuur te bezoeken.
- Broeder Bert Bosveld, die ons dit toegezonden heeft, voegt er de volgende behartenswaardige opmerkingen aan toe:
'Wij beleven ongelooflijke tijden, waarin we onszelf moeten afvragen wat onze morele rol moet zijn. Wat zullen wij aan onze kleinkinderen vertellen, als ze ons vragen wat we gedaan hebben om een herhaling van schandelijk onrecht en een nieuwe wereldwijde uitbarsting van Jodenhaat en geschiedvervalsing te voorkomen?'

Joop Schotanus

22. De Geest als onderpand

Zoals in het bestaan van Israël de uittocht uit Egypte een markerpunt is, zo is de uitstorting van de Heilige Geest dat voor de Gemeente van Christus. Het betekent een radicale ommekeer. Een totaal nieuwe benadering van de Here God tot Zijn wereld. In vele

opzichten onvergelijkbaar met wat er vooraf ging. Als in het Oude Testament verwezen wordt naar de almacht van God dan heeft dat betrekking op een aards gebeuren: de uittocht uit Egypte. Als in het Nieuwe Testament verwezen wordt naar de kracht van God, dan is dat een verwijzing naar de opstandingskracht van Christus. Als Israël verwijst naar de standvastigheid van Gods trouw, dan is dat een verwijzing naar het Verbond als onderpand van de beloften. Israël vond haar vastheid in dat verbond. Het was de basis voor de omgang met God. Zoals Israël verwees naar het verbond, zo verwijst de Gemeente naar de uitstorting van de Heilige Geest. In het Pinkstergebeuren ziet de Gemeente de vervulling van de belofte van de Vader. De Gemeente heeft haar grond in een hemels gebeuren. De Heilige Geest is de basis van de omgang met God in deze bedeling van de Gemeente. Op grond van het verzoeningswerk van Christus kan God zich nu aan ons verbinden met een essentieel deel van Zichzelf.

Het ontstaan van de Gemeente

Het is duidelijk vanuit de Schrift, dat de Gemeente van Christus is ontstaan op de Pinksterdag, zoals dat in Handelingen 2 omschreven wordt. Hier wordt de basis gelegd voor de Gemeente, zoals God die bedoeld heeft. Door één Geest zijn wij tot één lichaam gedoopt (1 Cor. 12:13). Lichaam staat zowel voor de lokale als voor de universele Gemeente. Toen de Heilige Geest voor het eerst werd uitgestort was dit in een Joodse context. Het was een spectaculair gebeuren. Men verbaasde zich en was met de zaak verlegen. Ze waren buiten zichzelf van verwondering over wat ze aanschouwden en meemaakten. De Geest is onontbeerlijk voor het bouwen van een geestelijke tempel uit mensen, die zich aan de Geest gewonnen geven.

De relatie met Christus

Want zovele beloften er ook zijn, daarvan is Christus de toegang. De Geest werkt in eerste instantie aan het hart en waar men dan het hart opent voor Christus, daar drukt Hij dan zijn zegel op het hart. Hierdoor kunnen we weten dat we kinderen Gods zijn geworden (Rom. 8:14-16). De Here God geeft daarmee een waarborg van het heil in Christus en neemt alle onzekerheid weg. Zoals het in 1 Cor. 1:22 door Paulus verwoord wordt: "Hij nu, die ons met u bevestigt in de Gezalfde en ons heeft gezalfd, is God, die ook zijn zegel op ons gedrukt en ons de Geest tot onderpand in onze harten gegeven heeft". Verderop brengt hij dit in verband met de waarborg van de overwinning van het leven op de dood (5:5). In Christus zijn wij, toen wij gelovig werden door het woord der waarheid (het evangelie van ons behoud) ook verzegeld met de Geest der belofte, die een onderpand is van onze erfenis (Ef. 1:13,14).

De Evangelieprediking

De uitstorting van de Heilige Geest is een gebeuren dat overeenkomt met wat Joël zegt over de eindtijd, waarin Israël massaal tot bekering zal komen. Dit geeft Petrus de vrijmoedigheid om het heil aan te bieden en het evangelie van de gekruisigde en opgestane Here te verkondigen. Verder wordt duidelijk gemaakt dat Israël als volk als geheel het heil heeft verbeurd door zich tegen de Here Jezus op te stellen. Toen zij deze woorden hoorden werden zij diep in hun hart getroffen en ze zeiden: Wat moeten we doen? De prediking van Paulus is op het individu gericht: "Laat u behouden uit dit verkeerde geslacht".

Eén met Christus

Op de prediking van Petrus volgt bij velen de reactie van het aanvaarden van zijn woorden. Er ontstaat een nieuwe geloofsgemeenschap, die niet vereenzelvigd mag worden met het volk van Israël. Het is geen vervanging of voortzetting van het bestaande volk, maar het heeft een absolute nieuwe eigenheid in Christus. Het is nieuwe wijn in nieuwe zakken. De doop is het teken dat zij zich vereenzelvigen met de Christus die door het volk verworpen is. Als in eerste instantie drie duizend mensen ervoor kiezen te staan aan de kant van de Here Jezus, dan maken ze daarmee duidelijk, dat ze niet meer willen staan aan de kant van hen die Hem verworpen hebben. De prediking van Petrus heeft dan ook niets anders op het oog dan een keuze van voor of tegen de Here Jezus. Zij, die voor Hem kiezer: (en dat laten ze in Handelingen 2 na de oproep van Petrus duidelijk zien in het ondergaan van de doop) ontvangen op die zichtbare geloofskeuze vergeving van zonden en zij worden door de Heilige Geest ingedoopt in het lichaam van Christus, Zijn Gemeente. Die doorslaggevende keuze en dat zichtbaar maken van die keuze in de doop viel toen helemaal samen. Later is dat vaak niet meer het geval. De basis van het geloof is de absolute vereenzelviging met de Here Jezus in Zijn dood en opstanding. Dit is tevens de basis van de nieuwe geloofsgemeenschap die ontstaat, waarvan we verderop in Handelingen 2 lezen, dat zij bleven volharden bij de leer der apostelen en de gemeenschap (uitgebeeld in het breken van het brood) en de gebeden.

Joop Schotanus

22. Hemelvaartsdag: zendingsdag op het Brandpunt

U rekent er al een beetje op dat er rondom deze tijd in Het Zoeklicht enige aandacht aan de zendingsdag wordt geschonken. Het Brandpunt heeft in het verleden in dit opzicht altijd een belangrijke rol gespeeld. Er zijn in de JNVC kampen vele jonge mensen zo radicaal door de Here aangeraakt dat zij hun leven volkomen in Zijn dienst hebben gesteld. Verder zijn de Brandpunt faciliteiten vaak ten dienste gesteld van zendingsorganisaties om zendingsdagen e.d. te houden. Ook zijn er initiatieven genomen om Zending in het brandpunt van de belangstelling te krijgen. Ontwikkelingen die tot samenwerking van organisaties en tot ondersteuning van zendelingen hebben geleid, hebben ook hier hun oorsprong gehad. Teveel om op te noemen. In 1988 heeft de AIM de eerste zendingsdag op Hemelvaartsdag georganiseerd. We hadden toen het voorrecht om onze Janny van der Klis in ons midden te hebben. Zij is de zuster van onze secretaresse Anneke Riemersma. Ze heeft al heel veel jaren onder AIM het zendingswerk in Afrika behartigd en is de laatste jaren werkzaam geweest in Tsjaad. Opnieuw mogen we haar verwelkomen op 9 mei a.s. Janny heeft een zeer boeiende manier om over haar werk te spreken. We hopen een zeer zegenrijke zendingsmorgen met elkaar te hebben.

De Africa Inland Mission

Om de binnenlanden van Afrika in te trekken werd de Africa Inland Mission al meer dan 100 jaar geleden opgericht. Moeite noch kosten werden gespaard om dit werk te doen. Bepakt en bezakt (zich alles ontzettend) vertrokken de zendingswerkers maar met één doel: 'De onbereikten bereiken met het Evangelie'. Misschien hadden ze nog nooit een Afrikaan in levende lijve gezien. Ze gingen een totaal onbekende toekomst tegemoet. De vrucht van geloofsgehoorzaamheid van de velen die uitgingen was een radicale ommekeer in de levens van duizenden en nog eens duizenden mensen in Afrika. Dit alles binnen het patroon van 'allen die daar verre zijn'. AIM heeft nu ongeveer 750 medewerkers uit 15 verschillende nationaliteiten en werkt in een tiental verschillende gebieden.

Zuid Soedanese medewerking

Ook dit jaar willen we de mensen die in Zuid-Soedan voornamelijk deel uitmaakten van de Africa Inland Church en zich nu in dit koude kikkerland (ook kerkelijk vaak) bevinden weer betrekken bij onze zendingsdag. Wie van u de afgelopen jaren onze dag heeft meegemaakt, weet dat hun muzikale bijdrage zeer gewaardeerd werd. In de afgelopen jaren heb ik het voorrecht gehad om meerdere keren voor te mogen gaan in hun diensten. Op deze manier willen we hen graag bij het licht van Het Woord begeleiden en bemoedigen. We willen hen niet aan hun lot overlaten. We willen hen ook graag bewaren voor een eenzijdigheid die ontstaat als ze in het isolement terecht zouden komen. De groep Zuid-Soedanezen hebben onze Hemelvaart-Zendingsdag in Doorn al meer malen opgeluisterd met muziek en zang en dat hopen ze dit jaar op 9 mei dus opnieuw te doen. We mogen bidden voor een zuivere betrokkenheid bij dit werk zonder dat ze het gevoel krijgen dat hun de initiatieven uit handen genomen worden. Laten we maar veel bidden dat deze 'vreemdelingen binnen onze poorten' niet al te zeer aangetast zullen worden door onze materialistische manier van leven.

De stand van zaken

Graag willen we u op deze zendingsdag op de hoogte brengen van wat de Here God doet door AIM en haar mensen. U wordt ook op de hoogte gehouden van het werk van Annemarie Boks in Congo, Winette Hubregtse in Uganda en de Dijkstra's in Nairobi. We willen niet onwetend zijn van wat God doet, maar ons ook bewust zijn van wat de tegenstander doet om Gods werk te verhinderen. Hopelijk zullen we velen van onze lezers, die op die dag geen andere verplichtingen hebben, graag op donderdag 9 mei, ontmoeten op Het Brandpunt. Mocht u onverhoopt niet kunnen komen, dan mag u deze dag in gebed brengen voor de genadetroom van God. Wij bevelen dit werk van harte bij u aan ook in uw voorbede.

Nog een paar details

Vanaf half tien staat de koffie klaar. Om tien uur begint onze samenkomst, die ongeveer tot half één zal duren. Hierna is er volop gelegenheid om uw meegebrachte lunchpakket te nuttigen. Voor de kinderen van 4 tot 12 jaar is er aparte aandacht.

Joop Schotanus

23. Herinneringen aan Joh. de Heer

In 1923 plaatste mevrouw De Heer een advertentie in een krant voor huishoudelijke hulp. Een meisje uit Maassluis, dat in Driebergen woont krijgt deze advertentie onder ogen. Ogenblikkelijk denkt ze aan haar zestienjarige zusje, die om gezondheidsredenen maar beter in een bosrijke streek zou kunnen wonen. Met dit zusje gaat ze af op huize Johannes de Heer. Zij moet het woord doen, want zusje is erg verlegen. Het loopt een beetje vast na dit eerste bezoek, maar na een tweede contact laat mevrouw De Heer weten, dat ze het met Johanna Hermine wil proberen.

Anna ontdekt al spoedig dat ze in een heel bijzonder gezin terecht is gekomen. Het bleek dat de heer des huizes een hele vooraanstaande persoon was, maar van huis uit had Anna daar nog niet van gehoord. Het hulpje in de huishouding deed elke dag weer nieuwe ontdekkingen over de vele activiteiten van dit bijzondere echtpaar. De nadruk lag op evangelisatie activiteiten in woord en lied. Er werden overal in het land samenkomsten georganiseerd. Mevrouw hielp mee aan de boekentafel en zij zong met haar man. Er werd een blad uitgegeven, dat ook veel tijd in beslag nam van de echtgenoot van haar mevrouw. Het blad heette Het Zoeklicht en was gewijd aan het onderzoek van de Schriften in het licht van de tekenen der tijden en de wederkomst van Christus. Anna kon haar ouders laten weten dat ze maar naar de radio moesten luisteren naar het zingen van haar mevrouw met haar man. Mensen, mensen, wat een bijzondere wereld waar ze in terecht gekomen was. Toen de proefperiode voorbij was mocht ze blijven. Ze voelde zich steeds meer aangetrokken tot dit bijzondere echtpaar en ook aangeraakt door deze nieuwe wereld. Het zou een levenslange verbintenis blijven.

Anna heeft heel wat ontwikkelingen voor haar ogen zien afspelen. De speciale Zoeklicht auto voor openluchtsamenkomsten verscheen op het toneel. Ze leerde veel mensen kennen. De medewerkers aan Het Zoeklicht (o.a. broeder Monsma en tante Wilhelmina) en mensen, zoals broeder Lucardi die met z'n presentatie van het Verlossingsplan aan de hand van een nagebouwde kleine tabernakel door het land trok. Niet zo erg lang na haar indiensttreding komt mevrouw de Heer te overlijden. Vanaf haar sterfbed maant ze Anna bij herhaling om goed voor meneer te zorgen. Met een afscheidszoen bevestigt ze haar belofte dat te doen. Zij weet nu dat dit de taak is die de Here God haar heeft opgedragen. Tot aan het jaar van het overlijden van broeder De Heer in 1961 blijft zij trouw aan haar roeping. Van huishoudelijk hulpje werd ze in vele opzichten de rechterhand van 'meneer'. Ze gaat overal met hem mee naar conferenties. Ze staat aan de boekentafel. Ze weigert de Gestapo binnen te laten als die broeder De Heer wil ondervragen over z'n artikelen. Het gaat niet, want hij ligt ziek in bed. Dat was geen smoesje. Hij was echt niet in orde. In die ziekte periode schreef hij een dagboekje en heeft dat bij de totstandkoming uit dankbaarheid aan J.H. van Beest opgedragen.

Broeder Johannes de Heer weet van geen ophouden. Hij had de leus: "Beter versleten, dan verroest". Toch zal hij op een bepaald moment ervaren dat hij kalmer aan moet doen. In 1947 wordt hij getroffen door een beroerte, tijdens een toespraak. Hij blijft werken, maar zal er nooit meer helemaal bovenop komen. Nog kort voor zijn sterven wenst hij, dat de Here God aan Anna nog een goede man zal geven. Die zal ze nog ontvangen en ze mag nog 26 jaar het leven met hem delen.

Johanna Hermine Rouwenhorst - van Beest woont al weer vele jaren alleen in de Sparrenheide in Driebergen. Ondertussen had ze ook de burgemeester er op attent gemaakt dat het tijd werd, dat er in Driebergen een straat genoemd zou worden naar Johannes de Heer en dat is gebeurd. Ze heeft ook contact opgenomen met mevrouw Tamminga, een schrijfster uit Leersum, omdat ze vond dat het dagboekje van Johannes de Heer (Woorden van Jezus voor iedere dag) in taalgebruik aangepast moest worden. Ze wist dat zij het verzoek aan de juiste persoon richtte omdat deze schrijfster al eerder een dagboek over het bijbelboek Openbaring van een zekere evangelist Harkema uit het begin van de vorige eeuw had bewerkt. Dit dagboek draagt de naam: "Troostboek voor de tijd die komt". Dat het dagboekje van Johannes de Heer opnieuw uitgegeven en op de Toogdag in 1999 gepresenteerd kon worden hebben we dus vooral aan het initiatief van Mevrouw Rouwenhorst te danken. De oude opdracht staat er weer in: "Voor Johanna, in dankbare herinnering". In de afgelopen jaren zagen we haar zo nu en dan nog wel eens in de Kapeldiensten op "Het Brandpunt", maar dat wordt haar wat teveel. We weten, dat ze enige aandacht zeer op prijs stelt. Samen met Mieke heb ik haar daarom even bezocht op 20 maart, toen ze haar 95ste verjaardag vierde. Die aandacht wilden we haar ook via ons blad, dat haar nog altijd zeer dierbaar is, niet onthouden.

24. Nederland in verwarring. Het fenomeen Pim Fortuyn

Wij zien onszelf als 'nuchtere Nederlanders'. Enige arrogantie over onze prestaties - b.v. het poldermodel - is ons ook niet vreemd. Nu er verkiezingen zijn geweest met een nogal schokkende uitslag voor de 'paarse partijen' lijkt ons land in de war. **Pim Fortuyn** noemt dingen bij name en wint een gigantisch aantal stemmen. Voornamen politici uit de Kamer weten niet hoe ze zich gedragen moeten en glijden uit voor de televisiecamera's. Een beschamend toneel.

In werkelijkheid werd zichtbaar hoe de gemiddelde Nederlander reageert op de huidige ontwikkelingen in ons land. We zijn ontworteld geraakt. Acht jaar paarse regering is bezig geweest ons los te maken van onze geestelijke en culturele wortels. Het hier-en-nu, het grote graaien naar geld en de humanistische kijk-op-de-wereld-politiek met soortgelijke wetgeving heeft ons volk beroofd van een vaste koers. Het probleem van de instromende buitenlanders, die op onze welvaart afkomen, zorgt voor grote problemen, zoals b.v. de criminele Marokkaanse jongeren. De groeiende invloed van de Islam en daarmee de bedreiging van de christelijke cultuur in Europa en in ons land zijn taboe's, waarover men niet mocht spreken, maar die diep in de harten van veel mensen wel leven. Zegt men er iets over dan wordt dat al gauw 'politiek niet correct' of discriminerend genoemd. Pim Fortuyn heeft met name aan die gevoelens woorden gegeven. Over de grote stroom asielzoekers, de Islam, maar ook over de lange wachtlijsten bij medische zorg en alle misstanden die daaraan verbonden zijn. Met veel grootspraak heeft Paars bij de verkiezingscampagnes verklaard de problemen te zullen oplossen, maar daarvan is helemaal niets terecht gekomen. De wachtlijsten zijn langer dan ooit. Mevrouw Borst en haar D66 partij hebben zich drukker gemaakt over de verruiming van abortus, euthanasie gelegaliseerd als ook het zogenaamde homohuwelijk mogelijk gemaakt.

Om nu arrogant neer te kijken op Fortuyn, zoals de regerende partijen doen, is misplaatst en dom. Fortuyn lijkt vooralsnog geen politiek alternatief voor de regering ons land, maar hij heeft wel iedereen flink door elkaar geschud. En dat werd tijd.

Wat de toekomst van Nederland wordt hangt mede sterk af van de christelijke partijen. **Jan Peter Balkenende** van het CDA spreekt heldere taal in een evenwichtig politiek programma. Samen met de ChristenUnie en de SGP kunnen de christelijke partijen een zinvol alternatief bieden. Laten we hopen dat zij niet elkaar bestrijden, maar trachten in goede samenwerking en op constructieve wijze politiek leiding te geven aan ons volksleven.

Het fenomeen Pim Fortuyn heeft opnieuw laten zien hoe snel dingen kunnen veranderen, hoe makkelijk mensen zijn te winnen voor standpunten en politieke kretten. Veranderingen die diep ingrijpen omdat men massaal en nagenoeg verblind achter zo'n figuur aanholt. Zo zal het ook met de komst van de antichrist gaan (Openb. 13:8). De hele wereld zal hem nalopen, omdat hij antwoorden lijkt te hebben die bij andere leiders ontbreken. Dat wordt echter tot een verbond met de dood.

Als is er in de oude bedeling verwezen wordt naar het voorbeeld bij uitnemendheid van de almacht van God dan is dat altijd de uittocht uit Egypte. Daartoe diende ook de viering van het Pascha. Als er in de nieuwe bedeling gerefereerd wordt naar de almacht van God dan is dat altijd een verwijzing naar de opstanding van Christus. Bij het Avondmaal vieren we Pasen. Het is de openbare bevestiging van het verzoeningswerk van Christus. Het is de wezenlijke inhoud van het Evangelie. De Here Jezus is het centrale punt van dat Evangelie. Neem de Here Jezus weg uit het bijbels christendom en je houdt niets meer over. Als je dan toch nog wat wilt doen aan godsdienst, dan doet het er weinig toe wat je kiest. Dan kies je waarschijnlijk iets waardoor deze gewelddadige wereld meer vredelievend zou kunnen gaan worden. Dan is het na 11 september er niet gemakkelijker op geworden om te weten wat je dan niet dan wel moet kiezen.

De mens door God bedoeld

Iemand op de Zoeklicht Toogdag was het opgevallen dat er zoveel over de Here Jezus en zo weinig over God gesproken werd. Wat je je bij zo'n probleemstelling moet voorstellen is wel heel moeilijk. Toch kom je dit soort gedachten van een vermeende tegenstelling zo nu en dan tegen. Als je het over de Zoon hebt, kom je daarin altijd de Vader tegen en als je het over de Vader hebt kun je niet zonder de Zoon. Een woord is altijd verbonden aan een gedachte en een gedachte wordt pas openbaar in het woord. Als het om de openbaarwording van God de Vader gaat, kunnen we nooit om de Here Jezus heen, want daarin heeft de Vader nu definitief tot het mensdom gesproken (Hebr. 1). De Here Jezus was zich daarvan ten volle bewust. "Wetende, dat de Vader Hem alles in handen had gegeven en dat Hij van God uitgegaan was en tot God heenging enz." (Joh 13:3). Als anticlimax van deze mededeling stond Hij op en omgordde zich om de voeten van de discipelen te wassen. Hij openbaarde zich in Zijn menszijn zoals de mens van oorsprong bedoeld was te zijn.

In volkomen afhankelijkheid leven

Dag aan dag in bewuste afhankelijkheid van de Vader leven was de essentie van het leven van de Here Jezus. Hij, die in wezen God was leefde op deze aarde in absolute afhankelijkheid van de Vader. Hij heeft zich vernederd en zich ontleedigd. Hij is aan de mensen gelijk geworden. Hij die in persoon alleen maar volmaakte gehoorzaamheid kende, heeft in de uitwerking van Zijn roeping (voor de voleindiging van Zijn taak) stap voor stap de weg van de menselijke gehoorzaamheid (afhankelijkheid) bewandeld als een leerschool. In al Zijn handelingen en in al Zijn reacties, in elk woord dat Hij sprak en in elke beslissing die Hij nam, gaf Hij ons een beeld van de mens, zoals die bedoeld was. De Here Jezus kon beschikken over alles waar de Vader Hem van wilde voorzien, omdat de Vader mocht beschikken over alles van Hem. Dat was het geheim van het leven van de Here Jezus. Dat brengt ons bij de sleutel van het leven van een waarachtig gelovige.

Beschikbaarheid

Wij kennen de drieslag van ellende, verlossing en dankbaarheid. We spreken dan van de werken der dankbaarheid en komen veelal terecht in de sfeer van 'voor wat hoort wat'. Als dankbaarheid niet synoniem is met volledige beschikbaarheid, dan hebben we nog niet begrepen wat Pasen inhoudt. "En voor allen is Hij gestorven, opdat zij die leven niet meer voor zichzelf zouden leven, maar voor Hem die voor hen gestorven en opgewekt is" (2 Cor. 5:14b). Ziet u nu ook het verband met de voetwassing? Hij kende Zijn oorsprong en Zijn bestemming. Hij heeft die wetenschap aan Zijn volgelingen overgedragen, zodat zij geloofden, dat Hij van de Vader was uitgegaan en 33 jaar in deze wereld zou verblijven, om daarna deze wereld weer te verlaten en tot de Vader terug te keren (Joh 16:27). Geen enkel moment in het leven van de Here Jezus stond los van Zijn Goddelijke oorsprong. Hij zei nooit iets, Hij deed nooit iets, Hij besloot nooit iets, dat niet gerelateerd was aan Zijn Goddelijke oorsprong. Hij was Zijn hele leven volledig

afhankelijk van en beschikbaar voor de Vader.

De basis van ons nieuwe leven

Het geloof in het verzoeningswerk van de Here Jezus plaatst ons in de positie van volkomen afhankelijkheid en volledige beschikbaarheid. Het is bij voortduring belangrijk om tegen onszelf te zeggen: "Ik leef voortaan mijzelf niet meer". Het betekent afzien van onszelf. Onze eigen menselijke mogelijkheden krijgen een nieuwe basis. Om dat mogelijk te maken moesten we met die Goddelijke oorsprong verbonden worden. Dat is nu de betekenis van Pasen. Onze vereenzelviging met de dood en opstanding van de Here Jezus legt in ons een nieuwe schepping. Sterven aan jezelf om te leven vanuit God. De nieuwe mogelijkheden komen nu voort uit onze nieuwe oorsprong. Het gaat nu niet meer in eerste instantie om de inhoud van onze woorden, daden en beslissingen, maar om de oorsprong daarvan. Buiten deze verbintenis om, die door de Heilige Geest bewerkt is en in stand gehouden wordt, kunnen we niet beantwoorden aan het doel dat de Here God met ons leven heeft. Als we bewust uit deze nieuwe positie leven na onze wedergeboorte, zal ons leven nooit meer hetzelfde zijn als wat het was van voor de ommekeer van ons leven.

Joop Schotanus

2003

1. Evangelische christenen en de Mariadevotie

Van protestantse kant worden er sedert de Reformatie, ernstige bezwaren aangedragen tegen de plaats die Maria in de katholieke devotie inneemt. In het licht hiervan is het zeer opmerkelijk, dat er de laatste tijd al maar stemmen opgaan in niet-katholieke kringen, om de houding tegenover deze devotie te herzien. Van de hoogkerkelijken bij de Anglicanen waren we dat al gewend, maar dat er de laatste tijd uit charismatische en evangelische kringen pleidooien gevoerd worden voor een heroverweging van standpunten mag toch wel enige verbazing wekken.

Onze lieve vrouwe

Tot nu toe werd de Mariadevotie toch veelal gezien als een vorm van bederf, dat met zoveel andere zaken, in de loop van de geschiedenis ingeslopen is in het christendom. In ieder geval, dat hiervan niets terug te vinden is in het oorspronkelijke christendom. Een interpretatie van de lofzang van Elisabeth en Maria is bij de katholieken aangegrepen om een betere aansluiting te vinden bij de heidense godsdiensten, waarbij een moeder en vrouwen figuur veelal een onmisbare plaats innam. De gestalte van de Madonna met Kind heeft een duidelijk heidense oorsprong. Het gaat dan ook niet alleen meer om interpretatie van bijbelse gegevens, maar toch ook duidelijk om buiten-bijbelse toevoegingen. De bekeerlingen tot het Rooms-katholicisme, uit andere tradities hebben vaak en heel lang, nog de grootste moeite met deze Mariadevotie. Veelal, pas na een lange en intensieve blootstelling hieraan wordt de aversie hiertegen, langzamerhand overwonnen. Andersom is de verering van Onze Lieve Vrouwe ook meer dan eens de eerste aanleiding tot het verlaten van de Katholieke traditie, vooral ook vanwege het dogma van de Maria-Hemelvaart.

Inhoudelijke bezwaren

De reformatische bezwaren hadden alles te maken met de rol die aan Maria wordt toegeschreven. Deze rol ziet men als in strijd met het verlossingswerk, zoals dat aan de Here Jezus zelf is toegekend. De rol die aan Maria toegeschreven wordt, moet dan ook gezien worden als een inbreuk op het Verlossingswerk van Christus. Nog afgezien van de officiële Rooms-katholieke theologische positie van Maria, wijst men van hogerhand op de praktische overdreven uitwerking daarvan, onder het gewone volk. De plaats die Maria overal in de wereld inneemt in de vroomheid van het gewone volk, moet gezien worden als een uitvloeisel van heidense bijgelovigheid. Het excuus van R.K. zijde daarvoor is niet zo indrukwekkend, omdat er geen pogingen bekend zijn dat men dit uit alle macht wilde verhinderen, maar dat zelfs de indruk bestaat dat dit juist gestimuleerd wordt (werd). Als de Rooms-Katholieke Kerk pretendeert de enige en onvervalste vorm van het christendom te zijn en zelfs de bemiddeling van de Heilige Maagd wordt ingeroepen ten behoeve van de dwalende niet-katholieke broeders, dan mogen charismatici en evangelikalen, toch eerst wel even wat dieper gaan graven, alvorens die aanrakingsplekken te willen ontdekken, om ergens in mee te kunnen gaan, of om ergens een gemeenschappelijke basis te vinden. Deze bezwaren gelden evenzeer de heiligenverering in z'n algemeenheid.

De heiligenverering

De Mariaverering maakt deel uit van de algemene heiligenverering. De Mariadevotie is niet een op zichzelf staand iets. Het past in de totaliteit van de R.K.devotie. Zelfs al zou men in staat zijn de Kerk te ontdoen van de Mariaverering, dan is, wat er overblijft aan heiligenverering, nog evenzeer erg bedenkelijk. Het is dus voor bijbelgetrouwe christenen een onmogelijke zaak zelfs al zou de Mariadevotie afgeschaft worden, om met haar een gemeenschappelijke basis te hebben. De heiligen-devotie op zichzelf en de weg waarlangs deze zaligverklaringen en de heiligenverklaringen tot stand komen sluit, zelfs nog helemaal afgezien van een eventueel verkeerde protestantse zienswijze, op de, door de katholieken toegekende rol en de positie van Maria, de gemeenschap vanuit Bijbels oogpunt uit. Met andere woorden: al zouden de genoemde inhoudelijke bezwaren uit mijn vorige alinea, over het mede-verlosserschap van Maria, berusten op protestantse onwetendheid, dan zou de pure devotie sec, nog genoeg aanleiding zijn om zich er verre van te houden.

Wie niet haat!

Tussen mij en de Here Jezus mag helemaal niets komen. We moeten alles haten met de haat van de Heilige Geest, wat tussen ons en Hem in dreigt te komen. Niet omdat iets of iemand in zichzelf te haten zou zijn. Maar enkel en alleen omdat het zich op een onjuiste plek bevindt. Het meest liefdevolle in ons leven, zoals ouders, kinderen, man, vrouw, heeft overal en te allen tijd, zijn rechtmatige plaats, behalve wanneer het tussen ons en de Here Jezus in komt te staan. We mogen van onze medemens niet verwachten, wat de Here God alleen maar kan geven. We mogen hem ook niet de plaats geven, die de Here Jezus alleen maar toekomt. Het meest liefdevolle en alle gevoelens die daar bij horen, mag geen verhindering zijn voor mijn wandel in het licht met Jezus. Mijn verwondering voor de Here Jezus, mijn vertrouwen in de Here Jezus en mijn verering van de Here Jezus, eisen het alleenrecht op. Alles wat onze aandacht verdient, gaat via de Here zelf. In Hem, door Hem en tot Hem zijn alle dingen.

Niets mag een wig drijven!

Mijn waardering voor Johannes de Doper, en Maria, en Paulus en Petrus of wie dan ook, heeft het concentratiepunt in de Here Jezus zelf. Niet omdat zij ooit een soort showmodel van heiligheid geweest zijn, maar omdat zij met vele anderen in meer of mindere mate, de overvloedige genade van God zichtbaar hebben gemaakt. Deze waardering mag nooit een wig drijven tussen mij en de Here Jezus. De Here Jezus gebruikte het slijk der aarde om een blinde het gezichtsvermogen terug te geven. Hij gebruikte Paulus om blinden de ogen tot bekering te openen. Maria werd ingeschakeld om Hem ter wereld te brengen. Wat tussen ons en de Here in komt te staan in onze verering van Hem, zal afdoen aan Zijn heerlijkheid. Wij mogen Hem stellen in het volle licht. Elke menselijke devotie veroorzaakt een schaduw, die tekort doet aan Zijn verheerlijking. Evangelikalen en charismatici die zo de nadruk leggen op de aanbidding van de Here Jezus, zullen dit toch moeten beseffen. Of moeten we vrezen dat hun toenadering tot de Rooms-Katholieken in dit opzicht, te maken heeft met menselijke gevoelens. In dat geval past een Mariadevotie in dat patroon, maar zet wel vraagtekens bij de zuiverheid van de aanbidding. Er mag niets over blijven dan Jezus alleen!

Joop Schotanus

2. Geroepen of gezonden?

Op de bijeenkomst van de oud-zendelingen, waar ik eerder over schreef, kreeg ik van een medebroeder een uitwerking over bovenstaand onderwerp. Het is iets wat ons in zendingskringen erg bezig houdt. Bovendien worden gemeenten tegenwoordig veel meer rechtstreeks betrokken bij het uitzenden van zendingswerkers die niet onder een kerkelijke, maar onder de zogenaamde geloofszendingen, uitgaan. Door de zendende kerken en gemeenten wordt wel enige vastigheid verwacht van de kandidaten, die te kennen hebben gegeven dat ze graag uitgezonden willen worden naar het buitenland. In de voorbereidende gesprekken met de kandidaten kan men zich zo eenzijdig vastbijten in de roeping van de betrokkenen, dat bij een niet al te duidelijk antwoord een wederzijds gevoel van onbehagen kan ontstaan. Vooral als men ook nog graag specifiek wil weten of iemand geroepen is naar Congo of Kenia bijvoorbeeld. Men wil een stuk zekerheid over de toekomst, dat op voorhand niet te geven is. Is er een manier om dit soort discussies te voorkomen?

Het voorbehoud van Jakobus

"Welaan dan, jij, die zegt: Vandaag of morgen, gaan wij op reis naar die en die stad, wij zullen er een jaar doorbrengen..enz.....! Gij die niet eens weet, hoe morgen uw leven zal zijn!" (zie 4:13-17). We zijn er heel bewust op ingesteld om de wil van de Here te doen, maar hoe kunnen we weten, wat Hij van ons wil? In welke mate kunnen we concreet bezig zijn, met wat de Here voor onze toekomst in petto heeft? Ook in de zendingswereld zijn er heel wat voorbeelden, dat het totaal anders uit kan pakken, dan men had gepland en verwacht. Dus als we jonge mensen mogen begeleiden in hun toekomstplannen, in verband met de zending of een of ander geestelijk werk, dan mogen we het voorbehoud van Jakobus niet vergeten. Ooit heb ik een gesprek gehad met een afgestudeerde van een Bijbelschool, die sterk overtuigd was dat hij van een bepaalde Gemeente een beroep tot voorganger zou krijgen. Toen dat niet gebeurde, reageerde hij met de opmerking: "Nu ga ik met mijn roeping het graf in". Geheel ten onrechte natuurlijk. Vanaf die tijd en ook vanuit eigen ervaring heeft het onderwerp 'roeping' en 'leiding' mijn bijzondere belangstelling gehad en dat heeft het nog altijd. Daarom was ik blij dat het werkstuk mij ter hand werd gesteld. In zo'n eenvoudige gebeurtenis op zo'n Seniors for Christ dag, zie je dan gewoon de Hand van de Here.

Het werkstuk

De uitwerking van het onderwerp, gaat na de behandeling van het voorbehoud van Jakobus, verder met allerlei mensen, die dachten geroepen te zijn naar een bepaald land en totaal ergens anders terecht kwamen. Zelfs gevallen van mensen, die voor het bepaalde land van hun overtuiging, ingescheept waren en in een buurland terecht kwamen en daar zeer zegenrijk gewerkt hebben. Anderen die gewoon in een ander werelddeel aanlanden dan op het continent van hun zogenaamde oorspronkelijke roeping en daar toch op bijzondere wijze door de Here gebruikt worden. Van David Livingstone is bekend, dat hij als zendingswerker naar China zou gaan en in Afrika belande. Vele andere voorbeelden zouden genoemd kunnen worden van mensen, die op de valreep een acute koerswijziging ondergingen, om even in de scheepsterminologie te blijven. Mensen die bij wijze van spreken op de kade stonden om uit te gaan, maar door onverwachte gebeurtenissen de boot toch moesten missen. Dit soort gevallen zijn te overvloedig bekend, om er zomaar aan voorbij te gaan, tenzij dat men zou vinden, dat de Here God soms fouten maakt in het handelen met zijn kinderen. Maar daar hoeven we niet vanuit te gaan.

Onze roeping

De nadruk mag liggen op het feit, dat het veelgebruikte woord roeping, in het Nieuwe Testament ons vooral maar één kant uitwijst. We worden geroepen om de Here Jezus toe te behoren. Het woordje roeping of een afgeleide daarvan komt meer dan 200 keer voor in de Bijbel, maar er is maar twee keer echt sprake van een roeping tot een vorm van dienst. In Rom. 1:1 wordt er van de hele speciale roeping van Paulus als heidenapostel gesproken en in de brief aan de Hebreëen wordt gesproken van de roeping van de Hogepriester tot zijn dienst. Er zijn ook maar twee gevallen dat er een roeping is voor een bepaalde plaats. Het eerste geval betreft Paulus en Barnabas. Zij hadden al een bepaalde bediening in de Gemeente van Antiochië, maar kregen vanuit die Gemeente een tijdelijke opdracht voor een werk, waar de Here hen voor wilde afzonderen (Hand. 13:2). Toen zij die taak voltooid hadden, kwamen ze terug in de Gemeente om daar verslag van te doen (Hand. 14:26). Ze werden dus via de Gemeente geroepen en kwamen terug om melding te maken van de voltooiing. Het was dus een speciale, korte termijn bediening. Het tweede geval van zo'n korte termijn bediening voor Paulus, Silas en Timoteüs, was de roep van de Macedonische man. Nadat verschillende deuren in Klein Azië voor hen gesloten werden, maakten ze uit het visioen op, dat ze door God geroepen werden voor de Thessalonicenzen. De bediening van de verkondiging hadden ze al. Het ging ook nu weer om een korte termijn opdracht, met als doel een bepaalde groep mensen te bereiken. Een roeping met een beperkte reikwijdte.

Onze zending

We zijn geroepen tot gemeenschap met Christus om van daaruit gezonden te worden. Gelijk de Vader Mij gezonden heeft in deze wereld, zend ik ook U. "De Here Jezus was in Zijn afhankelijkheid in alle omstandigheden heel attent op de fingerwijzingen van de Vader. Hoe komen we de wil van de Here te weten? Veelal niet rechtstreeks langs de weg van ons gehoor, maar door een lange aaneenschakeling van gebeurtenissen en omstandigheden. Soms moet Hij eerst onze eigeengevormde overtuigingen teniet doen of ons terug doen keren van wegen die we zijn gaan bewandelen. Hij wil ons vanuit de directe gemeenschap met Christus, heel attent

maken op Zijn leiding, door mensen en omstandigheden. We horen de stem van God in de ene losse opmerking van een medebroeder of –zuster. We ontdekken dat er deuren dicht gaan naar een bepaalde organisatie en dat er een contact ontstaat met een andere organisatie. We raken bepaalde overtuigingen van onze eigen voorstelling van zaken kwijt en zien Gods Hand in wat er zich ontwikkelt in onze eigen geloofsgemeenschap. We grijpen niet te ver vooruit. We wachten rustig op bevestigingen van de Here en van de Gemeente, waartoe we behoren, zodat het z'n beslag kan krijgen in de organisatie die voor ons openstaat, als die Gemeente ons het een of andere werk toevertrouwt, wat die organisatie voor ons in petto kan hebben. Zo ontkomen we niet aan de innerlijke aandring, waarmee de Here God tot ons spreekt door wat ons overkomt. Zo komt de nadruk meer te liggen op gezonden zijn dan op geroepen te zijn. Meer op een constante leiding, dan op roeping!

Joop Schotanus

3. Een rijk gemotiveerd leven

Al enige tijd houden verschillende mensen uit kerkelijke en evangelische kringen zich bezig met doelgericht gemeente zijn. Naast de Willow Creek beweging en daarmee ook wel enigszins verweven heeft dit doelgericht gemeente-zijn van de mensen van gemeente-opbouw de volle aandacht. Om effectief te zijn in de Gemeente moet ons leven wel aansluiten bij Gods bedoeling met ons persoonlijk. Wij willen in dit artikel bij enkele wezenlijke aspecten hiervan stil staan. In nummer 21 van Het Zoeklicht vindt u op bladzijde 9 een recensie van het boek over doelgericht leven, maar wij willen graag even iets dieper graven, zoals u dat misschien al gewend bent op deze opinie pagina. Mensen kunnen in hun leven bewust of onbewust door alles en nog wat gedreven worden. En zelfs aan hun negatieve gedrevenheid ten onder gaan. We denken hierbij aan angst en schuld, bitterheid en boosheid, geldzucht en ik-gerichtheid. In het genoemde boek wordt ons leven samengevat binnen het kader van Gods positieve vijfvoudige bedoeling met ons. Hierbij gaat het ons om een weergave van deze vijf doelen. We zijn er: voor aanbidding, om gemeenschapszin te bevorderen, als afstraling van de heerlijkheid van Christus, om een geestelijk priesterschap te vormen en om de evangelieboodschap uit te dragen. Ik heb deze doelen een beetje anders dan in het boek weergegeven, omdat ik met de beginletters terecht wilde komen bij agape. Inhoudelijk maakt het geen verschil. De liefde mag deze vijf aspecten samen binden in een volmaakte harmonie. We zien dus dat deze vijfvoudige bedoeling binnen ons leven alleen maar gestalte kan krijgen door de liefde.

Aanbidding

Als we in het boek aangemoedigd worden om aanbidding een belangrijke plaats in ons leven te geven, dan zullen we het daarmee direct eens kunnen zijn. We zoeken dan een antwoord op de vraag hoe dat een goede plaats kan krijgen. We komen b.v. bij de steun van lofpsalmen en lofliederen terecht, die ons in onze levenshouding kunnen stimuleren om te aanbidden. Maar we worden ook geholpen door lectuur, die ons in onze aanbidding op een goed spoor kan zetten. We kunnen ontdekt worden aan oppervlakkigheid en emotionele eenzijdigheid. Als het in een dienst, waar ik voorga m.i. soms wat te uitbundig toe gaat, wil ik wel eens de opmerking maken: 'Ik hoop dat u toe mag nemen in geloof en mag afnemen in decibellen'. De Canadese Camaroganger Tozer schrijft over de ware aanbidding, behartenswaardige zaken. Hij reikt ons enkele factoren aan die ik u graag doorgeef. Factoren die de kwaliteit van onze aanbidding mede kunnen bepalen. Niemand komt in de juiste levenshouding van aanbidding als er niet een diepe verwondering is over de grootheid en majesteit van de Here. Vanuit die verwondering komt vertrouwen op de Here en dit leidt tot verering van Hem. Alles op basis van verbondenheid met de Here. De kwaliteit van de aanbidding wordt niet bepaald door de tijdsduur van de lofprijzing in de zondagmorgendienst. Verwondering, vertrouwen, verering en verbondenheid zijn de voedingsbodem voor aanbidding. Het gaat niet alleen om liederen en gebeden, maar om onze grondhouding. Waar deze grondhouding ontbreekt, wordt aanbidding tot een liturgische vorm zonder werkelijke inhoud. De Heilige Geest is de voedingsbron van onze verwondering, vertrouwen, verering en verbondenheid.

Gemeenschap

Er is al heel veel geschreven over kerken en gemeenten die als los zand functioneren. Er wordt soms van alles en nog wat ondernomen om meer betrokkenheid op elkaar te bewerkstelligen, maar er zijn vaak teveel drempels en muren die de ware gemeenschap tot een illusie maken. De vijanden van die ware gemeenschap zijn o.a. een negatieve levenshouding van verdachtmaking en kritiek. Ook zaken die vaak onwetend elkaar aangedaan worden en die niet in de openheid gebracht worden. Voor de zuivere gemeenschap is het nodig dat de augiasstal van deze zaken gereinigd wordt. De eerste vereiste voor een goede gemeenschap is reiniging van alles wat op het kerkhof en niet in de kerk thuishoort. Zo vereenzelvigd worden met de dood en opstanding van de Here Jezus, dat we onaantastbaar worden voor het negatieve en tot werkelijke eenheid met elkaar komen. Dan worden we niet meer beheerst door sympathie en antipathie, maar alleen daarin wordt dan de liefde de meest doorslaggevende factor in onze omgang met elkaar. Vanuit die liefde wordt aandacht voor elkaar meer een vanzelfsprekende zaak. Vanuit deze aandacht voor elkaar ontstaat een praktischer toewijding aan elkaar. De vrucht hiervan is tevens een intimiteit met de Here, die onze omgang met elkaar gaat stempelen, zodat we tot erkenning komen van de plaats die de Here ons en de ander geeft. Deze zeven cursiefjes bepalen onze relatie met de Here en met elkaar.

Afspiegeling van de Here Jezus

Christus wordt zelf de afstraling van Gods heerlijkheid genoemd en de Here Jezus zegt van ons: "Gelijk de Vader Mij gezonden heeft in deze wereld, zend Ik ook u!" Dit kan alleen verwerkelijkt worden als we ons zelfbeschikkingsrecht volkomen uit handen geven. Deze overgave kent vier aspecten die dan heel belangrijk worden in onze levenswandel. Het gaat om onze éénwording met Christus. Een bijbelstudie over Romeinen 6 kan alles in zich hebben om ons duidelijk te maken wat dit inhoudt. Vanuit de Efeze-brief ontdekken we dat we in Christus compleet zijn. Zonder ons bewust te zijn van dit geestelijk adeldom kan er geen afstraling zijn van de heerlijkheid van Christus. Ons uitgangspunt mag zijn onze positie in Christus. Het is begin en eindpunt. Tussen dat begin en eindpunt ligt de weg van de heiliging. Naar de mate dat we toegewijd zijn aan de Here, zullen we afgezonderd zijn van dat wat niet van de Here is. In dit proces zijn we absoluut afhankelijk van Gods openbaring in Zijn Woord en door Zijn Geest. We zijn de echo van God in deze wereld om Zijn heerlijkheid te weerspiegelen. Dat proces bepaalt onze groei naar Hem toe, want in dat proces veranderen wij van heerlijkheid tot heerlijkheid, door de Here die Geest is (2 Kor.3:18).

Priesterschap

Priesterschap vereist een bepaalde conditie. Om in goede vorm te zijn is concentratie op Christus als het allesbeheersende middelpunt van ons leven onmisbaar. Dit gaat ons leiden tot een volkomen overgave aan Hem. Met deze overgave aan Christus

geven we het recht op onszelf, uit handen. We hoeven onszelf niet meer te handhaven. Dit betekent Hem navolgen in nederigheid en zachtheid en dienen vanuit de gezindheid van Christus. We ontleen onze identiteit aan Hem. Dat houdt in dat we gaan inburgeren en helemaal integreren in een geestelijke werkelijkheid, die door de natuurlijke mens en de vleeselijke christen niet gekend wordt. Om onze geestelijke conditie te bevorderen is het nodig om in alles onze toevlucht tot Christus te nemen en onze moeilijkheden in Zijn kracht te leren trotseren. Bij Hem vinden we onze inspiratie om deze idealen te verwezenlijken vanuit een innerlijke drang. Hiermee dragen onze ervaringen het stempel van de werkelijkheid in Christus. De genoemde aspecten vormen samen de voorwaarde voor een gezond priesterschap, vanuit een goede geestelijke conditie.

Evangelisatie

Als bovenstaande factoren ons leven beheersen, dan kan het niet anders of ons leven zal ook willen beantwoorden aan dit vijfde doel. Het is een kwestie van de wereld tot jaloersheid te verwekken. Ons hele leven is dan als het ware een oproep tot ommekeer aan de mensen uit de omgeving. We worden van binnenuit gedrongen door een passie om een duidelijke boodschap aan de wereld door te geven. Want de duidelijkheid van de boodschap kan de mensen op het spoor zetten van het beantwoorden aan Gods vijfvoudige bedoeling. We kunnen de wereld pas tot jaloersheid wekken als we zelf de rijkdom van het Evangelie ten volle beleven en een open oog hebben voor de armoede van allen buiten Christus. Door ondersteuning van een consistente levenswandel kan de heilige Geest het eigenlijke werk van verlossing en vernieuwing doen, door ons heen. We mogen toegewijd zijn aan de opdracht. Het boek kan ook, vanwege een constante verwijzing naar de Schrift, u met enige inzet helpen, een rijk gemotiveerd leven in stand te houden. Het boek is zo ingedeeld dat u er veertig dagen aan kunt besteden om het door te werken.

Joop Schotanus

4. Verlangen naar meer

Heel wat artikelen in het Nederlands Dagblad (ND) en reacties daarop gingen recentelijk over het onderwerp 'verlangen naar meer'. Dit vooral naar aanleiding van het geestelijk gebeuren in de Nederlands Gereformeerde Kerk in Houten. Opwekkingsbewegingen vanaf de tijd van John Wesley dragen dit kenmerk van 'verlangen naar meer' of moeten we misschien zeggen 'verlangen naar iets beters'. Hoe moet dat 'meer' er uit zien? We kunnen bij dit streven ook wel enige verwantschap zien met het piëtisme. De invloed werkt door in allerlei geloofsgemeenschappen. Daarbij hoeven we niet alleen maar te denken aan allerlei charismatische groeperingen. Welke invulling wordt er zoal gegeven aan dat 'verlangen naar meer'?

Heiligingsbeweging

Ons bereikte een artikel van de hand van broeder J. G. Littooy uit het tijdschrift 'Verborgen Schatten' i.v.m. de beantwoording van een vraag in Het Zoeklicht. We werden opnieuw bepaald bij een zich ook in Nederland bestaande groepering die de nadruk legt op persoonlijke heiliging. Een beweging die bij ons bekend staat als de Noorse broeders, maar zichzelf als Christelijke Gemeente Nederland bekend maakt op Internet. Een gemeenschap met nadruk op een streven naar heiligheid als de uiteindelijke vervolmaking van het persoonlijke leven. De mogelijkheid tot deze vervolmaking wordt daarbij ontleend aan 'de weg' van het proces zoals de Here Jezus dat zelf heeft doorgemaakt. Men kan als Christen alleen via het doen van 'de wil van God' zoals de Here Jezus zelf, komen tot de door God bedoelde gestalte in het persoonlijk leven en tot een de Gemeente, als reine bruid van Christus. Het genoemde tijdschrift bestaat in het Noors (Skulte Skatter) al vanaf 1912 en de Nederlandse uitgave sedert 1959. Het gaat in het artikel niet alleen om wat de Here Jezus voor ons heeft gedaan, maar vooral ook om hoe hij het ons heeft voorgedaan. Niet alleen onze verlosser, maar ook onze voorloper.

Heel begrijpelijk

Als je bij voortdurend bloot gesteld wordt aan de prediking, die je nooit verder brengt dan het cirkeltje van 'zondigen en vergeving ontvangen' en je almaar voorgehouden wordt dat je een zondaar bent en dat blijft tot aan je laatste snik en daar dan maar in moet berusten, dan is het ontstaan van dit soort heiligingsbewegingen zeer begrijpelijk. Vooral als je in de Bijbel een geestelijke rijkdom ontdekt, die je uit de ellende van het 'zondaar zijn' wil verlossen. Dat betekent nog niet dat er niet nog wat kanttekeningen en vraagtekens bij deze heiligingsbewegingen geplaatst kunnen worden. Als we dat doen, dan is dat tegelijkertijd met waardering voor het positieve, wat er in te vinden is. Niet in het minst om de ernst die men maakt met de heiliging en tevens vanwege de dankbare herinneringen aan de personen onder hen die we kennen of gekend hebben.

Enkele kanttekeningen

Het kan gebeuren dat kinderen Gods de moed opgeven, omdat men eigen vlekkeloosheid als concentratie punt heeft. Dat kan dan zelfs de vorm aannemen van een soort dwangneurose zoals we dat op natuurlijk gebied kennen bij mensen die smetvrees hebben. Voor de persoon zelf en zijn omgeving kan dat ervaren worden als een zware last. Op geestelijk gebied niet minder. In ieder geval is het omgaan met de boodschap van de heiliging voor velen nogal problematisch. De Here God kan weinig met ons beginnen als we alleen maar oog hebben voor onze eigen uiteindelijke mate van perfectie. Als we geneigd zijn onze heiliging tot ons speciale einddoel te maken dan is hierbij vaak de bijgedachte dat God ons in de toekomst tot toonbeelden kan maken. Maar we mogen weten dat we er niet zijn om uiteindelijk als een showmodel te dienen of om een plaatsje te veroveren in een soort wasenbeeldenmuseum. Ik weet dat ik aan de heiligingsbewegingen in deze beschrijving in z'n algemeenheid geen recht doe, maar ik wijs op een mogelijke ontsparing.

Niet de toekomst, maar het heden

Graag wil ik de nadruk verschuiven van de toekomst naar het heden, want we zijn er om in voortdurende gemeenschap met de Here te leven in het hier en nu. In het weerspiegelen van de heerlijkheid des Heren gaat het erom bij voortdurend geestelijk te reageren op het verloop van de dingen in het heden. Maar als we erop uit zijn om ergens in de toekomst een bepaalde mate van persoonlijke heiligheid te bereiken dan kan dat zeer wel ten koste gaan, van een geheel en al er voor de Here zijn in het hier en nu. Overgave aan de Here in het nu van elk uur en elk ogenblik zal altijd volop voorop moeten staan. Een al maar concentreren op de toekomst zal ons daarvan afleiden, omdat we dan de zegen van elke daad van gehoorzaamheid naar het uiteindelijk resultaat van de toekomst verschuiven. Bij dit laatste is het dan meer een kwestie vanuit het uiterlijke naar het innerlijke, in plaats van de nadruk op de gesteldheid van het innerlijke met als vrucht het uiterlijke. Als we uiterst geconcentreerd zijn op een heilig leven met God in de toekomst, dan worden we minder bruikbaar voor onze medemensen in het nu. Toen bijvoorbeeld de ons bekende en bevriende mensen zich inlieten met de Noorse Broeders, kreeg men een totaal ander zicht op het zendingswerk dan voor die tijd. Als je zo eenzijdig een eigen doel nastreeft, komt er minder ruimte voor de bredere doelen, die God met ons als christenen heeft. Niet alleen dat we anderen minder gemakkelijk bereiken, maar we worden voor anderen ook minder bereikbaar. Heel wat fijne vriendschappen en familiebanden zijn vooral in de beginperiode door deze ontwikkelingen verstoord geraakt.

De vergelijking met de Here Jezus

Bij onze heiliging worden we opgenomen in een proces van verandering, dat een geestelijk reageren steeds gemakkelijker gaat maken. In het proces van de heiligmaking wordt het bovennatuurlijke voor ons steeds meer natuurlijk en het buitengewone begint steeds meer gewoon en vanzelfsprekend te worden als er geestelijke groei aanwezig is. Wat wij uit het genoemde artikel begrijpen, is dat de Here Jezus "de wil van de Vader doende" langs een weg van lijden is gegaan zodat het bovennatuurlijke voor hem ook natuurlijk moest gaan worden. Men ontleent deze zienswijze mede aan de uitleg van: "Hij heeft gehoorzaamheid geleerd uit hetgeen Hij heeft geleden". Voor ons als van nature zondige mensen is heel vanzelfsprekend duidelijk, dat er een totale omschakeling nodig is voor de integratie van het hemelse in het aardse. Maar voor de Here Jezus is dat toch totaal anders. Dat hemelse was vanaf de beginne in de Zoon van God aanwezig. Als we gehoorzaamheid weergeven als 'gehoor geven aan', dan hoeft de uitleg van het genoemde vers uit de Hebreënbrieff geen problemen op te leveren. Want de Here Jezus heeft zich geplaatst in een positie van volkomen afhankelijkheid van de Vader. Hij doet niets buiten de Vader om. Hij zegt niets, wat Hij de Vader niet tegen Hem hoort zeggen. Wat wij daarin met de Here Jezus gemeen hebben is de volkomen afhankelijkheid. En daarin heeft Hij ons een voorbeeld nagelaten, opdat wij in Zijn voetstappen zouden treden. Ons verlangen naar meer, mag een verlangen naar meer van de Here Jezus zijn. Uit een reactie op mijn reformatieartikel blijkt dat dit wezenlijke van de zonde niet altijd begrepen wordt. Wij moeten evenzeer, net als de rijke jongeling, helemaal innerlijk loskomen van onszelf. Dat ene, dat loskomen van onszelf, van ons oude "eigen ik" daar mankeert het in wezen aan. Want hoe kan de Here zijn belofte van stromen van levend water waar maken in ons leven, als Hij niet voor honderd procent aanspraak mag maken op ons. Als wij ons niet volkomen afhankelijk weten van Hem. Die volkomen afhankelijkheid is het uitgangspunt bij de juiste invulling van het 'verlangen naar meer'. Er vanuit gaande dat de Here het geknakte riet niet zal verbreken en de rokende vaspit niet zal uitdoven. Dat betekent niet dat we onszelf door een soort gewilde nederigheid en eigenwillige godsdienst alleen maar en bij voortduring moeten beschouwen als gekrookt riet en als een rokende vaspit. Wanneer we doordringen tot de werkelijke betekenis van de verlossing van Christus, zullen we die verlossing als uitgangspunt mogen nemen. De beloften van de Here kunnen alleen maar werkelijkheid worden binnen het raam van onze voortdurende overgave aan Hem. Zo alleen kan ons 'verlangen naar meer' worden vervuld.

Joop Schotanus

5. Verlangen naar meer (2)

Uit een anonieme reactie (poststempel Nieuwegein) op mijn reformatie-artikel in nr. 15 van Het Zoeklicht blijkt dat het wezenlijke van de zonde niet altijd goed begrepen wordt. In dit artikel kwam één zinnetje voor, dat de hoofdredacteur belangrijk genoeg vond om er nog eens apart boven te plaatsen. Dat zinnetje was: "Zonder overgave van het 'eigen ik' is er geen mogelijkheid om bewust in Christus te blijven".

De moeite die de lezer hiermee heeft blijkt uit zijn/haar omschrijving: "Wanneer wij ons maar zouden hebben overgegeven, dan zouden wij niet zondigen". Hoe kan broeder Schotanus schrijven dat we moeten ophouden met ons geklaag over een veelvoud van tekortkomingen en zonden, want er mankeert toch nog zoveel aan ons. En dat geval met die rijke jongeling, was een heel specifiek geval, waarvan de Here Jezus zegt: "Eén ding ontbreekt u!". Aansluitend op het vorige artikel over 'verlangen naar meer' wil ik daar nog wat dieper op ingaan. Ook al omdat in de brief mijn conclusie weersproken wordt, dat we geen aanspraak op de beloften van de Here kunnen maken, als we de Here het recht ontzeggen om aanspraak te maken op onze volkomen overgave aan Hem. Niet om mijn gelijk te halen, maar om de rijkdom van de verlossing met de lezers te delen en uw blijdschap volkomen zij.

Indien iemand!

"Indien iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf" De typische kenmerken van onze oude natuur zijn "onafhankelijkheid" en "zelfhandhaving". Dit staat ons meer in de weg dan wat ook. De Here Jezus dwingt niet. Hij zegt telkens heel gewoon 'indien iemand!' Er moet een vrijwillige keuze gemaakt worden. Wij moeten evenzeer net als de rijke jongeling, helemaal innerlijk loskomen van ons zelf. Dat ene, dat loskomen van onszelf, van ons oude "eigen ik", daar mankeert het in wezen aan. Want hoe kan de Here zijn belofte van stromen van levend water waar maken aan ons, als Hij niet voor honderd procent aanspraak mag maken op ons en wij ons niet volkomen afhankelijk weten van Hem. Die volkomen afhankelijkheid is het uitgangspunt bij de juiste invulling van het 'verlangen naar meer'. Bovendien staat vast dat de Here het geknakte riet niet zal verbreken en de rokende vaspit niet zal uitdoven. Dat betekent niet dat we onszelf door een soort gewilde nederigheid en eigenwillige godsdienst alleen maar en bij voortduring moeten beschouwen als gekrookt riet en als een rokende vaspit. Er mag weer herstel komen en het vuur mag weer oplaaien. Wanneer we doordringen tot de werkelijke betekenis van de verlossing van Christus, zullen we die verlossing als uitgangspunt willen nemen.

Het Bijbelse ideaal

Wij mogen in het licht van Gods Woord ons bezig houden met de juiste invulling van het 'verlangen naar meer'. De Heilige Geest spitst het altijd maar weer toe op één ding, op de diepere oorzaak: Niet de zonden, maar de zonde van onze zelfbeschikking. We claimen het recht op onszelf, dat is onze wezenlijke zonde. Als we dat door hebben, dan gaan we de Here God niet meer lastig vallen met allerlei tekortkomingen, omdat we dan beseffen dat die tekortkomingen en zonden in eerste instantie vaak alles te maken hebben met die diepere oorzaak. De Here God wil ons in gemeenschap houden met zichzelf, maar als wij niet bereid zijn ons zelfbeschikkingsrecht op te geven, dan hebben we niet voldaan aan de voorwaarde van "indien iemand!". Ook in dit opzicht moeten we begrijpen dat het snoeien van de takken niet helpt als de wortel onzuiver is. Er is vaak nog zoveel verwarring, onenigheid, gekrentheid, jaloezie, wrok, ongeduld, eigendunk, bitterheid en angst, ook onder Gods kinderen, dat rechtstreeks terug te brengen is op het feit dat ons "eigen ik" nog volop de ruimte krijgt. Want hoe kan de Here zijn belofte van stromen van levend water waar maken in ons leven, als Hij niet volledig aanspraak op ons mag maken. Zelfverloochening is de voorwaarde die aan de vervulling van Zijn belofte vooraf gaat. Op welke andere basis zou je voor Zijn toezeggingen in aanmerking kunnen komen? Zelfverloochening is het bewijs dat je afziet van je geloof in jezelf en je volkomen afhankelijk stelt van de Here. Alleen als we leeg zijn van onszelf kunnen we vervuld zijn van de Geest, die ons in alle waarheid wil leiden en vormend en heiligend bezig is in ons, zonder dat we dat als een soort einddoel tot ons concentratiepunt maken. De Heilige Geest bevestigt deze waarheid van de noodzaak van de volkomen overgave in ons. Dat betekent niet dat we ons perfectionistisch toeleggen op de toekomst. We bedoelen ook niet, zoals de brieven schrijver dacht, dat we het ontvangen als we maar "meer bidden" als we maar 'meer bijbellezen', als we maar 'meer dienen'. Maar we ontvangen het wel, zoals de Here Jezus dat vraagt, als we onszelf volkomen wegcijferen en het niet meer over ons zelf te zeggen willen hebben. Tegelijkertijd is het mogelijk om de zegen van het heden te verliezen als we ons blijven toeleggen op de verwerkelijking van een voorstelling die we hebben van hoe een heilige er uiteindelijk in zijn toewijding uit zou moeten zien. Heiligheid is net als nederigheid want op het moment dat je er prat op gaat, ben je het kwijt. Ondertussen is het wel

belangrijk dat medemensen in onze manier van reageren op mensen en omstandigheden iets ontdekken, dat hen doet denken aan de Here Jezus, die gekomen is, om uitsluitend de wil van de Vader te doen en tegen ons zegt: "Gelijk de Vader Mij gezonden heeft in de wereld, zend Ik ook u." De beloften van de Here kunnen alleen maar werkelijkheid worden binnen het raam van onze voortdurende overgave aan Hem. Door onze concentratie op Christus wordt ons 'verlangen naar meer' vervuld.

Joop Schotanus

6. De lofzang van Maria

Maria ontvangt in de lofzang van Elisabeth een indrukwekkende bemoediging. Hier zijn twee vrouwen bij elkaar met een groot geheim. De Here God heeft hen op wonderbaarlijke wijze ingeschakeld om Zijn plannen te volvoeren. Ze zijn er beiden zeer van onder de indruk. Elisabeth, die de voorloper van de Heiland ter wereld mag brengen, brengt een lofzang uit op Maria in haar directe aanwezigheid. Nooit bedoeld om haar de hemel mee in te prijzen, zoals dat jammergenoeg nog altijd uit miljoenen monden over de hele wereld gebeurt. De door de Geest geïnspireerde lofzang op Maria was bedoeld om Maria een platform te geven voor haar lofzang op God.

Maria geeft door de Heilige Geest een reactie. Al die mooie woorden van Elisabeth worden nu in geestelijk evenwicht gebracht. Los van deze lofzang hebben ze zelfs niet eens bestaansrecht. De lofzang van Maria plaatst de Here God en niet zichzelf in het allesbeheersende middelpunt. In een getuigenis mag het altijd vooreerst gaan om de Here zelf. Stel je voor dat Maria deze lofzang als getuigenis in de synagoge had mogen geven. Stel je voor dat ook vandaag dit getuigenis door de bezoekers van de synagoge ter harte genomen zou worden. Dan zouden ze ontdekken wat hun tot vrede dient.

Mijn ziel maakt groot de Here

Dit is een bewuste keuze van Maria om de Here te loven. Om de Here groot te maken moet je zelf heel klein kunnen worden. Het is heerlijk om te zien hoe Maria het initiatief van God ontving, om de Verlosser uit haar geboren te laten worden. Het gaat om de Verlosser, die God aan de wereld schonk, opdat wij de verlossing door Hem zouden ontvangen. Als we Maria eren, dan is dat natuurlijk niet omdat zij zondeloos ter wereld zou zijn gekomen, maar enkel en alleen omdat zij in alle nederigheid een voorbeeld heeft nagelaten om haar leven in overeenstemming te laten zijn met Gods initiatief. In die goddelijke eer mogen allen die de verlossing in alle ootmoed ontvangen, in gelijke mate delen. Zij heeft ons laten zien hoe wij kunnen ontvangen, wat God wil schenken.

Mijn geest verblijdt zich over God

Blijdschap is geen inspanning van mijn wil, maar het overkomt je. Overal waar de Here Jezus binnenkomt, komt de ware blijdschap binnen. Er is feest in mijn ziel, want de Heiland kwam in. Het borrelt op vanuit je binnenste. Het overweldigde Maria op een heel persoonlijke manier. Ze spreekt van "mijn" Heiland. Ons spreken over God is nog vaak in algemene zin, zonder dat het tot heel persoonlijk bezit lijkt te zijn geworden. Ons "ik" mag spreken vanuit de verlossing in een andere toonzetting dan die van het "oude ik". Luister maar verder naar Maria.

Omdat Hij heeft omgezien

Maria spreekt hier al vanuit de gezindheid van Christus zelf. Zij is al overtuigd van wat Paulus later verwoordt in 1 Corinthiërs 1 :28: Wat voor de wereld zwak is, wat voor de wereld onaanzienlijk en veracht is.....heeft God uitverkoren, opdat geen vlees zou roemen. Zij zou met ons hebben kunnen zingen: "Vanwaar mij dit, hoe is't geschied? Erbarming is 't, en anders niet!" Het is een lofzang van Maria, maar een lofzang op God. Wij mogen daar niet een lofzang op Maria van maken, ook al kunnen wij met alle generaties haar gelukkig prijzen, zoals we iedereen gelukkig achten die de verlossing als genade geschenk van de Here God ontvangen in de geest van Maria.

Grote dingen gedaan

Deze grote dingen worden verder omschreven als krachtig werk van geslacht tot geslacht. Een werk van genade voor wie Hem vrezende en werk van afbraak van de hoogmoedigen, die dachten Hem niet nodig te hebben. Voor hen die nederig genoeg zijn om te belijden, dat ze het zonder de Here God niet reddend, is er uitredding. Voor hen die rijk zijn in zichzelf en daarmee vol zijn van zichzelf, is er pas een oplossing als ze hun eigen geestelijke armoede erkennen. Het aanbod van de verlossing geldt op grond van de beloften aan Abraham allereerst het volk Israël, want Hij is gekomen tot de Zijnen.

De belofte

De beloften gelden Israël nog altijd. Ook al hebben de Zijnen de Here Jezus in eerste instantie niet aangenomen. Wij mogen weten, dat allen die Hem nu aannemen door dat geloof in de verlossing van Christus, een kind van God worden. Een God die in Zijn heiligheid, zoals die in de lofzang van Maria bejubeld wordt, niets met ons van doen kon hebben. Maar diezelfde God in Zijn barmhartigheid, zoals die in dezelfde lofzang bezongen wordt, wil nu in Christus alles met ons van doen hebben, als we ons "ik-leven" uit handen willen geven en Zijn LEVEN in alle ootmoed in ons toelaten.

Joop Schotanus

7. De verenigde protestantse kerk van Nederland

Een dag voor dat dit Zoeklicht bij u in de brievenbus valt, zijn de drie synodes afzonderlijk bijeen om een beslissing te nemen over iets, waar ondertussen al veertig jaar over vergaderd is en waar onze hoofdredacteur in nr. 17 ook al naar verwezen heeft. Voor- en tegenstanders zijn zich bewust dat de procedures die gevolgd zijn geen schoonheidsprijs verdienen. Welke keuze er ook gemaakt zal worden, er zullen weinig betrokkenen kunnen zijn die over de hele gang van zaken geen gemengde gevoelens hebben of gehad zullen hebben. Er is in de loop der jaren heel wat glans verdwenen in het "Samen op weg" proces. Hoe zuiver de oorspronkelijke motivatie ook mag zijn geweest, daar is op dit moment door allerlei strubbelingen niet zoveel meer van zichtbaar. Voor buitenstaanders is het in ieder geval niet meer te bevatten waarom men zich van hogerhand zo bleef verzetten tegen het federatiemodel in plaats van het fusie-model te propageren. Binnen het federatiemodel had men in een langdurig proces de intensiteit van betrokkenheid op elkaar zelf op een voorzichtige manier kunnen bepalen. Is dan toch de behoefte aan een soort landskerk de grote

drijfveer geweest?

Een landskerk

Er is een verhaal bekend van padvinders die ergens in de bergen uit een ogenschijnlijk schoon beekje stroomafwaarts dronken en met ernstige maag- en buikklachten in het ziekenhuis opgenomen moesten worden. Dit zou niet gebeurd zijn als men boven in de bergen bij het ontstaan van het beekje gedronken zou hebben. Onderweg waren er chemicaliën in het beekje terecht gekomen, die een funeste uitwerking tot stand brachten. Zo zijn er in de loop der eeuwen in de kerkelijke stromen aantoonbare onbijbelse zaken aan het oorspronkelijke bijbelse christendom toegevoegd. Het hele idee van een landskerk is absoluut vreemd aan het Nieuwe Testament. We dragen ondertussen een enorme zware historische ballast aan onbijbelse kerkelijkheid met ons mee. Wordt dit allemaal over het hoofd gezien?

Minimum aan organisatie

Wat is de indruk die we hebben van de oorspronkelijke Gemeente van Christus, als we het boek der Handelingen op ons in laten werken? Ja zeker, Samen op Weg, maar wel samen op weg met Christus. Geen institutionele en structurele eenheid, maar een geestelijke eenheid, die in de beginperiode een heel praktische uitwerking had: Het waren mensen die een sterke verbondenheid met elkaar kenden en zich intensief om elkaar bekommerden, zowel op het geestelijke als op het stoffelijke vlak. De christenheidene hielden geldinzamelingen voor de christen-joden in Jeruzalem. Het was één en al beweging van mensen met een bediening, onderling in de gemeente en ook tussen de verschillende gemeenten. De gemeente was dus in eerste instantie een beweging van gemotiveerde mensen, met een positieve invloed op de wereld. Vanwege de verstarring en de bureaucratie heeft de wereld dit massaal nooit zo meer meegemaakt als toen. Elke plaatselijke kerk en gemeente moet zich afvragen of via de huidige manier van 'zijn en doen' de wereld wel echt bereikt kan worden. Niet alleen of we nog wel een boodschap voor de wereld hebben, maar of we wel echt een boodschap voor de wereld zijn. Ademt ons hele kerkelijk 'doen en laten' wel de sfeer van genade? In onze artikelen over rentmeesterschap zagen we dat ook de manier van omgaan met geld en bezittingen de sfeer van genade kan uitdrukken. We zagen hoe bevrijdend het werkt als men ontspannen omgaat met financiën en bezit. De uitdrukkingen in 2 Kor. 8 en 9 weerspiegelen één en al genade. Er wordt gesproken over de overvloedige blijdschap in het geven, over mildheid en bereidvaardigheid, over liefdewerk en overvloedige opbrengst, over onbekrompenheid en over blijmoedige gevers, over mildelijk zaaien en mildelijk oogsten. Of wij een boodschap voor de wereld zijn hangt af van het beeld dat de buitenkerkelijken van de kerk hebben. Geven we hen de kans nog om in de gunst te kunnen staan bij het gehele volk?

Gemeente-zijn: Gods plan

Heeft God de kerk misschien toch anders bedoeld dan dat wat wij er van gemaakt hebben? Wij zijn burgers van een hemels koninkrijk. We zijn verantwoordelijk voor goede geestelijke inburgeringscursussen (bijbelstudies) om helemaal tot een vereenzelviging te kunnen komen met de dood en opstanding van de Here Jezus. Om de volgelingen van de Here Jezus helemaal onder te dompelen in de rijke waarheden van de Schrift (of zijn het vrijblijvende gesprekskringen met ieder z'n eigen mening). We mogen de mogelijkheden optimaal benutten om buitenstaanders te bereiken met het evangelie van Christus, door de manier waarop we Gemeentezijn. In dat proces gaan we vermenigvuldigen in plaats van bij elkaar optellen. Het bij elkaar optellen van kerken (samenvoegen) heeft in landen als Canada en Amerika e.d. niet gezorgd voor toename, maar eerder voor afname van aantallen leden. Dat zou de Verenigde Protestantse Kerk van Nederland ook te wachten kunnen staan. Hoe wanhopig het er ook uit ziet toch moeten we misschien de moed niet opgeven en in onze gebeden achter het werk van de mensen als van het Evangelisch Werkverband staan, om te bidden voor een doorwerking van Woord en Geest. Het mag ons gaan om kostbare mensenzielen. Laten we de structuren maar vergeten. Ook als we het moeilijk vinden om het hele gebeuren te zien als iets van Christus, mogen er van buitenaf of zoals het Werkverband van binnenuit positieve invloeden aangewend worden om te redden wat er nog te redden valt. Dat de Gemeente van Christus uit onze kerkelijke puinhopen mag verrijzen. Laten we maar over de vestingmuren van het structurele en institutionele gebeuren heen kijken. De Heilige Geest kan al afbrekend en bouwend het werk doen wat nodig is om nog velen de ogen te openen voor de rijkdom van het Evangelie. Dat het in de Verenigde Protestantse kerk mag komen tot een minimum aan menselijke organisatie en een maximum aan geestelijke spontaniteit. Het zou passender geweest zijn om in plaats van een eventuele dankdienst, een voorbededienst te plannen, om daarmee aan te sluiten bij het verlangen van de dichter van lied 1 uit de bundel van Johannes de Heer: "Laat het uit Gods hemel stromen in de kerken overal". Moge deze begeerte de overhand hebben, hoe de uitslag ook is.

Joop Schotanus

8. Toekomstverwachting en passiviteit

Er heerst een hardnekkig misverstand over de veronderstelde negatieve invloed van de Maranatha-beweging op de wereld en ook de zending. Laten we met de wereld beginnen. Eerder schreef ik over een Vrije Evangelische predikant die de gelaten houding van de leiding van de Vrije Evangelische Kerken (VEG) in de oorlog laakte. Hij schreef die passieve houding toe aan de toen overheersende Maranatha-gedachte bij de leiding van de Vrije Evangelische Gemeenten. Het gebeuren in Leeuwarden werd daar ook bij genoemd als schrijnend voorbeeld. We weten dat in die tijd ds. Veldkamp daar voorganger van de Vrije Evangelische Gemeente was en tevens een vooraanstaande prediker op de Maranatha conferenties in zalen Schaaf, die in de dertiger-en-veertiger jaren massa's mensen trok. Het is niet onbekend dat er onder deze Maranatha christenen een zeer grote liefde was voor het Joodse volk en onze Joodse landgenoten. Dat men niet altijd precies kon aangeven wat er publiekelijk wel of niet tegen de Jodenvervolgving ingebracht kon worden, was niet alleen een probleem van de Vrij Evangelischen, maar evenzeer bij gereformeerden en baptisten e.a.. Er was altijd een zoeken naar de grenzen van het mogelijke en ook bij hen zal er kaf onder het koren gezeten hebben, maar beslist niet bij hen alleen. Nu er een boek uitgekomen is van ds. Bert Louwerse, wil ik daar nog even opnieuw op terugkomen.

Wereldmijding?

Om de V.E.kerk een laakbare houding te verwijten en dat terug te brengen op de leer van de Maranatha-beweging is bedenkelijk. Ook al ben ik dan geen lid van de V.E.kerk, toch heb ik haar door de jaren heen een warm hart toegedragen. Die liefde begon te tanen toen men min of meer ging aanschuiven bij de Wereldraad van Kerken, die van alles deed om de kritiek op het communisme in Rusland de wind uit de zeilen te nemen. We hebben toen in die latere jaren nooit vernomen dat de geëmancipeerde leiding van de VEG de Wereldraad voor die lakse houding op het matje heeft geroepen. Over passiviteit gesproken! Mocht het uit de archieven

anders blijken te zijn dan zouden we daar heel graag van horen. Uit de ingezonden stukken in hun lijfblad "Ons Orgaan", wordt de laatste jaren heel duidelijk, dat er vooral bij de ouderen een hunkering is naar de glorie van de Vrije Evangelischen en dat men zeer bedroefd is over de huidige anti-maranatha houding bij leidinggevers, ook al wordt er dan een boek geschreven met de titel "Totdat Hij komt".

Te weinig zendingsvisie?

Het tweede aspect heeft te maken met zending. Uit een andere hoek wordt er beweerd dat de leer van het duizendjarig rijk een afremmende invloed zou hebben op het zich inzetten voor de zending. Vooral als men daarbij de Opname van de Gemeente vóór de Grote Verdrukking ziet als een uitvlucht. In het "TEN SLOTTE" van nummer 16 geeft broeder Henk Schouten daarop een behartenswaardige en evenwichtige reactie. Alsof de bijbelvisie van Het Zoeklicht een soort uitvinding was om aan de confrontatie met de machten van de duisternis te ontkomen. Alsof er onder hen minder zendingsvisie zou zijn. Uit het vervolg van mijn verhaal zal blijken, dat zelfs het tegenovergestelde waar zou kunnen zijn.

'Seniors for Christ'!

Onlangs was er een prachtig initiatief om oud-zendingswerkers elkaar nog eens te laten ontmoeten. Er waren sponsors gevonden om zo'n verwendag voor hen mogelijk te maken. We kregen een uitnodiging met de toepasselijke naam "Seniors for Christ". In de uitnodigingsbrief werd door Hans Keijzer verwezen naar de geestelijke opleving van na de Tweede Wereldoorlog. Naast de zeer vele organisaties, zoals Youth for Christ en de Navigators, die een positieve invloed op vele jonge mensen hebben gehad om naar een bijbelschool en daarna de zending in te gaan, werd ook "Jong Nederland voor Christus" genoemd. Ook broeder Kits wordt met ere genoemd in verband met het ontstaan van de Wereldwijde Zendingsdag die in het beginstadium elk jaar op Hemelvaartsdag op Het Brandpunt werd gehouden. Onder de vele namen die op deze fijne ontmoetingsdag in Garderen in de openingsrede door Hans Keijzer werden genoemd, waren er heel wat uit onze Zoeklicht kringen. Er zijn erbij die in een J.N.V.C. of J.E.V.C. kamp op Het Brandpunt hun beslissing genomen hebben om een bijbelschoolopleiding te volgen en de zending in te gaan. Trienske Beimers, die de tachtig al gepasseerd is en nog altijd in Tanzania werkt, is een afgestudeerde van de naoorlogse bijbelschool, die door broeder Kits is opgericht. We zouden ook nog de verschillende afdelingen van (buitenlandse) zendingsgenootschappen kunnen noemen die op Het Brandpunt hun ontstaan hebben gevonden. Wat we ook onder dit honderdtal van oud-zendingelingen ontdekten was, dat er ook heel wat van hen voortgekomen zijn uit gemeenten die een sterke band met Het Zoeklicht kenden (en nog kennen). Luctor in Oldebroek, en de Vrije Baptisten Gemeenten uit Almelo, Hengelo en Amsterdam e.a. mogen als voorbeeld dienen. Bovendien mag gezegd worden dat er onder de Geloofszendingen ook proportioneel nogal wat mensen uit de Vergadering van Gelovigen te vinden zijn (en waren). Deze beschrijving is niet bedoeld om ons ergens op te beroemen, maar alleen om het misverstand uit de wereld te helpen, dat de Maranatha-verwachting een belemmerende invloed op de zending heeft of gehad zou hebben.

Ten slotte

Ben ik in mineur begonnen met dit artikel, toch wil ik graag in majeur eindigen. De verwendag voor zendelingen was onovertroffen. Onder hen waren er ook, die misschien graag op een afstand willen blijven van de boeken van Tim LaHaye. Gelukkig is dat niet de basis van onze geestelijke gemeenschap, maar de verlossing in Christus. De gemeenschap van de verlossing hebben we daar volop ervaren met mensen uit de meer kerkelijke- of de pinksterachtergrond. Er waren er bij die we al kenden vanuit de vijftiger jaren. Met vreugde mochten we hen opnieuw ontmoeten. Onder hen ook Anne van der Bijl. In ons boekje 'de Tropenjaren van Joop en Mieke' kan ik waardierend over hem schrijven, omdat hij in onze moeilijke omstandigheden (de kleine verdrukking) zijn zendingsliefde aan ons heeft bewezen. Else Vlug, de kleindochter van de zendingsman en de latere maranatha-prediker C.J. Hoekendijk, had met haar man Peter een zeer positieve invloed op het hele gebeuren van de verwendag. Bij het afscheid heb ik haar de woorden van haar grootvader in herinnering gebracht: "God pensioneert z'n kinderen niet, Hij haalt ze thuis als ze klaar zijn". Dat geldt ook voor zendingswerkers, die niet zoals Trienske Beimers tot het einde op het zendingsveld kunnen (konden) blijven.

Joop Schotanus

9. Bijbelstudie over rentmeesterschap (1)

Zoals we kunnen spreken van het priesterschap van alle gelovigen, kunnen we ook spreken van het rentmeesterschap aller gelovigen. Als het gaat om beheerder te zijn van geld en goed dan betekent dat op de juiste manier omgaan met wat de Here ons heeft toevertrouwd. Dat geldt voor verschillende zaken. Dat sluit onder andere ook ons omgaan met ons lichaam in, als een tempel van de Heilige Geest, evenals alles wat de instandhouding van dat lichaam inhoudt. Wij zullen als goede rentmeesters alle risico's willen vermijden, die onnodig ons lichaam schade zullen berokkenen. Tegelijkertijd weten we dat we aan de natuur onderhevig zijn, waarbij bij het ouder worden onze uiterlijke mens in verval kan raken en als het goed is de innerlijke mens van dag tot dag vernieuwd wordt. Ons omgaan met geld is ook een aspect van ons rentmeesterschap. De principes en de toepassing van dat omgaan met geld vinden we vooral ook in hoofdstuk 8 en 9 van de tweede brief van Paulus aan de Korinthiërs.

Enkele Bijbelse uitgangspunten

Misschien denken we dat het Oudtestamentische 'geven' zich beperkt tot het geven van tienden, maar er is ook in het Oude Testament een geven dat vergelijkbaar is met het Nieuwtestamentische geven. "Er zijn er die uitstrooien en toch nog meer verkrijgen, terwijl anderen meer inhouden dan recht is en toch gebrek lijden. De zegenende ziel wordt overvloedig verkwikt, wie laaft, wordt ook zelf gelaafd (Spreuken 11:24 en 25). Paulus benadrukt in 2 Kor. 9:7 de vrijgevigheid van de gelovigen. "Een ieder doe naardat hij zich in zijn hart heeft voorgenomen, niet met tegenzin of gedwongen, want God heeft de blijmoedige gever lief". Als we onze "verplichte vrijwillige bijdragen" tegen het bijbels licht houden, dan hebben we niet alleen te maken met een innerlijke tegenspraak, maar ook met een bijbelse ongerijmdheid. Om de zaken zuiver te houden, zou men in de Gemeente, de "dienst der offeranden" kunnen aankondigen met "U krijgt nu de gelegenheid om wat u in uw hart hebt voorgenomen om bij te dragen, nu af te dragen". Maar waarschijnlijk is het meeste al via bankafschrijvingen ter bestemde plaats aangekomen. Hoe het ook zij: "Geven is een hartezaak".

De principes

2 Kor. 8:2 spreekt van een overvloedige rijkdom aan mildheid, die bevorderd werd door een overvloedige blijdschap en een diepe

armoede. Dit gaat zo tegen ons verstand in dat er alleen maar sprake kan zijn van genade en nog eens genade. Geven behoeft geen rationele basis!

Vers 3 en 4 laten zien dat geven beschouwd moet worden als een voorrecht, vanuit een innerlijke gedrevenheid (met alle aandring). Opnieuw alleen maar te verklaren vanuit een mentaliteit doordrenkt van overvloedige genade. Dit soort geven is zo totaal anders dan het geven onder een wettisch systeem, uit gevoelens van verdienste of menselijk medelijden. Dit laatste beheerst vaak het geven van niet-gelovigen en vleselijke christenen.

Vers 5 toont geven als een onderdeel van totaliteit. De waarde van het geven wordt altijd bepaald vanuit de totale overgave aan de Here. Deze zelfovergave gaat vooraf aan een zuiver geven voor een bepaald doel. Als iemand gewoon geeft van zijn geld, dan is dat niet anders dan dat elke niet-gelovige ook doet of kan doen. Bijbels gezien wordt de gave geheiligd door de gever.

Vers 6 en 7 noemt het geven 'liefdewerk', waarbij voor de juiste bestemming anderen (in dit geval Titus) ingeschakeld kunnen worden. Het Macedonische voorbeeld kan voor de Korintheërs een stimulans zijn om eveneens overvloedig deel te nemen aan dit liefdewerk. Geven ligt in het verlengde van geestelijke groei.

Vers 8: Korintheërs, breng je geven in overeenstemming met je geloof en toewijding. In wezen is het overvloedig geven een toets voor de echtheid van de liefde voor de Here. Het wordt een soort tweede natuur voor de christen.

Vers 9: Alvorens een christen kan begrijpen waar het bij geven om gaat, zal hij/zij beslist verlost moeten zijn van een wettische levenshouding. Hij moet doordrenkt zijn van de "alles is genade" mentaliteit oftewel geleefd worden door de gezindheid van Christus, die voor ons de diepe weg is gegaan om ons rijk te maken. Het ware geven is het geven van zichzelf. (Zie ook vers 5).

De toepassing

In 2 Cor. 8:10 wordt niet een opdracht gegeven, want dat zou in strijd zijn met het principe van de vrijwilligheid en met de genade van Jezus Christus, die ze immers hebben leren kennen (vers 9). Paulus geeft zijn mening, een opinie, die gevormd is in zijn geestelijke groei. Meningen zijn onbetrouwbaar als er geen sprake is van geestelijke groei. Vers 11 en 12 leggen nog eens de nadruk op bereidwilligheid. Nu er al een jaar overheen gegaan is, kan de draad weer opgenomen worden. Die bereidwilligheid krijgt pas zijn waarde als deze omgezet wordt in de voltooiing van de uitvoering. We zouden prat kunnen gaan op onze bereidvaardigheid in het geven van geld of dingen als we ze zouden hebben. Er zijn zelfs christenen, die hun meedoen aan loterijen e.d. op deze manier proberen te rechtvaardigen. "Bereidvaardigheid is welkom naar wat men heeft, niet naar wat men niet heeft".

Vers 13, 14 en 15 duiden op gemeenschappelijkheid. De Korintheërs hoeven niet het gevoel te krijgen dat zij de taak overnemen van andere gemeenten. Die houden hun eigen mogelijkheden om het werk des Heren te ondersteunen, maar nu gaat het om een acute nood in de gemeente van Jeruzalem, die speciale aandacht behoeft. Vers 15 doet ons denken aan Handelingen 2. Die gebrek had, had niet te weinig en die veel had, had niet teveel. Die veel verzameld had, had niet teveel en die weinig verzameld had, had niet tekort.

Vers 16, 17 en 18: De Here God is de oorsprong van toewijding. Ook in het leven van Titus, die met de uitvoering belast is. Ook al wordt hij ertoe gestimuleerd door Paulus, toch is hij uit eigen beweging bij de Korintheërs gekomen om de uitvoering van het ondersteuningsplan ten uitvoer te brengen. Er wordt verondersteld dat o.a. Lukas, de broer van Titus, met hem meegekomen is om dit liefdewerk te voltooien. Het evangeliewerk van deze broeder wordt geprezen. Dit past binnen het raamwerk van het begin van vers 16: Maar God zij gedankt.

Vers 19, 20 en 21: Deze broeder is voor dit werk door andere gemeenten aanbevolen. Het werk wordt gedaan vanuit twee motieven: Om te zijn tot eer van God en tot betoning van de bereidwilligheid van gelovigen. Met grote nadruk wordt er gewezen op de zorgvuldigheid van het omgaan met geld. Als onderdeel van ons rentmeesterschap is het belangrijk om bedacht te zijn op de mogelijkheid van verdachtmaking. In dit geval vanwege de grote opbrengst die door hun handen gaat. Niet alleen voor het oog van God, maar ook voor dat der mensen. Altijd helemaal transparant zijn in geldzaken in de gemeente is van wezenlijk belang en is onderdeel van een zuiver rentmeesterschap.

Vers 22-24: Deze slotverzen van hoofdstuk 8 zijn een aanbeveling van medebroeders in de bediening. Geestelijk brengt de Here God de onderlinge relaties op een niveau, dat het mogelijk maakt om samen een groot gezegend werk te kunnen doen.

Als persoonlijke opinie wil ik graag deze studie afsluiten met de opmerking dat er minder tijd aan concrete geldzaken besteed zou hoeven te worden, als de geestelijke kant van het rentmeesterschap onder Gods kinderen meer beleefd zou worden. Geldproblemen hebben veelal te maken met gebrek aan geestelijk gehalte van het werk en gebrek aan toewijding van de gelovigen. Vanuit een volkomen toewijding aan de Here kan Zijn werk voortgang vinden.

Joop Schotanus

10. Bijbelstudie over rentmeesterschap (2)

In ons kerkelijk leven kunnen we in de loop der traditie ons heel wat meningen gevormd hebben over allerlei zaken. Er zijn vastgeroeste meningen over ambten, zondagsrust, liturgie, waaraan men de ware kerk van Christus wil afmeten. Vreemd genoeg worden onze kerkelijke financiële praktijken nooit of bijna nooit tegen het bijbels licht gehouden. Daarom nu in enkele artikelen daarvoor enige aandacht. Misschien is het iets voor bijbelstudie kringleiders om in het komende seizoen hier aandacht aan te geven.

Enkele Bijbelse uitgangspunten

Zoals we kunnen spreken van het priesterschap van alle gelovigen, kunnen we ook spreken van het rentmeesterschap aller gelovigen. Als het gaat om beheerder te zijn van geld en goed dan betekent dat op de juiste manier omgaan met wat de Here ons heeft toevertrouwd. De principes en de toepassing van dat omgaan met geld vinden we vooral ook in hoofdstuk 8 en 9 van de tweede brief van Paulus aan de Korintheërs. Misschien denken we dat het Oudtestamentische geven zich beperkt tot het geven van tienden, maar er is ook in het Oude Testament een andersoortig geven dat vergelijkbaar is met het Nieuwtestamentische geven. "Er zijn er die uitstrooien en toch nog meer verkrijgen, terwijl anderen meer inhouden dan recht is en toch gebrek lijden. De zegenende ziel wordt overvloedig verkwikt, wie laaft, wordt ook zelf gelaafd (Spreuken 11:24 en 25). Paulus benadrukt in 2 Kor. 9:7 de vrijgevigheid van de gelovigen. "Een ieder doe naardat hij zich in zijn hart heeft voorgenomen, niet met tegenzin of gedwongen, want God heeft de blijmoedige gever lief". Als we onze "verplichte vrijwillige bijdragen" tegen het bijbels licht houden, dan hebben we niet alleen te maken met een innerlijke tegenspraak, maar ook met een bijbelse ongerijmdheid. Om de zaken zuiver te houden, zou men in de gemeente, de "dienst der offeranden" kunnen aankondigen met "U krijgt nu de gelegenheid om, wat u in uw hart hebt voorgenomen om bij te dragen, nu af te dragen". Maar waarschijnlijk is het meeste al via afschrijvingen ter bestemde plaats aangekomen. Hoe het ook zij: "Geven is een hartezaak". Misschien kunt u tegenover dat wat geven niet moet zijn vanuit het

onderstaande kort en bondig weergeven wat het wel moet zijn. Dit zal het "geestelijk" denken over geven kunnen bevorderen.

De principes over geven uit 2 Kor. 8:2-9.

Niet met tegenzin, maar wel.....?

Vers 2 spreekt van een overvloedige rijkdom aan mildheid, die bevorderd werd door een overvloedige blijdschap en een diepe armoede. Dit gaat zo tegen ons verstand in dat er alleen maar sprake kan zijn van genade en nog eens genade. Hierbij passen geen slinkse wegen om aan geld te komen.

Niet onder dwang, maar wel.....?

Vers 3 en 4 laten zien dat geven beschouwd werd als een voorrecht, vanuit een innerlijke gedrevenheid (met alle aandrang). Opnieuw alleen maar te verklaren vanuit een mentaliteit doordrenkt van overvloedige genade. Dit soort geven is zo totaal anders dan het geven onder een wettisch systeem of uit gevoelens van verdienste of menselijk medelijden. Dit laatste beheerst vaak het geven van nietgelovigen. Geen dwang, maar drang.

Niet uit menselijk medelijden, maar wel.....?

Vers 5 toont geven als een onderdeel van totaliteit. De totale overgave van zichzelf aan de Here zal altijd vooraf gaan aan een zuiver geven voor een bepaald doel. Als iemand gewoon geeft van zijn geld, dan is dat niet anders dan dat elke niet-gelovige ook doet of kan doen. Bijbels gezien wordt de gave geheiligd door de gever. Het resultaat is dan een zegenrijk werk, dat vergezeld wordt door de voorbede.

Niet uit competitie, maar wel.....?

Vers 6 en 7 noemt het geven liefdewerk, waarbij voor de juiste bestemming anderen (in dit geval Titus) ingeschakeld kunnen worden. Het Macedonische voorbeeld kan voor de Korintheërs een stimulans zijn om eveneens overvloedig deel te nemen aan dit liefdewerk. Geven ligt in het verlengde van geestelijke groei.

Niet als een verplichting, maar wel.....?

Vers 8: Korintheërs, breng je geven in overeenstemming met je geloof en toewijding. In wezen is het overvloedig geven een toets voor de echtheid van de liefde voor de Heer. Het wordt een soort tweede natuur voor de christen. Het geweten is hierbij de toetssteen.

Niet naar menselijk voorbeeld, maar wel.....?

Vers 9: Alvorens een christen kan begrijpen waar het bij geven om gaat, zal hij/zij beslist verlost moeten zijn van een wettische levenshouding. Hij moet doordrenkt zijn van de "alles is genade" mentaliteit, waarbij geleefd wordt vanuit de gezindheid van Christus, die voor ons de diepe weg is gegaan om ons rijk te maken. Het ware geven is het geven van zichzelf (Zie ook vers 5). Christus is daarin het zuivere voorbeeld.

Niet naar wat je niet hebt, maar wel.....?

In vers 10 –12 wordt niet een opdracht gegeven, want dat zou in strijd zijn met het principe van de vrijwilligheid en met de genade van Jezus Christus, die ze immers hebben leren kennen (vers 9). Paulus geeft zijn mening, maar wel een opinie, die gevormd is in zijn geestelijke groei. Meningen zijn onbetrouwbaar als er geen sprake is van geestelijke groei. Het gaat hier om de voltooiing van iets wat ze zich al een jaar eerder voorgenomen hebben. Nu er al een jaar overheen gegaan is, kan de draad weer opgenomen worden. De bereidwilligheid krijgt pas zijn waarde als deze omgezet wordt in de voltooiing van de uitvoering. We zouden prat kunnen gaan op onze bereidvaardigheid in het geven van geld of dingen als we ze zouden hebben. Er zijn zelfs christenen, die op deze manier hun hebzucht proberen te rechtvaardigen door mee te doen aan loterijen. "Bereidvaardigheid is welkom naar wat men heeft, niet naar wat men niet heeft".

Niet om het andere gelovigen gemakkelijker te maken, maar wel.....?

Vers 13 tot en met 18 duiden op gemeenschappelijkheid. De Korintheërs hoeven niet het gevoel te krijgen dat zij de taak overnemen van andere gemeenten. Die houden hun eigen mogelijkheden om het werk des Heren te ondersteunen, maar nu gaat het om een acute nood in de gemeente van Jeruzalem, die speciale aandacht behoeft. Vers 15 doet ons denken aan Handelingen 2. Die gebrek had, had niet te weinig en die veel had, had niet teveel. Die veel verzameld had, had niet teveel en die weinig verzameld had, had niet tekort (Een verwijzing naar het manna uit de woestijn).

In de verzen 16 tot en met 18 volgt een korte toelichting op de betrouwbaarheid van de uitvoerders. De Here God is de oorsprong van toewijding. Ook in het leven van Titus, die met de uitvoering belast is. Ook al wordt hij ertoe gestimuleerd door Paulus, toch is hij vanuit zijn grote liefde uit eigen beweging bij de Korintheërs gekomen om de uitvoering van het ondersteuningsplan ten uitvoer te brengen. Er wordt verondersteld dat o.a. Lukas, met hem meegekomen is om dit liefdewerk te voltooien. Het evangeliewerk van deze broeder wordt geprezen. Dit past binnen het raamwerk van het begin van vers 16: Maar God zij gedankt.

Niet als een noodgedwongen bijkomstigheid, maar wel.....?

Vers 19, 20 en 21: Deze broeder is voor dit werk door andere gemeenten aanbevolen. Het werk wordt gedaan vanuit twee motieven: Om in alles te zijn tot eer van God en tot betoning van de bereidwilligheid van gelovigen. Met grote nadruk wordt er gewezen op de zorgvuldigheid van het omgaan met geld. Als onderdeel van ons rentmeesterschap is het belangrijk om bedacht te zijn op de mogelijkheid van verdachtmaking. In dit geval vanwege de grote opbrengst die door hun handen gaat. Niet alleen voor het oog van God, maar ook voor dat der mensen. Altijd helemaal transparant zijn in geldzaken in de gemeente is van wezenlijk belang en onderdeel van een zuiver rentmeesterschap.

Conclusie

Vers 22-24: Deze slotverzen van hoofdstuk 8 zijn een aanbeveling van medebroeders in de bediening. Geestelijk brengt de Here God de onderlinge relaties op een niveau, die het mogelijk maakt om een groot gezegend werk te kunnen doen. Geen kerkenraadsvergaderingen, waarbij alleen nog maar over geld gepraat wordt, maar waar vanuit een volkomen toewijding aan de Heer er een werk tot stand komt waarbij alle noden (ook de materiële) als vanzelfsprekend met de nadruk op geestelijke groei hun oplossing vinden. Dus als er financiële problemen in de gemeente zijn, heeft de kerkenraad maar één agendapunt voor hun vergadering: Rentmeesterschap. Dit als tweelingzusje van het priesterschap van alle gelovigen.

Joop Schotanus

11. Rentmeesterschap (1)

Het rentmeesterschap van alle gelovigen is een onderdeel van het priesterschap van alle gelovigen. Geld geven is een bepaald aspect van dat rentmeesterschap.

In hoofdstuk 8 van de tweede brief aan de Korintheërs ontdekten we allerlei aspecten over dat geld geven. Ons kerkelijk gebeuren

staat vaak heel ver af van deze bijbelse benadering. In Corinth had het project voor Jeruzalem een jaar stil gelegen en nu zij geestelijk weer op de rails staan, durft Paulus hen weer praktische richtlijnen te geven om de draad weer op te nemen. De eigenlijke stimulans moet komen vanuit de goede relatie met de Here Jezus. Er bestaat geen zuiver geven buiten de volkomen overgave aan de Heer. Als de verhouding met de Heer in orde is, dan is er geen behoefte aan uiterlijke dwang, aan menselijk medelijden of wedijver. In hoofdstuk 9 wordt het verder uitgewerkt.

Manier van leven (:1-3)

De basis van alle zuiver geven is een opofferende levenshouding, die tot dienen leidt. In 2 Cor. 9:1 wordt gesproken van een dienst (bediening), die aan heiligen (medegelovigen) wordt betoond. Onder gelovigen is het zo vanzelfsprekend elkaar te ondersteunen, dat het zijn doorwerking heeft naar iedereen. Petrus spreekt van liefde voor alle mensen, die in het verlengde ligt van de liefde voor medegelovigen, als onderdeel van de godsvrucht (2 Petrus 1:6).

Het geven heeft zijn oorsprong in de bereidwilligheid en heeft altijd een positief getuigenis en stimuleert anderen tot navolging. Paulus kan erover roemen (:2). Deze bereidwilligheid moet verwerkelijkt worden en daarom wordt er een delegatie van betrouwbare broeders gezonden om een en ander tot uitvoer te brengen. Bereidwilligheid alleen is niet voldoende (:3).

Het principe van genade (:4-8)

Toezeggingen mogen geen loze beloften zijn, want die hebben een negatief getuigenis. Het is beschamend als men de indruk wekt ergens achter te staan en dat niet zou verwerkelijken. Een afgeperste gift is volkomen in strijd met het principe van genade (:4-5). Mildheid mag de levenssfeer van de Gemeente zijn in al haar uitingen. Geven wordt ervaren als ontvangen en ontvangen wordt ervaren als geven. Je geeft aan de gevende partij de gelegenheid om er zelf door gezegend te worden (:6). De vrucht van het geven is blijdschap. Geven is een hartezaak. God ziet het hart aan. De mens ziet aan wat voor ogen is. Iemand die leeft in de juiste verhouding met de Heer is een blijmoedige gever. Hij kan niet met tegenzin geven en voelt zich niet thuis in een sfeer van verplichting (:7). Het genade-principe is de doorslaggevende factor in ons rentmeesterschap. God is bij machte om de genade van het geven overvloedig te laten doorwerken in de gemeente. Als er noden en behoeften zijn is het nodig om zich open te stellen en te bidden om de overvloedige genade van de Here, opdat wij te allen tijde in alle opzichten in alles genoegzaam voorzien om er overvloedig het goede mee te doen. "In alle goed werk overvloedig". Niet in de sfeer van "voor wat, hoort wat!" (:8).

Onderdeel van Gods plan (:9-11)

De Here God staat achter het rechtvaardigheidsbeginsel. De geestelijke herlevingen uit de geschiedenis hebben altijd een zeer positieve sociale invloed gehad. Bij een réveil is er een sterk bewustzijn dat de behoeftigen in de Gemeente en in de omgeving van de Gemeente niet tekort mogen komen, want dat was in strijd met Gods gerechtigheid. Dat zien we dus ook in vers 9! "Hij heeft uitgedeeld, aan de armen gegeven, zijn gerechtigheid blijft in eeuwigheid". In vers 10 gaat het om een geestelijke toepassing. Zoals wij in geestelijk opzicht altijd behoeftigen zullen zijn en daarin Gods voorziening nodig hebben, zo zullen de materiële armen altijd moeten kunnen rekenen op voorziening. God heeft een open oog voor armlastigen en de materiële bevoorrechten mogen een open oog hebben voor behoeftigen. Hier wordt gesproken over de God, die zaad verschafft aan de zaaier en brood tot spijszake schenkt. Hij zal ons het zaaisel (de middelen) verschaffen en vermeerderen. Het gaat dus om bezit als zaaisel en Spreuken 11:24 spreekt van uitstrooien: Er zijn er, die uitstrooien en toch nog meer verkrijgen, terwijl anderen meer inhouden dan recht is en toch gebrek lijden. Vers 11 spreekt een onbekrompen levenshouding van rijk worden door geven. Dit stemt weer overeen met Spreuken 11:25: De zegenen ziel wordt overvloedig verkwikt, wie laaft, wordt ook zelf gelaafd. Bij onze aardse goederen is het een kwestie van optellen en bij onze geestelijke goederen is het een kwestie van vermenigvuldigen. Naar de mate dat we geestelijk voedsel tot ons nemen zullen we geestelijk kunnen groeien. Dit wordt beschouwd als het opschieten van geestelijk gewas. Met als resultaat van dit alles de dankzegging.

Overstijgt allerlei grenzen (:12-15)

Vers 12 en 13. Onder Gods barmhartigheid functioneert de genade ook in materiële zaken. God legt mensen in het hart om bij te dragen in de noden van de medegelovigen. De kruimels die bij de ongelovigen terecht komen, overtreffen soms de bijdragen van niet-gelovigen. Maar bij kinderen Gods gaat het om leven uit Zijn mateloze genade en daarom geven uit genade. Bij het dienstbetoon gaat het niet alleen om de ondersteuning, maar het stimuleert de relatie met God door de overvloedige dankzegging, die het teweeg brengt. De Joden in Jeruzalem prijzen God om het onbekrompen delen met hen door deze overvloedige blijk van hulpbetoon en vanwege het gehoorzaam belijden van het evangelie van de Messias door de niet-Joden in Corinth. Vers 14 en 15: Het hele rentmeesterschap concentreert zich om "de onuitsprekelijke gave". De Joden in Jeruzalem voelen in hun voorbede een nauwe betrokkenheid met de niet-Joden in Griekenland vanwege hun verbondenheid aan dezelfde buitengewone genade van God. Ons geven is een zwakke afschaduwing van wat Christus voor ons heeft gedaan. Van Hem ontvangen we de kostbare gave van de verlossing.

Joop Schotanus

12. Rentmeesterschap (2)

Wij hebben twee artikelen voornamelijk gewijd aan "geven van geld" als aspect van het "rentmeesterschap van alle gelovigen". Ook als men niet de overvloedige middelen heeft blijft rentmeesterschap toch een wezenlijk onderdeel van ons leven met de Here. Het wezenskenmerk van rentmeesterschap is "dienstbetoon" (diakonia). Dit staat haaks op onze westeuropese cultuur, waar het vooral gaat om machtsuitoefening over mens en schepping. Er word in de wereld veel geleden vanwege dit heerschappij voeren over mens en schepping. Daardoor is de schepping in barednsnood (Rom 8:19). Alleen het "openbaar worden" van de zonen Gods kan het tegendeel bewerkstelligen in de nood van schepsel en schepping. Dit gebeurt nu door "wedergeboorte" (2 Cor. 5 :17; Gal 6:15) en in de toekomst door "herscheping" (Openbaring 20,21).

Bij de wedergeboorte verandert het rentmeesterschap van karakter. Heersen wordt dienen. De gestalte van de eerste Adam als heerser krijgt de dienstknechtgestalte van de tweede Adam (Fil 2:5-9). De basis hiervan is de "agape" van 1 Cor. 13. Deze liefde brengt ons bij de "Koinonia" (gemeenschap in de Goddelijke liefde) en deze "koinonia" ontwikkelt in ons het wezenskenmerk van het rentmeesterschap en dat is diakonia (dienstbetoon).

Onze beschikbaarheid

Gastvrijheid en concrete bijstand verlenen hebben een grote plaats in het leven van de nieuwtestamentische Gemeente. Het leven van een gelovige mag gestempeld zijn door beschikbaarheid. Dat is wel iets meer dan een dankbaar gevoel als de climax uit de drieslag van ellende, verlossing en dankbaarheid, tenzij dat deze dankbaarheid zich uit in een volkomen beschikbaarheid. Beschikbaarheid is zichzelf totaal uitleveren aan Christus, zoals Christus zich volkomen heeft overgegeven voor ons. Denk hierbij ook aan de voetwassing uit Johannes 13:13-17. Het beeld wat buitenlandse christenen van ons hebben is niet erg vleiend. Een bekende journalist (van buitenlandse afkomst) in het ND schreef over de gastvrijheid, die niet veel verder reikt dan het delen van een pepermuntje in de kerk. Natuurlijk weten we dat er wel heel veel fijne uitzonderingen zullen zijn op dit algemene beeld, dat men van ons heeft. Maar die uitzonderingen zijn nog niet zo sterk doorgewerkt dat ze het algemene beeld hebben kunnen bepalen. Opnieuw moeten we stellen dat dit waarschijnlijk pas volop zal gebeuren als er een geestelijk réveil wordt beleefd, bij het openbaar worden van het ware kindschap Gods. De werkelijkheid van 1 Petrus 4:8-11, waarin rentmeesterschap wordt omschreven als liefdedienst (:8) en gastvrijheid vanzelfsprekend onderdeel zal zijn (:9).

Onze buitenlandse gasten

Heel vaak gebeurt het dat er onder ons mensen in onze kerken en gemeenten zijn, die contacten hebben in het buitenland. Heel wat van deze contacten zijn meestal ontstaan via de concrete hulpverlening aan gelovigen in de landen van Oost Europa. Als deze gelovigen uitgenodigd worden om nu ook eens bij ons in het Westen te komen, dan zullen ze in de gastgezinnen goed onthaald worden, want die zijn onder de indruk hoe ze zelf onthaald zijn bij hun vrienden, ook in hun kerkelijke Gemeente. Ze krijgen daar de kans om hun getuigenis te geven en uitdrukking te geven aan hun onderlinge verbondenheid. Maar wat gebeurt er als deze vrienden bij ons op bezoek zijn en meekomen naar de kerk of gemeente? Krijgen ze bij ons ook volop de kans om uitdrukking te geven aan de onderlinge betrokkenheid van gelovigen? Het minste wat er voor hen gedaan kan worden is dat er voor vertaling wordt gezorgd, maar er zou nog zoveel meer moeten kunnen. Hier zijn rentmeesterschap en beschikbaarheid eveneens synoniemen. Wat doen we voor de gelovigen, die hier bij ons terecht gekomen zijn? We hebben ondertussen weet van heel pijnlijke situaties. Toegang tot kerkelijke lokaliteiten, die hen voor hun samenkomsten ontzegd wordt, omdat zij de financiële middelen niet hebben om de huur te betalen. Ook hier zouden rentmeesterschap in de beschikbaarheid (van gebouwen) in de meest letterlijke zin tot uiting moeten komen.

Ons motief

In Marcus 9 :41 wordt de gave omschreven als een beker water, die men te drinken "geeft". Het kan haast niet eenvoudiger. De omvang van de gave is in eerste instantie niet doorslaggevend. De waarde van de gift is niet het belangrijkste. De geestelijke waarde wordt bepaald door het doel en het motief. Geven "in de Naam van Christus" betekent hier een geven vanuit de liefde tot Christus en tot eer van Hem. Ook in ons geven staat Christus en het werk van Christus centraal. Wie aan u (een beker water) geeft, "omdat gij discipelen van Hem zijt" betekent duidelijk dat de gave bestemd is voor volgelingen van Christus en gegeven wordt door iemand die van Christus is. De doelgroep is dus de volgelingen van Christus.

Onze "Fulltimers"

Onze werkers thuis en in het buitenland vallen ook onder de zegen van het rentmeesterschap van alle gelovigen. Voor een totale betrokkenheid met als uitvloeisel de geldelijke ondersteuning. Er worden in de Bijbel heerlijke dingen gezegd over deze werkers, met daaraan gekoppeld een aanmoediging tot rentmeesterschap. Ondersteuning vanuit de thuisgemeente zou een vanzelfsprekende zaak moeten zijn en voor velen is dat gelukkig ook zo. In de Bijbel heet dat "voorthelpen" en "bijstaan". Als Paulus het plan heeft opgevat om naar Spanje te reizen, om de onbereikten te bereiken, dan schrijft hij aan de gelovigen in Rome: "Ik hoop namelijk op mijn doorreis door u voortgeholpen te worden voor mijn tocht daarheen" (Rom. 15:24). Aan het begin van het volgende hoofdstuk lezen we dat hij een zuster (dienares der Gemeente) aanbeveelt om haar op waardige wijze te ontvangen en bij te staan, indien zij het een en ander nodig mocht hebben. Als Paulus zich later op weg zal begeven naar Korinthe, schrijft hij dat hij bij hen de winter hoopt door te brengen om daarna door hen voor zijn verdere reis voortgeholpen te worden (1 Cor. 16:6). Enkele verzen verder wordt er van Timoteus gezegd dat hij het werk des Heren doet en dat daarom de Gemeente wordt aangemoedigd om hem voort te helpen (vers 11). Ook in de tweede brief aan Korinthe legt Paulus zijn plannen aan hen voor om naar Judea te gaan en door hen voortgeholpen te worden voor zijn reis daarheen. In de brief aan de evangelist Titus lezen we over het met alle ijver voorthelpen van Zenas en Apollos, opdat hen niets ontbreke. Dat niet alleen, want Titus wordt er tevens als het ware op gewezen om in zijn onderwijs over rentmeesterschap, de gelovigen er op te wijzen, dat zij moeten leren om voor te gaan in goede werken, ter voorziening in hetgeen noodzakelijk is, opdat zij een vruchtbare bediening mogen hebben. Dus van Titus wordt enig onderwijs over rentmeesterschap verwacht. Ook de apostel Johannes gebruikt de term voorthelpen. In zijn derde brief lezen we in de verzen 5 t/m 8: "Geliefde, gij handelt trouw in alles, wat gij aan de broeders doet, en dat nog wel aan vreemdelingen, die in tegenwoordigheid der gemeente getuigd hebben van uw liefde; indien gij hen voorthelpt, gelijk het Gode waardig is, zult gij wel doen, want zij zijn uitgegaan ter wille van de Naam., zonder iets van de heidenen aan te nemen.

Tot slot

Het Nieuwe Testament omschrijft het rentmeesterschap als dienstbetoon. Diakonia is het kenmerk van het ware. Het komt voort uit de zuivere gemeenschap met de Here en met elkaar (koinonia). Als er in de Gemeente geen gastvrije en dienende geest (de Heilige Geest) heerst, zal het dienstbetoon daar altijd onder lijden. We mogen het beschouwen als het voorportaal en de voorafschaduw. van het komende vrederijk.

Joop Schotanus

13. De ondergang van het protestantisme?

Uit onze Afrika-tijd herinner ik me dat ik als leraar verbaasd was over de onwetendheid van de studenten (op het niveau van een lerarenopleiding) over de Reformatie. Het jaartal 1517 zei hen niets. Gelukkig bestond het lied "Een vaste burcht is onze God" in een voor hen gekende taal. Door het aanleren van dat lied kon je dan toch met de nodige informatie iets van de radicaliteit van de Reformatie laten proeven.

Onze verbazing

Of je je als Zoeklichtlezer nu verwant voelt met de Reformatorische, of de Evangelische of Doperse stroming in de kerk (of met alle drie), toch denk en spreek je met warmte over de ingrijpende gebeurtenissen uit het begin van de zestiende eeuw. Hoe verschillend we ook mogen zijn, er is een soort gemeenschappelijke basis. We denken met afschuw terug aan de aflaathandel van Tetsel, waar meester op school duidelijke uitleg over gaf. Wat een afgoderij! "Als het geld in het kistje klinkt, het zieltje in de hemel springt." Zo dachten ze boete te kunnen doen voor eigen zonden en voor hen die hen voorgedaan waren in het vagevuur. Met de kennis van dit soort banaliteiten had het Roomse gedoe in je eigen kinderziel voor eens en altijd afgedaan. Bij het volwassen worden heb je je dan ook in toenemende mate verbaasd over het feit dat er in de politiek hele sympathieke en intelligente mensen waren, die de Roomse leer aanhingen. Ondertussen weet je dat er heel wat mensen zijn die de Roomse kerk nooit zullen verlaten, ook al merk je dat ze de extremiteiten van de leer overboord gezet hebben. Indertijd wist een begeleidende monnik ons als Tearfund-bestuur bij een bezoek aan zijn klooster heel goed te boeien. Hij wist dat hij met een protestantse groepering te maken had en deed z'n uiterste best om bij zijn uitleg al maar de nadruk te leggen op genade.

Het einde van een tijdperk?

Als we de krantenberichten van de laatste weken mogen geloven zal de Roomse Kerk overleven, maar het klassieke protestantisme verdwijnen. Volgens de zegsmensen is het te rationeel geworden om aan de moderne mens nog iets van waarde te kunnen bieden. We moeten hier vooral denken aan de grote logge kerkelijke instituten, die vanwege hun verstandelijke manier van omgaan met de waarheid de mensen van tegenwoordig niet meer aanspreken, zodat er jaarlijks duizenden mensen deze instituten de rug toekeren. Niet Christus staat centraal, maar het instituut met al haar tradities en vormelijkheid. In wanhopige pogingen om de afgang te voorkomen, werden hier en daar pogingen ondernomen om de kerk via menselijke middelen weer aantrekkelijk te maken. Maar het ging niet (meer) om de aantrekkingskracht van de Here Jezus zelf. Er blijft dan weinig van de bijbelse inhoud over en het gaat dan meer om de vorm. Dan is de binnenkant van het echte kerk zijn helemaal leeg.

We houden dan alleen een soort omhulsel over. Als dat omhulsel dan toch nog blijft bestaan, is de invloed ervan eigenlijk van geen waarde meer en kunnen we spreken van het einde van een tijdperk. Maar geldt dat alleen het klassieke protestantisme, voorzover het geplaatst wordt tegenover het moderne evangelicalisme? Wij evangelischen kunnen ons misschien gevleid voelen met de glorierijke toekomstvoorspellingen van het "evangelicalisme" (wat daar dan ook maar onder verstaan moet worden), maar wij mogen onze ogen niet sluiten voor al het emotionele kaf onder het koren.

Toenemen in genade en kennis

De grote verdienste van de Reformatie ligt in de nadruk op de mogelijkheid van een persoonlijke relatie met de Here God. Die wetenschap was in de officiële kerk van de Middeleeuwen grotendeels verloren gegaan. In de Reformatie werd het individuele weer zichtbaar. "Hoe vind ik een genadige God?" De Heilige Schrift werd weer de wegwijzer en niet de kerk als instituut. Men kon de psalmdichter weer nazeggen: "Al mijn bronnen zijn in U". Het gaat om een persoonlijke relatie met de Here. Het gaat om de kennis van de Here Jezus Christus. Daar waar de kennis van de Here Jezus centraal stond in de beginperiode van de Reformatie, hetzij bij de reformatorischen of bij de zogenaamde dopersen, daar werd de genade zichtbaar. Door allerlei tweederangs zaken die dat allesbeheersende en allerbelangrijkste gingen vervangen, ging het later vaak mis bij hen beiden.

Opwekking

Daar waar het later weer goed kwam door een geestelijke herleving onder de overvloedige genade en doorwerking van de Heilige Geest, werd gesproken van een opwekking. Daarbij ging het in eerste instantie om mensen, voor wie het Evangelie een heel persoonlijke werkelijkheid werd en een zichtbare invloed op de omgeving had. Men spreekt dan van een evangelische beweging. Het speelt zich niet alleen maar af binnen kerkmuren, maar net zoals in Handelingen, op de markten en de pleinen, in huizen en in scholen. De rondtrekkende evangelisten werden aangegord door kracht van omhoog en op bijzondere wijze door de Here gebruikt. Daar waar men in zo'n evangelische beweging later ging "freewheelen" op de genade uit het verleden, ging de beweging verzanden. Alleen daar waar de werkelijkheid van Christus in stand werd gehouden door de nadruk van het "in Hem blijven" kon van de ware Gemeente van Christus gesproken worden. Het verlangen was om een Filadelfia Gemeente te zijn en niet een Laodicea Gemeente te worden.

Blijven in Hem

"Indien iemand achter Mij wil komen". De Here Jezus wil vrijwillig gediend worden. Het is geen dwang, maar een lieflijke uitnodiging: "Indien iemand". Mocht dit toch verstaan worden, ook in de Gereformeerde Gemeenten, waar men verhitte discussies heeft over het aanbod van de genade. "Indien iemand mijn discipel wil zijn, die verloochene zichzelf!" Bij al ons gepraat en geklaag over allerlei tekortkomingen en zonden vergeten we vaak dat het in wezen vooral en in eerste en laatste instantie alleen maar gaat om één zonde. "Eén ding ontbreekt u". Het is niet een veelvoud van tekortkomingen waar de Here God op let. Het is niet een kwestie van "Er mankeert nog zoveel aan mij". U hoeft niet meer te bidden: "In de vergeving van al mijn zonden", maar u mag allereerst en vooral die ene doorslaggevende zonde bij de Here brengen. De zonde van de "zelfhandhaving". Zonder dat we tot een totale overgave komen, zullen we al maar en voortdurend met onszelf en onze tekortkomingen bezig zijn. Zonder de overgave van het "eigen ik" is er geen mogelijkheid om bewust in Christus te blijven. Het kan niet duidelijk en vaak genoeg gezegd en geschreven worden, dat we geen aanspraak op Gods beloften kunnen maken, zolang de Here niet voor honderd procent aanspraak op ons leven kan laten gelden. Dat is opwekking en dat is het enige wat de Gemeente van Christus in stand houdt of die dan evangelisch, dopers of protestants zal heten. Leven uit genade en genade alleen! Dat is de enige weg tot het beleven van de werkelijkheid van Christus.

Joop Schotanus

14. Door het geloof weggenomen

Bij de geloofsgetuigen waar in Hebrëen 11 naar verwezen wordt, zijn er twee die zonder te sterven de Heerlijkheid van God zijn binnen gegaan. In vers 5 wordt Henoch met name genoemd. Elia valt onder de profeten die in vers 33 ter sprake worden gebracht. Er zijn heel wat mensen die hun ongeloof uiten als het gaat om de Opname van de Gemeente. Het moet ons wel bevreedden dat men moeite heeft met de gedachte dat gelovigen tot heerlijkheid bevorderd kunnen worden zonder te moeten sterven. Toch komen we 'het weggenomen worden' dus in de Bijbel tegen. Het is niet een totaal nieuw begrip. Vanaf de zondagsschooltijd weten reeds vele mensen van de hemelvaart van Henoch en Elia.

Zonder de dood te zien

Zo wordt het heengaan van Henoch omschreven. Met de nadrukkelijke vermelding dat hij niet meer in het land der aardbewoners werd gevonden, want God had hem weggenomen. Er wordt zelfs een speciale reden genoemd, die ongetwijfeld op vele anderen van toepassing had kunnen zijn. Toch maakt de Here God voor Henoch een uitzondering. De grondvoorwaarde van Gods welgevalligheid in Henoch is het geloof, want zonder geloof is het onmogelijk om de Here welgevallig te zijn. Ons geloofsleven brengt ons gezonde verstand, dat gelooft in het bestaan van God, in de juiste verhouding tot de openbaringswaarheid van God. Maar ook waar ons verstand tekort schiet zal de openbaringswaarheid het moeten winnen door het geloof. Dat geloof schept een werkelijkheid, die alle verstand te boven gaat, maar daarmee niet strijdig is. Van Henoch wordt getuigd dat die geloofswerkelijkheid zo reëel was, dat de Here God hem met een rechtstreekse hemelvaart beloond heeft, zonder de dood te hoeven smaken. Vanuit die geloofswerkelijkheid werd hij opgenomen in heerlijkheid.

Van toen en nu

Het geloof in de tijd van Henoch was gebaseerd op rechtstreekse openbaringsfeiten van de Here God. Hij kon in praktische ervaringen bewijzen in God te geloven. De Here God leidde hem in persoonlijke omstandigheden, waardoor hij zijn geloof kon ontwikkelen. Dat geloof zal vele malen en op velerlei wijze beproefd zijn geworden. Gods voorzienigheid kon dat ware geloof omzetten in een levenswerkelijkheid, mede door de inwerking van Zijn Geest. Zo werkte het toen. Maar nu is er voor ons een doorslaggevend openbaringsfeit bij gekomen. De Here Jezus heeft God de Vader geopenbaard. Langs deze weg mogen wij nu weten wat Gods bedoelingen zijn. Dit openbaringsfeit is het concentratiepunt van ons geloof. Dit alleen brengt ons in de juiste relatie tot God. Alles wat in Christus geopenbaard is, kan nu ons deel worden door het geloof in Hem. Door onze eenwording met Hem. Nu, in ons aardse bestaan, is Hij met ons en bij de Opname van de Gemeente zijn wij bij Hem in een verheerlijkte vorm.

Nog een voorbeeld

Er is in het Oude Testament nog een voorbeeld van een opname in heerlijkheid. In 2 Koningen 2 wordt de laatste dag van Elia op aarde beschreven. Elia en Elisa maken nog samen een dagtocht en de hele dag staat in het teken van afscheid. Eerst samen naar Betel. Daar is het al bekend dat Elia van Elisa weggenomen zal worden. Stilzwijgend gaat hij verder met Elia en ze komen terecht in Jericho. Hier heeft hij Elia grote dingen zien doen. Het gevoel van gemis gaat hem reeds beklemmen. Dan komen ze terecht bij de Jordaan. De Jordaan, het beeld van scheiding en afscheid. Daar raakt het gesprek op gang over de overdracht van de bediening. En ook al wordt Elia weggenomen, het werk van God gaat door via Elisa. Ook Elia kende een geloofswerkelijkheid die zijn leven en werk beheerste. We weten het: Elia een mens van gelijke bewegingen als ons, bad een gebed dat het niet regenen zou en we kennen de verdere gevolgen. Voor hem werd ook het geloof in een eeuwige toekomst aanschouwen. Met een hemels vervoermiddel verdwijnt Elia en blijft Elisa achter met een opdracht.

Een heenwijzing

Ook elders in het Oude Testament wordt er geschreven over hemelse vervoermiddelen. In Ezechiël wordt gesproken over een vervoermiddel, dat de naam "werveling" draagt. Bij het vertrek van Elia denken we ook aan een wervelstorm. In eerste instantie is de hemelvaart van Elia een heenwijzing naar de hemelvaart van de Here Jezus. De hemelvaart van de Here Jezus is weer een heenwijzing naar de hemelvaart aller gelovigen. "Ik wil dat zij ook zijn waar ik ben." Gelijk de Vader Mij gezonden heeft in deze wereld, zo zend Ik u. In de gelovige mag de wereld een herbeleving zien van de tegenwoordigheid van Christus. Als beeld dragers van Christus mogen we leven uit het geloof en de Here Jezus zichtbaar maken in deze wereld. Door onze eenwording met Christus zijn we onlosmakelijk aan Hem verbonden. Hij kan niet zonder ons. Wij kunnen niet zonder Hem. Daarom is er een Opname van de Gemeente. Dan zullen we altijd bij de Here wezen.

Joop Schotanus

15. Positieve ontwikkelingen

Vanaf het ontstaan geldt dat Het Zoeklicht noch openlijk noch bedekt heen wijst naar de een of andere kerk of sekte. Dat betekent niet dat we aan sommige zaken die in een bepaalde kerk aan de orde komen geen aandacht zouden willen schenken. Sommige van deze zaken die vooral met de structuur te maken hebben, heb ik al jarenlang onder uw aandacht gebracht. Vooral daar waar ik dacht dat de structuur de volle doorwerking van Woord en Geest in de weg zou kunnen staan. Dit heeft er wel eens toe geleid dat er mensen waren die enige anti-kerkelijkheid bij broeder Schotanus meenden te constateren. Toch moet ik u eerlijk bekennen, dat mijn belangstelling voortkomt uit een meer dan gemiddelde innerlijke betrokkenheid bij allerlei geloofsgemeenschappen. Mijn hart huilt als de christelijk gereformeerden in Broeksterwoude niet meer samen door één deur kunnen. Ook als er een gereformeerd vrijgemaakte dominee uit het ambt gezet wordt, omdat hij zich verzet tegen een bepaald automatisme van zijn kerk. Tevens wanneer een deel van de Baptisten niet goed weet hoe ze verder moeten als het voorgangersschap opengesteld wordt voor de zusters. Of als Vrije Evangelischen steeds meer los raken van hun wortels. Mocht ik hierbij over de schreef gaan dan zal ik daar wel over aangesproken worden.

Onverwachte ondersteuning

Nu het Nederlands Dagblad zo openhartig schrijft over bepaalde ontwikkelingen en veranderingen, weet ik me ondersteund in bepaalde gedachtegangen, die ik ondertussen al vele jaren beschrijf in mijn opinie "stukjes". Wie had ooit kunnen vermoeden dat een "vrijgemaakte" broeder-voorganger in Franeker zo enthousiast zou kunnen schrijven over conferenties, die hij al jaren achtereen in Engeland bezoekt, waar een anglicaan en een baptist onvergetelijke bijbelstudies houden, zodat hij niet anders kan concluderen dan dat je het alleenrecht van de ware kerk niet alleen voor je eigen kerkgemeenschap kan en mag claimen. Dit brengt me terug bij het onderwerp van de twee voorgaande artikelen, die ik schreef in verband met de bediening van de vrouw. Professor Graafland schrijft behartigenswaardige zaken over de steriliteit van het kerkelijk ambt, waardoor het priesterschap van alle gelovigen (man en vrouw) niet tot z'n recht heeft kunnen komen.

Nieuwe gezichtspunten

De discussie in de Nederlands gereformeerde en de Christelijke Gereformeerde kerk over de "vrouw in het ambt" heeft geleid tot een paar lijvige rapporten met tegengestelde conclusies. Men vraagt zich af hoe een en dezelfde aanloop in de discussie, toch nog

kan leiden naar verschillende conclusies. De christelijk gereformeerde predikant Den Hertog legt de vinger bij het wezenlijke probleem. Hij geeft aan dat in beide rapporten een uitgangspunt wordt ingenomen wat wel moet leiden tot een onbevredigend antwoord. "We lezen de Bijbel door de bril van onze ambtsvisie". Dr. de Ruijter schreef al eerder dat dit onbevredigende antwoord ligt aan het simpele feit dat de ambten niet rechtstreeks aan de Schrift ontleend zijn. Hij geeft toe dat deze ambten zoals ze in de officiële kerken functioneren niet in het Nieuwe Testament voorkomen. Het afwijken van het reformatische standpunt wordt veelal gezien als Schriftkritiek en dat verlamt de discussie. Een ingezonden schrijven in het ND laat zien hoe men uit eenzelfde tekst verschillende conclusies kan trekken. Hij illustreert het met een gebeuren in een restaurant waar theologen een conferentie hebben. Er hangt een bordje met de tekst: "Onze beste soep is snert". De conclusie van de verschillende aanwezigen kan totaal tegengesteld zijn, terwijl het gaat om een en dezelfde tekst.

Als er opgediend wordt dan kiest de ene groep voor "snert" en de andere groep houdt zich er verre van. De keuze is totaal afhankelijk van hun vooringenomenheid en kan alles te maken hebben wat men ooit al van dit soort soep gedacht heeft. Je legt in de tekst je eigen voorkeur of afkeur.

Weerstand tegen het nieuwe

Als men door de jaren heen bepaalde zaken beweerd heeft als de enige waarheid t.a.v. de kerk en haar organisatievorm, dan is het niet gemakkelijk om te zien hoe veranderingen verdedigd worden. Velen kunnen daarin niet meekomen. Als men bepaalde interpretaties van de Schrift gelijk stelt met de Schrift zelf, dan worden veranderingen gezien als een afval van de Schrift. Als de laatste halve eeuw benadrukt is dat men lid is van de ene ware kerk, omdat men de kenmerken draagt die in artikel 31 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis aan de ware kerk worden toegeschreven, dan kan dat toch niet zomaar weer van je afgenomen worden. Hoe in de wereld is het mogelijk dat er nu toch een andere kijk op deze dingen ontstaat? Waar blijven we als we dit loslaten? Hebben we daar nu jaren voor gestreden om dit tot stand te brengen en dit in stand te houden? Het is heel begrijpelijk dat er weerstand komt tegen deze nieuwe ontwikkelingen. Toch is het belangrijk dat men gaat inzien dat er in de loop van de geschiedenis bepaalde aspecten over het hoofd gezien zijn, waardoor de bijbelse waarheid geweld is aangedaan. In de Bijbel kom je het instituut kerk niet tegen. Het beeld van de nieuwtestamentische gemeente is een netwerk van onderlinge relaties. De gemeente van Christus ontleent haar identiteit aan een directe relatie met haar Hoofd, die rondtrekkende mensen geeft aan Zijn gemeente en geestesgaven verstrekt aan de plaatselijke gemeenten. Het grondprincipe van de gemeente is: "Waar twee of drie in Zijn naam vergaderd zijn". Waar mannen en vrouwen gedreven door de Geest taken op zich nemen om het geheel van een geestelijk gebouw te ondersteunen, zonder dat de bijbelse gezagsrelatie geweld aangedaan wordt. Christus zelf is altijd de aanvullende en afsluitende hoeksteen. Alles gaat om Hem, vanuit de verlossing die Hij tot stand heeft gebracht. Het is een laagdrempelig gebeuren dat al maar in beweging is.

Nieuwe mogelijkheden

Het helpt om in het licht van de Bijbel met geestelijke betrokkenheid naar elkaar te kijken. Om met geduld elkaar te wijzen op het wezenlijke van onze persoonlijke relatie met de Here. Te laten zien dat de waarde van ons samenkomen bepaald wordt door de diepte van onze omgang met de Here. Elkaar brengen en houden bij de volkomen overgave aan Christus. Dat de structuur van ons kerkelijk leven zodanig mag zijn dat er genoeg ruimte is voor de Heilige Geest om ons tot kanalen van zegen te maken. Onlangs hoorde ik van een Anglicaanse kerk, die op zondag meerdere diensten hield. Eén daarvan helemaal volgens het boek en de voorgeschreven liturgie en de rest van de dag evangelisatie en aanbidding, voorbede en getuigenis. Zo worden er alle mogelijke geulen gegraven om het water des levens er door te kunnen laten stromen. Onder leiding van de Heilige Geest die voorzieningen treffen die ons verlossen van een hinderlijke traditie en er op attent zijn dat ook daarin geen starheid optreedt. Zo kunnen veel problemen, die er niet zouden hoeven te zijn, voorkomen worden. Het zal moeten beginnen bij het bewustzijn van een diepe innerlijke verwantschap van alle gelovigen uit allerlei kerken en geloofsgemeenschappen.

Eén in de Naam van Jezus, één zin en één gemoed

Eén in 't geloof der Schriften, één in 't verzoenend bloed.

Joop Schotanus

16. Verscheidenheid in bedieningen

De vorige keer stonden we al stil bij dit onderwerp, maar deze keer willen we graag laten zien dat je het onderwerp ook kunt benaderen zonder over "ambt" te spreken, zoals dat begrip zich in de geschiedenis heeft ontwikkeld. We herinneren u nog even aan professor Graafland die schrijft: "Zo vanzelfsprekend als wij het hebben over ambten in de kerk, zo niet-vanzelfsprekend is dit in de Bijbel". Als we het hiermee eens zouden kunnen zijn dan is het strikt genomen net zo onaanvaardbaar om te spreken van de "man in het ambt" als van de "vrouw in het ambt." Dat neemt niet weg dat er Bijbels gezien een wezenlijke gelijkheid is tussen man en vrouw, terwijl er onderling verschil is in de meer of mindere geschiktheid voor bepaalde taken.

Gelijkheid vanuit de schepping

God schiep man en vrouw naar Zijn beeld voor een gemeenschappelijk doel. "Weest vruchtbaar en wordt talrijk, vervult de aarde en onderwerpt haar". Ze staan voor deze gezamenlijke taak en zijn gericht op dit grote doel. Samen moesten ze vanuit hun innerlijk het beeld van God openbaren. We hebben het hier over de God van de volmaakte liefde. Deze volmaakte liefde was de basis van de menselijke natuur, zoals God hem en haar heeft geschapen. Ze stonden samen onder deze wet van de volmaakte liefde, om God lief te hebben, met geheel hun hart, met geheel hun kracht en elkaar als zichzelf. Ze hadden elkaar nodig om aan deze volmaakte liefde uitdrukking te geven. De verwantschap tussen man en vrouw is zeer groot, zodat er gezegd kan worden: "Been van mijn gebeente en vlees van zijn vlees". De vrouw was genoeg "man" om zijn hulp te kunnen zijn en genoeg "vrouw" om zijn aanvulling te kunnen zijn. Zo intiem en zo algeheel met elkaar verweven, zodat het goddelijke doel alleen in samenhang met elkaar zou kunnen worden bereikt. Als onontbeerlijke metgezellen in deze wereld geplaatst. Zij verlenen elkaar de

nodige samenwerking om de goddelijke taak te vervullen. Zij is van hem de metgezel in alles. De moeder in het gezin en zo wordt samen het leven en het werk gedeeld.

Eenheid in verscheidenheid

Als we zo sterk de eenheid en gelijkheid benadrukt hebben, dan kunnen we er ook niet onderuit om verschil te ontdekken. Ook al zijn ze in wezen gelijk en staan ze voor een gemeenschappelijke taak, toch zijn ze voor onderscheidenlijke delen van die taak veelal verschillend aangelegd. Om de totale taak te vervullen is men aangewezen op samenwerking van de twee. Ieder afzonderlijk heeft bepaalde gaven op het gebied van de "werken der liefde". We noemen dat even zo omdat al ons doen en laten geworteld mag zijn in de volmaakte liefde van God. Om het weer zo dicht mogelijk terug te brengen bij het oorspronkelijk plan van God. Onze worsteling met de verhouding van man/vrouw heeft alles te maken met wat er mis ging bij de zondeval.

Wat er mis ging!

Satan bood Eva onafhankelijkheid aan. Ze viel voor dat "prachtige" aanbod. Ze wilde onafhankelijk zijn van Gods gezag. Vrijheid werd haar voorgehouden en bij het aanvaarden daarvan raakte ze het leven onder de volmaakte liefde van God kwijt. Zo werd Adam ook meegesleurd naar de ondergang. Ze wilden over zichzelf beschikken. Jezelf liefhebben kwam nu voorop te staan. De maatstaf voor alles was nu voortaan eigenbelang. Dit werd nu hun levensrichting en de drijfveer van alle activiteit. De volmaakte liefde verdween en het eigen ik kwam op de troon. Het recht op zelfbeschikking komt nu hoog in het menselijk vaandel te staan. De waarden en normen ondergingen een radicale verandering. De "boom des levens" was niet meer het fundament van hun leven, maar men ging leven op basis van het leven uit de "boom der kennis van goed en kwaad". Vanaf dat moment ging de dood aan het werk. De hele levenssfeer werd nu aangetast door de dood. Er ontstond van nu af aan twist, strijd en onenigheid. Het goede blijft in een bepaalde mate aanwezig, maar er is altijd de tegenpool van het kwade. Er is niet alleen vreugde, maar ook droefheid. Niet alleen nog het goede, maar ook het kwade. Het goede is er nog om het oorspronkelijke doel van God te blijven aantonen. De vermenging van goed en kwaad stelt ons telkens weer voor een raadsel. Er is zelfs in de mens nog een verborgen hunkering naar die volmaakte liefde, maar het is onbereikbaar omdat de eigenliefde ons zo dwarsboomt. Is er nog een weg terug?

De weg terug!

Wat we in Adam en Eva kwijt geraakt zijn zouden we zo graag terug hebben. Hun grote zonde was de onafhankelijke opstelling. De tegenpool daarvan is absolute afhankelijkheid. Ze wilden ten hemel opklimmen en aan God gelijk zijn. Zij konden alleen maar beeldrager Gods zijn in volkomen afhankelijkheid. Nu moest er iets gebeuren om de situatie in perfecte balans terug te brengen. De Here Jezus, die aan God gelijk is, moest zichzelf plaatsen in een positie van totale afhankelijkheid. Hij die het aan God gelijk zijn niet als een onrechtmatige toeëigening (roof) kende, heeft in zes stappen naar beneden de allerlaagste positie ingenomen. Hij heeft zich ontledigd, heeft de gestalten van een dienstknecht aangenomen, Hij is aan de mensen gelijk geworden, heeft zich vernederd, is gehoorzaam geworden tot de dood, tot de dood des kruises. Lager kon het niet. Hij heeft Zijn zelfbeschikkingsrecht opgegeven om terug te kunnen winnen, wat we in Adam en Eva verloren hebben (Fil 2:5-8).

Gelijkheid vanuit de herschepping

Als we als man en vrouw zo onder de indruk raken van de essentie van de zonde en weten dat het alles te maken heeft met de instelling om over onszelf te willen beschikken, dan staan we ondanks de verschillen daarmee absoluut gelijkelijk schuldig voor God. Als Christus in Zijn totale ondergang daarvoor de oplossing heeft geschonken, dan kan deze oplossing gelijkelijk op man en vrouw toegepast worden. In onze verhouding tot God door het geloof in het verzoeningswerk van Christus is er noch man, noch vrouw. Hier hebben we het niet over een gezagsrelatie in het huwelijk. In deze nieuwe positie in Christus staan ze als evenpolen gelijk voor God in hun verantwoordelijkheid voor de getuigende taak. Dit getuigenis van de vrouw wordt vaak gehinderd door het niet juist verstaan van bepaalde Bijbelgedeelten. Dit leidt tot geestelijk verlies in de Gemeente van Christus. We mogen best onderscheid maken in bepaalde onderdelen van de grote taak, die ons opgedragen is. Maar de man en de vrouw die in de weg van Christus hun zelfbeschikkingsrecht hebben opgegeven staan daarin op hetzelfde vlak. Dat is de enige manier om echt bruikbaar te zijn. De boodschap van de dood aan onszelf geldt beiden en is de enige manier om het Leven van Jezus te openbaren. Een heerlijke bediening.

Joop Schotanus

17. Bediening of Ambt?

Als we ons kerkelijk gebeuren tegen de lamp van het Nieuwe testament houden, dan ontdekken we vaak heel wat vreemde zaken die eigenlijk niet zo goed thuis te brengen zijn. Maar uitgaande van onze kerkelijke praktijk zie je dan Paulus al binnen geleid worden in een gebouw waar mensen in eerbied en stilte op hem zitten te wachten. Paulus is dan nummer twee in een lange rij van oudsten en hij wordt voorafgegaan door een ouderling van dienst, die hem bij het betreden van het spreekgestoelte een hand geeft en hem eventueel nog een paar dingen toefluistert. Als we proberen om een huidige liturgie in te passen in het beeld van het Nieuwtestamentische gebeuren krijgen we het nog moeilijker. Om nog maar niet te spreken van de verdere aankleding van de dienst en van de dominee. Op zichzelf kan er ongetwijfeld geestelijk heel wat goeds uitgaan van onze huidige manier van kerk-zijn. Tegelijkertijd ontdekken we dat er door de vormgeving van de diensten problemen zijn gekomen, die heel wat probleemoplossende commissies hebben doen ontstaan. Men moet vanuit een diep ingewortelde traditie in diezelfde traditie ingrepen doen, die als pijnlijk en tegenstrijdig ervaren worden. Zo is er in de Nederlands Gereformeerde Kerk een commissie ingesteld om aan de hand van de

Bijbel "de vrouw in het ambt" te bestuderen om daarover advies uit te brengen.

Een bijna onmogelijk advies

De "vrouw in het ambt" heeft velen door de eeuwen heen bezig gehouden en het schijnt tot in lengte van dagen een heel actueel onderwerp te blijven. Er is zoveel over geschreven dat er vanuit de geschiedenis en de theologie haast geen argument onbesproken is gebleven. Hoe komt het dat men (zelfs onder bijbelgetrouwe christenen) toch niet tot een bevredigende eindconclusie is gekomen? Iedereen schijnt een beetje of soms zelfs bijna helemaal gelijk te hebben. Men wil in de worsteling met deze materie elkaar niet afvallen (en niet aanvallen). Daarom is het zo moeilijk om een duidelijk advies uit te brengen. Het rapport van de studiegroep van de Nederlands Gereformeerde Kerken is tot de unanieme conclusie gekomen dat het "ambt van ouderling" ook voor zusters kan worden opgesteld. Tegelijkertijd wil de commissie niet stellen dat de keuze voor de vrouw in het ambt "bijbels" en de keuze tegen "onbijbels" is. Men wil dit aan de gewetensvolle overweging van de gelovigen overlaten. Het probleem ligt hem niet aan de toegestane taken van de vrouw in de gemeente, maar aan de inhoud van het ambt, zoals zich dat in de kerkelijke traditie heeft ontwikkeld.

Een kerkelijk ambt

Professor Graafland laat in zijn boek "Gedachten over het ambt" de hele ontwikkeling van het kerkelijk ambt de revue passeren. Aan het eind schrijft hij: "Zo vanzelfsprekend als wij het hebben over ambten in de kerk, zo niet-vanzelfsprekend is dit in de Bijbel. Met het gebruik van het woord ambt missen we de sleutel om de Bijbel goed te verstaan". Hij legt er de nadruk op om bij de Schrift zelf te beginnen. Daar vinden we dat het gaat om de verkondiging van het Evangelie. We kunnen daarbij aansluiten door te zeggen dat, als we het getuigenis van het Evangelie alleen zouden beperken tot mannen, wij de helft van het lichaam van Christus uitschakelen. Nog erger is als we het uitdragen van het Evangelie beperken tot een dominee op de kansel. De grootste belemmering is vaak de "one man's show" geweest. De dominee de enige die het weet en de enige die het eigenlijke werk moet doen. Toegegeven dat hij daarbij bijgestaan mag worden door zogenaamde ambtsdragers, ouderlingen of diakenen. De huidige structuur vereist dit soort ambten in de kerk, maar het is in ieder geval überhaupt de vraag of de ontwikkeling daarvan nog wel volop een bijbelse basis heeft. Nog helemaal afgezien van de voorwaarden die men daartoe stelt. Het ambt van predikant is in de officiële kerken helemaal ingebed in een gymnasium en universitaire opleiding. Een paar flinke intellectuele prestaties substantiëren in de loop van de scholing de roeping. Niet dat de Here hiervan niet ruimschoots gebruik heeft gemaakt, maar anderzijds heeft het zoals gezegd, vaak geleid tot een enorme inperking van het getuigenis. Niet alleen van vrouwen, maar ook van mannen. Nergens vinden we in het Nieuwe Testament een aanwijzing, dat het aanstellen van mensen voor een speciale taak het gewone gemeentelid zou ontslaan van de algemene opdracht tot het uitdragen van het Evangelie.

Het priesterschap van alle gelovigen

In de tijd dat wij op het zendingsveld waren, was tweederde van de zendingswerkers vrouw. Er werd dan gekscherend (niet oneerbiedig bedoeld) gezegd: "Here, hier ben ik, zend mijn zuster". Stel je voor dat we de vrouwen in hun bediening het zwijgen zouden opleggen. In Handelingen 8 zien we dat er een vervolging uitbreekt in Jeruzalem en dat de vervolgd (mannen en vrouwen) overal verspreid werden en het Evangelie verkondigden waar ze maar terecht kwamen. Soms worden er mensen aangesteld voor een speciale taak in de gemeente, maar het grondprincipe van het gemeente-zijn is: "Waar twee of drie in Mijn Naam vergaderd zijn, daar ben ik in het midden". Als er mensen aangesteld worden zoals in Handelingen 6, dan is dat om een oplossing te hebben voor een heel specifiek probleem. Als dat probleem is opgelost, kunnen deze aangestelden weer gewoon opgaan in het priesterschap van alle gelovigen of zelfs op een bijzondere andere manier hun plaats in de gemeente innemen. Filippus en Stefanus, die even een speciale bediening hebben gehad om het probleem i.v.m. de Grieken en Hebreeuws sprekende gelovigen op te lossen, komen we spoedig daarna tegen als evangelisten. Om aan Handelingen 6 het diakenambt te ontfangen, heeft ons op het verkeerde been gezet. Vele taken in de gemeente kunnen beschouwd worden als uitdrukking van een gewone bediening van het priesterschap van alle gelovigen.

Conclusie

We kunnen tot Sint Juttemis blijven discussiëren over onderwerpen als hierboven aangegeven, maar de oplossing komt niet zolang we de traditionele ambtsbeschouwing zelf niet onder de loop nemen. We zien bepaalde gunstige ontwikkelingen op gang komen, die rechtstreeks op de Schrift terug willen vallen. De nadruk komt steeds meer te liggen op team-werk, zoals ook het apostelen werk een kwestie was van team-werk (ook vrouwen maakten deel uit van de apostolische teams), zo mag ook in plaatselijke gemeenten de nadruk daarop liggen. Het gemeentelijke werk is een geestelijk gebeuren. Niet een steriel statisch iets, dat zich afspeelt tussen het votum aan het begin en de zegenbede aan het eind. Het is een gebeuren dat door de Geest gedreven, voortdurend in beweging is. Het gaat niet om een ambtelijk gebeuren, maar om bedieningen op grond van de gaven die de Heilige Geest toedeelt aan al Gods kinderen. Hier valt bijbels gezien nog heel wat over te zeggen en te schrijven. Dus tot de volgende keer.

Joop Schotanus

18. De houding van de christen in de wereld

Er liggen roerige jaren achter ons als het gaat om de politiek. In verband met de verkiezingen schreef ik hier al eerder over. Uit reacties blijkt dat onder evangelische christenen geen eensluidende mening over de noodzaak van betrokkenheid bij de politiek is. De belangstelling voor de politiek is in de afgelopen tijd weer aangewakkerd door het LPF-effect. We zien echter ook op dit moment al weer een daling in belangstelling, hoewel het moeilijk te meten is.

De aanleiding tot dit schrijven

Begin mei schonken de media ook enige aandacht aan de houding van de kerken in Nederland tijdens de oorlog. Een huidige voorganger bij de Vrije Evangelische kerken mocht terug blikken op de houding van zijn kerk in de oorlog. Hij laakte de gelatenheid waarmee velen uit zijn kerk de oorlog over zich heen lieten komen. Door alles heen ontdekte je dat hij dit toeschreef aan de Maranatha gedachte. Daarbij werd de gemeente in Leeuwarden als illustratie genomen. Wij weten dat de bij Het Zoeklicht zeer vooraanstaande ds. Veldkamp daar in die periode voorganger was van de Vrije Evangelische Gemeente. We weten ook dat de Maranatha-conferenties in zalen Schaaf in Leeuwarden in de dertiger-en-veertiger jaren van de 20e eeuw een ongekend aantal bezoekers trok. Het is ook niet onbekend dat onder deze Maranatha christenen een grote liefde was voor het volk van Israël en dat

deze liefde ook in Het Zoeklicht niet onder stoelen en banken werd gestoken. Om de V.E. kerk van die tijd een laakbare houding te verwijten, heeft meer te maken met moderne invloeden en een ontwikkeling, die veel minder ruimte laat voor de Maranatha boodschap.

Ons orgaan

Enige tijd geleden volgde ik een discussie in het lijfblad van de Vrije Evangelischen met bovenstaande naam over hun houding tegenover de Zoeklicht-boodschap. Er bleek onder de meeste voorgangers maar weinig overgebleven van het elan uit de vroegere decennia. Men was ondertussen veel meer betrokken bij de huidige maatschappij dan voorheen en dat werd als een zeer duidelijk pluspunt naar voren gebracht. Een te sterke wederkomstverwachting zou je als christen minder bruikbaar doen zijn voor de huidige samenleving. De reacties hierop waren van meestal oudere mensen die de glorie van de Vrije Evangelischen hadden meegemaakt en terug verlangden naar wat minder liturgie en wat meer geestelijk enthousiasme in hun kerk. Waarom moest in veel gemeenten de bundel van Johannes de Heer het veld ruimen voor het Liedboek van de Kerken bijvoorbeeld? Hoe kwam het, dat waar nog een geliefde Maranatha-prediker voorganger was, de kerk vaak nog wel vol was en vele andere kerken die dat voorheen ook gekend hadden dat nu niet meer kenden?

Ons vreemdelingschap

De notie van ons vreemdelingschap wordt in de Bijbel sterk benadrukt. In al ons doen en laten dragen we het kenmerk van een vreemdeling. Ten teken dat we op weg zijn naar een beter land. Dat betekent niet dat er geen positieve invloed van ons kan (moet) uitgaan op de samenleving. Als alle aspecten van de liefde tot God en de naaste ruim baan krijgen, dan zal dat een doorwerking hebben naar de buitenwereld, vanuit ons persoonlijk en gemeentelijk leven. De kerk had nooit zo'n grote invloed op de wereld als in haar begindagen, toen ze officieel niets met de wereld te maken had. Wat zouden de gevolgen in de Tweede Wereldoorlog anders geweest hebben kunnen zijn als allen, die zich christen noemden in Duitsland, eens Maranatha christenen waren geweest, met zicht op de wederkomst van Christus en met een hart vol liefde voor het Joodse Volk. Zou Hitler dan nog enige kans gehad hebben om zes miljoen Joden uit te moorden?

Onze toekomst

In de artikelen van Het Zoeklicht wordt u voortdurend bepaald bij de toekomst van onze wereld en van de Gemeente. Het beschreven scenario van de toekomst van Nederland komt misschien als zeer bedreigend over. Als we in ons vorige nummer geschreven hebben over de morele afgang en de donkere perspectieven voor ons land, dan weten we tegelijkertijd dat de Here God Zijn plannen wil volvoeren en ons kan gebruiken om tot aan de opname van de Gemeente tot zegen te zijn. De Gemeente kan de kurk zijn om de fles nog zolang drijvende te houden. Ondertussen zien we dat er invloeden openbaar worden die de weg plaveien voor de Wetteloze.

Onze taak

Het blijft een heerlijke uitdaging voor ons persoonlijk en als Gemeente van Christus om een lichtend licht te zijn in deze duisternis. Naar mate het donkerder wordt, zal ons licht helderder mogen schijnen. We mogen ons licht niet laten dimmen door vrees voor de toekomst, maar juist daardoor open staan voor onze duidelijke bijbelse opdracht. Ondanks alle duistere omstandigheden wordt er niets in mindering gebracht op onze verantwoordelijkheid om het Evangelie uit te dragen. Waar de Here ons plaatst, mogen we trouw zijn aan de roeping: Om alles schade te achten vanwege de uitnemendheid van de kennis van Christus. De invloed die daarvan uitgaat, is veel doorslaggevend dan onze officiële positie in politiek of maatschappij.

Joop Schotanus

19. De ontluistering ontmaskerd

De morele ondergang van de samenleving

Immoraliteit is er van alle eeuwen. In eerste instantie is het een bewijs dat de wereld in de macht van de boze ligt. Tegelijkertijd zijn er in de Bijbel verwijzingen naar een intensivering van het kwaad in de eindtijd. Het heeft alles te maken met de laatste stuiptrekkingen van de grote tegenstander van God. De God die mensen er aan overgeeft naar de mate dat zij zelf zich eraan overgeven hebben. Dat weten we al uit de dagen van de farao uit Egypte. Het zal de satan gelukken om langs allerlei ogenschijnlijk zeer aannemelijke redeneringen mensen op het spoor van de afgang en de ondergang te brengen. De oproep van Paulus aan de Efeziërs, als hij het heeft over de werken van de boze, is dan ook: "Doet niet met hen mede, maar ontmaskert ze weleer". Op welke gebieden komen we dit kwaad in onze tijd vooral tegen. Bij de voleindiging zal de maat vol zijn. Wie vuil is, dat hij nog vuiler worde!

De beelden op tv

Er is nog nooit een tijd geweest waarin de mensen zo overvloedig geconfronteerd werden met onzindelijke beelden als in onze tijd. De mensheid wordt meegesleept in een ogenschijnlijk aantrekkelijke levenswijze, maar het einde daarvan is verderf. We houden ons hart vast voor onze kinderen en kleinkinderen. Vaak gaan ouders het (ongewild) afleggen tegenover hun kinderen vanwege het aanbod op de T.V. aan seks en geweld.

De kinderen worden er door misvormd in hun kinderlijk bestaan. Het kinderlijk genieten van het alledaagse gewone leven is er voor velen vaak niet meer bij.

De zinnen moeten al maar geprikkeld worden door een vorm van hoogspanning. Ouders, opvoeders en leraren moeten vaak allerlei toeren verzinnen om het leven en het leren van de kinderen aantrekkelijk te houden. Een bepaalde categorie televisie makers wil scoren met het smerigste van het smerigste. De vóóraankondiging daarvan wordt uitgezonden op een tijd dat kinderen nog niet naar bed zijn. In ieder geval zullen de gelovigen en hopelijk ook vele anderen hun onvrede hierover laten blijken door de handtekeningenactie.

De inconsequente wetgeving

Hoe men het in de wereld voor elkaar krijgt om iets wat bij de voordeur verboden is bij de achterdeur wettelijk kan toestaan, blijft een groot raadsel. Dit tart elke vorm van weldenkendheid. Op verschillende gebieden komen we dat tegen.

We zien het in ons drugsbeleid. Hoe kan men nu enerzijds de verkoop van softdrugs in coffeeshops aan particulieren toestaan en de inkoop door de middenstanders verbieden? Hierdoor moet de levering van de benodigdheden aan de betrokkenen illegaal door de "wettelozen" geschieden. De productie van het vergif gebeurt op geheime teeltplaat-sen door mensen die vaak vanwege hun behoeftige omstandigheden op deze manier een extra zakcent-je willen verdienen. Bij de overbelaste rechtspraak wordt de helft van de tijd in beslag genomen door gevallen die op een directe of indirecte manier te maken hebben met drugs. Ook op het gebied van de prostitutie komen we deze afgang van de wetgeving tegen. Het legaal maken van deze "leefwijze" kraakt wettelijk aan alle kanten. Men heeft de deur opengezet voor iets waar men de volle consequenties niet meer in de hand heeft, omdat het in wezen onmogelijk is hier de volle reikwijdte van een "werkgever en werknemer" relatie van toepassing te doen zijn. Wat staat dit steeds verder af van het bijbels ideaal van de huwelijksrelatie tussen de ene man en de ene vrouw zoals de Here God het van oorsprong bedoeld heeft.

Verder zijn ons de wetgeving op het gebied van abortus en euthanasie volop bekend. En er valt nog wel veel meer te beschrijven over de afgang van ons rechterlijk gebeuren als teken des tijds.

Het menselijk gedrag

Men draagt het vrijheidsideaal hoog in het vaandel. Er wordt heel vaak niet beseft hoe men door de beleving van eigen vrijheid juist de ander beknot in zijn vrijheid. Als iemand de vrijheid neemt om de fiets van een ander weg te nemen, zal hij daarmee die ander tekort doen in zijn bewegingsvrijheid. De gewetenloze manier waarop men op allerlei gebied met elkaar en met andermans goederen omgaat, geeft steeds meer de afgang van waarden en normen aan. Men houdt er vaak een dubbele moraal op na. Er heerst een blindheid als het gaat om het zicht op eigen gedrag en dat wat men veroordeelt in de ander. Niet alleen op het persoonlijk vlak. Er is zoveel dubbelhartigheid (huichelachtigheid) op het intermenselijk als wel op internationaal gebied. Hoe is het mogelijk dat vredesdemonstraties uitlopen op een ware oorlog tegen mensen en gebouwen? Hoe kan het dat er onderling steekpenningen worden aangenomen bij mensen die protesteren tegen de grotere vormen van financiële fraude?

Op weg naar de eindtijd

De wetteloosheid zal toenemen en de liefde van velen zal verkoelen. Er zal meer liefde voor genot zijn dan voor God. Vrijheid wordt vrijblijvendheid. Vooral ook in het huwelijk. De echtscheidingen en nog meer de losse relaties, nemen zienderogen toe. Men wil in alles over zichzelf beschikken. De grote zonde van Adam en Eva was het over zichzelf te zeggen willen hebben. Dit bereikt z'n climax in de eindtijd. Tegen al dat vergif bestaat maar één tegengif en dat is het bijbels christendom van absolute toewijding en overgave aan de Here. Hierbij zijn we zodanig vereenzelvigd met de dood en opstanding van de Here Jezus, dat Zijn verlangens onze verlangens worden, zodat we volop ontdekken wat het betekent onszelf te verloochenen en te leven in afhankelijkheid van de Here en daarmee de volle doorwerking van zijn Geest ervaren.

Joop Schotanus

20. Een ideale vakantie

In de winterperiode ligt voor velen de voorpret van de vakantie. Via foldertjes, brochures en internet gaat men op zoek naar een ideaal plekje waar men met gezin of met vrienden in vrijheid kan genieten. Liefst zo dicht mogelijk bij de ongerepte natuur. Helemaal in de sfeer van bossen en heide, of strand en zee. Hoe zal men de kostbare vrije dagen en weken dit komende jaar invullen? Even volledig het juk van allerlei verplichtingen afleggen en met volle teugen genieten van een ongekende vrijheid. Bevrijd van de dagelijkse verantwoordelijkheden zal men er dan straks op uittrekken. Gesterkt en gebruind hoopt men terug te komen om met frisse moed weer aan het werk te gaan en weer binnen te treden in de dagelijkse gang van zaken.

Hoe ideaal is ideaal

Nog even afgezien van wat er onderweg allemaal aan trieste dingen kunnen gebeuren, kan er bij aankomst op de afgesproken plek ook nog heel wat mis gaan. We zijn vervuld van medelijden als we horen van teleurstellingen van vakantiegangers die ontdekken dat het hun toegezegde appartement bewoond wordt door anderen of dat het helemaal niet bestaat. De teleurstelling verwerken van al die onverwachte dingen eist heel wat energie. De gemoedrust is verdwenen en men blijft achter met een gevoel van onbehagen, wat nog tijden lang kan doorwerken. Er blijft weinig over van het verwachte ideaal. Hoe ouder je wordt hoe meer je tot de ontdekking komt dat je je voorstelling van het ware geluk moet bijstellen. In het woord 'ideaal' zit het woordje 'idee'. Mensen leven vaak op de kracht van hun ideeën hoe het zal moeten worden. Maar er zijn zoveel onverwachte bochten in de levensweg, die een vaak andere uitkomst geven dan de verwachte. Er is een Frans gedichtje dat een jongetje beschrijft die probeert een vlinder te vangen. Telkens opnieuw grijpt hij mis en na al dat pogen om "zijn geluk" te vangen, blijft hem alleen nog een beetje poederstof aan z'n vingers. Een illustratie van het weinige dat ons overblijft van al ons jachten en jagen naar geluk.

Het scheppen van ideeën

Er zijn geweldige ontdekkingen gedaan door mensen die vol zaten met ideeën en daar heel creatief mee omgingen. Dat gebeurt nog altijd. Als ik alleen maar denk aan de p.c. waar ik nu achter zit te schrijven. In het begin alleen maar een veredelde schrijfmachine. Nu al een middel om mijn artikelen naar de drukker en uitgever te sturen, met een afschrift naar de hoofdredacteur. Een middel om mij binnen de kortste keren duidelijk te maken dat het deze keer moet gaan om een artikel in het zomernummer van Het Zoeklicht en dat het volgende nummer pas op 12 juli zal verschijnen. Al mijn oorspronkelijk gecompliceerde handelingen beginnen ondertussen gelukkig een soort tijdbesparende routine te worden. Maar achter al dat gecompliceerde zitten gedachten en ideeën die de werking van het geheel mogelijk hebben gemaakt. Het is duizelingwekkend als men hierover gaat nadenken. Zo kunnen we ook in deze zomertijd weer opnieuw bepaald worden bij de indrukwekkende schepping, zoals die oorspronkelijk uit handen van de Schepper gekomen is en waar we zelf een deel van mogen zijn.

Denken over de Schepper

In Genesis 1 lezen we drie dingen over God. En God zei! God schiep! God zag! Als er staat dat God iets zegt, dan moet Hij dat eerst gedacht hebben; als God schiep, dan moet Hij dat hebben willen doen en als Hij ziet dat het goed is moet Hij aanvoelen (innerlijk weten) in welke mate het goed of zeer goed is. Als er dan staat dat de mens naar Zijn beeld geschapen is, dan weten we dat deze goddelijke eigenschappen van denken, willen en voelen bij ons ingeschapen zijn. We spreken dan ook van verstand, wil en gevoel als menselijke eigenschappen, maar we kunnen deze relateren aan de Here God, onze Schepper. Hoe gecompliceerd

een computer dan ook mag zijn, het materiaal en de structuren liggen gedeeltelijk verborgen en gedeeltelijk voorhanden in de schepping. De mens mag het ontdekken en het op de juiste manier met elkaar in verband brengen. Wij mogen genieten, ook in de vakantie tijd, van wat de Here God ons rijkelijk ten gebruike geeft.

Het ware geluk

In zekere zin scheppen we de mate van ons eigen geluk. Het hangt vooral af van de levensrichting waarin we het zoeken. Als ons levensgeluk in eerste instantie afhankelijk is van de omstandigheden, dan zullen we ook alles willen doen om die omstandigheden naar onze hand te zetten. Dan moet je ook je uiterste best doen het leven en vooral ook je vakantie zo aangenaam mogelijk te maken. Op zichzelf is daar ook niets op tegen. Het probleem is vaak dat dit ons leven zodanig gaat beheersen dat er geen ruimte overblijft voor de concentratie op wat het belangrijkste in ons leven zou moeten zijn. We kunnen beginnen aan de verkeerde kant met het najagen van ons geluk. Zodra we ons eigen geluk maken tot het belangrijkste en denken er zelf nog de grootste invloed op te kunnen uitoefenen, zal het ons ontglippen. Dat geldt ook voor het vakantie geluk.

Oriëntatie en concentratie

Wat zijn de oriëntatie punten in ons leven? Hoe zetten we onze koers uit? Niet alleen voor onze vakantie! Waar willen we uitkomen? Onze levensrichting is bepalend voor ons geluk. De Here Jezus spreekt van Zijn blijdschap als iets dat Hij graag wil overdragen aan Zijn volgelingen: Ik wil dat Mijn blijdschap in U zij en uw blijdschap compleet worde! Zelfs met de meest aangename omstandigheden is ons leven en is onze blijdschap incompleet. Christus kan onze blijdschap completeren, ook als het ons helemaal tegen zit. In onze oriëntatie op alles rondom ons zal het belangrijkste de overhand moeten krijgen. De vakantie en de voorbereiding daartoe kunnen heel belangrijk zijn, maar alles valt pas goed op z'n plaats als de Here Jezus in dit alles het belangrijkste blijft. Er kunnen heel wat zaken in het leven ons in beslag nemen, maar dit komt in ons leven als christen pas goed tot z'n recht als we zelf onder beslag van Christus leven. Laat Christus nummer één zijn en blijven en dan kunnen heel wat zaken een tweede, derde, vierde of vijfde plaats innemen. Onze oriëntatie mag dan heel breed zijn, onze concentratie is:

Christus al in alles. Daar wil ik heen.

Hij alleen. Enig alles Jezus, Jezus, Hij alleen.

Joop Schotanus

21. De veertig dagen

Wij kunnen ons afvragen waarom de Here Jezus niet direct na Zijn opstanding ten hemel is gevaren. Maar de hoofdstukken éénentwintig en tweeëntwintig uit het Evangelie van Johannes geven alleen al voldoende verklaring van de reden waarom het nodig was dat de opstanding zelf op dat moment niet tegelijkertijd het definitieve afscheid van de discipelen kon zijn.

Verhalen rondom de opstanding

We kunnen het twintigste hoofdstuk uit het Evangelie van Johannes met recht het opstandingshoofdstuk noemen. Johannes schenkt daar veel aandacht aan de verschijningen van de Here Jezus. Hij toont ons op ontroerende wijze het verdriet van Maria Magdalena, toen zij dacht dat men haar Here had weggenomen. Daarna zien we de verwarring van Petrus en Johannes als zij het lege graf ontdekken. Wat hadden ze nog weinig begrip van het opstandingsgebeuren op dat moment. Eerst maar weer naar huis en zichzelf opsluiten achter slot en grendel. Als ze toen werkelijk beseft hadden wat er gebeurd was, zouden ze toch wel anders gereageerd hebben. Er was alle reden om blij te zijn en geen enkele reden om zich te verbergen. Toch fijn dat Johannes dit zo eerlijk over zichzelf en de anderen vertelt. Hierna vertelt hij van het ongeloof van Thomas en van het overduidelijke bewijs dat de persoon die voor Thomas staat Dezelfde is als de Gekruisigde van zoveel dagen geleden. "Daarna zeide Jezus tot Thomas: Breng uw vinger hier en zie mijn handen en breng uw hand en steek die in mijn zijde, en wees niet ongelovig, maar gelovig. Thomas zeide tot Hem: Mijn Here en mijn God!"

De reden van dit schrijven

Ondertussen zijn wij al zo gewend aan de verhalen rondom de opstanding en de reacties van de betrokkenen, dat het gevaar bestaat, dat we de werkelijke betekenis niet tot ons door laten dringen. Johannes maakt overduidelijk waarom hij de zaken zo expliciet opschrijft. Hij laat zien dat de direct betrokkenen veel moeite hadden om de werkelijkheid tot zich door te laten dringen. Om de niet direct betrokkenen te overtuigen, was het nodig om heel gedetailleerd het gebeuren weer te geven, zodat bij de lezers geen reden tot twijfel meer zou overblijven. "Deze zijn geschreven opdat gij gelooft, dat Jezus is de Christus, de Zoon van God, opdat gij gelovende het leven hebt in Zijn naam".

De zekerheid van het geloof

Ook in zijn brieven legt Johannes de nadruk op de feitelijkheid van de gebeurtenissen. Het gaat om wat ze gezien hebben met eigen ogen, wat ze gehoord hebben met eigen oren, en wat ze met hun handen hebben kunnen aanraken. "Dit heb ik u geschreven, opdat gij weet, dat gij eeuwig leven hebt" (1 Joh. 5:13). In het Evangelie alswel in de brieven refereert hij enerzijds naar het geheel van zijn schrijven, maar wel in het bijzonder naar het opstandingsgebeuren. Wij vinden ook bij andere bijbelschrijvers de duidelijke doelstelling om de lezers tot persoonlijke zekerheid van het geloof te brengen. Als Lukas aan de hoogede Theofilus schrijft, dan vermeldt hij dat er velen getracht hebben een verhaal op te stellen over de zaken die onder hen hun beslag hebben gekregen, en dat Lukas dat nu zelf ook in geregelde orde doet, opdat Theofilus de betrouwbaarheid van het gebeuren zou erkennen. Hierbij worden in Lukas vierentwintig ook enkele overtuigende gebeurtenissen van tijdens de veertig dagen beschreven. Hellemal gericht op de zekerheid van het feitelijke gebeuren, inclusief de belofte van de Heilige Geest, zodat hij aan Theofilus kan meedelen dat hij zijn eerste boek geschreven heeft over alles wat Jezus begonnen is te doen en zijn tweede boek (Handelingen) aan hem schrijft om te laten zien wat de Here Jezus na Pinksteren verder aan het voleindigen is in deze bedeling van de Heilige Geest.

Geen enkele twijfel meer mogelijk

Al direct na de opstanding wordt het duidelijk dat het de Here Jezus er om gaat om zijn volgelingen indringend te overtuigen van de reden van Zijn lijden, sterven en opstanding. In Johannes 21 zien we dat de discipelen weer zijn gaan vissen. Het werd een teleurstellende nacht. Als de morgenschemer doorbreekt, hebben ze nog niets gevangen. Als de nevelen nog niet helemaal zijn

opgetrokken, zien ze iemand op de oever, maar daarin herkennen ze Jezus nog niet. Pas als Hij hen toeroept met een bepaalde opdracht beginnen ze te beseffen dat het de Heer is. Na de eerste verschijningen waren er verwachtingen gewekt, die niet schenen uit te komen. Telkens opnieuw verschijnt hen de Here. In hoofdstuk vijftien van de eerste brief aan de Corinthiërs geeft Paulus er een hele opsomming van. Samen met het lege graf moeten deze verschijningen in de veertig-dagen-periode de basis leggen voor een onwrikbaar geloof in de opstanding van de Here Jezus. Die verschijningen moeten het laatste beetje twijfel wegnemen. Eens en voor altijd moet het voor ieder van hen vaststaan.

'Vissers van mensen'

Terugkeren naar de netten was eigenlijk wel een beetje een afgang. Toch laat de Here ogenblikken van wanhoop en teleurstelling toe, opdat zij daarna met een sterkere overtuiging de werkelijkheid van Christus kunnen ervaren en verkondigen. Daartoe diende ook hun wonderbare visvangst. Dan worden ze bepaald bij hun eigenlijke opdracht om vissers van mensen te worden. Zoals de morgennevel verdwijnt zo verdwijnt ook hun twijfel. Hoe zou Petrus ooit weer goed terecht gekomen zijn als hij niet vanuit verloochening en eigen hopeloosheid tot liefderijke aanvaarding door de Heer gekomen zou zijn. "Een periode van veertig dagen om Zijn volgelingen voor te bereiden voor de wereldzending. Daarom konden Pasen en Pinksteren niet op één en dezelfde dag vallen. In die veertig dagen moest, alle moderne theologen ten spijt, de basis gelegd worden voor een machtig getuigenis van de opstanding van de Here Jezus.

Joop Schotanus

22. De betekenis van het Kruis

Natuurlijke godsdienstigheid (religiositeit en naamchristdom) kan wel maken dat we ons aangetrokken voelen tot de Here Jezus en onder zijn bekering komen, maar dat kan heel goed uitlopen op verraad (Judas) of verloochening (Petrus). Petrus was onder bekering van Jezus gekomen, maar daarvoor had hij de hulp van de Geest niet nodig gehad. Dit speelde zich nog helemaal af op het menselijk vlak. Het was een uitwendig volgen. Onder de indruk raken, is nog niet hetzelfde als onder beslag (heerschappij) komen. Natuurlijke vroomheid (religiositeit) kan wel maken dat we gecharmeerd zijn van de Here Jezus en ons tot Hem aangetrokken voelen, maar maakt ons nog geen discipelen. Bij het uitwendig volgen, stond Petrus niet onder leiding van de Heilige Geest.

De levensles

Pas bij de ontmoeting met de Here Jezus na de opstanding, komt Petrus tot een liefdevol inwendig volgen, waardoor hij de schapen zal kunnen weiden. Waardoor hij iets voor de Here kan betekenen. Niet meer de Here verloochenen, maar zichzelf verloochenen. Zolang we niet overtuigd zijn van onze eigen onbekwaamheid, zal de Here God alles willen doen om ons daartoe te brengen. Waar het eigen-ik nog rechten laat gelden, zullen we de invloed van de Geest moeten missen. Het is een voortdurend in de dood brengen van eigen aanspraken en rechten. Dit is een soort innerlijk martelaarschap. Dat betekent: ontdekken wat nog van onszelf is en zodra we ons dat bewust worden, zullen we daarvan vrij moeten worden om ruimte te laten voor het werk van de Geest. De Here zal ons leiden en oefenen door onze teleurstellingen en onze gekwetsheden. Als al onze wensen en verlangens door de dood heengaan dan is dat een voortdurende zuivering van ons leven. Pas daar waar we ons zelfbeschikkingsrecht volkomen opgeven, zal de Heilige Geest de ruimte krijgen om de leiding over te nemen. De beste leidraad voor ons leven is: "Laat die gezindheid bij u zijn, welke ook in Christus Jezus was".

De gezindheid van Christus

Van nature eist de mens het recht op om over zichzelf te beschikken. We proberen onszelf op te werken tot een bepaald niveau. Onze voornaamste zorg heeft heel vaak te maken met uiterlijke zaken. Ons aanzien, onze status in de maatschappij. We proberen ons zoveel mogelijk onafhankelijk op te stellen. Ik wil m'n eigen baas zijn. Zelfhandhaving staat bij ons van nature voorop! Als we werkelijk ernst willen maken met de oproep tot de gezindheid van Christus, zullen we ons willen richten op het leven van de Here Jezus. De gezindheid van de Here Jezus was een levensinstelling van absolute afhankelijkheid. Hij deed alleen dat wat de Vader Hem gaf te doen. Hij sprak alleen dat wat Hij van de Vader mocht ontvangen om door te geven. Bij alles wat er gebeurde, wist Hij zich volkomen in de wil van de Vader. De Here Jezus heeft door het opgeven van Zijn zelfbeschikkingsrecht alles terug gewonnen wat we door Adam en Eva kwijtgeraakt zijn. Het leven van Jezus is het absolute tegenbeeld van de weg die Adam en Eva zijn gegaan. Wat we in hen verloren hebben, kunnen we slechts langs de weg van de vereenzelviging met de absolute overgave van de Here Jezus terug ontvangen. Alleen langs de éénwording met het Kruis van Christus (het opgeven van het zelfbeschikkingsrecht) kunnen we de kracht van God in ons sterfelijk vlees leren kennen.

De tweesprong

Misschien brengt de oproep tot volkomen overgave ons wel op de tweesprong van ons leven. Daar waar we al maar toegegeven hebben aan de natuurlijke neigingen van zelfhandhaving gaan we nu beseffen dat er een radicale keuze moet plaatsvinden. Misschien hebben we tot nu toe ons leven gezien als een soort optelsom van wat goede en slechte daden. Voor die slechte daden kon je vergeving vragen en wat de rest betreft zou de Here God misschien nog wel een beetje blij met ons zijn. Als we ons bewust worden van de ernst van de oproep tot het opgeven van ons zelfbeschikkingsrecht dan gaan we er totaal anders tegen aan kijken. De rijke jongeling dacht ook dat hij het er nog niet zo slecht had afgebracht in z'n leven. Misschien zijn we wel heel nette burgers buiten de gezindheid van Christus om. Toch zijn we nog niet los gekomen van onszelf en hebben we nog geen afstand genomen van het recht op onszelf. Misschien nog helemaal vast geroest in eigen meningen en ideeën. Er moet radicaal iets veranderen om überhaupt de oproep te horen. De oproep tot de gezindheid van Christus moet weerklank vinden in ons hart. Daarvoor moeten we soms eerst vastlopen in ons leven. Zelfs vastlopen in veel onverhoorde gebeden.

Roemen in het kruis

Hoe is onze gezindheid van nature? Het is de gezindheid van de zonde! Bij zonde denken we meestal eerst aan allerlei verkeerde dingen doen, maar het wezenlijke van de zonde is niet verkeerde dingen doen. Het kunnen ogenschijnlijk zelfs wel heel goede dingen lijken. We komen op voor onze rechten. We staan op ons gelijk. We maken aanspraak op beloning. We werken met het oog op verdienste. We spannen ons daarvoor in. We sloven ons daarvoor uit. We leven onder dwang van verplichtingen. De kern van de zonde is dus niet het doen van het verkeerde, maar het over jezelf te zeggen willen hebben. Dat was dus ook de zonde van het

eerste mensenpaar. Het zich onafhankelijk opstellen van de Here God. Ze wilden het recht om over zichzelf te beschikken. Het verzoeningswerk van de Here Jezus aan het kruis zet juist daar een radicale streep door. Er is geen enkele ruimte meer over om ons op onszelf te beroemen. Als we de werkelijke betekenis van het kruis kennen en ervaren, dan komen we op het nulpunt van ons leven terecht. We kunnen ons alleen nog maar beroemen in wat Christus voor ons aan het kruis heeft gedaan.

De crisis

Door de crisis heen leren we het geheim van een waarlijk geestelijk leven verstaan. Zolang we dat niet echt kennen, is er een geestelijke leegte, die we met van alles en nog wat proberen te vullen. Dan houden we de regie van ons eigen leven nog in handen. Dan blijven we over onszelf beschikken. God laat zich niet vermoeien door te kijken naar al die verkeerde dingen die wij doen. Hij heeft geen belangstelling voor onze tekortkomingen. De manier waarop wij al maar over onze eigen tekortkomingen spreken, is een belediging voor de Schepper. Klagen over eigen "arme zondaar zijn" is godslastering. Het mag in de oren van de mensen klinken als nederigheid als wij onze voortdurende tekortkomingen belijden, maar het is de omgekeerde wereld. Tekortkomingen zou betekenen dat we het voor een deel er nog goed van afbrengen, maar voor een ander deel nog niet. Terwijl God ons in Zijn Woord verlost, geheiligt en gerechtvaardigd verklaart, zeggen wij tegen Hem, dat Hij zich vergist. Here het is onmogelijk, want er zijn nog zoveel tekortkomingen in mijn doen en denken. In dat geval moeten we tot de zuivere belijdenis komen: "Here vergeef me dat ik in m'n hele lange godsdienstige leven U zo tegenspreek. Dat ik van mezelf het tegenovergestelde beweer dan wat U er van zegt. Dat ik het heft in eigen handen houd en dat ik mezelf inspan om tot heiliging te komen, in plaats van U de ruimte te geven om het in mij te laten gebeuren en te erkennen dat U het voor mij tot werkelijkheid maakt. Here, ik wil me volkomen op U verlaten. Weest U alles in alles". Dit is ware ootmoed! Zo kan het leven van een christen van onschatbare waarde worden voor God.

Joop Schotanus

23. De aanval op Nyankunde

Van het zendingsveld:

De berichten over Kongo stapelen zich op. Onvoorstelbare gebeurtenissen hebben er plaats gevonden en ondanks allerlei vredesbesprekingen schijnt er geen einde aan te komen. Op de Nederlandse televisie werd in het najaar verslag gedaan door tuinders uit het Westland van een vreselijke aanval op het zendingsziekenhuis van Nyankunde. Deze Nederlanders hebben reeds enige tijd een aandeel in de ondersteuning van dit ziekenhuis. De *Africa Inland Mission* (AIM) is ooit in samenwerking met enkele andere zendingsorganisaties begonnen aan dit grote gezondheidsproject in Oost-Kongo. Hierbij een verslag van hoe vreselijk het er toe kan gaan als men betrokken raakt bij de ongeregelde toestanden tussen stammen.

Stammentwisten

Zoals iedere dag was men op deze donderdag 5 september begonnen met de dagopening in het *Centre Medical Evangélique* (CME) en men ging daarna zoals gewoonlijk aan het werk. Enige tijd daarvoor waren de Oegandese troepen vertrokken en er was een atmosfeer van spanning ontstaan toen de Hema troepen de leeggevacueerde posities innamen. Men wist hoe deze Hema-troepen op enige afstand van Nyankunde een paar dagen eerder hadden huisgehouden in een Lendu dorp. Nu op deze donderdag om omstreeks 9 uur kwamen de mensen het dorp angstig binnen gelopen en riepen dat de "Krijgers" van de Lendu militie op komst waren. Zou het alleen maar een gerucht zijn, zoals het al zo vaak gebeurd was? In ieder geval ontstond er grote paniek en naar zou blijken niet ten onrechte. Iedereen probeerde zich te verschuilen om af te wachten wat er verder zou gebeuren. Daar hoefde men niet erg lang op te wachten, want met hels lawaai brak het geweervuur los. De Hema-militie, waar bescherming van verwacht had mogen worden, sloeg op de vlucht, zelfs met achterlating van hun munitie en geweren voor de aanvallers. Zij kwamen om Hema's te doden en het ziekenhuis totaal te vernietigen. En binnen de kortste tijd slaagden ze in hun opzet.

Het verloop

De soldaten legden al direct beslag op de radiozendapparatuur (voorzover men dat niet had kunnen verbergen). Een zendingsechtpaar dat zich de hele dag verborgen had kunnen houden vernam later, dat er duizenden mensen van de Lendu-stam samen met de militie al rovend en dodend in de Hema-dorpen en in het ziekenhuis tekeer waren gegaan. Het zendingsechtpaar maakte zich grote zorgen over de mensen die ze in hun huis verborgen hadden gehouden. Het schieten en roven ging nog enkele dagen door. Wel slaagde het zendingsechtpaar er eindelijk in om met hun geheime zender contact te krijgen met collega's in Bunia.

De balans opmaken

Na enkele dagen werd het stil en konden de mensen uit hun schuilhoeken te voorschijn komen. De toestand van het ziekenhuis was onbeschrijflijk. De overgeblevenen kwamen bij elkaar om te bidden en om verdere beslissingen te nemen. De lijken van de gedoden moesten begraven worden. In het ziekenhuis had men de Hema-mensen opgespoord en zelfs op hun ziekbed met kogels doorzeefd. In de dorpen lagen de paden bezaaid met dode lichamen. Het geheime radiocontact had ertoe geleid dat een paar vliegtuigjes van MAF en AIM-air er na veel moeite in slaagden het zendingsechtpaar en sommigen van hun beschermelingen te verlossen uit hun benarde positie, zodat zij vanuit Nyankunde over gebracht konden worden naar Oeganda. Wel moest men hiervoor de toestemming verkrijgen van de Lendu-militie. Wat er van de staf en de patiënten overgebleven was in het ziekenhuis, ondernam een tocht van 170 km naar het zuiden om in Beni met een nieuw ziekenhuisje te beginnen en voorzover mogelijk beetje bij beetje de draad weer op te nemen.

De duisternis heerst

Wie zal ooit begrijpen hoe dit allemaal kon gebeuren. Het ziekenhuis had een zeer goede reputatie. Er ging al tientallen jaren een positief getuigenis van uit. Ook de mensen uit de Lendu-dorpen (evenals hun kinderen) hadden al vele jaren de positieve vruchten van dit ziekenhuis kunnen ervaren. Men had nooit onderscheid gemaakt in de behandeling van de patiënten, van welke stam dan ook. De staf was altijd het toonbeeld van zelfopoffering. De krijgers moesten totaal verblind zijn geweest. De verklaring daarvoor is de magische invloed van hennep en drugs, zodat ze blindelings gehoorzamen aan hun gewetenloze leiders, die een einde wilden maken aan het positieve christelijke getuigenis van het ziekenhuis. Hun satanisch gedrag verdroeg zich niet met dat positieve

getuigenis.

Onze roeping

Toch blijven we geroepen om een licht te zijn in deze wereld. "Dit is het oordeel dat het licht in de wereld gekomen is, maar de mensen de duisternis liever gehad hebben dan het licht, omdat hun werken boos waren. Want een ieder die kwaad bedrijft haat het licht, en gaat niet tot het licht, opdat zijn werken niet aan het licht komen; maar wie de waarheid doet, gaat tot het licht, opdat van zijn werken blijke, dat zij in God verricht zijn" (Joh. 3:19-21).

(Dit verhaal is een weergave van de e-mail verslagen van onze AIM-zendelinge, Annemarie Boks, die ik geregeld kreeg toegezonden over de situatie in Kongo)

Joop Schotanus

2004

1. Principe van het tarwegraan

Ten allen tijde het sterven van Christus omdragende, opdat ook het leven van Jezus zich in ons lichaam openbare (2 Kor. 4:10-11).

Het werkterrein van de Heer is ons lichaam. Dit lichaam herbergt onze oude natuur. Het nieuwe ontstaat ten koste van het oude. Er is maar één plaats waar God kan afrekenen met onze oude mens en dat is in de dood van Christus. Het gaat om onze éénwording met Christus in dood en opstanding, zodat dezelfde innerlijke gesteldheid die Hem leidde, ook ons zal leiden. Het gaat erom om in mijn lichaam het leven van de Here Jezus open en duidelijk zichtbaar te maken. Het doorslaggevende werk van de Heilige Geest is om ons op de Here Jezus te laten lijken en het vrij maken van alles wat niet op de Here Jezus lijkt. Het is een bevrijding van ons eigen ik en een volkomen vereenzelving met Christus. Zo gelijk aan Jezus, dat ik weet dat God mij hoort en dat ik Hem altijd hoor.

De prijs

De prijs die daarvoor betaald moet worden is het recht op onszelf. Alleen als iemand zo één met Christus wordt en daarmee zijn zelfbeschikkingsrecht uit handen geeft kan hij/zij echt discipel zijn. De rest van ons leven is dan niets anders dan het zichtbaar worden van deze overgave. God verlangt een volkomen afbraak van mijn zelfbeschikkingsrecht. Dit heeft alles te maken met een volkomen vereenzelving met de dood en opstanding van de Here Jezus. Het kenmerk van een waarachtig gelovige is dat hij zijn eigen rechten kan prijs geven. Het gaat in eerste instantie nooit om het opgeven van bepaalde zonden, het gaat om het opgeven van je recht op jezelf, van je natuurlijke neiging tot onafhankelijkheid, afstand doen van het baas zijn over je eigen leven. Het zijn dus allereerst niet de afschuwelijke zonden van het vlees, maar de trots in ons hart. De typische kenmerken van "het eigen ik" zijn onafhankelijkheid en zelfhandhaving. De Heilige Geest spitst zich toe op deze aspecten. God kan ons niet in gemeenschap met Zichzelf brengen, als wij niet bereid zijn ons zelfbeschikkingsrecht op te geven. Dat heet zelfverloochening. Zijn we bereid om onszelf zonder zelfbeklag ten offer te geven? Om een altaar-christen te zijn? Om in het verlengde van het lijden van Christus verdrukkingen te ondergaan? Willen we weten van het vernederd worden, omdat een slaaf niet boven zijn meester staat? Het betekent afstand nemen van onze menselijke kijk op het leven, de wereld, de kerk, onze overtuigingen. Steeds meer leven vanuit de overgave van ons zelfbeschikkingsrecht. Dan kan het eigenbelang niet meer voorop staan. Dat is de prijs die betaald moet worden.

Gods bedoeling

Wat Gods bedoeling voor ons is en ons steeds weer voorgehouden mag worden: Een leven in volledige afhankelijkheid! Hij is de Bron buiten onszelf waaruit we mogen en kunnen putten! Afhankelijk van Gods genade! De wereld is afhankelijk van de openbaring van Christus door Zijn kinderen heen! De omgeving is afhankelijk van Gods werk in ons! We moeten zo afhankelijk zijn dat ik altijd kan zeggen: Spreek Heer, uw knecht hoort! Als onze instelling verandert, dan worden onze oren geopend voor een nieuwe werkelijkheid. Die werkelijkheid wil beslag op ons leggen. De uitnodiging daartoe komt van de Here God Zelf. De klankbodem om gehoor te geven aan die uitnodiging is de nieuwe schepping in ons. Omdat we van hetzelfde wezen zijn kunnen we de roep verstaan. Heel vaak moeten we daarvoor door een crisis heen om op Hem afgestemd te raken. Ons antwoord op de nodiging is de echo van onze eenwording met de goddelijke natuur. Ons dienen is het resultaat van de roep van God in ons wezen. Een zuivere houding in het dienen kan alleen als de Heer een bovennatuurlijk werk in ons verricht. Hij vormt een discipel op bovennatuurlijke wijze, niet op basis van natuurlijke bekwaamheden. Hij vraagt ons dat te doen waartoe Hij ons bekwaamt door Zijn genade, langs de weg van het kruis.

De Here dienen

Het dienen is niet op een weegschaaltje leggen, waar we mee toe kunnen. Het gaat om een zuivere, standvastige en belangeloze toewijding aan de Here Jezus. Niet om voor Hem te strijden, maar om door Hem gebruikt te worden. Het betekent dat we dan altijd open moeten staan voor een voortdurende toevoer van het leven uit God. Het uitgangspunt bij mijn dienen is niet mijn medegevoel, maar de verbondenheid met Christus zelf! Je voortdurend losmaken van allerlei zaken die ons besluipen om de Here Jezus in vizier te kunnen houden. Ons niet zodanig laten overheersen door zorgen, dat ze ons onbruikbaar maken voor de dienst van de Heer. Daarvoor is het nodig dat we geconcentreerd blijven op de Here Jezus. Laat het met alles misgaan maar niet met de relatie met de Heer. We mogen bij voortdurend in een toestand van verwachting zijn om te zien hoe het God behaagt Christus in ons te openbaren. Niet om een showmodel van ons te maken.

Onze concentratie

Als we onze gedachten richten op de overvloed, die de Hemelse Vader ons wil schenken, dan zal er genoeg zijn om uit te delen aan anderen. Als we ons bewust richten op dat waarmee we God kunnen verblijden, dan zal dat ons zelf ook blijdschap schenken. Afspiegelen is dat mijn leven een spiegel wordt voor het leven van anderen. Om bij voortdurend te kunnen weerspiegelen moeten we bij voortdurend open staan om op te vangen. Daarmee worden we weergave van een nieuwe werkelijkheid. Om wat over God gezegd wordt en gezegd kan worden tot sierrraad te strekken.

2. Onbeschrijfelijk leed in Darfur

Het conflict in het westen van Sudan in Darfur, heeft reeds een lange voorgeschiedenis, maar is vooral de laatste jaren wereldkundig geworden door de afschuwelijke climax van het conflict. Een conflict dat zich afspeelt tussen het noordelijke gearabiseerde deel en het zuidelijke niet-gearabiseerde deel van Darfur. Het zuidelijke deel bestaat uit drie negroïde stammen: de Fur, de Zaghawa en de Massalit. Deze stammen hangen een mystieke vorm van de Islam aan (Soeffi). Het is een mildere vorm van de Islam, in tegenstelling met de hardvochtige Islam die door Khartoum gepropageerd wordt. Khartoum wil hiermee een voorbeeld stellen voor heel Afrika. Ze zijn er op gericht om heel Afrika te Islamiseren en proberen daarom met alle geweld in eigen land tegelijkertijd ook orde op zaken te stellen.

De oorsprong van het conflict

De oorsprong van het conflict in Darfur ligt in het feit dat de gearabiseerde Soedanezen in het Noorden als nomadische indringers naar het Zuiden trokken om, ten gevolge van de verwoestijning van hun eigen woongebied, daar hun vee te laten grazen. Met behulp van hun militia (de Janjawiid) verdrijven ze de daar wonende bevolking. Waar je zou mogen verwachten dat de regeringstroepen (GOS), hun best zouden doen om de 'Janjawiid' tegen te gaan, worden ze juist door hen ondersteund. In reactie hierop ging de plaatselijke bevolking hun ongenoegen tonen en zich wreken op de garnizoenen van regeringssoldaten. Zo zijn de opstandingsbewegingen ontstaan (SLA en JEM). De acties van deze bewegingen is voor de regering aanleiding en excuus om de 'Janjawiid' te bewapenen in hun acties. Deze Arabische milities terroriseren het gebied op kamelen en paarden. Ze plunderen en verkrachten, steken de dorpen in brand en vernietigen voedselvoorraden. Hun soldij bestaat uit wat ze stelen. De regering geeft zelfs in de meest schrijnende situaties, niet altijd toestemming aan de betreffende organisaties, voor de toevoer van hulpgoederen naar de getroffen gebieden, met de afschuwelijke gevolgen zoals die ondertussen wereldwijd bekend zijn geworden. Honderdduizenden mensen hebben moeten vluchten en velen hebben hun toevlucht gezocht in het naburige Tsjaad. De media houden ons op de hoogte van de grote moeite om hulp te kunnen verlenen en kampementen op te zetten voor deze berooiden. De Khartoumregering blijft een vertragingstactiek toepassen, zodat vele vluchtelingen vaak tevergeefs uitzien naar voedsel, water en een schamel onderdak.

Onbeschrijfelijk lijden

Hun lijden is nog altijd onbeschrijfelijk. De regeringsmilitia doen vanuit helicopters zelfs aanvallen op groepen vluchtelingen en op konvoien met hulpgoederen. Terwijl er duizenden omkomen gaat men in het Westen uitgebreid discussiëren of hier wel sprake is van genocide. Veel tijd gaat verloren in het bepalen of er en op welke manier, er ingegrepen mag worden. Westerse diplomaten en VN-vertegenwoordigers brengen het ene na het andere vluchtige bezoek aan Khartoum. In sommige gevallen mogen ze een bezoek brengen aan het geteisterde gebied en dan worden hun enkele goed voorziene en geordende vluchtelingenkampen getoond. De teamleider van de Africa Inland Mission in Sudan, heeft zich samen met een aantal kerkleiders van de Africa Inland Church ingespannen, om zich in de vluchtelingenkampen in Darfur en Tsjaad op de hoogte te stellen van de situatie, om zo spoedig mogelijk noodhulp te kunnen verschaffen. Zelf hebben de Zuid-Soedanese christenen weinig middelen om te helpen, maar zij hebben hulporganisaties, die klaar stonden om te helpen, van advies kunnen dienen over de meest noodzakelijke behoeften. Onze Pronk heeft zich ook ingezet voor een oplossing en hij heeft zijn teleurstelling over het resultaat niet onder stoelen of banken gestoken.

Uitzichtloze vredesbesprekingen

Ondanks de vele intensieve internationale pogingen om het probleem Darfur op te lossen is er geen echt positief resultaat geboekt en lopen allerlei hoopgevendende vredesbesprekingen telkens weer op niets uit. Soms gaat het om deeloplossingen. Wij hier in Nederland, zijn meestal aangewezen op het nieuws van de BBC, om hierover de details te weten te komen. Mijn informatie komt dan ook eerst en vooral uit bronnen, die hier niet voorhanden zijn. Niet alleen de gevolgen van de verwoestijning van het Noorden heeft te maken met het in stand houden van het conflict, maar bovendien nog de aanwezigheid van rijke olievoorraden in een bepaald district van Darfur. Evenals in Zuid Sudan wil de arme bevolking delen in de profijt en het mede te zeggen hebben over de besteding daarvan. Dit is het totaalbeeld wat we vast moeten houden als we denken aan Darfur.

Toch een lichtpuntje

In dit hele gebeuren is er klein lichtpuntje. Vanuit Tsjaad bereiken ons berichten over de christenen daar, die intensief betrokken zijn bij de hulpverlening in de vluchtelingenkampen in het Oosten van hun land. Zij helpen bij de watervoorziening, bij het aanleggen van latrines en op vele andere manieren tonen ze hun liefde en medelijden. Daarbij wordt ook ruimschoots de boodschap van het Evangelie gebracht. Zoals vaker in de geschiedenis is dit niet de eerste keer, dat bij een dergelijke ramp de deur geopend wordt voor mogelijkheden, om het evangelie te brengen aan mensen uit min of meer gesloten gebieden. Dat ze door deze christenen geholpen worden, die zo gunstig afsteken bij hun eigen Islamitische geloofsgenoten, die hen al die ellende aandoen, heeft al velen het hart doen openen voor de Here Jezus. Laten we in onze voorbede voor deze nood, dit aspect ook een ruime plaats geven in onze betrokkenheid bij dit zeer getroffen gebied.

* Dit artikel is een verkorte vorm van wat in januari is verschenen in *De Christen*, het blad van de Unie van baptistengemeenten.

3. Evangelieprediking als tegencultuur

Er wordt tegenwoordig heel wat geschreven en gesproken over de plaats van de theologie in onze cultuur. Op de universiteit is de 'moeder der wetenschappen' verdrongen door allerlei andere takken van wetenschap. Ooit werd de theoloog Bernhardus Schotanus uit Franeker gehaald om de eerste rector van de startende universiteit van Utrecht te zijn. Godgeleerdheid was het hoofdvak op de toenmalige universiteiten en veel andere vakken waren daarvan een afgeleide. Hoe de ontwikkelingen daaraan ook schuldig geweest mogen zijn, men kan tegenwoordig godgeleerde zijn, zonder in God te geloven. Kuitert is daarvan een sprekend voorbeeld. Vanuit de drang om in de samenleving het evangelie een plaats te geven, zijn we terecht gekomen bij een soort

evangelie, dat haar geloofwaardigheid kwijt geraakt is. Vanuit de cultuuropdracht raakten we op een bepaalde manier verzeild in de politiek, die ook veel schaduwkanten kende. Vanuit de Kerk / Israël - gedachte kwam men op voor een theocratische regeringsvorm in ons christelijk Nederlandje. In bredere zin bracht de opdracht tot naastenliefde ons bij een sociaal evangelie, waarbij de kern van het evangelie van verlossing niet meer het uitgangspunt was.

Slechts in woorden

Sommige theologen en predikers kunnen van hun presentatie en hun liturgie een indrukwekkend woordenspel maken. Voor velen is hun godsdienst niet veel meer dan een schouwspel. Aan dat beschouwen geeft men tijd, geld en aandacht. Het heeft een binnen- en een buitenkant. Het speelt zich veelal af binnen de kerkelijke arena, met de nodige passende woorden. Geschreven woorden, gesproken woorden en gezongen woorden. Om tien over tien op zondagmorgen voelt men zich zelfs prettig bij de woorden van verootmoediging en vergeving. Het enige beeld wat men heeft van het christenleven is schuld belijden en vergeving ontvangen. In die cirkel van zondenbelijden en vergeving ontvangen is men blijven steken. Al dat gedoe kan best wat veranderingen in je leven brengen, maar als het bij woorden blijft, ontstaat er geen wezenlijke verandering in de mens zoals hij van nature is. Het gaat om verschillende verschijningsvormen vanuit de oude Adamsnatuur. Het zijn woorden zonder de kracht en er is geen sprake van een radicale levensverandering en vernieuwing.

Evangelieprediking in kracht

U hebt ondertussen waarschijnlijk al ontdekt dat mijn schrijven alles te maken heeft met wat Paulus zegt over de inhoud van zijn evangelieprediking: 'niet met schittering en meeslepende woorden van menselijke wijsheid'. Tegen de Thessalonicensen zegt hij, dat zijn prediking niet slechts in woorden, maar in kracht tot hen gekomen is. Hoe wordt een 'evangelieprediking in kracht' onderkend? Het antwoord is eenvoudig. Als de vrucht van zo'n prediking een radicale 'omslag' van het leven is. Het leven krijgt een nieuwe basis. De oude natuur raakt zijn zeggenschap kwijt. Een nieuwe geboorte ontstaat, waar het zelfbeschikkingsrecht wordt opgegeven. Waar de autonome mens van de troon afstapt en Christus het in alles te zeggen mag hebben. Waar niet alleen het zondige verleden door goddelijke vergeving wordt uitgewist, maar de gerechtigheid van Christus aan de verlostte wordt toegekend. Niet alleen vrijspraak van "zonde en schuld", maar door de 'éénwording met de dood van Christus', vrijmaking van de heerschappij van de 'oude mens'. Door de éénwording met de opstanding van Christus worden we in een nieuwe positie geplaatst, die de basis mag zijn voor een nieuwe manier van leven en de mogelijkheden in zich heeft voor een nieuw soort bestaan.

Het oude bestaan

De woorden die bij dit nieuwe bestaan voorop staan, zijn anders dan die van de vrome "oude mens", die wel schuldgevoelens kent vanwege zonden, maar zich helemaal niet bewust is van die ene zonde (enkelvoud). De zonde van de zelfhandhaving. Die daarom vastgeklemd zit in de eeuwige cirkel van "zonde belijden" en "vergeving ontvangen" en elk gebed clichématig eindigt met "In de vergeving van al mijn zonden". Waarbij het 'eigen ik' nog voortdurend op de voorgrond komt door de vele tekortkomingen uit te stallen. Men wil er best voor uitkomen, zolang men maar over zichzelf kan praten. Zonden worden gezien als op zichzelf staand kwaad, waar geen mens aan ontkomen kan. Men is zich niet bewust van het feit dat er afgerekend moet worden met de wortel ervan. Het is niet alleen de onbekeerde godsdienstige mens die ik hier beschrijf. Er zijn mensen die wederomgeboren zijn en op de oude voet zijn blijven doorleven. Die als bedelaars in geestelijke armoede zijn blijven steken, terwijl ze tot een geestelijke adelstand zijn verheven. Paulus omschrijft hen als vleselijk, die zich in niets onderscheiden van de natuurlijke mens.

Het nieuwe bestaan

Wie zich bewust is van een nieuw bestaan, heeft een totaal andere benadering, dan een oppervlakkig godsdienstig mens. Ontvangen van vergeving van zondeschuld is niet alleen meer het sleutelwoord van zijn bestaan. De evangelieprediking raakt hem/haar in de wortel van het bestaan. Niet meer geconcentreerd op, ook wel eens of heel vaak, iets verkeerd doen, maar ontdekt worden aan eigendunk en eigengereidheid. Zich laten doorgronden door de God van de hoge bergen en de diepe dalen uit Psalm 139. Niet in de eerste plaats omdat we zo graag gevrijwaard willen zijn van de verkeerde dingen die we doen, maar om de afschuw die we hebben om wie we zijn in onze eigenwaan. Dat eigendunkelijk bestaan dat onze persoonlijke omgang met God en medegelovigen in de weg staat. Toen we onze zelfhandhaving bij God brachten, heeft Hij dat ingeruild voor Zijn gerechtigheid en konden wij in gemeenschap met Hem komen. De Bijbel spreekt van het 'bad der wedergeboorte'. Daar ligt de vrijspraak voor tijd en eeuwigheid. Wie gebaad heeft kan zich nu concentreren op het wassen van het stof van de voeten, dat hem/haar op deze aardse gang aankleeft. Die (voeten)reiniging is nu alleen nog maar gegeven om de relatie met de Heer en met elkaar in stand te houden. In het eerste hoofdstuk van de eerste brief van Johannes wordt ons duidelijk dat we de Here God niet clichématig om vergeving hoeven te vragen, om de zonden op zichzelf. Maar als wij kind van God geworden zijn belijden wij zonden, enkel en alleen omdat zonden "gemeenschapverstoorders" zijn. In die gemeenschap kunnen we vrucht dragen voor de eeuwigheid. Dan is onze evangelieprediking niet slechts in woorden, maar in levensvernieuwende kracht. En dan vormen wij een tegencultuur tegen allerlei menselijk theorieën en theologieën.

Joop Schotanus

4. Verkiezing van de grootste christelijke leider

Om de EO voor te zijn, heeft het maandblad *Réveil* het startschot gegeven voor de verkiezing van de grootste christelijke leider" aldus het ND van 20 december. Om hen publiekelijk tot hogere heerlijkheid te bevorderen. Bijgevoegd was een kandidatenlijst van 52 personen. Er zijn ondertussen al zoveel verkiezingen geweest, waarbij we onze wenkbrauwen gefronst hebben, maar aan de reacties te merken, zou deze actie wel eens de kroon kunnen spannen in verontwaardiging. Hoe in de wereld kan men vanuit een evangelische achterban aan zo'n actie beginnen? In onze maatschappij, waar zoveel gericht is op prestatie en competitie mag er toch verwacht worden dat wij als christenen een tegenstroom zouden vormen tegen dit onchristelijk gedoe. Hoe bepaal je nu of de ene leider namens Christus invloedrijker is dan de andere?

De criteria

Even afgezien van het grote aantal hedendaagse tv-persoonlijkheden dat op de lijst voorkomt, zou de actie-lijst er wel wat anders uitgezien hebben als het niet de achterban van het blad *Réveil* zou betreffen maar bijvoorbeeld de achterban van het Nederlands Dagblad of van Uitdaging. Die zouden wel weer hele andere voorkeuren gehad kunnen hebben. Het lijkt in wezen meer een keuze

voor de meer bekende Nederlander uit een beperkte achterban, dan het kiezen uit allerlei leidinggevend. Van welke criteria zou men uit moeten gaan bij de keuze van leiderschap kwaliteiten? Wat is de invloed die iemand moet hebben om als christelijk leider aangeduid te worden? Hoe groot is de reikwijdte van zijn invloed? Welke middelen staan hem of haar daarbij van dienste? Om welke verdienste gaat het? Deze laatste vraag toont al aan dat je het woord christelijk hierbij zo snel mogelijk moet weglaten.

De voorkeuren

Met het bovenstaande vragen heb ik hopelijk aangetoond dat christenen zulke acties niet zouden moeten ondernemen (hoe ludiek ook bedoeld). Dat neemt niet weg dat wij ten opzichte van elkaar best waardering mogen hebben. Dat een André Rouvoet gekozen wordt tot beste politicus

van het jaar is een gelukwens waard, hoe betrekkelijk dat ook is, maar dat is totaal iets anders dan de actie waar we het hier over hebben. In hun onschuld zijn er op deze manier (ook door mij gewaardeerde) mensen naar voren geschoven en op die kandidatenlijst terecht gekomen. Mensen die best waardering toekomt, maar die het niet verdiend hebben om tegen elkaar afgezet te worden. De ondersten in de rij zullen beschouwd worden als "de zwakste schakel". Het valt dus negatief uit voor hen, terwijl zij om positieve redenen op de lijst geplaatst werden. Het gaat in deze actie niet alleen om waardering van mensen die wel eens in het zonnetje gezet mogen worden (zoals in het kerstnummer van Visie). In die Visie actie worden 'zichzelf opofferende' mensen niet tegen elkaar afgezet. Als het heel gewoon om waardering zou gaan van mensen, die de Here gebruikt heeft om u in te leiden in een diepere omgang met Hem, dan hoeven dat helemaal geen mensen te zijn die publiekelijk bekend zijn. Er staan op die lijst ook mensen die een bepaalde positie innamen waardoor zij een heel breed veld van invloed tot hun beschikking hadden en velen voor de Here bereikt hebben. Maar heel wat mensen die wij zouden waarderen, hebben vaak geen flauw idee van die invloed die zij op ons (gehad) hebben. Een bron is zich vaak helemaal niet bewust waar de stroompjes die uit hem voortkomen, terecht komen. Van al die mensen die we met warmte en dankbaarheid als bron gedenken, zouden we niet graag een rangorde willen aangeven. Het waren bronnen, die met de Bron verbinding hadden. Die dankbaarheid strekt zich dus verder uit naar Hem, die hen heeft ingeschakeld om ons voor Zich te bereiken.

De kern

Om in een positie terecht te komen waar christenen een door en door geestelijke invloed kunnen hebben, moet er in hun leven een bepaalde instelling zijn. Een geestelijke gesteldheid, die juist het tegenovergestelde is van wat in de wereld als belangrijk wordt beschouwd. Een houding waar onze eigen verlangens en belangen hebben afgedaan. Nooit om de aandacht op zichzelf te richten. Er is maar één hartstocht en dat is Christus. Niet om hogerop te komen, maar om door vernedering heen, dicht bij de Here te komen en getrouw in het kleine, alleen Zijn doelen nog maar na te streven. Het gaat niet om een groot organisatie talent of om woorden van menselijke wijsheid. Wij zijn afgezonderd van de wereld, niet om te laten zien hoe hoog wij op de geestelijke ladder staan, maar opdat de Here Jezus in ons geopenbaard zal worden. Wij zijn volgelingen van Hem die gezegd heeft: "Ik ben niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen". Wij mogen dit Hem nazeggen. Hij wist wat het was om vernederd te worden en Zijn volgeling wisten wat het was om het uitvaagsel van de wereld te zijn. Om de "armen van geest" te zijn. Dat is wat anders dan menselijke wilskracht en een sterke persoonlijkheid, die op moet vallen. De Here zelf wantrouwt die menselijke invalshoek. Oswald Chambers zegt ergens in z'n dagboek: "De ware beminnelijkheid, die waarde heeft voor God, is altijd onbewust. Bewust invloed willen uitoefenen is onchristelijk" (zie Joh 7 :38). Zelfverloochenend discipelschap is de ware voedingsbodem van "geestelijke invloed". Het is zelfs gevaarlijk om dat christelijk leiderschap te noemen.

Conclusie

De voedingsbron is doorslaggevend. Het product ontleent zijn betekenis aan de bron van zijn ontstaan. Zonder die bron zou het product zelfs niet bestaan. De belangrijkheid van melk gaat vooraf aan dat van kaas, room en boter. De betekenis van een christelijke leider (wat dat ook maar moge zijn) hangt af van zijn relatie met Christus. Laten we ons maar concentreren op de heerlijkheid van Christus, die gezegd heeft: "Zonder Mij kunt gij niets doen". Zouden de Puriteinse voorvaders niet gegruwd hebben van het 'bepalen van de grootste christelijke leider'? En als het om christelijk leiderschap gaat, dan willen we toch vooral zien hoe de Verlossing van Christus in hen werkelijkheid is en doorwerkt. Dat is veelal een verborgen doorwerking die alleen maar aan de genade van God kan worden toegeschreven. We mogen met Paulus zeggen: "Ik moge er voor bewaard blijven te roemen anders dan in het kruis van onze Here Jezus Christus!" Wat zal die zogenaamde grootste christelijke leider zich aan het eind van de rit verschrikkelijk opgelaten voelen, omdat er maar Eén is die die plaats toekomt.

Joop Schotanus

5. Gebonden vrijheid

Wat is er ontzettend veel over ons heen gekomen in het afgelopen jaar. Het lijkt wel of de hel is los gebroken als het gaat om meningen en ideeën. We mogen allemaal meedoen aan het bepalen van ons standpunt. Tenminste vooral voorzover we mee kunnen doen via internet of sms. Er is altijd wel een meerderheid te vinden voor het een of andere standpunt. Voor christenen geldt in ieder geval: "Ge zult de meerderheid in het kwade niet volgen".

Vrijheid van meningsuiting

Het is haast onvoorstelbaar wat er allemaal gezegd en geschreven mag worden, behalve wanneer het gaat om bepaalde zaken die ingaan tegen de gangbare mening van de goddeloze goegemeente. Veel moet kunnen en als het de eeuwenlange fatsoensnormen in het geschreven woord overschrijdt dan gebeurt dat allemaal onder het mom van de zogenaamde moderne "literaire vrijheid". Wat er uit de vulgaire literaire bron aan geilheid over ons heen gestort wordt lijkt geen grenzen te kennen. Men is al vele tientallen jaren grensoverschrijdend bezig. Het grote publiek wordt steeds meer immuun voor fatsoensnormen, o.a. ook door veel moderne literatuur. We worden via de media dagelijks gebombardéerd met een menselijk standpunt, waaraan alle remmen ontbreken. Als onze minister van Justitie de toepassing van de wet op de godslastering wil aanscherpen, zouden we misschien mogen verwachten dat er na alles wat er gebeurd is, hiervoor bijval zou komen, maar het tegenovergestelde gebeurt. Als reactie worden er pogingen ondernomen om een motie in te dienen om de (sluimerende) artikelen over godslastering, uit de strafwet te schrappen. Men komt massaal in verweer tegen het voorstel van de minister, om mogelijkheden te onderzoeken, om kwetsen te voorkomen. Er verschijnt in dat verband een verzuurde journalist op TV die ongenegeerd de premier en de minister van Justitie mag betichten van uiterste domheid. Men kent geen enkele vorm van zelfcensuur als het gaat om het eigen gelijk binnen te halen. Mensen die in onze samenleving helemaal geen persoonlijk zelfdiscipline hebben kunnen we verwijzen naar hulpinstanties. Hoe kan onze maatschappij

gevijvaard worden van journalisten en publicisten die geen zelfcensuur kennen? Natuurlijk zijn we ontsteld over de extremistische uitingen op internetsites, waar journalisten en politici dood gewent worden. En waar het niet alleen blijft bij een wens. Tegelijkertijd zijn we onthutst over de extremistische uitingen van publicisten, die misbruik maken van de vrijheid van meningsuiting.

Vrijheid van godsdienst

In de discussie probeert men duidelijk te maken dat er eigenlijk geen speciaal artikel over godsdienstvrijheid hoeft te zijn. Men meent dan dat die vrijheid al genoeg gedekt wordt door de vrijheid van meningsuiting. Er is ook een stroming die meent dat er vrijheid van godsdienst mag zijn, zolang de beleving daarvan alleen maar geschiedt achter gesloten deuren. Je mag publiekelijk overspoeld worden met allerlei liberale ficties, maar als het gaat om geloofsovertuigingen, zou men dat alleen maar binnenshuis mogen beleven, zonder het uit te dragen als van wezenlijk belang. Stel je voor dat je zoiets ook zou zeggen over de kunst. Dat je alle kunstuitingen in het openbaar zou verbieden en dat het slechts beleefd zou mogen worden als een soort ondergrondse vrijmetselarij, door die mensen, die er affiniteit voor hebben. Hebben we nog niet genoeg gezien van de dictatoriale staten waarin de godsdienst in eerste instantie verdronken werd naar de binnenkamer om het daarna helemaal proberen uit te bannen? Denk maar aan Noord-Korea.

Onnodig kwetsen van gevoelens

Men lijkt tegenwoordig mensen best te mogen kwetsen in hun diepste gevoelens. Daar moeten de mensen maar tegen kunnen. Men rekt de vrijheid van meningsuiting zover op, dat de minachting voor de medemens ervan afdruipt. Men heeft er geen voorstelling van hoeveel leed men veroorzaakt met aanvallen van beledigende en kwetsende uitingen. De gekwetsten moeten maar niet zo zeuren en kleinzielig doen, zolang woorden niet omgezet worden in daden. Alsof je met woorden geen pijn zou kunnen doen. Mentale aanvallen doen soms meer pijn dan fysieke. We zeggen toch ook niet dat mensen die fysiek aangevallen worden niet kleinzerig moeten zijn. Het is belangrijk om aan gewetensvorming te doen, zodat mensen respectvol leren omgaan met elkaar.

De zuivere maatstaf

Respectvol met elkaar omgaan betekent niet dat je het met elkaar eens moet zijn? We leven in een wereld waarin uitersten tegenover elkaar staan. Heel veel lijkt nooit bij elkaar te brengen te zijn. We kunnen het totaal oneens zijn met elkaar. Er zijn zoveel gedachten, ideeën en meningen die elkaar niet verdragen. Het hangt af van de meetlat die je aanlegt. Als we uitgaan van het gezag van de Bijbel, het gezag van de Here Jezus en van de Heilige Geest, dan kom je totaal ergens anders uit in je overtuigingen, dan wanneer je gelooft in de Koran. Dat zullen we ook luidop moeten mogen zeggen. Als iemand anders ons op onze meningen en gedachten met argumenten wil corrigeren, dan zullen we daarvoor open moeten staan. Ze mogen ons zelfs vertellen dat ze het christendom verderfelijk vinden. Dat kan niet met kreten en schuttingwoorden, maar met doordachte argumenten en voorbeelden. Als mensen menen dat de bronnen van onze overtuigingen onzuiver zijn, dan mag dat gezegd worden, als ons ook maar de gelegenheid geboden wordt, om ons standpunt te verdedigen. Als men het christendom naar het rijk der fabelen wil verwijzen, dan stellen we daar tegenover dat er een duidelijke historische basis is voor het ontstaan van onze overtuiging. Die historische ondergrond vindt men niet bij fabels. Ook al weten we dat de innerlijke verwerkelijking van die historische waarheid in ons dagelijks bestaan meestal meer zoden aan de dijk zal zetten. Waarom zou ik niet mogen zeggen dat de Koran mede uit onsamenhangend oudtestamenteel en nieuwtestamenteel gedachtengoed is samengesteld? Bovendien mag ik er nog bij zeggen dat het Mohammedanisme ingang vond vanwege de belabberde toestand van het christendom in Mohammeds dagen, alsmede door de macht van het zwaard. Iedere opponent mag proberen het tegendeel van mijn beweringen aan te tonen. We hoeven ons als christenen nooit gekwetst te voelen als mensen ons met argumenten bestrijden. Dat zou ook moeten kunnen gelden voor iedere andere godsdienst of overtuiging, in welk land ter wereld dan ook. We moeten ervan overtuigd zijn dat we het over een ding eens zijn dat we het oneens met elkaar mogen zijn en het volste recht hebben elkaar te overtuigen van eigen (vermeend?) gelijk of het (vermeende?) ongelijk van de ander. Zoiets hoeft toch niet uit te lopen op beledigingen en scheldpartijen. Het is een ideologische vrijheid die zichzelf beperkt door het gezonde verstand. Het is een gebonden vrijheid.

Joop Schotanus

6. Ouderen en Gemeentezang

Over de smaak en de keuze van de liederen is veel te zeggen. Die smaken verschillen nogal wat en niet alleen tussen ouderen en jongeren. Vooral het geestelijk klimaat waarin men is groot geworden kan hiervoor sterk bepalend zijn. Was dit klimaat van een ingetogen karakter, dan zal men misschien wat meer houden van ingetogen liederen. In sommige kerkverbanden gaat men hier heel zorgvuldig mee om. Bij anderen treffen we vaak een ratje-toe van alles en nog wat. Bij sommige kerken is het haast uitsluitend een principiële kwestie, die op de landelijke synode besloten moet worden. Bij velen is het echter meer een kwestie van smaak of geestelijke ligging.

Liederendbundels

De kerkelijke markt wordt overstroomd door allerlei bundels. Evenals vroeger worden er liederendbundels samengesteld voor speciale doelgroepen. Eertijds hadden we bundels die vooral bedoeld waren voor jeugdkampen en koffiebars, zoals die van het Brandpunt en Youth for Christ bijvoorbeeld. Zo hebben we vandaag de E en R bundel van de Gereformeerd Vrijgemaakten en de bundel van het Opwekking. De laatste is ontstaan uit de behoefte om voor hoogtijdagen een overvloedige voorraad te hebben van geschikte liederen. Deze zijn ondertussen doorgedrongen tot alle lagen en kringen van het kerkelijke leven. In het begin werden deze liederen vooral beschouwd als een aanvulling op het bestaande, maar in sommige kringen begint deze bundel een soort monopoliepositie in te nemen. Om dat te voorkomen worden er bundels gemaakt waarin Opwekkingsliederen worden opgenomen naast het vele andere wat men niet kwijt wil raken. Het Evangelisch Werkverband heeft hierom de Evangelische Liederendbundel doen ontstaan, die naast het oude vertrouwde, een steeds grotere plaats schijnt in te nemen. Bij de Baptisten kreeg men enige tijd geleden de bundel: "Liederend voor Gemeentezang" ter vervanging van "Lofzangen en gebeden". Nu wat dichters bij huis. Het Zoeklicht kent al vroeg na de beginperiode van haar bestaan de Bundel van Johannes de Heer.

De inhoud der liederen

Niet alleen dat er in al die bundels nogal veel leengoed van elkaar aangetroffen wordt, maar ook dat men het soms nodig heeft gevonden om inhoudelijk kleinere of grotere veranderingen aan te brengen. Hier begint al een probleem voor de ouderen. Als je

bijvoorbeeld je leven lang gezongen hebt "Welk een vriend is onze Jezus" en dan moet je nu zingen "Wat een vriend is onze Jezus". In de genoemde bundel "Liederen voor Gemeentezang" heeft men vele Johannes de Heer liederen gemoderniseerd op deze manier. Waar men eerst naar hartelust vanuit de rijke voorraadschuur van het geheugen kon meezingen, is men nu plotseling weer aangewezen op het boekje en velen zijn ondertussen niet zo blij met de vervanging van oude Nederlandse woorden door modernere Nederlandse woorden. Maar waarom zou men via deze oude woorden niet nog een beetje verbonden hebben mogen blijven met het voorgeslacht. Men is er niet van overtuigd dat alle veranderingen verbeteringen zijn. Wat deze "Liederen voor Gemeentezang" betreft, is men wel blij met enkele aanvullingen uit de bundel van Johannes de Heer, die in hun oorspronkelijke "Lofzangen en Gebeden" gemist werden.

Beoordeling

Ik betrap me er zelf op dat ik steeds meer liederen uit de Hervormde Bundel van 1938 ga waarderen, die ik vroeger waarschijnlijk veel minder in m'n repertoire opnam. Ouderen willen heus wel nieuwe liederen zingen, maar ze vinden het verschrikkelijk jammer om de oude kwijt te raken. Dat er ondanks al die nieuwe bundels behoefte is aan speciale zangavonden met de bundel van Johannes de Heer spreekt boekdelen. Deze bundel heeft met de laatste vernieuwing de 1000 bereikt. Wat een rijkdom! Met nog wel wat onbruikbare uit het verleden, maar met heel veel zeer bruikbare van de laatste decennia. Een goed middel om de ouderen vast te houden is de Zoeklichtbundel een monopoliepositie te laten veroveren. Dat er behoefte aan is wordt bewezen door de aparte zangavonden met onze bundel.

De muzikale begeleiding

Voor vele ouderen ligt het grootste probleem vaak niet eens bij de liederen, maar bij de begeleiding. Zoals er gelovigen zijn die alleen aan de psalmen voldoende hebben, zo zijn er mensen die geen kerkdienst hebben meegemaakt, als ze niet gezongen hebben onder begeleiding van het orgel. Ze kunnen de rijkdom aan de vele muziek instrumenten niet waarderen. Dat neemt niet weg dat er ook vele ouderen zijn die beslist niet terug zouden willen naar de tijd van voorheen, zonder de vrolijke begeleiding. Tegelijkertijd kan ik begrip opbrengen voor mijn leeftijdgenoten, die e.e.a. wel eens wat overdadig vinden. Ik ga nogal eens voor in diensten van asielzoekers en heb mijn preek wel eens besloten met: "Ik hoop dat jullie zullen afnemen in lawaai (decrease in noise) en toenemen in geloof (increase in faith)".

Wij hebben het voorrecht in de Gemeente in Veenendaal om zeer toegewijde muzikanten te hebben. Ze treden op in wisselende samenstelling en ondertussen weten we, dat als er een bepaald iemand achter het drumstel zit, hij bij voorbaat al instructies krijgt om zich wat in te houden. Het heeft even geduurd, maar de jeugd weet dat ze met wat minder tevreden moet zijn. Het hangt hier vooral af van de eindverantwoordelijke en dat is over het algemeen bij ons in goede handen. Waar het om gaat is een goede balans. We kunnen elkaar nooit helemaal voor honderd procent tevreden stellen, maar ik wens mijn leeftijdgenoten toe, dat in hun thuisgemeente een balans gevonden mag worden, die tot onderlinge tevredenheid stemt.

Joop Schotanus

7. Dorstende dominee vindt levend water

- over het getuigenis van Ds. Jos Douma -

Ondertussen weet de lezer, dat ik in deze rubriek zo nu en dan probeer aan te sluiten bij een of andere actualiteit. Als het gaat om kerkelijke ontwikkelingen zitten we meestal in de mineur. Maar in de afgelopen tijd worden we naast veel negatieve zaken in de media, zo nu en dan op de hoogte gesteld van bijzonder positieve ontwikkelingen. Zo ben ik van het verhaal van de Gereformeerd Vrijgemaakte dominee, Jos Douma, in het Nederlands Dagblad weer eens echt onder de indruk. Zoals eerder al door soortgelijke berichten van en over enkele van zijn collega's.

De Here Jezus centraal

Hij vertelt dat hij in de loop van zijn christelijke opvoeding bepaalde zaken niet heeft meegekregen of niet goed opgepikt heeft. Er is in zijn leven een 'totdat' gekomen. Er waren zoveel goede dingen in zijn bediening als voorganger, totdat hij de persoonlijke relatie met de Here Jezus, als het meest doorslagend liet zijn. De dwang van buitenaf werd een drang van binnenuit. Stel je voor dat je je leven lang ondergedompeld bent in de Bijbelse en kerkelijke waarheden en dat je dan moet ontdekken, dat er toch iets is waardoor het niet volledig functioneert, zoals je zou mogen verwachten. In zijn geval waren dat niet bepaalde gaven van de Heilige Geest. Dat is iets wat je meestal verwacht als mensen je duidelijk willen maken, dat: "God heeft meer te geven, dan enkel wat godsdienstigheid" (om een lied uit Johannes de Heer bundel te citeren). Het betekent niet dat die geestelijke gaven er los van staan, maar het gaat om iets dat daar beslist aan vooraf gaat. Waar het om gaat, is dat Christus de sleutel is tot het werkelijk verstaan van de 'waarheid'. Die waarheid kan pas volledig ons eigendom worden, als Christus voorop en centraal staat. Eerst de Heer en dan de leer, maar dan geen leerstukken die taaier zijn dan stukken leer.

Waarheid en werkelijkheid

Als je dan zo blij bent met het verhaal over zo'n ontdekking, dan stemt het verdrietig dat onder de ingezondens in de krant er ook nog zijn die daar niet positief op reageren: 'Maar dominee, we hebben u voor die tijd horen preken en toen had u ook al een goede preek'. Zelfs een hooggeachte professor zet bij dit alles publiekelijk zijn vraagtekens. Misschien moeten we er van uitgaan dat het nu eenmaal bij een professor in de theologie hoort om vraagtekens te zetten. Toch is het triest om te vernemen, dat zo iemand nu net niet oppikt waar het wezenlijk om gaat. Hij moet beseffen dat ook al heb je duizenden waarheden van Schilder, Holwerda en Veenhof mee gekregen en in je hoofd hebt laten landen, het niet altijd automatisch bij iedereen in het hart terecht komt. Die doorverbinding van hoofd naar hart, is van doorslaggevende betekenis. Dat kan alleen in de mate dat de persoonlijke relatie met Christus centraal staat in het leven. Pas door die persoonlijke relatie met Christus, worden de Bijbelse waarheden een werkelijkheid in het leven van elke dag. Er zijn heel wat godsdienstige mensen die alles van de waarheid weten, maar de werkelijkheid ervan niet echt beleven. De relatie met Christus vindt niet alleen plaats, als de professor zit te mediteren met z'n Hebreeuwse Oude Testament en z'n Griekse Nieuwe Testament op z'n bureau open voor zich. (zoals hij dat in zijn reactie omschrijft) Niet alleen hoe de relatie met de Here beleefd wordt vanuit de waarheid van de Schriften, maar ook en vooral hoe die relatie beleefd wordt in de werkelijkheid van de meest alledaagse dingen. Misschien had de professor zich even wat meer moeten inleven in de situatie van Jos Douma en van al die velen met hem, die hoewel ze de waarheid door en door kennen, blijven hunkeren naar de werkelijkheid ervan. Je wil mensen toch niet stimuleren te blijven steken in de armoede van alleen maar de steriele waarheden. Je wil toch graag dat allen de

werkelijkheid volop gaan beleven.

Een persoonlijke relatie

Waarheden kunnen zoveel nadruk krijgen zonder dat deze waarheden werkelijkheid zijn in je persoonlijke leven. Soms hoor je als compliment voor een dominee: "Je kan merken, dat hij beleeft wat hij zegt". Natuurlijk is dat fijn om te horen, maar tegelijkertijd ook een beetje triest, omdat we dit eigenlijk bij elke voorganger gewoon zouden moeten vinden. Dat mogen toch geen uitzonderingen zijn. Toch zijn we ondertussen blij, dat men bij de Gereformeerden Vrijgemaakt, het tegenovergestelde steeds meer niet normaal vindt, zoals ook bij het Evangelisch Werkverband bijvoorbeeld. Maar in veel kerkelijk leven in Nederland heerst nog de sfeer van godsdienstigheid in plaats van de godsvrucht van de persoonlijke relatie met de Heer. Als men de godsdienst beleeft als een vanzelfsprekendheid, omdat men automatisch leeft onder de "Koepel van Gods Verbond", zonder dat je je recht op jezelf hebt opgegeven, is er geen persoonlijke relatie met Christus. Dan wordt er wel vaak gesproken over de rijkdom van beloften, die ergens ver weg op de Hemelse Bankrekening staan, maar waar men nu nog niet bij kan komen. Met als gevolg dat er in rouwadvertenties zo vaak verwezen wordt naar beloften. Een rijkdom, waarop men in dit leven zelf al aanspraak had kunnen maken, maar zich te weinig van bewust was. Misschien ten overvloede: "Naar de mate, dat de Here God aanspraak mag maken op ons leven nu, mogen wij in het hier en nu aanspraak hebben op de verwerkelijking van Zijn beloften". Dat hoeven we niet uit te stellen tot het hiernamaals.

Individualisme

Leidt de nadruk op die persoonlijke relatie tot individualisme? Is het niet beter om je samen veilig te voelen onder de zoëven genoemde 'Koepel van het Verbond'? Het volk van Israël waande zich veilig onder de Koepel van de Wet. Het had ook een bepaalde 'heerlijkheid'. Maar toch noemt Paulus het een bedekking. Maar telkens als iemand zich bekeert wordt de bedekking weggenomen en opent zich de weg tot de 'overvloedige heerlijkheid'. Als een wederomgeborene denkt dat hij/zij het zonder de gemeenschap der heiligen kan doen, dan kan dit leiden tot individualisme. Dan is de ware hunkering naar gemeenschap met medegelovigen ondergesneeuwd. Maar de persoonlijke gemeenschap met de Heer zal de drang in zich hebben naar de onderlinge gemeenschap met alle medegelovigen. De kerk of geloofsgemeenschap kan niet aan haar doel beantwoorden vanuit een "wij-gevoel" op de verkeerde basis. Evenzeer zal een kerk of geloofsgemeenschap niet aan haar doel beantwoorden als de onderlinge gemeenschap verwaarloosd wordt.

Over de kerkmuren heen!

Om bij mijn uitgangspunt terug te keren. Wat kun je over de kerkmuren heen, intens blij zijn met verhalen en berichten van zulke positieve ontwikkelingen. Als Christus nummer één is, dan ondek je een geweldige ruimte voor elkaar in allerlei interpretaties over secundaire zaken. Wat Jos Douma opnieuw duidelijk maakt is, dat deze secundaire zaken, Christus nooit van de eerste plaats mogen verdringen. Het is mogelijk dat men de "gemeenschap der heiligen" soms sterker ervaart met mensen uit een andere dan de eigen kerk, vanwege deze merkbare eenheid in Christus, die alles overvleugelt. "Wees blij met de blijden".

Joop Schotanus

8. Onacceptabele praktijken en leringen

Er is een discussie in het *Nederlands Dagblad* gaande over wat er zoal geaccepteerd wordt in de PKN. Reeds lang was er veel ruimte in de Hervormde Kerk voor afwijkende praktijken en onorthodoxe leringen. Men ging er zelfs een beetje prat op dat er "in de Hervormde Kerk meer ruimte was voor Jan Rap en z'n maat dan in de Gereformeerde gezindte". Dr. Van den Brink houdt nu een pleidooi voor de leden van de Protestantse Kerk Nederland, om de aanduiding homokerk maar als een erenaam te beschouwen. Te begrijpen dat op zo'n stellingname nogal flink gereageerd wordt. Heeft zo'n benadering nog wel iets te maken met de Geloofsgemeenschap zoals we die in het Nieuwe Testament tegenkomen. Wat zijn de gronden waarop men aanvoert, dat die ruimte er moet zijn in de kerk?

Het voorbeeld van de Here Jezus

Dr. Van den Brink voert als argumentatie aan dat de benadering van de Here Jezus ons ten voorbeeld moet strekken. Hij ging toch om met hoeren en tollenaars en wie zijn wij dan? Het klinkt toch heel aannemelijk dat je deze mensen niet kan uitsluiten van de Gemeente, als je je deze benadering van de Here Jezus tot voorbeeld neemt. Mensen moeten niet zeuren over verkeerde leringen, zolang er nog ruimte is voor de orthodoxie. En wat die afwijkende praktijken betreft, we willen en durven het toch niet anders te doen dan de Here Jezus zelf. Wij worden toch opgeroepen om in Zijn voetstappen te treden, daar Hij ons een voorbeeld heeft nagelaten. Kijk toch eens naar de Here Jezus in al z'n verschillende ontmoetingen. Hij deed toch heel wat dingen vaak heel anders dan de godsdienstige leiders van Zijn tijd. Hij ontmoette vrouwen van bedenkelijk allure. Hij at met tollenaars en wat niet al.

De benadering van de Here Jezus

Klopt de argumentatie van Dr. Van den Brink? Kun je de manier waarop de Here Jezus in de samenleving van Zijn tijd stond, zomaar overdragen op de Gemeente in onze bedeling?. De Gemeente was toen nog een geheimenis. Het was in de dagen van de Here Jezus ook nog niet bekend hoe deze eruit moest zien. Dat is toch pas na de uitstorting van de Heilige Geest geopenbaard. We zien dat Here Jezus in contact trad met mensen van een zeer bedenkelijke moraal, maar evenzeer met mensen van een zeer hoogstaande moraal. Let wel, voor Hem was de hoog- of laagstaande moraal niet een factor van doorslaggevende betekenis in zijn ontmoetingen. Daar schonk Hij geen aandacht aan. Hij was zich bewust dat beiden in gelijke mate verlossing nodig hadden. In beide gevallen wist de Here Jezus dat men niet beantwoordde aan het doel van de Schepper. Hij was naar de wereld gezonden om openbaring te zijn van dat doel. De Here Jezus was niet naar deze wereld gekomen om van onfatsoenlijke slechte mensen goede fatsoenlijke mensen te maken. Hij maakte duidelijk dat buiten God om, we niet eens kunnen weten wat echt goed is, laat staan dat we er aan zouden kunnen voldoen. De Here Jezus laat zien dat verlossing vooraf gaat aan de gerechtigheid. Als de mens zichzelf opwerkt om door het goede te doen zichzelf aanvaardbaar bij God te maken, dan zegt hij daarmee dat hij de verlossing niet nodig heeft. De Here Jezus laat zien dat zonde niet in eerste instantie is het doen van verkeerde dingen, het ligt bijvoorbeeld niet in onzedelijkheid, maar Hij keek naar iets wat wij met onze menselijke ogen niet kunnen zien. Hij keek naar de gezindheid van het hart.

De gezindheid van het hart

Op ons als christenen toegepast, kunnen we nog altijd stellen dat niet de moraal van normen en waarden voorop staat, maar de gezindheid tot de zonde. De zonde van de zelfhandhaving, die de mens doet zeggen: ik ben mijn eigen god. Onze natuurlijke gezindheid kan zich heel goed uiten in een hele fatsoenlijke moraal, maar evenzeer in een onfatsoenlijke moraal. Ze hebben beide dezelfde basis: mijn aanspraak op mijn zelfbeschikkingsrecht. Ik claim het recht om het over mijzelf te zeggen te hebben. In wezen gaat het erom, om met een moraal van normen en waarden, het leefbaar te houden in deze wereld. Maar dat hoeft niet persé verbonden te zijn met het geloof. Veel niet-christenen voelen zich heel goed thuis bij algemeen geldende fatsoensnormen. Voor het overleven in deze wereld is het goede doen een belangrijk aspect, maar de grootste filosofen zijn niet in staat geweest om ons in alle opzichten te laten weten wat in wezen een fatsoenlijke moraal is. Ze konden ons hoogstens bepaalde uitwerkingen hiervan laten zien. We mogen als christenen de moraal echter niet verheffen tot de allerbelangrijkste factor van het levensdoel van de mens. Dat is een verkeerde benadering, want hoe goed en fatsoenlijk we ook zijn, we kunnen vanuit onszelf nooit de maatstaf bereiken die de Here God stelt. God zegt niet dat de mens gestraft wordt voor zijn zonden (meervoud), maar dat het in wezen gaat om de diepere laag, de gezindheid tot de zonde. Het wezen van de zonde is de dood. De gezindheid om het in alles over jezelf te zeggen te willen hebben. Onze discussies blijven meestal steken in ethische kwesties en dat is niet het uitgangspunt van de nieuwtestamentische gemeente.

De oplossing

Christus moest de zeggenschap over Zijn leven uit handen geven, om voor ons terug te winnen wat we in Adam kwijt geraakt zijn. Als we gaan inzien dat zonde betekent dat we buiten het Leven van God staan, dan zullen we ons allereerst en vooral willen uitstrekken naar de genade van God. De openbaring van de Schrift is, dat, zoals door een mens de zonde in de wereld gekomen is en door de zonde de dood, zo is ook de dood tot alle mensen doorgedaan. Dood is de afwezigheid van het leven van God in de mens. De veroordeling ligt uiteindelijk niet in het feit dat ik geboren ben met de erfzonde, maar als ik me bewust ben dat Jezus Christus gekomen is om mij leven te schenken en ik dan weiger dit leven aan te nemen. Het oordeel ligt in het feit dat de mensen de duisternis liever gehad hebben dan het licht, dat in de wereld gekomen is. De verlossing van Christus bestaat niet uit de overgang van een lage moraal naar een leven van een hogere moraal, want wij die dood waren door zonde en overtreding heeft Hij levend gemaakt. De behoudenis bestaat dus uit de overgang van dood naar leven. En niet van onfatsoenlijk en slecht naar fatsoenlijk en goed. Jammer dat we nog zo geconcentreerd zijn op de ethiek, in plaats van de nadruk te leggen op deze radicale overgang van de dood naar het leven. Vanuit die overgang worden we ons dan ten sterkste bewust dat het gaat om de godsvrucht van een verlost en geheiligd leven, in plaats van een godsdienst van bepaalde normen en waarden. De juiste normen en waarden zijn de vrucht van een verlost leven. Het gaat om godsvrucht en niet om de een of andere godsdienst. De scheidingslijn van de Gemeente van Christus loopt langs de grens tussen de aanwezigheid van leven of de afwezigheid van goddelijk leven. Dan ga je je niet verlustigen in een troetelnaam als homokerk. Dan wil je je alleen nog maar richten op een kerk die leeft door de Heilige Geest binnen het raamwerk van de Bijbelse waarheden.

Joop Schotanus

9. Niet langer dezelfde

We kennen allemaal lieve medegelovigen die ons op de meest sympathieke manier steeds opnieuw kenbaar maken dat ze wel gelovig zijn, maar in dat geloven natuurlijk voortdurend aanvechtingen en strijd kennen. Het zit er bij hen zo ingepeperd, dat je je nederigheid moet laten blijken door te praten over je tekortkomingen. Er is toch niemand volmaakt in dat geloven en nog minder volmaakt in de liefde. Je mag natuurlijk je uiterste best doen om het beste ervan te maken. Er wordt prijzend gesproken over mensen die het er ogenschijnlijk beter van afbrengen dan jezelf. Of misschien wordt er met enige jaloersheid naar gekeken. Toch is er (hoe goed bedoeld ook) iets mis met dit allemaal spreken over eigen tekortkomingen. Het betekent dat er met duidelijke Bijbelse gegevens aangaande het leven van een christen geen rekening wordt gehouden. Het openbaart een wettische levenshouding, die vreemd is aan de Bijbelse beschrijving van onze wandel in het licht.

De Here God zit niet te wachten op de voortdurende klacht dat je er nog niet zoveel van terecht brengt. Ook zouden wij dat niet van elkaar moeten willen aanvaarden. Maar zodra je laat merken dat je niet zo goed overweg kunt met opmerkingen over tekortkomingen en geloofsstrijd zou je de verdenking op je kunnen laden dat je lijdt aan een of andere vorm van eigendunk. Er kan al heel spoedig kortsluiting ontstaan in het gesprek als je probeert met die ander op een Bijbels spoor terecht te komen. Men is vaak helemaal niet gewend om over deze vorm van zelfbeklag aangesproken te worden. Wij zijn zo gewend in het dagelijks leven om prestaties met elkaar te vergelijken en dat dragen we haast automatisch over op ons geestelijk leven.

Als we mensen ontmoeten die een serene rust en vrede uitstralen in allerlei moeilijke omstandigheden, dan mag dat ons aansporen om het geheim daarvan op te sporen. Het zijn innerlijk vrije mensen die zich niet beklagen over hun tekortkomingen of geen behoefte hebben om die voortdurend te vergoeilijken. Ze zijn vrij van zichzelf. Mensen die eens en voor altijd ergens mee afgerekend hebben door een radicaal basisbesluit hoeven niet bij elke confrontatie (met alcohol of roken bijv.) aanvechtingen en strijd meer te hebben. Dat geldt evenzeer voor het basisbesluit om aan het 'eigen ik' geen rechten meer toe te kennen. Het doodvonnis wordt erover uitgesproken en daarmee ook over het recht om erover te klagen. Dit schept ruimte voor de doorwerking van de Heilige Geest. Zo'n basisbesluit maakt de nare eigenschappen van dat 'eigen ik' ongedaan. Als die nare eigenschappen in de wortel van dat 'eigen ik' zijn aangepakt, kunnen ze zich aan de oppervlakte niet meer openbaren. Daarmee wordt voorkomen dat er een strijd moet ontstaan tegen al de vertakkingen ervan. Veel mensen strijden tegen de symptomen omdat er in de wortel niet mee afgerekend is. Het moet niet meer gaan om een individuele strijd tegen drift, boosheid, jaloezie, gekwetstheid, maar het is de dood verklaren aan de 'oude mens'. Het is niet een strijd tegen zonden, maar het is de overwinning op de zonde door het geloof (Dit is de overwinning, ons geloof! 1Kor. 15:57).

Dat geloof is het einde van al ons eigen pogen. Het kost ons onszelf. Dit geloof is het belangrijkste wat er in de wereld te vinden is, omdat alleen op basis van dat geloof de liefde zich kan ontwikkelen. Zonder geloof is er geen waarachtige liefde mogelijk. Het is geloof werkende door de liefde. De liefde kent geen zelfbeklag over tekortkomingen, maar kent wel heel veel confrontaties met liefdeloosheid. Situaties waar veel van ons geloof gevraagd wordt. Het wordt niet ervaren als een dagelijkse strijd met nederlagen, maar een dagelijkse uitdaging tot overwinning van de liefde door het geloof te beoefenen. Geen geloofsstrijd, maar geloofsbeoefening.

Here, dank U dat ik niet terug hoef te schelden, als ik gescholden wordt, dat ik mij niet gekrenkt hoef te voelen, als ik niet gewaardeerd wordt op mijn prestaties, dat ik het kwade mag overwinnen door het goede. Enkel en alleen omdat Uw Heilige Geest mij daartoe in staat wil stellen. Ik heb geen tijd meer om mij te bekommeren om mijn eigen zogenaamde tekortkomingen, maar veeleer om mij te oefenen om in liefde te reageren op mijn omgeving, die mij daartoe vaak heel veel kansen geeft.

Eigenlijk is het geloofsleven in de praktijk vooral een toetsing om te weten of ik de Heilige Geest bedroef of uitblus door mijn reageren op mensen en omstandigheden.

Joop Schotanus

10. Zestig jaar 'Vrijmaking'

Er zijn zaken die je vanuit de kindertijd nog scherp in de herinnering kunnen staan. In mijn geval zelfs van 60 jaar geleden. Onze kinderloze buurvrouw kwam in die tijd geregeld bij ons koffiedrinken. Een gezellig moment in het drukke bestaan van mijn moeder. Onderwijl bood de vriendelijke buurvrouw zo tussen het eerste en het tweede kopje ook nog wel aan om de aardappelen even te schillen. Ik herinner me een gesprek over de kerkscheuring. Wat zou de beslissing worden van onze synodale burens? Het antwoord op die vraag aan buurvrouw is me duidelijk bijgebleven. "Onze dominee gaat niet mee en die weet het beter dan wij, want die heeft ervoor geleerd". Als dit argument gegolden zou hebben, dan hadden alle dominees het met elkaar eens moeten zijn, want die hadden er allemaal voor geleerd. Onze burens zullen niet de enigen geweest zijn die toentertijd op deze redenering hun beslissing gebaseerd zullen hebben. Vandaar dat de beslissing van een kerk vaak grotendeels afhangt van de positie van hun dominee.

Wat heeft het gebracht?

In eerste instantie bij velen onderlinge onenigheid en verdriet. Inhoudelijk zei het onze burens voor zichzelf niet zoveel, want zij hadden geen kinderen. Voor gezinnen met kinderen was het van grote betekenis. Hoe kijk je aan tegen het Verbond en de Verbondsbeloften? De Schriften werden uitgeplozen om te zien wat de betekenis van dit alles was geweest voor Israël en dat werd tot in de kleinste details als vanzelfsprekend overgeplant naar de Kerk. Een sterke overtuiging dat men op grond van artikel 31 in het gelijk stond, bracht een overvloed aan toewijding in leer en leven. De inzichten werden ervaren als geestelijke rijkdom en schonken een blij en dankbaar gevoel. Men wist zich begenadigd. Dit schonk energie om met deze nieuwe inzichten aan de Kerk te bouwen. Er werd hard gestudeerd en het scheen allemaal zo goed in elkaar te passen. Natuurlijk wel alles binnen de grenzen van de Drie Formulieren van Eenheid. De gereformeerde voorvaders moeten eertijds uit datzelfde besef geleefd hebben. Hun leer en praktijk moeten zoveel mogelijk overeind blijven. Als je ergens een onderdeel uit het hele stelsel zou wegnemen, dan loop je gevaar dat het hele stelsel in elkaar valt. Je moet natuurlijk wel weten waar het allemaal om gaat. Dus wordt er veel in het hoofd geprent.

De teleurstellingen

Langzamerhand wordt er geschud aan dat gebouw. Men ondergaat invloeden, die naast het goede dat men nu al jarenlang heeft ervaren, de ogen opent voor zaken die tot nu toe onderbelicht waren. Zaken die geen plekje hebben gekregen, omdat men de toenmalige zaken van doorslaggevend belang vond. Velen dachten dat alles wat Gereformeerd was tegelijkertijd synchroon was met Schriftuurlijk. Nu er nieuwe invloeden hun werk hebben gedaan weten velen geen raad daarmee, omdat dit bepaalde uitgangspunten schijnt aan te tasten. Wat willen de mensen toch? We werkten toch sterk onder het besef van de zegen van de Heer. Dat kunnen ze ons toch niet maar zo afnemen. Ze hebben helemaal niet het idee dat er verder uitgebouwd wordt, maar dat er alleen maar afgebroken wordt wat er in een jarenlange "strijd" is opgebouwd. Ook nu weer pijn, verdriet en teleurstelling.

De aanleiding tot vernieuwing

Heel lang had men zich weten af te schermen tegenover anderen. Men heeft vaak helemaal over het hoofd gezien, dat er met die afscherming tegenover het vermeende kwade, ook veel goeds buiten de deur gehouden werd, totdat er gelegenheden kwamen waarbij men over de muren heen kon kijken. Op het zendingsveld maakte men vaak christenwerkers mee van een zodanig geestelijk inzicht, dat men buiten eigen kring haast niet voor mogelijk had gehouden. Verder waren er uit hun midden journalisten en presentatoren bij de E.O terecht gekomen, die in hun wereldwijde contacten heel bijzondere genadevolle mensen mochten ontmoeten in wiens vocabulaire "het verbond" niet voorkwam, maar daar geen geestelijke schade van schenen te hebben. Anderen kwamen terecht op het spoor van de Puriteinen, die een totaal ander Kerkbesef schenen te hebben, maar de allerintiemste omgang met de Heer en met medegelovigen kenden. Zelfs bij hen die meenden alleen maar mensen te mogen dopen op geloof werd een geloofsleven ontdekt dat jaloersheid verwekte. MAF-piloten, Wycliff- Bijbelvertalers en de overweldigende vruchten van de vele zendingspioniers uit niet gereformeerde kerken. Ook de invloed van liederen uit de Angelsaksische wereld hielp mee om waardering te krijgen voor een geloofsleven, dat uitstak boven de matige uitdrukking, die men er zelf aan had weten te geven.

De gevolgen

Waar men zich in het verleden nog afvroeg of men wel samen kon bidden met mensen, die niet tot de Vrijgemaakte Kerk behoorden, komt men hen vandaag tegen op bidstonden met mensen van allerlei kerkelijke gezindten. Ook de ruimere opzet voor het bereiken van de ongelovigen vanuit de Vrijgemaakte Kerk is mede een gevolg van niet-specifiek-gereformeerde invloeden. Spontane bijbelstudies ontstaan. Men wil leren van de meer persoonlijke benadering van de Christelijk Gereformeerden. Dit alles mag overvleugeld worden door een openstaan voor het directe werk van de Heilige Geest, waar in de Gereformeerde Belijdenisgeschriften niet veel over te vinden is. Als Zoeklichtman mag ik dan besluiten met de constatering dat er hier en daar een toenemende liefde voor het volk van Israël te bespeuren valt en dat er in dit verband dan al verwezen wordt naar Wilhelmus á Brakel. Voor de toekomst van Israël kunt u ook niet terecht bij de Belijdenisgeschriften. We mogen dus eindigen met de wens, dat men zich niet langer gaat inperken door een eigen Belijdeniskader, maar de Schrift in alle opzichten volop de ruimte geeft.

Joop Schotanus

11. Contact met de lezer

Nog niet zolang geleden schreef ik over ongewilde en onbedoelde misverstanden. Dat je daar met een opinie-artikel ook niet aan ontkomt, is gewoon begrijpelijk. Maar van onze kant kunnen er ook dingen ongewild en onbedoeld misgaan. Waarschijnlijk door een taakwisseling op kantoor bleven brieven aan mij gericht, meer dan een half jaar liggen, zodat ze mij pas de afgelopen week bereikt hebben. Dat verklaart, dat enkele van mijn reacties, te maken hebben met artikelen van reeds lang geleden.

Verlangen naar meer

In het artikel over "Verlangen naar meer" schreef ik dat de Here God in eerste instantie niet geïnteresseerd is hoe wij er in de toekomst uit zullen zien, maar dat Hij belang stelt in het alledaagse verloop van ons doen en laten. Maar dan ook nog niet zozeer wat we doen, maar wat we zijn. Onze levenshouding en onze drijfveren zijn doorslaggevend bij wat we doen. Hierbij uitgaande van onze éénwording met Christus. In dit verband werd er gerefereerd aan de Noorse Broeders. Uit die hoek kwamen er twee brieven. De ene was van een schrijfster die met teleurstelling, hen de rug heeft toegekeerd en de ander vond dat we in Het Zoeklicht een bepaald punt van hen maar eens aan de orde moesten stellen. Ik raad haar aan om dat te doen via de vragen rubriek van Ds. Niemeijer.

De Mariadevotie

In dit artikel heb ik de nadruk gelegd op het feit dat onze relatie met de Heer zeer direct is. Er is maar één Middelaar tussen God en mensen en we hebben verder geen andere bemiddelaars nodig om bij die ene Middelaar terecht te komen. Onze drijfveer bij het schrijven is er volkomen op gericht om de Waarheid aan het licht te brengen. We hebben daar in eerste instantie geen mensen op het oog, maar het gaat ons om ideeën die correctie vanuit de Bijbel behoeven. Mochten we daarbij zelf op het verkeerde spoor zitten, dan willen we graag op onze ideeën gecorrigeerd worden. De Bijbel is voor ons de enige maatstaf. Een schrijver die op dit artikel reageert is waarschijnlijk niet zoals wij, doordrongen van het feit dat je beslist geen andere meetlat mag hanteren dan de Bijbel, want hij verwijt Het Zoeklicht een ongenueanceerde en soms zelfs een fanatieke Farizeeërachtige houding. Het is jammer dat hij op het onderwerp zelf niet ingaat. Laten we voorop stellen dat het ons niet om de personen gaat, maar om eventuele verkeerde uitgangspunten en ideeën. Daarop willen we mensen aanspreken en graag zelf aangesproken worden. We doen dat vanuit de totaliteit van de Bijbel. We doen dat niet om vijandschap tussen christenen te kweken, maar met de gedachte, dat het een vriend wil zijn die mij mijn feilen toont. Verder zou ik misschien, als het gaat om waardering, vanuit menselijk standpunt voor medemensen (ook rooms-katholieken), velen tot heiligen willen verklaren, maar ik weet dat de Here God, ook in dat opzicht, er een andere maatstaf op na houdt. Wij gewone gelovigen worden meer dan zestig keer heiligen genoemd in het Nieuwe Testament, daar heb je gelukkig geen pauselijke verklaring voor nodig.

Zestig jaar vrijmaking

Van een lezer uit Amsterdam kreeg ik een meer recent schrijven als reactie op het artikel over de Vrijmaking. De schrijver refereert naar mijn schrijven, maar gaat voorbij aan mijn voorgestelde oplossing om de pijn weg te nemen, die gepaard gaat met de discussie. Je mag best een bepaalde visie hebben op je manier van kerk-zijn, maar daardoor niet doof en blind worden voor de genade van God buiten je eigen kerk. Als je ogen gesloten zijn voor de genade van de Here God over dat hele grote percentage, dat buiten je eigen kerkmuren valt, dan doe je de Here tekort. Als je er een Verbondsbeschouwing op na houdt, die dat bewerkstelligt, dan kan ik daar niet achter staan, omdat ik de Here niet tekort wil doen. Vanwege dat tekort doen van de Here kan ik ook niet meedoen aan de Maria-verering, omdat alle eer mijn dierbare Heiland en Verlosser toekomt. Ik gun ieder christen zijn eigen theorie (ook over het Verbond). Wel krijg ik daar moeite mee als deze Verbondsbeschouwing, het Evangelie van de genade Gods in de weg gaat staan. Als dat het geval is, dan wil ik mijn mede-christen daar wel op corrigeren. Als ik zou moeten geloven dat God minder geïnteresseerd is in mijn ongelovige buurman dan in de kinderen van de lijn van de geslachten, dan weet ik dat ik niet meer op Bijbelse grond sta, want zo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon daarvoor gegeven heeft. Dat is de reden dat Het Zoeklicht niet zomaar de Kerk de plaats van Israël wil laten innemen.

Doelgericht leven

Een zeer uitvoerige reactie kreeg in op mijn schrijven over het boek van Rick Warren cs. De schrijver zegt dat hij het boek Doelgericht Leven heeft geanalyseerd en getoetst en dat neergelegd in een brochure. Die brochure heb ik ontvangen. Hieruit blijkt dat de schrijver zwaar tilt aan het commerciële aspect. Bij het Zoeklicht en bij welke onderneming dan ook moet rekening gehouden worden met het commerciële aspect. De mate waarin dat een rol speelt heeft te maken met de omvang van je publiek dat je wil bereiken. Als Rick Warren dus een groot aantal mensen wil bereiken in Amerikaanse proporties, moet de zaak zo aangepakt worden dat het niet uitloopt op een faillissement. Dat zou ook niet tot eer van God zijn. Als de schrijver Bob Schuller en Rick Warren (inclusief Hybels) inhoudelijk op één lijn stelt, dan getuigt dat van weinig onderscheidingsvermogen. Mijn artikel in Het Zoeklicht was bedoeld om de brede benadering van Rick Warren wat te versmallen. Daarbij maakte ik als kapstok gebruik van de heldere thema's uit het boek Doelgericht Leven, met een min of meer eigen invulling. Ondertussen heb ik uit dankbare reacties gemerkt, ook naar aanleiding van een eerder artikel in HZ over "het rijk gemotiveerde leven", dat men er mee geholpen is. Ik kan mij niet voorstellen dat als men mijn artikelen op haar eigen waarde zou analyseren en toetsen, dat men daarin dan onbijbelse noties zou tegenkomen. Mocht dat wel zo zijn dan zou ik dat graag van u horen. We kunnen door onze negatieve kritiek ook de zegen wegnemen, die welmenende en welbedoelende christenen hebben ontvangen. Als mensen op de juiste manier veertig dagen intensief bezig zijn met de thema's van het boek "Doelgericht leven" zal dat zeker een positief effect hebben op hun geloofsleven. Inhoudelijk kan men hier en daar enige bedenkingen hebben, maar men hoeft niet het kind met het badwater weg te gooien. Overigens kan ik me bij de algehele opzet van de benadering van Warren niet voorstellen, dat iemand die de geestelijke groei van Gods kinderen op het oog heeft, hier niet blij mee kan zijn. Mocht dat wel zo zijn dan verwacht ik wel dat er iets naast gesteld wordt wat het net zo goed of beter doet (en misschien met minder kosten of profijt). We mogen altijd opnieuw vermeld staan dat de Here God mensen gebruikt, die in onze ogen niet voldoen aan de maatstaven, die wij op goede gronden vanuit de Bijbel menen te kunnen aanleggen. Er zijn zoveel dingen die wij niet begrijpen, dat wij ons telkens moeten verbazen over de zo verschillende manieren, die de Here God gebruikt om de wereld voor Zichzelf te bereiken en Zijn kinderen aan Zich weet te binden. Zoveel verschillende wegen om bij die ene Weg terecht te komen. We mogen te midden van zoveel negatiefs in de wereld heel veel positiefs ontdekken. Als we het positieve eruit halen bij puriteinen, bij reformatorischen en bij evangelischen, waarom zouden we dat dan niet kunnen doen bij de Gemeentegroebeweging. We eten de vis en laten de graatjes liggen. Er valt vaak nog heel wat af te kluisen!

12. Het dal van Achor

Voor de Najaarsconferentie van Het Zoeklicht werd ik uitgenodigd om te spreken over het dal van Achor. Een goede aanleiding om er ook over te schrijven. We zingen heel enthousiast over de leiding van God in ons leven. Een geliefd lied in dit verband is ondertussen nr 266 uit Opwekkingsliederen. Heer, U leidde mij in de wildernis, in het dal van Achor. De zanglustigen zullen zich niet altijd bewust zijn van de betekenis hiervan en daarom even aandacht hiervoor.

De achtergrond

In Hosea 2:2-13 spreekt de profeet Hosea van het oordeel over de afgodendienst van Israël. Die afgodendienst wordt in het boek Hosea weergegeven als de ontrouw van zijn overspelige vrouw Gomer. De kern is dat het volk Israël de Here God heeft verlaten. In ons tekstgedeelte vinden we de mogelijke gevolgen hiervan. Want wat de mens zaait zal hij oogsten. Het resultaat wordt aangeduid met het woordje daarom:

:5 Daarom zie: Ik ga uw weg versperren met doornen.

:8 Daarom zal ik mijn koren weer wegnemen in de oogsttijd.

In het vervolg van dit gedeelte zouden we een verdere uitwerking van dit oordeel over hun zonde verwachten. Zoals in vers 12 aangegeven: Zo zal Ik haar bezoeken de dagen dat zij offers voor Baäl ontstak! Omdat ze Mij vergeten zijn. Zij hebben een surrogaat tot centrum van hun leven genomen. Mijn volk heeft twee boze daden bedreven: Mij de Bron van levend water hebben ze verlaten en Zichzelf bakken uitgehouwen, gebroken bakken die geen water houden (Zie Jer 2:7-13).

Keerpunt in de oordeelsaankondiging

Er komt een plotseling keerpunt in de oordeelsaankondiging. Wat een onverwachte ommekeer! Wat een verrassende omslag! Vers 13 "Daarom zie", Dit is een totaal andersoortig 'daarom'. De Here laat weten dat Hij met de dreiging van het oordeel, tegelijkertijd iets anders gaat doen. Het 'daarom' van vers 13 overvleugelt de vorige 'daaroms'. Daarom zie, Ik zal haar lokken!. Waarmee zal God haar lokken? God brengt mensen in een plaats van volkomen afhankelijkheid. Ik zal haar lokken in de woestijn vanuit de gebieden van de Baäls en de Astarte, naar een open gebied, waar herstel van relatie weer mogelijk zal worden. God wil het weer in orde hebben. Hij wil haar brengen op de plaats van berouw en verbrokenheid. Hij verlangt ernaar, de van Hem vervreemde vrouw weer terug hebben. Al heeft zij Hem vergeten, Hij heeft haar niet vergeten. Ook al heeft zij zich verschrikkelijk in de nesten gewerkt, Hij wil haar eruit redden. God zal haar overtuigen Hem te volgen in de woestijn. De plaats waar alle eigen emotionele, lichamelijke en geestelijke reserves zijn opgedroogd. Waar niets is over gebleven om op te vertrouwen. Hij wil haar brengen op een plaats waar Hij haar alleen voor zichzelf kan hebben. Buiten de invloed van de Baäls. Daar in de woestijn zal Hij haar apart nemen, om tot haar hart te spreken. De Here heeft het gemunt op het hart. Hij wil tot het hart doordringen.

Een deur van hoop

Het dal van Achor dat hier genoemd wordt in vers 14 ligt op de Westoever, niet ver van Sichem. Tegenwoordig beslist niet een plaats van goddelijk feestgezag, maar de plaats van een voortdurend conflict tussen Israël en de Palestijnen. Ik zal het dal van Achor maken tot een deur van hoop. Het lijkt zo tegenstrijdig om het dal van Achor te maken tot een deur van hoop. Het dal van Achor is een verwijzing naar een gebeurtenis uit Jozua 7. Het zou voor Israël de laatste plaats zijn om hoop te verwachten. Het duidt op de plaats van nederlaag, na de glorieuse inname van Jericho. Na deze inname ging het leger verder om Kanaän te veroveren en al bij de eerste onderneming om Ai in te nemen leed men een teleurstellende nederlaag. Achor is synoniem met totale mislukking. Een plaats om totaal ontmoedigd te raken. Wie denkt er nu bij Achor aan een deur van hoop. Er was een duidelijk verbod uitgegaan om niets van de buit uit Jericho mee te nemen. Maar Achan werd aan dit verbod ongehoorzaam. Hij nam van de buit en verborg het in zijn tent. De nederlaag van Ai vond hierin z'n oorzaak. Jozua wist dat er ergens iets grondig mis was. Hij verootmoedigde zich voor de Here in zak en as. De Here openbaarde aan Hem de zonde van Achan. De doodstraf over Achan en zijn gezin werd uitgevoerd in het dal. Jozua gaf aan dit dal de naam Achor.

Nieuw perspectief

De Here zal proberen de situatie terug te brengen tot wat het was. Tot het feestgedruis zoals bij de verlossing uit Egypte (Zie Ex 15:1 en 2). Hij zal proberen haar belangstelling van de Baäls af te wenden en haar belangstelling voor Zichzelf terug te winnen. Hij zal proberen haar tot berouw en verbrokenheid te brengen, door haar helemaal apart te nemen in het open gebied van de woestijn. In de woestijn zal ze gaan verlangen naar de overvloed van de wijngaarden. Via rampspoed zal Hij haar terugbrengen tot het feest. Via rampspoed haar wijngaarden teruggeven. Langs de weg van de ondergang naar de opgang. Er helemaal onderdoor gaan om er helemaal bovenop te komen. De deur gaat open waar alle andere deuren gesloten zijn. Vanuit de meest troosteloze en meest wanhopige situatie zal er hoop ontstaan. Daar worden de klaagzangen tot feestzangen "Dan zal zij daar zingen als in de dagen van haar jeugd" (:14). Er zal een einde komen aan de baäldienst en verderop wordt gesproken van veilig wonen. Tot op de dag van heden is Achor beslist niet een plaats van veilig wonen. Volkomen het tegenovergestelde. Israël heeft nu nog niet de vertrouwelijke omgang zoals die in vers 19 omschreven wordt. "Ik zal u Mij als bruid verwerven door trouw en gij zult de Here kennen" Ook al is Israël in 1948 teruggekeerd naar het land, maar nog niet tot de Here. De complete vervulling van deze profetie ligt nog te wachten in het duizendjarig rijk, zoals o.a. omschreven in Hosea 1:10-12, Jesaja 11 en Openbaring 20.

Christus is de deur

Langs de weg van rampspoed zal de Here proberen Israël terug te krijgen. Dit is een goddelijk principe. Het Kruis van Christus leek vanuit menselijk oogpunt een ware ramp. Langs de weg van een ogenschijnlijk onherstelbare mislukking opende de Here God de deur tot een volkomen herstel. Daarom staat er van de Here Jezus dat Hij de deur is. Op het moment dat Israël als volk de betekenis van het Kruis van Christus zal ontdekken, zal voor haar de deur wijd open gaan.

13. Liederen van geloof, hoop en liefde

Wat zou een christen, een samenkomst, een toogdag zijn zonder liederen! Elke nieuwe ervaring met de Here bracht David tot de uitroep "Ik zing de Here een nieuw lied". Het is niet zo dat David het alleenrecht had om telkens weer nieuwe ervaringen op te doen. Dus heeft hij ook niet het monopolie op het maken van nieuwe liederen. Boven de ervaringen van de heerlijkheid van het Eerste Verbond zijn er de nieuwtestamentische ervaringen met een overvloedige heerlijkheid, zoals Paulus die omschrijft in 2 Korintiërs 3. Waar die geestelijke ervaringen in de geschiedenis van de "Opwekkingen" overvloedig werden, daar werden ook nieuwe liederen in overvloed geboren. Waar het geestelijk leven arm blijft heeft dat vaak z'n invloed op het zingen. Dan is niet de mate van geloof, hoop en liefde bepalend voor de inhoud, maar daar kunnen de kunstzinnige aspecten de overhand nemen. Men kan dan wel spreken van een esthetische rijkdom, maar dat kan getuigen van een geestelijke armoede.

Kaf onder het koren

Niet alles wat zich aanbiedt op het gebied van liederen kan de Bijbelse toets doorstaan. In Afrika kwamen we in aanraking met evangelische mensen van de GZB. In Nederland was hun liederen keuze zeer beperkt, maar in de Hervormde Kerk van Oost Afrika had men daar een oplossing voor gevonden. "Je mag de mensen geen bundel in handen geven waar zowel goede als slechte liederen in staan". De oplossing was om de liederen die positief gewaardeerd konden worden op een los stencil te zetten en in de samenkomsten te gebruiken. Er zullen waarschijnlijk weinig bundels zijn die de toets volledig kunnen doorstaan. Dat betekent dat er van de samenstellers van de liturgie enig onderscheidingsvermogen verwacht mag worden. Bepaalde liederen uit de bundel van Johannes de Heer bleven en blijven om verschillende redenen vaak ongezongen. Bij de selectie van de nieuwe samenstelling in 1991 werden heel wat van die nooit of haast nooit gezongen liederen weggelaten. Zelfs ook enkele zeer dierbare liederen. Dat het Leger des Heils' lied "O zee van Gods liefde" verdwenen is, zal misschien met Buma-rechten of iets dergelijks te maken hebben. Vele oudgedienden zullen na 1991 wel een paar van hun lievelingsliederen gemist hebben in de nieuwe bundel. Voor mij persoonlijk geldt dat ook. Waar moeten we aan toeschrijven dat lied 145 en 203 niet meer opgenomen zijn? Waarschijnlijk aan de stijl, maar hopelijk niet aan de inhoud. In een andere stijl en vertaling vind je lied 203 weer terug in de bundel van Opwekkingsliederen. Met sommige liederen uit die bundel kun je ook wel enige moeite hebben. Niet alleen om de melodie, maar ook om de inhoud.

Enige moeite en verbazing

Niet altijd kun je de aangeboden liederen direct vlot en van harte meezingen. Er zijn bepaalde liederen die enige volharding in het oefenen vragen. Men kan moeite hebben met het ritme of met de wijs of met beide. Het verbaast me hoe veel moeite de begeleiding zich wil getroosten om sommige van die moeilijke moderne liederen in de Gemeente tot volmaaktheid te brengen. Tegelijkertijd verbaast het me nog meer als diezelfde toegewijde begeleiding net voor de samenkomst waar ik mag voorgaan bij me komt om te vertellen, dat de band van de liederen die ik opgegeven heb lied 211 en lied 171 uit Johannes de Heer niet kan spelen. Of zelfs een ouderling die me voor de dienst komt vertellen, dat ik voor het slotlied 711 een ander lied moet kiezen, omdat de goegemeente dat lied niet zou kennen. Maar de verbazing kan nog groter worden als men wel het vervangende lied 520 uit Opwekkingsliederen al spoedig van harte mee kan zingen, terwijl achteraf blijkt dat ze dat in de Gemeente ook niet eerder gezongen hadden. Waarmee ik maar wil zeggen: "Het is heerlijk om nieuwe liederen te leren zingen, maar alstublieft broeders/zusters vergeet de eertijdse zegenrijke Johannes de Heer liederen niet". Vermijd elke eenzijdigheid! Geef vooral de ouderen niet het gevoel dat ze er niet meer bij horen.

"Sinds ik ben bekeerd!"

Ooit kwamen mijn vrouw en ik in contact met een "einzalgänger", die z'n bootje had afgemeerd tegenover onze stacaravan in Friesland en die we uitnodigden voor een kopje koffie. Al spoedig kwam het tot een gesprek over diepere zaken. Hij was een man uit de wereld geweest, maar had z'n geestelijk thuis gevonden in een gemeente waar nogal gerookt werd. Hij zei: "Sinds ik ben bekeerd, heb ik roken geleerd" Hierop kon ik antwoorden: "Sinds ik ben bekeerd, heb ik zingen geleerd". Liederen van geloof, hoop en liefde! Niet alleen in de samenkomsten. Thuis werd er gezongen. Onderweg van en naar de samenkomsten werd er gezongen. Wat werd er veel gezongen in die naoorlogse jaren! Op de Maranatha samenkomsten en in bus of trein er naar toe en weer onderweg naar huis. Niet alleen toen, nu ook nog volop op de Zoeklicht Toogdag en waarschijnlijk ook in de bus onderweg. Zingen zoals het uitgedrukt wordt door het Zuid-Afrikaans liedje dat we in het Jong Nederland voor Christus kamp op Het Brandpunt leerden:

*Ek is op die pad hemel toe
Ek is op die pad hemel toe
Singen, singen, altijd singen
Ek is op die pad hemel toe!*

Joop Schotanus

14. Inzicht in ons levensdoel

We kregen reacties op het boek van Rick Warren en hebben toen geschreven over een rijk gemotiveerd leven. Hierbij gaan we nog even verder. In het boek worden vijf hoofddoelen uitgewerkt. Onder 42 dagthema's probeert de schrijver ons duidelijk te maken waarvoor wij hier op aarde zijn. De eerste zeven daarvan wil ik hierbij graag in het kort onder uw aandacht brengen met min of meer een eigen invulling. De eerste letters van de onderstreepte dagthema's vormen in mijn opzet samen het woord inzicht.

1. We zijn er op Initiatief van God!

Als we onze medemensen zover kunnen krijgen om te geloven dat er een Schepper is, die vanaf de beginne een groots plan heeft met Zijn schepping, dan hebben we al heel wat gewonnen. Een Schepper die het initiatief heeft genomen om ons er te laten zijn. Als men op het punt komt om zonder moeite in Hem te geloven dan zal men de Here God onder allerlei omstandigheden en contacten achter alles bewust ervaren. Dit zal helpen om iemand een toenemend bewustzijn van Gods plan te schenken en hem/haar doen afvragen waartoe de Here God dit initiatief heeft genomen. Het hele leven mag gerelateerd zijn aan de Initiatiefnemer ervan. Wie tot God komt, moet geloven dat Hij bestaat en een beloner is voor wie Hem ernstig zoeken (Hebr. 11:6b).

2. Nut van ons bestaan

Waar men zich niet bewust is van Gods bedoeling heerst doelloosheid of een invulling van eigen doelen, die nooit volkomen kunnen bevredigen. Voor een doelloos leven blijft alleen nog maar over een directe behoeftebevrediging in het hier en nu. Onze wereld gaat ten onder aan deze manier van leven. We noemen onze maatschappij een consumptie-maatschappij. Eten, drinken en vrolijk zijn! Het genieten wordt tot allerlei uitersten opgevoerd. Het is een gesloten cirkel van een leven zonder het licht van Gods bedoeling met Zijn schepping. Waar dit toch niet volkomen bevredigt, worden vervangingsmiddelen gezocht. Als een bepaald verzadigingspunt is bereikt zoekt men naar sterkere prikkels. Als het gewone leven niet voldoende biedt, zoekt men het in alcohol en drugs. Verder doen de media hun uiterste best om grensverleggend bezig te zijn, wat de moraal betreft.

3. Zin geven aan ons bestaan

Er zijn allerlei wisselende ideologieën in de loop der geschiedenis geweest om mensen het gevoel te geven, dat ze de meest zinvolle inhoud aan hun leven geven. Waar leef je voor? Ieder heeft z'n eigen (beperkte) gebied van zingeving. Maar er is niets belangrijker, dan Gods plan voor je leven te ontdekken! En er is niets anders, dat daarvoor de plaats kan innemen. Geen geld, rijkdom, faam of plezier. Buiten Gods doel om is je leven slechts een beweging zonder betekenis, een activiteit zonder richting, een gebeuren zonder reden. Het heeft zin voor God om ons hier op aarde te laten zijn! We zijn geschapen met een ingeboren drang om onze zin te ontdekken. Dat is ook de reden, dat zoveel mensen zich met allerlei twijfelachtige zaken bezighouden om die zin van hun leven te ontdekken, zoals astrologie, waarzeggerij en allerlei religies. Als je leven betekenis heeft, dan kun je alles aan. Zonder betekenis is het leven zinloos. Zonder God heeft je leven geen doel, zonder doel heeft het leven geen zin, en zonder zin is er geen hoop.

4. Innerlijkheid bestemd voor de eeuwigheid

Heel diep van binnen in ons heeft God een heiligmis geschapen als verbindingsmogelijkheid met Hem Zelf. Het is het meest wezenlijke bestandsdeel van de mens, waardoor de mens God na kan zeggen "ik ben die ik ben" Dit wezenlijke wordt genoemd "De geest van de mens". Het Zelfbewustzijn van God ligt in in de eeuwige Geest van God. Het zelfbewustzijn van de mens ligt in de geest van de mens. Om weer zicht te krijgen op ons levensdoel moet de Geest van God inwerken op de geest van de mens. Er moet iets gebeurd zijn waardoor mensen hun ware levensdoel kwijt geraakt zijn. Zicht betekent geopende ogen. Aan geopende ogen heb je niets als het pikdonker om je heen is. Om iets aan geopende ogen te hebben moet men licht hebben. Dat licht moet de dingen zichtbaar maken die we moeten weten en deze tot leven brengen. Als men de ogen er voor sluit dan heeft men er niets aan.

5. Christus, allesbeheersend

Joh 1:1-13 laat zien dat de Here Jezus de verpersoonlijking is van het licht. De openbaring van God Zelf. In Christus zijn al de schatten van wijsheid en kennis geborgen. Een verkeerd beeld van God is de oorzaak van het niet beantwoorden aan Gods bedoeling. De wereld gaat kapot aan gebrek aan de ware kennis van God. De kerk gaat kapot aan het niet bewust ervaren van Gods tegenwoordigheid. God kan gekend worden door de Bijbelse openbaring van God in de persoonlijke ervaring. Hoe komt het dat deze Gemeenschap met God voor zo weinigen een werkelijkheid is? Zolang de bedekking op het hart ligt blijft het donker.

6. We zijn er om Hemelgericht te zijn

Als we ons oog richten op God dan zullen de geestelijke zaken voor de ogen van ons hart verschijnen. Wie Mij liefheeft, zal geliefd worden door Mijn Vader en Ik zal hem liefhebben en Mijzelf aan hem openbaren. (Joh. 14 :21-23). Waar ligt de tweespalt van het niet en het wel openbaren? "Aan wie Mij niet liefheeft kan Ik Mij niet openbaren". Als we onder beslag komen van Gods Woord worden we ons heel bewust van de werkelijkheid van God zelf. We zullen ervaren dat de Here God de voedingsbodem is van ons leven. Maar ook het eeuwige doel. Wie zichzelf helemaal weg wil cijferen ter wille van het Evangelie, zal zicht krijgen. "Indien iemand diens wil doen wil, zal hij van deze leer weten, of zij van God komt, dan of Ik uit Mijzelf spreek".

7. Toevertrouwen aan God

Een volledige onthulling van de Here God vinden we in de Here Jezus als de Weg, de Waarheid en het Leven. Deze onthulling gaat niet via ons verstand, maar via geloof en liefde. Liefde en geloof weten zich thuis in het geheimenis van de Godsopenbaring. In het gelovig toevertrouwen aan God is het echte en ware geluk te vinden.

Waar God gediend wordt binnen de sfeer van het verstand, daar ontbreekt het enthousiasme. Waar God gediend wordt in de sfeer van geloof en liefde daar is het feest. De Bijbel spreekt van onuitsprekelijke vreugde en vrede. Dat wensen we al onze lezers van harte toe. Niet dat we u veel zaken in het hoofd willen prenten, maar dat we u het allerbelangrijkste op het hart willen binden om te voldoen aan Gods plan met uw leven.

Joop Schotanus

15. Ongewilde en onbedoelde misverstanden

Ongewilde en onbedoelde misverstanden

Er kan een hemelsbreed verschil bestaan tussen iets constateren en uit het geconstateerde een bepaalde conclusie trekken. In mijn artikel van

"Kijk op de Kerk" had ik benadrukt dat een kerk ophoudt een geestelijke samenleving te zijn als men er alleen maar op uit is om een geperfectioneerde organisatie te zijn. Op grond van de Bijbel constateer ik dat je dus niet de kerk als organisatie mag vereenzelvigen met het Lichaam van Christus. Als er een breuk in de organisatie ontstaat staat dat niet gelijk met een scheur aanbrengen in het Lichaam van Christus. In dat verband noemde ik een naam van iemand die dit wel op deze manier in een EO-programma naar voren bracht. Ik constateerde dit als een feit. De conclusie van de lezer was dat ik een onchristelijke aanval had gepleegd op een geliefde broeder. Hopelijk heb ik deze lezer gerust kunnen stellen door aan hem te schrijven dat het me ging om wat er beweerd werd en niet om de broeder. De broeder werd genoemd om te laten zien dat ik het verhaal niet zomaar even uit mijn duim had gezogen. Wat zijn er vaak ongewild en onbedoeld veel misverstanden ook onder Gods kinderen. Kunnen we daar iets aan doen?

Het familiediner

In het programma van *Het familiediner* kon je zien hoe bepaalde pijnlijke situaties konden ontstaan uit een bepaalde opmerking of een bepaalde gebeurtenis die op zichzelf genomen geen aanleiding tot verwijdering hadden hoeven te zijn, als men er op de juiste manier mee was omgegaan. De opmerking of de gebeurtenis werd dan behangen met allerlei persoonlijke vermoedens en bijgevolg allerlei negatieve gevoelens. Nog erger wordt het als bepaalde zaken niet rechtstreeks maar via via terecht komen bij een betrokkene. Vanuit een simpele aanleiding kun je ongewild terecht komen in een gecompliceerde situatie. Aan de eenvoudige vanzelfsprekende feiten werden allerlei onbedoelde conclusies verbonden. Men voelde zich tekort gedaan en in de eer gekrenkt met als gevolg soms lange jaren van verbroken relaties. Veel had heel gemakkelijk voorkomen kunnen worden als men inzicht had gehad in de achtergrond van het gebeuren.

De juiste toon treffen

Bij Het Zoeklicht ontvangen we zo nu en dan een brief waar we niet altijd raad mee weten. Dan hoeft het niet te gaan om verschil van mening ergens over, want dat zal er altijd wel kunnen zijn, maar om de achtergronden van waaruit we geschreven hebben. Soms moeten we het boetekleed aantrekken, maar het blijkt ook vaak dat men de verkeerde conclusies heeft getrokken uit wat er geschreven is. Mijn opiniestukjes ontkomen daar ook niet altijd aan. Het is belangrijk om de juiste toon te treffen. In mijn artikel van "Kijk op de Kerk" was ik even helemaal voorbij gegaan aan de intrieste gevolgen die kerkscheuringen teweeg brengen. Ik was innerlijk dermate geraakt door de vereenzelviging van het Lichaam van Christus met de Kerk als Organisatie, dat ik schreef zoals ik schreef. Maar alvorens in te gaan op de leerstellige kant van de zaak had ik om de juiste toon te treffen het eens goed op me in moeten laten werken wat voor trieste gevolgen er zijn rond het wel en niet meegaan met de PKN. Hoe hartverscheurend moet het zijn om als een echtpaar, gezin, familie, vrienden, niet meer samen door dezelfde deur te kunnen gaan om zich te stellen onder Het Woord, zoals ze dat gewend waren. Ik kan me voorstellen dat als je daar midden in zit je niet zit te wachten op een leerstellige verklaring van een buitenstaander. Mijn toon kwam dus voort uit mijn verontwaardiging over die ene uitspraak en als ik het hele PKN gebeuren van dichterbij zou hebben meegemaakt dan zou ik waarschijnlijk wat meer attent zijn geweest om de juiste toon te treffen.

De verergering van ons verdriet

In z'n algemeenheid moet gesteld worden dat het verdriet wordt verergerd door de manier waarop men conclusies trekt uit wat er valt te constateren. Men kan constateren dat iemand geen aandacht meer aan je schenkt en daaruit concluderen dat er iets achter zit. Achteraf kan blijken dat dat helemaal niet zo is. Er kunnen toch genoeg redenen zijn van "Nu even niet!" Als men zelf spontaan is en die spontaniteit wordt niet op dezelfde wijze beantwoord, hoeft daar niet direct een negatieve conclusie aan verbonden te worden. Om het als christen dicht bij huis te houden mogen we onze manier van reageren op mensen en omstandigheden in handen van de Heer geven. Als je los bent van jezelf en verbonden aan de Heer en wandelt in het licht, dan kan dat slapeloze nachten voorkomen. De vereenzelviging met de dood van Christus verlost ons van de ikgerichtheid die zoveel ellende brengt in onderlinge relaties. Niet in eerst instantie wat ik doe of zeg, maar hoe ik reageer op die ander waarover ik mij misschien allerlei verkeerde vermoedens zit in te beelden. Dit is vaak de oorzaak van veel verdriet, dat er niet zou hoeven te zijn.

Even terug naar de PKN

Dat bij de PKN de scheur door de Avondmaalstafel loopt in de gemeente heeft indirect ook weer alles te maken met de vereenzelviging van de kerk als instituut met het Lichaam van Christus. Als het echt de Tafel van de Here zou zijn, zoals die dat was voor dat de Kerk als instituut bestond, dan konden alle ware Christgelovigen met elkaar aanzitten, zelfs afgezien van plaats en tijd waar men normaliter samenkomt en helemaal afgezien van de structuur van eigen Gemeente. Als men zich schaart onder een kerkorde die dat samen ter Tafel gaan niet toelaat, dan kan men het verdriet hierover elkaar niet in de schoenen schuiven. Het is een gevolg van het onbijbelse uitgangspunt, door de kerk als instituut en Lichaam van Christus te laten samen vallen. We kunnen diep bewogen zijn over de predikanten die overspannen raken en over kerkenraden die niet weten hoe het verder moet. Er mag dan van alles mis gaan, maar het mag niet mis gaan met de persoonlijke relatie met de Here. Dat is het enige wat hen staande en gaande kan houden. Als de PKN nu de tweede mijl van de bergrede in praktijk zou brengen ten opzichte van hen die niet meegaan, dan zou men het kwade overwinnen door het goede. Stel je nu eens voor dat men nu vanuit de PKN voor de afgescheiden kerken een spontane actie zou houden zodra de actie voor de Bijlmerkerken is afgerond. Dan zou mede hierdoor wel eens een geestelijke opwekking kunnen ontstaan. Zolang dat nog te onvoorstelbaar is zal de opwekking misschien juist ook daardoor nog wel even uitblijven.

Joop Schotanus

16. Sudan in nood

Sudan in nood

We mogen dankbaar zijn dat er steeds meer aandacht komt voor de situatie in Sudan. De dingen die daar gebeuren overstijgen ons voorstellingsvermogen. Als het in de berichten over het conflict in het Midden-Oosten vaak om tientallen slachtoffers gaat, gaat het in Sudan om tientallen duizenden en nog eens tientallen duizenden. Dat de Europese Unie en ook onze Nederlandse reacties op de gebeurtenissen in de wereld in hun verontwaardiging dermate eenzijdig geconcentreerd zijn op het Midden Oosten is net zo onverklaarbaar als de houding van de Wereldraad van kerken tijdens de koude oorlog.

Onze betrokkenheid

Er kwam een verhaal over Sudan in het Nederlands Dagblad op basis van een interview met de Europese directeur van de Africa Inland Mission, John Brand. De verslaggever trok de conclusie dat de Sudanese kerkleiders geen visa hadden kunnen krijgen van de Sudanese regering om Nederland binnen te komen voor de jaarlijkse zendingsdag op Het Brandpunt. Het probleem lag echter niet niet in Sudan, maar hier in Nederland. Deze kerkleiders bevonden zich al in Engeland, waar ze in vele kerken de gelegenheid hadden om de nood van Sudan op de harten van de christenen te binden en ze waren bereid dat ook in Nederland te doen op onze zendingsdag op Hemelvaartsdag. Ondanks intensieve pogingen door AIM Engeland en ook vanuit Nederland door het Nederlandse AIM Comité, met overduidelijke garantstelling van vertrek uit Nederland na hun bezoek, kregen deze kerkleiders geen visum voor hun sprekebeurten op de zendingsdag. Wat voor indruk moet men ondertussen wel van ons landje hebben. Hoe erg betreuren we

nog steeds de gebeurtenissen van onze Nederlandse regering in de dertiger jaren t.o.v. de Joden. Waarom hebben we daaruit geen lessen geleerd voor het heden.

En wij dan?

Er zijn voorstellen om massale acties te doen ontstaan in ons land om de zo noodzakelijke inkeer tot stand te brengen. Er is beweging over de situatie in Sudan. Tegelijkertijd worden we ook overstelpt met zo ontzettend veel ellende overal elders in de wereld. Kunnen we het nog wel aan? Het is wenselijk dat we in ieder geval globaal op de hoogte blijven van het wereldgebeuren om de juiste houding daarin te hebben. We mogen niet onwetend zijn van wat de grote Tegenstander doet om het werk van God te verhinderen. Op de speciale dagen van zendingsorganisaties kunnen we worden ingelicht, zoals op de boven vermelde zendingsdag in Doorn. Welke dag is er geschikter dan Hemelvaartsdag, waarop de Grote Opdracht aan ons werd nagelaten. Op zo'n dag zou de Brandpuntkapel uit moeten puilen van betrokken christenen.

Voorbede blijft hard nodig

Het is nu de tijd om onze Nederlandse christenen wakker te maken voor de toestand in Sudan en om op te roepen tot gebed voor de situatie daar. Als er uit een recent interview van de directeur van Open Doers op de E.O. over de lijdende kerk één ding duidelijk werd, is dat wel de dankbaarheid voor de bemoediging die er uit gaat van betrokkenheid met hun lijden van medechristenen uit het Westen. Hoe schrijnend is het dan als een vertegenwoordiger van de Raad van Kerken spreekt van stemmingmakerij als het gaat om een oproep tot het bemoedigen van de christenen in Sudan. Mag er ook onder de christenen daar geen sprake zijn van ontmoediging als de zoveelste vredesbespreking weer op een mislukking is uitgelopen, of daarop dreigt uit te lopen. Met het gevolg dat de niet-arabische Sudanezen weer nieuw lijden tegemoet zullen zien. We kunnen er zeker van zijn dat er in wezen in de houding van de Sudanese regering geen verandering is gekomen en zij opnieuw tot dezelfde gruwelijkheden als in het verleden in staat zullen zijn. Dat heeft niets met stemmingmakerij te maken. Toen het Stalin beter uitkwam om tijdens de tweede wereldoorlog even aan te pappen met de Russisch Orthodoxe kerk deed hij dat, maar dat kon al de gruwelijkheden van de dertiger jaren niet ongedaan maken. Voorbede blijft nodig, want in een algemene wantoestand lijden christenen vaak bovenmate.

De toestand in Darfur

In Darfur gaat het niet om christenvervolging, maar om de uitroeiing van een niet-arabisch volk, dat meer ruimte vraagt voor haar eigenheid. Ze vragen ruimte voor hun manier van beleven van hun vorm van de Islam, die anders is dan die van het Nationale Islamitische Front in Kharthoum. Zij weten dat zij beter af zullen zijn met een regeringsvorm zoals de SPLA in het zuiden die voorstaat. Bij de VN en bij de VS wordt er op aangedrongen in te grijpen. Ook en vooral als het gaat om de een miljoen hongerijsende vluchtelingen, waarvan de meesten beschutting en verzorging in Tsjaad proberen te vinden. Ondertussen blijft Kharthoum doorgaan met het doden en verkrachten in de dorpen van Darfur. Maakt men zich schuldig aan stemmingmakerij als men deze dingen vermeldt? Laten we hopen en bidden dat er onder een wereldwijde druk en sancties tegen Kharthoum veranderingen ten goede mogen komen, waar christen en niet-christen bij gebaat zullen zijn. Ondertussen weten we dat er een opwekking gaande is onder de christenen. Hopelijk zal de toestand in de loop van het komende jaar zodanig veranderen dat we volgend jaar op onze zendingdag op Het Brandpunt in Doorn mensen uit Sudan zullen kunnen ontmoeten om ons daarover te vertellen. Hoop dat u dat dan niet zult missen.

Joop Schotanus

17. Kan een gelovige verloren gaan? (1)

Kan een gelovige verloren gaan?

In de kerkgeschiedenis is er veel discussie geweest over de vraag of men als men eenmaal kind van God is geworden, daarna dat kindschap weer kwijt zou kunnen raken. Ook al zijn er zaken die tegen ons gezonde verstand in lijken te gaan, toch blijft doorslaggevend wat de Here God in Zijn Woord hierover openbaart.

Velen hebben vanwege een ogenschijnlijke Bijbelse tegenstrijdigheid er vaak niet echt raad mee geweten. Augustinus schijnt dan weer de ene kant en dan weer de andere kant aangehangen te hebben. Hierdoor konden Luther en Calvijn zich op hem beroepen, maar ook de Rooms-Katholieken beroepen zich op dezelfde Augustinus om het tegenovergestelde te beweren. In evangelische kringen vinden we soms ook diezelfde tweeledigheid. Bij het Leger des Heils werkt het niet bevreedend als mensen met een zekere regelmaat herhaaldelijk terecht komen bij de zondaarsbank om opnieuw kind van God te worden.

Eens voor altijd

De Bijbel leert ons dat er redding is en blijft voor hen die "eens en voor altijd" gerechtvaardigd zijn, door het geloof in het verzoeningswerk van Christus. Paulus stelt de vraag in Romeinen 8:35: "Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus?" en hij antwoordt in vers 38 "Ik ben verzekerd dat er absoluut niets is dat ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods welke is in Christus Jezus, onze Here". Wij mogen weten dat dit ook waar is als we het naar de mens gesproken niet meer zien zitten of dat we denken alles kwijt te zijn. Al eerder in dat hoofdstuk (de verzen 29 en 30) had Paulus gezegd, dat Hij hen die Hij gekend heeft, bestemd heeft tot gelijkvormigheid aan het beeld van Zijn Zoon. Als er ergens in de evangeliën mensen zich beroemen op hun geestelijke prestaties, moet de Here Jezus zeggen, dat Hij hen nooit gekend heeft. Dus ogenschijnlijk kunnen er mensen aan Gods kant staan, terwijl dat in werkelijkheid niet zo is, omdat zij op de verkeerde voedingsbron zijn aangesloten.

Voorwaardelijk en onvoorwaardelijk

In Johannes 10 :27-30 zien we dat de Here God ons belooft voorhoudt. Er zijn voorwaardelijke en onvoorwaardelijke beloften. Maar uit het verband wordt het altijd duidelijk waar het om gaat. De voorwaardelijke beloften volgen bijvoorbeeld op "INDIEN IEMAND". De andere beloften zijn gewoon vaststellingen, zoals in Romeinen 11:29: "Want de genadegaven en de roeping Gods zijn onberouwelijk. Ook in Romeinen 5 :8-10 vinden we geen INDIEN, maar een voldongen feit. "God echter bewijst Zijn liefde jegens ons, doordat Christus, toen wij nog zondaren waren, voor ons gestorven is". In Filippenzen 1:6 lezen we: "Hij die in u een goed werk begonnen is zal dit voortzetten tot op de dag van Christus". Er kan geestelijk heel wat ongedaan gemaakt worden in ons

leven door ons verval, maar nooit het eigenlijke werk van de rechtvaardiging. Ondanks de diepste val is de Here God in staat de "nieuwe schepping" in ons in stand te houden. Als de vruchten "hout, hooi en stoppelen" zijn, kan de ziel gered worden als door vuur. (zie 1Kor. 3:13-15). We kunnen dan te doen hebben met een verloren leven, maar gelukkig wel met een behouden ziel.

Pro en contra

Er zijn goedbedoelende mede-christenen die om velerlei redenen bezwaren inbrengen tegen de zekerheid van het behoud. Veelal vanuit beperkte bijbelgegevens, die ogenschijnlijk het tegenovergestelde beweren en waarmee men dan geen raad weet. Maar dat niet alleen. Het voornaamste bezwaar geldt vooral de vrees voor geestelijke slordigheid. Als je eeuwig heil niet afhangt van een zorgvuldige levenswandel, waarom zou je je daar dan druk om maken? Het tegenargument is natuurlijk, dat iemand, die het nieuwe leven kent, nooit echt gelukkig kan zijn op de weg van de zonde. Hij/zij blijft de drang in zich houden om de zaken weer op orde te krijgen. Als die drang op den duur niet tot uiting gaat komen, dan mogen we ons afvragen of iemand werkelijk wederom geboren is (zie Rom 6:1,2 en 1 Joh. 3:9). Een tweede bezwaar kan zijn, dat er gebrek aan geestelijke inzet is voor het dienen van de Heer. Hier kunnen we eveneens tegenover stellen, dat het juist niet in overeenstemming is met Gods bedoeling om door eigen inspanning in Christus te blijven. Bewust leven uit de zekerheid van het eeuwig behoud, doet je niet uitsloven, maar geloven. Een derde bezwaar kan zijn, dat als onze eindbestemming niet afhankelijk is van onze christelijke levenswandel er een soort automatisme ontstaat, waarbij de mens beroofd wordt van de uitoefening van zijn vrijheid. Dat men het dus allemaal maar over zich heen laat komen zonder de noodzaak van het maken van de juiste keuzes en beslissingen in te zien. Hierbij wordt over het hoofd gezien dat God dingen in ons werkt, die wij van binnenuit in vrijheid uit mogen werken (Fil. 2:12,13).

Joop Schotanus

18. Kan een gelovige verloren gaan? (2)

Kan een gelovige verloren gaan

We zagen in het vorige artikel over dit onderwerp dat het altijd een heet hangijzer is geweest in de kerkgeschiedenis met veel discussie over de vraag of men als men eenmaal kind van God is geworden, dat kindschap ook weer kwijt zou kunnen raken. Het lijkt voor velen zo onlogisch, toch blijft doorslaggevend wat de Here God in Zijn Woord hierover openbaart, ook al weten velen er vaak geen raad mee vanwege een ogenschijnlijke Bijbelse tegenstrijdigheid.

Voormannen in de kerkgeschiedenis schijnen dan weer de ene kant en dan weer de andere kant aangehangen te hebben. Hierdoor kunnen we ons maar met moeite op hen beroepen. Ook in evangelische kringen vinden we soms diezelfde tweeledigheid. We gaan verder om te zien wat we m.i. uit de Bijbel mogen concluderen.

Bepaalde indruk van Bijbelse gegevens

Ogenschijnlijk kunnen er mensen aan Gods kant staan, terwijl dat in werkelijkheid niet zo is, omdat zij op de verkeerde voedingsbron zijn aangesloten. Maar als het gaat om de ware kinderen Gods, dan horen we de Here Jezus duidelijk zeggen "Niemand zal ze uit Mijn hand rukken" Ze zijn in Zijn handpalm gegraveerd. We zullen nu wat dieper ingaan op een paar bijbelgedeelten, die ogenschijnlijk het tegenovergestelde lijken aan te tonen. Vaak is het belangrijkste bezwaar, dat de Bijbel het tegenovergestelde van de eeuwige zekerheid van het behoud leert. Men haalt dan koning Saul uit het Oude Testament aan en Judas Iskariot uit het Nieuwe Testament. Of men verwijst naar de gelijkenis van de zaaier, waarbij een deel van het zaad, niet echt tot ontplooiing komt, hoewel er wel ontkieming in aanvang is geweest. Ook hier geldt, dat er (nog) geen sprake is van een radicale ommekeer en levensvernieuwing. De apostel Johannes zegt "Ze zijn van ons uitgegaan, omdat zij niet van ons waren." (1 Joh. 2:19). Heel vaak wordt Hebr. 10:26-31 als tegenargument gebruikt tegen de zekerheid van het eeuwig behoud. Maar hier is sprake van Israël. Naar het uiterlijk werden zij jaarlijks op de Grote Verzoendag geheiligd. Deze verzoening was dus een kwestie van een jaarlijkse herhaling. Als zij na Pinksteren naar het uiterlijk het christendom op zichzelf hebben toegepast en daarna terugkeren naar het Jodisme inclusief het systeem van de Grote Verzoendag, dan wordt hen in Hebr. 10 duidelijk gemaakt, dat het offer van Christus niet herhaald kan worden. In dat Jodisme is er geen plaats meer voor berouw en geen mogelijkheid tot verzoening, omdat de oudtestamentische weg tot de verzoening heeft afgedaan. Daar in het Jodisme is alleen maar plaats voor verwerping. Het kan niet betekenen dat redding onmogelijk is, zoals de tegenstanders beweren, want de Bijbel staat vol van oproepen en aan de afgedwaalden om terug te keren. Ook Ezechiël 18 :21 wordt aangevoerd als bewijs voor de mogelijkheid van de afval der heiligen. Hier wordt het leven toegezegd aan hen die naar de oudtestamentische gerechtigheid wandelen en zo in leven zullen blijven. Het gaat hier dus om uitwendige plichtsgetrouwheid en de vruchten daarvan in het aardse leven. In vers 24 wordt duidelijk gemaakt, dat afval van die plichtsgetrouwheid leidt tot het verderf, hoe goed zijn voormalig leven ook is geweest. Als je deze verzen letterlijk zou toepassen op christenen uit de nieuwe bedeling, dan zou het betekenen, dat het eeuwig behoud zou afhangen van de werken en niet van de genade.

De gelijkenissen

Als het om gelijkenissen gaat kan men de analogie niet altijd in z'n volledigheid toepassen. Met de gelijkenis van de takken die verdord zijn en in het vuur geworpen worden, kan men de conclusie trekken, dat de takken die geen vruchten dragen, niet de echte verbinding met de wijnstok hebben gehad. Dus gaat het om hen die niet echt gered zijn, hoewel ze naar het uiterlijk ermee verbonden schenen te zijn. Dat geldt ook voor de gelijkenis van de zaaier, waarbij het zaad door emotionele opvattingen of intellectuele overtuiging tot stand gekomen schijnt te zijn, terwijl het toch geen geestelijke wortel heeft en verdort als er vervolging en verdrukking komt. In ieder geval is de volharding tot het einde het beste bewijs dat iemand werkelijk wederom geboren is en het zaad in goede aarde terecht gekomen is (Matth. 24:13).

Tot slot

Stel dat een waarlijk kind van God verloren zou kunnen gaan. Waar zou dat dan van afhankelijk moeten zijn. Zou dat een bepaalde hoeveelheid aan zonden moeten zijn? Of zou het te maken hebben met de ernst van de zonden? Er zijn kinderen Gods die hun uiterste best doen en er ogenschijnlijk in slagen om vanuit hun eigen inspanning voorbeeldig te leven, terwijl het bij hen dan toch in wezen alleen maar draait om het eigen ik. Zouden dat dan in Gods ogen niet de eersten kunnen zijn om af te vallen van het heil? Bij hen is toch nog niet duidelijk dat het doodvonnis is getekend over hun onafhankelijkheid en zelfbeschikkingsrecht. Dat is toch het

meest kenmerkende voor een kind van God. Of stel dat er kinderen Gods zijn die er maar niet genoeg van krijgen om over hun zondigheid en tekortkomingen te klagen om daarmee hun eigen ik centraal te stellen. Zouden die dan niet in Gods ogen vooral in aanmerking komen om afgesneden te worden? Bij hen is toch ook niet duidelijk dat het doodvonnis is getekend over hun zondige gezindheid. Of zou het moeten gaan om hen die in de ogen van ons mensen een bepaalde grens van zeer erge zonden overschreden hebben? Na al deze overwegingen wil ik u graag aansporen om blijmoedig te leven uit de volle verzekering van het geloof in Christus, die het werk dat Hij in u begonnen is gaarne wil voleindigen.

Joop Schotanus

19. Kijk Op De Kerk

Kijk op de kerk

Als we naar de georganiseerde kerk kijken, dan ontdekken we steeds meer scheuren. Nu men na meer dan veertig jaar gekomen is tot een verbinding van drie verschillende kerkgenootschappen zou er eindelijk toch alle reden mogen zijn tot tevredenheid. Het was toch de bedoeling om te komen tot een meer eenduidig getuigenis naar de wereld toe. Is er bereikt wat men wilde bereiken?

De organisatie

Wat mij het meest getroffen heeft is, wat er bij alle discussies gezegd is over de kerk. Het leek wel alsof de kerk als organisatie bij de Here God als nummer één op Zijn programma stond. Een bekende voorman van de Gereformeerde Bond heeft een boekje geschreven over een groot aantal leraars en dominees uit zijn verleden in de Hervormde kerk. Deze mensen hebben naar zijn zeggen een onuitwisbare invloed op zijn leven gehad. Met deze gezegende en zegenrijke mensen is hij zich blijven vastklemmen aan de Hervormde kerk als een 'Planting des Heren' van na de Reformatie. Het beeld van de zieke moeder die je nooit en te nimmer in de steek mag laten (behalve die ene keer bij de Reformatie!?). Als je je leven lang zo afgezet hebt tegen de afgescheidenen, de dolerenden en vrijgemaakten, of wie dan ook, dan kun je je toch niet voorstellen, dat je ooit zelf tot die categorie zou gaan behoren. Het doet er niet toe wat er organisatorisch aan die Hervormde kerk wordt vastgeplakt, met wat voor belijdenisgeschriften dan ook. Of moet ik zeggen waar die Hervormde kerk aan vastgeplakt wordt: je hoort trouw te blijven waar je je trouw beloofd hebt. Althans dat lijkt het uitgangspunt te zijn van velen. Natuurlijk is het het volste recht van ir. Jan van de Graaf, gezien zijn verleden, oftewel zijn dure plicht om mee te gaan in de Protestantse Kerk van Nederland. Hierover hoef ik me niet uit te spreken. Waar ik me wel over durf uit te spreken is een bekende uitspraak van deze bekende voorman in het programma 'Deze Week' van de EO op zaterdagavond. Daarover wil ik verder gaan in de volgende alinea.

Een scheur in het Lichaam van Christus

Voor velen is het helemaal niet moeilijk om begrip te hebben voor hen, die zich buiten de organisatie van de Protestantse Kerk in Nederland willen houden. Dat begrip kan er ook zijn voor mensen die geen andere weg zien dan om er in mee te gaan. Het zij zo. Daarbij kunnen allerlei meer of minder zuivere motieven een rol spelen. Toch kunnen hierbij ook dingen naar voren gebracht worden die kant noch wal raken. Woorden waardoor ik dermate geschokt was dat ik er hier in dit artikel op terugkom. Dan heb ik het over die uitspraak van een man waar ik normaliter samen met zijn collega's in het genoemde programma, graag naar luister. Hoe misleidend als er van de mensen die niet mee kunnen gaan in de Protestantse kerk in Nederland gezegd wordt dat zij het Lichaam van Christus scheuren.

Misvattingen ontzenuwd

Men kan alleen maar zo spreken als men zou geloven dat het Lichaam van Christus bestaat uit mensen die een relatie aangegaan zijn met een bepaald instituut. Maar het Lichaam van Christus ontstaat niet bij het onderschrijven van een bepaalde geloofsbelijdenis. Het dankt haar bestaan niet aan aanhangers van een bepaalde kerkorde. Het gaat uit boven welke historische aangelegenheid dan ook (afgezien van reformatie, afscheiding, doleantie vrijmaking e.d.). Het Lichaam van Christus is ontstaan en blijft gaande door mensen die door de werking van Woord en Geest een persoonlijke relatie met Christus aangegaan zijn. Het doet er niet toe binnen welke of buiten welke structuren Woord en Geest tot hen komt. Het zichtbaar worden van de Gemeente van Christus heeft alles te maken met de wandel in het licht. De ware gelovigen zijn verknocht aan de Here Jezus en aan elkaar over de kerkmuren heen en dit overstijgt persoonlijke inzichten.

Spreeken over de Kerk

Hoe spreken we over de Kerk? Het is verschrikkelijk jammer dat er in het spreken over de kerk veelal alleen gedacht wordt aan het instituut, zonder dat er gelet wordt op het wezen van de Kerk. Dit heeft waarschijnlijk ook veel te maken met de gedachte dat de verbondsstructuur van het oude Israël op de kerk toegepast moet worden. De Kerk is echter de verzameling van alle christ-gelovigen. Zij die het heil gevonden hebben door Christus aan te nemen als hun persoonlijke Verlosser. Velen geven de voorkeur aan het spreken over Gemeente, omdat het woord kerk nogal besmet is. Omdat daarbinnen zich zoveel naamchristenen bevonden en bevinden. Welk een inspanning getroosten zich de schrijvers van de nieuwtestamentische brieven om een geloofsgemeenschap zuiver te houden. Er is geen enkel beletsel om te vertrekken uit een kerk als daar de zaak in de kern niet meer klopt en Christus zelf op de stoep staat. Bij wijze van spreken beter met Christus op de stoep dan zonder Christus in de kerk. Soms kan er alle reden toe zijn om in het bijeenvergaderen met Christus buiten de poort te lijden. Natuurlijk is het niet gemakkelijk om bepaalde criteria aan te houden. Om te weten of een geloofsgemeenschap toch echt een geloofsgemeenschap is kan soms juist heel duidelijk aangegeven worden door mensen die zich er niet meer op hun gemak weten. Omdat hen het vuur te na aan de schenen werd gelegd "Ze zijn van ons uitgegaan, omdat zij niet van ons waren". Niet weggegaan om de vorm of iets dergelijks, maar omdat ze niet konden buigen voor de aanspraken van Christus op hun leven. Hier gaat het niet om het scheuren van het lichaam van Christus, maar om de dorre takken die afvallen en de levende takken meer zichtbaar worden en tot hun doel komen.

Joop Schotanus

20. Koningin Wilhelmina in oorlogstijd

Koningin Wilhelmina in oorlogstijd

Mijn schrijven valt in de periode van na het overlijden van onze geliefde koningin Juliana. Haar hartelijkheid en spontaniteit worden in de media breed uitgemeten. We zullen geen moeite hebben met de vele goede woorden die gezegd zijn en worden. Allerlei aspecten van haar leven passeren de revue. Ook als het gaat om haar godsdienstige instelling. Ze is Hervormd gebleven, maar scheen zich meer thuis te voelen bij de vrijzinnig getinte geloofsgemeenschappen. Dat scheen beter aan te sluiten bij haar zicht op verandering en vernieuwing. In dit artikel willen we het verschil van haar benadering van geestelijke zaken vergelijken met die van haar moeder, onze oud-koningin Wilhelmina.

Een evangelische benadering

De belangstelling van H.M. Wilhelmina ging uit naar een evangelische benadering, die ze vooral vond in de geestelijke warmte van de Waalse Kerken. Ze heeft zelfs belangstelling getoond voor de evangelie-arbeid van Johannes de Heer en van Het Zoeklicht. Zij maakte gebruik van de ruime mogelijkheid om in de hofkapel die voorgangers uit te nodigen, die haar hart raakten. Zij begaf zich vooral onder het gehoor van die predikers, die de kern van het evangelie niet verdoezelden. Velen van hen kwamen uit de kringen van de Eglise Wallonne. In mijn tijd op de Bijbelschool in Frankrijk hebben we met een groepje Nederlanders, bij een bezoek in een kerkdienst in de 'Tabernacle' in Parijs, contact gehad met de toen bejaarde echtgenote van de reeds overleden Pasteur Saillant, die kon bevestigen dat H.M. Wilhelmina haar geloof sterk persoonlijk beleefde. H.M. Wilhelmina schrijft daarover openhartig en overtuigend in haar biografie. De manier waarop ze over haar persoonlijk geloofsleven schrijft in "Eenzaam, maar niet alleen" is ontroerend. Die geestelijke warmte en diepte hebben we bij H.M. Juliana nooit echt kunnen ontdekken. Hiermee willen we niets tekort doen aan haar indrukwekkende sociale bewogenheid. Toch hadden we zo graag iets bij haar willen ontdekken van wat haar moeder zo bewoog. Heel spaarzaam kwam er iets naar buiten. Als lid van de Hervormde kerk was er toch wel de ruimte geweest om te kennen te geven waar zij met haar kerklidmaatschap voor stond? Dan kun je daarbij tevens nog wel koningin zijn van het hele volk.

In roerige tijden

Meestal wordt gezegd, dat het positieve geloofsleven van oud-koningin Wilhelmina pas na haar aftreden aan het licht gekomen is. Als we echter de houding en toespraken van haar nagaan, blijkt reeds aan de vooravond van de tweede wereldoorlog, dat zij heel duidelijk uitkomt voor haar persoonlijk geloof. Als er in maart 1940 een zendingsconferentie in New York wordt gehouden (zoiets als de Mission Congressen van Tema), dan wordt aan haar gevraagd om daar een toespraak te houden. In deze toespraak klinkt duidelijk haar persoonlijk getuigenis. Deze toespraak wordt op 16 maart 1940 in het Engels ook over de Nederlandse Radio uitgezonden. In verband met de dreigende oorlog, als de wereld in diepe nood verkeert, roept zij op tot geestelijke bezinning en laat zij weten waar de echte vernieuwing vandaan moet komen. Het is een tijd van grote onzekerheid. De grote vraag is dan nog of wij ons land er buiten kunnen houden.

Aansporing tot geestelijke bezinning

Het is duidelijk dat ons land te midden van allerlei oorlogsgeruchten van plan is neutraal te blijven. De VPRO heeft in enkele uitzendingen aandacht geschonken aan deze vooroorlogse toespraken. De koningin wijst in haar toespraak in maart 1940 op de diepere oorzaak van alle menselijke ellende. Hierbij is de dwingende vraag: "Quo Vadis?" (Waar gaat dit naar toe?). Naar een totale oorlog die een ontwrichtende invloed op heel Europa zal hebben? Of is er toch nog bezinning op komst en kan er nog gewerkt worden aan de mogelijkheid om het te voorkomen? Vragen die de mensen toen bezig hielden. Het onheil schijnt op volle kracht ook op ons landje af te stormen. Vanwege de werelddreiging is er behoefte aan geestelijke bezinning en Wilhelmina doet daartoe een indrukwekkende oproep in haar toespraak, waaruit duidelijk haar evangelische gezindheid blijkt. Er is haar door de mensen van de zendingsconferentie gevraagd, haar oordeel over de gebeurtenissen van die tijd te geven. Zij legt de nadruk op de behoefte aan bezinning en een herstel van de verstoorde vrede om te komen tot een krachtige vernieuwing. Zij stelt dat dit boven alles nodig is. Een oproep van een algehele vernieuwing van elkeen persoonlijk. Een oproep die te vergelijken is met een oproep van Billy Graham als hij de massa's in een bepaald land toespreekt en zegt: "De persoonlijke beslissing van iedere landgenoot afzonderlijk is de basis van een vernieuwing van het hele land". Wilhelmina, zoals we haar kennen uit haar biografie, gaat in haar toespraak de betekenis van de zending na en benadrukt dat dan als volgt: "Waar men mij tevens verzocht heeft mijn oordeel omtrent de behoefte aan een krachtiger geestelijk leven, wens ik uiting te geven aan mijn rotsvaste overtuiging dat dan voor alles nodig is een algehele innerlijke vernieuwing van elkeen persoonlijk. Alleen uw persoonlijke keuze voor innerlijke vernieuwing kan de levende bron zijn, waaruit de nodige kracht vloeit, zonder welke de huidige wereld ten onder dreigt te gaan. Wat mij betreft heb ik de weg tot innerlijke vernieuwing gevonden bij de Bron zoals die in het NT te vinden is. Welke Bron ieder mens, niemand uitgesloten, uitnodigt en roept opdat elkeen in haar opnieuw de waarheid en het leven zal ontdekken en vinden. Moge het mensdom door Christus ogen leren zien en zodoende alle gedachten, gevoelens en omstandigheden te boven komen, die op dit ogenblik een zo diepe scheiding maken tussen mensen en mensen en welke toch, geplaatst in het licht van de gezindheid van Christus, als oorzaken van verwijdering geen recht van bestaan hebben".

Ons diepe verlangen

Wij worden in deze tijd dat we de bevrijding gedenken, met andere vragen van menselijke ellende geconfronteerd, maar het wezenlijke antwoord is hetzelfde als in een tijd van welke crisis dan ook. Ons diep verlangen is dat vanuit ons koningshuis en vanuit alle hoeken van onze plurale samenleving een dergelijke oproep gehoord zou worden. Na de bevrijding had koningin Wilhelmina nog gehoopt op een massale doorwerking naar vernieuwing, maar ze heeft in 1948 teleurgesteld afstand gedaan. Ondanks teleurstelling mogen wij met evangelisatie en zending doorgaan, opdat velen de weg naar een krachtige innerlijke vernieuwing mogen vinden bij de Bron, waar onze oud-koningin Wilhelmina zo vrijmoedig van heeft mogen getuigen. Misschien mogen we zeggen dat zij, in deze tijd levend, een warm hart gehad zou hebben voor het streven van een beweging als het Evangelisch Werkverband, met een waarachtig verlangen naar een werkelijk geestelijk vernieuwing.

21. Onweerlegbaar bewijs van de opstanding

Onweerlegbaar bewijs van de opstanding

Hij is verschenen aan Petrus, daarna aan de twaalven. Vervolgens is Hij verschenen aan meer dan vijfhonderd broeders tegelijk, van wie het merendeel thans nog in leven is, doch sommigen zijn ontslapen. Vervolgens is Hij verschenen aan Jakobus, daarna aan al de apostelen, maar het allerlaatst is Hij ook aan mij verschenen, als aan een ontijdige geborene (1 Kor. 15:5-8).

We zijn ons diep bewust dat de opstanding van de Here Jezus een groot wonder is. Voor de bewijszekerheid daarvan zijn we niet aangewezen op bepaalde vermoedens, die al maar doorredenerend ons uiteindelijk bij een bepaalde vorm van zekerheid moeten brengen. Het is niet het zoeken van een speld in een hooiberg, zoals we dat bij heiligenverklaringen tegenkomen. De bewijzen zijn ook niet gebaseerd op onze natuurwetten, want dan zou er ook geen sprake zijn van een wonder. Wat zou een rechter ingenomen zijn met zoveel bewijsmateriaal om maar een conclusie te kunnen trekken.

Het getuigenis

Als de bewijzen niet gebaseerd kunnen worden op een normale gang van zaken, dan zijn we aangewezen op getuigenissen. Maar dan is de vraag heel belangrijk of de getuigenissen betrouwbaar zijn en rijst de vraag: "Wat maakt een getuigenis betrouwbaar?" Allereerst moeten getuigen in een positie (geweest) zijn om hun getuigenis aannemelijk te maken. Met andere woorden: het moeten ooggetuigen zijn (geweest) van het gebeuren. Bovendien neemt de bewijskracht toe naar mate het aantal getuigen toeneemt. Doorslaggevend is de integriteit van de getuigen. Zonder deze integriteit is het getuigenis van nul en generlei waarde.

De geloofwaardigheid

Vele verslaggevers van de opstanding van Christus laten bij voortduring weten dat zij rechtstreekse ooggetuigen waren. Anderen dat zij de feiten uit de eerste hand ontvangen hebben. In 1Korinthiërs 15:3-8 ontdekken we dat er ruimschoots voldaan wordt aan de voorwaarde van het aantal rechtstreekse getuigen. Menig rechtbank zou zich tevreden stellen met het honderdste deel of minder van hen die ooggetuige zijn geweest van de opstanding. Wat de meest doorslaggevende factor betreft: Uit niets blijkt dat er voor hun eigen belang bijbedoelingen waren, met het naar voren brengen van hun stellige beweringen. Zij deden hun bewering met gevaar van eigen leven. Hiermee wordt de geloofwaardigheid van het getuigenis uitermate versterkt. Er kunnen beslist geen bezwaren aangevoerd worden tegen de oprechtheid van de getuigen.

Geen tegenstrijdige verklaringen

Ogenschijnlijk lijken er bij oppervlakkig lezen in de verschillende verslagen over de opstanding van de Here Jezus enige verschillen aantoonbaar te zijn. Bij nader onderzoek kan men deze ogenschijnlijke verschillen verklaren uit wat de ene verslaggever wel en de ander niet vermeld heeft. Als we alle gebeurtenissen op een rij plaatsen dan verdwijnen die zogenaamde tegenstrijdigheden. Vroeg in de morgen kwamen drie vrouwen naar het graf en zij zagen de engelen (Matth. 28:1-8). Ze gingen uiteen bij het graf. Maria Magdalena ging naar Petrus en Johannes en de andere twee vrouwen gingen hun opgewonden verhaal vertellen aan de rest van de discipelen in Bethanië (Lukas 24:9-11). Daarop liepen Petrus en Johannes (met Maria Magdalena die hen volgde) naar het lege graf, zonder dat zij de Here Jezus zagen (Joh. 20:3-10). Als men dan de twaalf verschijningen in de juiste volgorde plaatst dan hoeft er geen sprake te zijn van enige tegenstrijdigheid.

De uitwerking

Wat er na de opstanding gebeurde, kan dan ook alleen maar verklaard worden vanuit de opstanding. Als het graf niet leeg geweest was dan waren de tegenstanders volop in de gelegenheid geweest om het tegendeel te bewijzen. Zelfs het verhaal van de tegenstanders dat het lichaam gestolen was, terwijl de soldaten sliepen, is in het licht van de eventuele gevolgen daarop, gemakkelijk te ontzenuwen. Denk ook aan de beschrijving van hoe men de lichaamsdoeken en de hoofddoek ter plaatse, in het lege graf heeft gevonden.

Het ontstaan van de Gemeente van Christus heeft als basis de verkondiging van de opstanding van Christus. Deze verkondiging geschiedde door mensen die alles van heel dichtbij hadden meegemaakt. Toegewijde mensen die hun leven er voor over hadden, om te zorgen dat Jood en heiden de boodschap van verlossing zouden horen en geloven. Wie zouden er zich zo massaal en zo volkomen hebben willen inzetten voor een leugen en wie zouden met een zichtbare overtuiging kunnen sterven voor iets, waar zij innerlijk van zouden weten, dat het niet waar was?

Het ontstaan van het Nieuwe Testament is een direct gevolg van de opstanding van de Here Jezus. Als de Here Jezus dood in het graf gebleven zou zijn, dan zou de geschiedenis van Zijn dood en leven ook met Hem in dat graf gebleven zijn. Het Nieuwe Testament is de weergave van de werkelijkheid van Zijn opstanding, waar u nog veel meer in dit Zoeklicht over kunt lezen.

Tenslotte

Wie kan mijn persoonlijke ervaring weerspreken. De ervaring van een Heiland die leeft. Een levende Heer, die levens tot in de kern verandert. Sommige oudgedienden onder onze lezers zullen zich het enthousiaste zingen in de JNVC en JEVVC kampen op Het Brandpunt herinneren. We namen de liederen mee naar huis terug, al fietsend en zingend over de Utrechtse Heuvelrug of naar welke andere richting dan ook. We namen de werkelijkheid ervan mee naar onze verdere toekomst en het bleef een realiteit, omdat we het heel concreet mochten ervaren:

*Hij leeft, Hij leeft. Ja, Christus leeft in mij
Gij vraagt mij, hoe 'k het weet Hij Leeft:
Hij leeft, leeft in mijn hart.*

Joop Schotanus

1. Om ons vrij te maken

Om ons vrij te maken

"Christus Jezus, onze Heiland, die Zich voor ons heeft gegeven om ons vrij te maken". (Titus 2:14)

Met kerst denken we aan de Here Jezus die Zich gegeven heeft. De komst van Christus naar deze wereld had maar één doel: "om ons vrij te maken van alle ongerechtigheid". Alleen als we ons ten volle bewust zijn van de noodzaak van verlossing, kan er een verlangen naar vrijmaking tot stand komen. We mogen in deze wereld staan als mensen, die bevrijd zijn van een 'ik-gerichte' gezindheid. Als ik beseft dat ik een totaal nieuwe gesteldheid nodig heb, dan pas kan deze nieuwe gezindheid zich in mij ontwikkelen. Het gaat om de gezindheid van Christus. In het kerstgebeuren wordt de gezindheid van Christus duidelijk kenbaar.

Bevrijding van onze zondeschuld

De genade van Christus is er allereerst om onze zondeschuld weg te nemen. Op het moment dat we gelovig dit aanbod van genade aannemen, ontstaat de Verzoening tussen ons en de Here God. De kern van het evangelie is dat God in Zijn heiligheid niets met ons van doen kon hebben, maar in Zijn liefde alles met ons van doen wilde hebben. Daarom heeft Hij de oplossing gevonden in het zenden van Zijn Zoon. Als we nu gelovig aannemen dat de Here Jezus niet alleen mens voor ons is geworden, maar ook gehoorzaam is geweest tot de dood aan het Kruis, is er een absolute bevrijding van de zondeschuld mogelijk. Hiermee is de kloof tussen Gods heiligheid en liefde overbrugd in ons.

Bevrijding van onszelf

In de komst van Christus naar de aarde, wordt Zijn gezindheid duidelijk zichtbaar. Hij heeft zich vernederd en Hij heeft zich ontleedigd. Hij is aan de mensen gelijk geworden en dit is het wat we in het kerstgebeuren verwerkelijk zien. Hij heeft de gestalte van een dienstknecht aangenomen. Zijn leven op aarde en zijn omgang met de mensen heeft Zijn dienstknechtgestalte duidelijk laten zien. Wij mogen nu als volgelingen van de Here Jezus het Hem nazeggen: "Ik ben niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen". Het was nodig dat Christus naar deze aarde kwam om ons vrij te maken van onszelf. Zoals de Vader Hem in deze wereld gezonden heeft, zo worden wij nu ook de wereld ingezonden. Het Woord is vlees geworden en wij worden geroepen, een leesbare brief van Christus te zijn. Gods bedoeling mag afgelezen worden aan de openbaring van Christus in ons. Dit kan alleen als we onze zelfhandhaving opgeven.

Bevrijding van de lust tot de zonde

Te midden van allerlei negatieve invloeden in deze wereld, moeten we opgevoed worden, om vrijgemaakt te worden van onze individualistische gebondenheid aan deze wereld. In wezen betekent dit, dat door een geestelijk opvoedingsproces, onze gezindheid steeds meer in overeenstemming gebracht gaat worden met de gezindheid van Christus. Het begint bij het wezenskenmerk van de Here Jezus: Zijn zelfvernederdheid. We willen graag laten zien hoe de verschillende aspecten van deze gezindheid zichtbaar kunnen worden. Door de Heilige Geest kunnen we zo in beslag genomen worden dat de lust tot de zonde ons vergaat. We leven niet meer in de sfeer van het zondaar zijn, maar vanuit een totaal nieuwe levenshouding.

Bevrijding van onze wereldse begeerten

In de kersttijd wil men zich nog wel eens tegoed doen aan heerlijke kerstdiners. Maar we willen het niet zozeer hebben over onze hedendaagse volle magen, maar over onze propvolle zielen. Mogelijk vol van allerlei wereldse begeerten. Zelfs bij een overvloed aan materiële overvloed kan de ziel nog gevuld zijn met ontevredenheid. In het leven van de navolging van de Here Jezus zullen we ons beperkingen op willen leggen. Dat betekent geen voedsel geven aan allerlei buitensporige wereldse verlangens. Er is zoveel verspilling van geluk bij mensen (ook bij gelovigen), omdat men zich niet voldoende voedt bij de Bron, maar het ergens anders zoekt. Als we om ons heen kijken dan ontdekken we, dat men het helaas ook met Kerst vaak niet bij Christus zoekt.

Bevrijding van allerlei overtolligheid

We mogen ons leven als christen van alle overtolligheid ontdoen. Waar we dat niet doen, moeten we vaak een hoge tol betalen. Vrijgemaakt worden van het "teveel aan van alles en nog wat" maakt het leven veel minder ingewikkeld. Er gaat charme uit van de ongecompliceerde levensstijl. We moeten gaan inzien dat het maar om één ding gaat: ons concentreren op Jezus Christus. Om Hem steeds beter te leren kennen en om steeds meer op Hem te gaan lijken. Een leven in intieme verbondenheid met Hem, doet alle bijkomstigheden gemakkelijker op de juiste plaats vallen. Dan zijn we bezittende als niet bezittende. Zo innerlijk los van onszelf, dat we kunnen getuigen van de vreugde om niets te bezitten, dan Jezus alleen. Weten dat met Hem ons alle dingen geschonken zijn. Hij is voor ons arm geworden, opdat wij rijk zouden zijn in Hem. Wij kunnen alleen rijk worden door onszelf en van onszelf te geven. Het is rijk worden door geven!

Bevrijding van het wereldse denken

Ons christenleven heeft alles te maken met ons denken. We hebben vaak de neiging om op onze gevoelens te leven. Er kunnen gevoelens zijn die ons zo totaal in beslag nemen, dat we niet meer zuiver kunnen denken. Er kunnen allerlei negatieve gevoelens zijn die ons permanent plagen, zodat we de dingen niet meer in de juiste verhoudingen zien. We mogen ons bewust zijn van wie wij in Christus zijn. Dat geeft aan ons leven een positieve wending. Dan brengen we onze lichamelijke bedensels onder de gehoorzaamheid van Christus. We zijn niet in deze wereld om het zo goed en gemakkelijk mogelijk te hebben. Als we ons op de juiste manier bezinnen op onze omstandigheden, dan ervaren we onze moeilijke situaties als een uitdaging van de Here, om voor Hem te zijn wat Hij met ons heeft bedoeld. Zo worden we van dag tot dag vernieuwd in ons denken. We spreken eerder van een dagelijkse vernieuwing dan van een dagelijkse bekering. Bij dagelijkse bekering heeft dat veelal de betekenis van het zich afkeren van verkeerde daden, terwijl vernieuwing alles met ons denken te maken heeft. Gevoelens zijn een bijproduct van ons nieuwe denken. Het gaat er in eerste instantie niet om om je ergens fijn bij te voelen, maar om op de juiste manier over alles te denken. Om gevrijwaard te zijn van allerlei menselijke redeneringen. Dat denken wordt ons eigen in het zich bij voortduring voeden met de Schrift onder leiding van de Geest.

Bevrijding van alle ongerechtigheid

Samenvattend is het bovenstaande 'vrijmaking van alle ongerechtigheid'. *'Vroeger waren ook wij verslaafd aan velerlei begeerten. Maar toen de genade van God onze Heiland verscheen, heeft Hij, niet om de werken der gerechtigheid, die wij gedaan zouden hebben, doch naar Zijn ontferming ons gered door het bad der wedergeboorte en der vernieuwing door de Heilige Geest, die Hij rijkelijk over ons heeft uitgestort door Jezus Christus, onze Heiland'* (Titus 3:3,4). Laten we ons met deze kerst voor het eerst of bij vernieuwing zo één maken met de zelfovergave van Christus, dat we in het verlengde van Zijn komst naar de aarde, de zegen van de verzoening en bevrijding volop zichtbaar kunnen maken in deze wereld. Uitzien naar Zijn wederkomst.

Joop Schotanus

2. Vrijheid van meningsuiting

Vrijheid van meningsuiting

De vrijheid om alles te mogen zeggen is vooral de laatste tijd onderwerp van gesprek. Bij de herdenking van de gruwelijke moord op Theo van Gogh, zijn hierover door allerlei prominente figuren, behartigenswaardige dingen gezegd. Tegelijkertijd is er veel kritiek op de sprekers die probeerden aan die vrijheid grenzen te stellen. Theo Holman beweerde dat Van Gogh zelf de toespraken verschrikkelijk gevonden zou hebben. Hij demonstreerde daarbij zijn eigen mening over de Koran met schuttingtaal, zoals we dat ook al gewend waren van zijn vermoorde vriend. Voor hem c.s. is fatsoen - voorzover ze enig idee hebben van wat dat is - ondergeschikt aan de vrijheid van meningsuiting. Je mag op de meest kwetsende manier duidelijk maken dat je het oneens bent met die ander. Zo probeert men eigen gelijk binnen te halen en met onwettelijke taal en met vloeken te laten weten dat men het niet eens is met die ander. Men schijnt geen boodschap te hebben aan moraliteit en beschaving. Men is afgedaald in de diepste diepten van liederlijkheid. Men wil choqueren en provoceren. Het is niet alleen een verruiming van de taal, maar ook van de zeden. Het enige dat we in hun zienswijze misschien nog kunnen waarderen is dat zij vinden dat we dit over hen mogen zeggen, zonder dat ze ons hiervoor voor de rechter zullen willen slepen.

Dreigementen of argumenten

Vanuit de hoek van het terrorisme wordt gekozen voor het aanjagen van angst. Men doet dit allereerst door dreigementen. Om die dreigementen kracht bij te zetten wordt er ook uitvoering aan gegeven. Internet is voor hen het middel bij uitstek om van zich te laten horen. Alles duidt er op dat deze manier van machtsdenken, niet los staat van de interpretatie van hun eigen religie. Hoe staat het christendom hier tegenover? Een bepaalde tak van de theologische opleiding is apologetiek. Zo heet de verdedigingsleer van het christendom. De bedoeling is om met gedegen argumenten te proberen de ander te overtuigen. Als we dus aangevallen worden op de inhoudelijke zaken van ons geloof, kunnen we argumenten aandragen ter verdediging van onze overtuiging. Als deze overtuiging dan ook nog afgelezen kan worden van een liefdevolle levensstijl, zal dat een positieve invloed hebben. Vanuit de geschiedenis weten we dat men in het christendom aan deze liefdevolle benadering niet altijd prioriteit heeft gegeven. Het is onbegrijpelijk hoe men elkaar naar het leven stond. Daarvoor hoeft men alleen al het "Boek der martelaren" te lezen, om te zien hoe vredelievende dopers zelfs door medeprotestanten omgebracht werden. We beseffen ondertussen dat dit niet de manier is om met elkaar om te gaan.

Anderen winnen

We hebben allemaal de drang om anderen voor onze overtuiging te winnen. De grote vraag is de manier waarop. We hebben het recht om anderen te winnen, maar we zullen die ander ook volop het recht moeten gunnen om te proberen ons voor hun standpunt te winnen. Zij mogen met hun argumenten proberen ons tot andere inzichten te brengen. Het zit ons ingebakken dat als we de rijkdom van het Evangelie beleven, dit te willen delen met anderen. Dat kan op allerlei manieren. We gingen in mijn jeugd jaren zelfs met het kerstnummer van Het Zoeklicht langs café's in onze omgeving. Er waren toentertijd ook nog colporteurs, die met lectuur (waaronder Het Zoeklicht), langs de deuren gingen om het Evangelie aan man en vrouw te brengen. Deze methode is later in onmin geraakt omdat men heel vaak werd aangezien voor Jehova's getuige.

Onderscheid maken

We willen bij het uitdragen van onze overtuigingen onderscheid maken tussen hoofd- en bijzaken. In onze benadering houden we terdege rekening met het doel dat we beogen. Het moet eerst gaan om iemand tot persoonlijk geloof in Christus te brengen. Daarna kan het gaan om hindernissen weg te nemen in de geestelijke groei. Mijn opinie-stukjes zijn er heel vaak op gericht om medechristenen te bewaren voor kramp e.d. Een verkeerde manier van denken heeft een negatieve invloed op de geestelijke levenswandel. Het allerbelangrijkste is: Mensen voor Christus winnen! Echt inzicht in bijbelse zaken komt pas als men wederom geboren is? Bij het verkrijgen van inzicht, weten we ons afhankelijk van de verlichting door de Heilige Geest.

Joop Schotanus

3. Ongezonde kramp of gezonde spanning

Ongezonde kramp of gezonde spanning

Uitgangspunt in een artikel van een dominee in het ND was, dat als je een onderscheiding maakte tussen "genadegelovigen" en "groeigelovigen", dat daarmee de spanning weggeduwd wordt tussen het tegelijk zondaar en gerechtvaardigde zijn. Hij verstond onder genadegelovigen hen die alleen maar weet hebben van de vergeving van zonden. De groeigelovigen concentreren zich op de noodzaak van geestelijke groei. Er stonden behartenswaardige dingen in het artikel, maar het leek mij dat de schrijver niet voldoende invoelingsvermogen met zijn kudde had wat betreft het verschil tussen een ongezonde kramp bij zovelen en een gezonde spanning bij zo weinigen. We zouden het begrip vleeselijke christen ook niet mogen toepassen op mensen, die alleen maar weten van vergeving van zonden en zich niet druk maken om groei. Dat etiket hoort bij mensen, die uit zijn op het spectaculaire, maar geen oor hebben voor de gewone woordverkondiging. Misschien hebt u al genoeg van mij gelezen om te weten dat ik juist bewogen ben over hen die zich elke zondag onder het Woord stellen, maar geen enkel idee hebben van de voorwaarden tot geestelijke groei. Daarom heb ik onderstaande brief aan de dominee geschreven ¹. Hopende elkaar op deze manier verder te kunnen helpen.

Geachte dominee,

Het blijkt dat uw artikel in het ND van 13 april mede een reactie is op mijn 'ingezonden' van een week eerder. U schijnt het belangrijk te vinden dat er spanning is tussen genade en groei. Even afgezien van de onjuiste duiding van deze twee (want groei is evenzeer genade) wenste ik dat het alleen maar om 'spanning' ging. In wezen is uw benadering vooral een pleidooi voor het in stand houden van de 'kramp', die mede volgens Aad Kamsteeg zo kenmerkend is voor christenen, die niet meer kennen dan het al maar strijden tegen zonden en nooit ontdekt hebben dat er eerst afgerekend moet worden met de zonde van de zelfhandhaving (enkelvoud). Hierbij komen Romeinen 6 en 8 in beeld. Verder zijn er die dat soort strijden hebben opgegeven en alleen nog het belijden van zonden en vergeving ontvangen over hebben gehouden. Omdat hen de volle raad Gods niet wordt verkondigd aangaande dat ene dat ontbreekt (opgeven van zichzelf) blijven ze op verkeerd spoor.

Uw interpretatie van Paulus ondersteunt

mensen om bij voortduring te leven in het donkere halletje van zondenbesef (ware het slechts het zonde-besef van Rom. 7!) zonder in de doorzinkamer van Romeinen 8 terecht te komen. Het halletje is niet bestemd om daarin te wonen. Het streven van Paulus in Filippenzen 3 past u toe op een gedragsleven van goed en kwaad, terwijl het verband aangeeft dat hij er intens op gericht is om blijvend op het nulpunt te verkeren (gelijkvormig aan de dood van Christus). Zijn streven is sterven! Hij vindt het niet vanzelfsprekend om naar het vlees te leven. Hij leeft niet in de kramp om eigen gerechtigheid te bewerken. In één adem kan hij uitroepen: 'Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam van deze dood en God zij dank, door Jezus Christus, onze Here'. Uitgangspunt is onze nieuwe positie in Christus en niet de ellendige mens (dat is naar het vlees leven), maar het is een radicale verlossing, zodat er geen (zelf)veroordeling meer nodig is (Rom 8:1). De vereenzelviging met de dood van Christus geeft de ruimte aan de Geest tot een overwinnend leven.

Het is niet een opklimmen vanuit onze zondige aard naar iets hogers, maar door het belijden van zonden terugveren in de hoge positie van het normale christenleven van de gemeenschap met de Heer en met elkaar op dat niveau (1 Joh 1). Dat is heel wat anders dan een soort oppervlakkige sorry-cultuur van "in de vergeving van al onze zonden".

Naar de Schriften en naar de volle raad Gods is onze nieuwe geheiligde positie in Christus het uitgangspunt voor ons christenleven door de verlossing uit het 'ik ellendig mens'.

Als het gaat om de kenmerken van de normale christen ten aanzien van goede werken, dan is het niet een kwestie van uitsloven, maar geloven; niet proberen, maar reflecteren; niet inspannen, maar ontspannen; niet streven, maar sterven. Het gaat niet om uiterlijke dwang, maar innerlijke drang.

¹ Geen reactie gehad!

Met een vriendelijke broedergroet,

Joop Schotanus

4. Tot zegen voor elkaar

Tot zegen voor elkaar

In de loop der jaren kunnen in onze ziel ontwikkelingen plaats hebben, die onze manier van omgaan met onze medemensen bepalen. In onze onderlinge relaties liggen bepaalde voorspelbare patronen, die alles te maken hebben met onze karaktervorming. U weet uit uw familie- en kennissenkring hoe iemand zich laat gelden of hoe die persoon meestal reageert in gesprekken en omstandigheden. We hoeden ons ervoor om bepaalde dingen te doen of te zeggen, omdat we weten wat het losmaakt. Zo lang we nog overzicht en inzicht hebben, durven we ons aan de situaties wel bloot te stellen. Maar wat te doen als de zaak telkens opnieuw uit de hand loopt? We willen zo graag tot zegen zijn voor elkaar, maar we krijgen daartoe niet altijd de kans of we ontdekken dat we het verkeerd aangepakt hebben. Hoeveel liefde kunnen we opbrengen voor de 'moeilijke' karakters? Op een bepaald moment komt er een einde aan ons geduld en geven we het op. We bidden nog wel voor de betrokkene(n), terwijl we eigenlijk het geloof in een verandering hebben opgegeven, omdat het zo vaak is vastgelopen. Daarna kunnen we de neiging hebben om het contact zoveel mogelijk te ontwijken.

Laten we eens proberen een beschrijving te geven van zo'n (ogenschijnlijk) hopeloze situatie. In het contact stel je je bloot aan een praatgraag iemand, die haar tekorten heel geanimeerd probeert te compenseren met interessante kletspraatjes over die of die. Onbewust schreef ik haar tekorten. Mannen mogen zich evenzeer aangesproken weten. Om in onze kindertijd in het zwembad zelf omhoog te komen duwden we de ander naar beneden. Vanuit een soort minderwaardigheidsgevoel heeft men een sterke behoefte om zichzelf omhoog te werken. Men probeert dit te bereiken door anderen naar beneden te halen. Achter allerlei verdachtmaking zit vaak iets van zelfrechtvaardiging. Er is ook veel bemoeizucht en ziekelijke nieuwsgierigheid dat leidt tot ongezonde situaties. Men raakt niet uitgepraat over andermans tekorten en zwakheden. Als er iets positiefs gezegd wordt over iemand, voelt men zichzelf bedreigd en weet men aan het gesprek direct een negatieve draai te geven, waardoor het liefdevolle verdwijnt en het liefdeloze de overhand neemt. Uit jaloezie of gewichtigheid maakt men de reputatie van een medebroeder of -zuster kapot. U dacht dat ik het tot nu toe over de boze buitenwereld had. Het komt evenzeer voor onder hen die zich naar de Naam van Christus noemen.

Er is iets mis gegaan in de geestelijke vorming, met vaak heel nare sociale consequenties. Men is niet opgevoed met de noodzaak om 'van zichzelf' verlost te worden. Het enige wat men weet, is dat je je zonden mag belijden en vergeving mag ontvangen. Voor velen hoort dat er in ieder geval om tien over tien op zondagmorgen bij. Op een soort automatische manier hoort dat vragen om vergeving ook nog bij elk gebed dat men opzendt: "In de vergeving van al onze zonden". Ondertussen berust men in het zondaar zijn en houdt men zichzelf met allerlei nare menselijke eigenschappen in stand. Zolang wij onszelf nog handhaven liggen we nog onder de invloed van de tegenstander. Het roddelcircuit en de geldingsdrang horen bij de duisternis. Het jezelf belangrijk maken door al maar te praten over jezelf of op een negatieve manier over die ander is niet van de Heer. Het oordelen over anderen is een vorm van hoogmoed. Een plaatselijke gemeente kan er zelfs aan ten onder gaan. In ieder geval gaat de geestelijke kracht erdoor verloren.

De situatie kan alleen maar doorbroken worden door een radicale verandering. Men moet innerlijk helemaal los komen van zichzelf.

Alleen door absolute zelfovergave komt men vrij uit de macht van de duisternis. In de Bijbel heet dat zelfverloochening. Dit begint niet met het vragen om vergeving voor uw zonden, maar voor die ene zonde van de zelfpromotie. Vanuit het zich één maken met de dood van Christus geeft u uw zelfhandhaving op. Dit opgeven van het zelfbeschikkingsrecht baant de weg voor een nieuwe omgang met de medemens. Een vrijgemaakt iemand kan luisteren en staat vragend open voor de problemen van de ander, zonder zichzelf op de voorgrond te stellen. Alleen op deze manier kunnen we, onder leiding van de Heilige Geest, tot zegen voor elkaar zijn.

Joop Schotanus

5. De arrogantie van Darwinisten

De arrogantie van Darwinisten

Er zijn een paar wetenschappers die het nodig vonden, om eens een tegengeluid te laten horen tegenover bepaalde theorieën, die als vanzelfsprekende uitgangspunten bij het ontstaan van het heelal worden aangenomen. In plaats van alles toe te schrijven aan dingen die per ongeluk gebeuren, ziet men steeds duidelijker dat er een ontwerp aan ten grondslag moet liggen. Kan het ontstaan en bestaan van de levende natuur uitsluitend toegeschreven worden aan een geleidelijke ontwikkeling van een voortdurende natuurlijke selectie en allerlei sprongsgewijze plotselinge veranderingen (mutaties)? Zelfs als je op deze wijze al maar terugredenerend terecht zou kunnen komen bij een bepaalde oorsprong, dan vraag je je toch weer opnieuw af: Wat is de oorsprong van die oorsprong? De wetenschap zal dat mysterie nooit kunnen oplossen.

Als we afgaan op onze allervanzelfsprekendste intuïtie, dan weten we dat er aan de allereenvoudigste zaken die we waarnemen, een ontwerp is voorafgegaan. Als we bijvoorbeeld kijken naar een muizenval, dan zien we dat er heel wat aspecten een rol spelen om het gewenste eindresultaat te bereiken. Iedereen weet dat bij het maken van een muizenval er van te voren diep nagedacht is om alle elementen in de juiste volgorde en op het juiste moment te laten functioneren. Het totaalbeeld dat men zich heeft gevormd van het eindproduct maakt het inspelen van de details op elkaar mogelijk. Bij het begin ligt het eindproduct al min of meer vast in de gedachten. Er kan niets aan de geleidelijkheid worden overgelaten. Ons leven is zo boordevol van technisch vernuft, dat we de werking daarvan alleen maar kunnen toeschrijven aan plannenmakende "intelligentie". Denk maar eens aan de computer. Je kunt je bij voortduring verbazen over al de verschillende details waar men rekening mee heeft gehouden.

Omdat we die complexiteit ook in de levende natuur tegenkomen brengt ons dat op de gedachte van een 'Intelligent Ontwerp'. In het engels spreekt men dan van een "Intelligent Design" Oftewel ID! In de wetenschap spreekt men dan heel voorzichtig van "sporen van een intelligent ontwerp". De vragen die het spreken over ontwerp oproept, brengt ons bij een ontwerper. Ook al zou dat wetenschappelijk (nog) niet aan te tonen zijn, toch zegt onze omgang met de alledaagse dingen ons, dat we zo op deze manier wel terecht moeten komen bij een ontwerper. Ook al kan er over de aard van de ontwerper wetenschappelijk niet of niet veel gezegd worden, toch heeft de Ontwerper aan ons de Bijbel als begeleidend handboek gegeven om Hem te kunnen erkennen als de Schepper.

Alles in het Darwinisme was er op gericht om de noodzakelijkheid van een God uit te sluiten. Dit was voor het communisme dan ook de enige heilsleer. Nu de deur een beetje open gezet wordt voor de mogelijkheid van een "ontwerper", wordt hier arrogant op gereageerd. Als een minister voorzichtig aanreikt dit nader te willen onderzoeken is er een en al ergernis in de Tweede Kamer.

Het Darwinisme wil niet alleen aantonen 'dat' maar ook 'hoe' er evolutie heeft plaats gevonden. De latere wetenschap moet zich nu in allerlei bochten wringen om duidelijk te maken dat het toch wel anders gegaan zou kunnen zijn dan ons in het Darwinisme wordt voorgehouden. Men heeft bepaalde mechanismen op kleine schaal nagebootst en de uitkomsten daarvan automatisch op grote schaal op een totaal ongrijpbaar gebeuren toegepast. Nu worden er allerlei pogingen gedaan om de uitgangspunten van de darwinistische evolutie-theorie te redden van de ondergang. Men is bang dat de mensen van Intelligent Ontwerp de dingen die we (nog) niet weten gaan toeschrijven aan een hogere macht.

Het wordt dus een keuze tussen twee benaderingen. De ene keuze, waar men de gedachte aan de mogelijkheid van een schepper beslist wil uitsluiten en de benadering waar men die mogelijkheid niet wil uitsluiten. Mensen die intuïtief weten dat er een Schepper aan ten grondslag is zijn blij met die tweede benadering, omdat het dan niet nodig is dat hen in de biologielessen dingen worden afgenomen die hen in de godsdienstlessen zijn onderwezen.

Ze mogen geloven dat in de patronen van de schepping, Gods Hand gezien mag worden.

*Het blijde hemelrond
vertelt met blijde mond
Gods eer en heerlijkheid.*

Joop Schotanus

6. Houden van jezelf? - Een dwaalweg

Houden van jezelf? - Een dwaalweg

Er zijn nogal wat mensen die gebukt kunnen gaan aan een negatieve zelfbeschouwing. Als je in de kindertijd steeds maar hebt gehoord dat je er niets van terecht brengt, dan kan daar een minderwaardigheidsgevoel ontstaan, dat elke spontaniteit en creativiteit uitblust. Uit deze situatie is een humanistische psychologie voortgekomen, die gezien wordt als een oplossing. Deze psychologie heeft de neiging om het christendom, met de nadruk op zonde en straf, veelal aan te wijzen als hoofdschuldige. Om deze humanistische benadering de wind uit de zeilen te halen is er een christelijke stroming ontstaan van het positief denken. Hierdoor worden we op het verkeerde been gezet, omdat men daarbij redeneert vanuit het goede van de natuurlijke mens en niet vanuit 'de nieuwe mens'. Jezelf en anderen zodanig strelen met complimentjes, dat men steeds meer met zichzelf ingenomen is. Met een deftig woord heet deze overdreven zelfingenomenheid "egotisme". Het kan leiden tot een ziekelijke vorm en die heet 'narcisme'.

Het beeld van Christus

Het vreemde doet zich voor, dat zelfs binnen stromingen waar men zich bewust is van de noodzakelijkheid van wedergeboorte, er ook nog zoveel nadruk kan liggen op het werken aan " een positief zelfbeeld" . Dit is des te meer bevreemdend omdat er in de bijbel een totaal andere nadruk ligt. Hoe kun je jouw eigen zelfbeeld zo centraal stellen, als het gaat om beelddrager van Christus te zijn. 'En wij allen, die met een aangezicht waarop geen bedekking meer is, de heerlijkheid des Heren weerspiegelen, veranderen naar Zijn beeld.' (2 Kor. 3:18) Vanuit heel veel andere Schriftplaatsen weten we, dat gelijkvormigheid aan Christus, het doel is van een gelovige. Het gaat niet om " zelfverwerkelijking" , maar om de verwerkelijking van de gestalte van Christus. Dit kan alleen door het één worden met Christus' dood en opstanding. We zijn niet gericht op onszelf, want we zijn niet meer van onszelf en leven niet meer voor onszelf. Het gaat er dus juist om jezelf te verliezen en om zo beelddrager van Christus te zijn.

Verkeerde interpretaties

Als het gaat om te houden van jezelf, dan wordt dat afgeleid uit het gebod om God lief te hebben boven alles en de naaste als uzelf. 'Als uzelf' is niet een soort derde gebod maar een vaststelling van een vanzelfsprekendheid. Heel gewoon: " wat u niet wilt dat u geschiedt, doe dat ook een ander niet" . In de Efeze-brief wordt de man aangeraden om zijn vrouw lief te hebben als zijn eigen lichaam. Ook weer als een vanzelfsprekendheid. Dus niet iets om eerst je uiterste best te doen om je eigen lichaam lief te hebben. Zo onzinnig is het ook om als gelovige de nadruk te leggen op het liefhebben van zichzelf. Dat is precies het tegenovergestelde van de Bijbelse opdracht om jezelf te verloochenen. We zijn geroepen om ons 'eigen ik' uit handen te geven, want we mogen het Paulus nazeggen: 'Ik ben met Christus gekruisigd en ik leef, doch niet meer mijn ik, maar Christus leeft in mij'(Gal.2:20).Als je het recht op jezelf opgeeft, dan hoeft je ook niet meer aan je zelfbeeld te werken.

Zielen waar Zijn vrede in woont

Iemand die gebukt gaat onder zondebesef zal helemaal afhaken als je begint over 'houden van jezelf'. Alvorens de ware innerlijke vrede te ervaren is het belangrijk om voor het aangezicht van God met jezelf " in het reine" te komen. Om met jezelf in het reine te komen moet je op grond van het verzoeningswerk van Christus gaan beseffen wat je positie " in HEM" mag zijn. Daar zal onze nadruk op mogen liggen. Volkomen afhankelijk zijn van de Here, die Zijn overvloedige genade wil schenken. Niet alleen verzoening ervaren, maar ook een volkomen bevrijding. We gaan door de tunnel van het zondebesef heen, om dan omringd te worden met de liederen van bevrijding. We zullen niet eerder tevreden zijn dan als we niet lager kunnen komen in zelfovergave en niet hoger in geestelijk inzicht. Je kunt jezelf alleen maar aanvaarden in verbondenheid met Christus. Zonder Hem zijn we incompleet en is er geen enkele grond voor 'zelfingenomenheid'. Alleen in een ongestoorde relatie met de Heer mag ik blij en dankbaar zijn voor mezelf, maar dat is niet hetzelfde als houden van mezelf.

Joop Schotanus

7. Een markante figuur

Een markante figuur

Naar aanleiding van het verslag van Dr. F. Fokkema over de spijtbetuiging van Edouard Douwes Dekker, wil ik graag even stil staan bij deze indrukwekkende zendingsman. Hij is in 1878 in Westergeest, een dorpje in Friesland, geboren. Zijn ouders waren in staat hem op het gymnasium van de Doetinchemse Stichtingen (voortgekomen uit het Réveil) te laten studeren. Na deze opleiding volgde Fokke Fokkema de theologieopleiding in Groningen, waarvoor hij in 1902 zijn kandidaatsexamen deed. Voor zijn doctorale studies en voor zijn promotie is hij daar verder gegaan. Begeleid door de bekende Prof. Dr. Isaäk van Dijk promoveerde hij in 1907 cum laude op het proefschrift: " De godsdienstig wijsgerige beginselen van Mr. Groen van Prinsterer" . Na zijn promotie was dr. Fokkema enige maanden hulpprediker bij de bekende ds. J. van Dijk (Mzn) te Doetinchem, waar hij dus ook zijn middelbare studie had gedaan. Op 12 april 1908 werd hij door ds. Politiek van Oudwoude/Westergeest bevestigd in de Hervormde Kerk van Westeremden (even ten noorden van het toenmalige spoorlijntje naar Stedum/Loppersum)

Op 10 mei 1914 kreeg dr. Fokkema, in verband met zijn benoeming tot mede-zendingsdirecteur van het samenwerkingsverband van de Rotterdams/Utrechtse zendingsgenootschappen, eervol ontslag van zijn taak als dominee in Westeremden. Op 1 augustus 1921 volgt hij dr. A.M. Brouwer op als rector van de Zen-dingsschool te Oegstgeest. Deze functie vervulde hij precies 25 jaar. Op 1 augustus 1946 werd dit rectorchap tijdelijk overgenomen door de bekende zendingsman prof. dr. H. Kremer, terwijl dr. Fokkema aanbleef als docent. Uit alles blijkt een zeer grote waardering voor zijn werk. In de periode van de zendingsschool in Oegstgeest is de overigens strikte rector, zeer geliefd bij zijn studenten. Studenten die zich heel intensief voorbereiden op het zendingswerk, vaak voor het toenmalige Nederlands Oost of West Indië. 'Het geloof was een zaak van zijn hart. Hij heeft op de zendingsschool een geslacht van zendingen gevormd en hij heeft hun als theoloog een Schild voor het leven meegegeven' zoals later op zijn begrafenis gememoreerd zou worden. Enkele indrukwekkende toespraken van dr. Fokkema van de zendingsconferenties, behoren ook tot het archief, dat in de oudheidkamer van Kollum bewaard wordt. Hieruit blijkt o.a. dat hij in 1930 het gevaar van het nationaal-socialisme al ziet aankomen en er al voor waarschuwt. Hij was een markante persoonlijkheid, die geen eer zocht voor zichzelf, maar in eenvoud en bescheidenheid zijn taak verrichtte. In 1937 kreeg hij een benoeming tot kerkelijk hoogleraar te Groningen. Hij nam deze eervolle positie echter niet aan. Als verklaring voor het niet-aanvaarden schreef hij aan vrienden 'het Hart heeft vaak zijn redenen, waar de Rede geen weet van heeft' (aanhaling van de filosoof Pascal).

In juni 1953 was dr. Fokkema 75 jaar geworden en op 6 september van dat jaar wordt hij opnieuw predikant. Hij wordt samen met zijn dochter Anneke, die ook theologie studeerde, verbonden aan de Nederlands Hervormde Zendingsgemeente te Doetinchem, om pastor te zijn voor de weinige overgeblevenen in Doetinchem, de plaats van zijn eerste theologische opleiding in Ruimzicht en de plaats waar hij als hulpprediker was begonnen. Nog bijna tien jaar mocht hij dit werk doen. Hij is op 16 augustus 1963, tijdens een vakantie in Duitsland, op 85-jarige leeftijd overleden.'

Nog een paar persoonlijke herinneringen. Wie zou ooit gedacht hebben dat ik zoveel jaren later bij deze vroegere dorpsgenoot in Doetinchem uitgenodigd zou worden op de koffie? Zelf was ik, met mijn vrouw, in afwachting om naar Afrika te gaan als leraar aan een school van de zending en in de wachttijd aan een conferentiecentrum in Hummelo verbonden. We hadden net ook zelf een opleiding aan een zendingsschool in Frankrijk achter de rug en zo kwamen we als pasgetrouwd stel vlak bij Doetinchem terecht. De beste manier om met Dr. Fokkema in contact te komen was om op zondagmorgen naar de kerkdienst te gaan aan de Van Nispenstraat, waar hij zou voorgaan. Met de groeten op zak van de burgemeester van Hummelo, Jhr. Van Panhuis, slaagden we erin, om na de dienst uitgenodigd te worden voor de koffie. De laatste nieuwtjes over ons dorp en ook verhalen van vroeger, zelfs over de trekschuit van Dokkum naar Leeuwarden, als tegenstelling tot het 'hedendaagse' gejaagde leven,

kwamen ter sprake.

Joop Schotanus

8. Zielen waar Zijn vrees in woont

Dit is de titel van een boekje¹ waarin het gaat om mensen rondom een beroemde Engelse Baptistenprediker J.C. Philpot, uit het begin van de negentiende eeuw, waarvan de geschriften in de Gereformeerde Gemeenten nogal opgang hebben gevonden. De schrijver van het boekje, M. Dankers, behoort ook tot deze kring. Vanwege heel veel herkenning van de zielsbevindingen van de beschreven personen wil de schrijver eigenlijk wel wat nuances aanbrengen in de eigen gereformeerde verzegelingstheorie van de doop. Dit vindt hij nodig, omdat er bij de beschreven personen heel veel herkenbaar is in hun ervaringen van de “toeleidende” en “doorleidende” genade in de weg der zaligheid. Vanwege die herkenbaarheid is er ook waardering voor “Pilgrims Progress” van John Bunyan, die ook baptist was.

We kunnen ons best voorstellen dat men in een tijd van kerkelijke oppervlakkigheid valt voor een weg van meer geestelijke diepgang. Tegelijkertijd willen we de mensen, die zo eenzijdig bezig zijn met het vinden van het heil, graag bevrijden van zoveel onzekerheid in hun zoektocht naar dat heil. Natuurlijk kunnen we de ervaringen die mensen hebben (of ze nu baptist, pedobaptist of anabaptist zijn) niet ontkennen, maar we kunnen wel even het vergrootglas houden boven hun eigen interpretatie van die bevindingen. Men is zo gewend geraakt aan de noodzakelijkheid van een bepaalde bekeringsweg, dat men aan speciale verschijnselen ook een eigen gewenste uitleg geeft. Laten we eens een beeld schetsen (een beetje in hun stijl en spelling) van deze manier van omgaan met eigen bevindelijkheid.

“Men spreekt van ‘vrije’ genade om te benadrukken dat je er geen hand voor kunt uitsteken om het te ontvangen. Dit ‘vrije’ betekent voor hen dat God naar eigen believen genade schenkt. De toeleidende weg is dan vaak een lang proces, waarin de Heere zaligmakend leidt naar het openbaar maken van de Heere Jezus in de betrokkene. Het gaat door een periode van aanvechtingen en strijd, waarin men vooral gaat letten op bepaalde voorgeschreven kentekenen. Het is dan een levensweg met vele schommelingen tussen diepe duisternis en zo nu en dan enig licht. Het is een worsteling en het mag beslist niet al te gemakkelijk gaan, want dat zou, hoe tegenstrijdig de term ook moge klinken, goedkope genade zijn. Men verkrijgt uiteindelijk min of meer zekerheid langs de weg van deze bepaalde kentekenen. Dit is dan veelal ook de weg waarlangs gezegende voorbeelden de zekerheid des geloofs bereikt hebben. Zo zwevend tussen hoop en wanhoop en soms ook nog zwerfend van de ene naar de andere begenadigde spreker bepaalt men een eigen indirecte weg. Allerlei zielsbevindingen en ervaringen krijgen een bepaalde geestelijke duiding. Dit moet leiden tot een soort innerlijke bevestiging. De beschrijving ervan is voor de ingewijde toezichhoudende broeders doorslaggevend voor de uiterlijke bevestiging. Soms is het pas achteraf dat bepaalde gebeurtenissen als kenmerken hun betekenis mogen krijgen. Veelal is het na vele jaren geleefd te hebben onder de kastijdende Hand des Heeren dat men komt tot het moment dat het de Heere behaagt, de ziel tot de troon der genade op te trekken. Dan pas kan er voorzichtig gesproken worden van een vrijmaking.

Als we het bovenstaande schriftuurlijk gaan beoordelen dan doen we dat met medelijdende zorg. Het geheel van de beschrijving van bekeringsgeschiedenissen is maar al te vaak doordrenkt van vergezochte en oneigenlijke Schriftaanhalingen uit het Oude Testament. Het beeld van de Gemeente van Christus en Zijn volgelingen in de Bijbel is zo anders. Uitgaande van het Pinkstergebeuren zien we nergens langdurig procesmatige bekeringsgeschiedenissen, maar een directe overgang van licht naar duisternis. Er is geen lijdzaam afwachten en uitzien naar allerlei kentekenen, die een juiste uitleg nodig hebben, maar meestal een radicale ommekeer als reactie op een rijkelijk aanbod van verlossing op grond van het verzoeningswerk van Christus. Dit aanbod ligt in het verlengde van de vrijblijvende uitnodiging van de Here Jezus: “Indien iemand achter mij wil komen”. Er is bij het ontstaan van de Gemeente van Christus onder leiding van de Heilige Geest altijd een appèl tot een persoonlijke keuze. “Die wil, die kome en neme het water des levens om niet”.

Het boekje gaat voornamelijk over zielen die bang zijn om het heil, dat ons genadevol wordt aangereikt, onbevangen in z'n volle rijkdom aan te nemen en daaruit volop te leven.

Joop Schotanus

9. Een bijzondere bediening (Nol en Helene)

Een bijzondere bediening

Graag wil ik bij het overlijden van onze geliefde broeder Nol Esmeijer hier ook aandacht aan schenken. Mieke en ik zijn op dit moment van schrijven net teruggekomen van een indrukwekkende begrafenisdienst in de Oude Kerk aan de Loolaan in Apeldoorn. Indrukwekkend ook vanwege het zeer grote aantal aanwezigen, waarvan velen hun vakantie onderbroken of afgebroken hebben om bij dit afscheid te kunnen zijn. Dat gold ook de voorganger van de dienst, ds Robbert Jan Perk, die vanuit een zeer persoonlijke betrokkenheid de bijzondere bediening van Nol en Helene ons voor ogen heeft geschilderd.

De koninklijke zitplaatsen in de kerk deden ons even denken aan het plechtige gebeuren van enige jaren geleden toen Nol een koninklijke onderscheiding mocht ontvangen, vooral vanwege zijn Open Huis samenkomsten, waardoor duizenden jongeren in de loop van meer dan 30 jaar hun leven op de rails hebben gekregen. Deze onderscheiding deed me denken aan de Here Jezus die ons bij aankomst in de Hemel een bijzondere onderscheiding geeft in de vorm van een nieuwe naam, als uitdrukking van de meest intieme relatie die wij met Hem mogen hebben.

Wat ook heel bijzonder was in zijn bediening en in de afscheidsdienst ook duidelijk door Helene naar voren werd gebracht, was de hechte samenwerking van hen als echtpaar. Op elkaar afgestemd zijn om een gezamenlijke taak te volbrengen. Met open ogen voor de nood van jongeren en een doeltreffende aanpak voor deze leeftijd en met als vervolg ook aandacht voor de ouders van deze jonge mensen. Hun blijdschap over hen die trouw bleven aan de Heer en de zorg over hen die dreigden af te dwalen. Ook de zorg over huwelijken die dreigden te stranden. Wel heel bijzonder om te vernemen hoe hun eigen kinderen Peter en Corine en later ook hun levenspartners deel gingen uitmaken van het hele gebeuren en de zegen tot grote blijdschap van Nol en Helene ook merkbaar is in de kleinkinderen.

Zoals Nol zelf op het Brandpunt in Doorn als jongeman van 18 jaar tot een heel persoonlijk geloof in Christus kwam, zo heeft hij nooit nagelaten jong en oud te confronteren met de noodzaak van een heel persoonlijke keuze voor de Here Jezus. Samen met

Helene werd geprobeerd het contact met de zeer velen bij voortduring te onderhouden. Hoe indrukwekkend was hun trouwe bediening in het schrijven van een kaartje bij bijzondere gebeurtenissen in het leven van de vele vrienden en vriendinnen.

Voor Nol en Helene bestonden er geen kerkmuren. Nol wilde overal preken, zolang hem geen beperkingen werden opgelegd. Zijn korte theologiestudie aan de VU had hem genoeg invoelingsvermogen bijgebracht om zijn hoorders mee te nemen naar de kern van het Evangelie. Verder had hij, soms samen met Helene, in ons Zoeklicht vele jaren een platform om gedegen artikelen te schrijven voor het jongere lezerspubliek van ons blad. Het nadeel van artikelen is natuurlijk het gemis van de gezichtsuitdrukking en de gebaren, die in zijn spreken zo overvloedig aanwezig waren. Zijn liefde en zijn blijdschap, zijn zorg en zijn verontwaardiging hadden een duidelijke eigen mimiek. Die mimiek gaf aan zijn spreken een extra dimensie.

In de tijd van Evangelisch Ontwaken en onze tijd op het Brandpunt kregen de Schotanusen weer wat nauwer contact met de Esmeijers. We deelden onze zorg over de kerk in Nederland en ook ons sterk verlangen naar een opwekking. In de periode van mijn leraarschap in Rhenen hebben onze kinderen de weg gevonden naar het Open Huis samenkomen in Hoenderloo. Dit heeft veel voor hen betekend. Onze dochter Jeannette en haar man Armand Gimbrère zetten het gebeuren van 'open huis' nu in Ochten voort. Daarnaast is het idee van 'open huis' ook al meegenomen naar Australië en Nieuw-Zeeland.

Nol die zo van spreken hield kon in de laatste tijd alleen met veel inspanning iets duidelijk maken. Het was een kwelling voor hem om niet meer uit z'n woorden te kunnen komen. Het spontane, voor Helene en Nol beide zo kenmerkend, kon er niet meer zijn. Het overlijden van Nol was het einde van hun gezamenlijke bediening, maar omringd door onze voorbede, mag Helene haar deel, ook al ziet dat er nu anders uit, verder blijven voortzetten in de kracht van de Heer.

Joop Schotanus

10. Uitstijgen boven eigen identiteit

Uitstijgen boven eigen identiteit

Hoe gaan we met elkaar om? Elk land en elke streek hebben een mate van eigenheid. Laat ik dan maar beginnen met het wijzen op het gevaar om als christen in termen van bevolkingsgroepen te denken. Chauvinisme is als knoflook, je ruikt het bij een ander, maar veelal niet bij jezelf. We kunnen in dit verband het Bijbelwoord toepassen, dat we voortaan niemand meer naar het vlees kennen. Daarom even een herinnering aan het artikel over de spijtbetuiging van Douwes Dekker, waarin ik besloot met de opmerking, dat er heel wat mee gewonnen zou zijn als 'generaliserende' opmerkingen even zwaar aangerekend zouden worden als 'discriminerende' opmerkingen. De Fries bestaat niet, evenmin als de Hollander of welke andere nationale identiteit dan ook. Het beeld wat men van elkaar gevormd heeft kan bij nadere kennismaking soms heel anders zijn dan de werkelijkheid.

Mensen kunnen de neiging hebben om trots te zijn op eigen taal en graag prijken met namen van invloedrijke politici en kerkelijke leiders die voortkwamen uit hun streek of provincie. Het zij zo!

Niet iedereen is zich bewust dat als men in eigen streektaal onder elkaar in gesprek is dat het dan niet altijd gemakkelijk is om over te schakelen naar het (hoog) Hollands. Er mag begrip voor zijn dat dit voor sommigen erg veel inspanning kost. Sommigen zullen zich herinneren hoe ze met hun schoolengels contact hadden met Engelssprekenden. Ook in dit soort situaties mogen we met Paulus bidden: 'dat uw liefde steeds meer overvloedig moge zijn in alle fijngevoeligheid'. Fijngevoeligheid ten opzichte van elkaar. Fijngevoeligheid is het tegenovergestelde van overgevoeligheid. Waar die fijngevoeligheid aanwezig is zal men rekening met de ander willen houden. Het kan gebeuren dat anderstaligen direct geïrriteerd raken als mensen in hun aanwezigheid onder elkaar even hun eigen taal spreken. Er mag best wat ruimte voor wat eigen onderonsjes zijn. Maar het mag niet zo zijn dat die ander zich volledig buitengesloten voelt. Dat geldt ook voor buitenlands bezoek.

Landen en streken hebben een bepaalde eigen identiteit, waarmee men zich min of meer onderscheidt. Deze onderlinge verschillen hoeven echter ook weer niet overdreven te worden. Als ik mijn identiteit ontleen aan mijn relatie met de Here Jezus, dan weet ik mij sterker verbonden met een gelovige Soedanees (of welke christen dan ook), dan met een niet-gelovige Fries, terwijl ik op andere gebieden daar ook best een bijzondere verwantschap mee heb. Een soort verwantschap, die ik minder heb met anderen. Die verwantschap ligt dan bijvoorbeeld in de taal. Maar in een discussie daarover mogen we dat best relativeren met: 'Al ware het dat ik de taal der Friezen of der Groningers sprak en ik had de liefde niet, ik ware niets'.

Men kan zich bepaalde verkeerde ideeën vormen, op grond van beelden en vooroordelen. Zo schept men vaak tegenstellingen die er niet hoeven te zijn. Een bekende evangelist vertrouwde me ooit toe dat hij absoluut niets met Friesland had. Wat ben ik blij dat de vele sprekers van elders op de Maranatha-samenkomsten in Leeuwarden wel iets hadden met Friesland en daardoor vaak op zegenrijke wijze door de Heer gebruikt zijn. We mogen bij Het Zoeklicht ook blij zijn dat onze hoofdredacteur Feike steeds meer openingen en uitnodigingen krijgt. We hebben een dergelijke avond meegemaakt in Surhuisterveen en we weten dat er grote aandacht is voor de boodschap van de eindtijd.

De ontkerkelijking neemt toe in Friesland. Er gebeuren op ethisch gebied bizarre dingen. We kennen de geschiedenis van Nienke Eringa in Leeuwarden, die ontslagen werd omdat ze niet bereid was homohuwelijken te sluiten. Het beeld wat de gemeenteraad daar oproept is uiterst negatief. In deze provincie gebeuren dingen zoals overal. Er zijn als homo levende voorgangers van kerkelijke gemeenten. Kerken die in het Réveil een glorieus belevingsveld en nu maar nauwelijks in stand gehouden kunnen worden. Met Jorwerd, waar ooit één van mijn rechtstreekse voorvaders predikant is geweest, en waaruit Geert Mak God laat verdwijnen, is een beeld geschapen van heel wat Friese dorpen. Maar om met een positieve noot te eindigen, de Heer bouwt langs nieuwe wegen aan zijn Gemeente. Zo mag een Surinaamse voorganger tot grote zegen zijn voor een bevolkingsgroep die hongert naar het Evangelie.

Joop Schotanus

11. Een verhaal over Wumkes

Een verhaal over Wumkes

Het zou kunnen gebeuren dat vakantiegangers die deze zomer in Friesland naar de kerk gaan ergens voor een verrassing komen te

staan. Misschien dat het toevallig een Friese dienst is. In een Fries boek “ Kostgongers fan de Hear” (uitgever: De Tille) kunt u lezen over het begin daarvan. Als u ooit gedacht zou hebben dat alle Friezen altijd en overal ingenomen zijn (waren) met hun eigen taal, dan vergist u zich. Zo nu en dan wordt ook buiten Friesland aangekondigd, dat er een speciale dienst zal zijn. Heel vaak is dan het speciale van een dergelijke dienst, dat deze in het Fries gehouden wordt. Maar ongeveer 80 jaar geleden was zo iets in ieder geval een unicum. Toch waren er zo nu en dan enige “ buitenissige” dominees, die dat deden. Dr. Geart Wumkes, de schrijver van het boek over de baptisten, was er zo één. De Fryske Krites van de ‘Friezen om ústens’ (dus buiten Friesland) nodigen vaak één keer per jaar een dominee uit voor een Friese dienst.

Als gastspreker komt hij enigszins aan de late kant, op 3 januari 1915, de kerk binnen in het Friese Tzum. Men was blij dat deze veelbesproken spreker gekomen was. Hij preekte Bijbels en had iets profetisch. Er wordt van hem verteld dat hij nogal wat weg had van de Baptisten. Hij was ook een felle drankbestrijder.

De kerkenraadsleden keken wel vreemd op, toen hij die morgen de consistorie binnen kwam en meedeelde dat hij in het Fries zou preken. Niemand durfde of wilde op dat moment de discussie nog aan of dat wel zo verstandig was, maar ze waren er niet erg gelukkig mee. Ze hadden het eigenlijk wel graag van te voren geweten, want hoe zou de reactie van de kerkgangers hierop zijn? Tot nu toe waren het vooral de vrijzinnigen geweest, die de “ euvele” moed hadden om in het Fries te preken, maar dat een orthodoxe hervormde dominee dat deed, werd ervaren als in strijd met de heilige traditie. Het onder klokgelui naar binnengestroomde kerkvolk schrok, toen de ‘beruchte’ dominee het votum in het Fries uitsprak en behalve het zingen van de Hollandse psalmen, de dienst verder in het Fries deed. Geartsje, de vrouw van Jan Visser, was de enige die de kerk uitliep. Ze was helemaal over haar toeren en riep: ‘Het is komedie in de kerk’. Er is nog wel lang over nagepraat. De grote vrees was, dat het meer om de taal dan om het Evangelie zou gaan. Het doel van dr. Wumkes was, om de Friezen te raken in het eerste plekje van hun Friese ziel. Sommigen waren dan ook wel erg geraakt, maar niet in overeenstemming met de gedachten van de goedbedoelende prediker. Gelukkig waren er ook die Wumkes bijvielen en misschien hebben die dan toch nog een zegen ontvangen op die bewuste zondagmorgen. Opvallend is, dat er nogal wat niet-Friezen instemden met dit gebeuren. Ondanks dat het ondertussen veel vaker gebeurt en dan met de Friese Bijbel en het Friese liedboek er bij, is het toch niet zo dat het Fries de officiële voertaal in de kerk is geworden. Als ik in Friesland spreek gebeurt het heel vaak dat in de vooraf-bidstond één of meer broeders in het Fries een zegen bidden over de dienst. De import zal er aan gewend zijn. De meesten doen het een verdieping hoger, dus in het Hollands. Bij de toenemende internationale contacten overkomt het ons ook steeds vaker dat je alleen nog in het Engels, Duits of Frans je verstaanbaar moet maken. Met het verenigd Europa in het vooruitzicht, moeten we ons misschien wel meer instellen op nog een verdieping hoger dan het Hollands in ons kerkelijke voertaal. Toch maar niet terug naar het Latijn!

Joop Schotanus

12. Bondgenoten of frontgenoten

Misschien frons u uw wenkbrauwen bij deze vreemde titel. Ik zal proberen duidelijk te maken wat ermee bedoeld kan worden. Het verschil tussen bondgenoot of frontgenoot heeft alles te maken met de mate van onderlinge samenwerking. Wij bevinden ons als christen heel vaak in situaties, waarin we meestal samen met anderen een bepaald doel willen nastreven. Het doel hangt af van de verbondenheid die we ermee hebben. Men zet zich bijvoorbeeld in voor het milieu en het Rode Kruis, voor Zending en Evangelisatie e.d. om er zo maar een paar te noemen. Maar op basis waarvan kun je met anderen samenwerken? Zijn we daarin bondgenoten of frontgenoten? Bondgenoten hebben een diepgaande verbondenheid. Bij frontgenoten is de onderlinge verbondenheid minder diepgaand.

Wat zijn bondgenoten?

Ideale bondgenoten zijn mensen die in hun uitgangspunten zo nauw met elkaar verbonden zijn dat je kunt spreken van geestverwantschap. Die geestverwantschap leidt vaak tot gemeenschappelijke doelstellingen. Men is het over de te bereiken doelen met elkaar eens, omdat men zich innerlijk daarmee verbonden weet. Het zou nog mogelijk zijn elkaar kwijt te raken door verschil van mening over de methode. Er zal toch geen enkele serieuze christen zijn die niet van harte zal kunnen instemmen met de vijfvoudige doelstelling van Rick Warren. Iedere christen moet op grond van de Bijbel wel instemmen met de belangrijkheid van het aanbidden van de Heer. Wie zou er ooit de onderlinge geestelijke gemeenschap en het beelddragen van Christus onbelangrijk kunnen vinden? Of wie kan met de Bijbel in de hand het priesterschap van de gelovige en evangelisatie als onbelangrijk afdoen? Toch blijft het mogelijk dat men hier en daar soms enige bedenkingen kan hebben tegen de invulling die er aan gegeven is. Soms kan men zelfs het gevoel hebben dat hier en daar mensen op het verkeerde been worden gezet. Maar bij het positieve materiaal zijn er, bij een zuiver onderscheidingsvermogen, zoveel aanknopingspunten te vinden om er bij de behandeling een betere invulling aan te geven.

Wat zijn frontgenoten?

De Bijbel leert ons om vooraan te staan in goede werken. Frontgenoten zijn mensen, die om de één of andere reden in dezelfde strijd een front vormen. Ze ervaren ieder voor zich, vanuit eigen levenssituatie, een bepaald iets als heel belangrijk, om dit na te streven. Het opheffen van een bepaalde wantoestand of om een bepaald onrecht tegen te gaan. Het werken daaraan brengt hen ertoe om voorop te gaan. Op allerlei andere gebieden zou het best kunnen zijn, dat men mijlenver uit elkaar ligt. Zo kunnen protestanten, katholieken en islamieten frontgenoten zijn, omdat men het met elkaar eens is t.a.v. euthanasie, abortus en homohuwelijk e.d., terwijl men op andere gebieden zelfs radicaal tegenover elkaar kan staan, zoals bij heiligenverering of eerwraak.

Grenzen en marges

Het is natuurlijk niet altijd even duidelijk waar de grens ligt tussen bondgenoot en frontgenoot. De één zal er grotere marges op nahouden dan de ander. Als het gaat om geestelijke zaken dan zullen Bijbelgetrouwe christenen zich willen baseren op 2 Kor. 6:14-16. ‘Vormt geen ongelijk span met ongelovigen v.v.’! Dit betekent echter niet, dat we op geen enkel gebied, gezamenlijk met anderen, in maatschappij en politiek een bepaalde wantoestand zouden kunnen tegengaan. Al is men dan geen bondgenoot, dan toch wel frontgenoot. Als christen zijn we bondgenoot van de Messiasgelovige Joden en Palestijnen, terwijl we frontgenoot zijn met Israël in haar strijd tegen verdachtmaking en terrorisme. De Christen-Unie zal zich enerzijds bondgenoot weten met de SGP en anderzijds soms zelfs frontgenoot met GroenLinks. Het meest effectief is, dat je tegelijkertijd bondgenoot en daardoor automatisch ook frontgenoot bent. Bij het stemmen over de ‘grondwet’ voor de EU is de ChristenUnie zelfs een frontgenoot van de Socialistische

Partij, maar daarom nog niet een bondgenoot daarvan.

Joop Schotanus

13. Joden en Palestijnen

Als zendingsoopdracht geldt, dat iedereen bereikt moet worden met het Evangelie. Tot de verloren zondaar zegt de Here Jezus: 'KOM'. Tot de verlore zondaar: " GA" . Niemand uitgezonderd. 'Zoals de Vader Mij in de wereld gezonden heeft, zend Ik ook u'.

Als het gaat om het bereiken van Joden, voelen we ons een beetje ongemakkelijk. Wat is er veel mis gegaan in de wereld- en kerkgeschiedenis, als het erom ging om de Joden te bereiken met het Evangelie. Sommigen trekken daaruit de conclusie dat we nu helemaal geen recht van spreken meer hebben. Dit getuigt van eenzijdigheid.

Een andere eenzijdigheid is, dat er totaal geen onderscheid gemaakt hoeft te worden in het bereiken van Joden en niet-Joden. Voorop mag staan om met de woorden van Paulus de Joden tot jaloersheid te verwekken. De omgang van de Here Jezus met de godsdienstige mens uit zijn tijd, bewijst dat het niet zonder moeite gepaard gaat. Ook de Here Jezus heeft veel tegenspraak en tegenstand ervaren. Bij Hem was 'succes' ook niet altijd verzekerd in het bereiken van de Joden van Zijn tijd.

Evangelisatie onder de Joden blijft, afgezien van het ons aangeklaagde verleden en afgezien van de heerlijke toekomst voor hen als volk, voor de huidige generatie Joden belangrijk. De huidige Messiasgelovige Joden kunnen en mogen nu al evenzeer als wij, bepaalde zegeningen van het Nieuwe Verbond ervaren. De volheid van dat Nieuwe Verbond zullen zij, als volk geheel, ten volle beleven in de aparte zegenrijke toekomst die de dan levende Joden te wachten staat in het Vrederijk. Dit wetende, heeft Petrus, Paulus e.a. echter niet verhinderd, hen heel nadrukkelijk de Messias in deze bedeling voor te houden. Het mag ons ook niet tegenhouden. Zij mogen nu al weten wat hen tot vrede dient.

Ook nog afgezien van de huidige politieke situatie, mag de rijkdom van het Evangelie beleefd worden door vele Messiasgelovige Joden en Messiasgelovige Palestijnen. Er zijn er die in Israël samenkomen in hun eigen kerkverbanden. Op internationale conferenties kunnen Joden en Arabieren elkaar ontmoeten en kunnen zij samen het podium delen. Arie Verduin, de president van de internationale Cama-kerken vertelt daarover een indrukwekkend verhaal:

Een christen-Jood verklaart uitvoerig, ten aanhoren van de landelijke vertegenwoordigers van de Cama-kerken, waaronder ook vele christenen uit Arabische landen, dat naar de Schriften, Israël het uitverkoren volk van God is, dat zij Gods oogappel zijn. Een volk met bijzondere rijke beloften. Bij het aanhoren hiervan, zit de voorzitter met kromme tenen achter de spreker op het podium en vroeg zich af of hij misschien zou moeten ingrijpen. De zaken liggen toch altijd nog erg gevoelig.

De toespraak neemt gelukkig een wending. De Messiasbelijdende Jood kruipt diep in het stof voor zijn hoorders en belijdt dat het Joodse volk vanuit haar hoge bijzondere positie zeer tekort geschoten is in haar opdracht als het " licht der heidenen" . Als teken van verootmoediging vraagt hij aan een aantal medewerkers van de conferentie die zich op het podium bevinden, de gunst hen de voeten te mogen wassen. Allereerst een Duitse broeder en verder een aantal Arabische medewerkers. Indrukwekkend is de reactie van een Syrische christen als laatste in de rij. Hij wil het alleen laten doen op voorwaarde, dat hij dan ook de Joodse broeder de voeten mag wassen. Een dergelijk verhaal kun je toch haast niet met droge ogen aanhoren.

Uiteindelijk ligt de oplossing van het vredesvraagstuk hierin, dat de Here Jezus terugkomt en Zijn rijk van vrede en gerechtigheid zal oprichten. Het duizendjarig Vrederijk, waarin in overeenstemming met de overvloedige oudtestamentische profetieën, Israël een heel bijzondere plaats zal innemen.

Joop Schotanus

14. De kern van de zaak

Mijn opinie-artikel in nummer 4 over denazificering was geïnspireerd door een radio-interview van Andries Knevel met Wim Kortenoeven. Kortenoeven is de schrijver van het boek: 'De kern van de zaak'. Met als ondertitel 'Feiten en achtergronden van het Israëlisch-Palestijns conflict'. Hierin wordt o.a. beschreven hoe het mogelijk was dat de houding ten opzichte van Israël in Nederland in de loop van de afgelopen 30 jaar in toenemende mate negatief is geworden. Uit het interview bleek dat het antwoord gezocht moet worden in de economische invloed die onze pro Israëlische houding teweeg bracht en die ons met de rest van Europa nadelig beïnvloedde. Als men geraakt wordt in de beurs, wordt men niet meer geraakt in het hart... De schrijver van het boek stelt dat wij eertijds, tijdens de Zesdaagse- en de Yom Kippur oorlog, een emotionele affiniteit met Israël hadden (niet echt gebaseerd op kennis van feiten). Israël was een klein landje, omringd door grote anti-machten, zoals wij dat in de Tweede Wereldoorlog zelf ook aan den lijve ondervonden hadden. Hij heeft een diepgaand onderzoek gedaan naar de situatie, sinds het begin van de Staat Israël. Het boek legt het wezen van het Arabisch-Israëlisch conflict bloot. De schrijver kan dit met grote kennis van zaken doen als werker bij het Centrum Informatie en Documentatie Israël (C.I.D.I.).

Een ander boek, waar ik u graag op attent maak, is over de haatzaaiing in het Palestijnse onderwijs. De gevoelens van haat worden systematisch opgezweept en er kan dus nooit een echte oplossing tot stand komen. Jarenlange aanmoediging tot een heilige oorlog tegen Israël door het onderwijssysteem, kan Abbas niet binnen de kortste keren ongedaan maken. In wezen mag ook hij niet anders denken dan dat Israël geen recht van bestaan heeft. De houding van het hele onderwijssysteem leidt tot een voortdurende versterking van haatgevoelens en bij herhaling tot de doodsteek van het vredesproces. Zelfs na de zuivering van de schoolboeken, gingen de onderwijzers gewoon op de oude voet door met hun haatzaaiing. Het begint al met de kleuterleeftijd. Bij het opgroeien krijgen de kinderen een militaire training ter voorbereiding op de strijd tegen Israël. In dit boek 2 komen deze aspecten van het conflict duidelijk naar voren.

Zelfs al zou Israël de zogenaamde bezette gebieden opgeven, zou het conflict blijven bestaan. De aanspraken op Jeruzalem zullen niet ophouden. Uiteindelijk maken ze deel uit van de aanspraken op een Islamitische wereldoverheersing. De genoemde boeken kunnen ons beschermen tegen de nogal eenzijdige invloed van mensen als Dries van Agt. Zij die onder de indruk zijn (en dat mag),

van het boek 'Een Leger van Licht' van Anne van der Bijl, zullen beslist ook kennis moeten nemen van de inhoud en de wat meer evenwichtige benadering van de hier aanbevolen boeken.

Joop Schotanus

Noten:

1 De kern van de zaak 'Feiten en achtergronden van het Israelisch'

Palestijns conflict Wim Kortenoeven (Aspekt)

2 Onderwijs van Palestijnse Autoriteit moedigt aan tot heilige oorlog tegen Israël Hans Jansen(Chai Pers) Te bestellen bij Het Zoeklicht

15. Een onoplosbaar probleem (?)

Het is nu 60 jaar geleden dat niet alleen wij, maar ook de Duitsers zelf, bevrijd werden. Zij werden bevrijd van een hartgrondige indoctrinatie. Er kwam een einde aan een duivels opgezette propagandamachine, die vanaf het begin van de jaren dertig door de media op gang gebracht was. Hierdoor werd hun denken jarenlang gebombardeerd met de Nazi-ideologie. De propagandamachine sluit aan bij de sluimerende gevoelens van anti-semitisme bij een groot deel van het volk. Voor velen gold de slogan: het Arische volk boven alles. Wie zich tegen die ideologie durfde te verzetten, was een verrader van het volk. De rechten van het individu vielen weg. Ook voor de dertig à veertig procent, die het beslist niet met de gang van zaken eens was. Voor hen golden ook de woorden van Hitler: " Du bist nichts, das Volk ist alles" .

Denazificering

Daar staan dan in mei 1945 de Duitse burgers, omringd door puinhopen en door Amerikaanse, Engelse en Canadese soldaten. Men wordt verdoofd wakker uit een afschuwelijke droom. Sommigen zijn zo gehersenspoeld, dat men jaren nodig heeft om daarvan los te komen. Er moest een proces op gang gebracht worden om de jarenlange indoctrinatie ongedaan te maken. Om zich vrij te kunnen maken van wat voor velen op den duur vanzelfsprekend was geworden. Langzamerhand ontdekte men dat men bezeten was geweest van een duivelse ideologie en dat alle ellende van Duitsland aan de eigen leiders en Leider (met z'n propagandisten), te wijten was. Iets waaraan velen zich willoos hadden overgegeven. Nu moesten de media in het vernieuwingsproces opnieuw heel intensief een rol gaan spelen. Ook moesten de schoolboeken herschreven worden. De nieuwe leiders moesten hun ideeën van een zuivere democratie aan de man brengen. In Oost-Duitsland werd dat in eerste instantie ingevuld door een nieuwe, ook zeer bedenkelijke, ideologie, waar het verdoofde volk geen antwoord op had. Ondertussen is het proces van democratie, na de hereniging, ook daar voortgezet. Globaal is de denazificering gelukt, de wereld en de Joodse natie ten goede.

De parallel

Om datzelfde resultaat te verkrijgen voor de Joden onder de bedreiging van de Arabische indoctrinatie, zou ook daar een uiterst intensief veranderingsproces moeten plaats vinden. Als enige oplossing voor het Joods-Palestijnse conflict. Overal nieuwe leiders in de Arabische wereld en overal de schoolboeken herschrijven en overal de media in handen van mensen die een zuivere kijk op de situatie hebben en deze met klem doorgeven. Het proces van jarenlange haatzaaiing omkeren in een liefdevolle redelijkheid. Dit geschreven hebbende, komen we bij de hopeloze conclusie, dat er geen schijn van kans voor een dergelijke omkering bestaat. Zelfs niet met een Abbas als Palestijnse autoriteit. Wie kan er geloof hebben in een zodanig omkeringsproces? Hun politieke ideologie zit zo ingebakken in hun religie en die geeft daarvoor geen enkele ruimte.

Als we spreken van een onoplosbaar probleem, dan besluiten we graag met de conclusie: Alles wacht op de enige oplossing: de wederkomst van Christus om Zijn rijk van vrede en gerechtigheid op te richten.

Joop Schotanus

16. De ware bevrijding

In een discussie in het ND bleek nogal verzet te zijn tegen de gedachte van twee soorten christenen. Christenen die alleen maar weet hebben van vergeving van zonden en christenen die zich daarbij ook nog bewust zijn van de noodzaak van groei vanuit een totale vernieuwing. Men is bang dat er bij zo'n benadering een oordelende houding ten opzichte van elkaar gaat overheersen.

Ondertussen is het gevaar voor het geestelijk welzijn van de kerk nog groter als men geen rekening houdt met het feit dat er velen in de christenheid leven vanuit een totaal verkeerd uitgangspunt en daardoor de rijke zegen van het normale christen-leven missen. Daardoor ontbreekt de basis voor groei en vernieuwing. Zelfs bij hen die zich heel druk maken om de kenmerken van de ware kerk zouden wij zo graag met Aad Kamsteeg en gelijkgezinden de drang en het verlangen proeven naar de ware bevrijding van het 'eigen-ik'.

Er wordt ons vanuit de Bijbel duidelijk een tweedeling voorgehouden. Paulus benoemt heel expliciet de ene categorie als vleselijk en de andere als geestelijk. Dat mag niet weggeredeneerd worden voor de angst van een bepaalde onderscheiding. Hij zegt in Romeinen 7 dat als hij naar het vlees leeft, hij het goede wel wil doen maar het kwade hem in de weg staat. In beginsel is er in de wil wel enige drang tot gehoorzaamheid, maar het voltooien kan hij niet. Daarin zouden we allemaal kunnen berusten en dat doen er ook heel veel die zich wel naar de naam van Christus noemen, maar het leven van Romeinen 8 niet kennen. Ze blijven alleen maar rondgaan in de cirkel van almaar vergeving vragen en almaar vergeving ontvangen. Ze komen geen stap verder in hun geestelijke ontwikkeling, maar velen schijnen dat helaas ook niet nodig te vinden. Kwamen ze nu maar tot de uitroep " Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen van de berusting in dat kleine beginsel van gehoorzaamheid " ? Dat zou heel heilzaam zijn, want dat zou leiden tot de 'ware bevrijding'.

De catechismus wordt in een ingezonden stuk in het ND er als opperste gezag bijgehaald om aan te tonen dat zelfs de allerheiligsten niet meer dan een begin van dit leven in zich hebben. Om welke onbijbelse tweedeling het hier gaat tussen heiligen en allerheiligsten is de inzender waarschijnlijk ontgaan. Laten we ons dan maar beter houden aan de bijbelse onderscheiding tussen vleselijke en geestelijke christenen. " Gij die geestelijk zijt, breng de zodanigen terecht."

Het gaat in het normale christenleven niet om ons uit te sloven om een hoger ideaal te bereiken, maar om op het nulpunt van ons

leven terecht te komen en van daaruit door de Heilige Geest het normale christen-leven van de ware bevrijding te ervaren.

Joop Schotanus

17. Hemelvaartsdag - Zendingsdag

De aandachtige lezer van Het Zoeklicht verwacht omstreeks deze tijd een aankondiging van de jaarlijkse zendingsmorgen op Het Brandpunt. Hemelvaartsdag is de dag bij uitstek om de zending centraal te stellen. De dag waarop de Here Jezus de grote opdracht bij ons heeft nagelaten, om deze in vervulling te doen gaan. Wij mogen een schakel zijn in het wereldwijde werk om alle volken te bereiken.

Als inleidend spreker hebben we voor ons samenzijn, broeder Hans Keijzer uitgenodigd, bij velen bekend als de expert in het zendingsgebeuren, oftewel 'Mister Mission'. Hij stond aan het begin van de Evangelische Zendings Alliantie, die ook z'n wortels had in de Hemelvaart-Zendingsdagen op het Brandpunt. We zijn blij dat hij voor de geestelijke toonzetting zal zorgen. Ondergetekende heeft de algehele leiding.

We willen op deze dag aandacht schenken aan onze werkers bij de *Africa Inland Mission* en de stand van zaken op het thuisfront. Verder zullen wij ook stilstaan bij de ontwikkelingen in de noodgebieden zoals Sudan en Kongo. We mogen dankbaar zijn voor de vredesakkoorden in verband met Zuid-Sudan. Er ligt een grote uitdaging bij de wereldgemeenschap voor de wederopbouw van dit gebied, maar ook geweldige kansen voor ons, om een aandeel te hebben in de geestelijke groei van Gods werk. Er zijn zoveel mensen verdreven, die nu graag weer terugkeren naar hun oorspronkelijk thuisgebied. Maar ze zijn alles wat hun leven daar mogelijk moet maken, kwijtgeraakt. Hun landbouw en veeteelt moet vanaf het nulpunt weer opgebouwd worden. Er moet weer een infra-structuur aangebracht worden voor mensen die lichamelijk en geestelijk erg onder de omstandigheden geleden hebben. We mogen bidden voor hen die terugkeren en hun plaatsje weer proberen te vinden, samen met hen die er eertijds in barre omstandigheden moesten achterblijven. We mogen in het bijzonder bidden dat de gelovigen een stabiliserende factor mogen zijn, te midden van de onderlinge spanningen die kunnen ontstaan.

Die onderlinge spanningen zijn er ook nog steeds in Oost-Kongo, waar de AIM ooit een vruchtbaar werk heeft mogen doen ontstaan en waar gelovigen nu lijden onder de vreselijke gebeurtenissen die daar plaatsvinden. Niet alleen de stammetwisten tussen de Lendu's en de Hema's, maar ook de invloed van strijdende groepen van buitenaf, met het oog op de rijke grondstoffen e.d..

Als u omstreeks 9.30 aankomt op Het Brandpunt, wordt u verwelkomd met koffie en dan beginnen we ons samenzijn om 10.00 uur.

Het is de gewoonte dat de moeders onderling een eventuele crèche gaan regelen.

Omstreeks 13.00 uur is er gelegenheid voor onderling contact en verdere informatie bij de AIM-stand door de AIM-bestuursleden.

Er is dan soep, waarbij u de meegebrachte lunch kunt nuttigen.

Ook als u niet aanwezig kunt zijn bevelen we deze dag in uw voorbede aan.

Joop Schotanus

18. Opinie - jrg. 81-01

Vele van onze Zoeklichtlezers zullen met mij van mening zijn dat de publieke omroep moet blijven. Er wordt echter van allerlei kanten druk uitgeoefend om een soort BBC systeem in te voeren, waarbij het radio-gebeuren niet meer afhankelijk is van een achterban. We willen enige aandacht schenken aan het verloop van het radiogebeuren in Nederland. In de boeken staat geschreven, dat op 6 november 1919, van 8.00 – 11.00 uur 's avonds, de allereerste per advertentie aangekondigde radiouitzending ter wereld heeft plaats gevonden. Het programma droeg de naam "soirée-musicale". Deze 'concert-uitzending' met daarin o.a. de "Holy City" en "Ave Maria", kon alleen door mensen ontvangen worden, die in het bezit waren van de nodige ontvangstapparatuur. De opzet is van een fabrieksdirecteur uit Den Haag, die deze apparatuur in de handel bracht. U zult het me niet kwalijk nemen, dat ik de deftige naam van die directeur ook even vermeld, te weten: Schotanus à Steringa Idzerda. Na enkele teleurstellingen richtte hij zich meer op Engeland en is in die zin een voorloper van de genoemde BBC.

Toch nam het radiowezen in Nederland een grote vlucht en christenen uit die tijd geloofden dat dit een instrument in Gods Hand zou kunnen zijn, om mensen met het Evangelie te bereiken. Een van die mensen was broeder Johannes de Heer. Vanaf april 1924 verzorgde broeder Johannes de Heer de Evangelieprediking en dit leidde tot de oprichting van de Nederlandse Christelijke Radio Vereniging in november van datzelfde jaar. Dat dit ongeveer parallel loopt met onze 81 ste jaargang van Het Zoeklicht, heeft te maken met de gedwongen "stillegging" van Het Zoeklicht in oorlogstijd. Johannes de Heer heeft in de beginperiode deel uitgemaakt van het bestuur van de NCRV. Er zullen steeds minder ouderen zijn, die aan zijn bijdragen (ook in lied samen met zijn vrouw) nog herinneringen kunnen hebben.

We mogen dankbaar zijn voor de rijke zegen die de NCRV lange tijd heeft verspreid en een verenigende factor mocht zijn in ons kerkelijk verdeelde landje. Ondertussen kwam er een sterk gevoel van teleurstelling voor bepaalde seculariserende invloeden die de NCRV onderging in de jaren zestig. Geen wonder dat mensen met de geestelijke visie van Johannes de Heer jarenlang hebben geprobeerd de afgang tegen te gaan. Na allerlei frustraties, hebben zij zich genoodzaakt gezien de Evangelische Omroep op te richten. Broeder Kits placht te zeggen: "De EO is op de knieën geboren". Het is in deze maand april 35 jaar geleden dat de EO is opgericht en we mogen dankbaar gedenken, hoe de Heer dit werk heeft gezegend en de eeuwigheid zal openbaren, hoeveel mensen in deze 35 jaar door de EO het heil in Christus hebben gevonden.

Joop Schotanus

19. De gemeentegroei beweging

Door de eeuwen heen heeft de kerk geprobeerd om, naar eigen inzichten in de Schrift, de zaken zuiver te houden door allerlei geschriften en formuleren ter begeleiding op te stellen. Heel veel energie werd gestoken in het zuiver houden van de leer en ook in het bestrijden van de (soms vermeende) onzuivere leer van anderen. In begin van de vorige eeuw moesten baptisten, de

Vergadering van Gelovigen, het Leger des Heils en het chillasme, het ook vaak ontgelden. Men betreurt tegenwoordig veelal de aanvallende houding uit de tijd van het verleden. Dit betreft het kerkelijk gebeuren.

In de evangelische wereld schijnt men de laatste tijd een inhaalslag te willen maken. Men is constant bezig elkaar de maat te nemen. Sommige scherpzinnige geesten zijn bezig om via e-mails en dergelijke hun evangelische broeders bang te maken voor de succesvolle publicaties op het gebied van gemeentegroei. In plaats van voorbede te doen steken ze al hun energie in het lezen van websites en boeken van medecriticasters, voor het vinden van allerlei onvolkomenheden. Waar onderscheidingsvermogen is gebaseerd op scherpzinnigheid ontstaat veelal een hardheid in de beoordeling. In het blad Visie en Uitdaging zijn daarvan onlangs voorbeelden geweest. Op een toon die niet past bij de levenshouding van een christen. Men wil de zaak van Christus verdedigen, maar doet dat niet altijd vanuit Zijn gezindheid. Men verliest dan het zicht op het positieve.

Gelukkig zijn er uitzonderingen. Waar men in de gemeentegroei-beweging een bepaalde oppervlakkigheid constateert, wil men helpen om daarin enige diepgang aan te brengen. Mijn indruk is, dat vanuit bewegingen die geestelijke diepgang al jaren op hun agenda hebben staan, een liefdevollere toon wordt aangenomen van wat er gaande is in de Gemeentegroei bewegingen. Ik voel me verwant met mensen van de Whitefield stichting en Evangelisch Reformatorisch Ontwaken e.d. die ook op kerkelijk terrein met bewogenheid kinderen van de Here willen helpen te beantwoorden aan Gods bedoelingen. Die zich positief richten op het verlangen naar een diepere weg met de Here. Stel je nu eens voor dat deze mensen hun doel zouden willen bereiken door eerst allerlei aanvallen te doen op allerlei onvolkomenheden in de officiële kerkelijke formulieren. Stel je voor dat zij zich vooraf druk zouden maken om kinderdoop of doop op geloof, dan zouden ze de mensen die zij juist willen bereiken tegen zich in het harnas jagen en de mensen kunnen beroven van de zegen die zij via hun benadering graag willen verspreiden. Het is juist omdat zij aanknopingspunten vinden bij heel veel positiefs, dat zij ook bij veel kerkelijke mensen bereidwilligheid scheppen om naar hen te luisteren. Als dat geldt voor de inhoud van kerkelijke geschriften, waarom zou deze benadering dan niet mogen gelden voor de benadering van de gemeentegroei-beweging? Er zijn bij de gemeentegroei-beweging genoeg positieve aanknopingspunten te vinden om verder op te bouwen. Dat bewijst ook het alternatief gemeenteproject van Aad Kamsteeg c.s. voor het 40-dagen model van Rick Warren.

Willen we met onze betweterigheid al die mensen de zegen afnemen, die zij hebben ontvangen door het lezen van bepaalde boeken? Willen wij ingrijpen in hun levens door te stellen dat die zegen hen niet toekomt? Dat doen we toch ook niet met mensen die zeggen een zegen te hebben ontvangen door zich open te stellen voor de inhoud van de catechismus e.d. We zullen toch vooral proberen om aansluiting te vinden bij hun zegen om daarop voort te bouwen voor een nog diepere rijkdom van genade. De geschiedenis van de opwekkingen en van het Réveil zijn hier ook een goed voorbeeld van. Als we die benadering hebben voor de kerkelijke mensen, waarom zouden we dat dan niet doen voor de evangelische mensen? Door de Gemeentegroei-beweging zijn er ondertussen duizenden mensen in Nederland bijgekomen, die daardoor juist meer ontvankelijk zijn voor een diepere weg met de Heer.

Paulus zegt: 'Ik ben niet geroepen om af te breken, maar om op te bouwen,' en: 'Dit bid ik, dat uw liefde nog steeds meer overvloedig moge zijn in helder inzicht en alle fijngevoeligheid, om te onderscheiden waar het op aankomt' (zie Fil. 1:9-11). Daar waar de liefde de basis is voor ons onderscheiden kunnen we mensen op de juiste manier benaderen, zonder de domper er op te zetten.

Joop Schotanus

2006

1. De neerwaartse spiraal

Onder mensen is er grote verscheidenheid. Omdat ze zo verschillend zijn, reageren ze ook vaak op heel verschillende wijze op de levenssituaties. Er zijn er die van nature positief ingesteld zijn, maar er zijn er ook die erfelijk belast zijn met een vorm van neerslachtigheid. Heel vaak zijn het ook de omgevingsfactoren die een belangrijke rol spelen in de mate van psychisch en lichamelijk welzijn. Ook moeilijke 'zaken' in de kerk of gemeente waarvan je lid bent, kunnen daarin een rol spelen. Soms zaken die spelen tussen gemeenteleden onderling.

De één is nu eenmaal vatbaarder voor de aantasting van de gezondheid dan de ander. Dat geldt voor de psychische en lichamelijke toestand. Er kan ook een psychosomatische wisselwerking tussen deze twee zijn. Het is belangrijk voor de meer kwetsbaren om te weten waar en wanneer het vooral mis kan gaan. Natuurlijk hebben we onze levensomstandigheden niet altijd in de hand. Er kunnen ons zoveel nare dingen overkomen, waar we geen zeggenschap over hebben.

Het zijn echter niet in eerste instantie onze omstandigheden of de mensen om ons heen, maar wat vooral ons welzijn bepaalt, is onze manier van reageren op die omstandigheden en die mensen. Hoe meer we ons bewust worden welke negatieve invloed dat verkeerd reageren op ons heeft, hoe groter de kans om erger te voorkomen. Hoe ondergaan we moeiten en tegenslagen? Welke grondhouding kan een gunstige invloed hebben op het voorkomen van een verkeerde ontwikkeling in ons reactiegedrag? Hebben we de manier leren kennen om bij verstoring direct weer terug te veren naar de innerlijke rust? Of is er toenemende onrust over de dingen die ons overkomen?

Wat hierbij vooral van belang is, is dat we het geheim gaan leren om onszelf onder controle te krijgen, ook al kunnen we geen controle hebben over onze levensomstandigheden. Het weet hebben van die oplossing kan ons behoeden voor een verder neergaande lijn.

Velen hebben achteraf gezien dat het daar mis ging waar er een opeenstapeling was van gebeurtenissen, waar het moeilijk werd om op de juiste manier te blijven reageren. Het werd op een bepaald moment teveel en er knakte iets. Het gevolg was een gevoel van machteloosheid, met misschien daarbij ook nog lichamelijke verschijnselen, zoals hoge bloeddruk, migraine e.d. Kenmerkend waren de wanhopige, lusteloze en moedeloze gevoelens! Bovendien en ten gevolge daarvan ontstond soms ook contactverlies met de omgeving. Achteraf getuigen de betrokkenen dat de bovenstaande factoren zodanig op hen inwerkten, dat ze uiteindelijk geen uitweg meer zagen. De psychische functies werden dermate aangetast, dat het normaal functioneren steeds minder goed ging en vastliep. Soms zelfs zozeer dat het leidde tot de noodzaak van professionele hulp.

De weg terug was niet altijd even gemakkelijk. Langzamerhand kwam de belangstelling voor mensen en zaken terug. Evenals een hernieuwde interesse voor geestelijke zaken. Het is uiterst belangrijk dat men niet opnieuw onder beslag komt van de zaken waardoor men ooit in de moeilijkheden geraakte. Het oude reactiepatroon mag niet terugkeren. Er mag een opwaartse proces in gang gezet worden. De geestelijke en psychische functies gaan zich weer herstellen met een nieuwe manier van reageren en denken.

Dat brengt ons bij het punt van de invloed van ons denken. Menselijk gesproken hadden de levensomstandigheden van Paulus en de kritiek van mensen om hem heen alles in zich om hem mismoedig en neerslachtig te maken. Als Paulus het in de eerste verzen van 2 Korintiërs 10 heeft over de verwerking daarvan, dan neemt hij als uitgangspunt de zachtmoedigheid en vriendelijkheid van Christus. Er is maar één iets dat je overwinning over neerslachtigheid kan geven en dat is de gezindheid van Jezus Christus. Met een beroep op die gezindheid verdedigt Paulus zich tegenover hen die kritiek op hem hebben. Hij stelt tegenover het ontoereikende menselijk denken en redeneren het Goddelijke denken, als een krachtig wapen. We kennen ook de Bijbelse uitdrukking: "Wapent u met deze gedachte." Denken uit de gezindheid van Christus geeft de overwinning op wat ons bedreigt. Om weerstand tegen die bedreiging te bieden, worden we aangemoedigd om elk bedenksel (ons innerlijk redeneren) te brengen onder de gehoorzaamheid van Christus. Die gehoorzaamheid houdt in dat we, door onze volkomen overgave, zo één met Hem zijn, dat we in Zijn voetstappen gaan treden. In de voetstappen van Hem Die, als Hij gescholden werd, niet terugschold. Die als Hij leed, verdroeg, daarop niet met boosheid reageerde (1 Petrus 2:21-23).

Joop Schotanus

2. Het overwinningsleven

In het leven van een christen gaat het slechts om één soort gehoorzaamheid. De gehoorzaamheid die voortkomt uit een persoonlijke relatie met de Here. Dus het in stand houden van onze relatie met de Here is doorslaggevend, zoals we dat o.a. in 1 Johannes 1 vinden. Door het belijden van onze zonden veren we terug in gemeenschap met de Here. Dat mag de normale toestand van een gelovige zijn. Deze gemeenschap met de Here en met medegelovigen, is na onze wedergeboorte het meest bepalende voor het christenleven.

Deze nieuwe levensvorm wordt beheerst door een sterke drang om voor anderen tot zegen te zijn. Dit begeren om tot welzijn te zijn, is de beste bescherming tegen welke verleiding dan ook. Het almaar berusten in het 'zondaar zijn' berooft ons van de bescherming tegen verleiding. Want door de begeerte om tot zegen te zijn voor anderen worden ongewenste begeerten in de kiem gedood. Het sluit misleidende begeerten uit. Het is van geestelijk levensbelang om alle gelovigen in Nederland met deze boodschap tot in het hart te bereiken! De Here God zit niet te wachten op sterke mensen die in eigen kracht de verleiding aankunnen. Wij hebben de neiging om van alles en nog wat te proberen om overwinning te hebben over zonden en tekortkomingen. Hij laat ons vastlopen in onze idealen door eigen inspanning. We bereiken er niets mee.

Je loopt helemaal vast als je dan ook nog, zoals we in een eerder opinieartikel zagen, uitgaat van de kerkelijke papieren, die je vertellen dat je het goede niet wil doen en je geneigd blijft tot het kwade. En dat de allerheiligsten nog maar een heel klein begin hebben van gehoorzaamheid. Dan blijft het een nimmer eindigende cyclus van falen en balen en telkens weer opnieuw beginnen. Daar word je toch helemaal onrustig van, terwijl de Here Jezus nodigt: "*Komt allen tot Mij en ik zal u rust geven.*"

Onze levensfeer is doordrenkt van Wetten en Regels om de wereld, de maatschappij nog wat leefbaar te houden. Het is fataal om dat *over te dragen naar het geestelijk leven*. Onze gewoonten hebben ons gevormd tot wat we zijn. Dat bepaalt vaak hoe wij ageren en reageren op mensen en omstandigheden. Van nature zijn we geneigd een bepaald beeld van onszelf in stand te houden. We hebben van jongsaf aan een eigen levenspatroon ontwikkeld (aangeleerd en aangewend). Dat zijn niet altijd positieve zaken. Dat is vaak heel ik-gericht geweest. Uit het leven halen wat er uit te halen valt. Altijd jezelf op de voorgrond stellen, of het tegenovergestelde – heel bewust niet op willen vallen. Alles aanwenden om je eigen verlangens te verwezenlijken. **Steunen op wat je tot nu toe hebt bereikt.** Paulus noemt dat roemen in het vlees (Fil. 3:7-10) Het vlees is lang niet altijd akelig. Het vlees kan er zelfs heel aantrekkelijk en zelfs geestelijk uitzien.

Het is leven en werken in vertrouwen, op eigen kracht en kunnen, i.p.v. steunen op Gods kracht en werk in ons. De Heer moet ons ontdoen van onze eigen mogelijkheden. Hoe meer ik probeer te werken in eigen kracht en inzicht, hoe moeilijker het wordt. De nieuwe schepping moet door ons oude levenspatroon bevrijdend heenbreken. We moeten bevrijd worden van de overwoekeringen van ons oude levenspatroon. **Optimale bruikbaarheid ligt in de doorbraak van de nieuwe mens.** Van binnenuit worden we al overwinnend omgevormd tot een nieuw levenspatroon, opdat Christus in ons gestalte krijgt. De buitenkant (ons zintuiglijk vlees) voelde zich altijd wel thuis bij onze oude natuur, maar nu we een nieuwe binnenkant hebben gekregen, ontstaat er wrijving. Wie in Christus is, is een nieuwe schepping. *Want Zijn maaksel zijn wij om herschapen in Christus Jezus goede werken te doen.* Daarmee wordt de oude mens, die geneigd was tot het kwade, uitgeschakeld. Het is veel meer dan alleen maar vergeving ontvangen. Niet alleen ontvangen, maar vervangen! Ook al zijn we in de kern vernieuwd, dan blijft het vlees ons toch nog parten spelen. Dingen die ons negatief of positief kunnen beïnvloeden; die we of in het vlees, of in de Geest tegemoet treden. Alleen dat laatste betekent overwinning.

Joop Schotanus

3. Vrij van de wet

Veel christenen richten zich op Gods wetten (het doen van het goede en het vermijden van het kwade). In dat licht wordt dan ook de Bijbel bestudeerd. Gericht op geboden en verboden. Men denkt dat geestelijke groei afhankelijk is van het zich houden aan regels en wetten. Langs de weg van werkheiligheid denkt men in aanmerking te komen voor Gods goedkeuring. Er wordt daarbij verondersteld dat de Here in eerste instantie gericht is op onze gedragingen. Er is dan geen zicht op wat de geloofswandel van het Nieuwe Verbond inhoudt (2 Kor. 4:4-6).

We hebben vaak nog heel wat zelfopgelegde godsdienstige gedragsregels: zoals de tijd die men behoort te besteden aan Bijbellezende, gebed en kerkgang e.d.. Of we richten ons in detail op wat niet of wel mag, zonder ons bewust te zijn dat het in eerste

instantie echter niet om regels gaat, maar om relatie. Wat te denken van iemand die reden heeft zich te moeten beperken in z'n voedingsgewoonten en dat hij/zij dan geregeld naar een restaurant zou gaan om op een menukaart te kijken waar hij zich verre van dient te houden. Of stel dat een echtpaar wekelijks het huwelijksformulier moet doorlezen om de onderlinge verhouding zuiver te houden. Toch vinden velen het normaal dat ze elke week in de kerkdienst herinnerd moeten worden aan de 10 geboden.

Het is toch niet voor niets dat Paulus duidelijk maakt dat de wet voor de goddelozen is (1 Tim. 1:9) en dat Christus in de gelovige de vervulling van de wet is. De Heer verwacht niet van ons dat we uit een soort christenplicht de dingen doen of nalaten. Hij verwacht dat wij, als zijn kinderen, van binnenuit door de Heilige Geest gedreven worden om een liefdesrelatie met Hem in stand te houden. "Indien gij Mij liefhebt, zult gij mijn geboden bewaren." Het bewaren van de geboden **komt voort uit** de liefde tot Christus. Paulus noemt dat de wet van de Geest des Levens. Dat is het Leven van Christus zelf. Niet onze concentratie op de regels, maar onze concentratie op Christus zelf kan door Zijn Geest het gedrag dat daar bij hoort produceren.

De heerlijkheid van de uiterlijke wet is dat voor gelovigen en ongelovigen de wereld meer leefbaar gemaakt kan worden, maar de heerlijkheid van de overvloedige genade zoals omschreven in 2 Korintiërs 3 komt voort uit een directe liefdesrelatie met de Here Zelf. Die liefdesrelatie wordt in 1 Johannes 1 gemeenschap genoemd. Gemeenschap met Vader en Zoon en de gemeenschap met elkaar. Verstoring van die onderlinge relatie wordt zonde genoemd. Die zonde mag beleden worden om de relatie weer te herstellen. Voorop staat dat we berouw hebben over een verbroken relatie. Het zal ons helpen als we zonden zien als gemeenschapverstoorders. De Here heeft maar één doel bij het vergeven van de zonden die wij belijden en dat is herstel van gemeenschap.

Als we de Here niet centraal stellen dan is het gevolg veelal het bewust of onbewust overtreden van regels en wetten. Als we berouw tonen en uitspreken over de gevolgen vanwege onze liefdeloosheid, dan zal de Here ons onze bewuste zonden vergeven en ons reinigen van alle onbewuste ongerechtigheid, die daarin meegekomen is. Het onderhouden van een bewuste gemeenschap met de Here leidt tot een vanzelfsprekende gehoorzaamheid. Gehoorzaamheid die niet voortkomt uit onze liefdesrelatie met de Here is wetticisme. Veel godsdienstig leven wordt vaak gekenmerkt door wetticisme. En de macht van de zonde is de wet (1 Kor. 15:56). Het godsdienstige leven is veelal doordrenkt van het 'moeten'. Zo wordt de kerk ook vaak ervaren door de buitenwereld, maar ook door vele kerkgangers.

Vanuit onze nieuwe schepping is er de drang om Christus te verheerlijken. Wat in tegenspraak is met onze nieuwe natuur, bewerkt onrust en dat brengt ons telkens opnieuw op de knieën. Het overwinnende leven is het Leven van Christus in ons. Niet onze strijd, maar ons geloof geeft de overwinning (1 Kor. 15:57). Er is maar één manier waarop christenen kunnen voldoen aan Gods bedoeling en dat is blijven in Christus, zoals de rank in de wijnstok. We kunnen alleen maar een leven van gehoorzaamheid leven, als we geestelijk in liefdevolle gemeenschap met Christus leven.

Joop Schotanus

4. De geboorte uit een maagd

"En de engel antwoordde en zeide tot Maria: De Heilige Geest zal over u komen en de kracht des Allerhoogsten zal u overschaduwen."
(Lucas 1:35)

Het woord dat men pleegt te gebruiken voor dit wonderlijke gebeuren is 'incarnatie'. Het is de manier waarop de eeuwige God zich in de Persoon van Jezus Christus aan de mensheid openbaart. Er is waarschijnlijk geen onderwerp in de theologie wat meer omstreden is dan de 'maagdelijke geboorte'.

De geboorte van de Here Jezus vindt plaats langs de natuurlijke weg, zoals ieder mensenkind ter wereld komt. Maar de verwekking ervan is bovennatuurlijk. 'De Heilige Geest zal over u komen.' De Heilige Geest doorstroomt Maria om haar lichamelijk en geestelijk klaar te doen zijn voor het wonderbaarlijke gebeuren. Dit in tegenstelling met de leer van de 'onbevleete ontvangenis', waarbij geleerd wordt dat Maria bij haar eigen geboorte bevrijd zou zijn van de erfzonde. Voor deze leer is er geen enkele Bijbelse grond. Het is slechts een menselijke leer die door de eeuwen heen al redenerend tot stand is gekomen.

Het tweede aspect dat genoemd wordt in de tekst is dat de 'kracht des Allerhoogste zal u overschaduwen.' We lezen heel vaak in de Bijbel aangaande het 'overschaduwen'. Vanuit de 'overschaduw' spreekt God o.a. tot Mozes, bij de doop van de Here Jezus, bij de verheerlijking op de berg. Het is openbaring van God. Hij die de werelden dacht en zij waren, Hij die gebiedt en het staat er, Hij is een scheppende God. Zo werkte dit ook bij Maria. De gedachte wordt Woord en het Woord wordt vlees! Te midden van de oude schepping die door het Woord geworden is, zo wordt Christus de eersteling van de nieuwe schepping door het Woord.

Ook de menselijke kant van de Here Jezus staat niet helemaal los van de goddelijke kant, want in het schepselmatige ligt ook het beeld van God. De eerste Adam is geschapen naar het beeld van God. In Genesis 1 zien we drie aspecten van God die het menselijk beeld weergeven.

'God zeide!' Om iets te zeggen moet het door God gedacht zijn. Dat gebeurt op basis van 'verstand'.

'God schiep!' Om te scheppen moet de wil daartoe er zijn. Het doen van iets vooronderstelt 'wil'.

'God zegende' en om te zegenen duidt op gevoelens van genegenheid. Aan de basis van dat zegenen ligt dus het 'gevoel'.

Als we deze drie aspecten van verstand, wil en gevoel aan de Here God kunnen toekennen, dan zien we daarin een duidelijke parallel met de mens die Hij geschapen heeft. Hierin ligt van vóór de schepping het eeuwigheidsbesluit en de mogelijkheid voor de Here God om zich met deze mens te verenigen, om de tweede Adam te doen ontstaan.

De Here God bediende zich van het lichaam van een vrouw, want geen ding is bij God onmogelijk. Hij bediende zich van de arts Lucas om deze dingen voor ons op te schrijven. De Heilige Geest heeft alles in het lichaam van Maria zodanig geordend en met elkaar en met God in verband gebracht, zodat er nu gezegd kan worden dat de volheid van de Godheid lichamelijk in de Here Jezus woont.

Daarom kan de Bijbel in Matteüs 1:20 en 25 spreken van een bevruchting die ontstaan is zonder toedoen van een man. Dit verklaart ook waarom God 'Vader' en Jezus 'Zoon' genoemd moet worden. Zo is Jezus waarlijk God en waarlijk mens. Het is niet de onbevleete ontvangenis van Maria waardoor de Here Jezus zondeloos ter wereld kwam, maar door het werk van de Heilige Geest. "Daarom (dus vanwege de Geest) zal ook het heilige dat verwekt wordt, Zoon Gods genoemd worden" (Luc. 1:35) Het goddelijke en het menselijke verenigd in één Persoon.

Zo was Gods plan ook reeds voorzeggd door de profeten. De schriftgedeelten Jesaja 7:14 en 9:5 mogen hier genoemd worden: "Daarom zal de Here zelf een teken geven: Zie een jonkvrouw zal zwanger worden en een zoon baren, en zij zal hem de naam Immanuël geven," en "Want een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij rust op zijn schouder." De Hebreeënbrief toont ons de Here Jezus als de 'apostel van onze belijdenis'. Als zodanig representeert Hij God de Vader bij de mensen. Maar ook als de 'hogepriester' die de mensheid bij God brengt. God in zijn heiligheid kon na de zondeval niet meer met ons te doen hebben. Om de grote kloof die er na de zondeval was ontstaan wilde de Here God in zijn grote liefde, met ons van doen hebben. De menswording van de Here Jezus heeft de kloof tussen Gods heiligheid en Gods liefde overbrugd. In Hebreeën 10:5 lezen we: "Slachtoffer en offergave hebt gij niet gewild, maar Gij hebt Mij een lichaam bereid."

Joop Schotanus

5. Geheim van overwinning

Zo nu en dan ontdek je dat bepaalde schrijvers zich bezig hebben gehouden met iets waar je zelf ook intensief over nadenkt en schrijft. Dat overkwam me bij het lezen van het boekje *Hoe overwin ik mijn negatieve zelfbeeld?*. Bij een dergelijke titel ben ik meestal even bang voor een al te grote nadruk op de psychologische kant. Bij het lezen mocht ik ontdekken dat de inhoud heel bijbels is en sterk overeenkomt met mijn schrijven in recente opinieartikelen over het zondaar zijn en blijven. Wat is de invloed van de manier waarop je naar jezelf kijkt op je geloofswandel?

Als je je eigen identiteit 'in Christus' gevonden hebt, dan wil je heel graag medechristenen helpen om die vrijheid in Christus te ontdekken om steeds meer op Christus te lijken. De Heer brengt ons in situaties, waarin we steeds meer kunnen leren wat overgave betekent. Vele christenen hebben vaak weinig besef wie ze echt in diepste wezen zijn. Dat geeft belemmeringen in hun geloofswandel. Daardoor voelt men zich diep van binnen niet echt goed. Men is er al maar op uit om erkenning en goedkeuring van de omgeving te verwerven, zonder te beseffen hoe kostbaar we voor de Here God zijn. Men probeert door inspanning op eigen kracht iemand te zijn. Men gaat eigenwaarde ontleen aan allerlei uiterlijkheden.

Men is zich vaak niet bewust dat hun negatieve zelfbeeld gebaseerd is op de normen en waarden van deze wereld, zoals aanzien, geld verdienen, een goed uiterlijk. Men doet er van alles aan om afwijzing te voorkomen door zich een hogere positie in het leven te veroveren. Maar we kunnen niet allemaal een aantrekkelijk uiterlijk hebben, hoog begaafd zijn of een hoge positie in de maatschappij bekleden. We zullen niet allemaal vijf talenten hebben. Hoe hard we ons best ook doen, we kunnen afwijzing door anderen niet voorkomen. Als we ons daarop concentreren dan zullen we nooit echt tevreden kunnen zijn. Zelfs de Here Jezus, die een volmaakt leven leidde, werd door velen afgewezen.

Hoe moeilijk is het dan om met kritiek om te gaan. Tekort schieten veroorzaakt schuldgevoelens. De bron van dit alles ligt in ons vieselijk denken. We hebben ons al maar aangepast aan de orde van deze wereld. Als we meelopen in het gareel van deze wereld, dan ondergaan we daarvan de negatieve invloed. We moeten gedeprogrammeerd worden om een bepaalde ontwikkeling vanuit onze onbekeerde staat ongedaan te maken.

Maar zodra we ons steeds diepgaander gaan bezighouden met wie we in Christus zijn, zullen we steeds meer doordrongen worden van wat onze positie in Christus is. Dat kan de oplossing brengen voor tal van problemen, die voortkomen uit een onjuist beeld van onszelf. Het maakt ons los van allerlei gebondenheden en het is de enige manier om een echt ontspannen leven te leiden. Het gaat om die ene waarheid: Christus in ons, de hoop der heerlijkheid (Kol 1:27). Weten dat we aanvaard, geborgen en van waarde zijn! Vanuit dat nieuwe denken worden we omgevormd naar het beeld van Christus.

We gaan onze persoonlijke keuzes nu steeds meer maken in overeenstemming met ons nieuwe diepste wezen. Het effect van de nieuwe schepping wordt openbaar in onze beslissingen. We richten ons niet meer in eerste instantie op uiterlijke zaken. We gaan niet meer gebukt onder de wereldse succesformule (vaak hard en kil). We worden bevrijd van de wereldse gang van zaken. (zie 1Joh. 2:15,16). We weten dat, zelfs al zouden we de bovenste sport van de ladder bereiken, dat we dan tegen de verkeerde muur staan. Je hoeft je niet aan de normen van de wereld te onderwerpen om je aanvaard te weten. We hebben niets nodig om ons op te beroemen, want we leven uit genade. In onze beslissingen worden we dan niet meer gehinderd door een verkeerd menselijk streven. De nieuwe schepping als basisidentiteit is onze impuls. Die nieuwe schepping wordt ons ontastbare ik dat dwars door ons tastbare ik zichtbaar mag worden.

Bij de wedergeboorte ondergaan onze behoeften een radicale verandering. Je blikveld wordt veel ruimer. Ons zelfbeeld is niet meer afhankelijk van de lof van anderen. Al deze gedachten en nog veel meer vindt u in het genoemde boekje (*Uitgegeven door De Hoop in Dordrecht en verkrijgbaar bij Het Zoeklicht*).

Joop Schotanus

6. Wetteloosheid en de geest van de antichrist

Ons onderwerp heeft volgens 2 Tessalonicenzen alles te maken met de openbaring van de antichrist in de periode voorafgaande aan de openbaring van Christus om Zijn heerlijk rijk van vrede en gerechtigheid op te richten. In de periode van de antichrist zal het een periode zijn van een uitbarsting van 'ongerechtigheid'. In de statenvertaling lezen we van de 'verborgenheid der ongerechtigheid'.

Ook al wordt de geest van de antichrist steeds duidelijker merkbaar in onze wereld, toch is de antichrist zelf nog niet geopenbaard. Er schijnt een macht te zijn, die de volle openbaring van de antichrist onmogelijk maakt. Paulus spreekt van een weerhouder. Jesaja spreekt van de Heilige Geest, als een banier die zich opricht tegen vijandelijke invloeden, die als een golfstroom binnen willen dringen (Jes. 59:19, St.vertaling). De Gemeente als tempel van de Heilige Geest is dus een tegenkracht.

Er wordt *Het Zoeklicht* nogal eens verweten dat ze bepaalde hobbyteksten gebruikt om aan te tonen dat wij, christenen, niet door de Grote Verdrukking hoeven te gaan. Heel erg zou ik het niet vinden als ze mij zouden kunnen overtuigen met wat zij er tegenover stellen. Ik hoorde via een bandje een preek over Matteüs 24, waarbij de Zoeklichtvisie bestreden werd. Maar dat heeft mij niet kunnen overtuigen. Meer om wat er buiten beschouwing werd gelaten dan om wat er gezegd werd.

Men gelooft veelal nog wel in een toekomst voor Israël, maar een toekomst die bestaat uit een soort samensmelting van een bekeerd Israël met de Gemeente van Christus, aan de vooravond van de komst van Christus. Er wordt dan niet geloofd in een aparte toekomst voor Israël, dat door een massale bekering in een afzonderlijke periode klaar gemaakt wordt voor een bijzondere plaats in het Duizendjarig Vrederijk.

Je kunt Matteüs 24 toch niet lezen los van al de profetische voorzeggingen uit het Oude Testament. Of dat nu gaat om de onheilsvoorspellingen van een Grote Verdrukking of van de heilsbeloften aangaande het Vrederijk. Waar zou het huidige religieuze Jodendom haar Messiasverwachting elders aan ontleen dan aan de overvloedige heilsbeloften in de Tenach.

Uit het artikel over het geheimenis van de Gemeente zal het u waarschijnlijk duidelijk zijn dat de profetische gedeelten van het Oude Testament geen voorspellingen kunnen zijn over de Gemeente.

De Gemeente als tempel van de Heilige Geest te beschouwen als de weerhouder van 2 Tessalonicenzen 2 maken het mogelijk om inzicht te krijgen in de mogelijkheid van gescheiden wegen tussen Israël en de Gemeente in de eindtijd. Als die gescheiden wegen hier niet liggen, waar zouden ze dan anders moeten liggen. Er wordt hier voor de christenen gesproken over de komst van Christus en “**onze vereniging met Hem**”. Het is geen vlucht van bange christenen, die via een bepaalde bijbelinterpretatie een oplossing zoeken om aan verdrukking te ontkomen. Wie weet, wat ons nog allemaal aan verdrukking te wachten staat alvorens deze wereldcrisis aanvangt, waarbij God de draad weer helemaal opneemt met Israël.

De Here God laat in deze periode van de Grote Verdrukking de ongerechtigheid van de wereld tot een hoogtepunt komen en hierbij worden de wereld en Israël voorbereid op het Vrederijk. In de profetische gedeelten van het Eerste Testament wordt deze periode veelal de ‘Dag des Heren’ genoemd, als inleiding op het toekomstig Vrederijk. Andere benamingen voor deze periode zijn de ‘dag van Jacobs benauwdheid’; ‘de komende toorn’; ‘de ure der verzoeking’ die over de hele wereld komen zal. Paulus had hen al in de eerste brief gezegd dat Jezus zou terugkomen om hen te verlossen van de komende toorn. Dit is onze vereniging met Hem en nog niet de komst van Christus in macht en heerlijkheid van na de verdrukking uit Matteüs 24.

De Tessalonicenzen moeten niet denken dat zij zich in die periode van de Dag des Heren bevinden, want die heeft de kenmerken van de oudtestamentische ‘Dag des Heren’, waar pas sprake van zal zijn na hun vereniging met Christus (2Tess 2:2). In die periode krijgen de vijanden van God nog even de gelegenheid om hun ongerechtigheid ten volle uit te leven.

De antichrist zal zich openbaren ‘op zijn tijd’, terwijl het geheimenis van de wetteloosheid nu reeds in werking is. Er zijn heden ten dage talrijke religieuze en minder religieuze invloeden, die als wezenlijk kenmerk hebben het ontkennen van de ‘Christus die in het vlees’ verschenen is. De Bijbel noemt dat de geest van de antichrist, die sedert de eerste komst van Christus reeds werkzaam is onder de kinderen der ongehoorzaamheid (1Joh. 4:3). We vinden die geest in vele hedendaagse bewegingen. In het bijzonder daar waar men verborgen inwijdingsrites kent. De toenemende religieuze belangstelling wordt veelal positief gewaardeerd, maar we kunnen in vele hedendaagse gebeurtenissen ontwikkelingen zien van situaties, die veel verwantschap tonen met de manifestatie van de antichrist. Veelal wordt de invloed van ‘het geheimenis der wetteloosheid’ vanuit die verborgen wereld onderschat.

Joop Schotanus

7. Is het wel voor mij?

Als schrijver in *Het Zoeklicht* wil je graag waardevolle dingen doorgeven. Je vraagt je dan ook telkens af wat belangrijk of minder belangrijk is. Ik was dan ook helemaal ondersteboven van een ingezonden stuk in het *Nederlands Dagblad*, waarin catechismusgegevens werden gebruikt om seksuele zonden te vergoeilijken. Je gaat er dan vanuit dat de lezers van *Het Zoeklicht* met jouw inbreng geholpen zullen zijn en je verontwaardiging delen.

Uit reacties merk je dan dat dit niet zo blijkt te zijn. In mijn kritiek op de misleidende formulering van de catechismus werd me anti-kerkelijkheid verweten en werden allerlei onhebbelijkheden van de Evangelische Beweging rijkelijk geëtaleerd, waar ik dan ook wel achter zou staan. Gelukkig mogen we de vrede Gods ervaren, die alle verstand te boven gaat.

Traditionele christenen zouden zich kunnen ergeren aan de uitdrukking ‘de scheefgetrokken uitverkiezingsleer’. Een uitdrukking die schrijver dezes nogal eens gebruikt, omdat hij bewogen is over een groot aantal christenen die zich al maar afvragen ‘Is het wel voor mij?’. Nu kan ik me deze keer gelukkig verschuilen achter anderen. Ik ben zeer ingenomen met een boekje met deze titel. De inhoud gaat over geloofs(on)zekerheid vanuit de verkiezingsleer.

In de reformatische geschiedenis was men het niet altijd met elkaar eens. De vergaande uitspraken van Calvijn over de dubbele predestinatie zijn in de loop der tijden hevig bekritiseerd.

De schrijver is Dr J. van Sliedregt, met als aanvulling dagboeknotities van zijn echtgenote na elk hoofdstuk. Je voelt de bewogenheid met mensen die hierin vastlopen en het zo moeilijk hebben met het komen tot geloofs zekerheid.

Aan de hand van Romeinen 9-11 worden allerlei ogenschijnlijk problematische facetten op zodanige manier belicht dat men bevrijd wordt van oorspronkelijk gedachten. Dwanggedachten die velen in de loop der geschiedenis wanhopig hebben gemaakt als het over dit onderwerp ging.

De schrijvers nemen jong en oud mee in hun zoektocht naar geloofs zekerheid. Ze zijn overtuigd dat een verkeerd omgaan met de leer der uitverkiezing mensen onzeker maakt. De geschiedenis van het gereformeerd protestantisme bewijst dat deze leer meerdere keren danig ontspoord is. Er wordt duidelijk gemaakt dat het Paulus in Romeinen 9-11 gaat om de worsteling van het behoud van

Israël. Uit de dagboeknotities blijkt dat de echtgenote een jarenlange periode van overspannenheid en depressiviteit heeft gekend, waarin gebrek aan geloofs zekerheid een belangrijke rol speelde. Na haar crisis heeft ze heel veel mensen door haar getuigenis mogen helpen en ontstonden er heel veel schriftelijke contacten. Hieruit ontstonden de zegenrijke dagboeknotities.

Het is het verlangen van hen beiden om anderen te helpen, zich te ontdoen van traditionele misvattingen, om hen te leiden in de weg van de geloofs zekerheid. Zij wisselen elkaar af en vullen daarmee elkaar aan. Om heel dicht bij u te komen, wordt u met 'jij' aangesproken.

De brandende vraag 'Is het wel voor mij' leeft ook tegenwoordig nog. Het niet vinden van het antwoord heeft verregaande consequenties voor het persoonlijk geloofsleven. De leer van de uitverkiezing heeft z'n scheve sporen getrokken in kerken en geloofsgemeenschappen. We zullen bij de bespreking van dit boekje ook denken aan het boek van Jan Siebeling, *Knielen op een bed violen*. Wat een ellende als je Bijbelse gegevens verkeerd interpreteert en als gegevens uit de belijdenisgeschriften daartoe aanleiding geven.

Wat is het fijn dat de lezers geholpen zijn door mensen uit eigen geestelijke en kerkelijke achtergrond. Om langs deze weg tot geloofs zekerheid te komen. Paulus zegt ergens om ingang te vinden bij zijn hoorders: "Iemand uit uw eigen kring heeft gezegd." Het kan voor mensen belangrijk zijn dat deze dingen aangedragen worden door een voorgangersechtpaar van hun eigen protestantse kerk.

Bij het ter perse gaan van *Het Zoeklicht* ontdekten we dat het boekje jammergenoeg niet meer leverbaar is.

Ondanks dat willen hierbij zonder enige schroom tegen u allen zeggen: 'Het heil is er voor u!' Broeder Kits placht te zeggen:

Voor op de poort staat

'Ieder die wil'

en als je er doorgaat en achterom kijkt staat er:

'Uitverkoren in Christus'.'

Eenvoudiger kan het niet.

Joop Schotanus

8. De eenvoud van het evangelie

In het *Nederlands Dagblad* van midden-augustus is ruimte gemaakt voor de discussie over sacramenten. Inzenders houden een pleidooi voor het speciaal sacramentele karakter van doop en avondmaal. Een katholieke inzender voegt er nog eens een aantal sacramenten aan toe. Maar heeft God deze inzettingen ooit bedoeld als sacramenten?

In de catechismus wordt de goddelijke kant vooral belicht. De conclusie is daar dat het heilige tekenen en zegelen zijn. Het gaat dus om God die de verordening tot onderdeel van het heilsgebeuren maakt. Het staat op één lijn met de oproep tot het evangelie zelf. Reformatorisch beschouwd houdt de doop dus een goddelijke roeping in, waarop men daarna door het doen van belijdenis antwoord kan (moet) geven. De doop gaat als roeping van God mee met de gedoopte, totdat er antwoord op wordt gegeven. Vanwege die goddelijke kant van teken en zegel spreekt men van sacrament. Daarom noemt men het de Heilige Doop.

Voor het avondmaal geldt bij deze benadering hetzelfde als voor de doop. Wat wordt er van Gods kant van de gelovige verwacht. Vraag 75 van de Catechismus maakt dat duidelijk: 'Hoe wordt gij in het Heilig Avondmaal vermaand en verzekerd.' Ook hier gaat het vooral om de God, die oproept om het Avondmaal te vieren, opdat Hij iets aan ons kan doen. Dit maakt het tot een sacrament. Katholieken hebben er dan ook geen moeite mee om van allerlei zaken waar God toe oproept een sacrament te maken. God roept op tot een huwelijk tussen die ene man en ene vrouw, die Hij voor elkaar bestemd heeft. God roept op tot leidinggevend in de Gemeente, dus worden priesters sacramenteel daartoe gewijd. Uit de gegevens over het zalven van zieken ontstaat het sacrament voor de stervenden enz. Het mystiek goddelijke staat voorop.

De meeste evangelische gelovigen beschouwen de Bijbelse gegevens over de doop niet als 'een geroepen worden tot,' maar als 'een antwoord geven op.' Het gaat om een persoonlijk antwoord, om te laten zien dat men door die roepstem van het evangelie tot 'persoonlijk geloof in Christus' gewekt is. In dat geval wordt de doop niet als een verzegeling van Gods kant, maar veeleer als een waarderende instemming met het evangelie van de kant van de gelovige gezien. In de evangelische geloofsgemeenschappen geldt voor het avondmaal hetzelfde. Men schept zich heel eenvoudig de gelegenheid om op "het geroepen worden tot gemeenschap" in de vorm van het samenkomen rondom brood en beker een antwoord te geven op de oproep om de dood des Heren te gedenken. Het gaat niet om het ontvangen van iets, maar het mag leiden tot een sterkere bewustwording van het reeds ontvangen heil. Het is een onderlinge gemeenschap in Christus, zoals die ook met elkaar beleefd wordt in een bidstond en in de samenkomst van de woordverkondiging. Vanwege de nadruk op het gelovige antwoordkarakter van het gebeuren wordt in evangelische kringen dan ook veelal niet over doop en avondmaal als sacrament gesproken.

We worden in de Schrift vermaand om ons niet af te laten brengen van de eenvoud van het evangelie. Met andere woorden, we mogen van het kerkelijk gebeuren geen gecompliceerde zaak maken. In het Nieuwe Testament zien we dat het hele geestelijke gebeuren heel dicht bij het gewone dagelijks gebeuren staat. Er zijn geen voorbeelden van een inwijding van een gebouw om in samen te komen. Nergens vinden we aangegeven dat er samenkomsten zijn die een bepaald karakter krijgen omdat er aan het begin een votum en groet wordt uitgesproken, of omdat deze aan het eind besloten wordt met een zegenbede door een iemand die daartoe gewijd is. Leidinggevend worden door de samenkomende gelovigen herkend en erkend. Hun bediening wordt in het Nieuwe Testament niet afhankelijk gemaakt van bepaalde ambtelijke sacramentele handelingen. Het priesterschap geldt alle gelovigen en voor die gelovigen is het hele leven sacraal. 'Of gij dus eet of drinkt, of wat ook doet, doet het alles ter ere Gods.' Er is iets grondig mis als er van gelovigen wordt verwacht dat in de week voor het avondmaal hun levenswandel er anders uit zou moeten zien dan op de tijdstippen daarbuiten. Voor de katholieken geldt, dat zolang het de Mis is, zal het mis blijven.

9. Het onvolledige Evangelie in de Catechismus

Uit de artikelen over pornoverslaving in het ND van enige tijd geleden, blijkt dat gegevens uit de catechismus voor veel traditionele gelovigen eerder een berusting in de zonde dan een bescherming tegen de verleiding tot zonde bieden. De omschrijving in antwoord 60 uit de catechismus gaat er van uit dat het geweten hen voortdurend zal blijven aanklagen en dat men Gods geboden niet wil onderhouden en altijd geneigd blijft tot het kwaad. Deze omschrijving acht het vanzelfsprekend dat we een constante wroeging hebben, alleen al om het feit dat we nu eenmaal zondaar zijn en blijven. Dit heeft als onvermijdelijk gevolg dat ons leven een aaneenschakeling blijft van een voortdurende innerlijke strijd tegen verleidingen.

Onze uitgangspositie van gerechtvaardigd voor God staan, alsof wij nooit een zonde hadden gedaan, wordt wel prachtig omschreven in 'zondag 23', maar verder blijft hier onvermeld dat men door wedergeboorte een nieuwe schepping wordt, die geneigd is tot het goede. Want Zijn maaksel zijn wij, geschapen in Christus Jezus om goede werken te doen (Efeze 2:10).

In antwoord 62 van de catechismus wordt gezegd dat 'zelfs onze beste werken' in dit leven allemaal onvolmaakt en met zonden bevuurd zijn. Het gaat in ons geloofsleven echter helemaal niet om onze prestaties. En het had in antwoord 62 duidelijk naar voren moeten komen, dat onze eigen inspanningen geen enkele betekenis hebben voor ons geloofsleven. Het hier niet vermelden van Gods alternatief, doet tekort aan het evangelie. Juist hier had gewezen moeten worden op het werk van de Heilige Geest dat gaat beginnen op ons nulpunt, waar wij het zelf helemaal opgeven en niets meer van onszelf verwachten. Niet dat wij in staat zijn ook maar iets als 'ons werk' in rekening te brengen.

Want onze bekwaamheid is Gods werk. Die ons ook bekwaam gemaakt heeft om dienaren te zijn van een nieuw verbond, niet naar de letter, maar naar de Geest. (2 Kor. 3:4-6). Het gaat dus helemaal niet om onze werken, maar om het werk dat God in en door ons heen doet. Niet wat ik voor God doe, maar wat God door mij heen doet. Dat wat de Heilige Geest aan werken in ons bewerkt kan niet bevuurd zijn door de zonde.

Verder wordt in de catechismus, in antwoord 114, een bepaalde categorie van 'allerheiligsten' ingevoerd.

" En zelfs de allerheiligsten hebben in dit leven niet meer dan een klein begin van deze gehoorzaamheid, maar niet zo dat zij met een ernstig voornemen niet slechts naar sommige, maar naar alle geboden van God beginnen te leven." Volgens deze beschrijving moeten gelovigen tevreden zijn met een klein begin van gehoorzaamheid. Dit staat haaks op de schriftgegevens die spreken over 'de volheid' die wij in Christus ontvangen hebben. Als hier gesproken wordt over het voornemen om te beginnen naar Gods geboden te leven, dan schept dat het beeld van volgelingen van de Here Jezus, die slechts berusten in het kleine begin van eigen werken. Deze benadering zet de deur open voor het toegeven aan verleiding. Zo'n armoedig half catechismus-evangelie werkt alleen maar frustratie in de hand!

Het gevolg van deze benadering is, dat we het normaal moeten vinden, dat ons christenleven door constante 'verleiding tot zonde' en 'tekortkomingen' beheerst wordt. Dit is strijdig met de Bijbelse leer der heiligmaking! Het gaat slechts om één soort gehoorzaamheid: de gehoorzaamheid die voortkomt uit een persoonlijke relatie met de Here. Dus het in stand houden van onze relatie met de Here is doorslaggevend, zoals we dat o.a. in 1 Johannes 1 vinden. Door het belijden van onze zonden veren we terug in gemeenschap met de Here. Deze gemeenschap met de Here en met medegelovigen is na onze wedergeboorte het normale christenleven.

Deze nieuwe levensvorm wordt beheerst door een sterke drang om voor anderen tot zegen te zijn. Dit begeren om 'tot zegen zijn' is de beste bescherming tegen welke verleiding dan ook. Ongeoorloofde seksuele begeerten worden hierdoor in de kiem gedood, omdat de begeerte om tot zegen te zijn alle misleidende begeerten uitsluit. Deze drang om 'tot zegen zijn' is dus de radicale vrijwaring tegen welke verleiding dan ook. Het is van geestelijk levensbelang om alle betrokken christenen in Nederland met deze boodschap tot in het hart te bereiken!

Joop Schotanus

10. New Age

Er gaat heel veel schuil onder de naam New Age. Op allerlei wijze wordt er met heidense invloeden ingebroken in onze westerse cultuur. Men zoekt een alternatief voor een statisch en intellectualistisch dogmatisme. Ook al hebben de verschillende groepen en organisaties zeer onderscheidende verschijningsvormen, toch is er een gemeenschappelijke basis. Die gaat uit van de wisselende tijdperken (aionen of ages). Deze periodes worden ontleend aan de astrologie. De elkaar opvolgende sterrenbeelden hebben een bepaalde invloed op het universum. We verschuiven nu van de periode van het verstandelijk denken naar een periode die de tegenstellingen verzoend. Men ziet de wetenschap (sec) als een hinderpaal voor de werkelijke ontplooiing van de mens. We bevinden ons nu in de overgang van het tijdperk van de Vissen naar het tijdperk van de Waterman. Deze overgangsfase is de verklaring voor allerlei spanningen in de hedendaagse wereld. We bevinden ons nu in de periode van de geboortewezen van een nieuw tijdperk. Er zal een nieuw inzicht komen. De voorlopers met dit nieuwe inzicht gaan de plaats innemen van de mensen van o.a. het (christelijk) geloof in een afgebakende Waarheid. Voor hen is de tijd van een vastomlijnde 'geopenbaarde waarheid' voorbij. God en de kosmos, de mensen en de natuur vormen een onlosmakelijk geheel, gedreven door één en dezelfde energie. Alles bevindt zich in de stroom van die energie.

Er zijn geen tegenpolen meer.

Als God en mens, geest en materie samenvallen, dat kan men niet meer spreken van een persoonlijke liefhebbende God, die de mens geschapen heeft en in en door het verzoeningswerk van Christus verlost heeft. Hoe meer men loslaat van de concrete waarheden uit het Woord van God, hoe meer men open zal staan voor deze New Age-gedachten. We kennen voorbeelden van mensen die 50 jaar geleden streng gereformeerd waren, daarna doopsgezind of remonstrants werden en nu genoeg ruimte denken te hebben om deze 'nieuwe weg' te gaan. Er zijn voorbeelden van mensen die deze weg zijn gegaan om in het occultisme terecht te komen. 'Er is meer tussen hemel en aarde' wordt beslist niet meer uitsluitend ingevuld met Bijbelse begrippen. De invulling is soms door en door heidens en satanisch. Het bovenaardse werkt

door in de krachten van de natuur, in dromen, in helderziendheid, in het occultisme. Men tracht door allerlei fasen heen de hoogste sfeer te bereiken. Nu de Bijbelse zin van het leven heeft afgedaan, kan men de zin van het leven ontlenen aan een streven om te komen in hogere sferen, om uiteindelijk in de hoogste sfeer van het goddelijke terecht te komen, zonder in een persoonlijke God te moeten geloven. Het gaat niet meer om de gestalte van Christus te verwerkelijken, maar het gaat om zelfontplooiing en zelfverwerkelijking.

Reïncarnatie

Hier komt de reïncarnatie om de hoek kijken. Om die hoogste sfeer te bereiken, moet je in meerdere levens de kans hebben om je te reinigen van het verkeerde. In je leven doe je verkeerde zaken op, waarvan je in een volgend leven je kunt herstellen. Ondertussen hebt u al lezende ontdekt dat er veel opvattingen zijn, die verwant zijn aan de Oosterse godsdiensten. Mensen die moe worden van een alleen maar intellectualistische godsdienst staan open voor een holistische benadering van de religie.

Een allesomvattende verklaring

van het bestaande in het ene begrip van de 'eeuwige energie' in heel veel verschillende uitdrukkingvormen.

Dit verklaart ook dat veel jonge mensen in de zestiger jaren naar het Verre Oosten trokken om daar hun levensvervulling te vinden. Men verzette zich tegen de consumptie-maatschappij en de rationele benadering van de Westerse samenleving.

Toegangspoorten

Via allerlei bewegingen vond men in het Westen een toegangspoort. De theosofie, de rozenkruisers, het occultisme e.d. waren voor de oosterse godsdiensten een kanaal om het Westen binnen te komen. Ondertussen kwamen de oosterse goeroes steeds vaker naar het Westen.

Nog gevaarlijker is het als via de vrijzinnigheid de drempel laag wordt en de benadering naar het uiterlijk toch nog christelijk lijkt. Zij die de echtheid van het geloof in Christus in bevinding en ervaring niet kennen, zoeken een surrogaat. Ondertussen is er een ander gevaar: dat in christelijke kringen, waar ervaring en bevinding belangrijk gevonden worden, deze verdacht worden gemaakt. Men schrijft dan deze nadruk op ervaring ten onrechte toe aan invloeden van New Age. Daarover schreef ik al in een eerder artikel.

Joop Schotanus

11. Wat maakt het uit?!

In de zomerserie van De mensen van de kerkbladen (EO, 747 AM) was er ook een uitzending bestemd voor de hoofdredacteur van ons Zoeklicht.

Andries Knevel was wel tegemoetkomend, maar op één vraag was er aan het eind onvoldoende tijd om het antwoord te geven. De strekking van de vraag was: 'Wat maakt het nu uit voor je persoonlijk geestelijk leven of je nu wel of niet in het Duizendjarig Rijk gelooft?' Voor Feike ter Velde (hoofdred) maakte dat wel uit, maar voor Andries Knevel niet. Dit was op zichzelf niet zo verwonderlijk. Er zullen reformatorische gelovigen zijn, die zich een persoonlijk geestelijk leven niet kunnen voorstellen buiten het kader van het Verbond, terwijl er buiten Nederland talloze gelovigen zijn, die er geen idee van hebben wat dat te betekenen heeft. Zo zijn er ook heel wat Zoeklichtlezers

die zich een rijk persoonlijk geloofsleven niet kunnen voorstellen buiten het kader van een concrete toekomstverwachting. Zij, die ooit door het contact met de Maranatha-boodschap een radicale omkeer hebben ervaren, kregen een directe relatie met de komende Heer. Ze kregen een beter inzicht in de Bijbel en de verhouding tussen het Oude en Nieuwe Testament. Ook duidelijkheid aangaande Israël en de Gemeente. Ze kregen zicht op al die concrete rijke toekomstbeloften, zonder deze te moeten vergeestelijken. Dat vergeestelijken wordt beschouwd als een verdoezelen en dat is nadelig voor je persoonlijk geloofsleven.

Voor vele traditionele gelovigen ging de Bijbel open toen men in aanraking kwam met de Zoeklicht-boodschap. Men kende een vast patroon van Bijbellezers aan tafel, maar toen kwam het moment van een persoonlijke ontdekkingstocht. Mijn vader, die tot in de dertiger jaren allerlei Schriftkennis via catechesatie en jongelingsvereniging in kant-en-klare hapjes voorgeschoteld had gekregen, ging na de tentzending van Johannes de Heer c.s. en de Maranatha-conferenties in Leeuwarden zelf op zoektocht. Samen met anderen ging men toen de Bijbel in Bijbelstudiegroepen lezen. Het was nu niet alleen maar een concentratie op het heil in Christus, dat je toegeëigend kon worden. Niet iets waar je passief op de belofte van God kon steunen en in een overlijdensadvertentie gewag van kon maken. Het werden beloften, (ook in de vorm van profetieën), waar je dankbaar kennis van kon nemen en deel aan kon hebben. In de woorden van Johannes de Heer: "Wie leest wat er staat en gelooft wat er staat, die heeft wat er staat." Beloften voor de Gemeente van Christus, maar ook beloften voor Israël. Als je zo de Bijbel benadert, is dat niet alleen een overstelpende rijkdom, maar bewaart het je voor allerlei misverstanden. Het komende koninkrijk van Christus waarin de Satan gebonden zal zijn, kan beslist niet hetzelfde zijn als de bedeling van de Gemeente van Christus, waar wij thans in leven. Onze bedeling ligt nog onder de macht van de Vorst der duisternis. De hunkering om daarvan bevrijd te worden, evenals het geloof in de toekomstige heerschappij van Christus over deze aarde, heeft ook zijn uitwerking op ons persoonlijk geloofsleven.

Hoe heilzaam onze aanwezigheid als Gemeente van Christus in onze tijdsbedeling ook kan zijn, het zal het bij lange na niet halen bij het Vrederijk. Dat bewustzijn plaatst ons persoonlijk geloofsleven in het juiste kader. Het is zo anders als van al die gelovigen die denken dat zij het koninkrijk in het hier en nu, met de kerk tot stand moeten brengen. Door schade en schande hebben politieke partijen ontdekt dat er in onze bedeling geen ruimte zal komen voor een theocratisch koninkrijk. De gedachte dat de Satan nu reeds gebonden zou zijn, heeft in twintigste eeuw door o.a. de oorlogen een geweldige deuk opgelopen. Het lezen van de Bijbel in het kader van de toekomstverwachting heeft invloed op het persoonlijk geloofsleven. Dat persoonlijk geloof wordt versterkt door de dingen die je om je heen ziet gebeuren. Die je in het licht van de Bijbel een plaats kunt geven. Mijn geloof in het Vrederijk maakt heel wat vraagtakens bij het lezen van de Bijbel tot uitroptekens. Heel wat puzzelstukjes zou je niet kunnen plaatsen als je niet zou geloven in het komende Koninkrijk.

Wat zou je veel als onbevredigend naast je neer moeten leggen als je niet in het komende Vrederijk zou geloven. Niet in het minst als het de beloften aangaande de toekomst van Israël betreft.

Joop Schotanus

12. Een stem uit Afrika

Er heerst op deze wintermorgen een rustige sfeer in de stadsbus van Lausanne op weg naar een massaal samenkomen in het congrescentrum 'Palais de Beaulieu'. Hier en daar stopt de bus om zo nu en dan een paar mensen op te nemen. De rust is even voorbij als een sympathieke jonge Afrikaan instapt en ons vriendelijk en uitbundig begroet. Na onze overnachting ergens in de stad zijn we op weg naar het zendingsjeugdcongres van Mission 76. Voor dit congres had ik, als coördinator voor Nederland, geprobeerd om zoveel mogelijk jongeren te interesseren.

Voor deze coördinerende taak was ik benaderd door Eric Gay, de directeur van TEMA, die ik bij de huwelijksbevestiging van Dirk Jan Bijker en Tonneke van Belzen ontmoette in de kerk van ds. Dick van Keulen in Zeist. We beschouwden deze ontmoeting als bijzondere leiding van de Heer.

Mission 76

Op 28 december 1975 zouden we in het Congrescentrum het resultaat aanschouwen van de inspanningen van een tiental Europese landen, om duizenden jongeren bij elkaar te krijgen voor het aanhoren van zendingstoespraken e.d. Eén van de vele sprekers was die sympathieke Afrikaan in de bus, die we al spoedig als vertalers, in de voorbespreking van zijn toespraak, beter zouden leren kennen. Het is de ondertussen zeer bekende Dr. Tokunboh Adeyemo. Bekend van de African Evangelical Alliance en nu recentelijk bekend van het Centrum voor Bijbelse Transformatie.

Een nieuwe zendingsoptiek. We zouden nu op het congres het werk van de zending in Afrika leren zien door de ogen van een Afrikaan. Hoe uitdagend en inspirerend waren zijn toespraken. In de loop van de afgelopen 30 jaar kwam ik veel van zijn uitspraken weer overal in allerlei publicaties tegen. Ook via de zendingsartikelen van Hans Keijzer in De Oogst konden we zo nu en dan in Nederland kennis nemen van stemmen uit Afrika. Ook organisaties zoals Apollos doen er veel aan om nieuwe invalshoeken te benadrukken, waarbij ook vaak veel ontleend wordt aan de gedachten van dr. Adeyemo hierover. Wij willen ons in dit artikel graag scharen achter de inzichten van de vernieuwers in de zendingswereld. Dat betekent niet dat we mee gaan doen met de kwetsende kritiek op het zendingswerk van de pioniers. Dr. Adeyemo spreekt dan ook met grote waardering over de oppofferingsgezindheid van de eertijdse zendingswerkers.

Dat neemt niet weg dat hij ook bepaalde lacunes kan aanwijzen. 'Het evangelie raakte soms teveel alleen de buitenkant en liet daardoor te veel van onze heidense tradities in stand.' Hij spreekt van horizontale bekeringen, die dan in Afrika wel kilometers breed zijn, maar slechts enkele centimeters diep. Dit verklaart ook het ontstaan van zijn nieuwe organisatie, Centrum voor Bijbelse Transformatie, waarvan hij nu de uitvoerend directeur is. De naam van die organisatie zegt op zichzelf al heel veel. Het gaat om diepgaande verandering. In de woorden van Paulus 'Gij geheel anders.' Zending in Afrika dient zich daarom te richten op het toerusten van een goed onderlegd kerkelijk leiderschap, dat gericht is op werkelijke diepgang. In die innerlijke diepgang komt er een sterke verbondenheid met hen, die in de wereldwijde kerk van Christus, hetzelfde nastreven.

Een juiste levenshouding

In dit gezamenlijk streven naar meer diepgang is er beslist geen ruimte voor een paternalistische houding ten aanzien van elkaar. In de onderlinge continentale contacten komt er steeds meer ruimte voor zending en toerusting. Men maakt elkanders noden aan elkaar bekend. Ondersteuning wordt niet opgedrongen, maar in onderling overleg aangeboden en afgenomen.

Dat geldt ook voor de kerk in Afrika. Nu de koloniale invloeden voorbij zijn, is het gemakkelijker om het kerkelijk gebeuren vrij te houden van ongewenste ontwikkelingen.

Ontwikkelingen die bij de protestantse zending ook ongewild aanwezig konden zijn. Ondanks de grote offers die Westerse zendelingen hebben gebracht in het stichten van de Afrikaanse kerk is de zendingsboodschap niet altijd vrij geweest van die Westerse invloeden.

Men moest veel wijsheid hebben om de kerk te vrijwaren van Afrikaanse tradities, zoals polygamie, vrouwenbesnijdenis en respect voor voorouders. Men ging daarbij niet altijd met wijsheid te werk. Men hield niet altijd rekening met hun diepgewortelde gevoelens.

Als reactie hierop was de zendingspolitiek van de Wereldraad van Kerken er één van een verregaande aanpassing aan de Afrikaanse cultuur, zoals dat ook al eeuwenlang gebruikelijk was bij veel missiewerk van de rooms-katholieken. Maar vanuit de evangelische zendingswereld ging men langzamerhand ontdekken dat de werkelijkheid van het Oude Testament soms heel vaak kon helpen bij het oplossen van allerlei problemen.

Het totstandkomen van de vertaling van het Oude Testament werd veelal een grote morele en geestelijke steun, omdat Afrikanen heel dicht staan bij de Oudtestamentische context. Samen met de Wycliff Bijbelvertalers is hier veel goed werk verricht.

Hebzucht en materialisme

Door de levensstijl van veel Westerse zendelingen werden nogal eens verkeerde signalen uitgezonden. Wat voor Tokunbah Adeyemo mede doorslaggevend is geweest om in Nigeria van moslim christen te worden, was de indruk die hij had gekregen van straatarme Nigeriaanse christenen, die een overvloedige blijdschap uitstraalden. Mensen die geen enkele affiniteit hadden met de prediking van voorspoed en welvaart. Daarom is de corruptie en de hebberigheid van het Afrikaanse leiderschap een doorn in het oog van broeder Adeyemo: "De Afrikaanse kerk smacht naar mensen zoals Daniël aan het hof van Nebukadnessar."

Maatschappelijke misstanden

De Westerse zendingswerkers waren niet in eerste instantie de aangewezen personen om de misstanden in de maatschappij aan de kaak te stellen. Hier komt wel het Afrikaanse kerkelijke leiderschap in beeld. Daarom is de diepgaande transformatie van het kerkelijk leiderschap zo belangrijk. Heel vaak is het materialisme en de hebzucht van kerkelijke leiders, een hindernis voor het getuigenis naar de maatschappij. Het radicale evangelie moet leiden naar een profetische betrokkenheid van de kerk bij de maatschappij. Door een te grote aanpassing verliest men de doorwerking van het evangelie in de maatschappij.

Een banier oprichten

Waar het eertijds vooral belangrijk was om zendingswerkers uit te zenden om mensen tot geloof te brengen en kerken te stichten, worden er steeds meer hulpverleners uitgezonden. Met het evangeliserende werk moet intens onderwijs gepaard gaan. Dat is een

gemeenschappelijke taak van hele kerk voor de hele wereld. Overal waar de noodzakelijke kennis aanwezig is moet dat gedeeld worden en dan is er geen sprake meer van een blanke, zwarte of gekleurde kerk, aldus Adeyemo. Het gewone onderwijs- en ontwikkelingswerk blijven belangrijk, maar daarnaast gaat het tegenwoordig ook om bij te staan in maatschappelijke problemen zoals AIDS. Er zijn heel wat zendingsorganisaties die ter ondersteuning van de Afrikaanse kerk, op dit gebied AIDS-werkers uitzenden. Dat is een taak die men heel goed kan toevertrouwen aan evangelische mensen, die lokaal en op conferenties en cursussen hun bijdrage leveren. Zij hebben een invalshoek die het probleem bij de wortel wil aanpakken. In hun adviezen wordt er altijd de nadruk gelegd op de exclusiviteit van de sexualiteit in het huwelijk. Waar men de gevarenzone heeft betreden en men terecht gekomen is in de weg van de ondergang, zal advies en noodzakelijke bijstand gegeven worden. Alles is gericht op voorkomen en genezen. Er zijn nog zoveel mogelijkheden om gezamenlijk taken te ondernemen in deze wereld om een banier op te richten tegen afbrekende invloeden. Wij mogen nog altijd voor Afrika tot zegen zijn via gebed en ondersteuning.

Joop Schotanus

13. De Heilige Geest en onze ervaring

De discussie over geloven en beleven viert hoogtij. Op welk kompas richten we ons? Schepen in de grote oceanen worden beïnvloed door krachtige waterstromen, zodat de navigator voortdurend op het kompas moet letten. Christenen worden in allerlei richtingen gestuurd en moeten vooral acht geven op het Kompas. In de kerkelijke wereld heeft het topografisch bezig zijn met de Bijbel veelal de overhand gehad. Men heeft alles in kaart gebracht. Vanaf de Reformatie is de nadruk komen te liggen op het juist formuleren in belijdenisgeschriften. Maar op weg gaan met alleen maar feitenkennis bleek ontoereikend te zijn, omdat er in de loop van de kerkgeschiedenis zoveel verstarring door ontstaan is. Men was daarbij te veel geconcentreerd op allerlei feiten- en verhalenkennis, zonder dat het richtinggevend was voor het persoonlijke geloofsleven. Men wist vaak niet meer wat het was om geleid te worden door het Kompas van de Geest. Terwijl dat, Bijbels gezien, toch de basis zou moeten zijn. Want wie door de Geest geleid worden zijn kinderen Gods.

Steeds meer wordt de ontdekking gedaan dat een verstandelijke instemming met leerstukken niet toereikend is voor een persoonlijk geestelijk leven. Het gaat niet in eerste instantie om Bijbelkennis op zichzelf. Hierdoor ontstaat een geestelijk vacuüm dat gevuld wil worden. Men gaat nu op zoek naar allerlei geestelijke ervaringen. Het piëtisme uit vorige eeuwen werd een protest tegen het dogmatisme en de vormendienst. Zij die negatief reageerden op het piëtisme hadden veelal niet meer dan een uiterlijke godsdienstigheid, los van eigen innerlijk. Men kon voldoen aan allerlei uiterlijke godsdienstige plichtplegingen buiten de Geest om en dat gaf verder genoeg vrijblijvendheid om een eigen leven te blijven leiden. Er werd niet beseft dat Christus voor hen gestorven was, opdat zij niet meer voor zichzelf zouden leven (2Kor. 5:15). De mensen die de dood aan het 'eigen ik' benadrukten waren vaak een aanstoot voor naamchristenen, die wel spraken over de 'verzegeling door de doop', maar geen weet hadden van de 'verzegeling door de Heilige Geest'. Enthousiaste christenen wekten veelal ergernis op. Er wordt dan meewarig gesproken over gevoelschristenen. Zij die genoeg hebben aan een verstandelijke benadering van het Evangelie hebben geen weet van de nieuwtestamentische werkelijkheid. Dat neemt niet weg dat de benadering via het gevoel evenzeer bedenkelijke kanten heeft.

Hoe komen we tot de juiste balans?

Blijven steken in het dogmatisme is onbijbels. Maar ervaringen die niet hun basis hebben in het 'opgeven van het zelfbeschikkingsrecht' eveneens. We mogen best onze vragen hebben bij allerlei geestelijke ervaringen. Mensen die de waarheid laten afhangen van hun ervaringen worden misleid. Ervaringen moeten hun uitgangspunt hebben in de Waarheid. Als de Here Jezus afscheid neemt van zijn volgelingen belooft Hij de Heilige Geest, die hen alles te binnen zal brengen en hen in de Waarheid zal leiden. De Here Jezus bidt voor hen die door de woorden van de discipelen in Hem zullen gaan geloven. Deze woorden van de discipelen zijn nieuwtestamentische woorden van verzoening, verlossing en vervulling. Bij het openstaan voor deze woorden, kan de Heilige Geest zorgen dat men daarop ontvankelijk reageert.

De gevoelens horen de Waarheid als uitgangspunt te hebben. Als de Heilige Geest de ervaring van de ontmoeting met Christus tot werkelijkheid maakt dan kan dit ons gevoelsleven overweldigen. De Here Jezus wil niets liever dan dat Zijn blijdschap in ons overvloedig is. Ons gevoelsleven wordt bepaald door een directe relatie met de Here Jezus. 'Gij geheel anders, gij hebt Christus leren kennen.' Zodra andere zaken, zoals lichamelijke genezing, klanktaal, Mariaverering e.d. het gevoelsleven gaan beheersen en de centrale plaats van Christus gaan innemen, staan we ver af van waar de Heer ons wil hebben. We mogen nooit door onze ervaringen een schaduw brengen over de werkelijkheid van Christus. We kunnen nooit enthousiast genoeg zijn over de Here Jezus zelf. Als de Geest ons niet kan brengen bij het centraal stellen van de Here Jezus zelf worden we misleid. De Heilige Geest gaat met ieder van ons Zijn weg als we onze zelfhandhaving opgeven. Ons volkomen afhankelijk weten van Christus maakt ons ontvankelijk voor de gaven van de Geest, die bestemd zijn voor de opbouw en uitbouw van het Lichaam van Christus.

Joop Schotanus

14. Keuzes in de laatste week

Wat heeft er zich veel afgespeeld in deze laatste week voor de kruisiging. Zes dagen voor het Pascha wordt de Here Jezus met zijn discipelen uitgenodigd in het huis van Simon de melaatse. Tijdens de maaltijd komt Maria verlaat binnen. Ze had de woorden van de Here Jezus over Zijn heengaan diep op zich in laten werken en wilde nog iets heel belangrijks voor Hem doen bij zijn laatste bezoek aan Bethanië. Ze bracht haar plan in vervulling. Ze giet de kostbare nardusmirre over Hem uit tot ergernis van de omstanders, maar gelukkig tot voldoening van de Here Jezus zelf. Zij kiest ervoor om Hem te zalven met de kostbare nardusmirre met een tegenwaarde van een jaarsalaris.

De dag daarop verlaten ze Bethanië en dalen af naar het Kidrondal om dan weer omhoog te gaan naar Jeruzalem. De Here Jezus zet zich op een ezel, die Hij had laten ophalen door twee van Zijn discipelen. Hij wordt spoedig ontdekt door de andere feestgangers die op weg zijn naar Jeruzalem om in de komende week het Pascha te vieren. Vele van deze feestgangers hadden er al op gehoopt om Hem te zien als ze naar Jeruzalem zouden optrekken en daar is Hij dan. Enthousiast beginnen ze te roepen: 'Hosanna, gezegend is Hij die komt in de Naam des Heren!'. Het wordt een feestelijke intocht, die teleurstellend eindigt bij het tempelgebouw. Hij kon niet voldoen aan hun wereldse verwachtingen. De Here Jezus liet weten dat de weg van Zijn verheerlijking zou gaan via het vallen van de graankorrel in de aarde om te sterven alvorens vrucht voort te brengen. Hij koos voor de weg van de ondergang.

De Here Jezus maakt heel vaak duidelijk dat om Hem te kunnen volgen in de opgang, men eerst Hem moet volgen in eigen ondergang: 'Indien iemand zijn leven zal willen verliezen, die zal het behouden'.

Behalve dat Maria van Bethanië ervoor koos om haar kostbaarste bezit aan de Here Jezus te schenken, worden er heel wat andere keuzes gemaakt. De discipelen, met Judas voorop, kozen voor de armen van deze wereld. Judas vond dat de Meester een geweldige kans voorbij had laten gaan, bij de intocht in Jeruzalem. In plaats van de gestalte van de koning koos Jezus voor de gestalte van de dienstknecht die de voeten gaat wassen, als ze via via terecht gekomen zijn in de Bovenzaal. Judas had al aan de oversten laten weten, dat hij hen op de hoogte wilde houden van een geschikt moment om de Here Jezus gevangen te nemen. Judas koos tegen Jezus en voor de dertig zilverlingen. Hij verlaat de Bovenzaal en zal nu zijn plan gaan uitvoeren.

Het gezelschap vertrekt uit de Bovenzaal, nadat de Here Jezus hen duidelijk heeft gemaakt, dat Hij Zijn leven zal afleggen en Petrus met veel bravoure laat weten, dat dat niet zal gebeuren. Hij wordt op zijn nummer gezet met de mededeling dat hij de Here Jezus tot driemaal toe zal hebben verloochend nog eer de haan gekraaid zal hebben op de volgende morgen. Die morgen van de voorbereiding koos Petrus voor eigen lijfsbehoud en verloochende Zijn Meester. Op deze dag kiest Pilatus ervoor om zijn handen in onschuld te wassen om vriend van de keizer te kunnen blijven. De Joden kiezen ervoor om de Here Jezus op die dag door de Romeinse macht te laten kruisigen. Na Zijn doodstrijd in Gethsemanee kiest de Here Jezus ervoor om het Paaslam te zijn op deze veertiende dag van de maand Nissan. Dit is de dag van de Voorbereiding op een doordeweekse sabbat (Johannes 19:14). Deze extra sabbat was een speciale feestdag als inleiding op de week van de ongezuurde broden (Zie Leviticus 23). De Joden drongen er op aan om het lichaam van Christus niet aan het kruis te laten hangen want de dag daarop zou die hele speciale Sabbat zijn, want de betekenis van die speciale sabbat was groot (Joh 14:31). Dit verklaart de betekenis van de drie dagen en drie nachten van Mattheus 12 :40.

Als we het verzoeningswerk van Christus op ons in laten werken weten we dat onze keuze voor onze vereenzelviging met Hem in dood en opstanding de waarde van ons leven zal bepalen.

Joop Schotanus

15. Onze benadering

De voorganger van onze gemeente heeft mij wat gegevens aangedragen in reactie op het artikel over de Gemeentegroeibeweging in nummer 26 en mij attent gemaakt op de manier waarop de predikers in Handelingen rekening hielden met hun gehoor. Ze namen niet zichzelf als uitgangspunt, maar hun gehoor. Zij benaderden mensen altijd in aansluiting op wat ze aanwezig veronderstelden. Op de oude Kweekschool werd ons dat altijd als pedagogisch principe meegegeven: 'Beginnen waar de leerling zich bevindt.' Je zoekt aanknopingspunten in je benadering.

De sprekers in Handelingen zochten in eerste instantie altijd aansluiting bij hun hoorders. Dat begint al direct met de toespraak van Petrus in hoofdstuk 2. Hij sluit aan bij wat ze weten van Joël in zijn toespraak van hoofdstuk 2 en in hoofdstuk 3 knoopt hij aan bij Mozes en de aartsvaders. Zij zochten altijd naar een gemeenschappelijke basis. Vervolgens wordt er iets nieuws gebracht of waar nodig wordt de confrontatie gezocht. Bij het gesprek met de Joden worden Bijbelgedeelten aangehaald. Bij heidenen kan men inhaken op wat een van hun dichters heeft gezegd. Zoals Paulus dat doet in hoofdstuk 17, waar hij zelfs complimentjes aan de Atheners geeft voor hun godsdienstigheid (vers 22, 23). Hij laat zien, dat hij in hun wereld geïnteresseerd is en haakt in op hun onwetendheid aangaande de ware God. Hij citeert niet eens uit de Bijbel, maar citeert één van hun dichters (vers 28).

Wat denkt en wat weet die ander? Wat heeft hij gezien of meegemaakt? We zien in Handelingen 7 ook een heel goed voorbeeld in de toespraak van Stefanus. Hij geeft een uitgebreid overzicht van de geschiedenis van de Joden met in de verzen 9, 27 en 35 een kleine verwijzing naar de misleunen uit hun voorgelicht om uiteindelijk in vers 51 en 53 de confrontatie aan te gaan en hen te wijzen op hun verzet tegen de Heilige Geest. Maar het begin van zijn verhaal gebruikt hij om zo gemeenschappelijk mogelijk te zijn. Hij gebruikt in aanvang almaar het woordje 'onze' om die gemeenschappelijkheid te laten voelen. Hij komt dan pas aan het einde van zijn toespraak bij de confrontatie terecht. In 4:8-12 haalt Petrus de Psalm aan over de Hoeksteen die gelegd is. In hoofdstuk 10:28-44 heeft hij een bijzondere benadering om Cornelius het Evangelie duidelijk te maken. Hij verwijst zelfs naar zijn goede werken.

In 11:15-17 wordt duidelijk dat als God zegent dat niemand daar vragen over hoeft te stellen. In 15:7-21 maakt Petrus een einde aan de woordenstrijd door te wijzen op de reiniging van zonden die zowel het deel is van Messiasgelovige Joden als van Messiasgelovige heidenen.

In je pogingen om mensen voor de Heer te bereiken benader je hen niet met hen iets af te nemen, maar wil je aansluiten bij waar ze zich bevinden. Een reformatorische kerkganger die met vraag één van de catechismus verstandelijk instemt en niet de zekerheid van een persoonlijke relatie met de Heer kent, hoef je niets af te nemen. In Frankrijk heb ik ooit een heel gereformeerd gezin van twee ouders en hun twee tieners tot een warme persoonlijke relatie met de Heer mogen brengen. Je voegt gewoon aan ellende, verlossing en dankbaarheid de volledige beschikbaarheid toe en de verzoening en bevrijding neemt de plaats in van verstandelijke godsdienstigheid.

Men kan o.a. aan de hand van het boek van Doelgericht Leven aan deze verzoening en bevrijding structuur geven. Men komt hierdoor geestelijk verder dan enkel de berusting in een verstandelijke instemming met een bepaalde leer. Velen getuigen dat zij hierdoor een betere basis hebben ontvangen om geestelijk verder te komen. In mijn artikel over gemeentegroei schreef ik over criticasters die de zegen van anderen afpakken door hun negatieve kritiek. Eén van deze mensen die ik hierbij ook op het oog had stootte zich aan dat woord. Ik had natuurlijk kunnen volstaan met het woord critici (excuus!). Ik kan me zelf ook wel vinden in de kritiek op een te eenzijdige nadruk op ervaring en daarop moet men bedacht zijn in onze moderne tijd. Vooral wat er vanuit de New Age beweging op ons afkomt, waardoor men af kan glijden naar on-Bijbelse situaties. Daarover een volgende keer.

Joop Schotanus

Onlangs werd onze redacteur, Joop Schotanus, door Hare Majesteit de Koningin bevorderd tot Ridder in de orde van Oranje Nassau, wegens zijn grote verdiensten in het wereldwijde werk van de zending. Trots feliciteren onze broeder hiermee van harte!

16. Door genade verlost van een wettisch leven

Dé vraag die we kunnen stellen is of het wet en genade is, ofwel wet of genade? En waar ligt dan de grens? Kunnen wet en genade gescheiden worden? Er is een benadering waarbij het Oude Testament beschouwd wordt als Wet en het Nieuwe als Genade. Globaal genomen is deze benadering onhoudbaar, want genade en wet zijn te vinden in beide delen van de Bijbel. Als de grens niet ligt tussen het Oude en het Nieuwe Testament, waar ligt die grens dan wel. Wanneer ervaar je iets als wet en wanneer ervaar je iets als genade? Veel christenen lezen de Bijbel vanuit de grondhouding alsof het een wetboek is. Zij richten zich op Gods uiterlijke wet. In dat licht worden ook vaak de belijdenisgeschriften bestudeerd. Men denkt dat geestelijke groei afhankelijk is van het zich houden aan regels en wetten. In o.a. Kolossenzen 2 zegt Paulus dat deze concentratie op de wet de genade Gods teniet doet. Hij zegt zelfs dat deze manier van leven met de wet alleen maar dient om het zondige vlees te bevredigen. Daarom is het beslist nooit wet **en** genade. Het is of concentratie op de wet, **of** concentratie op de genade. Het één doet het ander teniet.

Het gevolg van een leven onder de wet is dat men denkt langs de weg van werkeilichheid in aanmerking te komen voor Gods goedkeuring. Het gaat niet om het schrappen van de geboden en verboden uit de Bijbel. Dat zou wetteloosheid zijn. Het gaat wel om een innerlijke ommekeer, waardoor de grondhouding van u en mij radicaal verandert. Daar waar het 'eigen ik' heerschappij voert, zal men gericht zijn op de uiterlijke wet. Dus moet er iets met ons gebeuren, waardoor onze relatie tot de de wet anders wordt. De oorspronkelijke functie was en is de mensheid door middel van loon en straf in gareel te houden. Dat heeft zelfs een bepaalde heerlijkheid, maar de overvloedige heerlijkheid van de genade is voor de gelovige die geleid wordt door de Heilige Geest. Daar waar er een einde komt aan het 'eigen ik', komt er een einde aan een dwangmatige invloed van de wet. Gelovigen die het 'eigen ik leven' handhaven, blijven onder de wet. We hoeven echter niet meer ons best te doen om een goed christen te zijn en te vechten tegen de zonde, maar raken deze kwijt in de vereniging met de dood van Christus.

Even een klein intermezzo. Bij de benadering van eigen inspanning wordt heel vaak gesteld dat je op grond van een verkeerde uitleg van Hebr 12:4 toch ten bloede toe moet strijden tegen je zonden. Veel exegeten echter zullen dit vers verklaren als: 'Je hebt je strijd tegen het omringende kwaad nog niet met de dood hoeven te bekopen, zoals de geloofsvoorbeelden uit Hebr 11.' Het betekent hier dus niet dat je hard zult moeten vechten tegen individuele zonden. Daardoor raak je er juist in verstrikt. Laten wij in geloof ons oog gericht houden op de Here Jezus, opdat via de dood aan onszelf Zijn leven zich in ons openbare. Onze concentratie op onze positie in Christus Jezus verlost ons van de heerschappij van de invloed van het 'eigen ik'. Dat is tevens de doodsteek voor het wetticisme. Vanuit die positie worden geboden niet meer ervaren als geboden die je krampachtig moet houden. Daar heeft de wet haar kracht verloren. De wet heeft niets in te brengen tegen een dode. Proberen een goed christen te zijn valt onder het wetticisme. De Here verwacht dat wij als Zijn kinderen van binnenuit door de de Heilige Geest gedreven worden om een liefdesrelatie met Hem in stand te houden.

'Indien gij Mij liefhebt, dan is het gevolg dat gij mijn geboden gaat bewaren.' Het bewaren van de geboden **komt dus voort uit** de liefde tot Christus. Paulus noemt dat het principe van de Geest des Levens. Dat is het Leven van Christus zelf. Op de bodem van de dood aan het 'eigen ik'. Niet onze concentratie op de regels, maar onze concentratie op Christus zelf kan door Zijn Geest het gedrag dat daarbij hoort produceren.

Dan is het de genade van het Evangelie. Want God in Christus werkt in u het willen en het werken naar Zijn welbehagen.

Wet	Genade
1. Vroeger was 't een pogen	1. Nu een rust in Hem
2. Vroeger eigen werken	2. Nu Zijn werk in mij
3. Vroeger wetgebonden	3. Nu volkomen vrij

Joop Schotanus

17. Leven in topvorm

In gesprekken met medegelovigen hoop je voor elkaar tot zegen te zijn. In deze contacten kun je ontdekken dat er vaak geleefd wordt in de sfeer van almaar tekortschieten. Soms is er een vurig verlangen naar wat men dan vaak aanduidt als een verlangen naar meer van de Geest. Op de een of andere manier denkt men dan dat een uitzonderlijke ervaring onmisbaar is om beter aan Gods doel te kunnen beantwoorden.

In het boek Handelingen zien we bij verschillende gebeurtenissen dat de Heilige Geest zich op bijzondere wijze manifesteert. De manier waarop dat wordt beschreven zou men ook graag op dezelfde manier willen ervaren. Als er dan ook nog mensen op hun pad komen die van dergelijke bijzondere uitingen kunnen getuigen, dan is dat vaak een reden om daarop geconcentreerd te raken. Men denkt dan dat wat in Handelingen **beschreven** wordt, dat dat tevens als noodzakelijk patroon aan ons **voorgescreven** wordt.

De drie expliciete manifestaties van de Heilige Geest in het boek Handelingen tonen echter een heel bijzondere insluiting van bepaalde bevolkingsgroepen. Het begint met Pinksteren bij de Joden en dan verderop bij de Samaritanen en tenslotte bij de heidenen. Er mocht geen twijfel over bestaan dat het nu voortaan gaat om de hele wijde wereld. Aan elke bevolkingsgroep is er publiekelijk heel nadrukkelijk toegang verleend tot de Gemeente van Christus. Te weten in Jeruzalem, in Samaria en in Ceasarea. Onherhaalbare manifestaties.

Met het bovenstaande is nog niet alles gezegd, want in tijden van opwekking zijn er massaal bijzondere dingen gebeurd. Dat massale had altijd te maken met een groot aantal mensen die heel individueel de kracht van het Woord door de Heilige Geest in hun leven mochten ervaren. Hierbij moet dan niet gesproken worden van de doop met de Geest, maar van de vervulling met de Geest. Deze twee moeten onderscheiden blijven. De vervulling is een ervaring van een wederomgeborene die na geestelijk verval herstel ervaart. Het eenduidig door elkaar gebruiken van doop en vervulling heet charismatische verwarring.

Op het moment van het aanvaarden van het verzoeningswerk van Christus **wordt iemand ingedoopt** in het Lichaam van Christus! 1 Korintiërs 12:12-13 zegt ons 'Want door één Geest zijn wij allen (dus geen enkele gelovige uitgezonderd) tot één lichaam

gedoopt.' Toevoeging tot dat Lichaam gebeurt uitsluitend door de Geest en niet door een of ander zogenaamd kerkelijk sacrament. Deze geestesdoop is de ene doop waar Efeze 4:4 van spreekt, want in dat vers gaat het **uitdrukkelijk over geestelijke zaken**. Die ene doop waardoor je door de ene Geest ingedoopt wordt in het ene Lichaam van Christus vanwege dat ene geloof in de ene Heer en in de ene God en Vader. Dat gebeurt dus op het moment van de wedergeboorte. En op dat moment worden **alle geestelijke zegeningen het deel** van de nieuwgelovige. De gelovige **heeft niet meer uit te zien naar bijzondere ervaringen** om aanspraak te maken op de volle zegen van Christus, want in Titus 3:5b staat dat we gered zijn door het bad der wedergeboorte en door de vernieuwing door de Heilige Geest, die de Here **rijklijk** over ons heeft uitgestort door onze vereniging met Hem. We moeten niet vooruitzien naar en bidden om iets dat ons al volop geschonken is. Elke prediking die gericht is om gelovigen het gevoel te geven dat God nog iets moet doen waarop ze moeten zitten wachten is onbijbels. Dat geldt voor onze verlossing evenzeer als voor onze vervulling. Die **vervulling met de Geest** hangt dus niet af van iets., maar dat is iets dat we tegen kunnen houden door de Geest die in ons woont te bedroeven of uit te blussen. Alleen het bij voortduring opgeven van ons zelfbeschikkingsrecht maakt het mogelijk om vervuld te worden. Geef de duivel geen voet, want dan raak je de vervulling met de Geest kwijt. Belijd je zonden om gereinigd te worden en de gemeenschap met de Heer te herstellen, dan veer je terug in de positie van het vervuld zijn met de Geest. Dus mogen we weten dat de aanhoudende vervulling totaal iets anders is dan het eenmalig ingedoopt worden in het Lichaam van Christus. **Dit is het leven in topvorm.**

Joop Schotanus

2010

1. Joop Schotanus: Mijn leven verweven met Het Zoeklicht (afscheid)

Van voor de Tweede Wereldoorlog waren mijn ouders betrokken bij de arbeid van Het Zoeklicht van Johannes de Heer. Hun kerkelijke familie was daar niet altijd zo mee ingenomen. Toch heeft dit voor ons talrijke gezin en in het bijzonder later ook voor mijzelf wel veel betekend. De tentcampagnes met broeder Johannes de Heer en broeder Kits deden hun invloed gelden in de Friese Wouden. Broeder De Heer probeerde, waar mogelijk, ook de gereformeerde en hervormde dominees erbij te betrekken, maar daarmee had hij in onze omgeving weinig succes. Zij moesten niets hebben van die zogenaamde chiliastische Zoeklichtbeweging. Dat betekende dat Het Zoeklicht in onze omgeving voor medewerking in de tentcampagnes aangewezen was op de Vrije Evangelische en Baptistenvoorgangers uit Bergum en Noordbergum. Ook kwamen er broeders van de Vergadering van Gelovigen van elders om mee te werken. De baptistenvoorganger Gerard Visser, die men via de tentevangelisatie had leren kennen als een indrukwekkende prediker, trok heel wat mensen aan uit de Hervormde en Gereformeerde kerken uit de omgeving van Zandbulten.

Een nieuw ontstane Gemeente

Om een lang verhaal wat korter te maken, deel ik even mee dat uiteindelijk uit deze dissidente, heilbegerige tentgangers, in 1937 een eigen baptistengemeente ontstond op Zandbulten, waar ons gezin en vele andere gezinnen intens bij betrokken werden. In deze gemeente groeide ik dus via zondagsschool en jeugdwerk op. Een echte Maranatha-gemeente. Twee keer per jaar werd er een autobus gecharterd om naar de voor- en najaarconferenties van Het Zoeklicht in Leeuwarden te gaan. Met Kerst bestelden we kerstnummers van Het Zoeklicht en gingen deze tot in de café's aan de man brengen. Langzamerhand ging het licht van Het Zoeklicht ook op voor de meer kerkelijke mensen en zo onstonden er vruchtbare ontmoetingen met fijne gelovigen uit allerlei kerken.

Nieuwe ontwikkelingen

Het enthousiasme voor Het Zoeklicht werd in onze gemeente later steeds minder gewaardeerd. Vooral toen er een dominee kwam die weinig op had met de boodschap daarvan. Toen ik in 1950 met een vriend 220 kilometer fietste om een jeugdkamp op Het Brandpunt in Doorn mee te maken en we daarover later in de gemeente enthousiast vertelden, werd ons kwalijk genomen dat we niet naar het Baptisten NBJB-kamp in Renderloo waren gegaan. Maar het was in dat kamp in Doorn dat mijn ogen open gingen voor echte toewijding aan de Heer en ook voor de zending. Ik zat op de Kweekschool in Dokkum en wist dat ik via het beroep van onderwijzer een goede springplank zou kunnen hebben voor zendingswerk in Afrika.

Ondertussen was ik wel overtuigd, dat ik ook een Bijbelschoolopleiding zou willen doen om als evangelist-onderwijzer de Heer te dienen. In eerste instantie werd gedacht aan Beatenberg in Zwitserland, maar een evangelist uit Roderes bracht mij, ook vanwege het verlangen om naar Franssprekend Afrika te gaan, op de hoogte van het *Institut Biblique Européen* in Frankrijk, opgericht door mensen van *Youth for Christ*. Hen droeg ik een warm hart toe, want ik was in 1948 in een dienst van Youth for Christ in de Hervormde kerk van Kollumerzwaag tot een meer persoonlijke relatie met Christus gekomen.

Pas na de Bijbelschoolopleiding in Frankrijk, waar ik Mieke van Heiningen had leren kennen, kon ik haar te kennen geven dat ik graag met haar door het leven wilde gaan. Haar geestelijke voorgeschiedenis lag ook op Het Brandpunt. Na ons huwelijk zijn we na enige tijd van biddend zoeken terecht gekomen bij een Engelse geloofszending, de *Africa Inland Mission*. In een latere crisissituatie op het zendingsveld, waarbij wij al onze bezittingen in Kongo kwijtraakten en alleen met de kinderen en wat kinderkleertjes naar Kenia vertrokken, heeft Het Zoeklicht een actie gehouden om ons weer van het nodige te voorzien. Zelfs de eertijdse koningin Wilhelmina heeft daarbij met een gulle gift gereageerd op onze nood. Misschien was ze al langer lezer van Het Zoeklicht, want het is bekend dat zij ooit broeder Johannes de Heer ter audiëntie heeft ontboden in haar paleis.

Terug in Nederland

In 1966 zijn we met ons gezinnetje, nadat we ons werk en onze bij de geboorte overleden baby op een begraafplaats in Kenia hadden achtergelaten, aan de Mulo in Grootegast terecht gekomen. In een verlofjaar had ik mijn akte Frans L.O. gehaald en zo werd ik dus leraar Frans. In 1967 haalde ik mijn akte Engels en kon mijn vleugels weer wat breder uitslaan. Maar wat mij ook en vooral daarnaast boeide, werd toen mijn betrokkenheid bij de Brandpunt Bijbel Scholen, waaraan ik meer dan twintig jaar les heb gegeven. Daar konden we ook ruimschoots de Zoeklichtgedachte heel expliciet uitdragen en vaak een heel sterke geestelijke verbondenheid met de cursisten ervaren.

Tijdens mijn leraarschap in Kollum aan de, uit de Mulo ontstane, Mavo ben ik overgestapt naar een deeltijdbaan om meer tijd te hebben voor de Bijbelschool in Heverlee en in Doorn. Het gaf mij ook tijd en gelegenheid om als vertaler betrokken te zijn bij het werk van Evangelisch Ontwaken. Een zeer zegenrijke periode voor veel kerkelijke mensen, die hierdoor een directe persoonlijke relatie met de Here Jezus gingen ervaren. Voor velen een tijd van geestelijke herleving. Leidinggevend bij Het Zoeklicht waren

hierbij zeer nauw betrokken.

Intermezzo

In de tijd van Evangelisch Ontwaken hadden de broeders van Het Zoeklicht en Het Brandpunt de broeder Schotanus uit Kollum wat beter leren kennen en toen er een acute nood voor leiding op Het Brandpunt ontstond, gingen de gedachten voor opvolging uit naar het in hun ogen veelzijdige echtpaar Joop en Mieke. Toezichthouder op het Zoeklichtkantoor (met Jan van de Gaauw als mijn gouden rechterhand) was op zichzelf geen zware taak. Het ontvangen van gasten op het Brandpunt in de schoolvakanties vonden we wel inspannend, maar toch wel heerlijk.

Maar vader en moeder van de inwonende Bijbelschoolstudenten, naast onze eigen tieners, was voor ons een schier onmogelijke taak. Wij werden juist voor deze taak zo geschikt geacht omdat wij zelf een Bijbelschoolopleiding hadden gehad. Maar juist omdat op onze Bijbelschool in Frankrijk het zo vanzelfsprekend was dat je niet rookte of dronk, dat je tijdens je studie geen relatie aanging met het andere geslacht, dat er tijdens de huiswerkuren absolute stilte verwacht werd, maakte ons totaal ongeschikt voor deze Bijbelschool, waar deze zaken helemaal niet vanzelfsprekend waren. Hieraan gingen we onder het kritisch oog van het Bijbelschoolbestuur min of meer kapot.

Toen na een jaar broeder Lex de Heer in juli aan mij vroeg hoe het ging, zei ik, dat ik verwachtte dat er in september een assistent echtpaar zou komen om een deel van onze taak over te nemen. Hij liet weten dat daarvoor het geld niet beschikbaar was. Mijn reactie was dat ik diezelfde dag nog zou solliciteren om terug te gaan naar het onderwijs. In september werd verwacht dat we uit het Brandpunt verdwenen zouden zijn voordat de Bijbelschoolstudenten terugkwamen, zodat we binnen 24 uur Het Brandpunt moesten verlaten.

Na enkele omzwervingen van een pension naar telkens weer een ander huis en een deel van onze kinderen noodgedwongen vertrokken naar de *Black Forest Academy* in Zuid-Duitsland (een school met internaat) kwamen we in januari 1976 in een huis in Rhenen terecht. Onze oudste zoon was vertrokken naar onze eigen zeer gewaardeerde Bijbelschool in Frankrijk. Terugziend op het Brandpuntjaar hebben we wel enige troost geput uit de mededeling van de accountant dat we goed geboerd hadden in dat jaar en het Zoeklichtkantoor ons liet weten zeer aangedaan te zijn door ons plotseling vertrek. Later hoorden we zo nu en dan ook nog wel eens van Brandpuntgasten dat we gemist werden.

Broeder Henk Blok

We hadden bij het eerste verzoek van broeder Kits om de taak op Het Brandpunt op ons te nemen niet de vrijmoedigheid daarvoor. Broeder Blok werd daarover ingelicht en we kregen van hem een telefoontje dat ons met enige liefdevolle druk over de streep haalde. Toen het dan toch mis ging aan het eind van het eerste jaar voelde hij zich zeer bezwaard. Wij hadden de deur naar Het Brandpunt naar ons gevoel heel definitief gesloten, maar na enkele jaren heeft broeder Blok alle zeilen bijgezet om mij weer in te schakelen bij de Brandpunt Bijbel Scholen en ook voor de kapeldiensten in Doorn. Daarna kreeg ik zelfs het verzoek om mederedacteur van Het Zoeklicht te worden, waarbij ik jarenlang de Opiniëpagina mocht verzorgen. We hebben dit als een gezegende leiding van de Here ervaren.

Mijn levensdoel is dan ook dat er van mijn kant geen enkele verhindering mag zijn om verbondenheid met medegelovigen te blijven ervaren en waar mogelijk te herstellen. "Houd vrede met alle mensen, voor zover het van u afhangt." Dan ervaar je ook de vrede van de Heer. Laat dat ons getuigenis zijn.

Joop Schotanus

Naschrift:

Beste Zoeklicht vrienden,

Allereerst willen we jullie laten weten dat we zeer getroffen zijn door het meeleven met mijn hachelijke situatie. Mieke en ik zijn dankbaar voor de kaarten, telefoontjes en e-mails. Maar bovenal ook voor het gebed.

In eerste instantie liet mijn lichamelijke situatie zich nogal hopeloos aanzien. Ondertussen onderga ik een hormonenbehandeling en daarvan hebben we de uitslag gekregen. De constatering is dat deze behandeling z'n werk goed begonnen is te doen. De bloedwaarden hebben aangegeven dat het PSA-gehalte sterk is gedaald. Verder is de pijn zeer sterk afgenomen. Dit betekent dat ik de tabletten daartegen in grote mate kan minderen. In juli worden de bloedwaarden weer gecontroleerd en zal ik weer de driemaandelijke hormoneninjectie krijgen.

We zijn blij en de Here dankbaar met wat we hebben en blijven rustig vertrouwen houden voor de verdere ontwikkelingen.

Met dankbare en liefdevolle groeten,

Joop en Mieke Schotanus